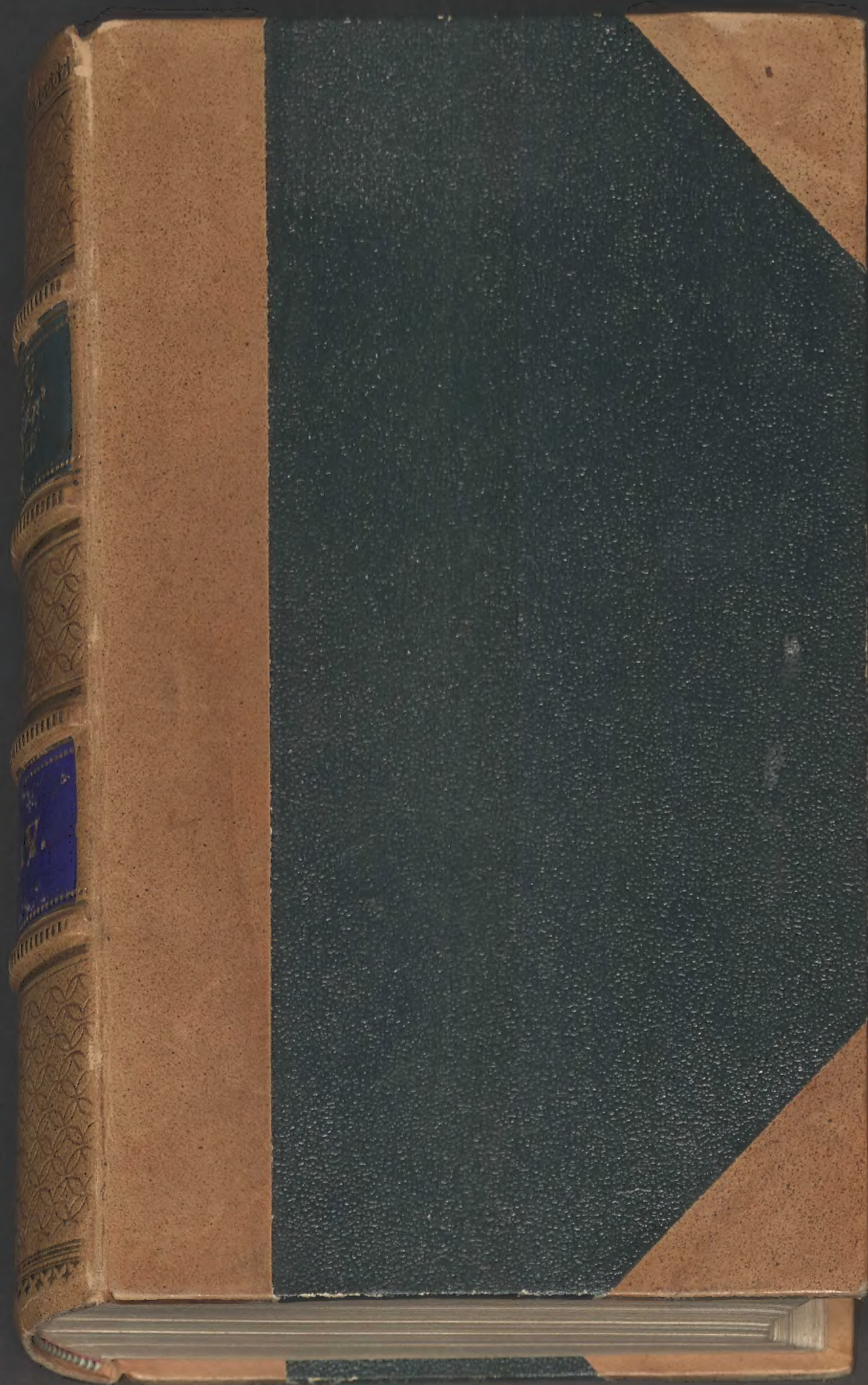
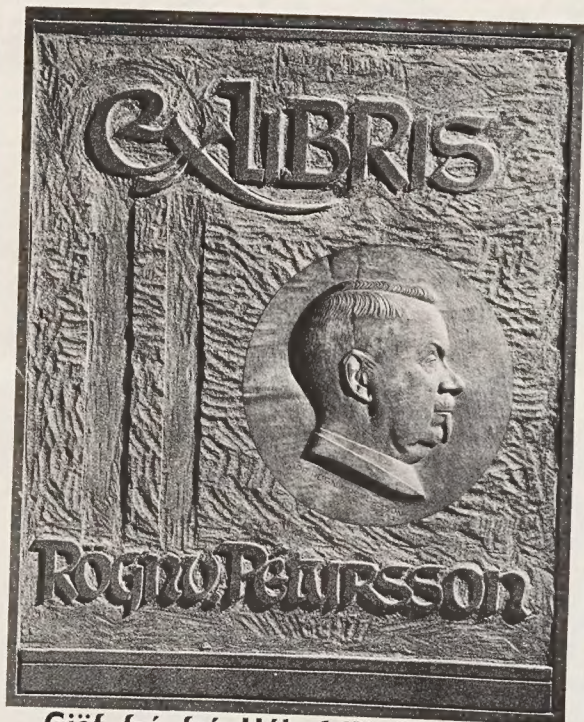
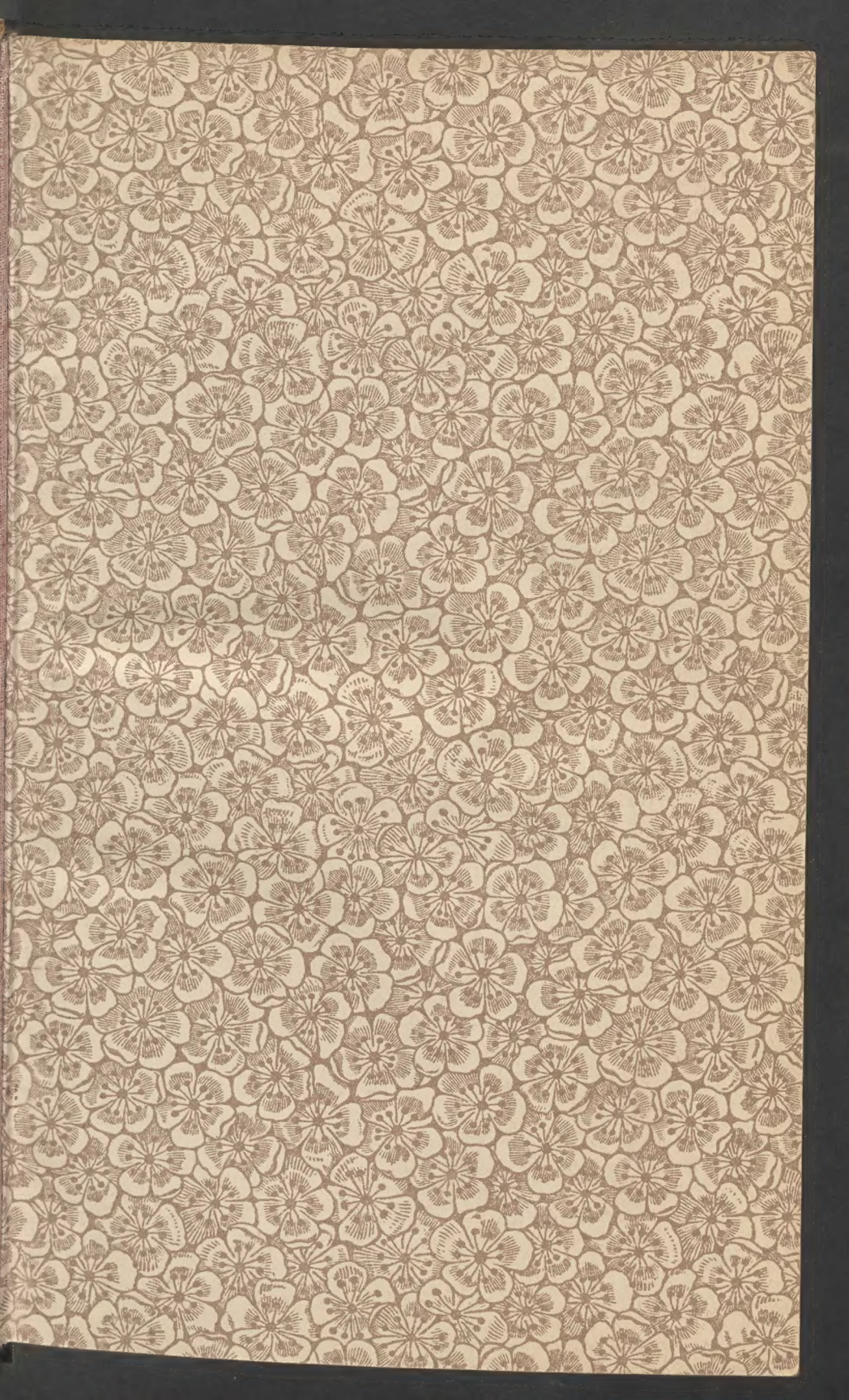
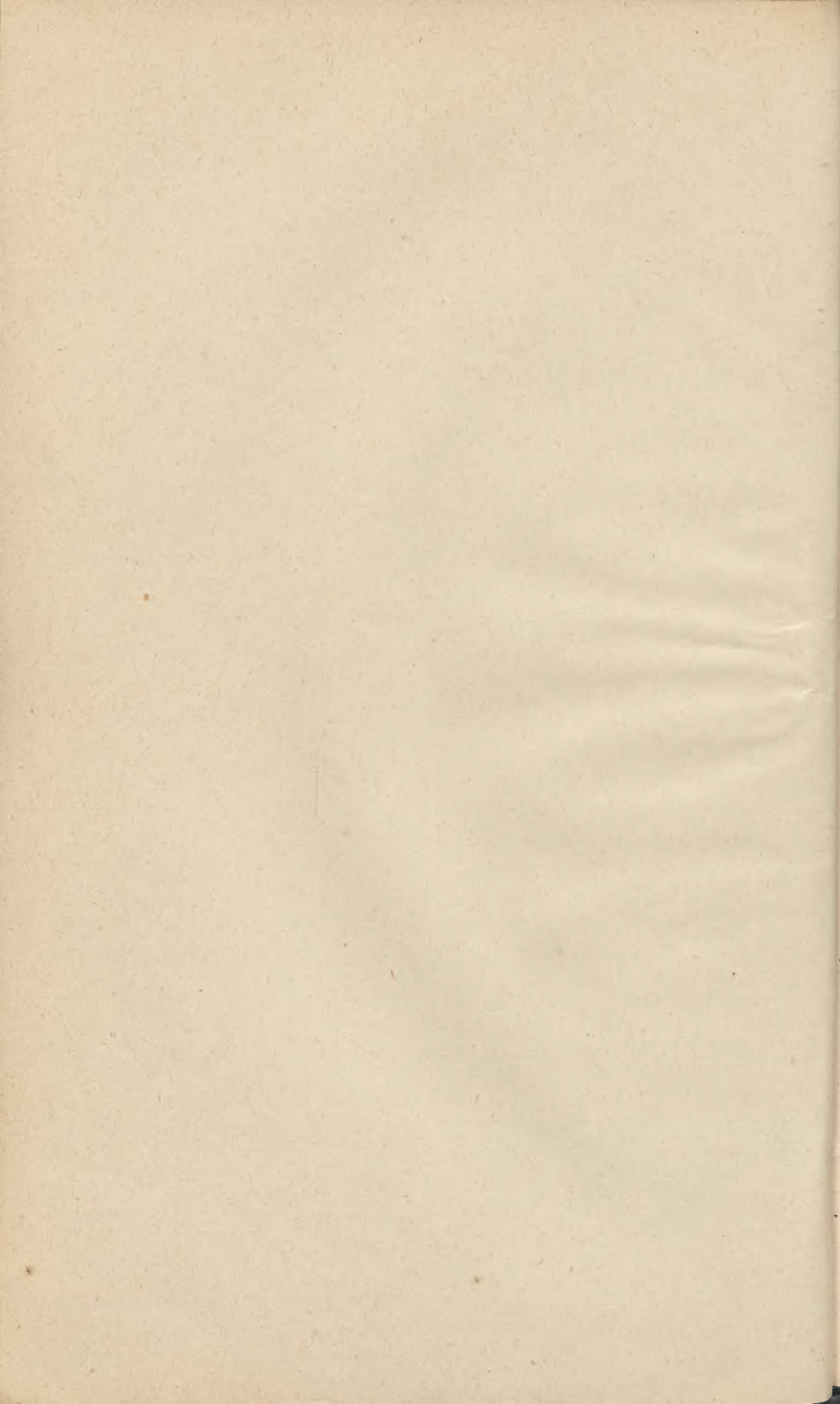

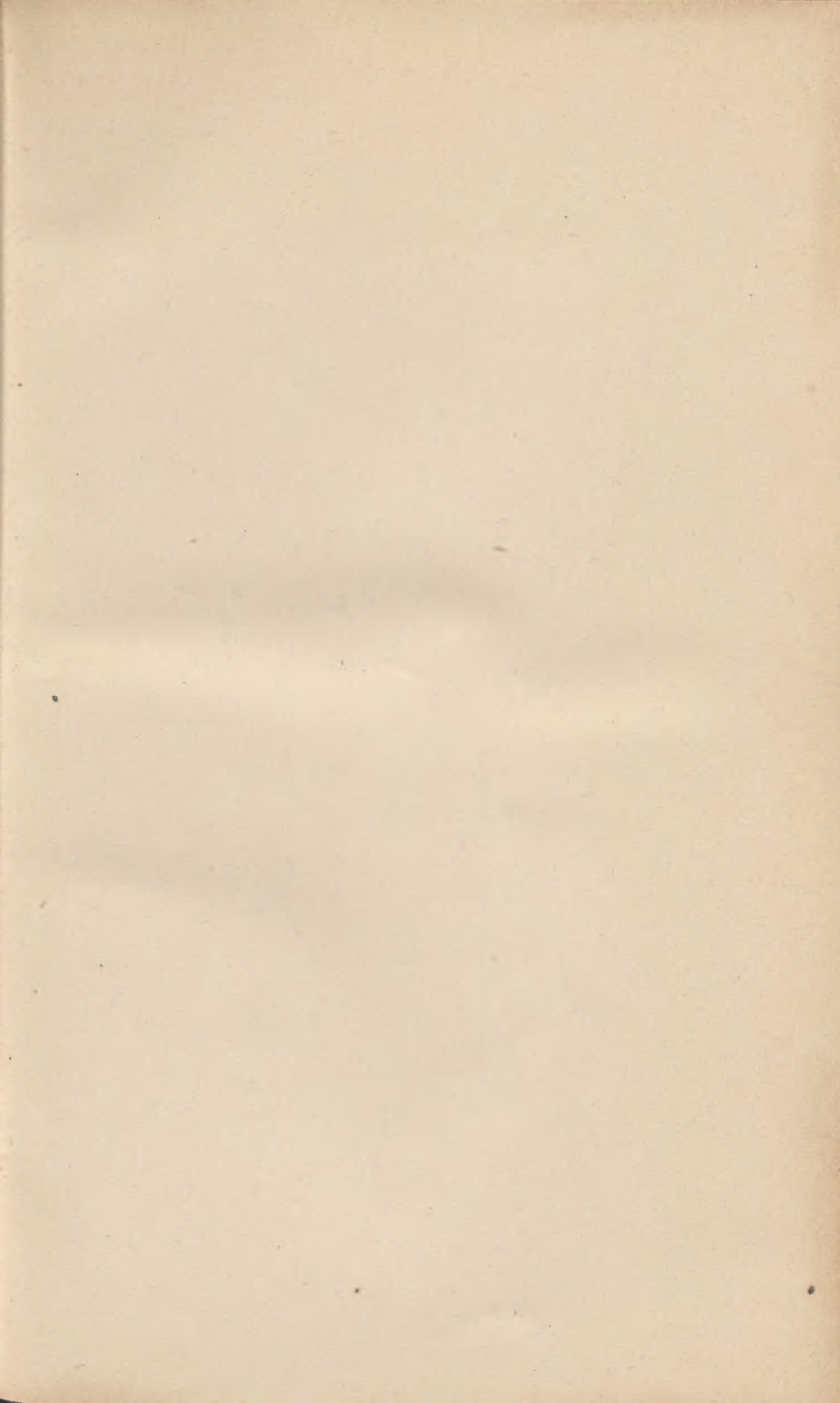

Gjöf frá frú Hólmfríði Pétursson
Winnipeg, Canada 1971

ÞÚSUND OG EIN NÖTT.

ARABISKAR SÖGUR.

Harún Alraschid.

III. BINDI.

KAUPMANNAHÖFN.

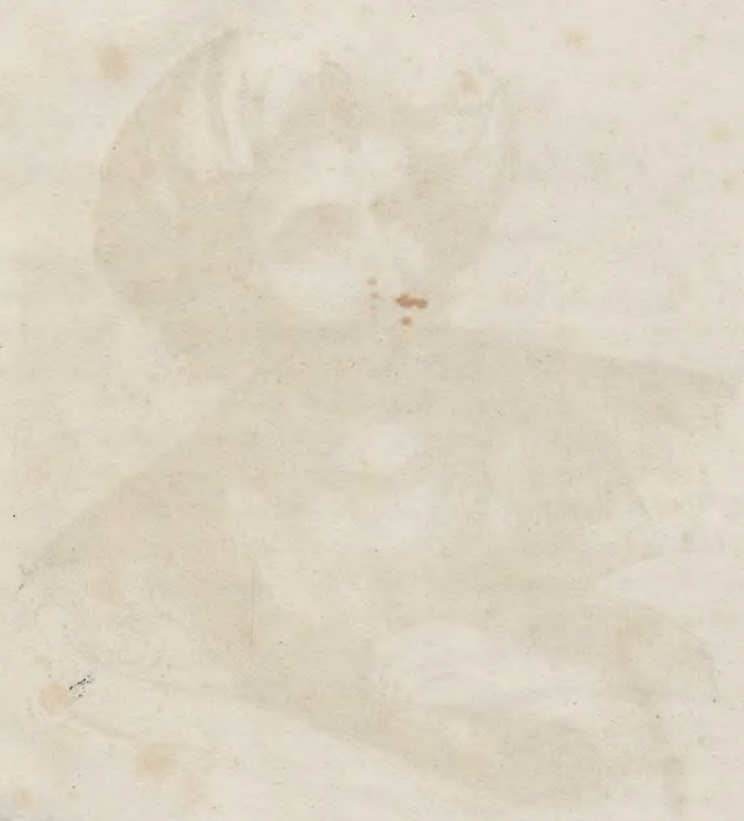
ÚTGEFANDI PÁLL SVEINSSON.

PRENTUÐ HJÁ LOUIS KLEIN.

1861.

RECEIVED OF THE NOTARY

the sum of

THE DEED

of the said
notary public
in and for the State of
New York
this 1st day of
1901

Frá 315. til 323. nætur.

Sagan af Khódadad, bræðrum hans og kóngsdótturinni frá Deriabar.

Sagnaritarar kóngsríkisins Díarbekír segja frá einum voldugum konungi, er ríkti einhverntíma í borginni Harran. Hann unni þegnum sínum ekki síður enn þeir honum og hafði hann ótal mannkosti til að bera. Var hann lánsmaður að öllu leyti, nema því einu, að hann hafði ennþá engan erfingja eignast, þó hann ætti hinar fríðustu konur; beiddi hann drottinn þess áfylls. Einhverja nótt birtist honum í værum svefni vingjarnlegt gamalmenni og mælti: „Guð hefur heyrt bænir þínar; óskir þínar eru uppfylltar. Jafnskjótt sem þú vaknar, skaltu standa upp og gera bæn þína, beyg knje þín tvisvar og far inn í aldingarð hallar þinnar. Lát garðyrkjumann þinn færa þjer eitt epli; skaltu eta svo marga kjarna úr því, sem þjer líkar og munu þá óskir þínar rætast.“ Þegar konungur vaknaði, mundi hann drauminn, lofaði guð og reis á fætur; hann beygði knje sín tvisvar, gekk inn í garðinn, taldi sjer fimmtíu epliskjarna og át. Hann átti og fimmtíu konur og urðu þær allar barnshafandi, nema ein, er Pírúseh hét. Fjekk þá konungur slíkan viðbjóð á henni, að hann ætlaði að láta drepa hana. „Þessi óbyrjuskapur“, mælti hann, „er ljós vottur þess, að guði þykir Pírúseh þess óverðug, að eignast kóngsson. Hlýt eg að ráða hana af dögum, fyrst guð hefur andstyggð á henni.“ En stórvezírinn taldi konung af þessu grimmdarfulla áformi og leiddi honum fyrir sjónir, að vel gæti verið, að Pírúseh væri óljett, þótt eigi sæjust þess merki. Ljet því konungur hana lifa, en ekki leið hann henni að vera lengur við hirðina og sendi

hana því til frænda síns Samers konungs í Samaríu. Skrifaði hann honum og beiddi hann að fara vel með hana, og ef hún væri óljett, þá láta sig vita, nær hún fæddi. Óðara enn Pírúseh kom þangað, sást að hún var þunguð og ól hún loksins sveinbarn, sem var degi hjartara og fegurra. Samer ljet færa konunginum í Harran fregn þessa og farsældar ósk sína; varð hann glaður við og svaraði Samer: „Allar konur mínar hafa fætt mjer son og er hjer því orðin mikil fjölskylda. Eg bið yður fóstura son Pírúseh, kalla hann Khódadad (guðs gjöf) og senda mjer hann, þegar eg beiðist þess.“

Samer sparði ekkert til að veita frænda sínum gott uppeldi; hann lærði að ríða, skjóta af boga og allt, sem konunga sonum sæmir að kunna, svo vel, að hann á átjándá ári þókti afbragð annara manna. Fýsti hann þá að vinna afreksverk, einsog ættgöfgi hans sæmdi, og sagði hann því einusinni við móður sína: „Hjer í Samaríu sækir á mig óyndi; mig langar til að afla mjer frægðar og bið eg yður orlofs til að leita mjer orðstírs í hernaði. Konungurinn í Harran, faðir minn á í styrjöld; nokkrir af nábúum hans vilja veita honum árásir, því kallar hann mig þá ekki til liðs sjer? því lætur hann mig svo lengi vera barn? á eg að hýma hjer aðgjörðalaus, meðan bræðrum mínum veitist það lán, að berjast við hlið honum?“ Svaraði móðir hans þá, að sjer væri einnig hughaldið, að hann gerði sig frægan í hernaði við fjandmenn föður síns og aflaði sjer góðs orðstírs, en hann yrði að biða, þangaðtil hann krefðist þess. Því mótmælti Khódadad og sagði: „Eg brenn af löngun til að sjá konunginn, og vildi eg bjóða honum þjónustu mína, en þó svo, að hann þekkti mig ekki. Hann mundi að líkindum þiggja hana, og skyldi eg þá ekki fyrr gera uppskátt, hver eg væri, enn eg hefði unnið mörg afreksverk.“ Pírúseh fjellst á þetta drengilega áform og með því mótmæla von var af Samer konungi, fór Khódadad einn dag frá Samaríu svo, að hann vissi ekki af, ljezt hann þá ætla á veiðar. Hann reið gráum hesti gullskóuðum, við gullna tauma, en söðull og söðulklaði voru úr bláu þykksilki, alsett perlum. Meðalkaflí sverðsins, er hjekk við síðu honum, var úr einum demant, en slíðirnar úr sandelsviði, alsettar smarögðum og rúbínum. Á herðum sjer bar hann boga og örfamæli, og í þessum

glæsilega herbúnaði, er jók mjög á fegurð hans, kom hann til borgarinnar Harran; náði hann skjótt konungs fundi. Varð hann frá sjer numinn af fríðleik og fögrum vexti Khódadaðs, má og vera að honum ósjálfrátt hafi runnið blóðið til skyldunnar; tók hann við honum með mestu mildi og spurði um ætt hans og stjett. „Herra!“ svaraði hann, „eg er sonur emírs eins frá Kairó, og fór eg úr föðurlandi mínu af ferðalöngun. Á leiðinni gegnum lönd yðar heyrði eg sagt, að þjer ættuð í hernaði við ýmsa nábúa yðar, og kem eg því til hirðar yðvarrar, til þess að hjóða yðar hátign liðveizlu mína.“ Konungur var hinn blíðasti við hann og tók hann í herþjónustu; gerðist hinn ungi kóngssonur fljótt frægur af hreysti sinni. Hann ávann sjer virðingu yfirmanna sinna, en liðsmenn dádust að honum, og með því hann var vitur að því skapi, sem hann var hugrakkur, komst hann í svo mikla kærleika hjá konungi, að hann innanskamms varð vildarmaður hans. Ráðgjafar og aðrir hirðmenn komu því til hans á degi hverjum og inæltust til vináttu við hann, en hættu að gefa sig við hinum bræðrunum. Sárnaði hinum ungu kóngssönum það og lögðu þeir því ákæft hatur á útlendinginn. Fór það enn meir í vöxt, er konungur gerði hann að umsjónarmanni þeirra, til þess að sýna, hve mikið sjer þækti koma til hyggni og vitsmuna hans. Varð Khódadad þannig siðameistari bræðra sinna, þó hann væri ekki eldri enn þeir. En þeir hugsuðu ekki um annað enn að fyrirkomna honum. Þó þeim nú hefði verið hægt að taka hann af lífi, þá kusu þeir samt heldur að beita slægð, svo að þeir slyppu hjá hegningu. Beiddu þeir hann því að lofa sjer á veiðar og hjetu honum, að koma heim aptur sama dag. Leyfði hann þeim það í grandleysi, en þeir fóru til annarar borgar, til þess að leynast þar um tíma. En er þeir höfðu verið burtu í þrjá daga, spurði konungurinn Khódadad eptir þeim; hneigði hann sig djúpt og svaraði: „Herra! þeir fóru fyrir þremur dögum síðan á veiðar, en lofuðu mjer að koma heim aptur samdægris.“ Konungur varð nú áhyggjufullur og þó enn hræddari, er þeir ekki heldur komu á hinum fjórða degi. Gat hann þá ekki lengur stillt reiði sína og sagði við Khódadad: „Óvitri útlendingur! hvernig gaztu sleppt sonum mínum svo, að þú værir ekki með þeim? Slær þú svona slöku við embætti því, sem þjer var trúað fyrir? Farðu

undireins, leitaðu þá upp og færðu mjer þá aptur, ella skal þjer vís bani.“

Hinn ólánsami sonur Pírúseh varð mjög óttasleginn af orðum þessum. Hann tók undireins vopn sín, stje á hestbak og reið út úr borginni, til þess að leita hvervetna að bræðrum sínum, einsog hirðir leitar að týndri hjörð. En hvergi frjetti hann neitt til þeirra, og varð hann óhuggandi útaf því, að hann hafði ekki farið með þeim. Þegar hann í nokkra daga hafði leitað árangurslaust, kom hann á víða völlu; stóð á þeim miðjum höll úr svörtum marmara. En er hann kom nær, sá hann í einum glugga hallariunnar forkunnar fagra konu, enda var fegurðin allt hennar skart, því hár hennar flakti, klæði hennar voru rifin í sundur og hjartnæm hryggð lýsti sjer í yfirbragði hennar. Undireins og hún sá Khódadad og hjelt, að hann mundi heyra til sín, kalladi hún til hans og mælti: „Ungur maður! flýðu höll þessa, ella kemst þú í vald skrímslis þess, er í henni býr, svertingja nokkurs, er lifir á manablóði. Alla, sem óhamingjan villir út á sljettlendi þetta, handsamar hann og hneppir í myrkvastofu; tekur hann þá aldrei þaðan aptur til annars, enn að eta þá.“ „Seg mjer!“ ansaði Khódadad, „hver þú ert, og vert áhyggjulaus um allt annað.“ „Eg er komin af göfugum ættum í Kairó,“ sagði konan, „og varð oss á leið til Bagdad farið nálægt höll þessari; rjedist þá svertinginn á oss, drap alla þjóna mína og flutti mig hingað. Eg vildi eg þyrfti ekki öðru að kvíða enn dauðanum, en það er yfirtak ógæfunnar, að hann kveður mig ástar, og ef eg ekki til morguns læt eptir ósvífni hans, er mjer dauðinn vís. En fyrir alla muni, flýðu, því bráðum mun svertinginn koma aptur; hann brá sjer aðeins burt til að elta nokkra ferðamenn, er hann sá langt í burtu. Þú mátt ekki tesja eitt augnablik, og eg veit ekki einusinni, hvort þú getur forðað lífi þínu, þó þú flýjir hvað af tekur.“ Í því hún mælti þetta, kom svertinginn; var hann ógurlegur ásýndum og afskaplega tröllslegur. Reið hann stórum hesti, tattariskum, og hjelt á svo stórri og breiðri skálm, að hún mundi engum handhæf nema honum. Varð Khódadad forviða, er hann sá heljarjötun þenna, fól sig guði á vald, brá sverði sínu og beidd dólgsins í sömu sporum; en hann fyrirleit svo máttlítinn mótstöðumann og skipaði honum að gefast upp að

óreyndu. En Khódadad lét skjótt sjá, að hann mundi bera hönd fyrir höfuð sjer, því hann sókti að honum og hjó fast til hans í knjød. Þegar svertinginn kenndi sársaukans, rak hann upp ógurlegt öskur. svo undir tók fjær og nær, og hjó með skálminni til Khódadads, fróðufellandi af heipt, og hefði hann þá bedið bana, ef hann ekki hefði vikið hesti sínum liðlega undan. En áður enn svertinginn gæti höggid hann annað högg, hjó Khódadad af honum annan handlegginn og datt hann til jarðar með sverðinu. Steyptist þá jötuninn af hestinum og skalf jörðin við, er hann fjeil. Fór kóngsson undireins af baki og hjó höfuð af honum. Konan hafði horft á bardagann og bedið til guðs fyrir Khódadad. Nú æpti hún upp yfir sig af fögnuði og mælti: „Kóngsson! með því auðsætt er af sigri yðar og tignarlegri látrýði. að þjer ekki eruð alþýðu ættar, þá fullkomnið nú verk yðar, takið lyklana að höll þessari frá svertingjanum og frelsið mig úr fangelsi þessu.“ Khódadad fann í vasa svertingjans marga lykla; lauk hann upp með þeim linu fyrsta hliði hallarinnar og kom inn í víðan garð; kom þá konan á móti honum og ætlaði að falla á knje fyrir honum. En kóngssonur leyfði henni það ekki; hún lofaði mjög hreysti hans, og nú er hann sá hana nálægt, þókti honum hún öllu fegurri enu fyrst, þegar hann hafði sjeð hana á lengdar, og er óvíst, hvert fegnara varð. hún að þiggja fjör og frelsi, en hann að hitta svo sagra konu. En víðtal þeirra varð eigi langt, því nú heyrðust hljóð og harmalæti; vísaði konan kóngssyni á dyr nokkrar lágar í garðinum og sagði honum, að þaðan kæmu hljóðin, og væru þar niðri bandingjar svertingjans; hefði hann jafnan tekið einn þeirra á degi hverjum og lagt til munnus sjer. Þókti kóngssyni vænt um, að honum einnig auðnaðist að hjarga mönnum þessum og beiddi hann því konuna að koma með sjer til að leysa þá úr böndum. Hleýrðist óþið betur, er hann nálgadist dyrnar, og bar hann þá í ílyti einn lykilinn að lásnum, en hann gekk eigi að; heyrðist þá hálfu meiri grátur og kvein, því bandingjarnir hjeldu, að þar væri svertinginn kominn og ætlaði enn að taka einhvern þeirra. En er kóngsson hafði lokið upp dyrunum, varð fyrir honum fjarska brattur tröppustigi og gekk hann niður í hvelvingu djúpa og víða; var þar dimmt og bar yfir litla skýinu gegnum smugu eina. Var þar

meira enn hundrað manns og voru þeir reirðir fast við stöðir, en hendur voru bundnar þeim á bak aptur; urðu þeir nú þess vísari að svertinginn væri af dögum ráðinn og þeir frelsaðir. Æptu þeir allir fagnaðarópi við tífundi þessi og fóru þau Khódadad og konan að leysa þá, og hjálpuðu þeir, sem fyrst voru leystir, til að leysa þá, sem eptir voru, þangað til allir voru lausir. Fjellu þeir á knje. Þökkðu lífgjafa sínum og fóru síðan upp í garðinn og sá kóngsson þá, að bræður hans, er hann hafði leitað að, voru einnig í þeirra tölu. Voru þeir þar allir saman, fjórutíu og níu og fadmaði Khódadad þá hvern af öðrum með miklum fögnuði og sagði þeim. hversu hugsjúkur konungurinn hefði orðið við hvarf þeirra. En þeir kepptust við hina, sem verið höfðu í þrífundinni, að þakka lífgjafa sínum og lofa hann; tók hann nú að ransaka höllina með þeim. Fundu þeir þá geysi mikil auðæli, smágjört ljerept, guilsaunada dúka, persneskar ábreiður, kínverskt þykksilki og ógrynni af öðrum varningi. Hafði svertinginn rænt öllu þessu frá lestamönnum og flutt þangað; var það mestallt eign bandingjanna, er Khódadad frelsaði. Ljet hann því hvern taka sitt, en hinu skipti hann jafnt á milli þeirra.

Nú var vandinn sá, að koma öllum þessum munum á brott; en er hesthús þau, er til hallarinnar heyrðu, voru ransökuð, fundust úlfaldar þeir, er rænt hafði verið frá lestamönnum, og hestar þeirra kóngssonanna. Nokkir svartir þrælar, sem þar voru, flýðu á laun. Því þegar þeir urðu þess varir, að bandingjarnir væru orðnir frjálsir, rjedu þeir af því, að herra þeirra mundi vera dauður. En er ferðamenu og kaupmenn voru farnir á stað með varning sinn og úlfalda, spurði Khódadad konuna, hvert hún vildi fara, og hvert hún hefði ætlað, þegar svertinginn rjedist á hana. Kvaðst hann vera fús á að fylgja henni þangað og mundu þeir bræður hans víst að sínu leyti vera fúsir til þess. Þeir kóngssynirnir sóru þá og sárt við lögðu, að þeir skyldu ekki fyrri við hana skilja enn þeir hefðu aptur komið henni til foreldra sinna.

„Eg mundi þá nðast á veglyndi ykkar“, ansaði konan. „Ef eg ljeti ykkur fara svo langan veg, því eg er komin úr landi, sem langt er hjeðan í burtu. Vita skuluð þið og, að eg fyrir fullt og allt hef sagt skilið við föðurland mitt. Hafði þjer sýnt mjer slíka

góðsemd, og yður á eg sjerflagi svo mikið gott að þakka“, — um leið og hún mælti þetta, leit hún til Khódadaðs, — „að mjer er skylt, að segja sannleikann; fyrr ljet eg í veðri vaka, að eg væri jungfrú frá Kairó, en eg er kóngsdóttir og hefur uppreist-armaður einn svipt föður minn lífi og löndum, og sjálf komst eg því að eins af, að eg flyði.“ Þegar þeir Khódadað og bræður hans heyrðu þetta, beiddu þeir kóngsdótturina að segja sögu sína, og kváðu þeir hana mega treysta því, að þeir tækju hina innilegustu hlutdeild í óförum hennar og væru fúsir að leggja allt fram, til að bæta kjör hennar. Þakkaði hún þeim fyrir, og komst hún nú ekki hjá, að segja þeim frá æfintýrum sínum, og var sú saga á þessa leið:

„Á ey nokkurri stendur stórborg ein, er Deríabar heitir, og ríkti þar auðugur og góður konungur. Var honum í engu ham-ingjuvant, nema því, að hann átti engin börn, og bað hann án afláts til guðs, að sjer mætti verða barnaauðið, en ekki varð hann bænheyrður fyrr enn seint og síðar meir. og það ekki nema til hálfis, því kona hans ól meybarn. Eg er þessi hin ógæfusama dóttir hans, sem fæddist honum fremur til gremju enn gleði, en samt gat hann sig undir guðs vilja. Hann ljet uppala mig með allri þeirri umhyggju, sem hugsast gat, því vegna þess, að hann var sonlaus, vildi hann kenna mjer stjárnarfræði og láta mig taka við ríkinu eptir sinn dag.

Einhvern dag, er hann var á dýraveiðum, sá hann villiasna og elti hann, þangaðtil hann varð viðskila við föruneysi sitt, og var hann svo ákafur, að honum kom ekki til hugar, að hann gæti villzt, heldur var hann að elta dýrið, þangaðtil nótt var komin. Fór hann nú af baki og settist niður nálægt skógarrunni einum, þarsem hann hafði sjeð asnann skjótast inn. En er dimmt var orðið, sá hann ljós á milli trjána og rjeði af því, að þar mundi þorp vera nálægt. Gekk hann þangað í þeirri von, að hann mundi geta verið þar nætursakir og komið þaðan boðum til föruneysis síns til þess, að það vissi, hvað af honum væri orðið. En hann sá fljótt, hversu honum hafði skjátlazt, því ljósið kom frá eldi, er brann í helli einum, og varð honum bilt við, er hann nálgadist, því hann sá þar stóran svertingja, hræðilegan og jötunslegan

sitjandi í legubekk. Hafði hann fyrir framan sig geysi stóra vínkönnu og steikti nýsæfðau uxu yfir eldinum. Gerði óvætturinn ýmist, að hann færði könnuna til munns sjer, eða hann át stykki af nautsskroknum; en það, sem mest vakti eptirtekt konungs, var kona ein harðla fögur, er hann sá þar í hellinum. Sýndist hún vera yfirkominn af djúpri hryggð, og voru hendur hennar bundnar, en tveggja eða þriggja ára gamalt barn grjet og veinadi án afláts þar hjá henni, og var sem það þegar finndi til ógæfu móður sinnar.

Í fyrstunni brá föður mínum svo við þessa hryggilegu sjón, að hann ætlaði að ryðjast inn í hellirinn og ráðast á risann, en hann sá, að það mundi verða ójafn leikur og hugði sjer því að beita brögðum. Nú hafði risinn tæmt vínkönnuna og etid meira enn hálfan uxann og vjek hann sjer að konunni svo mælandi: „Fagra kóngsdóttir! því neyðid þjer mig með móttþróa til að beita hörðu við yður? Það er undir yður einni komid, hvort þjer viljid njóta farsældar. Takið það ráð, að elska mig og halda tryggð við mig og munuð þjer þá sjá, að eg verð hýrari í horn að taka.“ „Viðurstyggilega skógarskrýmsli!“ ansadi konan. „vonastu ekki þess, að tímalengdin muni draga úr andstyggð þeirri, er eg hef á þjer. Þú munt ætíð verða ófreskja í mínum augum.“ Bætti hún þar á ofan svo mörgum smánaryrðum, að risinn varð bálreiður og grenjadi hamslaus: „Nú tekur í hnúkana; ást mín, sem þú fyrirlífur, verður að hatri, og er mjer nú meiri hugur á, að drepa þig enn eiga.“ Svo mælti hann og hártogadi konuna og hjelt henni á lopti með annari hendinni, en með hinni brá hann saxi og ætlaði að höggva af henni höfuðid; en þá skaut faðir minn ör og gekk hún djúpt í kvið risanum, svo að hann steypist dauður til jarðar.

Faðir minn gekk þá inn í hellirinn og leysti fjötrana af konunni og spurði, hver hún væri og hvaðan hún væri komin. „Herra!“ svaraði hún, „Serkja ættir nokkrar búa með sjó fram, og var maður minn herra þeirra og konungur. Risinn, sem þjer drápuð, var einn af hinum ædstu embættismönnum hans og feldi hann brennandi ást til mín, en leyndi henni vandlega. Þangadtil honum bauðst hentugt tækifæri, til að nema mig burt. Heppnin veitir opt illum áformum betur enn góðum og svo fór líka nú, að risinn

kom að mjer, þarsem eg sat einn dag með barni mínu á afviknum stað og hafði hann okkur bæði á burt með sjer. En til að ónýta allar leitir og ransóknir manns míns, þá flyði hann úr landi með okkur og fór hingað; hafði hann haldið mjer hjer nokkra daga í varðhaldi og er það mjer huggun í mótlæti mínu, að illmennið ekki sýndi ofríki á mjer, því eg hræddist miklu minna dauða minn enn svívirðinguna. Svona er saga mín, herra! og veit eg að þjer. er þjer hafði heyrt hana, ekki munuð sjá eptir hjálp þeirri, sem þjer af veglyndi yðar veittuð mjer ógæfusamri.“

„Göfuga kona!“ ansaði faðir minn, „mjer rennur til rifja, að heyra ófarir yðar og skal eg gera mitt til að bæta hlutskipti yðar. Undireins og dagsbrúin að komandi morgni sundrar skuggum næturinnar, skulum við fara úr skógi þessum og halda til Deríabar. hinnar miklu borgar, þarsem eg er konungur. Getið þjer, ef þjer viljið, búið þar í höll minni, þangaðtil konungurinn. eiginmaður yðar sækir yður.“ Drottningin serkneska tók þessum kosti og næsta morgun, er hún var komin út úr skóginum með föður mínum. hittu þau veiðimanna liðið, og hafði það verið að leita að konungi alla nóttina. Fögnuðu menn hans þá ekki síður, enn þeir undrudust. er þeir sáu, að hann hafði svo frábærlega fríða konu með sjer. Sagði hann þeim, hvar hann hefði fundið hana. og hvíllkan háska hann mundi hafa komiðt í, hefði risinn sjed til hans. þegar hann nálgadist hellirinu. Einn af förunautum konungs tók drottninguna upp á hest sinn og lét hana setjast að baki sjer. en annar reiddi barnið og komust þau svo öll til hallar konungsins.

Konungurinn fjekk hinni fögru serknesku drottningu herbergi til íbúðar og veitti syni hennar vandað uppeldi. Enda tók hún góðsemi konungs með heztu þökkum, svo sem henni var unnt, og þó hún í fyrstunni virtist vera óþolinmód og áhyggjufull útaf því, að maður hennar ekki sókti hana, þá fór það af smátt og smátt, og hefðu förlögin aptur samtengt hana eiginmanni og ættingjum. þá held eg hún hefði verr við unað. Souur hennar óx nú og varð fríður unglingur og vel viti borinn, og komst hann í svo mikla kærleika hjá föður mínum, að hirdmennirnir hugðu mögulegt vera, að við yrðum hjón. Sóktust þjer því eptir vináttu hans, einsog þess manns. er ríki mundi erfa; skildi hann. hvað þeim gekk til að

draga sig eptir honum og varð heldur enn ekki hróðugur. Ætlaði hann sjer jafnræði við föður minn og gleymdi því, hversu mistignar ættir okkar voru; hjelt hann, að faðir minn mundi taka hann fram yfir alla aðra kóngssonu í heimi. En er honum sýndist faðir minn draga oflengi að uppfylla hinar frekjufullu óskir hans, þá var hann svo djarfur, að hann beiddi hann þessa. Þó nú ofdirfska hans ætti refsingu skilið, þá ljet faðir minn sjer nægja, að segja honum, að hann ætlaði mjer annað ráð, og sýndi honum vinsemd eptir sem áður. Svo vægilega var honum frá vísað, en svo var hann ofmetnaðarfullur, að honum þókti sjer skapraun gerð, og hugði hann því á hefndir. Sýndi hann þá svo fáheyrt vanþakklæti, að hann gerði samsæri gegn föður mínum, rak hann í gegn með hníf, og ljet óaldarflokk þann, er hann hafði æst til upphlaups, taka sig til konungs í Deríabar. En er hann hafði unnið á föður mínum, þá ljet hann hið næsta verk sitt vera að brjótast með samsærismanna flokk inn í herbergi mitt, til að kúga mig til giptingar eða drepa mig ella. En mjer hafði gefizt tími til að flýja undan honum; því meðan hann var að drepa föður minn, flutti stórvezírinn, drottinn-hollur maður, mig úr höllinni og kom mjer fyrir í óhultan stað hjá einum af vinum sínum, þangaðtil skip nokkurt, er hann ljet búa á laun, var seglbúið. Fór eg svo frá cynni ásamt kennimóður einni og þessum göfuglynda ráðgjafa, sem heldur viði fylgja dóttur herra síns og taka þátt í óláni hennar, enn hlýða harðstjóranum.

Stórvezírinn ætlaði nú að fara með mig á fund ýmsra nágranna konunganna og biðja þá liðveizlu, til að hefna dauða föður míns, en guð ljet ekki þessu ráði framgengt verða, þó okkur litist það hyggilegt. Að nokkrum dögum liðnum gerði að okkur stórviðri og brotnaði skipið í spón á bjargi einu. Eg ætla ekki að reyna, að lýsa því, hvað skipbrot okkar var hræðilegt, því eg treysti mjer ekki til þess; enda varð eg rjett að segja undireins rænulaus af hræðslu. En er eg kom til sjálfrar mín, lá eg á sjávarströndinni, og vissi ekki, hvernig eg var þangað komin. en allir hinir voru druknaðir, sem á skipinu höfðu verið. Fór mjer þá, sem opt kann að verða, að ólánið gerir menn rangláta, og kom mjer ekki til hugar, að þakka drottni miskun þá, er hann öðrum fremur hafði auðsýnt mjer, heldur deildi eg á hann og sá ofsjónum yfir

þeirra hlutfalli, sem druknaðir voru; var svo mikið ringl á huga mínum, að eg ætlaði að steypa mjer út í sjóinn til þeirra. En rjett sem eg ætlaði að láta verða af tilræði þessu, heyrði eg mikiun gný af mönnum og hestun að baki mjer, og er eg litadist um, sá eg marga vopnaða riddara; reið einn þeirra arabiskum hesti og var í silfurrósaðri skikkju; var hann girður gimsteinabelti og hafði gullkórónu á höfði. Þurfti ekki búningsins til að sjá það, að hann var yfirmaður hinna, slík hátign og fyrirmennska skein af honum. Hann var og unglegur og vel vaxinn og segri enn dagurinn er hjartur. Undradist hann mjög, er hann sá konu aleina á slíkum stað og sendi því nokkra af mönnum sínum, til að spyrja, hver eg væri.

Eg gat ekki svarað þeim, nema með tárum mínum. og með því skipflökin lágu einsog hráviði um ströndina, gátu þeir farið nærri um, að eg mundi hafa hjargast af skipbroti. En nú fóru þeir fyrst að marki, að spyrja mig að mörgu og sögðu þeir, að eg mætti treysta því, að konungur þeirra væri drenglyndur höfðingi og mundi rætast af mjer við hirð hans. Meðan á þessu stóð, var konungi farið að leiðast og kom hann nú sjálfur. Hann virti mig vandlega fyrir sjer og með því eg ekki ljæt af gráti og kveinstöfum, bannaði hann mönnum sínum, að angra mig frekar með spurningum og sagði við mig: „Eg sari yður, stillið yðar ákafa harm. Þó drottinn í reiði hafi látið yður kenna á sinni þungu hendi, þurfið þjer þar fyrir að sleppa yður í örvæntingu? stillið yður! Forlögin, sem ofsækja yður, kunna að breytast, og það þori eg að ábyrgjast yður, að egi mótlæti yðar að mýkjast, þá mun það verða í mínum löndum. Yður er velkomid að vera í höll minni, og getið þjer þar verið hjá drottningunni móður minni; mun hún reyna að gera harma yðar ljettbærari með góðvilja sínum. Eg veit að visu ekki, hverjar þjer eruð, en svo mikið er víst, að eg samhryggist yður af hjarta.“

Þáði eg nú boð hins unga konungs með mestu þökkum og sagði honum ætt mína og ófarir, svo að hann gæti sjeð, að eg ekki var ómakleg góðsemdar hans. En er hann sýndi mig móður sinni, varð eg að segja upp söguna aptur; tók hún innilega hlutdeild í hörmum mínum. Konungurinn, sonur hennar feldi ákafan

hug til mín og bauð mjer að deila við sig ást og upphéð. Var eg þá enn svo mótlætt af óláni mínu, að eg ekki kunni að meta hinn unga konung svo mikils, sem vert var, en af þakklátsemi synjaði eg honum ekki eiginorðs og fór brúðkaup okkar fram með allri viðhöfn, sem hugsast gat. En meðan enginn sinnti öðru enn veizluhöldum, sókti óvinveittur konungur, er Sangebar hjet, með mikinn her að eynni á náttarþeli. Hjó hann niður hvað, sem fyrir varð og sluppum við með naumindum ofan á ströndina; fórum við þar út á fiskibár og hröktumst á honum í þrjá daga hingað og þangað um sjóinn og vissum ekkert, hvað um okkur mundi verða. Á þriðja degi sáum við skip stefna á okkur með fullum seglum og urðum við því fegin í fyrstunni, því við hugðum það vera kaupskip og vonuðum, að það mundi taka við oss. En er það kom nær, sló yfir okkur dauðans skellingu, því við sáum, hvar tólf vopnaðir víkingar stóðu á þilfarinu. Stukku fimm eða sex niður í bát og tóku bátinn, sem við vorum á, lögðu hendur á okkur, bundu mann minn og fóru með okkur upp á skipið; brugðu þeir þá skýlunni frá andliti mínu. Urðu þeir ástum heillaðir, er þeir sáu framan í mig, og vildi enginn þeirra verða af mjer; reis af því hin róstudamasta höggorrusta og lauk henni ekki fyrr, enn allir voru fallnir, nema einn og sagði hann við mig: „Nú á eg þig, og ætla eg mjer að flytja þig til Kairó og fá þig þar einum vin mínum, sem eg hef lofað að útvega ambátt. En hver er þessi maður?“ mælti hann og leit um leið til mannsins míns, „hvað bindur þig við hann? er það frændsemi eða ást?“

Svaraði eg honum, að hann væri maðurinn minn og sagði víkingurinn þá: „Sje svo, þá verð eg að drepa hann af meðaumkvun, því honum mundi ofraun, að sjá þig í faðmi vinar míns.“ Að svo mæltu hratt hann hinum ógæfusama konungi, sem fjötradrur var, út í sjóinn og fjekk eg ekki að gert. Mundi eg hafa fleygt mjer út á eptir honum í örvæntingu minni. hefði ekki víkingurinn verið búinn að binda mig við stórsigluna. Þvínæst stýrði hann að ströndinni, gekk á land og fór með mig til lítillar borgar. keypti hann þar úlfalda, þræla og tjöld, og lagði þvínæst á stað til Kairó, til að afhenda mig vin sínum og binda þannig enda á heit sitt. Þegar við höfðum verið nokkra daga á leiðinni, komum við á

sljettlendi þetta, og rjedið þá risinn svarti á okkur, fjell víkingurinn með öllum þrælum sínum fyrir hinu þunga sverði hans eptir drengilega vörn. Fór risinn með mig í höll þessa og hafði einnig lík víkingsins þangað með sjer, hafði hann það að aukagetu með kvöldverði sínum. Eptir þessa hryllilegu máltíð sagði hann við mig, sem alltaf var hágrátandi, að eg skyldi heldur gera mjer gott af því, sem ekki gæti öðruvísi verið og fagna því hlutskipti, að verða hans útvalin eiginkona. Kvaðst hann skyldu veita mjer frest til næsta morguns, svo eg mætti hughreystast, og vonaði hann þá, að eg mundi taka honum með báðum höndum. Þvínæst fór hann með mig í herbergi eitt, og gekk sjálfur til síns herbergis, en lokaði samt áður öllum hliðum hallarinnar. Í morgun reið hann frá höllinni og fór að elta ferðamenn nokkra, en þeir hljóta að hafa sloppið undan honum, fyrst hann kom aptur aleinn og fenglaus, þegar þjer rjedið á hann.“

Khódadad sagði nú kóngsdóttur, að hann tæki hina einlægustu hlutdeild í óláni hennar og rjedi henni til að hressast og huggast við hirð konungsins í Harran, því synir hans buðu henni þar öruggt athvarf; en ef hún ekki hafnaði ást lífgjafa síns, þá beiddist hann leyfis, að bjóða henni hönd og hjarta í viðurvist allra kóngssonanna. Tók kóngsdóttir boði hans og fór brúðkaupið samdægurs fram í höll risans. Skorti þar ekki allskonar ágætær vistir, því risinn át sig ekki saddan í manna kjöti, nema með höppum og glöppum; voru þar og hin ágætustu vínföng og allskonar drykkir. Það sem eptir varð tóku þeir með sjer, er þeir lögðu á stað heim til konungsins í Harran. Eptir nokkurra daga ferð settu þeir loksins fjöld sín svo sem eina þingmanna leið frá Harran, og var þar hið síðasta náttból þeirra. Drukku þeir nú allt það vín, sem fyrir hendi var, einsog þeir menn, er ekki þurftu að halda spart á, og gerði Khódadad bræðrum sínum þá uppskátt, hver hann var. „Eg hef þegar í langan tíma dulið ykkur ætternis míns“, mælti hann; „konungurinn í Harran er líka faðir minn, Pírúseh kóngsdóttir er móðir mín og er eg Khódadad bróðir ykkar. Hefur konungur Samariú uppfóstrað mig. Fyrirgefið“, mælti hann enn fremur og vjek sjer að kóngsdótturinni frá Deríabar, „að eg líka leyndi yður ætternis míns. Ef eg hefði sagt yður það fyrr, þá hefði eg ef til vill komið þúsund og ein nótt. III.

í veg fyrir allan ama, sem af því gat leitt, að þjer hugðuð ójafnt á komið með okkur.“

Kóngsdóttirin sagði þá, að ættgöfgi hans hefði ekki við þurft og gæti hún engu bætt á sælu sína. Bræður Khódadads kváðust nú samfagna honum, en niðri jókst hatur þeirra á honum enn meira. Um nóttina meðan Khódadad svaf værum svefni hjá kóngsdótturinni frá Deríabar í tjaldi sínu, komu þessir vanþakklátu og öfundsjúku bræður sjer saman um að drepa hann; þeir töldu það víst, að faðir þeirra myndi bera afarmikið lof á Khódadad og nefna hann til ríkiserfingja eptir sinn dag, þegar hann yrði þess vísari, að hann aleinn hafði gengið af risanum dauðum, sem þeir ekkert máttu sín á móti allir til saman. „Verðum við þá úr því að lúta honum og hlýða,“ sagði einn á meðal bræðranna og bætti þar á ofan mörgum eggjunarorðum, svo að þeir allt í einu rjéðust á Khódadad sofandi og ráku hann í gegn með hnífum sínum. Lá hann eptir í faðmi kóngsdótturinnar frá Deríabar, einsog dauður. en þeir bræður snjeru þegar til Harran og varð konungurinn stórglaður, er hann sá þá aptur komna. Leyndu þeir hinum sönnu orsökum fjærveru sinnar af kænsku og báru það fyrir, að þá hefði langað mjög til að sjá sig um í landinu og hefðu þeir fyrir þá sök dvalið í nokkrum af hinum næstu borgum.

Kóngsdóttirin frá Deríabar sat nú á meðan hjá Khódadad, þarsem hann flóði í blóði sínu, og hljóðaði hástöfum, svo grátlegt var að heyra. Hún bölsfadi mörðingjunum og barmadi sjer sáran útaf því, að hún yrði öllum þeim til óhamingju, er lag sitt leggðu við hana; kvaðst hún eigi skilja, hversvegna drottinn ljeti sjer verða giptinga auðið, fyrst hún ekki fengi að njóta eiginmanna sinna. En er hún sá lífsmark með Khódadad, fór hún til stórbæjar eins, er ekki var allfærri þaðan, til að sækja sáralækni; fjekk hún einn með sjer, en er hún kom í tjaldið með hann, var Khódadad horfinn. Hjelt hún þá að óarga dýr mundi hafa dregið hann burt með sjer, og hóf hún því kveinstafi sína á ný með sárum harmi. Sáralæknirinn sá aumur á henni og vildi ekki skilja við hana, svo hörmulega sem hún var stödd, bauð hann henni því að koma heim með sjer og kvað þar allt skyldu vera til reiðu handa henni. Tók hún boði hans, en hann sýndi henni alla þá virð-

ingu og nærgætni, sem hugsast gat, þó hann ekki þekkti hana. Hann leitaðist við að hugga hana, en það var ekki hægt, og kom hann henni loksins til að segja sjer alla sögu sína; því hann sagði, að þá kynni hann ef til vill að sjá ráð, er dygði til að bæta úr böli hennar.

En er hún hafði lokið sögu sinni, leiddi hann henni fyrir sjónir, að úr því svo væri komið, mætti hún enganveginn láta bugast af harminum, heldur ætti hún miklu fremur að standa jafnrjett sem áður og gera það, er henni var skylt einsog konu Khódadaðs, að hefna hans. Kvaðst hann fús að fylgja henni einsog meðreiðarmaður til Harrans, og mundi hún þá ekki þurfa annars enn að segja áheyrilega frá því, hvernig bræður Khódadaðs fóru með hann, og mundi hún þá fá vilja sínum framgengt. Kóngsdóttirin frá Deríabar fjellst á það og útvegaði sáralæknirinn tvo úlfalda til ferðarinnar, fór hann síðan með henni til Harran.

En er þau voru þangað komin, fengu þau sjer húsnaði í því gestaherbergi, sem fyrst varð fyrir þeim, og spurðust fyrir, hvernig ástatt væri við hirðina. Var þeim sagt, að allt væri þar í upp-námi útaf því, að einn sonur konungsins, sá er hann átti með Þírúseh drottningu, og verið hafði hjá honum lengi huldu höfði, væri horfinn gjörsamlega. Væri enginn sá af hinum fjörutíu og níu bræðrum, er bætt gæti konunginum missi hans, því nú mætti með vissu telja hann af, þarsem hann enn væri ófundinn, þrátt fyrir hinar kappsamlegustu leitir og ransóknir.

Nú leizt sáralækninum það vera eina ráðið, að kóngsdóttirin frá Deríabar leitaði til Þírúseh kóngsdóttur. En varlega varð að fara að því, því alls ills var von af bræðrum Khódadaðs, ef þeir kæmust að því. Beiddi sáralæknirinn því kóngsdótturina að vera kyrra í gestaherberginu, meðan hann kæmist fyrir, hvernig ná mætti fundi Þírúseh. — Gekk hann nú til konungshallarinnar einsog í forvitnis skyni og sá konu eina koma ríðandi skrautbúnum múlásna, og fylgdu henni margar þjónustumeyjar, er líka ríðu mülösnum, fjöldi varðmanna og svartra þræla. Hneigðu borgarmenn sig djúpt fyrir henni og skipuðust til hliðar báðumegin í strætinu; gekk læknirinn og úr vegi fyrir henni. Spurði hann förumunk nokkurn, er hjá honum stóð, hvort kona þessi væri ein af konum konungs-

ins, kvað hinn svo vera og gat þess um leið, að hún væri mest virt og vinsælust hjá þjóðinni, af því hún væri móðir Khódadads. Þvínæst veitti læknirinn henni eptirför til musteris nokkurs, fór hún þangað til bænargjörðar, því konungur hafði skipað mönnum að biðja til guðs fyrir heimkomu Khódadads; ætlaði hún og að útbýta ölmusum. Veitti lækninum erfitt að troðast gegnum manngrúann allt að föruneysi kóngsdóttur, því lýðurinn, sem kenndi í brjósti um hana, flyktist að henni; hvíslaði hann því að einum af þælum hennar, að hann hefði mikilvægt leyndarmál að segja henni og spurði, hvort hann gæti komið sjer í tal við hana. „Ef að leyndarmál yðar snertir Khódadad kóngsson,“ ansaði þrellinn, „þá held eg mjer sje óhætt að lofa yður áheyrn í dag, en allt annað vill Pírúseh ekki heyra nefnt á nafn.“ Læknirinn sagði hann mætti treysta því, að hann ekki ætlaði að tala við hana um annað enn Khódadad son hennar, og rjæði þrellinn honum þá til að slást í sveit hennar og ganga með henni inní höllina.

Þegar Pírúseh var heim komin í hús sín, sagði þrellinn að ókunnugur maður vildi segja henni eitthvað mikilvægt áhrærandi Khódadad son hennar. — Varð hún þá næsta óðfús að sjá þenna ókunnuga mann, og er þrellinn leiddi sáralæknirinn inn til hennar, skipaði hún öllum, sem við voru, að fara út, nema tveimur konum, er hún trúði vel. Spurði hún læknirinn undireins, hver tíðindi hann hefði að segja af Khódadad, og sagði hann henni þá frá æfintýri hans. Hlýddi hún á mál hans með mestu athygli, en er þangað kom sögunni, að hann var myrtur, fjekk hin viðkvæma móðir öngvit og hnje niðurí legubekkinn, einsog hún sjálf væri særð þeim sárum, er veitt voru syni hennar. Báðar konurnar, sem við voru, stumruðu þá yfir henni, og kom hún til sjálfrar sín, lauk sáralæknirinn þvínæst sögu sinni og sagði hún þá við hann: „Farið og skilið því frá mjer til kóngsdótturinnar frá Deríabar, að konungurinn muni fljótt kannast við hana einsog tengdadóttur sína, og verið fullviss um, að góðverk yðar skulu ekki verða varlaunuð.“

En er sáralæknirinn var farinn, varð hin sorgmædda Pírúseh yfirkomin af viðkvæmum saknaðartrega eptir Khódadad, og barmaði sjer útaf því, að henni var um eilífu synjað að sjá hann framar. Meðan hún flóði í tárur, harmandi dauða hans og hinar

vildustu þjónustukonur hennar tóku undir með kveinstöfum hennar og raunatölum, kom konungurinn þar að þeim; sá hann hvað illa lá á þeim og spurði, hvort illar frjettir væru komnar af Khódadad. „Ó herra!“ svaraði hún, „hann er týndur; hann er dauður og er það yfirtak hörmunganna, að eg ekki einusinni get veitt honum nábjargirnar, því að öllum líkindum hafa óarga dýr. rífið hann í sundur.“ Innti hún honum þvínæst allt, sem sáralæknirinn hafði sagt henni, og sagði hversu grimmlega bræður Khódadads hefðu drepið hann. Konungur beið eigi svo lengi, að hún fengi úttalað, heldur greip hann frammí uppvægur af heipt og sór þess dýran eið, að svikararnir, sem valdir voru að grát hennar og bakað höfðu föður sínum óumræðilegan harm, skyldu ekki sleppa hjá maklegri refsingu. Eldur brann úr augum honum og gekk hann inni áheyrnarsalinn, þarsem hirðmenn hans voru og hver, sem nokkurs hafði að biðja. Urðu allir forviða, er þeir sáu hann svo reiðan setjast í háseti sitt, kallaði hann á stórvezír sinn og mælti: „Hassan! far þú undireins með þúsund hermanna og tak alla sonu mína fasta. Hnepptu þá í turninn, sem ætlaður er til að vera fangelsi manndrápara, og gerðu undireins vilja minn.“

Kom skjálfti á alla, er þeir heyrðu þessa hræðilegu skipun og lagði stórvezírin orðlaus hendina á höfuð sjer til merkis um, að hann skyldi hlýða og gekk útúr salnum. Vísaði konungur öllum burt, sem áheyrnar beiddust, og kvaðst ekki vilja heyra embættis störf nefnd á nafn í heilan mánuð. Hann var valla stíginn ofanúr hásetinu, þegar stórvezírin kom aptur og sagðist hafa fullnægt skipun hans. „Eg hef meira að skipa þjer,“ segir hann við stórvezírinn og fór með hann til Pírúseh, spurði hann hana, hvar ekkja Khódadads byggi. En er hann varð þess vísari skipaði hann stórvezírnum að sækja kóngsdótturina frá Deríabar og sýna henni alla þá lotningu, sem tign hennar var samböðin.

Vezírin hlýðnaðist skipun hans viðtafarlaust, fór á bak hesti sínum, og reið til gestaherbergisins, þarsem kóngsdóttirin frá Deríabar bjó, sagði hann henni, hvað konungur hefði fyrir sig lagt og færði henni frá honum hvítan múlasna, fagran með skrautlegum söðli. Fór hún á bak honum og reið heim til hallarinnar með vezírnum og föruneyti hans. Var sáralæknirinn með henni og reið

fögurum hesti tattariskum, sem vezírinnt ljet fá honum. Horfðu allir á, er þessi ljómandi sveit fór framhjá, bæði útum glugga og af strætunum, og er það var kunnugt orðið, að það væri kona Khódadaðs, sem fylgt var til hallarinnar með slíkri sæmd, æpti allur lýðurinn fagnaðar ópi, svo að undir tók. Mundi sá fögnuður hafa snúizt í andvörp hefðu menn vitað hin bryggilegu afdrif Khódadaðs.

Konungurinn stóð við hallarhlíðið og fagnaði kóngsdótturinni frá Deríabar og fylgdi henni til Pírúseh, og var það hjartnæmur fundur. Þegar kona Khódadaðs sá foreldra manns síns, rifsaðist upp harmur hennar, og eins rann út í fyrir foreldrum Khódadaðs, er þau sáu konu hans. Kóngsdóttirin frá Deríabar varpaði sjer fram fyrir fætur konungs og vætti þá tárur sínum, en engu orði mátti hún upp koma fyrir harmi. En er þau þrjú höfðu grátið þarna og andvarpað um stund hvert með öðru, þá harkaði kóngsdóttirin frá Deríabar fyrst af sjer; sagði hún frá afreksverkum og óförum Khódadaðs og krafðist þess, að sonum konungs yrði maklega hegnt fyrir svikin. „Þeir skulu láta lífið fyrir vanþakklæti sitt“, mælti konungur, „en fyrst verður að birta lát Khódadaðs, svo að líflát sona minna ekki æsi lýðinn til upphlaups. Svo munum vjer og sýna syni vorum hinar síðustu virktir, þó vjer ekki höfum lík hans.“ Skipaði hann þvínæst stórvezírnum að láta byggja grafarhús úr hvítum marmara með hjálmþaki á miðri flötinni, sem borgin Harran er byggð á. Fjekk konungur kóngsdótturinni frá Deríabar fögur herbergi í höll sinni til íbúðar og kannaðist við hana, einsog tengdadóttur sína.

Stórvezírinn ljet nú vinna svo kappsamlega að byggingu grafarhússins, að það varð fullgert að fárra daga fresti. Gröf ein var gjör inni í húsinu og sett á hana líkneskja Khódadaðs, og er allt var tilbúið, skipaði konungur bænahald og tiltók vissan dag, er halda skyldi útfararhátíð sonar síns. Dreif þá allur lýður úr borginni til að vera við jarðarförina; konungurinn fór með stórvezírnum og helztu hirðmönnun til grafarhússins, gekk hann þar inn og settist ásamt þeim á gullrósaðar silkiábreiður. Kom þá fjölmennur riddaraflokkur af varðliði konungs, hengðu þeir niður höfuð sín og hjeldu augunum aptur til háls, riðu svo tvívegis

kringum grafarhúsið þegjandi, en í þriðja skiptið ljetu þeir staðar numið við dyrnar og mæltu fram þessi orð, hver eptir annan: „Ó þú kóngsson! ef vjer gætum veitt þjer nokkurt lið með biturleik sverða vorra og með mannlegri hreysti, þá mundum vjer duga þjer svo, að þú aptur fengir að líta ljós sólarinnar, en konungur konunganna hefur skipað og eingill dauðans hefur hlýtt honum.“

Ríðu þeir síðan frá til þess að flokkur hundrað öldunga gæti komið að; ríðu þeir svörtum múlösnum og höfðu sítt skegg og hvítt. Voru það einsetumenn, er höfðust við í fjallshellrum og ljetu aldrei sjá sig, nema við útfarir konunga og konungborins fólks í Harran. Bar hver þeirra þykka bók á höfði sjer og studdi við með hendiinni, gengu þeir svo þrisvar kringum grafarhúsið þegjandi, þvínæst staðnæmdust þeir við dyrnar og sagði þá einn þeirra: „Ó kóngsson! hvað getum við gert þjer til vilja? gætu bænir eða vísindi vakið þig upp aptur til lífs, þá mundum vjer strjúka fætur þína með voru hvíta skeggi og lesa bænir, en konungur veraldarinnar hefur svipt þjer burt fyrir fullt og allt.“ — Að svo mæltu gengu þeir burt frá grafarhúsinu.

Þvínæst komu fimmtíu yngismeyjar svo fagrar, að engin lýti mátti á finna. Ríðu þær litlum hestum hvítum á lit, og voru blæjulausar; á höfðum sjer báru þær gullkarfir fullar af gimsteinum. Gengu þær og þrisvar sinnum umhverfis grafarhúsið, stóðu síðan kyrrar við dyrnar og sagði þá sú, er yngst var: „Ó kóngsson! þú, sem áður varst svo fagur! hveirrar hjálpar getur þú vonast af okkur? Gæti yndisleikur okkar endurlífgað þig, þá skyldum við vera ambáttir þínar, en fegurð okkar fær ekki frammar á þig og þú þarft okkar ekki.“ En er þær voru á burt gengnar, stóð konungur upp með hirðmönnum sínum og gekk þrisvar kringum grafarhúsið. Þvínæst nam hann staðar og mælti: „Ó þú sonur minn! ljós augna minna! ertu þá eilíflega mjer afsjónum vikinn?“ Svo mælti hann andvarpandi og hrundu tár hans niður á gröfina, en hirðmennirnir grjetu með honum. Var grafarhúsinu síðan lokað og fóru allir heim aptur í borgina og var í átta daga opinberlega beðið fyrir Khódadad í musturunum. Á hinum níunda degi ásetti konungur sjer að láta taka sonu sína af lífi, og leiddist lýðnum að bíða eptir aftöku þeirra, svo var hann uppvægur útaf

tilverknaði þeirra við Khódadad. — Var nú allur viðbúnaður hafður til líflátsins, en þó neyddist konungur til að fresta því. Það frjettist að nágrannakonungarnir, sem áður höfðu gert konunginum í Harran árásir, færu að honum með her manns og væru enn liðsterkari enn fyrrum, og væru þeir komnir allnærri höfuðborginni. Höfðu menn haft vitneskju af herbúnaði þeirra, en ekki gefið því mikinn gaum. En nú sló miklum felmtri yfir alla og rifjást upp söknudurinn eptir Khódadad að nýju, því hann hafði áður aflað sjer mikils orðstírs í hernaði við konunga þessa, og mundu menn hafa talið sigurinn vísan ef hann hefði verið á lífi. Konungurinn gerði allt, sem í hans valdi stóð, og dró í skyndi saman allmikinn her, fór hann síðan til móts við óvini sína, en er þeir urðu þess vísari, fylktu þeir liði sínu á sljettlendinu.

Undireins og konungurinn í Harran sá þá, fylkti hann liði sínu og veitti fjandmönnum sínum ena snörpustu atgöngu. En þeir vörðust braustlega og fjellu margir af báðum. Var sigurinn lengi tvísýnn, en þó fór svo að lokum, að fjandmönnum konungsins í Harran, sem höfðu ofurefli liðs, tók að veita betur; þá sást allt í einu mikill riddaraflokkur þeysa útá sljettendið og vissi hvorugt liðið, hvað þeim var í hug. En þeir gátu fljótt gengið úr skugga um það, því riddararnir hleyptu á fjandmenn konungsins í Harran, og rjeðust svo fast á hliðfylkingu þeirra, að hún tók skjótt að riðlast. Flyðu þeir, en riddararnir eltu þá og hjuggu niður allan þorra þeirra. Hafði konungurinn í Harran horft á breystiverk hinna hugprúðu riddara með mestu athygli, en einkum hafði honum orðið starsýnt á fyrirlíða þeirra, því hann hafði barizt með frábærri hreysti og þreyði konungur óðfús að vita nafn hans. Ætlaði hann að fara að leita hann upp, en í sama bili sá hann, hvar hann kom, og kannaðist þá við, að Khódadad var sá hinn hrausti bardagamaður, sem kominn var til liðs við hann. Varð konungur þá einsog utan við sig af gleði og undrun, en Khódadad tók þannig til máls: „Herra! það er öll von á, þó yður bregði við, að sjá þann, sem þjer hyggið dauðan og sem dauður mundi vera, hefði guð ekki varðveitt hann til að bera vopn með yður móti fjandmönnum yðar.“

„Sonur minn!“ mælti konungur, „á eg að trúá því, að eg hafi þig aptur úr helju heimtan?“ Breiddi hann þá armana móti

honum, en hann hnje í faðm föður síns. Hann hjelt honum lengi í fangi sjer, en loksins tók hann þannig til máls: „Eg veit hvernig í öllu liggur, sonur minn! eg veit hvernig bræður þínir launuðu þjer það, að þú frelsaðir þá úr höndum risans svarta, en á morgun skaltu taka hefndir á þeim. En kom nú með mjer í höllina til móður þinnar, sem grátíð hefur þig mörgum tárur, og mun hún verða frá sjer numin af fögnuði, þegar hún heyrir að eg á hugþrýði þinni að þakka sigurinn.“ Beiddi Khódadad konunginn að segja sjer, hvernig hann hefði komizt að æfintýri því, er gerðist í höll svertingjans, og spurði, hvort nokkur bræðra sinna hefðigengizt við því af iðrun. En er hann heyrði, að kóngsdóttirin frá Deríabar var þar fyrir, rjeði hann sjer ekki fyrir fögnuði og bráðlátri löngun eptir að þerra tárin af augum móður sinnar og eiginkonu. — Fóru þeir nú heim til borgarinnar og æpti allur lýður fagnaðarópi, er þeir hjeldu innreið sína. Hittu þeir Pírúseh og kóngsdótturina frá Deríabar báðar saman, þarsem þær biðu konungsins, en enginn getur útmálað gleði þeirra og fögnuð, er þær sáu hann koma inn með Khódadad.

Þegar þau fjögur langa stund höfðu fagnað hvert öðru hjartnæmilega og innilega, varð Khódadad að segja þeim, fyrir hvert kraptaverk líf hans hafði frelsast. — Bóndi nokkur hafði af tilviljun farið framhjá tjaldinu, sem Khódadad lá í, sljótandi í blóði sínu. Hafði hann látið hinn hjálparlausu mann uppá múlasna sinn og flutt hann heim til sín, og hafði hann þar grætt hann með jurtum nokkrum, er hann tuggði og lagði við sárin. „Þegar eg var alheill,“ sagði Khódadad, „þakkaði eg bóndanum og gaf honum alla þá demanta, sem eg hafði á mjer. Lagði eg síðan á stað til Harran. — Heyrði eg þá sagt frá styrjöld þeirri, er nokkrir nágranna konungar höfðu vakið, sagði eg því til nafns míns í þorpuunum og eggjaði innbúana til varnar. Fjekk eg þannig fjölda ungra manna til að vopnast og gerðist sjálfur oddviti þeirra, kom eg rjett sem fylkingar voru signar saman og orrustan byrjuð.“

„Látum okkur þakka guði fyrir að hann varðveitti Khódadad,“ mælti konungurinn. „en svikararnir, sem ætluðu að drepa hann, skulu láta líf sitt í dag.“ En hinn veglyndi sonur Pírúseh mælti í móti og bað konung hyggja að því, að þeir væru af hans

bergi brotnir; sjálfur væri hann bróðir þeirra og fyrirgæfi þeim og beiddi þeim miskunar. Viknaði konungur af þessu eðallyndi hans svo að hann fjekk ekki tíra bundizt; ljét hann stefna öllu fólkinu saman og nefndi Khódadad til ríkiserfingja eptir sinn dag. Skipaði hann síðan að sækja sonu sína úr fángelsinu; voru þá fjótrar á þeim öllum. Sonur Þírúseh leysti af þeim hlekkina og faðmaði þá að sjer hvern af öðrum eins einlæglega og fyrrum í höll svertingjans. En lýðurinn varð frá sjer numinn af hjarta-gæzku hans og lauk lofsorði á. Voru sáralækninum þvínæst gefnar stórgjafir í launa skyni fyrir hið mikla gagn og greiða, sem hann hafði gert kóngsdótturinni frá Deríabar.

Frá 224. til 232. nætur.

Sagan af Abú Móhammed Alkeslan.

Kalífinn Harún Alraschid sat einhvern dag í hásæti sínu og öll hirðin umhverfis hann, þá kom þræll einn með ennisdregil úr gulli í hendinni, alsettan perlum og demöntum, gekk að hásætis-tröppunum og laut svo lágt, að enni hans kom við gólfð. „Drottinn rjetttrúaðra manna,“ mælti hann, „Sobeide yðar hágöfuga eiginkona skipaði mjer að færa yður kveðju sína. Hún hefur í langan tíma leitast við að fá ennisdregil þenna fullgerðan, og vantar nú ekki nema einn demant á hann miðjan; hefur hún leitað í öllum gripahirzlum yðar, en engan gimstein fundið, er fullstór sje.“

Skipaði kalífinn þá undireins hinum helzfu embættismönnum sínum að leita hvervetna upp hina segurstu demanta; en engan gátu þeir fundið, er sæma mátti hinu dýrmæta djásni Sobeide. Varð kalífanum þá skapfátt og mælti: „Hálsur jarðarhnötturinn er mjer undirgefinn, og þó á eg engan slíkan demant, sem kona mín biður um.“ Ljet hann þá spyrjast fyrir hjá öllum gimsteina kaupmönnum í Bagdad, en þeim bar öllum saman um, að slíkur demant væri hvergi til, nema í Basra hjá manni nokkrum, Abú Móhammed Alkeslan að nafni. Skipaði kalífinn þá einum af vezírum sínum að senda mann, er fljótur væri í förum til

emírsins Móhammeds Alsobeidy, jarls í Basra, með þá skipun, að hann undireins skyldi láta flytja Abú Móhammed Alkeslan til Bagdad.

Mesrúr höfuðsmaður geldinganna varð kosinn til sendiferðar þessarar; flýtti hann sjer og náði á stuttum tíma til Basra. Jafn-skjótt sem hann kom á fund emírsins og sagði honum tilefni þar-komu sinnar, vatt emírinn bráðan bug að því að fullnægja skipun kalífans og sendi nokkra af sveitarhöfðingjum sínum með Mesrúr til húsa Abú Móhammeds Alkeslans. Drap Mesrúr á dyr og lauk upp þræll nokkur; „segðu hússbónda þínum,“ mælti Mesrúr, „að drott-inn rjettrúaðra manna boði hann á sinn fund.“ Færði þrællinn hússbónda sínum skilaboð þessi og kom hann þá sjálfur til að fagna Mesrúr og fylgdarmönnum hans. Bauð hann þeim inn að ganga undireins og hann varð þess nokkru vísari, hvert erindi þeirra var, en þeir beiddu sig afsakaða og sögðu, að skipun kalíf-ans mætti ekki undir höfuð leggjast og væri hann mjög óþolin-móður og bráðlátur. „Leyfið mjer þá að minnsta kosti,“ sagði Alkeslan, „að búa mig, svo að eg geti sæmilega gengið fyrir augu hans hátignar; það skal ekki standa lengi á mjer; gerið það fyrir mig og komið inn og hvílið ykkur ofurlitla stund.“

Þeir Mesrúr og fylgdarmenn hans þáðu loksins boð hans og gengu inn; sáu þeir dyratjöld úr grænu silki, bæði hægra og vinstra megin í anddyrinu, og voru þau gulli saumuð uppí gegn. Ljet Abú Móhammed Alkeslan einn af þrælum sínum fylgja þeim í skrautlegt baðhús, innarlega í húsi hans.

Veggirnir voru gulli lagðir í baðhúsi þessu og gólfíð slíkt hið sama, en í því miðju var ágæta fögur marmaraþró, full af vatni, sem angaði af rósafeiti, stóðu þar skartbúnir þrælar, sem voru hinir fljótverkustu til þjónustu og hlýddu hverri bendingu. Þegar Mesrúr og fylgdarmenn hans voru laugaðir og smurðir, voru þeir færðir í gullskreytt silkiklæði, var þeim síðan fylgt í herbergi húss-bóndans; sat hann þar í skrautlegum legubekk og hallaðist upp við hægindi, glitrandi af gulli. Uppi yfir höfði hans ljómaði gullofið yfirtjald, útflúrað perlum og demöntum. — Tók hann Mesrúr báðum höndum og ljet hann setjast hjá sjer. Voru hinar dýrustu krásir á borð bornar á diskum úr gulli og kúnversku post-

ulni, og lýsti sjer þar slík viðhöfn í öllu, að Mesrúr ljét sjer þau orð um munn fara, að slíkt hefði hann aldrei sjeð við hirð kalífans.

Áttu þeir þar hið skemmtilegasta kvöld og gaf Abú Móhammed Alkeslan Mesrúr og fylgdarmönnum hans pyngju með þúsund gullpeningum í. Morguninn eptir voru þeir færðir í grænar silkiskikkjur gullsaumaðar með gullkögri, og var þeim sama virðing sýnd þann dag, sem daginn áður. En er Mesrúr kom í herbergi Alkeslans sagðist hann ekki mega dvelja lengur í Basra. En Alkeslan beiddi hann að vera kyrran þann dag og kvaðst skyldu verða ferðþúinn næsta morgun. — Næsta dag með morgunsárinu var teymdur til hans múlasni með gullsaumuðum söðli. er skreyttur var perlum og demöntum. Fór hann á bak múlasnanum, kvaddi emírinn Alsobeidy og lagði á stað frá Basra ásamt Mesrúr. Hugsaði Mesrúr með sjer: Kalífinn mun undrast. þegar hann sjer Alkeslan koma með slíkri viðhöfn og prýði, og mun hann vafalaust spyrja hann. hvar hann hafi fengið slíkt ógrynni auðæfa.

Þegar þeir voru komnir til Bagdad, ljét Mesrúr sjer verða það fyrst að verki, að fylgja Alkeslan á fund kalífans. Fagnaði kalífinn honum vel, ljét hann setjast hjá sjer og leyfði honum að tala. „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ mælti Alkeslan, „eg gerði mig svo djarsan, að færa yðar hátígn nokkrar lítilvægar gjafir. og bið eg yður auðmjúklekast leyfa mjer að afhenda yður hær. En er Harún Alraschid spurði, hverjar gjafir þessar væru, kom þræll einn inn með kistil og setti hann niður fyrir fætur hússbónda síns. Lauk Alkeslan honum upp og tók upp úr honum nokkrar eikur haglega gjörvar; voru stofnar þeirra og greinar úr gulli, en lauf og aldin úr rúbínum, tóposum og skínandi björtum perlum. Tók hann enn upp margar dýrindis gjafir, og var það ekki einleikið, að þær höfðu allar komizt fyrir í kistlinum. Furðaði kalífinn sig mjög á slíku undri, en þó undraðist hann enn meira, er Alkeslan ljét færa sjer annan kistil og lauk honum upp, dró hann upp úr honum silki-tjald eitt flúrað perlum og rúbínum. Dúkurinn var gullofinn og skreyttur smarögðum og tóposum, en tjaldsúlurnar voru úr dýrmætum indverskum viði. Var þetta ágæta tjald alskreytt doppum, sem ljómuðu af smarögðum og safírum; voru glitaðar á það myndir

ótal fugla og villudýra, svo líkar sem lifandi væru, og voru fjaðrirnar og skinnin gerð af perlum, rúbínum, smarögðum, safírum og allskonar gimsteinum, svo að mesta snild var á.

Kalífann rak í rogastanz, er hann sá slík auðæfi og vissi ekki hvað hann ætti að halda; tók Alkeslan þá þannig til máls: „Drottinn rjettrúaðra manna! ekki gekk mjer ótti til að færa yður slíkar gjafir, heldur kurteisi, og var það ætlun mín, að yðar hátign sæmði að eiga slíka kostgripi, en ekki mjer metorðalausum manni. En svo að þjer gangið úr skugga um, að eg ekki sýni yður hollustu fyrir hræðslu sakir, þá skal eg enn sýna yður nokkur undur, sem þjer getið ráðið af, hversu eg er máttugur.“ Kalífinn kvaðst gjarna vilja það og gekk nú Alkeslan út að glugga einum, beygði sig nokkuð, bærdi varirnar og horfði uppá svalirnar, sem voru allt umhverfis höllina; sýndust þær þá aptur lúta niður fyrir honum; þvínaest deplaði hann augunum og sýndust þá allar dyrnar ljúkast upp, þó þær væru harðlæstar; tautaði hann og nokkur óskiljanleg orð fyrir munni sjer og var þá einsog heyrðist klíður óteljandi fugla, og var svo að heyra, sem þeir svöruðu honum. Varð kalífinn öldungis hlessa á öllu þessu og spurði manninn frá Basra. hvaðan honum kæmi svo undarlegur máttur, og hvort hann ekki væri sá Abú Móhammed Alkeslan (þ. e. letingi), sem alræmdur var fyrir leti; hefði faðir hans verið handlæknir við hina opinberu heilsubrunna, og dáið í mestu eynd og volæði.

„Herra!“ svaraði Alkeslan, „saga mín er þeim mun undarlegri, sem eg er af lágum stigum, var bláfátækur áður og lá í leti og ómennsku. En leyfi yðar hátign mjer að segja hana, þá veit eg yður munu þykja hún skemmtileg.“ Kalífinn kvaðst feginn vilja hlýða á hana og tók Alkeslan þá þannig til frásagna: „Faðir minn var fátækur handlæknir og ljek læknis íþrótt sína við hina opinberu heilsubrunna, og er allt það, sem yðar hátign hefur heyrt sagt af hinni einstöku leti minni, heilagur sannleiki. Eg var svo blóðlatur í æsku miuni, að eg nennti ekki að standa upp og leita forsælunnar, þegar hádegissólin stóð þráðbeint uppi yfir höfði mjer og skein á gagnaugu mjer. Þegar eg var fimmtán vetra, andaðist faðir minn og skildi við mig og móður mína í mestu örbyrgð. Móðir mín var góð kona, og vistaði hún sig nú í nágreuninu til

að hafa ofanaf fyrir sjer fór henni svo vel, að hún færði mjer mat og drykk, þó hana brysti sjálfa, en eg skammaðist mín ekki heldur lá eg auðum höndum allan daginn.

Einusinni kom móðir mín til mín með fimm silfurpeninga, sem hún hafði nælt saman og mælti: „Sonur kær! eg heyrði rjett í þessu, að hann Abúl Mossafer væri um það leyti að leggja á stað til Kínlands. Hann er allra manna hjartabeztur við aumingja og orðlagður fyrir ráðvrendni sína. Taktu nú í þig rögg og ristu á fætur; farðu svo með mjer til hans og biddu hann að kaupa þjer fyrir þetta einhvern þarfan hlut þarna í Kína, sem svo miklar sögur ganga af. En ef þú nú ekki stendur upp og kemur með mjer, þá vinn eg þess dýrstan eið, að eg sleppi hendi af þjer og læt þig deyja úr hungri og þorsta.“ Af orðum þessum gat eg gengið úr skugga um, að móðir mín var uppvæg útaf leti minni, og með því eg var hræddur um, að hún mundi efna hótunar orð sín, þá hugði eg nauðsyn til bera, að hrista af mjer doðann. „Hana þá móðir mín!“ sagði eg, „hjálpaðu mjer til að standa upp.“ Hún gerði svo, en eg grjet og stundi við, svo mikið fjellst mjer um, að láta þetta á móti mjer.

Beiddi eg nú móður mína að færa mjer skóna og var hún svo eptirlát, að hún ljet þá uppá mig. Þvínæst lypti hún undir hendur mjer til að reisa mig á fætur, og þreyttist hún ekki á því að reka á eptir mjer og toga mig á ermum, þangaðtil við komum ofaná ströndina eg hittum Abúl Mosaffer. Heilsaði eg honum og spurði hann kurteislega, hvort hann hjeti Abúl Mosaffer, því þó skömm sje frá að segja, þá þekkti eg ekki þenna ágætismann svo mikið sem að nafni. Hann kvað svo vera og fjekk eg honum þvínæst hina fimm silfurpeninga og beiddi hann að kaupa mjer eitthvað í því landi, sem hann nú ætlaði að ferðast til.

Hann furðaði sig á bón minni og spurði þá sjelaga sína, hvort þeir þekktu mig. „Jú!“ sögðu þeir, „það er hann Alkeslan, sem er alræmdur fyrir leti, og er hann víst í fyrsta sinn út genginn í dag, því hann hefur aldrei fyrr sjezt utan húss.“ — Abúl Mosaffer tók góðfúslega við fjenu og brosti við, losaði hann að gera það, sem eg hafði beðið hann um. Þakkaði eg honum fyrir og gekk síðan heim, en alltaf varð móðir mín að leiða mig.

Abúl Mosaffer sigldi nú með fjölda kaupmanna til Kínlands, seldi þar vörur sínar og keypti aðrar í staðinn; þvínæst lagði hann á stað heim til Basra. En er skipið hafði verið þrjá daga í hafi, skipaði Mosaffer allt í einu að snúa við. Furðuðu kaupmenn sig á því og spurðu, hverju það sætti. „Munið þið ekki,“ svaraði Mosaffer, „hvað greyið hann Alkeslan beiddi mig fyrir? eg var öldungis búinn að gleyma því og tjáir nú ekki annað enn að snúa aptur og kaupa einhvern þarfan hlut handa honum, svo eg bindi enda á loforð mitt.“ „Nei, herra!“ sögðu kaupmennirnir, „neyðið okkur fyrir alla muni ekki til að snúa aptur; við erum komnir svo langt á leið, að það er ótækt að hætta sjer undir óveðrin, sem umflúin eru og háskasemdir þær, sem við höfum farsællega undanstýrt.“ En er Mosaffer vildi hvergi undan láta, bauðst hver kaupmaður um sig til að tvöfalda það fje, sem eg hafði fengið honum, og þókti Mosaffer boð þeirra svo ábatasamt og æskilegt fyrir mig, að hann gekk að því. Fóru þeir nú leiðar sinnar og lögðust við akkeri hjá ey nokkurri fjölbyggðri; var þar hin mesta demanta og perluverzlun. Gengu þeir allir á land til að kaupa sjer vörur. Kom Abú Mosaffer á kaupmannatorg eitt og sá þar mann, er hafði marga apa til sölu; var einn þeirra útsteiptur í kláða. Hann staldraði þá við til að virða apana betur fyrir sjer og sá hann að þegar eigandinn leit af þeim, rjeðust þeir allir á hinn sjúka samlagsbróður sinn og misþyrmdu honum. En þegar eigandinn sá það, tókst honum að vísu að halda þeim í skefjum með staf sínum, en það tjáði ekki, þó hann lemdi og fjötraði þá, sem verstir voru, því óðara enn hann snjeri að þeim bakinu, byrjuðu þeir aptur á nýjan leik.

Mosaffer sá nú aumur á veslings apanum og spurði eigandann, hvort hann vildi selja hann. „Eg skal gefa yður fimm pjastra fyrir hann,“ sagði Mosaffer, „munaðarleysingi einn fjekk mjer þá til þess, að eg skyldi kaupa eitthvað fyrir þá handa honum.“ — Eiganda apans þóktu þetta góð kaup, og kvaðst hann óska að apinn yrði skjólstæðingi hans að gagni. Greiddi Mosaffer þá fjed af hendi og tók dýrið með sjer. Ljet hann þræl cinn flytja apann útá skip og binda hann á þilfarinu. En er kaupmenn höfðu keypt svo sem þeir ætluðu sjer, sigldu þeir til annarar eyjar. Óðara

enn þeir voru lagztir þar við akkeri, söfnuðust að þeim bátar og voru á þeim kafhlauparar, er buðust til að vinna fyrir þá. En er menn þessir steyptu sjer úti sjóinn fyrir fáeina skildinga, fór apinn, sem sá aðfarir þeirra, að gerast órór; sleit hann sig loksins lausan og stökk út í sjóinn einsog hinir. „Guð hjálpi mjer,“ sagði Abúl Mosaffer, þegar hann sá apann hverfa, „hvað ætli veslingurinn hann Alkeslan segi, þegar hann ekki einusinni fær dýrið, sem eg keypti handa honum?“ En apinn kom fljótt aptur í augsyn með kafhlaupurunum og hjelt hann á nokkrum perluskeljum í klónum; lagði hann þær niður fyrir sætur Mosaffers. Furðaði hann sig mjög á þessu tiltæki apaus og gat ekki öðru trúað enn að hann hlyti að vera frábær skepna, og mundi hann traudlega vera einhama.

En er kaupmenn aptur sigldu á stað, gerði að þeim storm mikinn og hróktust þeir að ströndum Söngeyja; voru eyjarskeggjar þar svertingar og mannætur. Jafnskjótt sem villumenn þessir sáu skipið, veittu þeir því atgöngu á allar hliðar. Tóku þeir skipið en bundu kaupmennina og leiddu þá fyrir konung sinn. Ljet hinn siðlaus konungur steikja nokkra af veslings mönnum þessum og hafði þá til matar í veizlu einni, er hann hjelt hinum ædstu þegnum sínum. Hinir kaupmennirnir, sem voru sjónarvottar að öföllum fjelaga sinna, voru nú innilokaðir í byrgi einu og biðu þeir grátandi sömu afdrifa. En um miðnætur skeið kom apinn, sem var orðinn laus, og leysti fjötrana af Abúl Mosaffer. Þreifði hann nú fyrir sjer eptir fjelögum sínum og hjeldu þeir þá að hann hefði sjálfur leyst sig. „Guð miskunar okkur, Abúl Mosaffer!“ sögðu þeir, „þar sem hann ljet þig slíta fjötra þína, svo að þú gætir frelsað okkur.“ „Vinir góðir!“ svaraði hann, „eg hef ekki sjálfur leyst bönd mín, það gerði apinn, sem eg keypti handa honum Alkeslan. Nú ætla eg í þakklætis skyni að gefa dýrinu pyngju með þúsund gullpeningum í.“ „Við munum þá gefa honum annað eins hver um sig,“ gullu þeir við allir í einu hljóði, „ef hann gerir eins vel til okkar.“ Undireius og apinn heyrði þetta, brá hann við og leysti hvern af öðrum. En er þeir voru lausir, fóru þeir út á skip sitt og höfðu villumennirnir til allrar hamingju ekkert flutt á burt af því; undu þeir nú upp segl og sigldu hið skjótasta

frá þessum stað, sem nærri var orðinn þeim að tjóni. Þegar skipið var komið út á rúmsjó minnti Abúl Mosaffer kaupmennina á það, sem þeir höfðu losað apanum, og undu þeir bráðan bug að binda enda á heit sitt. Sjálfur tók hann þúsund gullpeninga úr hirzlu sinni og bætti þeim við það, sem kaupmenn höfðu fengið honum í hendur, og var það allmikið fje. — Hjelzt leiði það, er kaupmenn höfðu frá Söngey þangað til þeir tóku land við Basra eptir skamma útivist; spurðist koma þeir fljótt. Móðir mín kom hlaupandi til mín og sagði: „Stattu fljótt upp sonur kær! hann Abúl Mosaffer er kominn heim; farðu og flýttu þjer að heilsa honum og spurðu hann, hvað hann hafi meðferðis handa þjer. Hver veit nema það sje eitthvað, sem gagn er að.“

Eg njeri þá stýrurnar úr augum mínum og beiddi móður mína að hjálpa mjer á fætur, því langt væri ofan til hafnarinnar og vissi hún bezt að eg ekki væri fljótur á fæti. Reis eg þá upp með hennar hjálp og rjeði af að ganga ofan til sjóar, komst eg þangað loksins, en opt flæktust fötin um fætur mjer á leiðinni. Undireins og Abúl Mosaffer sá mig, heilsaði hann mjer einsog lífgjafa sínum og fje-laga sinna. „Takið við apanum þeim arna,“ mælti hann, „eg hef keypt hann handa yður; farið nú og bíðið mín heima hjá móður yðar; eg kem undireins á eptir.“

Þetta þóktu mjer kynlegar viðtökur, og tók eg apann með mjer og fór heim; hugsaði eg þá með mjer: Það veit trú mín, að hann Abúl Mosaffer hefur keypt prýðilega fyrir mig; það verður mjer víst til mesta gagns. Þegar eg var kominn heim, sagði eg við móður mína: „Það verður þó ekki annað sagt enn að það sje eitthvað fallegt við kaupskapinn! Nú máttu aldrei gleyma því, þegar þú sjer mig sofa, að vekja mig, svo eg geti hlaupið ofan til hafnarinnar. Skoðaðu til!“ sagði eg og sýndi henni apann um leið, „hvað þeir hafa fært mjer frá Kínlandi.“

Rjett í því eg var seztur niður, komu inn nokkrir af þrælum Abúl Mosaffers og spurðu mig, hvort eg væri Abú Móhammed Alkeslan. Kvað eg svo vera og sá eg Mosaffer sjálfan koma á eptir þjónum sínum; stóð eg þá upp á móti honum og ætlaði að kyssa á hönd hans. En hann gaf mjer ekki tíma til þess, heldur varð hann fyrri til að falla um háls mjer, og bauð hann mjer að þúsund og ein nótt. III.

fylgjast heim með sjer. Þáði eg boð hans, þó mjer væri lítið um það gefið, en eg vildi ekki vera ókurteis við mann, sem var svo vingjarnlegur við mig. Þegar eg var kominn heim til hans, skipaði hann tveimur þrælum að sækja sje það, er eg ætti, og komu þeir þá að stundarkorni liðnu með tvær kistur allþungar. Fjekk Mosaffer mjer lyklana að þeim og mælti: „Sonur kær! nú geturðu sjeð, hvernig guð hefur látið silfurpeningana þína blessast. Þú átt sje það, sem í báðum kistunum er; far nú heim og skulu báðir þessir þrælar fylgja þjer.“ Eg varð frá mjer numinn af gleði og þakkaði valmenninu Mosaffer með mestu blíðu; fór eg svo heim aptur til móður minnar og var það henni óvæntur fögnuður, að sjá báðar peningakisturnar. „Nú sjer þú sonur minn!“ mælti hún, „að forsjónin hefur ekki yfirgefið þig; gerðu þig því maklegan gæzku hennar og neyttu allrar orku til að hrista af þjer döðann og ómennskuna.“ Eg lofaði því, og hin farsællega breyting, sem orðin var á högum mínum, gerði mjer auðvelt að efna loforð mitt.

Það var einsog apinn yrði æ elskari að mjer dag frá degi; hann sat hjá mjer í legubekknun og át og drakk með mjer þegar eg borðaði. En það var mjer óskiljanlegt, að hann ætíð hvarf með aptureldingu og kom aldrei aptur fyrr enn um hádegi; færði hann mjer í hvert skipti pyngju með þúsund gullpeningum í og lagði hana fyrir fætur mjer. Gerði hann þetta svo opt, að eg varð vellíkur og keypti mjer fasteignir og lystigarða; lét eg reisa margar hallir og planta stóra aldingarða umhverfis þær; þaradauki keypti eg fjölda þræla og ambátta. Einusinni þegar apinn sat hjá mjer eptir vanda, sá eg að hann svipaðist um til allra hliða, einsog hann vildi ganga úr skugga um, að við værum einir. En nærri megið þjer geta, drottinn rjetttrúaðra manna! hvort mjer ekki brá í brún, þegar eg sá hann bæra varirnar og heyrði hann nefna nafn mitt skilmerkilega. Varð eg þá svo skelkaður við undur þetta, að eg ætlaði að þjóta útúr herberginu, en hann sagði við mig: „Vertu óhræddur Abú Móhammed! og furðaðu þig ekki á því, að þú heyrir mig tala, því eg er ekki api svo sem flestir apar gerast.“ „Hvað ertu þá?“ sagði eg.

„Eg er einn af hinum fráföllnu öndum,“ svaraði hann. „Mjer runnu bágindi þín til rifja og kom eg því til að frelsa þig úr

þeim. Auðæfi þau, er eg ljét þjer áskotnast, geta bezt sýnt þjer fram á það, hversu máttugur eg er; en eg ætla samt að greiða enn betur fyrir þjer og útvega þjer konu, sem er margfalt segri enn allt það, sem hugur manns getur segurst ímyndað sjer.“ „Og hvernig á eg að fá þessarar fögru konu?“ spurði eg. „Taktu nú vel eptir því, sem eg segi,“ ansaði hann. „Á morgun skaltu búast sem ríkmannlegast og skrautlegast, skaltu láta leggja á múlasna þinn gullinn söðul, alsettan perlum og demöntum, stíga á bak honum og ríða til kaptorgsins þar sem selt er fóður. Skaltu þar spyrja, hvar geymslubúr sjerífans*) sje, ganga inn til hans og segja, að þú sjert kominn til að biðja dóttur hans. — En ef hann hefur umyrði og segir, að þú sjert ekki nógu ríkur, eða að þú sjert af lágum stigum og skorti mannvirðingu, þá skaltu fá honum pyngju með þúsund gullpeningum í. En biðji hann um meira, þá býður þú honum öll auðæfi, sem hann getur á kosið, og skaltu ekki vera hræddur um að þú lofir meiru enn þú getur ent; eg skal sjá fyrir öllu.“ Hló mjer hugur við, er eg varð þessa vísari og lofaði að fara eptir heilræðum apans míns. Undireins og dagsbrún var á lopti, bjó eg mig hið ríkmannlegasta, fór á bak múlasna mínum gullsöðluðum og reið til kaptorgsins, sem mjer var til vísað og fann eg þar hæglega geymslubúr sjerífans. Fór eg af baki hjá honum og heilsaði honum; hjelt hann að eg væri mikill maður bæði af útliti mínu og svo af því eg hafði þræla með mjer, tók hann því kveðju minni kurteislega og spurði, með hverju hann gæti verið mjer til vilja.

„Herra!“ svaraði eg, „öll mín heill og hugarró er í yðar höndum. Eg heyrði stórmikið látið af dóttur yðar og kem eg því til að biðja hennar.“ „Fyrirgefðu mjer,“ ansaði sjerífinn, „að eg leyfi mjer að spyrja um ætterni yðar og stjett, en þó einkum og sjerílagi um efnahag yðar. Eg þekki yður ekki, og tjáir mjer ekki að gipta burt dóttur mína fyrr enn eg veit þetta.“

Þá tók eg undireins pyngju með þúsund gullpeningum í úr barmi mínum og rjetti sjerífanum svo mælandi: „Hjer er ætt

*) „Sjerífi“ er nafnbót þeirra, sem komnir eru af Fatíme dóttur Mahómets.

mín og stjett; hinn ríki þarf ekki frekari meðmælingar; peningar hrinda öllum mótbárum.“

Svo mælti eg, en sjerífinn leit niður fyrir sig og fór að hugsa sig um. „Fyrst svo er, herra!“ sagði hann, „þá fyrirgefið, að eg bið yður enn um tvær þúsundir gullpeninga.“ „Það skuluð þjer fá,“ svaraði eg og ljét eg einn af þrælum mínum undireins sækja þá heim til mín. Það var einsog sjerífanum þækti sjer fullnægt þegar hann sá gullið. Hann stóð upp og skipaði einum af þrælum sínum að loka geymslubúrinu. Stefndi hann síðan að sjer öllum ættingjum og vinum, ljét semja kaupmála fyrir mig og dóttur sína og lofaði að halda brúðkaupið í húsi sínu að tfu dögum liðnum. Fór eg heim til mín frá mjer numinn af fögnuði og lokaði mig inni hjá apanum; sagði eg honum, hvern árangur biðilsfór mín hefði haft. Hann taldi mig sælan vegna fagnaðar þess, sem eg átti í vændum og setti uppá mig mesta hól fyrir það, hversu vel mjer hefði farið þetta úr hendi.

Aðfarakvöld þess dags, sem sjerífinn hafði ákveðið til brúðkaupsins, segir apinn við mig og var þá órór og angistar fullur: „Á morgun uppfyllast allar óskir þínar; má eg þá vonast eptir að þú gerir mjer dálítinn greiða, þarsem nú hamingja sú uppbyrjast, sem eg aflaði þjer? Ef þú ert viljugur til þess, þá máttu biðja mig hvers sem vera skal.“ „Eg get ekki synjað þjer neins,“ svaraði eg, „hvað er það þá, sem þú biður um.“ Svaraði apinn þá í hálfum hljóðum: „Næst herbergi því, sem þið brúðhjónin eigið að sofa í, er klefi einn og hangir koparhringur við hurðina. Undir hringnum muntu finna lyklakippu, og getur þú með þeim lyklum lokið upp hurðinni. En þegar þú kemur inn í klefann, muntu sjá járnkistu eina og standa fjórir töfrasánar á fjórum hornum hennar; er í henni koparmunnlaug ein full af gulli og gimsteinum; liggja kringum hana ellefu höggormar, en í henni miðri er festur hani skínandi bjartur. Sverð eitt liggur hjá kistunni, það skaltu taka, drepa hanann og höggva í sundur fánana, kollvelta kistunni og fara síðan aptur til konu þinnar. Meira beiðist eg ekki af þjer til launa fyrir allan þann greiða, sem eg hef gert þjer, og mun gera þjer framvegis.“

Eg lofaði að gera það, sem apinn bað mig um, og spurði eg

hann ekki, hversvegna hann mæltist til þess. Þegar hjónaveizlunni var lokið, var mjer fylgt í herbergi brúðarinnar og sá eg þá undireins hurðina og bringinn, sem apinn hafði talað um. En er eg var einn með konu minni og hún hafði brugðið höfuðdúknun frá andliti sjer, þókti mjer hún svo fögur og yndisleg, að eg varð orðlaus af undrun. Andlitssegurð hennar, vaxtarlagið, limaburðurinn, blóminn á kinnunum hennar og brosið á vörum hennar heillaði mig svo, að eg þvínær var búinn að gleyma apanum og því, er hann hafði beðið mig um. En rödd þakklátseminnar ljét nú til sín heyra og vildi eg ekki leggjast svo til svefns, að eg ekki hefði gert það, sem hollvinur minn hafði beðið mig fyrir. Um miðnætti þegar kona mín var sofnuð fasta svefni, stóð eg upp með gætni, tók lyklana undan koparhringnum og lauk upp klefanum; þvínæst tók eg sverðið, sem lá þar fyrir fótum mjer, drap hanann, hjó sundur hina fjóra töfrafána og velti kistunni. Þá vaknaði kona mín allt í einu, og er hún sá klefann standa opinn og hanann dauðan fyrir fótum mjer, kallaði hún upp og sagði: „Guð allmáttugur! á eg þá að komast á vald þessa hrekkvísa anda?“ Óðara enn hún hafði sagt þetta, kom hinn fráfallni andi, sem hún óttaðist, og flaug hann undireins burt með hana uppí opið geðið á mjer.

Sjerfínn hrökk nú upp af svefni við óp mitt og konu minnar; kom hann inní herbergið og skildi undireins, hvernig á stóð, þegar hann sá að dóttir hans var horfin, en dyrnar opnar. „Mikill ólánsmaður ertu, Abú Móhammed!“ kallaði hann upp og reitti um leið hár sitt, „hvað hefur þig hent? Eru þetta þakkirnar fyrir góðvilja minn og dóttur minnar? Eg hafði sjálfur sett verndargrip þenna saman og komið honum fyrir í klefanum, til að afstýra hinu illa áformi þessa bölfada anda, sem hann ætlaði að koma fram á dóttur minni. Hefur hann upp í sex ár leitast við að fá hana í vald sitt, og varð honum ekkert ágengt, en nú er hún frá, og á eg nú enga dóttur, og ekkert, sem getur verið mjer til huggunar í heimi þessum. Far nú burt undireins, því eg þoli ekki að horfa á þig.“

Varð eg næsta harmþrunginn útaf því, að eg hafði steypt þeirri konu í glötun, sem eg elskaði svo heitt, þó eg aðeins hefði sjeð hana í svip; fór eg þá heim og leitaði alstaðar að apanum mínum.

En allar ransóknir mínar komu fyrir ekki og skildi eg nú að hann sjálfur hafði burtnumið konu mína, eptir að hann með sínum flærðarfullu fortölum hafði ginnu mig til að ónýta verndargripinn. Varð eg þá hamslaus, er eg sá að hann þannig hafði hlaupið um horn mjer. Eg reif sundur klæði mín og klóraði mig í framan, og einsetti mjer að vera ekki lengur í því landi, þar sem eg hafði misst mitt hið kærasta. Fór eg því úr borginni og villtist útá eyðimörk eina; datt náttmyrkrið yfir og vissi eg ekki hvar eg var. En er eg skygndist um til að leita mjer skjóls, sá eg í tungls-skininu rjett hjá mjer tvo stóra höggorma, annan raudan, en hinn hvítan og börðust þeir í ákefð. Hneigðist eg þá einhverneginn ósjálfrátt til að halda með hvíta höggorminum, þreif eg því upp stóran stein og fleygði honum af öllu afi í hinn höggorminn, svo að hvert bein brotnaði í hausi hans. En hvíti höggormurinn hrökklaðist hvæsandi á burt og hvarf sjónum mínum, en kom undir-eins aptur með tíu öðrum hvítum höggormum. Skriðu þeir að hinni hræðilegu ókind, sem eg hafði banað, og rifu hana sundur í stykki, þangað til ekkert var eptir nema höfudið; þvínæst flýðu þeir burt í einum svip einsog kólfi skyti.

Meðan eg var að brjóta heilann útaf þessum kynlegu tilbrigðum, heyrði eg rödd eina rjett hjá mjer, þótt eg engan sæji og sagði hún þessi orð: „Hræðstu ekki mislyndi forlaganna; drottinn heitir þjer gleði og hamingju.“ Ljet mjer svo í eyrum, sem rödd þessi kæmi uppúr djúpi jarðarinnar og hughreystist eg ekki af henni, heldur rann mjer kalt vatn milli skinns og hörunds. Eg var hjer staddur á eyðimörku og vissi ekki, hvort eg heldur ætti að vera kyrr eða flýja. Þá vissi eg ekki fyrri til, enn eg heyrði aðra rödd segja skírt og skilmerkilega: „Þú átrúandi Mahómets! þú sem ert svo sæll, að þú talar því máli, sem kóraninn er ritaður á, vertu ókvíðinn og óhræddur við djöfulinn og alla hans ára. Þú ert falinn gæzlu hinna tryggu anda, sem sömu trúar eru og þú!“

Þá kallaði eg hátt: „Í nafni þess guðs, sem þjer dýrkið einsog eg, þá segið mjer glöggara, hverjir þjer eruð?“ Óðara enn eg hafði sagt þetta, birtist mjer andi hjúpaður hvítum skrúða og síðum, og sagði hann við mig: „Vjer höfum komizt að mann-gæzku þinni og veglyndi. Allir þeir andar, sem trúir eru guði og spámanni hans

bera þakklátsamt hugarþel einsog vjer. Þurfir þú okkar fulltingis, þá seg til, vjer erum boðnir og búnir til að gera allt það fyrir þig, sem í voru valdi stendur.“ „Hver skyldi fremur vera hjálpar þurfi enn eg“, mælti eg, „og hver hefur í slíka ógæfu ratað? Er nokkur sá ólánsmaður til á jörðu, sem aumkvunarverðari sje enn eg?“

„Ert þú ekki Abú Móhammed Alkeslan?“ spurði andinn. „Því er nú verr,“ svaraði eg og stundi þungan við. „Gott og vel,“ sagði hann, „huggastu, því nú átt þú þá að, sem geta verndað þig. Skaltu vita, að eg er bróðir hvíta höggormsins, sem þú frelsaðir frá óvini hans. Við erum fjórir bræður skilgetnir og allir jafnfúsir að þjóna þjer og sýna þjer þakklátsemi vora. Hinn fráfallni andi, sem leyndist í líki apans, hefði aldrei getað fengið konu þína á sitt vald, hefði hann ekki beitt vjelræðum, því verndargripurinn, sem faðir hennar hafði samansett, var áformi hans til fyrirstöðu, allt þangaðtil þú ónýttir hann. Þykir okkur því ekki örvænt, að þú náir aptur að samtengjast henni og getir fyrirkomið ránsmanni hennar. Eigum við þjer svo mikið að þakka, að vjer hyggjum það vera skyldu vora, að hjálpa þjer nú, er svo á stendur.“ Að svo mæltu rak andinn upp ógurlegt öskur, svo að jörðin skalf og titraði, en eg gat valla staðið á fótunum. Í sama vetfangi kom flokkur alvopnaðra anda og spurði andinn, hvort þeir vissu, hvar apinn hefðist við. Svaraði þá einn þeirra: „Hann býr í koparborginni, þar sem enginn sólargeisli nær að lýsa.“

„Abú Móhammed,“ sagði andinn við mig, „nú mun eg fá þjer einn af þjónum mínum til fylgdar og getur hann kennt þjer ráð til að ná aptur hinni ungu konu þinni, en varastu að nefna guðs nafn, þegar hann flýgur með þig gegnum loptgeiminn, því hann er einn af uppþlaupsöndum þeim, sem lagðir eru undir vort vald, og skyldir þú gleyma ráði mínu, mundir þú steypast niður og komast í lífsháska.“ Settist eg nú á bak uppreisnarandans og einsetti mjer að gæta þess vandlega, sem fyrir mig var lagt. Sendist andinn með mig í lopt upp svo fljótt sem elding flygi, og hvarf jörðin þegar sjónum mínum, svo eg sá ekki annað enn hinn ómælanlega himingeimlog sveymuðu stjörnurnar þar umhverfis mig, líkar háum fjöllum. Loksins komst eg svo hátt, að eg gjörldi heyrði

lofsöng einglanna kringum hástól allsvaldanda drottins. Skírði leiðtogi minn fyrir mjer eðli og einkunnir allra hluta, sem eg sá hvervetna, og var alltaf að tala um ógrynni sköpunarverkanna til þess eg ekki skyldi hugsa um skaparann sjálfan, og reyndi hann með sínu fáfengilega hjali að koma í veg fyrir, að eg ákallaði guðs nafn til að lýsa því, hversu mjög eg undraðist það, sem fyrir augun bar. Þá birtist allt í einu himneskur andi í heiðbláum möttli, með síða lokka, glóbjarta, sem liðuðust á herðar niður. Stóðu geislar af ásjónu hans, og hjelt hann á burtstöng, sem logandi neistar sindruðu af til allra hliða. „Abú Móhammed!“ mælti hann, „seg nú undireins: „Enginn guð er til nema hinn almáttugi skapari allra hluta — eða eg rek þig ígegn.“ Varð eg þá svo felmtaður, að eg gleymdi því, sem eg svo fastlega hafði sett mjer og talaði þau orð, sem hlutu að verða mjer til glötunar. Í sama vetfangi rak eingill ljóssins uppreisnarandann í gegn og brá honum í ösku; steptist eg þá úr hæðum ofan og datt niður í sjóinn.

Nú var eg nokkræ stund í kafi, því ómegin var yfir mjer af biltunni, en jafnskjótt sem eg kom til sjálfs mín, greip eg til sunds og neytti allrar orku; mundi eg samt hafa látið þar líf mitt, hefði ekki svo viljað til, að sjómenn nokkrir voru þar á skútu einni rjett hjá mjer, og björguðu þeir mjer. En eg skildi ekki það mál, sem þeir töluðu, spurðu þeir mig hvað eptir annað og gat eg aðeins með bendingum gefið þeim í skyn, að eg ekki skildi þá. Þegar kvöldi tók, köstuðu þeir út netjum sínum og veiddu mikið af fiski; steiktu þeir fiskana og át eg þá með góðri lyst. Morguninn eptir sigldu þeir til lands og lentum vjer á ströndinni. Fylgdu þeir mjer þá til fjölmennrar borgar og leiddu mig fyrir konung sinn, fagnaði hann mjer með mestu virktum. Var mjer sagt, að borg þessi hjeti Henad og væri einhver hin mesta sæborg á Kínlandi. Skipaði konungur einum af vezírum sínum að annast allar þarfir mínar og sýna mjer allt, sem merkilegt væri í landinu. Fannst mjer mest til fegurðar aldinbjarkanna, sem uxu þar í kringum borgina; man eg aldrei til eg hafi sjeð slíkan aldinviðarskóg, sem þar var.

Þegar eg hafði verið eitthvað einn mánuð í borginni og unað mjer allvel, þá var það einusinni, að eg gekk mjer til skemmtunar á bakka fljótsins, sem skolaði borgarmúrana bárum sínum,

og sá eg riddara einn koma til mín þeysandi. Þegar hann var kominn til mín, segir hann: „Ert þú ekki Abú Móhammed Alkeslan?“ Kvað eg svo vera og beiddi hann mig vera óhræddan, því hann væri vinur minn og vildi auðsýna mjer þakklátsemi fyrir hið góða, sem eg hefði gert honum. „Hver ert þú?“ spurði eg með undrun. „Eg er bróðir hvíta höggormsins,“ svaraði hann, „og er eg kominn til að segja þjer, að þú átt skamman veg þangað, sem kona þín þráir þig harmandi.“ Brá hann undireins yfir mig skikkjunni og setti mig á hestbak fyrir aptan sig; þutum við síðan áfram svo fljótt, sem vindur bljesi. Komum við langt inn í skóg einn mikinn og riðum síðan lengi, þangaðtil hann allt í einu nam staðar og ljét mig fara af baki. „Þarna,“ mælti hann, „sjerðu tvö fjöll; skaltu ganga fram með þeim, þangaðtil þú kemur að koparborginni, en varastu að ganga inn í hana fyrr enn eg kem til þín aptur og bý svo um hnútana, að þú getur gert það hættulaust.“ Að svo mæltu hvarf hann og skildi mig eptir í hræðilegri eyðimörk. Veitti mjer erfitt að ganga á hinum þurru söndum; eg þori að fullyrða, að enginn dauðlegur maður hefur stigið fæti á þá fyrr enn eg. Loksins kom eg auga á borgina, sem andinn hafði vísað mjer á; voru veggir hennar úr kopar og námu við skýjin. Nálgadist eg þá borgina og gekk allt umhverfis til að vita, hvort eg sæji hvergi hlið á múrunum, en sú för varð mjer til ónýtis. Þá birtist mjer aptur bróðir hvíta höggormsins og fjekk hann mjer töfrasverð, sagði hann að með því gæti eg komizt inn í borgina svo ekki bæri á. Tók eg við sverðinu, en andinn beið ekki til að heyra, hverju eg svaraði, svo skyndilega hvarf hann á burt frá mjer.

Rjett á eptir heyrði eg mikinn málklið og er eg litaðist um, sá eg flokk manna, sem höfðu augun á miðju brjóstinu. Undireins og þeir sáu mig, komu þeir til mín og spurðu, hver eg væri og hvernig eg væri þangað kominn. Leysti eg úr spurningum þeirra og sagði þeim æfintýri mitt. Sögðu þeir það satt vera, að hin unga kona, sem eg hafði á minnzt, væri innilokuð í koparborginni hjá uppreisnarandanum, en ekki vissu þeir, hvernig hann hefði farið með hana. „Við okkur megið þjer vera óhræddur,“ sögðu þeir, „því við erum háðir bróður hvíta höggormsins. En ef þjer viljið komast inn fyrir múra þessa, þá skuluð þjer ganga til lindar-

innar þarna og fylgja rennsli hennar. Munuð þjer þannig komast inn í borgina, en ekki er þangað neinn vegur annar.“ Eg fór að ráði þeirra og sá vatnsrennu eina, fór eg niður í hana og gekk eptir henni. En er eg var kominn útúr henni spölkorn, sá eg hvar kona mín sat á víðum velli á gullsauaðri sessu, sveipuð silkiskýlu; var á jaðarinnu glitaður dýrðlegur garður með aldintrjám, og voru ávextirirnir á þeim gerðir af gulli og perlum.

Jafnskjótt sem hún sá mig, reis hún upp í skyndi og spurði, hver hefði flutt mig á þenna stað, sem óaðgengilegur væri öllum dauðlegum mönnum. Sagði eg henni þá allt það, sem mig hafði hent, frá því við skildum, og beiddi eg hana þvínæst að sedja forvitni mína eins að sínu leyti og kenna mjer ráð til að frelsa hana. ef hún vissi nokkurt.

„Þessi bölsaði andi,“ sagði kona mín, „hafði slíka ofurást á mjer, að hann gat einskis leynt mig, hvort sem það var honum til gagns eða skaða. Veit eg því öll leyndarmál hans og hefur hann sjálfur sagt mjer, að hjer nálægt sje verndargripur einn, sem allt er háð í borg þessari. Meðan hann hefur verndargrip þenna, verður allt að lúta valdi hans, en verndargripurinn er geymdur í súlu einni.“ „Hvar er þá súlan?“ spurði eg, „þarna,“ svaraði hún og benti mjer á hana; „hún hefur allan mátt óvinar okkar að geyma.“ Varð eg feginn, er eg komst að þessum mikilvæga leyndardóm og spurði, hvernig þessi verndargripur væri. „Það er örn einn,“ svaraði hún, „og er grafið á hann letur, sem eg ekki þekki. Ef þú getur náð honum, þá skaltu að vörmu spori ganga að koldeldi einum glóandi, kasta á hann desdupti og láta reykin af því leggja um örninn. Munu þá allir andar vitrast þjer og vera reidubúnir til að hlýða boðum þínum.“ Gekk eg þá undireins að súlunni og þurfti ekki að kvíða því, að neinn sæji mig, því töfrasverðið gerði mig ósýnilegan. Þegar eg hafði náð tökum á erninum, varð eg þess vísari, hvílfur kraptur fylgdi honum; andarnir komu þegar í stað og skipaði eg þeim að hverfa aptur til heimkynna sinna. en vera til taks og hlýða mjer síðar meir. Spurði eg síðan konu mína, hvort hún vildi koma með mjer, og var hún fús til þess; fórum við útúr borginni sömu leið og eg var kominn og hittum við aptur hina kátlegu menn, sem höfðu sagt mjer til vegar. Beiddi

eg þá nú að segja mjer leið heim til mín og gerðu þeir það með mestu ljúfmennsku; sýndu þeir mjer svo frábæran góðvilja, að þeir fylgdu mjer allt ofan til sjóar og útveguðu mjer þar seglbúið skip og nægar vistir. Sigldum við nú í bezta leiði og náðum farsællega til Basra og varð sjerífinn allshugar feginn, er hann heimti aptur dóttur sína, tók hann okkur báðum höndum og sýndi okkur margan vott ástar sinnar og vinfengis.

Nú var eg nokkurn tíma að hressast eptir hinar afstöðnu þrautir, en er eg hafði náð mjer aptur, lokaði eg mig einn dag inni með erninum, sem eg varðveitti einsog sjáaldur auga míns. Þegar eg hafði látið reyk leggja á hann, einsog þurfti, þustu andarnir að mjer úr öllum áttum og fleygðu sjer fram fyrir mig. Skipaði eg þeim þá að flytja öll auðæfi, gimsteina og demanta frá koparborginni til Basra; gerðu þeir það svo fljótt sem hugsast gat. Þvínæst skipaði eg þeim að sækja uppreisnarandann, sem hafði leikið svo grimmilega á mig í apalíki. Kom hann þegar og grátbændi mig með auðmýkt, en það beit ekki á mig. Bríxlaði eg honum fyrir svikin, einsog hann átti skilið og ljet byrgja hann í eirkeri, innsigla það með blýji og sökkva því í sjávardjúp.

Uppfrá því höfum við hjónin lifað í kyrð og ró og glepur ekkert sælu okkar. Allar óskir mínar uppfyllast undireins, og andarnir, sem mjer eru háðir, færa mjer öll þau auðæfi, sem eg get óskað mjer. Þessir eru þeir hagsmunir, drottinn rjetttrúaðra manna! sem mjer eru veittir umfram aðra menn; guð hefur veitt mjer þá af gæzku sinni, og mun eg því án afláts færa honum þakkir.“

Kalífinn Harún Alraschid hafði haft hina mestu skemmtun af sögu Móhammeds. Var hann þeim mun fúsari að þiggja gjafir hans, sem hann sá að þar á meðal voru margir demantar, sem voru miklu stærri og fegri enn Sobeide hafði um beðið. En Abú Móhammed auðsýndi hann höfðingsskap og góðvilja sem mest má verða og ljet hann fara heim til Basra, sæmdan virðingu og velgjörðum.

Frá 333. til 359. nætur.

Abú Hassan hinn skrítni eða sofandi vakinn.

Á ríkisárum kalífans Harún Alraschiðs andaðist einn vellríkur kaupmaður í Bagdad. Dó hann frá konu sinni, er hnígin var á efra aldur, og einkasyni sínum, er kallaður var Abú Hassan hinn skrítni. Faðir hans hafði jafnan skammtað honum úr hnefa, því hann var sparnaðarmaður; hafði Hassan því opt öfundað aðra unglinga, sem meira fengu á milli handa, og notið gátu allra skemmtana. En nú er Abú Hassan erfði stórmiklar eigur, ásetti hann sjer að vinna það upp, er hann hafði farið á mis við, og lifa eptir efnum. Skipti hann því eigum sínum í tvo jafna hluti og varði öðrum hlutanum til að kaupa hús í borginni og jarðir úti á landsbyggðinni; gaf þetta svo mikið af sjer, að hann mátti lifa góðu lífi af því. Einsetti hann sjer að snerta ekki á tekjum þeim, er af eignum þessum gyldest, heldur safna þeim fyrir; hinn hluta arfsins ætlaði hann að láta ganga til skemmtana og bílísis. Var hann fljótt búinn að safna að sjer mörgum ungum kaupmannasonum og gerði hann ekki annað enn að skemmta sjer með þeim dag og nótt í dýrðlegum matveizlum og samdrykkjum, lét hann og hina beztu söngmenn og dansleikara styttu þeim stundir með hljóðfæraslætti og ununarfullum dansleik. Meðan á þessu gekk, var ekki annað að sjá enn að þeir allir væru hinir einlægustu og ástríðustu vinir hans.

Abú Hassan hafði nú kostað svo miklu til, að þegar hann var búinn að lifa eitt ár með slíkum hætti, var allt það fje að þrotum komið, sem hann hafði ætlað til þess. Leitaði hann nú til samlagsbræðra sinna og sagði þeim frá því, að fje sitt væri uppgengið, en enginn þeirra svaraði honum neinu, sem honum gat verið til huggunar. Forðuðust þeir hann og gengu úr vegi, þegar þeir mættu honum. Varð Abú Hassan sár í skapi og sagði móður sinni. hversu illa vinirnir hefðu reynzt sjer; kvaðst hún hafa getað sagt honum fyrir, að svo mundi fara. Mundi honum nú hafa skilizt það, hverja menn einatt kölluðu vini sína í glaumnum og gjálífinu. og gæti hann gengið úr skugga um, að honum væri engar viðreisnar von, nema af því einu, sem hann af framsýni sinni hefði

geymt sjer til að eiga í viðlögum, ef svona skyldi fara. Kvaðst hún því aðeins hafa sleppt að áminna hann fyrir eyðslusemina, að hún vissi að hann hafði komið helfingi fjár síns á vöxtu.

Abú Hassan grjet og andvarpaði, en loksins herti hann samt upp hugann; kvaðst hann í vana stað ekki hafa hitt nema vanþakkláta bófa, og vann hann þess dýran eið, að hann aldrei framvegis skyldi bjóða kunníngjum til sín, heldur eingöngu ókunnugum mönnum; kvaðst hann og engan skyldu láta vera nóttu lengur í húsnum sínum, heldur láta hann undireins frá sjer fara að morgni dags, og kannast aldrei við hann uppfrá því. Bar hann þvínæst á burt peníngakistuna, sem tóm var orðin, og setti aðra í hennar stað, er hann geymdi í tekjur þær, sem honum höfðu goldizt af þeim hluta fjárins, er hann ljet ósnertan. Ásetti hann sjer að eyða ekki meiru af því á degi hverjum enn svo sem nægði til þess, að hann og einn gestur gætu glatt sig. Á hverju kvöldi settist hann á enda Bagdaðsbrúar, og jafnskjótt sem hann sá einhvern ókunnugan mann, hvort sem hann var meiri háttar eða minni, þá bauð hann honum kurteislega að þiggja hjá sjer kvöldverð og gistingu næstu nótt. Sagði hann honum við hverjar reglur og skildaga hann hefði bundið gestrisni sína og fór síðan með hann heim til sín.

Að vísu veitti Abú Hassan gestum sínum ekki sjerlega kostnaðarsamar máltíðir, en samt voru þær svo, að vel mátti við una; einkum ljet hann vera nóg af góðum vínföngum. Sat hann á tali við þá langt frammá nætur, og í stað þess að ræða um landsins gagn og nauðsynjar, verzlun og heimilishagi, svo sem mönnum er títt, þá talaði hann aldrei nema um eitthvað skrítið og skemmtilegt. Enda var hann gláðlyndur og skemmtinn af náttúrufari og gat snúið öllu upp í gaman. En er hann að morgni ljet gest sinn frá sjer fara, beiddi hann guð að varðveita hann frá öllu illu, og yrði sami maðurinn seinna á vegi hans, þá ljet hann einsog hann ekki þekkti hann eða sæji, og vjek sjer jafnvel undan, til þess hann ekki skyldi yrða á sig. En er hann hafði farið þessu fram í heilt ár, þá var það einhverju sinni, er hann sat á brúarsporðinum skömmu fyrir sólarlag, að kalífinn Harún Alraschid kom gangandi í dularbúningi og var með öllu ókennilegur. Þó hann hefði dygga þjóna og embættisinnenn, þá var það samt vandi hans að ganga út til að

kynna sjer allt og gekk hann jafnvel opt út fyrir borgina til að sjá, hvað þar gerðist. Í þetta skipti var hann búinn einsog kaupmaður frá Mússúl og ljet sem hann kæmi nýstiginn af skipsfjölfyrir handan brúna; fylgdi honum stór og sterkur þræll. Nú með því einhver lotningarverð alvörugefni lýsti sjer í yfirbragði kalífans, þó hann væri í dularham, þá stóð Abú Hassan upp jafn skjótt sem hann sá hann, gekk til móts við hann og kyssti vinnjarnlega á hönd hans. „Herra!“ mælti hann, „komðu hingað heilir- og gerið mjer þá sæmd að þiggja kvöldmat og gistingu heima hjá mjer, og takið hvíld eptir ferðavolkið.“ Sagði hann honum því næst, að það væri vani sinn, að taka hvern ókunnugan mann, sem hann fyrst hitti, og hýsa hann, en þó aldrei lengur enn eina nótt. Þetta þókti kalífanum kynlegt og var honum því forvitni á að kynnast Abú Hassan betur; svaraði hann því, að svo mikla og óvænta vinsemd gæti hann ekki launað með öðru betur enn að þiggja boð hans. Fór Abú Hassan þá með hann heim til sín, og með því hann ekki vissi, hversu gesturinn var honum tignari. fór hann í öllu með hann einsog jafningja sinn. Hann ljet hann setjast í tignasta sætið í legubekknunum í herbergi einu, sem var þokkalega búið. Móðir Abú Hassans, sem var afbragðs matreiðslu kona, hafði haft matinn tilbúinn og bar hún nú á borð. Voru þrír rjettir á borði; miðrjetturinn var feitur geldhani kringsettur fjórum feittum hænum; stóðu tveir rjettir þar hjá, er eta skyldi á undan; það var feit gás og dúfuungar í kryddlegi. Meira var ekki frammreitt, en allt var það gæðamatur, sem á borðinu var. Settist nú Abú Hassan til borðs andspænis móti gesti sínum og rjettu þeir báðir höndum til matarins og átu það, sem þeim ljek lyst til. Töluðu þeir ekki orð á meðan nje heldur drukku, því svo var siður þar á landi. En er þeir höfðu borðað nægju sína, rjetti þræll kalífans þeim vatn til handaþvottar, en móðir Abú Hassans bar af borði. Því næst færði hún þeim aukamatinn, og var það allskonar aldin, sem árstíðin gaf af sjer, vínber, epli og perur. Undireins og fór að rökkva, voru kveikt ljós, og ljet Abú Hassan setja nokkrar vínflöskur og drykkjarskálir á borðið hjá sjer; beiddi hann og móður sína að gefa þræl kalífans að eta. En áðurenn snert var á aldinunum, hellti Abú Hassan víni á skál, kyssti hana þrisvar sinnum og rjetti

kalífanum, en hann tók við henni, renndi hana út og fjekk Abú Hassan hana aptur. Abú Hassan skenkti aptur á hana og drakk sjálfur; þvínæst rjetti hann gesti sínum hana aptur fleytifulla og mælti: „Þú gerir mjer sæmd með návist þinni og það finn eg gjörla; færir þú burt, þá vissi eg ekki hverjum eg ætti að skipa sæti þitt.“ Kalífanum þókti vænt um, hvað hússbóndinn var alltilegur og glaðlyndur og beiddi hann fyrir alla muni að segja sjer sögu sína og hver hann væri, svo að hann gæti endurgoldið góðsemi hans. Þá brosti Abú Hassan og mælti: „Vertu ekki að minnast á góðsemina mína, eða færa það í tal, að við finnumst nokkurntíma framar?“ „Hversvegna þá?“ segir kalífinn. „Því viltu sneyða hjá mjer alltaf framvegis?“ Sagði Abú Hassan kalífanum sögu sína, og er hann hafði lokið henni, hló kalífinn dátt og mælti: „Fyrst svo er, þá veit það hamingjan, að þú ert löglega afsakaður.“ Sátu þeir nú við drykkju og voru að skrafa og skegg-ræða langt fram á nótt, og spurði kalífinn að endingu, hvort enginn hlutur væri, sem hann óskaði sjer, því sjer þækti illt, að hann með engu gæti auðsýnt honum þakklátsemi sína; kvaðst hann að vísu ekki vera nema einfaldur kaupmaður frá Mússúl, en eiga þó málsmetandi menn að, svo að hann gæti greitt fyrir vinum sínum. Abú Hassan svaraði honum því, að hann efadist reyndar ekki um, að hann byði þetta af góðum hug, en kvaðst geta fullyrt, að hann væri laus við allar áhyggjur og óskir, og þyrfti ekki að biðja nokkurn mann nokkurs hlutar. Hann kvaðst ekki finna til hinnar minnstu löngunar eptir metordum, og í alla stadi vera ánægður með hlutskipti sitt, en allt fyrir það þakkaði hann gesti sínum fyrir boð þetta og sæmd þá, er hann hefði gert sjer, með því að láta svo lítið að þiggja hjá sjer lítilfjörlegar veitingar. „En samt verð eg,“ mælti hann, „að segja yður, að eitt er mjer til ama, þó ekki raski það hugarró minni. Musterinu, sem eg sækí til, þjónar gamall klerkur; hann er hár vexti og alvörugefinn í yfirbragði og þó hefur aldrei hræsnari til verið, ef hann ekki er útsfarinn hræsnari. Hann hefur kosið sjer til ráðgjafa fjóra aðra gamla karla, sjer líka, er búa í grennd við mig; þeir halda fund með sjer á degi hverjum og semja þá allskonar róg og illsku um mig og allt nágrennið, til að vekja sundurlyndi. Suma hræða þeir og suma heitast þeir við;

þeir vilja vera mestir og láta alla sitja og standa einsog þeim þóknast, og þó kunna þeir ekki að stjórna sjer sjálfum. Satt að segja gremst mjer, að þeir skuli hugsa um allt annað enn ritningarnar, og að þeir ekki skuli geta látið aðra vera í friði.“ „Þú mundir þá vilja stemma stiga fyrir óhæfu þessa,“ svaraði kalífinn. Abú Hassan kvað svo vera og mælti: „Það er sá eini hlutur, sem eg vildi biðja guð að veita mjer, að eg mætti vera kalífi einn dag og ekki lengur.“ „Og hvað ætlaðir þú þá að gera?“ spurði kalífinn. „Eg skyldi þá setja víti til varnaðar,“ ansaði Abú Hassan, „svo að allir ráðvandir menn mættu vel við una; eg skyldi láta lemja karlana fjögur hundruð stafshögg hvern um sig, og klerkinn fjögurhundruð högg á iljarnar, svo að þeim gæti skilizt, að þeim sæmir ekki að ónáða nágranna sína og gera þeim illt í skapi.“ „Guð láti ósk þína rætast,“ mælti kalífinn. „Eg er handviss um að drottinn rjetttrúaðra manna fengi þjer vald sitt í einn sólarhring, ef hann þekkti góðan vilja þinn og vissi, til hvers þú ætlar að beita valdinu. Þó eg nú ekki sje nema ókunnugur kaupmaður, þá má eg mín samt svo mikils, að eg get nokkuð stuðlað til, að þessu verði frammgengt.“

„Eg sje að þú ætlar að henda gaman að heimsku minni“ mælti Abú Hassan, „og má vera að kalífinn gerði slíkt hið sama, ef þetta kæmi honum til eyrna. Það gæti samt orðið til þess, að hann grenzlaðist eptir háttalagi klerksins og ráðanauta hans og ljeti refsar þeim.“ Harún Alraschid sór sig um, að hann ekki skopaðist að honum, og kvaðst óhætt meiga fullyrða, að kalífinn ekki mundi gera það heldur. Sagði hann nú tíma vera til kominn að hátta, því skammt væri til miðnættis. Fjellst Abú Hassan á það, en fyrst kvaðst hann vilja ljúka slurk þeim, er eptir var á vínflöskunni. Beiddi hann gest sinn að loka dyrunum vandlega á eptir sjer, ef hann skyldi ganga á burt fyrir enn hann væri kominn á fætur. Nú hafði kalífinn tekið flöskuna og helkti á fyrir sig og Abú Hassan, og stráði í drykkjarskál hans einskonar duppti, er hann bar á sjer, svo að hann ekki sá. Rjetti hann honum þvínæst skálina og mælti: „Þú hefur nú í allt kvöld haft þig allan við að hella á skálina fyrir mig, og má ekki minna vera enn að eg taki af þjer ómakið að skenkja síðasta sopann. Tak nú við skál þessari af mjer og tæm hana í vináttu skyni.“ Gerði Abú Hassan einsog hann beiddi og til merkis um,

hversu vænt honum þækti um virðingu þá, er honum var með þessu sýnd, þá renndi hann út skálina í einum teig. En er hann hafði sett hana frá sjer, þá leið ekki á löngu áðurenn duptið tók að hrífa og rann á hann svo þungur svefnhöfgi, að höfuðið hnje þvínær niður í knje honum. Urðu þessi tilbrigði svo bráðlega, að kalífinn gat ekki að sjer gert að hlægja. Skipaði hann síðan þrælnum, sem með honum var, að taka manninn sofandi upp á herðar sjer og setja vel á sig húsið, svo að hann gæti flutt hann þangað aptur, þegar hann skipaði honum. Gekk hann þvínæst burt úr húsinu með þrælnum og lokaði hann því ekki, þvert á móti beiðni Abú Hassans, og gerði hann það með ásettu ráði. Fór hann inní höll sína um leynidyr nokkrar og varð þrællinn að fylgja honum í herbergi hans með byrði sína; ljét kalífinn þar afklæða Abú Hassan, færa hann í náttklæði af sjer og leggja hann í hvílu sína.

Að því búnu skipaði kalífinn stórvezír sínum Gíafar, Mesrúr höfuðsmanni geldinganna, öllum þjónum og ambáttum og fyrirliðum varðmannanna, að þjóna manninum, sem lægi í rúmi hans næsta morgun, bæði meðan hann væri að fara á fætur og þar á eptir, öldungis einsog hann væri sjálfur kalífinn Harún Alraschid. Skyldu þeir gera það, sem hann skipaði og hegða sjer um allt. einsog hann væri drottinn rjettrúaðra manna.

Næsta morgun gekk kalífinn, þegar Mesrúr hafði vakið hann, inní afklefa einn; gat hann sjeð þaðan allt athæfi Abú Hassans, án þess nokkur sæji hann. Komu nú allar ambáttirnar og þjónarnir til hans í einu og skipuðust þegjandi í raðir, allt einsog síður var þegar kalífinn reis úr rekkju. Voru allir búnir til að veita honum skylduga þjónustu, og með því tími var til kominn að halda bæna-gjörð þá, er fyrirskipuð var fyrir sólaruppkomu, þá kom einn þjónninn, sem það starf lá á hendi, og hjelt njarðarvetti, sem dýft var í ölvínan, fyrir nasir honum. Vjek Abú Hassan þá höfðinu við, en lauk þó ekki upp augunum, skirpti hann slími úr munni sjer, og var það undireins tekið upp og látið í munnlaug úr gulli, til þess að gólfábreiðan ekki skyldi óhreinkast. Duptið, sem kalífinn hafði gefið honum inn, var vant að hafa slík áhrif, þegar hinn deyfandi

kraptur þess hætti að hrífa, varð það ýmist fljótt eða seint eftir því, hvað langur tími var liðinn eða hvað skamturinn var stór.

Nú vjek Abú Hassan höfði sínu aptur í samt lag og lauk upp augunum; sá hann í morgunskímunni að hann var kominn í mikið og skrautlegt herbergi. Var loptið prýtt litmyndum einsog siður er með Serkjum, og stóðu allt umhverfis gullker, en gólfábreiður og dyratjöld voru úr gullofnu silki. Stóðu þar ljómandi fagar konur í kringum hann og hjeldu á allskonar hljóðfærum; voru þar og svartir geldingar, skrautbúnir og harla auðmyktarfullir. Nú varð Abú Hassan litið á sængurábreiðuna og sá hann, að hún var hárauð og stafað í gulli og alsett perlum og demöntum. Hjá rúminu sá hann að lágu fót úr samkyns vefnaði og jafn glitmikil, en kalífa húfan lá á sessu. Varð hann óumræðilega glaður og einsog utan við sig. er hann sá alla þessa dýrð. Hjelt hann enn sem komið var. að þetta væri ekki nema draumur, en þó fannst honum allt svo verulegt, að hann óskaði þess. að það væri enginn hugarburður. „Mikið gaman!“ segir hann við sjálfan sig, „skyldi eg þá vera kalífi? en mjer er bezt að draga ekki sjálfan mig á talar, því þetta er ekki annað enn draumur, og er hann sprottinn af óskinni, sem eg ljet í ljósi við aðkomna manninn í gær kvöldi.“ Þvínæst lokaði hann aptur augunum og ætlaði að sofna útaf aptur.

Í sama vetfangi kom geldingur og sagði með lotningu: „Drottinn rjettttrúaðra manna! yðar hátign ætti ekki að sofna aptur, því nú er kominn tími til morgunbæna; morgunroðinn er farinn að koma í ljós.“ Vissi Abú Hassan ekki hvaðan á hann stóð vedrið. er hann heyrði þetta og segir við sjálfan sig: „Sef eg þá eða vaki eg? — Eg sef,“ svaraði hann sjálfum sjer með augun aptur. „á því er enginn efi.“ En er Abú Hassan svaraði geldingnum engu nje heldur myndaði sig til að rísa á sætur, þá byrjaði hann á nýjan leik og mælti: „Drottinn rjettttrúaðra manna! yðar hátign misvirði ekki, að eg segi yður í annað sinu, að tími er til kominn að þjer farið á sætur, ef þjer ekki eigið að verða af morgunbænum. sem aldrei er vandi yðar hátignar,“

„Mjer hefur þá skjáflazt.“ segir Abú Hassan. „eg sei þá ekki. heldur er eg glaðvakandi. Sá heyrir ekki sem sefur, en eg heyri og skil, hvað við mig er talað.“ Þvínæst lauk hann upp augunum

og með því nú var albjart orðið, sá hann ljóslega það, sem hann áður hafði aðeins grillt í. Settist hann því upp í sænginni og var glaður og hróðugur, einsog sá sem allt í einu og þvert á móti von sinni kemst til tignar og metorða. Kálfinn, sem ósjeður horfði á Abú Hassan, hafði gaman af að sjá, hversu þetta skein útúr svip hans. Konurnar fleygðu sjer nú fram fyrir fætur honum, og þær, sem á hljóðfæri ljeku, fluttu honum svo hljómsæta morgunkveðju, að hann varð frá sjer numinn af unun. En samt fór hann aptur að efast um, hvort það væri draumur, sem hann heyrði og sá. Hann hjelt hendinni fyrir augun, laut höfðinu niður í bringu sjer og mælti: „Hvað er þetta? hvar er eg? hvað hefur verið gert við mig? Hvaða höll er þetta? hverjir eru þessir geldingar? þessir skrautklæddu þjónar og fögru konur? get eg þá ekki botnað í þessu? — hvort mig dreymir eða eg er með öllu ráði.“

Brá hann nú hendinni frá augum sjer og leit upp; sá hann þá hina fyrstu geisla sólarinnar skína innum gluggann til sín. Í sama bili kom Mesrúr, höfuðsmaður geldinganna, hneigði sig djúpt og sagði um leið og hann stóð upp aptur: „Drottinn rjetttrúaðra manna! yðar hátign leyfi mjer að geta þess, að þjer sjaldnast eruð vanir að fara svo seint á fætur, og látið þjer aldrei endrarnær hjá líða að koma til morgunbæna í rjettan tíma. Hafi yðar hátign ekki sofð illa í nótt, eða yður er óglatt, þá dugir ekki lengur að tesja, ef þjer ætlið að setjast í hásæti, stýra ráðstefnu og veita mönnum áheyrn. Herforingjar yðar, jarlar og aðrir höfðingjar í hirð yðar biða þess, að ráðstefnusalnum verði upp lokið.“

Af þessum orðum Mesrúrs sannfærðist Abú Hassan undireins um það, að hann ekki svæfi eða dreymdi, en hann var svo efablandinn um, hvað hann ætti að gera, að hann varð uppburðalaus og einsog utan við sig. En loksins hvessir hann augun á Mesrúr og segir með alvörugefni: „Við hvern talið þjer, og hver er sá, sem þjer kallið drottinn rjetttrúaðra manna? þjer villist víst á mjer.“

Spurningar þessar hefðu ef til vill komið vöflum á hvern annan enn Mesrúr, en hann leysti það ætlunarverk prýðilega af hendi, sem kálfinn hafði fyrir hann lagt. „Tignaði drottinn og herra!“ mælti hann, „yðar hátign gerir þetta ekki til annars enn að freista mín. Eruð þjer þá ekki drottinn rjetttrúaðra manna, alvaldur ver-

aldarinnar, bæði austurheims og vesturheims, og fulltrúi spámanns-ins, sem sendur var af drottni himins og jarðar? Hefur Mesrúr. auðmjúkur þjónn yðar, ekki gleymt því, svo mörg ár, sem honum var þeirrar gæfu auðið að helga yðar hátígn lotningu sína og þjónustu. Hann mundi telja sig allra manna ófarsælastan, ef hann bakaði sjer reiði yðar, og því biður hann yður auðmjúklegast að láta sig ekki lengur þurfa að óttast það, og er honum nær að halda, að illur draumur hafi angrað yður í nótt.“ Þegar Abú Hassan heyrði Mesrúr tala þannig, setti að honum svo óstjórnlegan hlátur, að hann valt aptur á bak ofan á koddann; hafði kalífinn mesta gaman af því og mundi líka hafa skellihlegið, hefði hann ekki verið hræddur um að skemmtun þessi, sem byrjaði svo vel ef til vill kynni að ónýtast fyrir sjer.

En er Abú Hassan hafði hlegið sig þreyttan, settist hann aptur upp og segir við lítinn gelding svartan: „Heyrðu mjer! — segðu mjer, hver eg er!“ „Herra!“ svaraði geldingurinn, „yðar hátígn er drottinn rjetttrúaðra manna og fulltrúi drottins á jarðríki.“ „Þú lýgur, svertinginn þinn!“ svarar Abú Hassan, kallar til sín eina af konum þeim, er næst stóðu, rjettir að henni höndina og segir: „Hana þá! bíttu í gómana, svo eg finni, hvort eg sef eða vaki.“ Ambáttin vissi, að kalífinn horfði á allt þetta og varð hún fegin. er henni bauðst þetta tækifæri til að skemmta honum. Beit hún því svo fast í fingurgóma Abú Hassans, að hann kenndi til og lnykkti aptur að sjer hendinni. „Eg sef ekki!“ kallaði hann upp yfir sig, „eg sef ekki án alls efa; með hverjum undrum er eg orðinn kalífi í nótt? mikil undur og fádæmi!“ Þvínæst vjek hann sjer aptur að sömu konunni og mælti: „Leyndu mig ekki sannleikans, eg sær þig fyrir miskunsemi drottins, sem þú treystir ekki síður enn eg. Er eg í raun og veru drottinn rjetttrúaðra manna?“

„Það er svo víst,“ svaraði ambáttin, „að við erum öldungis-hissa á því, að þjer viljið telja okkur trú um, að þjer sjeuð þa ekki.“ „Þú lýgur,“ ansaði Abú Hassan, „eg veit ofur vel, hver eg er.“ — En er Mesrúr sá, að hann ætlaði að fara á fætur, þá hjálpaði hann honum ofan af rúmstokknum, og jafn-skjótt sem hann var kominn niður á góllið, tók hátt undir í herberginu, því allir sem við voru hrópuðu í einu hljóði: „Drottinn

rjetttrúaðra manna! guð gefi yðar hátign góðan dag!“ „Guð al-
máttugur! hvílíkt undur!“ kallaði Abú Hassan upp yfir sig, „í gær
kvöldi var eg Abú Hassan, og í dag er eg drottinn rjetttrúaðra
manna! eg skil ekkert í þessari undarlegu og sviplegu breytingu.“

Þeir þjónar, sem til þess voru settir, færðu hann nú í fötin
og að því búnu gekk hann innanum raðir þjóna, geldinga og hirð-
meyja til ráðstefnusalarins, en höfuðsmaður geldinganna gekk á
undan honum. Var þá brugðið upp dyratjaldinu og lauk dyra-
vörður upp fyrir honum. Gekk Mesrúr á undan honum allt að
hásætinu og tók hann þar við hönd sjer, en annar þjónn tók
undir hina hendina og hjálpuðu þeir honum báðir upp í há-
sætið. Settist hann þar, en dyraverðir báðu honum hástöfum
hamingju og blessunar, og er hann leit í kringum sig, sá hann
varðmannaforingjana standa til beggja hliða sjer og voru þeir hinir
glæsilegustu. Þvínæst gekk stórvezírin inn, fleygði sjer niður við
skör hásætisins og stóð upp aptur svo mælandi: „Drottinn rjett-
trúaðra manna! guð láti mildi sinni rigna yfir yður í þessum
heimi; annars heims láti hann yður komast í paradís, en óvinum
yðar steypi hann niður til brennandi helvítis.“ Nú esaði Abú
Hassan ekki framar, að ósk sín hefði rættzt og að hann væri orð-
inn kalífi. Spurði hann ekki frekara um það, hversvegna eða á hvern
hátt hann væri orðinn það, heldur fór hann þegar í stað að beita
valdi sínu. Leit hann því til stórvezírsins með æruverðum og al-
vörugefnum svip og spurði, hvort hann hefði nokkur mál að flytja;
var kalífinn nú farinn inní annan klefa og gat þaðan sjeð allt, sem
gerðist í salnum; þókti honum vænt um að sjá, að Abú Hassan
var þvínær eins sköruglegur í hásætinu og sjálfur hann.

Stórvezírin sagði nú Abú Hassan að emírar, vezírar og allir
ráðherrarnir biðu þess, að þeir mættu inn ganga og votta hans
hátign lotningu sína eptir vanda. Skipaði Abú Hassan þá að ljúka
upp, og þá skipun sagði stórvezírin hinum æðsta dyraverði, og
lauk hann upp dyrunum. Komu þá óðara inn emírar og helztu
embættismenn við hirðina, voru þeir allir á einkennisbúningum og
gengu með beztu skipun allt að skör hásætisins, og fleygðu þeir
sjer allir niður frammi fyrir kalífanum, hver af öðrum, svo að
enni þeirra námu við gólfábreiðuna. Kvöddu þeir Abú Hassan

eptir fyrir sögn stórvezírsins og kölluðu hann drottinn rjetttrúaðra manna; gekk þvínæst hver til síns sætis. En að því búnu gerðist hljótt í salnum, og stórvezírinn, sem alltaf stóð við tröppur hásetisins, tók nú að bera upp ýmisleg málefni, í sömu röð og skjölin lágu, er hann hjelt á. Voru það hversdagsleg og lítt merkileg mál, en samt gat kalífinn ekki annað enn dæmt að Abú Hassan, því fjærri fór því að fát kæmi á hann, heldur lagði hann skynsamlegan úrskurð á allt, hvort sem hann synjaði eða veitti það, sem um var beðið. En er sem hæzt stóð á umræðum þessum, greip hann frammi fyrir stórvezírnum og kallaði á lögregludómarann; kom hann undireins hlaupandi og fleygði sjer niður frammi fyrir hásetinu. En er hann var aptur upp staðinn, skipaði Abú Hassan honum að fara undireins til musteris nokkurs, og kvað hann mundu þar hitta klerk einn og fjóra karla með hvítt skegg; skyldi hann taka þá fasta og lemja hvern þeirra hundrað högg með nautasvipu, nema á klerkinn skyldi hann leggja fjögurhundrað högg. Þvínæst skyldi færa þá í herfilega ræfla og setja þá öfuga uppá úlfalda, skyldi svo fara með þá um alla borgina, en kallari hrópa þessi orð um leið: „Svona er þeim refsað, sem sletta sjer ótilkvaddir fram í það, er þá ekki varðar um, og leggja alla stund á að angra og ónáða nágranna sína.“

„Skipaðu þeim síðan,“ mælti Abú Hassan ennfremur, „að flytja í aðra borgardeild og bannaðu þeim að stíga nokkur tíma fæti sínum í þann part borgarinnar, sem þeir nú skulu verða flæmdir úr. Meðan að undirdómari þinn fer með þá um borgina, getur þú komið til mín og sagt mjer hvernig fer.“ Lögregludómarinn lagði höndina á höfuð sjer til merkis um, að lífláti skyldi varða, ef hann ekki hlýddi, þvínæst fleygði hann sjer niður frammi fyrir hásetinu og gekk síðan út. Hafði kalífinn gaman af því, að Abú Hassan skipaði undireins viðtafarlaust að refsa klerknum og hinum fjórum ráðanautum hans. Meðan þetta gerðist, hafði stórvezírinn haldið áfram frammsögu sinni og var þvínær búinn þegar lögregludómarinn kom aptur. Hann fleygði sjer niður frammi fyrir hásetinu og sagði „drottni rjetttrúaðra manna“, að hann hefði frammkvæmt skipun hans á klerknum og hinum fjórum ráðgjöfum hans, og rjetti honum um leið dómabókina með undirskriptum

margra nágranna Abú Hassans, er hann var vel kunnugur. Þegar Abú Hassan hafði lesið skýrslu þessa, kvað hann sjer vel líka og segir við sjálfan sig með ánægju svip: „Þessir hræsnarar áttu slíka háðung og hegningu skilið,“ en kalífinn, sem las í hjarta honum, hafði hina mestu skemmtun af þessari skjótu máls-afgreiðslu.

Þessu næst skipaði Abú Hassan stórvezírnum að láta æðsta gjaldkyra ríkisins fá sjer pyngju með þúsund gullpeningum í og fara með hana þangað í borgina, sem lögregludómarinn var sendur, skyldi hann afhenda pyngjuna móður Abú Hassans nokkurs, er kallaður væri „hinn skrítni“; kvað hann hvert manns barn þekkja hann og gæti hann því ekki villzt á honum. Meðan nú stórvezírinn fór þessa sendiferð, skírði lögregludómarinn frá ýmsu, er undir hans umdæmi heyrði, og stóð á því þangaðtil stórvezírinn kom aptur. Kvaðst hann hafa fengið móður Abú Hassans pyngjuna með skilum; kom því næst Mesrúr höfuðsmáður geldinganna innan úr höllinni, því þangað var hann farinn áður. Benti hann emírum og vezírum til merkis um, að fundi væri slitið, gengu þeir þá allir með sömu skipun og fyrr, er þeir komu inn, hneigðu sig djúpt við tröppur hásetisins og gengu á burt.

Nú voru þeir einir hjá Abú Hassan, stórvezírinn, Mesrúr, foringjar varðmannanna og kalífinn. Mesrúr og annar tíginir hirðmaður studdu nú Abú Hassan ofan úr hásetinu og gekk hann aptur inn í herbergið, sem hann fyrr var í. Gekk stórvezírinn á undan, en er Abú Hassan hafði gengið nokkur spor áfram, þurfti hann að fara nauðsynja sinna. Var þá undireins lokið upp fyrir honum lítilli kompu með marmaragólfi og voru honum fengnir gullsaumadir skór, sem kalífinn var vanur að hafa á fótunum, þegar hann vitjaði þangað. Abú Hassan tók við skónum og stakk þeim uppí ermina og lá þá stórvezírnum og öllum, sem nærstaddir voru, við að hlægja upp úr, og hefði þá skemmtun þessi orðið endaslepp. En þeir stilltu sig og varð stórvezírinn, einsog hann bezt gat, að segja honum til hvers skórnir væru. Því næst fór hann að finna kalífan og sagði honum frá atviki þessu, og var honum þá heldur enn ekki dillað.

En er Abú Hassan kom útúr kompunni, gekk Mesrúr á undan

honum inn í borðhaldssalinn, en geldingar nokkrir fóru þangað á undan þeim til að segja þeim konum, er á hljóðfæri kunnu, að kalífinn væri væntanlegur. Hófu þær þá svo hljóðfagran söng og strengjasklátt, að Abú Hassan varð frá sjer numinn af fögnuði og unun og vissi ekki, hvað hann ætti að halda um það, er hann sá og heyrði. „Sje þetta draumur,“ hugsaði hann með sjer, „þá varir hann lengi; eg heyri og sje, eg hugsa og geng; hvernig sem á því stendur, þá set eg allt mitt traust til drottins. Reyndar get eg ekki efast um það, að eg sje drottinn rjettrúaðra manna, því ekki getur nema einn verið, sem umkringdur er af slíkum dýrðarljóma, sem eg er. Það eru mjer líka nægar sönnur, að menn sýna mjer slíka lotningu og framkvæma undireins skipanir mínar.“ Efaðist hann nú ekki framar um, að hann væri kalífi, þar sem hann var kominn í þenna stóra og skrautlega sal; skein þar hvervetna á gull innanum hina fegurstu liti. Stóðu þar sjö flokkar söngmeyja og annara kvenna, er á hljóðfæri ljeku, og var hver annari fegurri: salarloptið var gullbúið og dregið himinbláun lit og hjengu niður úr því gullnir ljósahjálmar, sjöarmaðir. Á miðju gólfinu stóð borð og voru á því stórir gulldiskar, lagði hinn þægasta ilm af kryddi því, sem látið hafði verið í matinn. En kringum borðið stóðu sjö yndisfagarar meyjar, búnar í dýrasta skart með veifur í höndum, og áttu þær að svala Abú Hassan um höfuðið á meðan hann mataðist.

Aldrei hefur nokkur maður orðið eins frá sjer numinn og Abú Hassan, þegar hann kom inn í þenna glæsilega sal. Við hvert fótmál varð hann að nema staðar til að skoða undur þau, er hann sá hvervetna í kringun sig; hugði kalífinn vandlega að því og hafði mesta gaman af. En er hann loksins var seztur til borðs, þá tóku meyjarnar að slá veifunum. Horfði Abú Hassan á þær hverja af annari og undraðist, hversu yndislega þeim fór verk þetta; því-næst brosti hann lítilátlega og sagði, að ekki þyrfti nema eina til þess og skipaði hann hinum sex að setjast til borðs með sjer. En fyrir lotningar sakir þorðu meyjarnar ekki að borða, og skamt-aði hann þeim því sjálfur á diskana og beiddi þær vingjarnlega að neyta matarins. Spurði hann þær að nafni og voru þessi nöfn þeirra: „Alabasturhál“, „Kóralmunnur“, „Mánaásjóna“, „Sólbjört“.

„Augnafró“ og „Hugljúf“ og hin sjöunda, sem veifaði, hjet „Sykurviðja.“ Sagði hann þeim ýms fagurmæli, hverri eptir sínu nafni, og var auðheyrt á því, hversu vitur maður hann var; varð það til þess, að kalífinn, sem grandgæfilega tók eptir öllu, fór nú að virða hann enn meira enn áður.

Þegar Abú Hassan var hættur að eta, segir ein af meyjunum við geldingana, sem þjónuðu honum til borðs: „Drottinn rjetttrúaðra manna vill ganga í salinn þar sem hann er vanur að neyta aukamatarins; færið honum þvottarvatn.“ Í sama vetfangi stóðu þær upp allar sex, og tók ein við munnlaug úr gulli af geldingunum, önnur við vatnskönnu gullinni og hin þriðja við handklæði, lögðust þær niður á knje með það frammi fyrir Abú Hassan, sem enn var ekki upp staðinn. En er hann hafði þvegið sjer, stóð hann upp og lauk þá einn af geldingunum upp salar dyrunum; fór hann þar inn, en Mesrúr gekk áundan einsog fyrri.

Nú undraðist Abú Hassan öllu meira enn áður, er hann var kominn í jafnmikinn og glæsilegan sal, prýddan litmyndum, málmkerum og dýrustu listaverkum og þó allt á aðra leið enn hinn. Hlitti hann þar fyrir sjö aðra flokka fríðra söngmeyja, er hjeldu á hljóðfærum; fögnuðu þær honum með nýjum hljóðfæra leik. Í miðjum salnum var borð, og stóðu á því sjö gullföt, hlaðin hinum dýrlegustu aldinum, en umhverfis borðið stóðu sjö aðrar yngismeyjar með veifur, og voru þær fegri enn hinar fyrri. En er Abú Hassan loksins var seztur til borðs og hafði virt hinar sjö meyjar fyrir sjer, hverja af annari, og ekki getað sjóð að ein væri annari fríðari, þá skipaði hann þeim öllum að setjast til borðs og eta með sjer, því ekki væri svo heitt, að þær þyrftu að veifa. Þegar þær voru seztar niður, spurði hann þær að nafni og voru nöfn þeirra á aðra leið enn fyrri meyjanna, því þau lutu öll að einhverri andlegri einkunn. — En er hann hafði etið svo sem honum ljek lyst til, leiddi Mesrúr hann inní annan sal jafnmikinn þessum og jafnsagran, og fögnuðu honum þar enn sem fyrri söngmeyjar og ambáttir, sem á hljóðfæri ljeku, og voru þar líka fyrir sjö ljómandi fagrar meyjar, er stóðu kringum borðið, en á því voru sjö gullskálir fullar af berjum og aldinum í sykurlegi.

Þegar Abú Hassan hafði neytt þar svo mikils, sem honum

líkaði, fylgdi Mesrúr honum í fjórða salinn og var þá dagur að kvöldi kominn. Þar voru einnig sjö söngmeyja flokkar og stóðu sjö fagrar meyjar kringum borðið; á því voru sjö gullskálir fullar af allskonar sætabrauði, sykurbakstri og öðrum þorstsælum krásum. Þar var og drykkjarborð og stóðu á því sjö stórar silfurflöskur með hinu ágætasta víni, og sjö glerhalls staup, en á þeim var hið mesta völundarsmíði. Loguðu þar í salnum kerti á sjö ljósa hjálmum, og ekki nóg með það, heldur brann þar að auki mesti fjöldi ljósa og stóð af þeim ljómandi birta. Þegar Abú Hassan var seztur til borðs, sat hann langa stund einsog í leiðslu, svo var hann hugfanginn af því að horfa á hinar sjö ungu ambáttir, sem þar voru hjá honum. Því honum þóktu þær fríðari enn allar hinar fyrri. Ætlaði hann að spyrja þær að heiti, en gat ekki látið til sín heyra fyrir hljóðsæraslættinum, fyrr enn hann hafði skellt saman lófunum, til merkis um, að hætta skyldi. Tók hann þvínæst í hönd þeirrar, er næst honum stóð hægramegin, bauð henni að setjast hjá sjer, rjetti henni sætar kökur og spurði hana að nafni. „Drottinn rjettrúaðra manna!“ svaraði hún, „nafn mitt er Perlufesti.“

„Þjer var ekki unnt að fá hæfilegra nafn, sem betur lýsti verðleik þínum,“ mælti Abú Hassan, „en að þeim manni ólöstudum, sem gefið hefur þjer nafnið, þá verð eg að segja, að tennurnar þínar fögru bera langt af öllum perlum heimsins. Gerðu það nú fyrir mig, Perlufesti! fyrst þú heitir svo, taktu einn bikarinn þarna og rjettu mjer hann með þinni fögru hendi.“ Í þeim sölnum, sem hann hafði verið í áður, hafði hann ekki drukkið annað enn vatn, einsog í Bagdad tíðkast, jafnt með neiri háttar mönnum og minni, því vínfanga er aldrei neytt nema að kvöldinu til. Hver sem útaf því bregður, er kallaður vínsvelgur, því á daginn veitir mönnum ekki af vitinu til að annast störf sín, og þegar aldrei er drukkið vín nema að kvöldi dags, geta drukknir menn ekki gert óspektir á borgarstrætunum meðan dagur er. — Nú rjetti Perlufesti honum glerhallsbikar fullan af víni með mestu kurteisí, en hann renndi til hennar ástaraugum og mælti: „Eg drekk minni þitt og bið eg þig að hella á fyrir sjálfa þig og drekka mjer til.“ Gerði hún undir eins bæn hans, en áður hún drykki, söng hún kvæði eitt á ný, og fannst honum jafumikið um efni kvæðisins og hina himnesku rödd

hennar. Þvínæst tók Abú Hassan annarskonar sætabrauðs köku og rjetti næstu ambáttinni og ljet hana setjast hjá sjer; hún hjet Morgunstjarna og sagði hann mörg fagurmæli við hana útaf nafni hennar. Hann ljet hana og byrja sjer einn bikar víns, og allt að einu hina þriðju, er Daggeisli hjet, og svo hverja af annari, og urðu þær allar sjö að skenkja honum; hafði kalífinn hið mesta gaman af því. — En er hann hafði gengið á röðina, gekk Perlufesti að drykkjarborðinu, hellti á bikar og fleygði í hann nokkru af svefnuptinu kalífans, þvínæst bauð hún Abú Hassan að drekka, svo mælandi: „Drottinn rjetttrúaðra manna! eg bið yðar hátign að taka enn við staupi þessu og hlýða, áður enn þjer drekkið, á kvæði eitt, sem eg hef kveðið í dag, og enginn fyrri sungið; er eg vongóð um, að yður muni ekki líka það illa.“ Abú Hassan tók við bikarnum og veitti henni það, er hún bað um; „einsog drottinn rjetttrúaðra manna,“ mælti hann, „skipa eg þjer að syngja það fyrir mig, því eg veit fyrir víst, að svo yndisleg stúlka sem þú ert, muni ekki semja annað enn það, sem er fagurt og viturlegt.“ Söng þá Perlufesti með slíkri segurð og tilfinningu, að Abú Hassan varð frá sjer numinn af unun, og ljet hana syngja kvæðið í annað sinn, og enda í þriðja skipti varð hann eins hugfanginn af því. Þvínæst tæmdi Abú Hassan bikarinn og vjek sjer að henni, til þess að lýsa undrun sinni og ánægju, en þá gat hann aðeins lokið upp munninum og tæpt tungunni, því svefnuptið hreif svo fljótt, að augu hans lukust aptur, höfuð hans hnje niður á borðið og sofnaði hann nærri því eins fast og daginn áður. Bikarinn datt úr hendi hans og tók ein af ambáttunum hann upp; kom nú kalífinn fram úr felunum, og hafði hann horft á allt frá upphafi til enda, sjer til miklu meiri skemmtunar enn hann hafði vonast eptir.

Eptir hans boði var Abú Hassan nú færður úr kalífa búngnum og klæddur í sín eigin föt; var þvínæst kallað á þrællinn, sem verið hafði með kalífanum, þegar hann gekk út, og skyldi hann koma Abú Hassan heimi til sín. Var það skfrum orðum tekið fram við hann, að hann skyldi leggja hann hljóðlaust á hvílubekk hans, og skilja dyrnar eptir opnar, þegar hann gengi út. Þrællinn gerði allt, sem fyrir hann var lagt og kom síðan aptur til að segja kalífanum, hvernig farið hefði. Hugsaði kalífinn með sjer: Hann

Abú Hassan óskaði sjer, að hann mætti vera kalífi einn dag aðeins og ekki lengur, svo að hann gæti látið refsa klerknum og hinum fjórum öldungum, er þjóna því musteri, sem hann sækir til, og búa í grennd við hann, af því honum mislíkaði háttalag þeirra. Eg hef hjálpað til þess, að ósk hans yrði frammgengt, og má hann að þessu leyti vel við una.

Abú Hassan vaknaði ekki fyrr enn seint um morguninn og áður hann liti í kringum sig, kallaði hann af öllum lífs og sálar kröptum á Perlufesti, Morgunstjörnu og allar hinar fögru meyjar, er setið höfðu til borðs með honum, þegar hann var kalífi. Engin svaraði honum, einsog að líkindum ræður, og loksins rann móðir hans á ópið og mælti: „Hvað gengur að þjer son minn? hvað hefur þjer viljað til?“ Abú Hassan rak upp stór augu og svaraði: „Hver ert þú hin arma kerling! að þú skulir þora að tala slíkum orðum til drottins rjetttrúaðra manna?“ „Eg er hún móðir þín, son minn!“ svaraði hún, en hann orgaði framaní hana og sagði: „Þú lýgur; eg er drottinn rjetttrúaðra manna, konungur landa og lýða.“ „Þegiðu sonur kær!“ sagði móðir hans, „ella verður þjer ekki óhætt, því opt er í holti heyrandi nær;“ þvínæst tók hún að lesa yfir honum blessunar bænir og verndarpulur gegn töfrum. „Þig hefur dreymt eitthvað,“ mælti hún ennfremur og hefur djöfullinn blekkt þig með sjónhverfingum. Heyrðu nú, eg hef gleðileg tíðindi að segja þjer. Kalífinn ljét í gærdag refsa klerknum og öldungunum fjórum, sem honum fylgja, og flæmdi þá burt úr þessum parti borgarinnar, en mjer sendi hann pyngju með þúsund gullpeningum í.“

Þegar Abú Hassan heyrði móður sína segja frá þessu, æpti hann upp yfir sig og sagði: „Eg var sá sem skipaði að hegna klerknum, og eg sendi þjer hina þúsund gullpeninga; eg er drottinn rjetttrúaðra manna, og eg skal færa þjer heim sanninn um það, þín hundgamla galdrakerling!“ Að svo mæltu spratt hann upp, tók staf og lamdi hana svo miskunarlaust, að hún kallaði hástöfum eptir hjálp; komu þá nábúarnir loksins og ruddust inn í húsið, því dyrnar stóðu opnar. Heyrðu þeir að hann sagði við móður sína: „Þín bannsetta kerling! er eg ekki drottinn rjetttrúaðra manna? Þú hefur sett mig í álögur!“ og gengu þeir þá úr skugga um, að Abú Hassan hinn skrítni væri orðinn óður; tóku þeir hann

Því fastan, bundu honum hendur á bak aptur, og fóru með hann á vitlausra manna spítala, en fjöldi manna þusti kringum þá á leiðinni. Lá við sjálft að Abú Hassan yrði þar verulega vitlaus, því hann varð að neyta hinna viðbjóðslegustu læknislyfja og var laminn með svipum dags daglega. Reif hann utanaf sjer fötin og var því loksins settur í ramma fjötra. Var það ekki fyrr enn eftir marga daga, að hann kom svo til sjálfs sín, að hann skipaðist við áminningar og fortölur móður sinnar, sem vitjaði hans á degi hverjum. Kvartaði hann yfir harmkvælum sínum við hana og svaraði hún þá: „Son minn! óttastu drottinn á öllum þínum vegum. Hefðirðu í raun rjettri verið kalífi, þá hefðu þessar hörmungar ekki getað þyrmt yfir þig.“

„Hamingjan veit, að þú segir satt,“ ansaði Abú Hassan; „nú linnst mjer einsog það hafi ekki verið annað enn draumur, að eg var kalífi; já, nú er eg sannfærður um, að eg er sonur þinn, sonur þeirrar móður, sem eg hef heiðrað allt til þeirrar ógæfustundar, er eg nú minnst á með kinnroða, þeirrar móður, sem eg ætíð mun heiðra eftirleiðis.“ Þessi skynsamlegu orð snjeru harmatárum móður hans í fagnadartár, því nú sá hún að hann var orðinn heilvita aptur. En er hún loksins gat orði upp komið til að lýsa gleði sinni, sagði hún honum. hveirrar trúar hún væri um ælintýri hans. „Gestur sá,“ mælti hún; „er þú hafðir seinast hjá þjer við kvöldverð, skildi herbergisdýr þínar eftir ólæstar, þegar hann gekk burt, enn þótt þú hefðir skipað honum að loka. Hefur þá hinn illi andi efalaust sett lagi og skotizt að þjer, til þess að gera þjer þessa hræðilegu villu. Þú átt því að lofa guð af hjarta fyrir það, að hann frelsaði þig frá henni og biðja hann að varðveita þig frammvegis frá tálsnörum djöfulsins.“

Abú Hassan var móður sinni öldungis samdóma um það, að öll ógæfan staði af kaupmanninum frá Mússúl og beiddi hana að endingu, ef henni væri annt um sig, að koma sjer burt úr þessum hræðilega stað og frelsa sig úr klóm böðla sinna, er vafalaust mundu vilja ráða sjer bana. Gekk hún þá úr skugga um, að hann væri orðinn albata, kom umsjónarmanni spítalans til að láta hann lausan. og tók hann síðan heim í hús sitt. Þar var Abú Hassan nokkra daga að styrkja sig og hressa eftir leguna með góðr

hjúkrun og kraptmeiri fæðu enn hann hafði fengið á spítalanum. En er hann var alhress orðinn, kunni hann ekki við að eta og drekka einsamall á kvöldin; vildi hann því taka upp hina fyrri háttsemi sína, að fá ókunnan gest heim með sjer á degi hverjum. Hittist svo á, að það var fyrsta dag í mánuði, að Abú Hassan í fyrsta skipti gekk þeirra erinda vegna út á Bagdaðs brú, en á þeim degi var kalífinn ætíð vanur að ganga fyrir utan borgarhliðin, til þess að sjá með eigin augum, hvort menn hlýddu boðum hans. Vildi því svo til, að rjett sem Abú Hassan var seztur við handriðið á brúnni, sá hann kalífan koma á hinum brúarsporðinum, og var hann enn búinn sem kaupmaður frá Mússúl; fylgdi honum sami þrellinn og í fyrra skiptið.

Fór hryllingur um Abú Hassan, þegar hann sá kaupmann þenna, er hann kenndi um alla ógæfu sína, af því hann hafði skilið dyrnar eftir ólæstar, þegar hann gekk á burt. Hann snjeri sjer út að fljótinu og horfði fram yfir handriðið, til þess að komast undan þessum óheillavænlega aðkomumanni. Hafði kalífinn þá þegar komið auga á hann og gekk því þangað, sem Abú Hassan sat á brúnni. Vissi Harún Alraschid allt út í hörgul, hvað honum hafði liðið frá því hann var kalífi; hjelt hann að hann mundi enn geta haft af honum margfalda skemmtun, og varð feginn, er honum bauðst svo gott tækifæri til að rifja upp kunningsskapinn, og það því heldur, sem hann hafði verið hræddur um, að Abú Hassan mundi hafa lagt niður gestrisni sína. Hann gekk rjett að honum, lneigði sig og leit framan í hann; „ert þú það, bróðir Abú Hassan?“ mælti hann, „komdu blessaður og sæll og lofaðu mjer að fadma þig.“

„Kom þú aldrei heill! eg er hvorki kominn uppá kveðjur þínar nje fadmlög,“ ansaði Abú Hassan önnuglega og leit ekki einusinni upp. „Far þú leiðar þinnar!“ — „Hvað er þetta?“ svaraði kalífinn, „þekkirðu mig ekki? manstu ekki eftir kvöldinu, þegar við vorum saman í húsi þínu fyrir mánuði síðan, og þú gerðir mjer þann sóma að veita mjer með stórmennsku.“ Sagði Abú Hassan þá jafn þurlega og áður, að hann þekkti hann ekki og beiddi hann enn á ný að snauta burt. En kalífinn ljét ekki fyrir það af áformi sínu, heldur fór hann að minnast á öll atvik, er þeir voru saman í fyrra skiptið. Hann minntist á það, hversu hann

hefði reynt til að votta Abú Hassan þakklátsemi sína með hamingju óskum og boðið honum að stuðla til þess, að þeim mætti frammengt verða, því hann væri ekki svo lítils um kominn. Að endingu beiddi hann Abú Hassan að taka sjer nú eins vingjarnlega og í fyrra skiptið, úr því hamingjan á annað borð hefði látið fundum þeirra bera saman.

Abú Hassan synjaði þess og taldi á því öll tormeiki; „ég hafði ekki annað af hamingjuóskunum þínum,“ mælti hann, „enn að eg var þvínær orðinn vitlaus, og hef eg svo mikinn setning á mjer, að eg fer ekki að binda samlag við þann mann, sem hefur óhamingjuna í för með sjer. Farðu því og vertu ekki að setja í mig ergjur! Á eg þá að segja þjer það, hvað eptir annað? Guð veri með þjer! Þú hefur bakað mjer nóga ógæfu, og vil eg ekki hætta mjer undir hana í annað sinn.“ En kalífinn kallaði Abú Hassan hvað eptir annað ástvin sinn, faðmaði hann að sjer og bar sig aumlega útaf því, hverja skapraun hann gerði sjer. Kvaðst hann bera hið einlægasta hugarþel til hans og beiddi hann að segja sjer, hvað illt hann hefði hent, svo að hann gæti bætt úr því, ef hann væri að því valdur, einsog Abú Hassan fullyrti. Ljet þá Abú Hassan undan þrábeiðni kalífans, beiddi hann að setjast hjá sjer og sagði honum frá öllum þeim æfintýrum og slysum, sem hann hafði átt í, frá því hann vaknaði í höll kalífans og þangað til honum var sleppt aptur úr vitlausra spítalanum. „En það, sem mest mun ganga yfir þig,“ mælti hann, „og það, sem þú sízt áttir von á, er það, að allt þetta hlaut af þjer, því þegar þú skildir við mig, gekkstu frá dyrunum ólæstum, og gerðir þannig þvert á móti beiðni minni; á þann hátt tókst djöflinum að læðast inn til mín og ærði hann mig með draumavínglinu um kalífatignina, þókti mjer draumurinn að vísu inndæll, en af honum hlaut öll ógæfan, sem eptir fór.“

Abú Hassan sagði nú kalífanum, hversu sjer hefði yfirsjezt við móður sína og nágranna, og hverja æfi hann hefði átt á vitlausra spítalanum, og setti honum það svo lifandi fyrir sjónir, að hann gat ekki að sjer gert að skellihlægja að hinni hreinskilnislegu frásögu hans, enda þó honum væri þetta allt fullkunnugt áður. Sárnaði Abú Hassan þá mjög, því hann þóktist miklu fremur vera aumkv-

unarverður. „Þú munt draga dár að mjer,“ mælti hann, „fyrst þú hlær svona uppí opið geðið á mjer? eða heldurðu eg sje að gera að gamni mínu, þar sem eg þó tala í fullri alvöru? Viljirðu að eg færi sönnur á orð mín, þá líttu hjerna á.“ Þvínæst beygði hann sig niður og sýndi kaupmanninum frá Mússúl á berar axlirnar. mátti glögg sjá ör og bláa díla á þeim eptir högg þau, er hann hafði orðið að þola á vitlausra spítalanum. Kalífanum brá í brún. er hann sá það og þókti honum nú hörmulegt, að svo illt skyldi hafa orðið úr glettni hans. Hann faðmaði Abú Hassan að sjer með innilegri meðaunkvun og sagði næsta alvörugefinn: „Stattu upp, bróðir minn góður! nú skulum við fara heim til þín. Mig langar til að vera hjá þjer eitt kvöldið enn, og muntu, ef guð lofar, sanna það á morgun, að allt fer að óskum.“ Þó nú Abú Hassan hefði einsett sjer, að hafa engann af hinum ókunnu gestum sínum optar í boði enn einusinni, þá fjekk hann samt ekki staðizt blíðmæli kaupmannsins frá Mússúl og svaraði hann því: „Eg skal þá láta til leiðast ef þú lofar mjer því með swardaga, að læsa vel dyrunum, þegar þú gengur hurt, svo að hinn illi andi geri mig ekki ringlaðan í annað sinn.“ Kalífinn hjet því og fóru þeir nú báðir heim til húsa Abú Hassans.

Nú víldi kalífinn gera hann enn trúarbetri og sör honum því og sárt við lagði, að hann skyldi ekki fyrir nokkurn mun svíkja hann, sagðist hann óska honum allrar hamingju og blessunar, og kvað hann fljótt mundu sjá raun á því. En Abú Hassan kvaðst ekki hirða um það og beiddi hann fyrir guðs sakir að hlífa sjer við öllum heillaóskum. því öll sú ógæfa, sem hann hafði hent, hefði hlotizt af fyrirbænum hans og af því að dyrnar stóðu opnar. „Gott og vel!“ sagði kalífinn og gat hann þá ekki að sjer gert að hlægja dátt að því, hvílíkt ringl var ennþá á hugsunum Abú Hassans; „eg skal þá hlýða þjer og lofa eg því að biðja þjer einskis framar.“ „Vænt þykir mjer um það, að þjer farast þannig orð,“ mælti Abú Hassan, „eg beiðist ekki meira og skal eg vera fullánægður, ef þú endir loforð þitt. Um allt annað máttu vera sjálfráður.“

Kalífinn kom nú með Abú Hassan til húsa hans um dagseturs leyti, og ljet hann þræl sinn fylgja sjer. Kallaði Abú Hassan undir-

eins á móður sína og ljét sækja ljós; beiddi hann kalíffann að setjast í legubekkin og settist sjálfur hjá honum. Var kvöldmatur þvínæst á borð borinn, og eftir máltíðina bar móðir Abú Hassans af borði og kom með aldin, vín og drykkjarskálir; gekk hún síðan á burt og ljét ekki sjá sig það sem eftir var kvöldsins. Skenkti Abú Hassan fyrst fyrir sjálfan sig, en þvínæst fyrir gest sinn og drukku þeir sína fimm eða sex bikarana hver; töluðu þeir meðan á því stóð um hitt og þetta. En er kalífinn sá, að vínið fór að svífa á Abú Hassan, vjék hann tali sínu til ásta og spurði, hvort hann nokkurntíma hefði verið ástfanginn. Svaraði Abú Hassan þá í trúnaði og einsog hann ætti tal við einhvern jafningja sinn: „Mjer hefur alltjend þókt ástin eða hjónabandið, ef þjer svo líkar, vera einsog ok, og hefur mig aldrei langað til að beygja háls minn undir það. Hef eg allt til þessa, ef satt skal segja, ekki haft yndi af neinu, nema góðum mat og skemmtilegri umgengni vina minna. Ekki skaltu samt taka orð mín svo, sem eg sje frábitinn kvonfangi eða óhæfur til ástar samlags, ef eg hitti konu, sem væri eins fögur og elskuverð og sú, sem eg sá í draumnum hjerna um róttina, þegar þú varst hjer í fyrra skiptið og mjer til óhamingju gekkst frá dyrunum ólæstum; þessi kona sat hjá mjer um kvöld yfir víndrykkju og kunni hún að syngja og leika á hljóðfæri, skemmtileg var hún í tali og hafði ekki hugann á öðru enn að þóknast mjer og gera mjer glatt í geði. Já, eg held að eg gæti lagt einlægán ástarhug á slíka konu, og mundi eg geta orðið sæll af sambúð hennar. En hvar finnst slík kona, nema í höllu drottins rjettrúaðra manna, eða hjá stórvezírnum Gífasar og hinum helztu gæðingum í hirðinni, sem eru svo auðugir, að þeir þurfa ekki að sjá í skildinginn? Eg held mjer við pyluna; það er ódýrari skemmtun og hana get eg veitt mjer eins vel og hinir.“ Að svo mæltu tók hann bikar sinn, hellti á hann og skoraði á gest sinn, að taka þátt í þessari sælu nautn með sjer. En er þeir höfðu drukkið, segir kalífinn: „Mikill skaði er það, að þú skulir lifa í slíkri einveru, þú, sem ert svo kurteis maður og þartil ekki frábitinn ástum.“ „Ekki verður mjer það um skap,“ ansaði Abú Hassan, „að kjósa þetta rósama líf, heldur enn að búa saman við konu, sem ef til vill ekki væri svo fríð, að hún fjelli mjer í goð; svo gæti hún líka margsinis gert

mjer sárt í skapi, ef hún væri dutlungasöm og hefði marga ágalla.“ Voru þeir nú allengi að tala um þetta, en þegar kalífinn sá að Abú Hassan var orðinn svo sem hann óskaði, tók hann þannig til máls: „Láttu mig bara sjá fyrir þessu; fyrst þú ert konuvandur, einsog allir góðir menn, þá skal eg vera þjer úti um það, sem þjer leikur hugur á, og skaltu sjálfur ekkert fyrir því hafa.“ Því næst tók hann flöskuna og bikar Abú Hassans og fleygði í hann með miklum fimleik nokkru af svefnduptinu, hellti síðan á hann og rjetti Abú Hassan svo mælandi: „Drektu nú fyrirfram minni konunnar fögru, sem verða mun þjer til yndis og sælu; þú munt verða ánægður með hana.“ Abú Hassan tók hlægjandi við bikarnum. hristi höfuðið og mælti: „Hana þá! verði það til hamingju. fyrst þú vilt svo vera láta. Eg vil ekki vera ókurteis við jafngóðan gest og þú ert og gera þjer á móti skapi í slíku lítilræði. Eg drekk því minni þeirrar konu, sem þú lofar mjer, en fjærri fer samt, að eg byggji nokkra von á losorði þínu. Því mjer þykir vel einsog er.“

Óðara enn Abú Hassan var búinn að renna út bikarinn, sóktu á hann ómótstæðileg svefnþyngsli og var hann nú allur á valdi kalífans. Ljet hann þræl sinn undireins bera hann til hallarinnar. og um leið og hann sjálfur gekk út, læsti hann dyrunum. Því í þetta sinn ætlaði hann ekki að láta Abú Hassan eiga apturkvæmt. En er til hallarinnar var komið, var Abú Hassan lagður í legubekk í sama salaum, sem hann var borinn úr sofandi heim til sín, í fyrra skiptið. Ljet nú kalífinn að sjer ásjáanda fara hann í sömu fötin og þá, og skipaði síðan öllum að ganga til rekkju. Sagði hann svo fyrir, að þegar lýsti af degi, skyldu koma til Abú Hassans allir hinir sömu þjónar. söngmeyjar og ambáttir, sem verið höfðu hjá honum í fyrra skiptið þar í salnum. Skipaði kalífinn Mesrúr að velja sig áður enn Abú Hassan vaknaði.

Mesrúr hlýddi skipun þessari rækilega, einsog nærri má geta. og fór kalífinn undireins inn í salinn, þar sem Abú Hassan svað. Stóðu þar við dyrnar allir þjónarnir, geldingarnir og ambáttirnar; lagði kalífinn ríkt á við hvern um sig, að leysa nú ætlunarverk sitt vel af hendi, og fór síðan inn í grindaklefan, þar er sjá mátti yfir salinn. Þyrptist nú allt þjónustufólkið kringum Abú Hassan og

fór hann að bæra á sjer, því verkunartími svefnduftsins var á enda, en ekki lauk hann samt upp augunum. En allt í einu gullu við hljómar hljóðsæranna og hinar sætu raddir söngmeyjanna, og lauk þá Abú Hassan upp augunum, hugfanginn af þessum dýrðlega söng; leit hann allt í kringum sig og undraðist því meir, sem hann þóktist bera. kennsl á þjóna þá og ambáttir, er stóðu kringum hann. Hann hugðist og vera í sama salnum, sem hann sá í draumnum, og var hann allt að einu upplýstur og prýddur og þá. Var þá hljóðfærslátturinn látinn niður falla, svo að kalífinn skyldi heyra hvert orð, sem gestur hans talaði, meðan undrun hans var mest, en Mesrúr og allir þeir, sem við voru, stóðu lotningarfullir, grafkyrrir og þegjandi í sönu sporum. „Æl“ kalladi Abú Hassan upp yfir sig, „nú ber sama drauminn og sömu sjónhverfingarnar fyrir mig aptur, sem ærðu mig fyrir mánuði síðan; - eg get að minnsta kosti búizt við því, að eg verði fluttur á vitlausra manna spítala og bundinn með hlekkjum. Almáttugi drottinn! eg fel mig allan þjer á vald. En aldrei þrífist svikarinn, sem eg ígærkvöldi hafði heim með mjer í hús mitt, því honum er um villusjónir þessar að kenna og það, sem af þeim leiðir. Hann sór mjer, að hann skyldi loka dyrunum, þegar hann gengi út, en hann hefur ekki gert það nú heldur enn í fyrra skiptið, og hefur djöfullinn aptur lædzt inn til mín, til þess að eg verði vitlaus og haldi að eg sje drottinn rjetttrúaðra manna. Guð tortýni þjer, Satan! og dembi yfir þig heljarbjargi!“ Að svo mæltu ljet Abú Hassan aptur augun og sat nokkra stund einsog ringlaður. Því næst leit hann upp aptur og virti allt fyrir sjer á ný, sem var í kringum hann, sagði hann þá brosandí og ekki eins utan við sig og áður: „Guð minn! eg fel mig á þitt vald! varðveittu mig frá freistingum djöfulsins.“ Lokaði hann síðan augunum og mælti ennfremur: „Eg veit hvað eg skal gera; eg skal liggja kyrr og biða þangaðtil freistarinn yfirgefur mig, þó ekki verði fyrr enn um hádegi.“ En honum var ekki lofað að sofna, því það ætlaði hann sjer, heldur kom ein af ambáttunum, sem hann hafði sjeð fyrr, sú er Hugljúf hjet, og tók þannig til máls: „Drottinn rjetttrúaðra manna! eg bið yðar hátígn fyrirgefa mjer. að eg dirlist að áminna yður um það, að sofna ekki aptur, en reyna heldur til að komast á sætur, því dagsbrún er þegar á lopti.“

„Vík frá mjer Satan!“ ansaði Abú Hassan, er hann heyrði rödd hennar, horfði fastlega á hana og mælti ennfremur: „Kallar þú mig drottinn rjetttrúaðra manna? þú villist víst á mjer!“ En ambáttin kvaðst kalla hann því nafni, sem honum hæfði, einsog drottni allra átrúenda Mahómets. „Yðar hátign gerir að gamni sínu“, mælti hún, „og látið þjer einsog þjer sjeuð búnir að gleyma sjálfum yður, nema svo sje, að yður hafi dreymt illa. Látið yður nú þóknast að ljúka upp augunum, því þá dreifist ef til vill þoka sú, sem nú er yfir huga yðar, og munuð þjer sjá, að hirðmenn yðar og þrælar standa hjer umhverfis yður í höll yðar. Yðar hátign skal ekki furða sig á því, að þjer ekki sofði í sama rúmi og þjer eruð vanur, því þjer sofnuðuð svo snögglega í gær, að við vildum ekki vekja yður og fara með yður inn í svefnherbergið, heldur lögðum vjer yður hjerna í legubekkinn, svo að vel fór um yður.“ En er slíkum og öðrum orðum hafði verið talað til Abú Hassans, þá lauk hann upp augunum, reis upp og kannaðist við Hugljúf, Perlufesti og hinar aðrar ambáttir, er hann áður hafði sjeð. Færðu þær sig nú að honum og tók Hugljúf þannig til máls: „Yðar hátign leyfi oss ennþá einusinni að minna yður á það, að fótasferðartími er kominn, því nú er farið að ljóma af degi.“ „En hvað þið eruð framar og áleitnar!“ ansaði Abú Hassan og njeri stýrurnar úr augum sjer; „eg er ekki drottinn rjetttrúaðra manna, heldur er eg hann Abú Hassan, og skuluð þið aldrei telja mjer trú um annað.“ „Við þekkjum ekki þenna Abú Hassan, sem þjer nefnið“, ansaði Hugljúf; „og ekki langar okkur heldur til að þekkja hann. Við þekkjum yðar hátign og vitum, að þjer eruð drottinn rjetttrúaðra manna og aldrei skuluð þjer geta sannfært okkur um, að ekki sje svo.“

Abú Hassan leit nú í kringum sig og undradist stórum, er hann sá, að hann var kominn í sama salinn, sem hann fyrr hafði verið í; hjelt hann þá enn að sig mundi dreyma og var hræddur um, að illt mundi af hljótask. Hann fórnaði höndum og renndi augum upp til himins, svo mælandi: „Guð, vertu mjer líknsamur! eg fel mig þjer á vald!“ talaði hann þessi orð einsog sá maður, sem hvorki veit upp nje niður; — „eptir allt þetta get eg ekki verið í vafa um, að djöfullinn hafi komizt inn í herbergi mitt og gert mig

óðan, og láti hann allan þenna hjegóma bera fyrir mig.“ Því næst lagðist hann aptur niður og lokaði augunum, en Hugljúf tók aptur til máls og sagði, að fyrst drottinn rjetttrúaðra manna ekki risi á fætur, þegar hún samkvæmt skyldu sinni minnti hann á það, og með því bráða nauðsyn bæri til, að hann færi að annast stjórnar störf sín, þá yrði hún að neyta leyfis þess, er henni var veitt, ef til slíks kæmi. Tók hún þá í annan handlegg Abú Hassans, og eptir bendingu hennar hófu hinar ambáttirnar hann upp úr legubekknun, báru hann út á mitt salar gólfid og lögðu hann þar niður. Því næst tóku þær höndum saman, dönsuðu kringum hann og hoppuðu, og slóu hljóðfæri sín og handbumbur yfir höfði hans og þjett við eyru honum. Varð Abú Hassan nú öldungis utan við sig og spurði sjálfan sig, hvort hann í raun og veru væri drottinn rjetttrúaðra manna. Ætlaði hann þá að tala og reyna að fá vissu um þetta, en gat ekki látið til sín heyra fyrir glaumnum í hljóðfærunum. En samt sló öllu undireins í þögn, er hann gerði bendingu til þess, og segir hann þá við hinar fögru meyjar, er þær gengu að honum: „Talið nú hreinskilnislega og ljúgið ekki, hver er eg?“ Svaraði Morgunstjarna, að annaðhvort væri, að drottinn rjetttrúaðra manna ætlaði að reka þær í bobba með spurningu þessari, eða hann hefði haft illar svesnfarir, sem vel gæti verið, þar sem hann hafði sofíð lengur enn hann átti að sjer. Kvaðst hún, ef hann leyfði, skyldu minna hann á það, sem hann hafði gert daginn áður. Sagði hún honum þá frá því, er hann skipaði á ráðstefnunni að refsa klerknum og hinum fjórum öldungum, og sendi móður Abú Hassans nokkurs þúsund gullpeninga; ljet hún þess og getið, hvað hann hefði tekið sjer fyrir hendur í hinum fjórum sölum eptir máltíðina, hversu hann loksins hefði sofnað og þvert á móti vanda sofíð langt frammá dag. Tók hún bæði Perlufesti og aðra, sem við voru, til vitnis og minnti hans hátign á það, að nú væri tími til kominn, að hann gengi til morgunbæna. „Svo er nú það“, mælti Abú Hassan og hristi höfuðið; „ef eg hlýddi á ykkur, þá ljeti eg mjer líklega loksins segiast af þvæðri ykkar. En eg segi ykkur það, að þið eruð brjálaðar og gengnar af vitinu. Skaði er það samt, því þið eruð svo fallegar. Vita skuluð þið þá, að eg hef verið heima hjá mjer sðan eg sá ykkur seinast, og fór eg þar illa með móður mína,

svo eg var fluttur á öðra manna spítala; var eg þar nauðugur í þrjár vikur og var eg á degi hverjum laminn fimmtíu höggum með nautasvipu. Ætli það hafi verið einber draumur? Þið eruð að gera gabb að mjer.“ Kvæðst Morgunstjarna þá vera fús á að vinna hinn dýrsta eið að því, að hún hefði sagt allt satt, og að hans hátign hefði sofið síðan hinn daginn og ekki farið úr salnum. En er Abú Hassan sá, að hún var svo föst á sínu máli, fór hann að verða á báðum áttum, hverju hann ætti að trúa, og sat hann nokkra stund þungt hugsandi. „Drottinn minn!“ segir hann við sjálfan sig, „er eg Abú Hassan, eða er eg drottinn rjetttrúaðra manna? Almáttugi guð! skírðu vitsmuni mína og leiddu mig í allan sannleik, svo eg viti, hverju trúa skal.“ Að svo mæltu brá hann fötunum af herðum sínum, sem enn báru merki högganna. sýndi ambáttunum og mælti: „Ætli nokkur verði svona útleikinn í draumi eða svefni? Eg get sagt ykkur það með sönnu, og því er nú verr, að högginn voru enginn hugarburður, og er raunin ólýgnust, því eg kenni ennþá sárinda eptir þau. Það væru fádæmi, ef slíkt gæti hent nokkurn mann í svefni og er það mínum skilningi ofvaxið.“

Allt fyrir þetta var Abú Hassan enn í vafa, og til þess að komast að hinu sanna, gerði hann einum af þrælunum bendingu, að hann skyldi koma, og segir við hann: „Bíttu mig í eyrað, svo eg geti gengið úr skugga um, hvort eg vaki eða sef.“ „Hvernig á eg að þora að bíta drottinn rjetttrúaðra manna í eyrað?“ sagði þrællinn og hikaði sjer við. „Gerðu það, sem eg skipa þjer,“ sagði Abú Hassan „eða eg læt hálshöggva þig.“ Tók þrællinn þá eyrnasnepil Abú Hassans milli tanna sjer og beit svo fast, að hann hljóðaði upp yfir sig. Í sama bili gullu við öll hljóðfærin og dönsuðu ambáttirnar þá aptur í kringum Abú Hassan, en hann varð einsog trylltur og gerði mörg fíflsku verk. Hann reif í sundur kalífa skikkjuna fögru, er hann hafði verið færður í. fleygði húfu sinni á gólfið, fór að syngja og stökk á stað í tómum nærbuxunum; dansaði hann með ambáttunum og fór það svo skringilega, að kalífinn, sem sat í fylgsni sínu, rak upp skellihlátur og hló svo hátt, að vel mátti til hans heyra, þrátt fyrir glauminn í salnum. Var það lengi, að hann ekki gat stöðvað hláturinn og lá við sjálfst, að það yrði honum um

megn. En loksins gat hann stillt sig, og lauk hann þá upp grinda-glugganum og kallaði út hlægjandi: „Abú Hassan! Abú Hassan! á eg þá að hlægja mig dauðan að þjer?“ Undireins og rödd kalífans heyrðist, sló öllu í þögn og hrærðist þá enginn úr stað. Abú Hassan hætti líka að dansa og skimaði í kringum sig, þekkti hann undireins kalífann og sá að það var hann, sem hann hafði haldið vera kaupmann frá Mússúl, en allt fyrir það brá hann sjer hvergi. Hann gekk á augabragði úr skugga um það, að hann væri vakandi og að það, sem fyrir hann hafði borið, væri enginn draumur; tók hann þá öllu gamni kalífans, horfði á hann einarðlega og mælti: „Á! ert þú kominn hjer, kunningi! — kaupmaðurinn frá Mússúl? þú kvartar undan því, að þú verðir að hlægja þig dauðan að mjer, þú sem ert valdur að því, að eg misþyrmdi móður minni og þoldi langvinnar kvalir á vitlausra manna spítalanum, þú sem ljezt klerkinn og fjóra öldúngana við musterið, sem eg sæki til, sæta svo þungri refsingu — því ekki varðar mig um það mál, og þvæ eg mínar hendur; þú, sem hefur bakað mjer svo mikla hugraun og mótlætingar! ert þú ekki í stuttu máli sá, sem ójöfnuðinn fremur, og er eg ekki sá, sem verður að þola hann?“ Kalífinn sagði hlægjandi, að hann hefði rjett að mæla, en sór honum um leið, að hann skyldi gera hvað, sem hann óskaði, til að bæta honum allan hrakninginn. Kom hann því næst í salinn. ljet sækja einhvern hinn bezta af búningum sínum, og skipaði ambáttunum að ganga í stað herbergishjóna og færa Abú Hassan í klæðnaðinn. En að því búnu segir kalífinn við hann: „Þú ert bróðir minn!“ faðmaði hann og mælti: „Biddu mig alls þess, sem þjer getur verið til ánægju og skal eg veita þjer það.“

„Drottinn rjettrúaðra manna!“ mælti Abú Hassan, „eg bið yðar hátign mildilegast segja mjer, hvernig þjer fóruð að æra vitsmuni mína og hvað yður gekk til þess. Þetta er mjer að sinni fyrir mestu, því annars get eg ekki komið huga mínum í rjett horf.“ Kalífinn gerði sem hann bað og sagði honum frá því, að hann væri alvanur að ganga út í dularbúningi, einkum á náttarþeli og gerði hann það til þess að komast fyrir, hvort allt færi vel fram og skipulega í Bagdad. Kvaðst hann í sama skyni ganga fyrir utan borgina fyrsta dag í hverjum mánuði og alltjend ganga

heim aptur yfir brúna. Eins hefði verið ástatt fyrir sjer, þegar Abú Hassan hitti hann á brúnni, bauð honum heim til sín og veitti honum beina. En með því hann hefði látið sjer ósk þá um munn fara, að hann vildi vera kalífi í einn sólarhring, svo að hann gæti lagt maklega refsingu á klerkinn og hina fjóra öldunga, sem þjónuðu því musteri, er hann sókti til, þá hefði sjer, kalífanum Harún Alraschid, þókt þetta vera gott tækifæri til að gera að gamni sínu. Kvaðst hann því hafa látið í vín hans nokkuð af svefndupti því, er hann bæri á sjer, og því næst skipað þræl sínum að bera hann til hallarinnar. Sagði hann Abú Hassan mundu vita, hvað þar gerðist; „en loksins,“ mælti hann, „ljet ein af ambáttunum eptir minni skipun nokkuð af sama svefnduptinu í bikar þinn, og hafði það sömu áhrif og í fyrra skiptið, varstu síðan borinn heim til þín sofandi. Það, sem þig henti eptir það, ertu búinn að segja mjer, og ítreka eg það, að eg skal á allar lundir reyna að uppræta endurminninguna um hörmungar þínar. Segðu mjer aðeins einarðlega, hvers þú óskar!“ „Drottinn rjettrúaðra manna!“ ansaði Abú Hassan, „allt, sem eg til þessa tíma hef þolað, skal gleymt vera, úr því eg veit að minn háleiti drottinn og herra var frumkvöðull þess. Hvað góðvilja yðar mjer til handa snertir, þá kemur mjer ekki til hugar að efast um, að þjer esnið orð yðar, en eg hef aldrei verið eigingjarn maður og vil eg því, einsog mjer er kostur á gefinn, beiðast þess, að mjer verði heimilt að koma öðruhverju á yðar fund, svo eg verði þeirrar hamingju aðnjótandi, að undrast mikilleik yðar alla æfi.“

Með ósjerdrægni þessari ávann Abú Hassan sjer alla hylli og virðingu kalífans; „eg kann vel að virða það hugarfar, sem bæn þín er sprottin af,“ mælti hann, „og skal þjer heimilt að koma í höll mína, hvenær sem vera skal og hvar sem eg er.“ Því næst sjekk hann honum herbergi til íbúðar í höllinni, ljetgreiða honum þúsund gullpeninga úr sínum eigin sjóði og kvað hann ekki skyldu taka laun hjá fjehirði sínum, heldur hjá sjálfum honum. Þakkaði Abú Hassan fyrir velgjörð þessa með lotningu og skildi kalífunn nú við hann, því hann fór til ráðstefnu, einsog hann var vanur á degi hverjum. Notaði Abú Hassan tómstund þessa til að skreppa sem fljótast til móður sinnar og segja henni, hver

lánsmaður hann væri orðinn, og hversu það í raun og veru hefði hent hann, sem hann áður hjelt að væri draumur. Nú er hann var í slíka kærleika kominn hjá kalífanum, þá var hann einatt hjá honum og fór með honum til skemmtana; því Abú Hassan var glæðlyndur af náttúrufari og örfæði hvern mann til gleði með findni sinni. Kalífinn hafði og sagt Sobeide eiginkonu sinni frá æfintýri Abú Hassans og fór oft með hann til hennar, og þókti henni líka gaman að honum, því hann var kátur spjefugl. Tók hún eptir því, að þegar hann kom, þá leit hann aldrei augunum af einni ambátt hennar, er Núshatúlavadat het, en hún roðnaði við í hvert skipti. Vakti Sobeide athygli kalífans á þessu og kvað vænlegt til ráðahags. „Drottning mín!“ svaraði Harún Alraschid, „þú vekur þar máls á því, sem fyrir löngu síðan hefði átt að vera á enda kljád. Eg hef heyrt af munni Abú Hassans sjálfs, hvert álit hann hefur á giptingum, og hef eg heitið honum þeim kvennkosti, sem hann getur verið ánægður með í alla stadi. Kann eg þjer mikla þökk fyrir, að þú færðir þetta í tal, og skil eg ekki, hvernig mjer hefur gleymt það. En það gott hefur samt hlotizt af því, að nú getur Abú Hassan farið að sínum eigin vilja, og með því Núshatúlavadat ekki er honum frásnúin, þá megum við ekki fresta giptingu þeirra. Þarna eru þau nú bæði og þurfa ekki annað enn að segja til, hvort þeim sje það að skapi.“ Fleygði Abú Hassan sjer fram fyrir sætur kalífans og Sobeide, til þess að gefa í skyn, hve mikils hann virti þessa náð þeirra. „Eg get aldrei fengið konu úr betra stað enn frá ykkur,“ mælti hann og stóð upp frá góllinu um leið, „en svo fús sem eg er til þessa, þá dirfist eg samt ekki að vona, að Núshatúlavadat vilji gjalda jáyrði sitt.“ Um leið og hann mælti þetta, leit hann til ambáttarinnar fögru, en hún roðnaði við og þagði lotningarfull, svo auðsætt var, að hún var alráðin í því, að hlýðnast vilja kalífans og drottningarinnar. Voru þau nú gefin saman og stóð brúðkaupið marga daga í höll kalífans. Fengu þau hin ungu hjón margar ríkmannlegar gjafir af kalífanum og drottningunni og voru þau sem heilluð af elsku hvert til annars. Máttu þau aldrei sjá hvert af öðru, nema rjett þann tímann, sem Abú Hassan þjónaði kalífanum og Núshatúlavadat drottningunni. Enda

hafði hin unga kona allt það til að bera, sem Abú Hassan gat verið að skapi og var honum engu ólystugri yfir borðum, og gat ekki hjá því farið, að þeirra samfarir yrðu hinar beztu og unaðsömustu. Stóð alltaf borðið uppreitt hjá þeim og var það í hvern matmálstíma hláðið hinum dýrustu krásum, sem þau fengu frá matsölumanni einum; á drykkjarborðinu stóðu hin kostulegustu vínföng, og var það ekki lengra í burt enn svo, að þau bæði gátu hæglega rjett höndum til. Lifðu þau hjónin þannig mesta sældarlífi um tíma og kom þeim aldrei til hugar, hvað borðhald þeirra mundi kosta, fyrr enn matsölumaður færði þeim reikninginn. Var hann afarmikill að upphæð og þegar þarvið bættist það, sem þau höfðu eytt til annars, var þeim auðsætt, að ekkert mundi eptir verða af öllu því fje, sem kalífinn og drottning hans höfðu gefið þeim að morgungjöf. Ljetu þau nú ekkert á því bera, að þau væru í kröggum, en borguðu manninum umtalslaust, sátu þau síðan hnuggin og hugsandi útaf þessu og minntust fyrri tímana; stóðaði það ekki stórt til að ráða bót á vandræðum þeirra. Þau voru nú komin í mesta bobba á fyrsta árinu sem þau voru gipt, og minntist Abú Hassan að vísu þess. er kalífinn hafði lofað honum, að láta hann aldrei bresta, en þegar hann hugsaði til þess. á hversu stuttum tíma hann hefði eytt þinni ríkmannlegu gjöf hans, þá varð hann afhuga því að biðja. og fyrirvarð hann sig að gangast við því, hversu illa hann hafði varið fjenu. Þartil kom, að hann hafði gefið móður sinni allan arfhlut sinn, undireins og kalífinn tók hann í höll sína, og vildi hann ekki fyrir nokkurn mun leita styrktar hjá henni, því hún hefði auðveldlega getað ráðið af því, að hann hefði ratað í sama slarkið, sem hann komst í eptir dauða föður síns. Að sínu leyti eins þókti Núshatúlavadat sem hún hefði þegið svo ríkuglega umbun fyrir hina fyrri þjónustu sína, þar sem Sobeide gaf henni frelsi og stórgjafir, að hún ætti engan rjett á að beidast nokkurs framar.

Abú Hassan varð fyrri til að bregða þögninni; hann leit upp með gleðisvip og sagði við konu sína: „Eg sje að þú ert líka að brjóta heilann um það, hvað við eigum að taka til bragðs í þessum bannsettu vandræðum, þar sem fjeð er gengið okkur úr greipum óðar enn varði. Eg veit ekki hvað þjer býr í huga, en það er

mitt ráð, að við í engu lífum sparlegar eða berumst minna á enn að undanfögnu, og treysti eg því, að þú verðir mjer samdóma. Það er nú einungis undir því komið, að við komum ár okkar svo fyrir borið, að eg þurfi ekki að biðja kalífann nje þú Sobeide. Eg hef hitt ráð til þess, en eigi því að verða frammgengt, þá verðum við að hjálpast að.“ Núshatúlavadat fjellst á það og kvaðst fús á að hjálpa manni sínum eptir megni, bara hann segði, hvað gera skyldi. Kvaðst hann hafa átt von á því, að hún mundi ekki víkjast öðruvísi undir það mál, er jafnt varðaði þau bæði, og segir: „Ráð það, sem eg hef hugsað mjer til að firra okkur fjárskorti, að minnsta kosti í bráð, er dálítill grikkur, sem eg mun gera kalífannum, en þú Sobeide, mun hann víst verða þeim til gamans, en okkur til gagns. Við verðum bæði tvö að deyja.“

„Bæði tvö?“ sagði Núshatúlavadat og greip frammi; „dey þú, ef þig langar til, en þú verður að fyrirgefa, — eg er ekki svo þreytt á lífinu, að eg vilji deyja svo fljótt. Getirðu ekki ráðið til annars betra, þá vil eg þar engan hlut að eiga.“ „Þú ert áköl í lund.“ mælti Abú Hassan, „og bráðlát einsog allar konur; þú lofar mjer ekki að tala út. Hlýddu bara allrasnökkvast á orð mín, og muntu þá verða fús til að deyja á sama hátt og eg; því nærri má geta, að við deyjum ekki í alvöru, heldur í gamni.“ En er Núshatúlavadat heyrði það, var hún fús til hvers, sem vera skyldi, en kvaðst þó hafa hina mestu óbeit á að deyja, þó ekki væri nema í svip. „Þjer mun ekkert þykja að því að deyja á þann hátt, sem eg hef í hyggju,“ mælti Abú Hassan, „því þannig getur ætlun okkar orðið frammgengt. Eg ætla að láta sem eg sje dauður, og gerir þú ráð þitt í öllu, sem eg í raun og veru sje við skilinn, þú leggur mig í mitt herbergið, einsog siður er til, sveipar mig líkhjúp, leggur túrbaninn á andlit mitt og lætur sætur mína snúa til Mekka. En að því búnu fer þú að hljóða og gráta einsog tíðkanlegt er, þegar svo á stendur, rífur sundur klæði þín og reitir hár þitt, eða lætur sem þú gerir svo. Því næst fer þú grátandi með flakandi lokka til Sobeide og mun hún spyrja, hvað að þjer gangi. Segir þú henni það kjökrandi með miklum ekka, og mun hún þá samhryggjast þjer og gefa þjer fje og gullsaumað pell til að kosta jarðarförina, svo að eg fái náklæði, eða þú fái nýjan serk fyrir þann, sem þú

rífur sundur mín vegna. En jafnskjótt sem þú kemur heim með þetta, rís eg upp af líkfjölnum og leggst þú í minn stað og lætur sem þú sjert dauð. Þá læt eg sömu látum sem þú fyrr, geri mjer upp fjarskalegan harm og leik hið sama fyrir kalífanum, sem þú ljekst fyrir Sobeide.“

„Eg held að úr þessum grikk geti orðið mikið gaman,“ mælti Núshatúlavadat, „og ekki þekki eg þá kalífan og konu hans rjett. ef þeim ekki skyldi verða hann að skapi. En nú ríður á að leika vel og er þjer óhætt að láta mig eina um mitt hlutverk, því eg skal leysa það eins vel af hendi og eg hygg þú munir gera, og mun eg því fremur leggja ljettan á, sem eg sje allt eins gjörla og þú, að hvað miklu gagni það má verða. En eyðum nú engum tíma til ónýtis. Meðan eg sækí línlak, fer þú úr öllum fötunum, nema skyrtu og nærbuxum; eg kann að búa um lík eins vel og hver annar.“ Abú Hassan gerði sem hún sagði og lagðist því næst upp í lopt á línakið, sem breitt var á miðja gólfábreiðuna í herberginu, lagði hendurnar í kross og ljet hjúpa sig, svo einskis þókti á vant, nema þess, að hann yrði fluttur á greptrunarstaðinn og jarðaður. Huldi Núshatúlavadat andlit hans með sínággjörvum nettludúki og lagði túrban hans yfir, svo að hann mátti vel draga að sjer andann. Tók hún síðan að kveina og gráta, lamdi brjóst sín og andlit, reitti hárið úfið og flakandi og ljet sem hún væri yfirkominn af harmi. Fór hún því næst á stað til herbergja Sobeide.

Á leiðinni þangað varð hún að ganga eptir húsgarði einum víðum, og þar hljóðaði hún svo hátt upp yfir sig, að Sobeide heyrði. Sendi hún undireins ambáttir þær, er hjá henni voru, til að komast fyrir, hvaðan óp þetta kæmi, og varð hún þess vísari af þeim, að það var Núshatúlavadat, sem hljóðaði og var á leiðinni til hennar, fljótandi í tárum. Eirði þá Sobeide sjer ekki fyrr enn hún fengi að vita, hvað hana hefði hent, og stóð hún því upp og gekk til móts við hana allt að dyrum fremra herbergisins. Kona Abú Hassans leysti ætlunarverk sitt prýðilega af hendi. Þegar Sobeide sló frá dyratjaldinu og Núshatúlavadat sá hana, þá æpti hún undireins hálfu meir enn fyrr, reitti hárið báðum höndum, og lamdi brjóst sín og andlit, hnje hún því næst til fóta hennar og

laugaði þá með tárnum sínum. Varð Sobeide forviða og spurði hina fyrrverandi ambátt sína, hvernig stæði á þessum fjaraskalega harmi, en Núshatúlavadat stóð svo nokkra stund, að hún kom ekki upp orði, og var sem hún aðeins með mesta stríði og baráttu fengi stunið upp því, er hún sagði, og tók þó fyrir annaðhvert orð af ekki. „Kæra drottning mín!“ sagði hún, „hvaða ólán gat hent mig, sem meira væri eða hræðilegra enn það, sem nú knýr mig sorgmædda til að varpa mjer fyrir fætur yðar hátignar. Guð lengi lífdaga yðar, lotningarverða drottning! hann láti yður njóta fullkominnar heilbrigði og lifa farsællega í mörg ár. Æ, hann Abú Hassan, vesalingurinn hann Abú Hassan, sem þjer sæmduð með mildi yðvarri, sem þjer og drottinn rjetttrúaðra manna gáfuð mjer til eiginmanns, hann Abú Hassan er dáinn!“

Að svo mæltu hljóðaði Núshatúlavadat og grjet hálfu ákafara enn áður og fleygði sjer að nýju fram fyrir fætur drottningarinnar, sem var utan við sig af undrun. „Er hann Abú Hassan dáinn?“ kallaði hún upp, „hann, sem var svo hraustur, gamansamur og skríttinn. Sannarlega bjóst eg ekki við því, að eg skyldi svo fljótt heyra lát slíks manns, sem virtist hljóta að verða miklu eldri, og átti það manna bezt skilið.“ Fjell henni það svo nærri, að hún grjet, og ambáttirnar, sem viðstaddar voru og opt höfðu sjeð Abú Hassan hinn skrítna á vildarmanna fundum hjá kalífanum og Sobeide, sýndu það með tárnum sínum, að þær samhryggðust. En er þær allar í langan tíma höfðu grátid hinn frammlíðna mann, kallaði Sobeide til hinnar hræsnisfullu ekkju og mælti: „Þú hin vonda kona! þú ert ef til vill völd að dauða hans. Hver veit nema þú hafir bakað honum svo miklar skapraunir, að það hafi loksins dregið hann til dauða?“

Núshatúlavadat ljét einsog sjer sárnaði mjög sakargipt þessi og svaraði: „Æ! eg hjelt, að eg allan þann tíma, sem eg naut þeirrar sælu, að þjóna yðar hátign, hefði aldrei gefið yður neina átyllu til að ætla mjer svo illt atlæti til þess manns, sem eg hafði svo óumræðilega ást á. Eg þæktist þá vera hin ógæfusamasta kona, ef þjer í raun og veru væruð þeirrar trúar. Ef hann sjálfur lifði, þá mundi hann rjettlæta mig í augum yðar hátignar, en hans skapadægur var komið og var engin önnur orsök til dauða hans.“

Sobeide þekkti hina fyrrverandi ambátt sína ekki nema að góðu, og tók hún því orð hennar trúanleg. Skipaði hún konu þeirri, er annaðist fjárhag hennar, að sækja pyngju með hundrað gullpeningum í og gullsmaðan peldúk handa Núshatúlavadat. Fjell hún fram fyrir drottningu og þakkaði henni fyrir, og hló henni hugur í brjósti, er för hennar var orðin svo heppileg. „Farðu nú!“ mælti Sobeide og leggðu pellið einsog náklæði yfir líkbörur mannsins þíns og verðu fjenu til virðuglegrar útfarar, einsog honum sómir. Stílltu síðan harm þinn; eg skal ala önn fyrir þjer.“

Óðara enn Núshatúlavadat var komin henni úr augsýn, þerraði hún hróðug tárin af augum sjer og flýtti sjer til Abú Hassans, til að segja honum, hvernig sjer hefði tekizt. Setti að henni skellihlátur, er hún kom að honum liggjandi á miðju gólfinu, einsog hún hafði skilið við hann. „Stattu upp,“ sagði hún, „og líttu á, hvað eg hef haft út úr henni Sobeide með ósannindum mínum. Ekki þurfum við að deyja af hungri í dag.“ Abú Hassan reis þá á lætur og gladdist stórum með konu sinni útaf fjenu og pelliinu. Sagði Núshatúlavadat þá, að það væri bezt að hún reyndi að sínu leyti að látast vera dauð, og væri þá gaman að vita, hvort hann mundi fá eins mikla gjöf hjá kalífanum. Lagðist hún því þar niður sem Abú Hassan var upp risinn. og bjó hann um hana einsog hvert annað lík. Því næst gekk hann til herbergja kalífans með túrbaninn skakkan og bögglaðan, og ljet sem hann rjeði sjer ekki fyrir harmi: hittist þá svo á, að kalífinn hjelt ráðstefnu með Gíafar stórvezír og nokkrum af hinum vildustu vezírum sínum. Dyravörðurinn hleypti samt Abú Hassan inn. og gekk hann svo fyrir kalífann, að hann hjelt klút fyrir andliti sjer til að hylja táraílóðid, sem streymdi af augum hans, barði hann um leið á brjóst sjer og hljóðaði aumkvunarlega upp yfir sig.

Kalífinn var því alvanur að sjá Abú Hassan gláðan og kátan. varð hann því forviðað, er hann sá hann koma svo volæðislegan, meðan sem hæzt stóð á störfum hans; spurði hann því, hvað að honum gengi. „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði Abú Hassan kjökrandi og andvarpandi, „mjer gat ekki viljað meira ólán til. Guð láti yður lifa lengi og sitja á veldisstóli þeim, er þjer ríkið á með slíkri vegsemd. Ilún Núshatúlavadat, sem þjer af mildi

yðvarri gáfuð mjer til eiginkonu, svo eg gæti búið saman við hana það, sem eptir er æfi minnar; —“ um leið og Abú Hassan mælti þetta, ljét hann einsog hann ekki gæti komið meiru upp og flóði nú allur í tárur. Kalífinn gat þess, einsog líklegt var, að hann mundi segja lát konu sinnar og var sem hann klökknaði við. „Miskun drottins sje með henni!“ mælti hann og var auðsjeð, að hann tók innilega hlutdeild í harmi þessum; „hún var góð ambátt og við gáfum þjer hana til að gleðja þig; hún hefði átt skilið að lifa lengur.“ Vöknaði honum þá um augu og varð hann að taka upp klút sinn til að þerra af sjer tárin. Harmur Abú Hassans og grátur kalífans varð nú til þess, að stórvezírin og hinir vezírarir, sem viðstaddir voru, fóru að tárfaella og grjetu þeir allir saman Núshatúlavadat; en það er af henni, að segja að hún þreyði óðfús að vita, hvað Abú Hassan hefði orðið ágengt. Kom kalífanum hið sama í hug og Sobeide og segir hann allt í einu við Abú Hassan: „Óláns seggurinn þinn! þú hefur líklega farið svo illa með konu þína, að það hefur orðið henni að bana! það er enginn efi á því. Þú hefur þó að minnsta kosti átt að hlífa henni konu minnar vegna, sem unni henni umfram aðrar ambáttir og gaf þjer hana fyrir þá sök. Er þetta þakklætið?“

„Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði Abú Hassan og tók nú að gráta enn beisklegar; „getur yðar hátign látið sjer það til hugar komu, að trúa honum Abú Hassan til slíks vanþakklætis, honum, sem þjer hafði margblessað með mildi yðar og velgjörðum, og veitt sæmd og virðingu, er hann eigi átti von á? Eg unni Núshatúlavadat konu minni jafnmikið af þessari orsök, sem hins vegna, að hún hafði marga og mikla kosti til að bera, var eg jafnan elskur að henni og hafði hið mesta ástríki á henni einsog maklegt var. En, herra! hún varð að deyja og hefur drotni ekki þóknast að láta mig lengur njóta þeirrar sælu, sem eg hlaut af mildi yðar hátignar og konu yðar.“ Er þar stutt frá að segja, Abú Hassan ljét svo líkt þeim, sem harmar sáran af hjarta, að kalífinn trúði honum, því heldur sem hann aldrei hafði heyrt, að honum hefði komið illa saman við Núshatúlavadat. Skipaði hann því gjaldkyra sínum, sem var þar viðstaddur, að fá Abú Hassan þyngju með hundrad gullpeningum í og gullsmaðan pellduk.

„Pellið,“ mælti hann, „skal vera náklæði konunnar þinnar sælu, en fjenu skaltu verja til að greptra hana sómasamlega, og vona eg að þú auðsýnir henni þetta síðasta merki elsku þinnar.“

Abú Hassan fleygði sjer þá til jarðar og þakkaði honum, fór hann síðan heim með gjafirnar, glaður í huga, af því að bragðið hafði heppnast svo vel. Núshatúlavadat, sem farið var að leiðast að liggja, beið ekki eptir því, að Abú Hassan segði henni að hún mætti upp standa, heldur spratt hún upp undireins og hún heyrði hann ljúka upp dyrunum, hljóp í fang honum og mælti: „Nú. nú! var þá eins hægt að leika á kalífann og Sobeide?“ Abú Hassan sýndi henni gjafirnar hlægjandi og sagði: „Þarna geturðu sjðð, hvort eg get ekki eins vel leikið mann, sem syrgir konu sína alhressa, einsog þú leikur konu, sem grætur dauða manns síns, þó hann sje glaður og heill á hófi.“ En með því Abú Hassan sá að ekki gat hjá því farið, að meira hlytist af brögðum þeim, er þau bæði höfðu í frammi haft, þá lagði hann niður ráðin með konu sinni, hvernig þau bezt gætu leitt þetta til lykta, svo að kalífanum og Sobeide líkaði vel, og svo þau sjálf ef til vill yrðu fyrir enn meiri rausn af þeirra hálfu.

Undireins og Abú Hassan var genginn á burt, hætti kalíflinn störfum sínum og ljét vezírana frá sjer fara; fór hann til Sobeide til að samhryggjast henni útaf andláti hinnar fyrrverandi ambáttar hennar. Þegar hann kom inn í herbergi hennar með Mesrúr, sá hann hana sárhrygga sitja með táravot augu í legubekknun, gekk hann þá að henni og mælti: „Eg þarf ekki að segja þjer, hvílíka hlutdeild eg tek í harmi þínum, því þú veizt, hversu eg ávallt samgleðst og samhryggist þjer í hverju sem er. En við erum öll dauðleg og þegar drottinn heimtar, þá verðum við að skila aptur lífi því, sem hann hefur fengið oss að láni. Hin tryggja ambátt þín. hún Núshatúlavadat var makleg elsku þinnar og þykir mjer því öll von á, að þú einnig sýnir þess merki eptir andlát hennar. En gæt þess, að harmur þinn fær ekki vakið hana upp frá dauðum. Bið eg þig því, svo framarlega sem þú elskar mig og vilt láta að mínum orðum, að þú huggist eptir missi þenna og hlífir því lífi, sem mjer er svo ástfólgið, og veitir mjer alla sælu lífs míns.“ Þó nú Sobeide væri hinn mesti fögnuður að þessum blíðmælum kalífans,

þá brá henni samt ógurlega við hin óvæntu tíðindi, að Núshatúlavadat væri dáin, og með því þeim með engu móti varð komið heim við það, er hún hafði heyrt af hennar eigin munni, þá sat hún nokkra stund orðlaus. Loksins tók hún þannig til máls, einsog utan við sig af undrun: „Drottinn rjetttrúaðra manna! eg kann fullvel að meta hina hjartnæmu hlutdeild, sem þú tekur í hörmum mínum, en með þínu leyfi verð eg að segja það, að eg skil ekki við hvað þú átt, þar sem þú talar um dauða ambáttar minnar, sem er lífs og heilbrigð. Guð varðveiti okkur bæði! En minn harmur, herra! er sprottinn af láti mannsins hennar, hans Abú Hassans, vildarmanns þíns, sem eg virti mikils bæði þín vegna og líka þess-vegna, að þú komst honum í kunningsskap við mig, svo að eg stundum hef haft af honum mikla skemmtun. Það gengur yfir mig, hvað þjer liggur afhvarf hans í ljettu rúmi, og á því furðar mig, að þú skulir svo fljótt hafa gleymt þeim manni, sem þú hafðir slíkar mætur á, en mest á því að þú skulir tala um dauða ambáttar minnar, í stað þess að tala um dauða hans.“ Kalífinn þóktist einsog von var, vera fullviss um það, að hann bæri sanna íregn, brosti hann því og ypti öxlum, er Sobeide mælti þetta og segir hann um leið við Mesrúr: „Hvernig lízt þjer á þetta? er kvennfólkið ekki opt í undarlegri leiðslu, sem valla er bót mælandi? Þú hefur bæði sjed og heyrt Abú Hassan ekki síður enn eg.“ Sagði hann þá ennfremur við Sobeide: „Gráttu ekki lengur yfir honum Abú Hassan, því honum líður vel. en gráttu heldur hina góðu ambátt þína. Rjett fyrir skemmstu var maðurinn hennar hjá mjer grátandi og svo harmþrunginn, að mjer var raun að, og sagði hann mjer lát konu sinnar. Ljet eg fá honum hundrað gullpeninga og gullsaumaðan pelldúk til að hugga hann og styrkja til útfararinnar; hann Mesrúr var bæði heyrnar og sjónarvottur að því, og getur hann vitnað það með mjer.“

Sobeide hjelt að kalífinn ætlaði að gabba sig með sögu þessari og sagði, að hann hefði illa valið þenna tíma til að gera að gamni sínu, einsog hann var vanur. Kvað hún fjærri fara því, að ambáttin væri dáin, heldur væri Abú Hassan maður hennar andaður, sjer til mikils harms, og væri kalífanum skylt að syrgja hann með henni. Þá svaraði kalífinn í fullri alvöru: „Eg segi þjer gaman-
þúsaund og ein nótt. III.

laust, að þjer skjátlást í þessu. Núshatúlavadat er dáin, en Abú Hassan lifir og líður honum vel.“ Við þessi orð kalífans styggðist kona hans og svaraði hún með ákefð: „Drottinn rjetttrúaðra manna! guð varðveiti þig frá því, að frammfylgja lengur villu þessari; að öðrum kosti gefur þú mjer átyllu til að halda að þú sjert venju fremur utan við þig. Með þínu leyfi fullyrði eg þá ennþá einusinni andlát Abú Hassans; það er valla ein stund síðan að Núshatúlavadat ekkja hans kom til mín óhuggandi og harmþrungin, einsog von var, og sagði mjer lát hans. Allar þjónustukonur mínar geta vitnað það með mjer og hafa þær grátið hann með mjer. Þær munu og geta sagt þjer það, að eg gaf Núshatúlavadat hundrað gullpeninga og gullsamaðan pelldúk, og rjett í því þú komst hingað, ætlaði eg að finna þig til þess að samhryggjast þjer.“

Þá hló kalífinn og sagði það vera undarlega þrákelkni af konu sinni; varð hann þá enn alvarlegri enn áður og sagði fyrir fullt og fast, að Núshatúlavadat væri dáin. Sobeide neitaði því að sinu leyti eins fastlega, og sagði að Abú Hassan væri dauður; hinu kvaðst hún aldrei skyldu trúa. Þá þókti kalífanum fyrir og roðnaði hann í framan; settist hann í legubekkin langt frá konu sinni og skipaði Mesrúr að fara undireins og gá að, hvert þeirra það væri, sem dáið var, því þó hann væri í alls engum efa um það, þá kvaðst hann þó á þenna hátt vilja fá fulla vissu. Fór nú Mesrúr svo sem fyrir hann var lagt, en á meðan þrættu þau kalífinn og Sobeide um þetta, og veðjaði kalífinn loksins lystigarði sínum móti litmyndahöll Sobeide um það að Núshatúlavadat væri dáin. Abú Hassan sá til Mesrúrs er hann kom, því hann hafði gætur á sjer og grunaði að til þessa mundi draga; lagði hann því konu sína ennþá einusinni til, og breiddi yfir hana pelldúkinn, sem kalífinn hafði gefið honum; því næst lauk hann upp dyrunum, settist að höfði líksins, einsog hann væri yfirkominn af harmi, og hjelt klút fyrir augun. Rjett sem hann var búinn að þessu, kom Mesrúr inn, og kalífans vegna þókti honum undir niðri hálfvænt um harmasjón þá, er hann nú sá.

Abú Hassan stóð undireins upp, þegar hann sá hann, gekk til móts við hann og kyssti með lotningu á hönd hans; kvaðst hann vera sárhryggur útaf missi hinnar ástkæru konu sinnar. Rann þá

úti fyrir Mesrúr og gat hann ekki að sjer gert, að gráta dauða hennar. Lypti hann náklæðinu til þess að sjá andlit hinnar frammliðnu allra snöggvast og sagði hann það vera mikla hörmung, að hún skyldi deyja svo fljótt. Því næst sagði hann Abú Hassan frá hinni kynlegu deilu, sem risið hafði milli kalífans og Sobeide útaf láti Núshatúlavadat, og setti Abú Hassan vel á sig allt það, er hann sagði um þetta. Að endingu talaði Mesrúr huggunar orðum til hans og beiddi hann að láta ekki greptrá líkið fyrr enn hann kæmi aptur, því hann kvaðst vilja vera við útförina, og láta fyrirbærir sínar fylgja því til grafar. Því næst fór hann og fylgdi Abú Hassan honum til dyra; horfði hann lengi á eptir honum til þess að vita með vissu, hvort hann ekki snjeri aptur. Gekk hann síðan inn til Núshatúlavadat og færði hana úr líkhjúpnnum, en gat þess um leið, að ekki mundi ennþá sjed fyrir endann á brellum þessum og yrðu þau því að hafa vandlega gætur á sjer, svo að ekki yrði komið þeim að óvörum.

Mesrúr gekk nú aptur til herbergja Sobeide og kom inn brosleitur og klappaði saman lófunum, einsog sá, sem gleðileg tíðindi hefur að segja. Kalífanum var farið að leiðast, og var orðinn enn uppvægari útaf þrái konu sinnar og kallaði hann til Mesrúrs með þjósti: „Þú armi þræll! er nú tími til að hlægja? Þú þegir! segðu mjer einsog er, hvert þeirra hjónanna er dáið!“ „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ svaraði Mesrúr með alvörugefni, „Núshatúlavadat er dáið og er Abú Hassan eins hryggur útaf því ennþá, einsog þegar hann kom á fund yðar hátignar.“ Kalífinn greip þá hróðugur frammí fyrir honum og mælti: „Þetta eru góðar frjettir. Hún Sobeide veðjaði rjett fyrir skemmstu litmyndahöllinni sinni á móti lystigardinum mínum og er nú höllin mín. Þjer var ekki unnt að gera mjer meiri gleði, Mesrúr! enda skal þjer ekki verða vanlaunað. En seg mjer nú greinilega, hvað þú hefur sjed.“ Sagði nú Mesrúr frá því, er hann kom að Abú Hassan, þar sem hann sat sárhryggur yfir konu sinni dauðri, kvaðst hann hafa sjed undir náklæðið og undireins þekkt Núshatúlavadat, og hefði yfirbragð hennar þegar látið á sjást. Þessu næst sagðist hann hafa reynt að hughreysta Abú Hassan og losað að vera við jarðarförina. Þegar kalífinn hafði heyrt fráskíringu þessa, losaði hann höfuðs-

mann geldinganna, vjek sjer að Sobeide konu sinni og spurði hana, hvort hún ennþá tryði því að Abú Hassan væri dáinn, og hvort hún játaði, að hún væri búin að tapa veðmálinu. En hún kvaðst því engan gaum gefa, því Núshatúlavadat hefði sjálf sagt sjer dauða Abú Hassans. En er Mesrúr sór og sárt við lagði, að hann segði satt, kallaði hún hann lygara; því næst klappaði hún saman lófunum og komu þá inn allar ambáttir hennar. Skoraði hún á þær að segja, hver komið hefði og þegið af sjer hundrað gullpeninga ásamt gullsaumudum pelldúki. Sögðu þær allar, að það hefði verið Núshatúlavadat, sem kom og fjekk gjafir þessar, átalddi Sobeide þá Mesrúr og spurði, hvort hún ætti heldur að trúá honum, enn öllum ambáttum sínum til samans.

Vildi Mesrúr þá ekki espa ged hennar meira og þagði því, en kalífinn hló dátt að öllu saman og efadi hann alls ekki að Núshatúlavadat væri dáinn. Tók hann loksins þannig til orða: „Kona mín! eg man ekki hver það hefur sagt, að konur sjeu stundum ekki með sjálfum sjer, og muntu ekki taka illa upp fyrir mjer, þó eg segi, að þú færir nú í annað sinn sönnur á mál hans. Mesrúr hefur með sínum eigin augum sjeð lík Núshatúlavadat og Abú Hassan sitjandi hjá því, harmþrunginn, og samt viltu ekki taka vitnisburð hans gildan, þó óyggjandi sje. Eg skil það ekki.“ Sobeide gaf sig ekki að því, en sagði sjer leika grun á, að kalífinn mundi hafa undirstungið Mesrúr til að reyna þolinmæði hennar til þrautar; og með því nú Mesrúr vitnadi allt eptir undirlögðen ráði. Þá beiddist hún leyfis, að senda líka að sínu leyti. til þess að komast fyrir, hvort henni skjátlaðist. Kalífinn leyfði Sobeide það og fól hún fósturu sinni erindi þetta á hendur, gamallri konu, er verið hafði hjá henni, frá því hún var barn. „Farðu til hans Abú Hassans.“ mælti hún, „eða rjettara sagt til hennar Núshatúlavadat, því Abú Hassan er dáinn. Þú hefur heyrt á deilu mína við drottinn rjetttrúaðra manna og þarf eg því ekki að segja þjer neitt frekara. Skírðu nú mál þetta fyrir mjer og skal eg velja þjer góða gjöf, ef þú kemur með góðar frjettir. En flýttu þjer nú og komdu tafarlaust aptur.“

Kalífanum þókti gaman, er Sobeide komst í vanda þenna, en

Mesrúr vonaðist þess, að þegar fósttran kæmi aptur, mundi hann verða rjettlættur og drottningu renna reiðin.

Abú Hassan var á gægjum og sá hann til fósttrunnar á lengdar, gat hann þess undireins til, að Sobeide mundi hafa sent hana. „Þarna kemur fósttra drottningarinnar,“ segir hann við konu sína, „og mun hún eiga að fá fulla vissu um það, hvert okkar er dáið. Nú kemur til mín að látast vera dauður.“ Lagðist hann þá í skyndi á mitt gólfíð og bjó Núshatúlavadat um hann einsog dauðan mann. Í því fósttran kom inn, sá hún Núshatúlavadat sitja við höfðalag Abú Hassans, hágrátandi, með flakandi lokka, kveinaði hún sáran og lamdi brjóst sín og andlit. Gekkk hún þá að ekkjunni og sagði með viðkvæmni: „Kæra Núshatúlavadat! eg kem ekki til að gleþja þjer grátinn og harminn eptir eiginmann þinn, sem elskaði þig svo heitt.“ „Móðir góð!“ ansaði ekkjan „þú sjer volæði mitt, og hvílíkt ólán hefur þyrmt yfir mig í dag, þar sem Abú Hassan, hinn ástkæri maður minn andaðist, sem drottning þín og mín og drottinn rjetttrúaðra manna gáfu mjer að eiginmanni. Elskulegi maður minn! hvers geld eg, að þú skyldir yfirgefa mig svo fljótt? Hvað á nú að verða af mjer aumri?“

Fósttran ljetti nú á reiði sinni við Mesrúr, er sagt hafði kalífanum allt gagnstætt því, er hún nú sá. „Hann væri þess maklegur“, mælti hún, „svertinginn sá arna, að guðs reiði bitnaði á honum fyrir það, að hann með óheyrilegri lýgi hefur kveikt slíkt sundurlyndi á milli minnar góðu drottningar og drottins rjetttrúaðra manna. Þú getur því nærri, dóttir góð! að hann var svo illgjarn og óskammfeilinn, þorparinn sá arna, að hann stóð á því fastara enn fótunum við blessaða drottninguna okkar, að þú værir dain, en Abú Hassan á lífi.“ „Æ! móðir góð!“ kallaði Núshatúlavadat upp yfir sig, „guð gæfi hann hefði sagt satt. Þá hefðirðu ekki sjeð mig í volæði þessu og þá þyrfti eg ekki að gráta svo ástkæran eiginmann.“ Að svo mæltu svalaði hún sorg sinni með vaxandi táraflóði og kveinstöfum, svo að fósttran viknaði og tók undir með henni. Færði hún sig þá að höfði hins frammlíðna, lypti dálítið túrbaninum, er lagður var yfir andlit honum, og gægðist undir náklæðið, til að sjá framan í hann, en breiddi það undireins yfir aptur og mælti: „Æ! veslings Abú Hassan! eg bið þess til drottins

að hann sýni þjer miskunsemi. Lifðu vel dóttir mín!“ mælti hún enn fremur við Núshatúlavadat: „Eg skyldi fegin vera hjá þjer ef eg gæti, en eg má ekki tefja lengur. Skyldan býður mjer að eyða sem fljótast hinni hörmulegu hugsýki, sem kom í drottninguna, þegar vesalmennið hann Mesrúr sór sig um það upp í opið gedið á henni, að þú værir dain.“

Óðara enn fóstur var farin, þerraði Núshatúlavadat af sjer tárin og reis þá Abú Hassan upp frá dauðum. Settust þau því næst aptur á gægjur, svo að ekkert skyldi koma þeim á óvart, hvernig sem særi.

Fóstur kom nú aptur til drottningar með öndina í hálsinum og sagði henni æskileg tíðindi, svo að hún varð stórglöð. Ljet Sobeide það fljótt í ljósi, að sjer líkaði vel og var auðheyrt á henni, að hún þóktist hafa borið hærra hlut; skipaði hún fósturinni að segja þetta drottni rjetttrúaðra manna, sem hugði hana vera vitskerta. Skyldi hún einnig geta þess við óhræsis svertingjann, sem verið hefði svo ósvífinn að fullyrða lýgi uppí opið gedið á henni. Sárnaði Mesrúr mjög, er hann sá að allt annar árangur varð af sendiferð fósturinnar, enn hann hafði vonast eptir, því Sobeide var honum síreið eptir sem áður og þóktist hann þó vita allt með vissu. Sá hann sig því ekki úr særi, að segja það, sem honum bjó í brjósti, við kerlinguna, því hann þorði ekki til við Sobeide. „Þú lýgur þín tannlaus kerling!“ mælti hann, „Þú hefur ekki talað eitt satt orð; eg sá lík Núshatúlavadat með mínum eigin augum, þarsem það lá á miðju gólfinu.“

Fóstur kallaði hann aptur lygara og stóð fast á því, að hún hefði sjeð lík Abú Hassans og talað við Núshatúlavadat. Mesrúr varði aptur sitt mál með miklum ákafa og jókst þannig orð af orði, gat Sobeide loksins ekki þolað, að Mesrúr byði fóstur sinni slíkt og krafðist hún þess af kalífanum, að höfuðsmanni geldinganna yrði refsað; var hún þá svo gröm og heiptarfull, að hún valla mátti mæla. En kalífinn vissi ekki, hverju hann ætti að trúá um mótsagnir þessar, og með því ekki heldur neinn af þeim, sem við voru, vissi upp nje niður, þá þögðu allir sem steinar. Loksins vjek hann sjer að Sobeide og sagði að þau særu öll með lýgi, hann og Mesrúr og fóstur; því sjer þækti ekki eitt öðru trúlegra. „Förum

því sjálf,“ mælti hann ennfremur, „og sjáum hver satt segir. Eg sje ekki að við getum tekið af tvímælin með öðru móti enn þessu.“ Því næst stóð hann upp og svo gerði einnig Sobeide, gekk Mesrúr áundan þeim, því hann átti jafnan að lypta upp dyratjaldinu fyrir þeim; losaði hann ráð kalífans og kvaðst nú mundu geta sannað fóstrunni, ekki það að hún hefði talað órað, því drottning vildi ei að svo væri komizt að orði, heldur að hún hefði sagt ósatt frá. Fóstran svaraði honum af fullum hálsi og komust þau nú á ný í orðahníppingar; tók Sobeide jafnvel málstað hennar og kallaði Mesrúr lygara. Bauð hann fóstrunni loksins að veðja við sig gullofnum pelldúk silfurrósudum, fyrst hún væri svo viss um, að Abú Hassan væri dáinn; skyldi hvert þeirra, sem ynni, fá að velja dúkinn úr fleirum, og tók fóstran þessum kosti í viðurvist kalífans og Sobeide.

Herbergi þau, sem kalífinn nú gekk frá með konu sinni, lágu að vísu allfjærri húbýlum Abú Hassans, en þvínær andspænis, og gat hann því sjöð alla sveitina á lengdar, Mesrúr í broddi fylkingar og ambáttir Sobeide þar á eptir. Gat hann þessa við konu sína og kvað mikið mega vera, ef þau ekki ættu von á gestum. Þó nú Núshatúlavadat hefði búizt við þessu, þá varð hún samt næsta óttaslegin, en Abú Hassan hughreysti hana og minnti hana á hið fyrra samkomulag þeirra, að bæði þau skyldu látast vera dauð, ef til þessa kæmi. „Áður enn þau koma hingað,“ mælti hann „getum við í hægðum okkar búid um okkur, og muntu sjá að allt fer æskilega.“ Hjúpuðu þau sig nú í mesta flýti og bjuggu um sig einsog lík, lögðust niður á gólfid hvert hjá öðru og breiddu yfir sig pelldúkana. Biðu þau svo grafkyr hinna hágöfugu gesta sinna.

Mesrúr lauk upp dyrunum og gengu þau kalífinn og Sobeide inn með sveit sína; urðu þau sem agndösa við harmasjón þá, er þar bar fyrir augu þeim. Vissi enginn, hvað ætla skyldi um atvik þetta, en loksins hóf Sobeide sig upp úr eins manns hljóði og segir við kalífan: „Æ! þau eru bæði dái! Þú hefur verið svo ófyrirlátsamur að telja mjer trú um dauða ambáttarinnar, að nú er hún í raun og veru önduð, og mun hún að vísu hafa dáið af söknuði eptir mann sinn.“ „Segðu heldur,“ mælti kalífinn, „að Abú Hassan hafi fylgt Núshatúlavadat, ástkærri eiginkonu sinni, í gröfina. Þú

verður nú að játa, að þú sjert búin að tapa veðmálinu og að litmynda höllin þín sje hjeðanífrá mín eign.“ Fyrtist Sobeide við mótmæli kalífans og sagðist vera búin að vinna lystigardinn, því Abú Hassan hefði dáið fyrr, einsog ráða mætti af því, að sóstra hennar sá Núshatúlavadat harmþrungna af missi hans. Nú tókst allt að einu orðakeppni milli Mesrúrs og sóstrunnar, því bæði þóktust hafa unnið, og harðnaði sú deila mjög, svo að þeim lá við að bera hin örgustu bríxlyrði, hvert á annað.

Kalífinn hugsaði nú með sjálfum sjer alla málavöxtu og sjekk hann þess eigi dulizt, að Sobeide hafði allt eins mikiinn rjett og hann til að segja, að hún hefði unnið veðmálið. Þókti honum leitt, er hann eigi mátti komast fyrir sannleikann, og hugði hann á ráð til að vinna mál þetta; settist hann þá niður við höfðalag líkanna og segir því næst: „Já, eg sver það við guðs heilaga nafn, að eg skal gefa þeim þúsund gullpeninga, sem getur sagt mjer, hvert þeirra hjóna andaðist fyrr.“ Óðar enn orð þessi voru honum af munni liðin, heyrðist rödd undan pelldúknum, sem breiddur var yfir Abú Hassan og sagði hún: „Drottinn rjettfrúaðra manna! eg dó fyrr. Fáíð mjer hina þúsund gullpeninga.“ Í sama vetfangi varpaði Abú Hassan af sjer hjúpnum og fleygði sjer fram fyrir kalífinn; þá spratt og Núshatúlavadat á fætur, en velsæmis vegna sveipaði hún að sjer pelldúknum og fjell svo fram fyrir Sobeide. Hljóðaði drottning þá hástöfum upp yfir sig, svo að þeir, sem viðstaddir voru, urðu enn óttaslegnari enn áður. En þegar hræðslan var af henni, varð hún óumræðilega fegin, er hún heintí ambátt sína lífs aptur, rjett sem hún var orðin óhuggandi útaf missi hennar. Ávitaði hún hana fyrir hugraun þá, er hún hafði bakað henni, en fyrirgef henni í sömu andránni, af því það reyndist satt, að hún var á lífi. Kalífinn hafði ekki látið þetta falla sjer svo nærri og lá honum við að springa af hlátri, þegar hin framliðnu hjón stukku á fætur, og Abú Hassan fór að krefja hann um hina þúsund gullpeninga. „Hefurðu þá strengt þess heit, að þú skyldir gera útaf við mig með hlátri?“ sagði hann við Abú Hassan, „og hvernig gat þjer komið til hugar að leika svona á okkur Sobeide?“ „Drottinn rjettfrúaðra manna,“ ansaði Abú Hassan, „eg skal gangast við því hreinskilnislega“; sagði hann honum því næst hversu munaðarlíti

þeirra hjónanna í mat og drykk, hefði dregið til þess, að þau urðu með öllu gjaldþrota, eptir að þau auk annara skulda höfðu greitt matsöllumanni það, er hann átti hjá þeim. Hefðu þau lengi verið að brjóta heilann um það, hvernig þau ættu að komast úr vandræðum þessum, og með því þau hefðu fyrirorðið sig að segja kalífanum einsog var, þá hefðu þau tekið til úrræðis þessa. Hefðu þau bæði ætlað að komast þannig úr bágingum sínum og láta hann hafa gaman af brellu þessari; en nú beiddu þau hann fyrirgefningar á öllu saman.

Þau kalífinn og Sobeide ljetu sjer lynda játningu þessa og fór því fjærri, að þeim þækti fyrir. Sobeide, sem fyrr hafði tekið allt í fullri alvöru, gat nú ekki þreytt á að hlægja, er hún hugsaði til þess, hverra ráða Abú Hassan hafði í leitað, til að koma ætlun sinni fram. Kalífinn fjekk ekki heldur stöðvað hlátur sinn fyrr enn eptir langa stund, og sagði hann þá við Abú Hassan og Núshatúlavadat: „Komið nú með mjer; mjer þykir svo vænt um, að þið eruð lífs, að eg skal gefa ykkur hina þúsund gullpeninga, sem eg lofaði.“ En Sobeide beiddi hann að gefa Abú Hassan einum fje þetta, því hann ætti honum einum að lúka skuldinni; kvaðst hún sjálf skyldu annast um Núshatúlavadat. Skipaði hún því konu þeirri, er sá um fjárhag hennar, að greiða konu Abú Hassans þúsund gullpeninga til merkis um, hvað vænt henni þækti um það, að hún var á lífi. Þannig tókst þeim hjónum að festa sig í kærleikum hjá kalífanum Harún Alraschid og Sobeide, og örlæti þeirra veitti þeim ríkjulega það, er þau með þurftu, þangaðtil frumkvöðull vinaskilnaðarins, eyðir húsanna og fyllir grafanna vitjaði þeirra.

Frá 360. til 410. nætur.

Aladdín eða töfralampinn.

Skraddari nokkur, er Mústafa hjet, bjó í auðugri og stórri höfuðborg eins konungsríkis, sem lá undir Kínaveildi. Hann kunni ekkert

nema iðn sína og var bláfátækur; átti hann fullt í fangi með, að vinna sjer svo mikið inn, sem nægði til frammfærslu sjálfum honum, konu hans og einum syni. Sonur hans hjét Aladdín og var uppalinn í reiðuleysi; var hann því hrekkjóttur, þrár og óhlýðinn for-eldrum sínum. Undireins og hann var nokkuð farinn að stálpast, fengu þau hjón eigi balið honum heima, heldur ljek hann sjer frá morgni til kvölds úti á strætum og torgum. við aðra drengi, sem voru ennþá minni enn sjálfur hann.

Þegar hann var kominn á þann aldur, að hann gæti numið einhverja iðn, tók Mústafa hann í búð sína og fór að kenna honum nálarhaldið, því hann gat ekki fengið honum tilsögn í annari iðn enn sjálfs sín. En hvort sem farið var að drengnum með góðu eða illu, þá var ómögulegt að koma honum til að stunda vinnu sína með elju og kostgæfni, því undireins og Mústafa leit undan, stalst Aladdín burt og kom ekki aptur allan daginn. Stóðaði það ekkert, þó Mústafa veitti honum föðurlega hirtingu, og varð hann loksins úrkula vonar um, að Aladdín mundi lagast. Fjell honum það svo nærri, að hann tók þunga sótt og andaðist að nokkrum mánuðum liðnum. Ekkjan sá í hendi sjer, að Aladdín myndi aldrei nema iðn föður síns; lokaði hún því sölubúðinni, seldi öll tæki og áhöld fyrir reiðu peninga og ætlaði að hafa þá sjer og syni sínum til bjargar ásamt hinu litla, er hún gat unnið sjer inn með baðmullarspuna.

Nú þurfti Aladdín ekki framar að hræðast föður sinn og skeytti hann ekki meira um móður sína enn svo, að hann svaraði hinum vægustu áminningum hennar með ósvífnum hótunum. Einn dag, þegar hann var úti á torgi einu að ólátast með skríl þeim, er hann lagði lag sitt við, kom útlendur maður þangað. stóð við og virti hann fyrir sjer. Hann var þá kominn fyrir tveimur dögum síðan; hafa þeir, sem þessa sögu færðu í letur, kallað hann töframmanninn frá Afríku, því hann var í raun rjettri þaðan. Hvort sem hann nú af mannþekkingu sinni hefur sjeð eitthvað það í svip Aladdíns, sem honum var ómissandi til að koma fram erindi sínu, eða honum hefur gengið annað til, þá spurðist hann kænlega fyrir, hverra manna og hver hann væri. En er hann vissi það, sem hann þurfti að vita, gekk hann að Aladdín, tók hann afsíðis og

mælti: „Er ekki hann Mústafa skraddari faðir þinn?“ „Jú!“ ansaði Aladdín, „en hann er dáiinn fyrir löngu“; hljóp þá töframaðurinn frá Afríku um háls honum, vafði hann að sjer og kyssti hann grátandi. En er Aladdín sá að hinn útlendi maður grjet, spurði hann, því hann gerði svo, en hann svaraði: „Son minn! hvernig ætti eg að geta tára bundizt? eg er föðurbróðir þinn, hann faðir þinn var ástfólginn bróðir minn. Nú er eg kem heim aptur eptir margra ára ferð, í von um að geta glatt hann með heimkomu minni, þá segir þú mjer dauða hans. Eg segi þjer satt að mjer fellur nærri, að missa þessa fagnaðar, sem eg taldi mjer svo vísan. Samt fær það mjer huggunar, að þú ert lifandi eptirmynd hans, að því er mjer virðist, og fór eg ekki villur, þegar eg yrti á þig.“ Þá greip hann í sjóð sinn og spurði Aladdín um leið, hvar móðir hans byggji, en hann sagði honum það. Því næst rjetti töframaðurinn honum handfylli sína af smápeningum og sagði, að nú skyldi hann fara heim til móður sinnar og beiddi hann að bera henni kveðju sína; kvaðst hann mundi finna hana næsta dag. ef hann hefði tíma til, svo að honum yrði þeirrar huggunar auðið, að kynna sjer staðinn, þar sem bróðir sinn hefði lifað og dáið.

Töframaðurinn skildi nú við Aladdín, sem hann hafði logið sig í ætt við, en Aladdín flýtti sjer heim, hjartaglaður af gjöf þeirri, er föðurbróðir hans, sem hann hugði vera, hafði gefið honum. Þegar hann var kominn inn, varð honum þetta fyrst að orði: „Móðir mín! segðu mjer fyrir alla muni, á eg föðurbróður?“ „Nei! sonur minn!“ svaraði hún. „Rjett í þessu,“ mælti Aladdín, „átti eg tal við mann, sem þóktist vera föðurbróðir minn, og faðmaði hann mig og tárfeildi, þegar hann heyrði, að faðir minn væri dáiinn. En svo þú sjáir, móðir mín! að eg fer ekki með ósannindi, þá líttu á fje þetta, er hann gaf mjer. Eg á að bera þjer kveðju hans og skila til þín, að hann komi á morgun, ef honum er unnt, að finna þig, vill hann og kynna sjer staðinn, þarsem faðir minn hefur lifað og látizt.“ „Sonur minn!“ ansaði móðir Aladdíns, „hann faðir þinn átti reyndar bróður, en hann er fyrir löngu dáiinn; en aldrei hef eg heyrt hann segja, að hann ætti nokkurn annan bróður.“ Að svo mæltu slitu þau tali sínu um töframanninn frá Afríku, en næsta dag þegar Aladdín var að leika sjer við aðra drengi einhversstaðar annar-

staðar í borginni enn daginn áður, orti töframaðurinn aptur orði á hann, fadmaði hann og gaf honum tvo gullpeninga. „Færðu henni móður þinni þetta,“ mælti hann, „og segðu henni að eg komi til hennar í kvöld; biðdu hana að búa til kvöldverðar, svo að við getum matast saman. Þú verður nú að segja mjer einusinni enn hvar þið búíð.“ Þegar Aladdín hafði gert það, skildi hann við töframanninn og fór heim til móður sinnar með gullpeningana. Þegar hún hafði heyrt, hvað þessi föðurbróðir Aladdíns hafði í hyggju, gekk hún út og keypti til kvöldverðar; það sem hana vantaði til borðbúnaðar sjekk hún til láns hjá nábúafólkinu, og var hún allan daginn að matbúa til kvöldsins. En er allt var tilbúið um kvöldið, segir hún við son sinn: „Hann föðurbróðir þinn getur líklega ekki fundið húsið okkar, þú ættir að fara til móts við hann og vita, hvort þú ekki sjer til hans.“ Þó nú Aladdín hefði vísað töframanninum á húsið, var hann samt boðinn og búinn til að fara út, en í því var drepð á dyr; undireins og þeim var upplokið gekk inn gesturinn, sem þau höfðu átt von á, klyfjaður vínflöskum og aldinum, og færði hann þetta til kvöldverðar. Þegar töframaðurinn hafði fengið Aladdín allt, sem hann bar, heilsaði hann móður hans og beiddi hana að segja sjer, hvar bróðir sinn hefði verið vanur að sitja í legubekknum. En er hann var orðinn þess vísari, fleygði hann sjer niður og kyssti grátandi legubekkinn, hvað eptir annað, þar sem honum var til vísað, og mælti: „Veslings bróðir minn! hvílikur ólánsmaður er eg, að eg ekki skyldi koma nokkru fyrr, svo að eg hefði einusinni ennþá getað fadmað þig fyrir andlátið.“ En ekki vildi hann fyrir nokkurn mun setjast í sæti bróður síns, þó móðir Aladdíns beiddi hann þess, heldur settist hann gagnvart því og kvaðst gera það til þess, að hann einsog í anda sæji heimilisföðurinn sitja andspænis móti sjer.

Þegar töframaðurinn var seztur niður, gaf hann sig á tal við móður Aladdíns og mælti: „Systir mín góð! þú skalt ekki furða þig á því, að þú ekki hefur sjeð mig allan þann tíma, sem þú varst gípt Mústafa heitnum, bróður mínum. Það eru nú fjóru tíu ár síðan eg skildi við þessa áthhaga mína, og hef eg farið um Indland, Persaland, Arabíu, Sýrland og Egyptaland. Hef eg átt dvöl í hinum fegurstu borgum þessara landa; seinast var eg á Egyptalandi og þar dvaldi eg lengst. Af því það nú er rótgróið

í eðli mannsins að muna alla æfi áttþaga sína, ættingja og leikbræður, hversu fjærkominn sem hann kann að verða þeim, þá sókti á mig svo brennandi löngun til að sjá aptur vini og vanda-menn og fadma aptur bróður minn elskulegan, að eg bjóst undir-eins til ferðar, því eg fann á mjer, að mig skorti hvorki hug nje dug til að fara svo langa leið. Eg ætla ekki að minnast á það, hvað langan tíma eg var á leiðinni, og hvílíkar þrautir og raunir eg átti við að stríða, áður enn eg náði hingað. En það segi eg þjer, að ekkert á öllum ferðum mínum hefur fengið mjer sárari sorgar enn fregnin um lát bróður míns, sem eg ávallt elskaði svo heitt. Eg kannaðist undireins við svipinn á syni þínum og bróður-syni mínum, og því varð mjer starsýnt á hann einn innanum öll börnin, sem með honum voru. Eg veit hann muni hafa sagt þjer, hversu mjer brá við harmasögu þá, að bróðir minn væri andaður. Hvað sem því nú líður, ber okkur að lofa drottinn fyrir allt. Eg hugga mig við það, að sjá bróður minn einsog endurborinn í syni sínum, sem auðsjáanlega hefur allan svip hans.“ Þegar töframaðurinn sá að móðir Aladdíns varð klökk, af því að endurminningin um mann hennar var svo hjartnæmilega rifjuð upp fyrir henni, þá sló hann úti aðra sálma og spurði Aladdín nafns, hvað hann tæki sjer fyrir hendur, og hvort hann hefði lært nokkra iðn. Aladdín varð sneypur og horfði þegjandi til jarðar. En móðir hans varð þá fyrir svörum og sagði hún hispurslaust, að hann væri letingi og landeyða. Hún skirði honum og frá því, hversu Mústafa hefði leitast við að betra hann, og engu til vegar komið, og sagði að endingu, að með því hann aldrei vildi hlýða á fortölur hennar, en hún ætti fullt í fangi með að vinna sjer inn það sem nauðsynlegast væri með badmullar spuna, þá ætladi hún að reka hann burt frá sjer og láta hann leita sjer víðurværis annarsstaðar. Þetta sagði móðir Aladdíns grátandi og tók þá töframaðurinn til máls og kvað sjer mislíka, að bróður-sonur sinn hugsaði sjer ekki fyrir atvinnu. Kvað hann þó noga atvinnuvegi vera til, og geðjaðist honum ekki að atvinnu föður síns, þá gæti hann sagt til, hvaða vinna yrði honum bezt að skapi. En er Aladdín þagði við, mælti töframaðurinn: „Ef þú hefur óbeit á, að læra nokkra iðn og vilt lifa einsog höfðingi, þá skal eg gefa þjer sölubúð fulla af hinum vönduðustu og dýrmætustu vefnadar

tegundum. Skaltu þá selja varning þenna og kaupa þjer nýjar vörur fyrir andvirðið; muntu þannig geta lifað svo vel sæmi. Skoðaðu nú huga þinn um þetta og segðu mjer hreinskilnislega vilja þinn, — þú munt ætíð reyna mig fúsan til að efna loford mín.“ Þetta var Aladdín fagnaðarboð, því hann var frábitinn allri vinnu og hafði hann tekið eptir því, að þesskonar sölubúðir voru skrautlegar og fjölsóktar, en kaupmenn vel til fara og í miklum heiðri hafðir. Sagði hann því töframanninum, að sjer ljeki meiri hugur á þessu enn nokkru öðru, og kvaðst mundu alla æfi kunna honum þakkir fyrir það gott, sem hann vildi auðsýna sjer. Lofaði töframaðurinn honum þá, að taka hann með sjer næsta dag og fá honum dýr og skrautleg klæði, sem hinum auðugustu kaupmönnum borgarinnar sæmdi að bera, en á þriðja degi skyldi hann útvega honum búðina, sem hann hefði talað um. Móðir Aladdíns þakkaði töframanninum, því nú tók hún fyrst að trúá því, að hann væri bróðir mannsins hennar sæla, og áminnti hún Aladdín, að láta nú sjá að hann væri maklegur þess góðvilja, sem föðurbróðir hans ætlaði að auðsýna honum. Því næst bar hún kvöldverð á borð og voru þau að tala um þetta. Þangaðtil töframaðurinn fór heim seint um nóttina.

Daginn eptir sókti hann Aladdín og fór með hann til manns, sem seldi tilbúin fót. Ljet hann Aladdín þar velja handa sjer einhvern segursta klæðnaðinn og borgaði umtalslaust það, sem upp var sett. Aladdín vottaði honum þakklæti sitt á allar lundir, en töframaðurinn lofaði honum aptur, að hann aldrei skyldi yfirgefa hann, en ætíð láta hann vera með sjer. Hann fór með honum um borgina, þar sem mannkvæmast var og þangað sem sölubúðir hinna ríkustu kaupmanna voru. En er þeir komu til sölubúðanna, þar sem hinn dýrasti og segursti vefnaður var seldur, sagði hann við Aladdín: „Fyrst þú ætlar að verzla með þenna varning, þá er bezt að þú komir til kaupmannanna, svo að þeir kynnist þjer.“ Hann fór og með hann í hin segurstu og stærstu musteri og gestaherbergi, þar sem útlendir kaupmenn bjuggu, og í höll soldáns hvervetna þar sem mönnum var heimilt að koma. Fóru þeir loksins til gestaherbergis þess, er töframaðurinn bjó í; voru þar og nokkrir kaupmenn, er hann hafði kynnt við, síðan hann kom í borgina. Hafði hann boðið þeim til gildis og ætlaði um leið að láta Aladdín kynnast þeim. Stóð

gildi þetta þangaðtil um kvöldið og ætlaði Aladdín þá að kveðja föðurbróður sinn og fara heim. En töframaðurinn vildi ekki fyrir nokkurn mun skilja við hann og fylgdi honum heim til móður hans, en hún tjáði honum margfalt þakklæti og beiddi honum allrar blessunar fyrir höfðingsskap þann, er hann hefði sýnt syni hennar. Kvaðst hún vita helzt til vel, að Aladdín ætti ekki góðsemi þessa skilið, en þá væri hann hennar með öllu ómaklegur, ef hann ekki sýndi þakklátsemi og greiddi af sinni hálfu fyrir góðu áformi hans, þar sem hann ætlaði að koma honum í svo ágæta stöðu.

En töframaðurinn svaraði á þessa leið: „Aladdín er góður drengur. Hann hlýðir orðum mínum og eg held mjær takist að koma honum til manns. Reyndar get eg ekki efnt loforð mitt á morgun, af því það er helgur dagur, og sölubúðir allar lokaðar, svo ekki mun vera að hugsa til að fá búð á leigu, og koma henni í lag, meðan kaupmenn ekki hafa hugann á öðru enn skemmtunum. En eg skal sækja Aladdín á morgun og fara með hann í lystigarðana, þar sem allt heldra fólk er vant að koma. Það er vístast, að hann ekki þekki skemmtanir þær, er þar bjóðast; hann hefur allt til þessa ekki kynnt nema börnum, en nú verður hann að kynnast heiminum.“ Töframaðurinn kvaddi þau nú loksins; en Aladdín, sem var hróðugur útaf hinum skrautlega klæðnaði, er hann hafði fengið, hugsaði sjer enn meira til kreifings, þar sem honum bauðst að ganga sjer til skemmtunar í lystigörðunum kringum borgina, því þar var óumræðilega fagurt, en hann hafði aldrei komið þangað áður. Næsta dag reis hann snemma úr rekkju og klæddist; beið hann föðurbróður síns næsta óþolinmóður. En er hann þóktist hafa bedið fulllengi lauk hann upp dyrunum og sást um á strætinu. Undireins og hann kom auga á hann, sagði hann móður sinni frá því og kvaddi hana; því næst skellti hann dyrunum aptur á eptir sjer og hljóp til móts við hann.

Töframaðurinn fagnaði honum með mestu blíðu og lofaði að sýna honum mart fallegt; fylgdi hann honum síðan innum blið eitt til margra stórhúsa, eða stórhalla, í fögrum aldingörðum, og var þar öllum heimilt inn að ganga. Í hvert skipti, sem einhver höll varð á vegi þeirra, spurði hann Aladdín, hvernig honum geðjaðist að henni og svaraði hann þá

jafnan, að sjer þækti sú höllin, sem hann síðast virti fyrir sjer, segurri enn allar hinar fyrri. Töframaðurinn, sem hafði eitthvað sjerlegt í hyggju, fór lengra og lengra með Aladdín, svo að hann valla vissi af, og komu þeir inn í einn af aldingörðunum; settist hann þá niður hjá vatnsþró einni, sem fylltist af vatni, er rann úr gini koparljóns. Kvað hann þá skyldu hvílast þar, svo að þeim veitti því hægara, að halda áfram göngunni. Því næst tók hann upp kökur og aldin, er hann bar í klút við belti sjer, gaf Aladdín hálfa köku með sjer og ljet hann snæða af aldinunum, einsog hann hafði lyst á. Meðan stóð á þessari einföldu máltíð áminnti hann bróðurson sinn, að gefa sig ekki framar við börnum og beiddi hann að leggja lag sitt við fullorðna menn, hlýða á ræður hygginna og viturra manna og láta orð þeirra verða sjer að gagni; nú yrði hann bráðum fulltíða. og ætti hann því sem fyrst að taka sjer þá til fyrirmyndar. Síðan fór hann leiðar sinnar með Aladdín gegnum aldingarðana; skildu ekki nema mjóir skurðir hvern garðinn frá öðrum, svo að ganga mátti úr einum í annan. Svo voru innbúar borgarinnar ráðvandir, að þetta nægði til að verja garðana fyrir öllum skaða.

Töframaðurinn leitaðist nú alltaf við að halda athygli Aladdíns sívakandi með viðtali sínu og fallegum sögum, og var hann nú, óðar enn varði, kominn með hann út fyrir garðana, út á völlu nokkra upp til fjalla, og lofaði hann að sýna honum þar ennþá einn aldingarðinn. En Aladdín var uppgelinn og kvaðst vera hræddur um, að hann yrði þá svo magnþrota, að hann kæmist ekki heim aptur til borgarinnar. Komu þeir loksins í þróngan dal á milli tveggja fjalla allhárra, sem bæði voru jafnmikil. Þangað hafði töframaðurinn ætlað sjer að fara með Aladdín til að koma fram stórkostlegu áformi, og hafði hann í því skyni tekið sjer ferð á hendur frá endimörkum Afríku til Kínalands. „Hjer munum við nema staðar,“ mælti hann, „og skaltu hjer fá að sjá frábæra hluti, sem öllum öðrum dauðlegum mönnum eru huldir. Þú munt síðar kunna mjer þökk fyrir, að eg nú sýni þjer undur þau, er enginn hefur sjeð nema þú. Söpaðu nú saman þurrum hrískvistum, því hjer er nóg af þeim allt í kring, en á meðan mun eg slá eld úr tinnu.“ Þegar það var gert, sló hann eldi í kvista-

hrúguna og kastaði reykelsi í logann; þýrlaðist þá upp úr honum þykkur reykur. Sveifði hann honum til ýmsra hliða og mælti um leið fyrir munni sjer töfraþulur, er Aladdín eigi skildi. Í sama vetfangi skalf jörðin við og klofnaði frammi fyrir töframanninum og Aladdín, og sá á hellu með innsigliðum eirhring í miðju; var hún hálfst annað fet á hvern veg og eitt fet á þykkt. Þegar Aladdín sá þetta, varð hann óttasleginn og ætlaði að flýja; en með því töframadurinn gat eigi verið án hans, ef ætlun hans ætti að verða frammgengt, þá hjelt hann honum aptur með skömmum og rak honum rokna löðrung, svo að hann rauk um koll, og lá við sjálfst, að nokkrar tennur brotnuðu í munni hans. Æpti Aladdín þá með augun fljótandi í tárum og munninn blóðugan. „Hvað hefur eg misgert,“ sagði hann, „að þjer skulið berja mig svo miskunarlaust?“ „Eg hef mínar ástæður til þess,“ ansaði töframadurinn, „eg er föðurbróðir þinn og geng þjer í föður stað, og áttu því ekki að deila við mig. En vertu óhræddur, son minn!“ mælti hann og gerði sig blíðari, „eg krefst aðeins rækilegrar hlýðni, ef þú vilt fölast hagsmuni þá, er eg ætla þjer, og verða þeirra maklegur.“ Við þessi fögru loford rjenaði reiði og hræðsla Aladdíns, og mælti töframadurinn, jafnskjótt sem hann sá að honum var runnin reiðin: „Nú hefur þú sjeð, hverju reykelsi mitt og þulur fá til vegar komið. Skaltu vita, að undir hellu þessari eru fólgin auðæfi, sem þjer eru ætluð, og munu þau gera þig hálfu ríkari enn hina ríkustu konunga á jarðríki. Það er víst, að engum manni í heim; nema þjer, verður þess auðið, að snerta stein þenna og velta honum, og er það fyrirmunað sjálfum mjer; ekki má eg heldur stíga fæti mínum í fjehirzlu húsið, þegar því verður upp lokið. Þú verður því nákvæmlega að gera einsog eg legg fyrir þig, og láta þjer í engu yfirsjást, — það er okkur báðum áriðandi.“

Svo mikið fannst Aladdín um það, er hann hafði sjeð og það, er hann nú heyrði um auðæfin, að hann gleymdi því, sem gert var, og var fús til hvers, sem vera skyldi. Töframadurinn hældi honum fyrir og faðmaði hann að sjer; því næst skipaði hann honum að taka í hringinn og lypta upp hellunni. En Aladdín kvaðst ekki treysta sjer til þess; skoraði töframadurinn þá á hann, að reyna sig og nefna um leið nafn föður síns og afa. Og sjá! hellan gekk þúsund og ein nótt. III.

upp fyrirhafnarlaust og sást nú gryfja, nokkurra feta djúp, með litlum dyrum og tröppum, er lágu dýpra niður. Töframaðurinn skipaði nú Aladdín að fara ofaní gryfjuna og kvað hann mundu finna opnar dyr neðst við tröppurnar, og væri þaðan gengt inn í þrjá stóra, hvelfda sali. Mundi hann sjá í hverjum þeirra, á hægri og vinstri hönd, fjögur koparker, geysistór og full af gulli og silfri, og mætti hann ekki snerta á þeim. En áður enn hann kæmi inn í fyrsta salinn, yrði hann að stytta sig og gyрða fast að sjer. Skyldi hann því næst tafarlaust fara inn í annan salinn og síðan í hinn þriðja. Einkum varaði hann Aladdín við því, að fara of nálægt veggnum, og mættu ekki einusinni fót hans koma við hann, ella væri honum vís bani, og kvaðst hann einmitt þessvegna ráða honum til að gyрða fast að sjer. „Þegar þú hefur gengið þriðja salinn á enda,“ mælti töframaðurinn ennfremur, „muntu koma að dyrum, og útum þær í aldingarð, fullan af fögrum trján, sem alsett eru ávöxtum, en þú skalt jafnan halda beint áfram, þangaðtil þú kemur að riði, með fimmtíu tröppum; liggur það uppá hæð nokkra. Þar muntu finna logandi lampa í hvolfstúku einni. Skaltu taka lampann og slökkva á honum, hrista úr honum eldsneytið og kveikinn og færa mjer. Máttu vera óhræddur um, að þú ekki óhreinkir fót þín, því ekki er olía í lampanum, og mun hann þurr óðara enn hann er tæmdur. Þú mátt taka svo miki af ávöxtunum í garðinum, sem þig lystir, og skal ekki synja þjer þess.“

Töframaðurinn smeygði nú hring uppá fingur hans og átti hann að forða honum við öllum háska, meðan hann gætti þess vandlega, er fyrir hann var lagt. Sagði töframaðurinn þá loksins: „Farðu nú óhræddur ofan! við munum báðir verða vellríkir alla æfi.“ Aladdín stökk ljettilega ofan í gryfjuna, fór ofan tröppurnar og sá að allt var einsog töframaðurinn hafði lýst fyrir honum. Gekk hann gætilega gegnum hina þrjá sali og því næst gegnum garðinn og uppá hæðina; slökkti hann þar á lampanum, hristi úr honum eldsneytið og stakk honum í barm sinn. Því næst snjeri hann aptur. Þá fór hann fyrst að skoða hina frábæru ávesti trjáanna, sem í garðinum voru. Voru þeir með sínum lit á hverju trje, bæði hvítir, ljómandi og gagnsæjir einsog glerhallar, alla

vega rauðir, grænir, bláir, gulleitir og með ýmsum öðrum litbrögðum. Hinir hvítu ávextir voru perlur, hinir gagnsæju og glitrandi voru demantar, hinir dökkrauðu, rúbfnar, hinir grænu, smaragðar, og þannig var sjerhver ávöxtur, gimsteinn með samsvarandi lit. Svo voru þeir stórir og gallalausir, að slíkir höfðu aldrei sjezt í heimi. Samt mundi Aladdín hafa komið betur, hefðu trjen borið fíkjur eða vínber í stað gimsteina, því hann vissi engin deili á dýrmæti þeirra og hjelt þeir væru ekki annað enn marglitt gler. En vegna hinna fögru, fjölbreyttu lita tók hann samt nokkra af hverri tegund og fyllti með þeim vasa sína og tvo nýja poka, sem töframaðurinn hafði keypt handa honum ásamt klæðnaðinum; festi hann þá við belti sjer til beggja hliða, nokkra hafði hann og í skikkjuskauti sínu og nokkrum tróð hann á sig, milli skyrtunnar og skikkjunnar.

Aladdín gekk nú burt aptur sömu leiðina og hann var kominn, hladdinn auðæfum, sem hann ekki kunni að virða. Komst hann farsællega allt upp að tröppuganginum í gryfjunni. Hafði töframanninum leiðzt eptir honum, en jafnskjótt sem Aladdín kom auga á hann, kalladi hann: „Föðurbróðir minn góður! rjettið mjer hönd yðar, svo eg geti komizt upp.“ En töframaðurinn varð ekki við ósk hans. „Sonur kær!“ mælti hann, „rjettu mjer fyrst lampann, hann getur verið þjer til óhagræðis.“ En Aladdín sagði, að lampinn væri sjer til engrar óhægðar og kvaðst mundu fá honum hann, undireins og hann væri kominn upp. Töframaðurinn vildi fyrir hvern mun hafa lampann, en Aladdín hafði fleygt honum innanum gimsteina þá, er hann bar í skikkjuskauti sínu, og tók þvert fyrir, að láta hann fyrr af hendi, enn hann væri kominn upp. Við þenna móttþróa Aladdíns varð töframaðurinn hamslaus; hann fleygði nokkru af reykelsti sínu í eldinn, er hann hafði haldið við með mestu aðgætni, og tautaði yfir nokkur töfraorð, og hvarf þá hellan óðara í hið fyrra far og lukti jarðfylgsnin; var þá allt einsog verið hafði áður enn þeir töframaðurinn og Aladdín komu.

Þess er fyrr getið, að töframaðurinn ljezt vera bróðir Mústafa skraddara, en var í raun rjettri kominn frá Afríku. Þar er meiri stund lögð á töfra enn nokkurstaðar annarstaðar, og hafði hann lagt sig eptir fjölkyngi allt frá æsku. Eptir að hann í fjörutíu ár

hafði framið töfra, reykelsis seið, deplalist og lesið í galdrabókum. uppgötvaði hann, að til væri töfralampi, og væri sá, sem hann ætti, voldugri enn hver konungur í heimi. Hann hafði og komiðt að því á Kínlandi, hvar lampinn væri fólgin, og að öllu öðru þaraðlútandi; hafði hann fyrir þá sök ráðizt í langferð þessa. En með því honum sjálfum var fyrirmunað, að ná gripnum þaðan, sem hann var geymdur undir jörð niðri, þá hlaut hann að láta annan gera það fyrir sig. Nú þóktist hann hafa hitt á hentugt og meðfærilegt verkfæri, þar sem Aladdín var, og hafði hann ásett sjer. að töfra hann og byrgja hann niðri í jarðfylgsninu, einsog hann líka gerði, — undireins og hann hefði tekið við lampanum af honum. því hann vildi fyrirkoma Aladdín, sem einn gat verið til frásagna um atburð þenna. Varð hann reiður, er hann ekki gat fengið lampann hjá Aladdín, einsog hann hafði búiðt við, og flýtti hann sjer svo mjög að tortýna Aladdín, af því hann var hræddur um. að ef hann gæfi sig í orðakast við hann, mundi einhver ef til vill heyra það, kynni þá leyndardómur þessi að komast upp. Nú er hinar miklu vonir hans höfðu brugðizt svo gjörsamlega, sá hann ekki annað sýnna enn að snúa heim aptur til Afríku, og tók hann sig því upp samdægurs, en varaðist að koma í borgina, þar sem Aladdín var fæddur, svo að hann ekki yrði spurður um, hvað af honum væri orðið. Var nú ekki annað að sjá, enn að Aladdín væri frá, en sá, sem hafði búið honum banaráðin, gleymdi því, að hann hafði látið hring á fingur honum, sem gat orðið honum til fjörlausnar. Enda varð hann og Aladdín til frelsis, þó hann ekki þekkti náttúru hans; er það furða, að töframadurinn ekki skyldi verða yfirkominn af örvæntingu, þar sem hann hafði misst hvort-tveggja, hringinn og lampann. En töframenn venjast svo mjög slysum og óhöppum, sem láta vonir þeirra til skammar verða, að þeir alla æfi skemmta sjer við fánýtar ímyndanir og stórkostlega hugarburði.

Aladdín hafði sízt ætlað föðurbróður sínum aðra eins illmennsku þar sem hann hafði auðsýnt honum slíkt ástríki og velgjörðir, og er hægra að ímynda sjer hræðslu hans, enn lýsa henni með orðum. þegar hann sá að hann var kviksettur, kallaði hann hvað eptir annað á föðurbróður sinn og sagðist feginn skyldu fá honum lampann.

en það kom fyrir ekki og sat hann eptir sem áður í kolniðamyrkri. En er hann loksins hafði þerrað tárin af augum sínum, þreifði hann fyrir sjer og gekk ofan tröppurnar og ætlaði inn í aldingarðinn, því þar hafði verið hjart, en komst hvergi áfram, því múrveggur stóð fyrir honum til allra hliða. Grjet hann þá og kveinaði hálfu meira enn áður og örvænti um að hann nokkur tíma mundi sjá dag; settist hann því niður á tröppurnar og taldi sjer vísan bana. Þannig sat hann í tvo daga, án þess að neyta nokkurs. En á þriðja degi varð hann þess fullviss, að hann með engu móti fengi umflúið dauðann, og fórnaði hann þá höndum og mælti með djúpri undirgefni undir guðs vilja: „Hvergi er vald nje máttur, nema hjá guði hinum æðsta og hæzta!“ Um leið og hann mælti þetta, njerist af tilviljun hringurinn, sem töframaðurinn hafði látið á hönd honum, og í sama vetfangi reis upp frammi fyrir honum trölleslegur andi, hræðilegur ásýndum, og var sem hann kæmi upp úr jörðinni. Hann sagði þetta við Aladdín: „Hvers krefst þú? hjer em eg, reiðubúinn til að þjóna þjer einsog þræll þinn, — einsog þræll sjerhvers, sem ber bringinn á hendi sjer, eg jafnt sem hinir aðrir þrælar hringsins.“

Hefði öðruvísi á staðið, mundi Aladdín hafa orðið óttasleginn og orðlaus, því hann var óvanur slíkum sjónum, en nú er hann hugsaði til þess, í hvílíkum háska hann var staddur, þá svaraði hann hiklaust: „Hver sem þú ert, þá komdu mjer burt úr þessum stað, ef þú ert þess um kominn.“ Óðar enn hann hafði mælt þessi orð, laukst jörðin sundur, og var Aladdín í sama vetfangi horfinn á jörð upp, undir heiðan himin, þangað sem töframaðurinn hafði leitt hann með sjer. En af því hann hafði svo lengi verið í myrkri, urðu augu hans að venjast dagsbirtunni, áður enn hann aptur gat sjeð deili á því, sem kringum hann var. Furðaði hann sig mjög á því, að hvergi sást neitt rof í jarðveginum, og skildi hann eigi heldur í því, hversu snögglega hann hafði sloppið upp úr hinum djúpu fylgsnum jarðarinnar; sá hann aðeins á usla hrískvistanna, hvar jarðhola sú mundi hafa legið, er hann fór niðri. En er hann skygndist um eptir borginni, kom hann auga á hana innanum aldingarða þá, er lágu umhverfis hana, og kannaðist hann nú við veginn, sem töframaðurinn hafði farið með hann. Lofaði

hann guð fyrir fjörlausnina, og gat með naumindum dregið heim til sín í borgina, sömu leið og hann hafði farið með töframanninum. Var þá bæði að hann nauðugur hafði fastað í þrjá daga, enda fjekk gleðin honum svo mikils, er hann fann móður sína aptur, að hann hnje í ómegin og leið góð stund, áður hann raknaði við. Hafði móðir hans talið hann af og grátið hann einsog dauðan; veitti hún honum nú hina nákvæmustu hjúkrun. Þegar hann var raknaður við, varð honum það fyrst fyrir, að hann beiddist matar, því hann kvaðst ekki hafa mat smakkað í þrjá daga; færði móðir hans honum þá það, er hún hafði næst fyrir hendi. Rjeði hún honum til að matast seint og hressast fyrst við, áður enn hann segði henni, hvað sjer hefði viljað til; væri sjer það næg huggun í bráð, að hann var farsællega heim kominn.

Aladdín hlýddi heilræðum móður sinnar og hressti sig á mat og drykk; því næst mælti hann: „Elsku móðir! eg mætti með öllum rjetti átelja þig fyrir það, að þú varst svo fús á, að lá mig manni í hendur, sem ætlaði að steypa mjer í glötun. Nú hyggur hann mig dauðan, eða hann mun bráðum telja það víst. Þú trúðir því einsog eg sjálfur, að hann væri föðurbróðir minn. Og mundi nokkrum hafa til hugar komið, þar sem hann ljét svo góðmannlega, að hann festi mig aðeins í tryggðum, til þess að glötun mín yrði því vísari, og sá hvorugt okkar, hvað honum gekk til.“ Sagði hann henni allt hvernig farið hafði á milli þeirra, hversu töframaðurinn með reykelsti sínu hefði látið jarðfylgsnin ljúkast upp; hann sagði og frá því, er hann náði lampanum og hinum marglitu, ljómandi ávöxtum, og fjekk hann henni þá um leið. Þó nú hin gamla kona ætti í báginum, kom henni samt ekki til hugar, að hún hefði hinar dýrmætustu perlur og gimsteina milli handa; hjelt hún það væri einskisvert glingur, og sópaði Aladdín þeim bakvið svæfilinn í legubekknunum, er hann sat í. Sagði hann þá sögu sína, og lauk þar frásögninni, er hann frelsaðist með svo undarlegum hætti. Móðir hans hafði hlýtt á hann með stillingu og einungis látið þykkju sína í ljósi. Við þau atriði frásögunnar, er berlegast lýstu vesalmennsku töframmannsins. En nú er sögunni var lokið, úthúðaði hún svikaranum með ótal smánaryrðum, kallaði hann hverju illu nafni, fjandmann og spilli mannkyns. „Já! sonur minn!“ mælti hún, „hann er vafalaust

töframaður og töframenn eru hið versta illþýði. Þeir hafa samneyti við illa anda og guði sje lof fyrir, að hann ekki ljet þig tortýnast fyrir nifðingsskap hans. Þjer ber að færa honum miklar þakkir fyrir miskunsemi þá, er hann hefur auðsýnt þjer. Dauðinn var þjer vís, hefðirðu ekki leitað til hans og ákallað hans fulltingi.“ Á þessa leið talaði hún lengi, þangaðtil hún sá að Aladdín þurfti hvíldar, enda hafði hann ekki sofð í þrjá sólarhringa. Ljet hún hann því hátta og gekk síðan sjálf til rekkju.

Aladdín svaf nú í einni lotu langt frammá næsta morgun, og jafnskjótt sem hann lauk upp augunum, varð honum það fyrst að orði, að hann beiddi um litla skattinn. Móðir hans sagði honum þá, að svo báglega stæði á, að hún hefði ekki svo mikið sem einn brauðbita fyrir hendi, því hann hefði daginn áður etið það lítið, sem þau höfðu matarkyns. Kvaðst hún mundu fara og selja það, sem hún hefði til af baðmullarbandi, og kaupa brauð handa Aladdín og dálítið til miðdegisverðar. En Aladdín sagði henni að geyma baðmullar bandið og bað hana að fá sjer lampann, sem hann kom með daginn áður; kvaðst hann ætla að selja hann og kaupa sjer morgun- og miðdegisverð fyrir andvirðið, og kvöldverð, ef það hrykki til. Sókti móðir hans þá lampann og með því hann var óhrein, hjelt hún að hann mundi ganga betur út, ef hann væri fægður. Tók hún því sand og vatn, en óðara enn hún var farin að núa lampann í viðurvist Aladdíns, kom allt í einu ógurlegur og tröllslegur andi, og sagði með drynjandi rödd: „Hvað viltu? Hjer em eg, reiðubúinn að hlýða þjer, einsog þræll þinn, og hvers, sem heldur á lampanum í hendi sjer, — jafnt eg sem hinir aðrir andar lampans.“

Móðir Aladdíns varð svo skelkuð, að hún fjell í óvit undireins og hún heyrdi hin fyrstu orð andans; en með því Aladdín hafði sjeð líka sýn, þegar hann var í fangelsi sínu undir jörð niðri, þá hvorki æðraðist hann, nje sá sig úr færi, heldur hrifsaði hann lampann í snatri og svaraði fyrir hönd móður sinnar, óskelfdur: „Eg er svangur, færðu mjer að eta.“ Hvarf andinn þá undireins og kom í sama vetfangi aptur með stórt silfurfat á höfði sjer; stóðu á því tólf silfurdiskar með dúkum yfir, fullir af hinum dýrustu krásum, tvær flöskur af ágætu víni, tvær drykkjarskálir og sex fannhvít brauð.

Setti hann allt þetta á legubekkin og hvarf aptur; varð það með svo skjótri svipan, að móðir Aladdíns var ennþá ekki röknuð úr öngvitinu. Hafði hann undireins í fyrstu stökkt köldu vatni í andlit hennar, en það hafði ekki dugað, ætlaði hann nú að reyna það aptur, en þá lifnaði hún allt í einu við, hvort sem það nú hefur orðið af sjálfu sjer, eða ilmurinn af hinum ljúffengu rjettum hefur gert nokkuð til þess. „Kæra móðir!“ sagði Aladdín, „þetta sakar ekki neitt; — stattu nú upp og komdu að borða. Þarna er hressing handa þjer og matur handa mjer, sársvöngum manni. Við skulum ekki láta þessar blessaðar krásir kólna.“ Varð móðir Aladdíns þá öldungis hissa og spurði, hvaðan þessar allsnægtir kæmu, og hverjum hefði farizt svo rausnarlega við þau. „Soldáninn,“ mælti hún, „hefur kannske heyrt, hvað bágt við eigum, og kennt í brjóst um okkur.“ En Aladdín sagði að þau skyldu nú fyrst neyta morgunverðarins; seinna gæti hann leyst úr spurningum hennar. Settust þau nú til borðs og átu með því betri lyst, sem þau aldrei höfðu setið við annað eins matborð, og þetta var. Móðir Aladdíns gat ekki þreytt á að dást að hinum dýrðlega borðbúnaði, fremur af því, hvað hann var ljómandi á að sjá, en hvað hann var fjemætur, enda hafði hvorki hún nje Aladdín vit á því, hvort hann væri úr silfri eða einhverjum öðrum málmi.

Þau Aladdín og móðir hans höfðu ætlað að taka sjer óbreyttan morgunverð, og voru þau ekki staðin upp frá borði um hádegi. Hinir gómtömu rjettir örfuðu matarlyst þeirra og hugðu þau bezt að láta þá ekki kólna, heldur slá morgun- og miðdegisverði saman. En er þau loksins höfðu fengið saðning sinn, voru samt leifarnar svo miklar, að þau höfðu nóg til kvöldverðar og tvo jafnstóra málsverði til næsta dags. Ljet móðir Aladdíns matinn á vísan stað og settist því næst í legubekkin hjá syni sínum og beiddi hann nú eptir loforðinu að segja sjer það, sem hún hefði spurt hann að. Sagði hann henni þá allt sem farið hafði milli hans og andans, frá því að leið yfir hana og þangaðtil hún raknaði við. — Furðaði hún sig mjög á því, að sjer skyldi hafa vitrazt andi, því hún hefði aldrei heyrt, að það hefði hent nokkurn, sem hún þekkti, spurði hún, hversvegna hann hefði komið til sín og ekki heldur ávarpað Aladdín, þar sem hann hafði vitrazt honum í jarðhvelvingunni, þar sem

auðæfin voru. Svaraði Aladdín, að það væri ekki sami andinn, heldur væru þeir tveir, og væru báðir tröllslegir vexti og líkir að því leyti, en frábrugðnir hver öðrum að yfirbragði og búningi, og hlýddi sínum herra hver. Hefði hinn andinn kallað sig þræl hringins, er hann bar á fingri sjer, en þessi hefði sagzt vera þræl lampans, sem móðir hans hjelt á, þegar hann vitraðist, en hún leið undireins í ómegin. En er móðir Aladdíns varð þessa vísari, beiddi hún hann að koma lampanum burt, svo að hún ekki skyldi deyja af hræðslu, ef henni óvart yrði að snerta á honum; og ef hann vildi fara að hennar ráðum, þá skyldi hann líka farga hringnum, því mönnum bæri að forðast allt samneyti við anda. Þeir væru óvættir og það hefði spámaðurinn sagt.

En Aladdín varð ekki samdóma henni. „Kæra móðir!“ ansaði hann, „eg skal ekki vera það barn, að selja lampann, sem getur orðið okkur að svo miklu gagni. Sjerðu ekki, hvað hann þegar hefur útvegað okkur? hann skal nú hjeðanaf færa okkur það, sem við þurfum til viðurværis. Þú getur eins vel skilið það og eg, að illmennið hann föðurbróðir minn tók sjer ekki ófyrirsynju langa og erfiða ferð á hendur til að ná töfralampa þessum, sem hann mat umfram allt gull og silfur, er hann vissi að fólgið var í hinum þremur sölum, og sem eg sá þar með mínum eigin augum. Nú með því við af tilviljun höfum komizt að hinni dularfullu náttúru þessa dýrmæta lampa, þá munum við hafa allt það gagn af honum, sem við getum, en varast samt að berast ofmikið á, eða baka okkur óvild og öfund nábúa okkar. En þjer til huggunar, með því þú ert svo hrædd við anda, þá skal eg að vísu láta lampann afsíðis á vísan stað, þar sem eg get fundið hann, þegar eg þarf á honum að halda. Ekki ætla eg mjer heldur að lóga hringnum. Þvíadeins fjeckstu aptur að sjá mig, að eg hafði hann, annarskostar mundi eg nú vera dauður, eða eiga mjög skammt eptir ólifað. Lofaðu mjer því að hafa hringinn og bera hann jafnan á fingri mínum. Hver veit nema eg eigi ennþá hættur yfir höfði mjer og geti hann frelsað mig úr þeim?“ Móður hans þókti þessi röksemdaleiðsla á góðum ástæðum byggð og ljet sjer segjast, en sjálf kvaðst hún ekkert vilja eiga við anda saman að sælda, og mundi hún ekki optar vekja máls á þessu við hann.

Þegar þau höfðu lokið kvöldverði sínum næsta dag, var ekkert eptir af hinni kostulegu máltíð, sem andinn hafði fært þeim. Nú með því Aladdín ekki vildi bíða þangaðtil sulturinn færi að sverfa að honum, þá tók hann einn af silfurdiskunum og fór út með hann undir skikkju sinni og ætlaði sjer að selja hann. Mætti hann Gyðingi einum, sem var hinn mesti refur í kaupum og sölum, og sýndi honum hann. Sá hann fljótt að silfur var í honum og spurði Aladdín, hvað hann setti upp. En hann hafði ekkert vit á verði hans og var óvanur kaupskap, svaraði hann því, að Gyðingurinn mætti bezt vita, hversu mikils hann væri verður, og kvaðst fulltreysta ráðvendni hans. Varð Gyðingurinn ráðalaus, er Aladdín sýndi honum svo mikið traust, og með því hann var óviss um, hvort Aladdín hefði nokkra hugmynd um verð disksins, þá tók hann gullpening upp úr pyngjunni og fjekk honum. Var gullpeningurinn valla sextugasti og annar partur þess, sem diskurinn var verður, en Aladdín tók undireins við honum, og jafnskjótt sem hann hafði hann í hendi sjer, gekk hann svo fljótt burt, að Gyðingnum dauðsárnaði, að hann ekki þegar í stað skyldi hafa sjeð það, sem þó lá í augum uppi, að hann ekkert vit hafði á, hvað mikils gripur sá var verður, er hann seldi, hefði hann þá getað gefið honum ennþá minna fyrir. Mundi hann seginn hafa hlaupið á eptir honum til að reyna að fá dálítið aptur af gullpeningnum sínum, hefði þess verið nokkur von, að hann gæti náð hinum unga manni, sem ljettari var á fæti enn hann.

Á heimleiðinni skipti Aladdín gullpeningnum í bakarabúð og keypti þar brauð; fjekk hann móður sinni það, sem afgangs var. og keypti hún á torginu fyrir það, svo sem nægði til nokkurra daga. En er þau matföng voru uppgengin, seldi Aladdín Gyðingnum annan disk og fjekk einn gullpening fyrir, og kom þar loksins, að hann hafði selt þá alla tólf. Þegar þau höfðu eytt andvirði hins síðasta. þá kom að fatinu, og var það tífalt þyngra, enn hver diskurinn um sig, og gat Aladdín því ekki fært Gyðingnum það sjálfur, heldur varð hann að láta hann fylgjast með sjer heim til móður sinnar. Þegar Gyðingurinn hafði vegið fatið, borgaði hann tíu gullpeninga fyrir það, og gátu þau komizt af með það sje í langan tíma. Aladdín, sem vanizt hafði iðjuleysi. var nú hættur að leika

sjer með börnum, síðan hann fór glæfraferðina með töframanninum frá Afríku, gekk hann sjer nú til skemmtunar, eða átti tal við fullorðna menn, sem hann hafði kynnt við. Stundum sat hann í sölubúðum mikilsháttar kaupmanna og heyrði þar á viðræður ágætarmanna, sem þangað komu, eða hittust þar, líkt sem þeir hefðu mælt sjer mót; aflaði hann sjer þannig smátt og smátt nokkurrar heims þekkingar. En er ekkert var eptir af hinum tíu gullpeningum, sókti Aladdín lampann og leitaði þess staðar á honum, sem móðir hans hafði komið við; var hann auðfundinn, því lampinn hafði rispazt af sandinum; þar njeri Aladdín hann nú, en fór nokkru hægara, enda var andinn mjúkmállí, þegar hann birtist, og sagði: „Hvað viltu? hjer em eg, reiðubúinn til að hlyða þjer, einsog þræll þinn og allra þeirra, sem lampann hafa í hendi sjer, — jafnt eg sem hinir aðrir þrælar lampans.“

Aladdín svaraði honum: „Eg er svangur, færðu mjer nokkuð að eta.“ Hvarf andinn þá, en kom í sama svip aptur með líkan borðbúnað sem í fyrra skiptið; hvarf hann því næst aptur. Hafði móðir Aladdíns farið út, þegar hún varð þess áskynja, hvað sonur hennar hafði í hyggju, því hún vildi ekki vera á heimilinu, þegar andinn birtist, en er hún kom heim aptur, sá hún borðið dýrðlega uppreitt, og fannst henni ekki minna um kraptaverk töfralampanns nú enn í fyrra skiptið. Tóku þau mæðgin nú freklega til þessara ljúffengu rjetta, og leifðu þau svo miklu, að þau höfðu nógan mat í öll mál til tveggja næstu daganna. En þegar þessi vistaforði var þrotinn, tók Aladdín aptur einn silfurdiskinn, leitaði upp Gyðinginn og ætlaði að selja honum hann. Þá varð honum gengið fram hjá sölubúð gullsmíðs nokkurs, sem æruverður var fyrir elli sakir og allra manna ráðvandastur; kallaði hann til Aladdíns og beiddi hann að koma inn í búð sína. „Sonur kær!“ mælti hann, „eg hef nú opt sjeð yður ganga fram hjá með samkyns gripi, sem þjer nú beríð, og hef eg tekið eptir því, að þjer hafíð leitað upp Gyðing nokkurn og komið aptur tómhentur frá honum. Ræð eg af því, að þjer munið selja honum það, sem þjer beríð. Má vera, að yður sje það ókunnugt, að Gyðingur þessi er refjakarl, enda öðrum Gyðingum fremur, og vill enginn, sem hann þekkir, eiga neitt við hann að skipta. En þetta segi eg allt í góðu skyni, og ef þjer nú viljið

sýna mjer það, sem þjer hafði hjá yður, og þjer ætlið að selja, þá skal eg ráðvandlega borga yður svo mikið, sem það er vert, ef eg hef þess þörf; en að öðrum kosti skal eg vísa yður til þeirra kaupmanna, sem ekki munu svíkja yður.“

Aladdín varð nú vongóður um, að hann kynni að geta fengið diska sína betur borgaða og sýndi hann gullsmiðnum þá; sagði hann undireins, að bezta silfur væri í þeim og spurði, hvort þeir diskar hefðu verið eins, sem hann seldi Gyðingnum, og hvað hann hefði fengið fyrir þá. Sagði Aladdín honum hreinskilnislega, að hann væri búinn að selja honum tólf og hefði fengið einn gullpening fyrir hvern um sig. „Bannsettur þorparinn!“ kallaði gullsmiðurinn upp, „en það er nú komið sem komið er, sonur kær! og er best að gleyma því. Skuluð þjer vita, að diskar þessir eru úr hinu bezta silfri, sem við höfum til smíða, og getið þjer af því ráðið, hversu Gyðingurinn hefur refjað yður.“ Því næst vóg hann diskana, kenndi honum að þekkja á vogina og sagði honum, hvernig silfurverð væri reiknað eptir henni; sýndi hann honum þannig, að diskarnir voru sjötíu og tveggja gullpeninga virði, og taldi hann honum þá undireins af hendi. Sagði hann að honum væri velkomið að fara til hinna gullsmiðanna, og ef nokkur þeirra vildi betur borga, þá kvaðst hann skyldu gefa honum helmingi meira. „Við græðum ekki meira,“ mælti hann, „á því að kaupa silfurborðbúnað. enn svo sem svarar smíðislaunum, en jafnvel ráðvöndustu Gyðingar gera sig ekki ánægða með það.“ Aladdín margþakkaði honum nú fyrir heilræðin og ljet hann þau sjer í hag koma, því hjeðanaf seldi hann þessum ráðvanda gullsmið silfurdiska sína; borgaði hann honum alltaf fullt verð fyrir þá eptir vikt. En þó þau mæðgin hefðu óþrjótandi auðs uppsprettu, þar sem lampinn var. Þá lifðu þau samt óbreyttu lífi eptir sem áður, nema hvað Aladdín kostaði nokkru til sinna eigin þarfa. Kostaði móðir hans sig eingöngu með því, sem hún vann sjer inn á baðmullarspuna. Gátu þau þannig, sem að líkindum ræður, komizt lengi af með fje það, er Aladdín nú hafði fengið fyrir borðsilfur sitt, og lifðu þau þannig í nokkur ár á lampanum, sem Aladdín njeri öðru hverju. Á þeim tíma hafði hann numið menntir og síðu heimsmanna, því hann var jafnaðarlega viðstaddur á fundum heldri manna, í búðum hinna

helztu gimsteinakaupmanna og þeirra, sem seldu gullstafaðan og silfurglitaðan silkivefnað, og tók hann þátt í samræðum þeirra. Hjá gimsteinakaupmönnum hafði hann orðið þess vísari, að gimsteina aldin þau, sem hann hafði haft með sjer úr garðinum undir jörðinni, og sem hann hafði haldið að ekki væru annað enn marglitt gler, væru ómetanlegar gersemar; því allir þeir gimsteinar, sem hann sá að þar voru seldir, komust ekki í hálfkvisti við hans. En af kænsku sinni ljét hann ekki á því bera við nokkurn mann, hversu ríkur hann var, og leyndi hann móður sína þess líka; þessi þagmælska varð honum til mikillar hamingju, sem síðar greinir.

Einusinni þegar hann var að ganga sjer til skemmtunar í borginni, heyrði hann kallara kunngjöra skipun soldáns, að menn skyldu loka sölubúðum og húsdýrum, og skyldu allir menn vera kyrrir í húsum sínum, unz Badrúlbúður, (þ. e. fullt tungl) dóttir hans væri komin til lauga og þangaðtil hún kæmi þaðan aptur. Þegar Aladdín heyrði skipun þessa, kom í hann áköf löngun til að sjá dóttur soldáns, en ekki þókti honum nóg að sjá hana með skýlu fyrir andliti, því þannig gat hann sjeð hana úr húsi eins kunningja síns, heldur vildi hann sjá andlit hennar. Faldi hann sig því á bak við baðhúss dyrnar, en þær horfðu svo, að ekki gat hjá því farið, að hann sæji þaðan framaní hana. Þurfti hann ekki lengi að bíða, þangaðtil hún kom, umkringd af mörgum ambáttum og geldingum. Rífa var í dyrnar og gat hann sjeð allt innum hana, án þess hann sjálfur sæjist; sá hann að þegar kóngsdóttir var rjett að segja komin að dyrunum, sló hún blæjunni frá og snjeri andliti sínu að honum. Hafði Aladdín aldrei til þessa sjeð neina konu blæjulausa, nema móður sína, en hún var gömul og hafði heldur aldrei verið svo yndisleg, að hann hefði getað gert sjer hugmynd um fegurð annara kvenna eptir útliti hennar. Hann hafði reyndar heyrt mikið látið af dóttur soldáns, en í þessu efni mun sjón jafnan vera sögu ríkari. Þegar Aladdín hafði sjeð kóngsdóttur, þá var hann ekki lengur þeirrar trúar, að allar konur væru viðlíka ásýndum og móðir hans. Nú hreifðu sjer allt aðrar tilfinningar í brjósti hans og gat hjarta hans ekki annað enn sigrast af elsku til hinnar töfrandi meyjar. Kóngsdóttir var svört á brún og brá, og getur enginn segri að líta enn hún var. Hún hafði stór augu, eldfjörug, en augnaráðið blítt

og siðsamlegt, hún var og rjettnefjuð og munnlítil og voru varir hennar purpurarauðar og yndisfagarar, og ef í fám orðum skal segja. Þá var andlit hennar hið sköpulegasta. Það er því engin furða. Þó Aladdín yrði frá sjer numinn og líkt sem utan við sig, er hann sá slíka fegurð, sem hann allt þangaðtil ekki hafði þekkt. Þar á ofan bættist, að kóngsdóttir var prýðilega limuð og svo tignarleg í frammgöngu, að hún mátti þykja lotningarverð hverjum, sem hana sá.

Þegar kóngsdóttir var komin inn í baðhúsið, stóð Aladdín nokkra stund í sömu sporum, einsog væri hann sinnulaus eða í leiðslu, og stóð hin töfrandi sjón enn fyrir hugskotsaugum hans. En loksins rankaði hann við sjer, og er hann hugleiddi það, að kóngsdóttir mundi snúa baki að sjer og hafa blæju fyrir andliti, þegar hún kæmi úr baðinu, þá gekk hann þaðan sem hann stóð, því honum var ekki til neins að standa þar lengur, og fór heim. Gat hann ekki leynt geðshræringu sinni svo vel, að móðir hans ekki sæji á honum. Furðaði hún sig mjög á því, er hún sá hann sitja hugsandi og þegjandalegan, aldrei þessu vant, og spurði, hvort honum væri illt eða nokkuð hefði viljað honum til. En Aladdín svaraði henni ekki, heldur settist hann tómlega í legubekkin; sat hann þar grafkyrr og sökkti sjer niður í endurminninguna um hina töfrandi kóngsdóttur. Gekk móðir hans ekki frekar á hann, heldur bjó hún til kvöldverðar, bar honum mat og settist til borðs. Sá hún þá að Aladdín gaf því engan gaum; beiddi hún hann að borða, en það var með naumindum, að hann fjekkst til að rísa upp. Hann snæddi miklu minna enn hann átti að sjer, leit aldrei upp og svaraði móður sinni ekki einu orði, þó hún hvað eptir annað væri að spyrja hann, til þess að komast fyrir, hvernig stæði á þessum kynlegu skapbrigðum hans. Ekki varð henni meira ágengt, þegar þau voru búin að borða, og svo gekk Aladdín til svefns. að hann ekki hafði gert hana neins vísari. En morguninn eptir, er hann sat gagnvart móður sinni, sem var að spinna, tók hann þannig til máls: „Eg læt nú af þögn þeirri, sem eg ekki hef brugðið, síðan eg kom heim í gær; eg hef sjeð það á þjer, að þjer hefur sárnað við mig. Eg var ekki veikur þá, einsog þú hjelzt, og er það ekki heldur nú, en eg get ekki lýst því, sem mjer amaði og amar enn; það er sóttum

verra. Eg get ekki sagt þjer, hvert mein þetta er, en eg efa ekki, að þú munir fá ráðið það af því, sem eg nú ætla að segja þjer. Það varð ekki kunnugt í þessari borgardeild, og þú hefur því ekki heldur orðið þess vísari, að Badrúlbúður, dóttir soldáns baðaði sig í gær. Eg heyrði það, því eg var að ganga mjer til skemmtunar um borgina, þegar sú skipun var kunngjörð, að loka skyldi öllum sölubúðum og húsum, og allir ganga af strætum, til þess að sýna kóngsdóttur tilhlýðilega lotningu og greiða götu hennar.“ Sagði hann henni ennfremur, hversu sjer hefði orðið forvitni á að sjá kóngsdóttur blējulausa, og hvernig sjer hefði tekizt það. Kvað hann skapskipti sín hafa atvikazt þannig, og hefði hann af þessu pagað alltaf síðan hinn daginn, því hann hefði óumræðilega ást á kóngsdóttur og færi hún í vöxt með hverri stund, og ljeti hann engan frið hafa, fyrr enn hann fengi hennar. Kvaðst hann því hafa fastráðið, að biðja soldán að gefa sjer þessa hina elskulegu dóttur sína.

Móðir Aladdíns hafði með athygli hlýtt á ræðu hans því nær til enda, en er hún heyrði að hann hugsaði til að fá Badrúlbúður kóngsdóttur, gat hún ekki að sjer gert að skellihlægja. Aladdín ætlaði að segja meira, en hún greip frammí og mælti: „Sonur minn! hvað ertu að hugsa? þú ert víst ekki með öllu ráði, að þú skulir tala svona!“ En Aladdín sór og sárt við lagði, að hann væri heilvita og kvaðst hafa sjeð fyrir, að hún mundi bregða sjer um heimsku og fásinnu, en allt fyrir það væri hann einráðinn í því, að biðja dóttur soldáns sjer til eiginkonu. Svaraði móðir hans þá með alvörugefni: „Sonur minn! þú gleymir þjer öldungis; en ef þjer er alvara, að láta verða af ætlun þinni, þá þækti mjer gaman að vita, hver á að flytja bónorðið fyrir þig við soldán.“ „Það skalt þú gera,“ svaraði Aladdín. „Eg,“ kallaði móðir hans upp forviða, „á eg að ganga fyrir soldáninn? nei, eg skal vara mig á því, að ráðast í slíkt. Og hvað ert þú, sonur minn! að þú skulir hugsa svo hátt, að eignast dóttur soldáns? Ertu búinn að gleyma því, að hann faðir þinn var einhver sá lítillfjörlegasti skraddari hjerna í borginni, og eru móðurfrændur þínir ekki meiri háttar enn hann var. Veiztu ekki, að soldánar eru helzt til ófúsir á að gipta

burt dætur sínar, og það jafnvel konungbornum mönnum, þegar engar líkur eru til, að þeir muni komast til ríkis?“

„Það er sem eg segi, móðir mín!“ ansaði Aladdín, „eg hef þegar fhugað allt þetta og hef eg staðráðið, að láta þig biðja dóttur soldáns mjer til handa. Þetta er það eina, sem eg bið þig að gera mjer til vilja, og muntu ekki synja mjer þess, nema þú viljir heldur sjá mig deyja, enn gefa mjer líf mitt í annað sinn.“

Nú varð móðir Aladdíns ráðalaus, er hann frammfylgdi þessu vitlausa áformi svo fastlega og tók hún þannig til máls: „Sonur minn! eg vil fegin einsog góð og ástrík móðir greiða fyrir þjer í öllu, sem ekki er óviturlegt eða ósamboðið okkar stöðu. Ef um það væri að gera, að biðja þjer dóttur einhvers nágranna okkar, sem okkur væri jafn, eða ekki miklu fremri, þá skyldi eg vera hin viljugasta, en samt yrðir þú þá að eiga eitthvað til, hafa einhverjar tekjur, eða einhvern atvinnuveg, ef vilja þínum ætti að verða frammgengt. Þeir, sem eru fátækir, einsog við erum, verða fyrst að hugsa eptir því áður enn þeir kvongast, hvort þeir hafa nóg til frammfærslu. En þó þú sjert af lágum stigum, lágrar stjettar og efnalítill, þá ætlar þú samt að ganga að eiga dóttur drottins þíns og herra, sem með einu orði getur tortýnt þjer.“ Og hvaðan kom þjer þessi undarlega hugsun, að eg skyldi biðja dóttur soldáns? Þó eg nú væri svo djörf eða rjettara sagt ósvífin, að bera þetta vitlausa erindi upp fyrir hann, hver ætti þá að koma mjer á fund hans? Ætli sá, sem eg fyrst segði frá því, ræki mig ekki burt með háðung, einsog fábjána? En þó mjer tækist að ná fundi soldáns, sem einatt tekst, þegar menn beidast rjettlætis af honum, eða biðja hann einhverrar miskunar, með hverju þykist þú þá hafa unnið til þeirrar náðar, sem eg ætla að biðja þjer til handa? Hvað hefur þú gert soldáni eða ríki hans til gagns, og hvað hefur þú unnið þjer annað til ágætis? En sjertu ekki þessa maklegur, hvorki ágættra verka nje annara hluta vegna, hvernig á eg þá að dirfast að fara þess á leit? Hans hátignarlega yfirbragð og dýrðarljómi hirðsveitar hans mundi fá mjer svo mikils, að eg ekki kæmi nokkru orði upp, því eg er ekki ístöðumeiri enn svo, að eg skalf í hvert sinn, sem eg beiddi manninn minn sæla nokkurs. Annað er það, að ekki tjáir þeim, sem ætlar að biðja soldán einhverrar náðar, að

koma á hans fund, nema hann hafi einhverja gjöf að færa, til þess hann að minnsta kosti veiti biðjandanum áheyrn. En hvað hefur þú til að bjóða honum? Og þó svo væri, að þú hefðir eitthvað, sem slíkur konungur vildi virða viðlits, gæti gjöfin þá með nokkru móti samsvarað því, sem þú biður um? Láttu þjer fyrir alla muni skiljast, að þjer getur ekki orðið þess auðið, sem þú hefur hug á.“

Aladdín hlýddi með stillingu á mótmæli móður sinnar, og er hann hafði hugsað sig vandlega um, tók hann þannig til máls: „Kæra móðir! það er að vísu nokkurskonar fíldirfska af mjer, að fara slíks á leit, og vera má eg hafi sýnt hugsunarleysi í því, að eg hjelt, að þú mundir leita ráðahagsins við soldán, án þess fyrr væri búið svo í hagin, að þú ættir víst að fá góðar viðtökur hjá honum. Þú verður nú að fyrirgefa mjer það, en ást mín er svo áköf, að mjer gleymdist það, því eg ann Badrúlbúdur kóngsdóttur fram úr öllu hófi og hef eg einsett mjer að eiga hana. Eg kann þjer annars mikla þökk fyrir tillögur þínar, því eg held, að þær megi fyrst og fremst stuðla til þess, að áformi mínu verði heppilega frammgengt. Það er satt, sem þú sagðir, að ekki tjáir að ganga gjafalaus fyrir soldán, og hafði eg ekki hugsað eptir því, en þar sem þú sagðir, að eg ekkert ætti til, sem honum sæmdi að gefa, þá skjátlast þjer illa. Það sem eg kom heim með úr garðinum undir jörð niðri, daginn sem eg frelsaðist frá bráðum bana, það er full dýrmætt til að gefa soldáni, og mun það koma honum vel. Eg er nú orðinn þess vísari, að það eru ómetanlega dýrmætir gimsteinar, sem við hugðum vera marglitt gler, — svo dýrmætir, að þeir ekki sæma nema hinum völdugustu konungum, og hjá engum gimsteinakaupmönnum hjer hef eg sjeð neina, er við okkar geti jafnast, hvorki að stærð nje fegurð. Í stuttu máli, eptir minni litlu reynslu, þá hlýtur soldáni að þykja stórvænt um gjöf þessa. Mig minnir þú eigir postulínsfat eitt, allstórt, og held eg það væri hentugt flát undir gimsteinana. Farðu og sæktu það og getum við þá sjeð, hvernig fer á steinunum, ef þeir eru lagðir á það.“

Móðir Aladdíns sókti nú fatið, en hann lagði gimsteinana á það; brá á þá margbreyttum litum og stóð af þeim blikandi

ljómi, kvað svo mikið að því, þá um hábjartan daginn, að þau mæðginin máttu valla í gegn sjá. Undruðust þau því meir, sem þau aldrei höfðu sjeð þá áður nema við ljósbirtu. Aladdín hafði að vísu sjeð þá, er þeir hjengu einsog aldin á trjánum, og hafði hann í bernsku sinni og fáfræði haldið, að þeir væru ekki til annars enn leikfangs, og til þess hafði hann tekið þá. En er þau höfðu dádzt að því um stund, hversu fögur gjöf þessi var, sagði Aladdín við móður sína, að nú mundi hún ekki lengur færast undan, að fara til soldáns, af þeirri ástæðu, að hún hefði enga gjöf að færa honum, því hún mætti eiga víst, að henni yrði vel fagnað, ef hún kæmi með gjöf þessa. Þó hún nú ekki hygðist gimsteinana vera eins dýrmæta og sonur hennar, þá hjelt hún samt, að soldán mundi þiggja þá, svo hún gat ekki haft nein ummæli, hvað þetta snerti, en henni reis hugur við erindi því, er gjöf þessi átti að mæla fram með við soldán og fjekk það henni mikils kvíða. Að vísu vonaði hún, að soldán mundi líta sig náðaraugum gjafarinnar vegna, en hún var hrædd um, að sig mundi breyta áráði til að bera bænina upp fyrir hann. „Mun eg því bæði fara ónýtisfór,“ mælti hún, „og svo mun glatað gjöf þeirri, er þú segir vera svo dýrmæta, en eg kem heim aptur felmtuð og forviða, til að segja þjer, að allar vonir þínar sjeu orðnar að lygi. Svona mun sjálfsagt fara, en þó eg nú tæki í mig móð og manns hug og bæri þrek til að flytja erindi þitt, þá mundi soldán annaðhvört vísa mjer burt með háðung, einsog fábjána, eða reiðast, einsog von er til, svo að við bæði rötuðum í mesta ólán.“

Móðir Aladdíns talaði nú enn lengur á þessa leið, til að telja honum hughvarf; en ást hans á kóngsdótturinni var ríkarí enn svo, að það tækist, og varð hún loksins að láta eptir beiðni hans, bæði af elsku á honum og meðfram af því hún var hrædd um, að hann kynni að örvílnast. Nú með því svo langt var liðið á daginn, að of seint var að ganga á fund soldáns, þá var því frestað til næsta dags. En það sem eptir var dagsins, töluðu þau mæðginin ekki um annað og sparði Aladdín ekkert til að gera móður sína enn öruggari. En ekki gat hann samt talið henni trú um, að áformið mundi heppnast, enda var henni ekki láandi, þó hún væri treg að trúa því. „Son minn!“ mælti hún, „ef nú soldáninn tekur mjer eins vel og eg

óska af elsku til þín, og hlýðir á orð mín með spekt, hverju á eg þá að svara honum, ef hann spyr mig um efnahag þinn og eigur, því hann mun víst fyrr spyrja um það enn um sjálfan þig, hvernig maður þú sjert.“ „Ekki skulum við kvíða því, fyrr enn þar að kemur,“ mælti Aladdín, „við skulum fyrst sjá, hvernig soldán tekur þjer og hverju hann svarar. En spyrji hann um það, er þú minntist á, þá mun eg sjá til, hverju svara skal, og vona eg að lampinn láti mig ekki á flæðiskeri staddan.“

Móðir Aladdíns svaraði nú engu, því henni datt í hug, að lampinn mundi geta komið meiri undrum til vegar enn að afla þeim viðurværis, einsog hann hafði gert allt til þessa. Þá þókti henni ekkert að, og gat ekkert frammar aptrað henni frá áformi hennar. Aladdín sá, hvað móður hans bjó í skapi og beiddi hana að geyma leyndarmál þetta vandlega, því undir því væri komið, að áform þeirra heppnaðist; því næst skildu þau og gengu til rekkju hvert um sig. En Aladdín varð ekki svo svefnsamt um nóttina, sem hann mundi hafa á kosið og olli því hin ákafa ást hans og hin stórkostlegu áform, sem voru að brjótast í huga honum. Reis hann úr rekkju áður enn lýsti af degi, vakti móður sína og herti að henni að klæðast sem skjótast og fara til hallarhliðsins, svo að hún gæti komið inn, þegar því yrði upp lokið, ásamt stórvezírnum, vezírnum og hinum öðrum æðri embættismönnum, sem gengu til ríkisráðsins, þar sem soldán sjálfur ætíð var vanur að vera á fundum.

Hún ljét í öllu að orðum sonar síns, tók postulíns fatið með gimsteinunum og sveipaði það fyrst í vandaðan og hreinan ljerepts klút, en þar utan yfir vafði hún annan óvandaðan og knýtti saman hornunum, svo að sjer yrði hægra að bera, lagði hún þannig á stað til hallar soldáns, og var Aladdín þá hinn glástasti. Þegar hún kom að hliðinu, var búið að hleypa inn stórvezírnum, hinum vezírnum og helztu höfðingjunum í hirðinni; beið fjöldi manna við hliðið, sem eitthvert mál höfðu að flytja í ríkisráðinu. En er upp var lokið, fór hún með þeim inn í ríkisráðið, er saman komið var í fögrum sal, háum og rúmgóðum, með víðum og glæsilegum dyrum. Settist hún þar andspænis soldáni, stórvezírnum og hinum öðrum ráðgjöfum, er sátu bæði á hægri og vinstri hönd honum. Þeim,

sem einhver mál höfðu að bera upp, var veitt áheyrn í rjettri röð, og voru þau rædd og ráðin til lykta, þangað til að þeim tíma kom, að vant var að slíta fundi. Stóð þá soldán upp, sagði fundi slitið og gekk til herbergja sinna; fylgdi stórvezírin honum þangað. Hinir aðrir, sem setu áttu í ríkisráðinu, gengu þá og á burt og svo gerðu allir aðrir, sem við voru. Rjeði móðir Aladdíns af því, að soldán mundi ekki láta sjá sig optur þann dag og fór því heim. En er Aladdín sá hana koma aptur með gjöf þá, er soldáni hafði verið ætluð, vissi hann ekki, hvað hann ætti að halda um erindislokin, og var hann svo hræddur um, að frjettirnar væru slæmar, að hann þorði ekki að spyrja hana. Hafði móðir hans aldrei fyrr komið í höll soldáns og vissi ekki, hvað þar var vant að fara fram, og sagði hún Aladdín í allri einfeldni sinni frá því, er hún hafði sjeð. „Eg sá soldáninn,“ mælti hún, „og er eg sannfærð um, að hann hefur sjeð mig, því eg stóð rjett andspænis honum, en hann hafði svoddan ósköp að tala við mennina, sem sátu bæði á hægri og vinstri hlið honum. að eg gat ekki að mjer gert, að kenna í brjóst um hann. Eg held líka, að honum hafi verið farið að leiðast seinast, því hann rauk allt í einu upp og gekk heldur snúðugt burt, og vildi ekki veita mörgum mönnum áheyrn, sem við hann vildu tala. Mjer þókti vænt um það, því eg var orðinn dauðþreytt að standa; enda er ekki hundrad í hättunni, því eg get farið aptur á morgun, og er þá ekki sagt, að soldán eigi svo annríkt.“

Svo ástfanginn sem Aladdín var, varð hann samt að taka afsökun þessa gilda og þreyja með þolinmæði. Þókti honum vænt um, að móðir hans var nú búin að afjúka því, sem ördugast var, og hafði staðizt að sjá soldán í dýrd sinni, og hjelt hann nú, að hún mundi fá borið upp erindi sitt, þegar færi gæfist, að þeirra manna dæmi, sem hún hafði heyrt tala við hann. Daginn eptir fór hún aptur til hallar soldáns, en þá var ráðstefnusalnum lokað, og var henni sagt, að ekki væri fundur haldinn, nema annan hvern dag. Fór hún aptur til sonar síns með frjettir þessar, og varð hann enn að reyna á þolinmæði sína. Kom hún sexsinnum enn í ríkisráð soldáns og fór jafnærri sem í fyrsta skiptið, og á sömu leið mundi ef til vill hafa farið hundradsinnum enn, hefði soldán ekki

loksins tekið eptir henni. A sjötta deginum spurði hann stórvezírinn, eptir að hann var genginn til herbergja sinna, hvort hann ekki vissi, hvað kona sú vildi, er nú um tíma hefði staðið gagnvart sjer á öllum fundum ríkisráðsins, og haldið á einhverju innan í ljerepts klút.

Stórvezírinn vissi ekki meira um þetta enn soldán, og vildi þó svara einhverju. „Kvennfólkið,“ sagði hann, „barmar sjer opt útaf engu, og ætlar kona þessi líklega að kvarta yfir því, að henni hafi verið selt illt mjöl eða annað þvsumlíkt.“ Soldáni þókti sjer ekki fullnægt með svari þessu og mælti: „Komi kona þessi á næsta ríkisráðs fund, þá gleymdu ekki að láta kalla hana fram, svo að eg geti veitt henni áheyrn.“ Stórvezírinn svaraði engu, en kyssti á hönd sína og lagði hana á höfuð sjer, til merkis um, að hann skyldi hlýða eða láta lífið ella.

Móðir Aladdíns var nú orðin því svo alvön, að ganga á ríkisráðsfund fyrir soldán, að hún virti ómak sitt að vettugi, gæti hún aðeins gert syni sínum til vilja. Næsta fundardag fór hún aptur til hallarinnar og staðnæmdist, einsog endrarnær, við dyrnar andspænis soldáni. Var stórvezírinn þá ekki farinn að bera upp málin, og sá soldán móður Aladdíns og kenndi í brjóst um hana, að hún varð að bíða svo lengi. Sagði hann við stórvezírinn: „Þarna er konan, sem eg minntist á við þig fyrir skemmstu; láttu kalla á hana áður enn þjer gleymist. Vjer munum veita henni áheyrn og afgreiða hana.“ Skipaði vezírinn yfirdyraverðinum, sem stóð hjá honum, að sækja móður Aladdíns; benti hann henni að koma og fylgdi henni að fótskór há sætisins; því næst gekk hann aptur til stórvezírsins og stóð kyrr hjá honum.

Móðir Aladdíns laut með ennið ofanað á breiðunni frammi fyrir há sætinu, því svo hafði hún sjeð alla gera, sem áheyrn fengu hjá soldáni, og lá hún svo, þangaðtil soldán bauð henni upp að standa. „Góða kona!“ mælti hann, „eg hef nú í langan tíma sjeð þig standa hjer í ríkisráði mínu við dyrnar, frá upphafi fundar til enda. Hverra erinda kemur þú hingað?“

Þá fleygði móðir Aladdíns sjer niður, stóð upp aptur og mælti: „Tignarlegi konungur heimsins! áður enn eg skfri yðar hátign frá hinum frábæru og því nær ótrúlegu orsökum, sem knýja

mig til að ganga fyrir yðar veglega konungsstól, þá bið eg yður fyrirgefa mína ofdirfskufullu, eða rjettara sagt, mína óskammfeilnu bæn. Hún er svo fáheyrd, að eg skelf og skammast mín að bera hana upp fyrir soldán minn!“ Til þess að hún skyldi verða uppburðabetri, skipaði soldán öllum að ganga út, nema stórvezírnum, og sagði henni, að nú skyldi hún segja það, er henni lægi á hjarta. En hún vildi fyrst vita sjer borgið fyrir reiði soldáns, er hún mátti við búast, og sagði því: „Herra! eg leyfi mjer fyrirfram að biðja yður, að heita mjer fyrirgefningu og miskunsemi, ef þjer á nokkurn hátt skylduð móðgast eða hneyxlást á bæn minni.“ „Hver sem hún verður,“ mælti soldán, „þá skal hún vera þjer fyrirgefn hjedán í frá og þarftu engu illu að kvíða. Talaðu nú hispsurslaust.“

Sagði hún nú hreinskilnislega frá því, hvernig það atvikadist, að Aladdín sá Badrúlbúdur dóttur soldáns, sem bljes í brjóst honum brennandi elsku, hversu hann hefði sagt sjer frá því, og hversu hún hefði talið og tjáð fyrir honum á allar lundir, og reynt að snúa huga hans frá ástríðu þeirri, sem jafnt hlaut að styggja soldán og dóttur hans. „En þar sem sonur minn,“ mælti hún. „hefði átt að láta sjer skiljast, hvílíka íffdirfsku hann sýndi í þessu. Þá sat hann við sinn keip með slíkri þvermóðsku, að hann hótaði mjer að drepa sig, ef eg skoraðist undan að fara til yðar hátignar og biðja dóttur yðar honum til handa. Í þetta hef eg ráðizt út úr mestu vandræðum, og bið eg yðar hátign ennþá einusinni að fyrirgefa okkur syni mínum ofdirfsku þessa.“

Soldán hlýddi á ræðu hennar með blíðu og mildi, án þess að nokkur þykkju eða reiði svipur sæjist á honum, og ekki skopaðist hann heldur að bæn hennar. En áður enn hann svaraði nokkru, spurði hann, hvað hún hefði í ljereptsklútnum. Tók hún þá óðara postulínsfatið, sem hún hafði lagt niður á fótiskör hásetisins, leysti utanaf því klútin og rjetti soldáni. Því verður ekki með orðum lýst, hversu hann rak í rogastanz, er hann sá slíkan fjölda dýrmætra og ljómandi gimsteina á fatinu, og þá svo stóra, að hann hafði aldrei sjæð slíka. Stóð hann stundarkorn einsog agndofa, en er hann rankaði við sjer, tók hann við gjöfinni, sem hún rjetti honum og kallaði hátt af gleði: „En hvað þetta er

ljómandi fagurt og dýrmætt!“ Skoðaði hann hvern gimstein fyrir sig og dádíst að, sagði hann og, hvað hver hefði til síns ágætis og rjetti stórvezírnum fatið, svo mælandi: „Líttu bara á og muntu við kannast, að ekkert í heiminum getur fullkomnara verið eða dýrmætara enn þetta.“ Vezírin varð frá sjer numinn, er hann sá gimsteinana og sagði soldán við hann: „Hvernig lízt þjer á gjöf þessa? er hún ekki dóttur minni samboðin, og get eg ekki gipt dóttur mína þeim, sem annað eins hefur að bjóða?“

Þessi orð soldáns gerðu vezírin næsta áhyggjufullan, því soldán hafði fyrir skemmstu látið hann skilja á sjer, að hann væri fús á að gipta syni hans Badrúlbúdur, dóttur sína. En nú varð hann, sem von var, hræddur um, að soldáni mundi snúast hugur, er honum var færð svo frábær og afar dýrmæt gjöf. Laut hann því að soldáni og hvíslaði að honum: „Herra! því verður ekki neitað, að gjöf þessi er dóttur yðar samboðin, en eg bið yðar hátign biða í þrjá mánuði, þangaðtil þjer ráðið nokkuð af, og vona eg að sonur minn, sem þjer áður mildilegast höfðuð augastað á, muni á þeim tíma færa yður gjöf, er dýrmætari sje enn þessi frá honum Aladdín, sem þjer ekki þekkið.“ Soldán var að vísu sannfærður um, að það var ómögulegt, en veitti vezírnum samt bæn þessa. Því næst sagði hann við móður Aladdíns: „Far nú heim, þú góða kona! og seg syni þínum, að eg taki þeim kosti, sem þú hefur boðið mjer fyrir hans hönd, en geti ekki gipt dóttur mína fyrr enn sjeð er fyrir heimanmundi hennar, og verður það ekki fyrr enn að þremur mánuðum liðnum þegar þeir eru liðnir, skaltu koma aptur.“

Móðir Aladdíns gekk nú á burt og var því fegnari, sem hún í fyrstu hafði haldið ómögulegt, að fá soldán í tal, en nú hafði henni verið svarað vel og mildilega, þar sem hún bjóst við að verða rekin burt með háðung. Þegar hún kom heim til Aladdíns, gat hann ráðið það af tvennu, að hún segði góð tíðindi, því fyrst og fremst kom hún fyrr enn endarnær, og í öðru lagi var hún hýrleit í framan. „Nú, nú, móðir mín!“ segir hann, „má eg vonast nokkurs, eða á eg að deyja af örvæntingu?“ Móðir hans tók af sjer skýluna, settist í legubekkin hjá honum og mælti: „Nú skaltu ekki lengur vera í óvissu og það segi eg þjer fyrst og fremst, að

nú ber þjer að vera ánægður, í stað þess að hugsa um dauðann.“ Sagði hún honum frá því, er henni var veitt áheyrn á undan öllum öðrum, svo að hún fyrir hið sama kom svo fljótt heim aptur, og fór um það mörgum orðum, hverrar varúðar hún hefði gætt, að bera upp bónorðið til Badrúlbúdur, dóttur soldáns, á þá leið, að hann ekki styggðist, og sagði honum að endingu hið náðuga svar, er hún hafði heyrt af soldáns eigin munni. Gat hún þess ennfremur, að svo mikið hefði hún getað sjeð á soldáni, að það var einkum gjöfin, sem honum fannst mikið um, og hennar vegna mundi hann hafa svarað svo náðugt. „Eg átti því stödur von á því,“ mælti hún ennfremur, „sem stórvezírin hvíslaði einhverju að honum áður, og var eg hrædd um, að hann mundi spilla góðvilja hans til þín, ef nokkur skyldi vera.“

Þegar Aladdín var búinn að heyra þessar frjettir, þóktist hann hverjum manni sælli og þakkaði móður sinni fyrir allt það kapp, er hún hefði lagt á, að því mætti verða frammgengt, sem honum stóð á svo miklu, að annarskostar horfði til vandræða. Nú þó hann valla hefði viðþol fyrir ástarlöngun, þá bjóst hann samt til að þreyja með þolinmæði, því hann hugði orð soldáns vera óbrigðul. Hann taldi vikurnar, dagana, stundirnar og jafnvel augnablikin, þangaðtil fullsæla hans kæmi að hendi, og liðu svo tveir mánuðir, en þá vildi einusinni svo til, að móðir hans gekk út um kvöldtíma og ætlaði að kaupa viðsmjör; sá hún þá, að allt var prýtt einsog á stórhátíð. Sölubúðum var ekki lokað, heldur stóðu þær opnar og var verið að skreyta þær með laufakerfum, bjuggust menn til að prýða þær dýrðlega með ljósum, og vildi hver verða öðrum meiri. Hvervetna lýsti sjer gleði og fögnuður, og voru mannþrengsli í borgarstrætunum af skartbúnum hirðmönnum, sem ridu skrautlega tygjuðum hestum og höfðu með sjer ógrynni þjóna. Spurði hún þá viðsmjörssölumanninn, hverju þetta gegndi. „Hvaðan ert þú komin, góða kona?“ ansaði hann. „Veiztu ekki, að sonur stórvezírsins ætlar í kvöld að eiga Badrúlbúdur, dóttur soldáns? Hún mun bráðum koma frá laugum og munu þá hirðmennirnir safnast saman og fylgja henni til hallarinnar, því þar á brúðkaupið að standa.“

Nú vildi móðir Aladdíns ekki heyra meira af slíku; hún flýtti sjer heim og náði þangað, yfirkominn af mæði. „Son minn!“ sagði

hún við Aladdín, sem sízt átti von á fregn þeirri, er hún færði honum, „nú er allt ónýtt fyrir þjer! þú treystir hinu fagra loforði soldáns, en það verður ekkert úr því.“ Brá Aladdín mjög við þetta; „kæra móðir!“ sagði hann, „skyldi soldán ekki efna það, sem hann hefur lofað mjer?“ „Nei!“ ansaði móðir hans, „í kvöld á að standa brúðkaup þeirra stórvezírssonarins og Badrúlbúdúr kóngsdóttur.“ Sagði hún honum allt það, er hún hafði orðið áskynja um, og skírði honum svo ítarlega frá því, að af tók allan efa fyrir honum. Stóð hann þá einsog steini lostinn, og mundi hver annar í hans sporum hafa bugast af harmi, en afbrýðisemin kom honum fljótt til sjálfs sín. Í sama bili kom honum töfralampinn í hug, og í stað þess að hreyta úr sjer heiptyrðum og heitingum við soldán, stórvezírin og son hans, varð honum þetta að orði: „Móðir mín góða! það er ekki sagt, að sonur stórvezírsins verði svo sæll í kvöld, sem hann heldur. Eg fer nú allrasnöggvast inn í herbergi mitt, en bú þú til kvöldverðar handa okkur á meðan.“

Móðir Aladdíns skildi undireins, hvað hann hafði í hyggju. Jafnskjótt sem hann var kominn í herbergi sitt, tók hann töfralampann, sem þar var geymdur, og njeri hann á sama stað og hann var vanur. Birtist andinn í sama vetfangi og sagði: „Hvað vilt þú? Eg er reiðubúinn að þjóna þjer, einsog þræll þinn, og þræll allra þeirra, sem lampann hafa í hendi sinni, — eg jafnt sem hinir aðrir þrælarn lampans.“

„Heyrðu!“ mælti Aladdín, „hingaðtil hefurðu fært mjer að eta, í hvert skipti, sem mjer lá á, en nú er annað fyrir höndum, sem miklu meira ríður á. Svo er mál með vexti, að eg hef beðið Badrúlbúdúr, dóttur soldáns. Hefur hann fastnað mjer hana og áskildi sjer aðeins þriggja mánaða frest, þangaðtil brúðkaupið yrði haldið. En í stað þess að efna orð sín, þá giptir hann hana stórvezírssyninum nú í kvöld, áður enn fresturinn er liðinn. Nú bið eg þig þess, að þú berir hingað nýgiptu hjónin í hvílu sinni, undireins og þau eru háttuð!“ „Minn herra!“ svaraði andinn, „eg skal hlyða þjer; er nokkuð fleira, sem þú vilt gera láta?“ „Ekki að sinni,“ ansaði Aladdín, og hvarf þá andinn. Fór Aladdín því næst til móður sinnar og borðaði með henni, eins áhyggjulaus og hann átti vanda til. Talaði hann síðan nokkra stund um giptingu kóngsdótturinnar

við móður sína, og var ekki á honum að heyra, að það festi grand á honum. Gekk hann loksins til herbergis síns og ljét móður sína háttá í náðum, en sjálfur beið hann þess, að andinn kæmi aptur og gerði það, sem fyrir hann var lagt.

Meðan þetta gerðist, var nú með miklum virktum búizt til brúðkaups kóngsdótturinnar í höll soldáns, og gekk ekki á öðru enn allskonar viðhöfn og fögnuði allt kvöldið og mestalla nóttina. En er því var lokið, gerði höfuðsmaður geldinga kóngsdótturinnar stórvezírssyninum bendingu og gekk hann þá út, svo ekki bar á. Fylgdi höfuðsmaðurinn honum til herbergja hennar og leiddi hann inn í brúðarhúsið; háttaði brúðguminn þar. Leiddi drottning soldáns brúðurina þangað, og fylgdu henni dætur hennar og þjónustukonur; stríddi brúðurin ákast í móti, einsog siður er til, og varð drottning að draga hana að hjónarúminu, einsog með valdi. Því næst faðmaði hún hana að sjer, bauð henni góðar nætur og gekk burt með öllum hinum konunum; lokaði sú dyrunum, sem seinast gekk út. En þá kom andinn óðara og gaf hann hjónunum engan tíma til að láta dátt hvert að öðru, heldur tók hann þau bæði, utan við sig af undrun, og hvarf á svipstundu í herbergi Aladdíns með þau og rúmið, sem þau lágu í. Hafði Aladdín verið farið að lengjast eftir þeim og skipaði hann andanum undireins að loka vezírssoninn í leyniklesfanum og koma aptur næsta morgun fyrir sólaruppkomu. Flutti andinn þá vezírssoninn, einsog hann var, í skyrta og nærbuxum, þangað sem fyrir hann var lagt, og skildi fyrst við hann, eftir að hann hafði andað á hann, svo napurt, að hrollur fór um hann allan, og gat hann ekki úr því hrært legg nje lið alla nóttina.

Svo mikinn ástarhug sem Aladdín hafði á kóngsdótturinni, þá var hann samt ekki margorður við hana, þegar þau nú sátu eftir tvö ein; sagði hann við hana blíðlega: „Vertu óhrædd, þú tilbeiðslu verða kóngsdóttir! Þú ert óhult hjer, og svo mikla ást, sem eg hef á þjer, þá skal hún samt aldrei ginna mig til að stíga yfir vebönd hinnar miklu virðingar, sem eg ber fyrir þjer. Eg tók ekki til þessa neyðarúrræðis í öðru skyni enn að koma í veg fyrir, að annar maður gegn öllum rjetti fengi þig, þvert á móti heitorði því, er soldáninn, faðir þinn gaf mjer.“ Kóngsdóttirin gaf orðum Al-

addíns lítinn gaum og var hún svo skelkuð og forviða af þessu óvænta æfintýri, að hún mátti engu orði svara. Aladdín ljét nú ekki þar við sitja, heldur afklæddist hann og lagðist í rúmið í stað vezírssonarins, en snjeri þó bakinu að kóngsdóttur, til merkis um, að hann væri dauða verður, ef hann skerði sóma hennar.

Var hann nú ánægður með það, að honum tókst að svipta vezírssoninn sælu þeirri, er hann hafði átt í vændum þessa nótt, og svaf hann allrótt. En ólíka nótt átti Badrúlbúdur og enga hafði hún lifað svo leiða og hörmulega það sem af var æfi hennar. Versta æfi átti samt vezírssonurinn, þar sem hann var. Um morguninn kom andinn til Aladdíns á tilteknum tíma, þegar hann var að fara í fötin, og spurði hann, hvað hann vildi gera láta. „Sæktu stórvezírs soninn!“ mælti Aladdín, „leggðu hann aptur í rúm þetta og flyttu hann í höll soldáns, þangað sem þú sóktir hann.“ Tók Aladdín því næst sverð sitt, og gerði andinn þá í einum svip það sem fyrir hann var lagt, en ekki ljét hann samt kóngsdótturina eða vezírssoninn sjá sig, því þau kynnu að hafa dáið af hræðslu við slíka ófagnaðarsjón. Ekki heyrðu þau heldur, hvað Aladdín sagði við andann, og sáu þau einungis að rúmið hreifðist og að þau fluttust úr einum staðnum í annan, enda var það nóg til að gera þau felmtuð. Óðara enn andinn hafði sett hjónarúmið á rjettan stað, kom soldán til að bjóða dóttur sinni góðan dag. Vezírssonurinn hafði orðið innkalsa um nóttina, og var honum ennþá ekki farið að hlýna, en jafnskjótt sem hann heyrði að dyrunum var lokið upp, spratt hann uppúr rúminu og skauzt inní búningsklefann, þar sem hann kvöldið áður hafði lagt klæði sín.

Soldán gekk að rúmstokknum til dóttur sinnar og kyssti hana á milli augnanna, einsog siður er; bauð hann henni góðan dag, og spurði hana brosandi, hvernig henni liði eptir nóttina. En er hann virti hana betur fyrir sjer, sá hann að djúp hryggð lýsti sjer í yfirbragði hennar, og varð hann hissa á því. Ekki roðnaði hún eða brá sjer í neinu, svo að nokkuð mætti af því marka. Hún leit til föður síns harmsfullum augum, og var svo að sjá, sem hún byggi yfir megnum trega eða mikilli óánægju. En er hann sá, að ekki varð togað orð úr henni, hjelt hann að henni mundi ganga blygðunarsemi til, og gekk á burt. Samt var það grunur hans, að

eitthvað sjerlegt mundi valda þögn hennar, fór hann því undireins til drottningar og sagði henni, hvernig hann hefði sókt að dóttur þeirra. „Ekki skal yðar hátign furða sig á því,“ svaraði hún, „því öllum nýgiptum konum er það eiginlegt, að vera svona dular morg-uninn eptir brúðkaupið; það fer af, þegar liðnir eru svo sem tveir dagar. En mikið skyldi mjer þykja, ef hún ekki fagnaði mjer betur.“ Fór drottning þá til dóttur sinnar og hitti hana í rúm-inu; faðmaði hún hana að sjer og bauð henni góðan dag, en heldur enn ekki brá henni í brún, er hún ekki gat fengið úr henni orð, og sá að hún var döpur og hnuggin í yfirbragði. Vakti hún máls á því við hana og sagði, að hún gæti sparað alla undan-færslu við móður sína; það gæti ekki hjá því farið, að eitthvað frábært hefði hent hana, og skyldi hún segja sjer það hispurslaust, og ljetta þannig á sjer hugsýkinni.

Þá tók Badrúlbúður kóngsdóttir loksins til máls og stundi þungan; „fyrirgef mjer, kæra móðir!“ mælti hún, „ef eg hef misst sjónar á lotningu þeirri, sem mjer ber að auðsýna þjer. Það eru í mjer slíkir höfuðórar eptir fádæmi þau, sem fyrir mig hafa borið í nótt, að hræðslan er ekki runnin af mjer enn, og þekki eg valla sjálfa mig.“ Sagði hún síðan frá því, er rúm hennar, jafnskjótt sem hún var lögzt niður, hvarf í dimmt og fátæklegt hús, en hún sjálf var skilin frá manni sínum og vissi ekki, hvað af honum varð. Kvaðst hún þá hafa sjeð ungan mann, og hefði hann talað við sig nokkur orð, en hún ekki skilið hann fyrir hræðslu sakir; hefði hann gengið í hvíluna í stað eiginmanns hennar, en þó fyrst lagt sverð á milli sín og hennar. Því næst sagði hún frá því, er maður hennar kom aptur, og hversu hún hvarf aptur til hallarinnar með honum, rjett áður enn soldáninn faðir hennar kom að finna hana: kvaðst hún vona, að hann mundi fyrirgefa sjer, hversu illa hún hefði tekið honum, þegar honum væri sagt frá þessum kynlegu tilbrigðum og hinu hörmulega ástandi hennar.

Drottningin hlýddi með stillingu á dóttur sína, en vildi ekki trúa henni. Kvað hún það hafa verið rjett gert af henni, að leyna soldáninn þessa, og rjeði henni til að gera það engum manni upp-skátt, því þá mundi hún verða haldin vitskert. Kóngsdóttirin sór sig um það, er hún hafði sagt, og vitnaði til manns síns. „Eg skal

spyrja hann,“ ansaði drottning; „en þó hann segði sama, þá gæti það samt ekki sannfært mig. En far nú á fætur og lát þjer þetta ekki frammar í hug koma. Það væri þokkalegt, ef önnur eins heilaköst skyldu gera veizluspjöll og glepja allan þann mannfögnuð, er vera skal í marga daga, bæði hjér og hvervetna í ríkinu.“ Kallaði drottning undireins á ambáttir dóttur sinnar, og er hún gat komið henni til að fara á fætur, og sá að hún bjó sig í skart sitt, fór hún til soldáns og sagði honum, að dóttir þeirra hefði að vísu sett í sig eitthvert hugarvingl, en nú væri það farið af henni. Sendi hún síðan eptir stórvezírssyninum, sem þókti frábær virðing að ráðahag þessum; en er drottning spurði, hvort hann tryði hugarburðum konu sinnar, ljet hann sem hann vissi af engu. Var nú brúðkaupsveizlunni haldið áfram allan hinn næsta dag, og reyndi drottning á allar lundir að koma dóttur sinni til að taka þátt í gleðinni; en hún gat með engu móti útrýmt úr higanum nætur æfintýri sínu. Að sínu leyti eins illa lá á stórvezírssyninum útaf hörmunga nótt þeirri, er hann hafði átt, en fyrir metnaðar sakir ljet hann á engu bera og hjeldu allir, að hann væri hinn sælasti af kvonfanginu.

Aladdín vissi allt hvað fram fór í höllinni, og það líka. að nýgiptu hjónin mundu aptur háttá saman, þrátt fyrir það, sem gerzt hafði fyrri nóttina; en honum var ekki mikið um það gefið, að af því yrði. Kallaði hann því á anda lampans, undireins og nokkuð var liðið fram á nótt, og skipaði honum, að sækja vezírssoninn og Badrúlbúdur kóngsdóttur með rúmi þeirra, jafnskjótt sem þau væru háttuð, allt einsog hann hafði gert fyrir nóttina. Gerði andinn trúlega og rækilega það, sem fyrir hann var lagt, einsog í fyrra skiptið og átti vezírin nú jafn napra næturvist og þá, en kóngsdóttir varð sjer til sárustu skapraunar að horfa á Aladdín hjá sjer í hvílu og sverðið á milli þeirra. Um morguninn bar andinn, eptir boði Aladdíns, rúmið með hjónunum í til hallarinnar, þangað sem hann hafði sókt það. Kom þá soldán enn sem fyrir snemma morguns, því honum ljek hugur á að vita, hvernig þeim brúðhjónum hefði liðið seinni nóttina. Stórvezírssonurinn var nú enn sneypari og sárari í skapi eptir seinni nóttina enn hina fyrri, og

jafnskjótt sem hann heyrði að soldán var á leiðinni, spratt hann upp í skyndi og hljóp inn í búningsklefann.

Soldán bauð dóttur sinni góðan dag og ljét eins vel að henni og fyrri morguninn; „nú, nú, dóttir mín!“ mælti hann, „ertu eins stúrin í dag og þú varst í gærmorgun? Segðu mjer nú, hvernig þjer hefur liðið í nótt.“ Svaraði kóngsdóttir engu og var enn dulari og daprari enn daginn áður. Gekk soldán þá úr skugga um, að eitthvað sjerlegt mundi undir búa og varð hann sárreiður útaf því, að hún skyldi dylja sig þess; brá hann þá sverði sínu og kallaði í bræði: „Gerðu nú annaðhvort, að gangast við því, sem þú leynir mig, eða eg hegg af þjer höfuðið þegar í stað!“ Skelfdist hún meir við málróm og svip föður síns, enn henni brá við að sjá sverðið leiptrandi, og tók hún þá þannig til máls með tárin í augunum: „Minn kæri faðir og herra! fyrirgef mjer, hafi eg móðgað þig. Eg vænti þess af gæzku þinni og mildi, að þú látir meðaumkvun koma í reiði stað, þegar þú verður þess vísari, í hvílikum raunum og hörmungum eg hef átt um tvær hinar seinustu nætur.“ Sefaðist þá nokkuð ofsi soldáns og sagði hún honum því næst allt, sem henni hafði viljað til og sagðist svo hjartnæmilega frá, að soldán kenndi sáran í brjósti um hana. Skaut hún því enn til vitnisburðar manns síns, að hún færi með sannindi, og kvað hann mundu sanna sögu sína.

Soldán sá nú, að það var öll von á, þó illa lægi á dóttur hans eptir svo kynleg tilbrigði. „Dóttir mín góð!“ mælti hann. „Það var rangt af þjer, að þú ekki undireins í gærdag sagðir mjer frá þessum undarlega atburði, sem skiptir mig ekki minna enn sjálfa þig. Eg hef ekki gipt þig, til þess að steypa þjer í volæði, heldur miklu fremur til að staðfesta hamingju þína. Útrýmdu nú öllum raunalegum hugleiðingum útaf því, sem þú sagðir mjer frá: eg skal skipa fyrir einsog þörf er á, svo að þú enga nótt eigir frammvegis svo illa og leiða, sem báðar hinar síðustu hafa verið.“ Soldán gekk undireins til herbergis síns, sendi eptir stórvezírnum og spurði hann, hvort sonur hans ekki hefði sagt honum neitt merkilegt. En með því hann ekki hafði haft tal af syni sínum. Þá sagði soldán honum það, sem kóngsdóttirin hafði sagt, og kvaðst hann vilja, að sonur hans sannaði sögu hennar, enda þó

hann ekki efaði, að hún hefði sagt satt. Fór vezírinna þá undireins og spurði son sinn, hvort sagan væri sönn. „Faðir minn!“ svaraði vezírssonurinn, „kóngsdóttirin hefur sagt hreinan sannleikann; en hún veit ekkert af hinni illu meðferð, sem eg sjer í lagi hef orðið að þola. Þú getur því nærri, hvað eg hef tekið út, því í heilar tvær nætur hef eg orðið að standa í einhverjum þröngum leyniklefa, í eintómri skýrtunni; var mjer þar ómögulegt að hrærast úr stað og gat eg ekki hreift legg nje lið, enda þó eg ekkert sæji, sem fyrir stæði. Þrátt fyrir þetta ber eg sama hjartabel til kóngsdótturinnar og áður; en svo mikinn veg og sóma, sem ráðahagur þessi veitir mjer, þá vil eg samt heldur deyja, en vera í slíkri upphæð, ef þessu skyldi fram fara eptirleiðis. Kóngsdóttirin lítur víst eins á þetta mál og eg, og mun hún sjá það, að við verðum að skilja, ef vel á að fara, og stendur okkur báðum það á jafnmiklu. Bið eg þig því, kæri faðir! sökum elsku þeirrar, sem knúði þig til að vera mjer í útvegum um þenna mikla sóma, að koma því til leiðar, að soldán segi hjónabandi okkar slitið.“

Svo metnaðargjarn sem stórvezírinna var, þá reyndi hann samt ekki að biðja son sinn að hafa þolinmæði, er hann sá að hann var svo einbeittur; fór hann þá til soldáns og sagði honum, að eptir því sem syni sínum segðist frá, þá væri sagan sönn. Beið hann ekki þess, að soldán veki máls á skilnaði hjónanna, enda sá hann að honum var það ekki fjærri skapi; beiddi hann soldán leyfa það, að sonur sinn mætti aptur flytja úr höllinni, því það væri ekki sæmandi, að dóttir hans stundu lengur bakaði sjer slíkar hörmungar af elsku til hans. Því játti soldán fúslega og ljét því undireins boð út ganga, að hætta skyldi öllum veizluhöldum og fögnuði, bæði í höllinni, borginni og hvervetna í ríkinu. Varð mönnum næsta tíðrætt um þetta og leiddar margar getur að því, hvað valda mundi, en enginn vissi frekara um það, enn að þeir stórvezírinna og sonur hans höfðu sjezt ganga frá höllinni, og verið næsta hnuggnir í bragði. Aladdín einn vissi leyndarmál þetta og hlakkaði með sjálfum sjer yfir því, hversu heppileg not hann hafði haft af lampanum. En sízt kom soldáni eða stórvezírnum til hugar, að Aladdín, sem nú var þeim fyrir löngu úr minni liðinn ásamt kvonbænum hans, skyldi eiga nokkurn hlut að gjörningum þeim, sem

hjónaskilnaðurinn hlaut af. Beið Aladdín þangaðtil liðin var þriggja mánaða fresturinn, sem soldán hafði sett honum, þangaðtil hann gengi að eiga Badrúlbúður; en næsta morgun eftir að fresturinn var á enda, sendi hann móður sína til hallarinnar, til að minna soldán á heitorð hans.

Móðir Aladdíns staðnæmdist nú við dyrnar á ráðstefnusalnum á sama stað og áður. Óðara enn soldán tók eftir henni, kannaðist hann við hana og rankaði við bæn hennar og heitorði sínu. Greip hann því frammí fyrir stórvezírnum, sem var að segja fram mál eitt og mælti: „Vezír! þarna sje eg hina góðu konu, sem gaf mjer svo fallega gjöf fyrir nokkrum mánuðum síðan; sæktu hana! þú getur aptur tekið til frammsögu málsins, þegar eg er búinn að veita henni áheyrn.“ Stórvezírinn leit til salardyranna og kannaðist við móður Aladdíns; skipaði hann þá yfirdyraverði, að láta hana ganga fram. Gekk hún nú að tröppum hásatísins og fleygði sjer þar niður. En er hún var aptur upp staðin, spurði soldán, hvers hún beiddist. „Herra!“ svaraði hún, „eg geng nú aptur fyrir veldisstól yðar hátignar, til þess að minna yður á það í nafni Aladdíns sonar míns, að nú er liðinn þriggja mánaða fresturinn, sem þjer settuð, þangað til bæn sú yrði uppfyllt, sem mjer auðnaðist að bera upp fyrir yður.“ Hafði soldán þá að vísu ekki ætlað sjer aunað enn að hafa konuna af sjer, því honum þókti ráðahagurinn lítt samboðinn dóttur sinni; komst hann því nú í vanda, er hann var minntur á lofordið. Svo hann nú ekki skyldi hlaupa á sig, kvaddi hann stórvezírinn til ráða, og kvað sjer vera mjög á móti skapi, að gipta dóttur sína ókunnugum manni, sem að öllunni líkindum væri af lágum stigum.

„Herra!“ svaraði stórvezírinn, „til að komast hjá þessum óvirðuglega ráðahag, veit eg ekki nema eitt ráð, sem óbrigðult er, og Aladdín verður að una við. Þjer skuluð gera honum dóttur yðar svo dýra, að öll auðæfi hans, hvað mikil sem eru, ekki hrökkvi til.“ Soldán fjellst á ráð þetta, hugsaði sig stundarkorn um og segir síðan við móður Aladdíns: „Góða kona! soldán verður að standa við orð sín, og er eg því fús á að unna syni þínum þess fagnaðar, að eiga dóttur mína. En eg get ekki vel gipt hana, nema eg viti, hvað hún fær í aðra hönd;

segðu því syni þínum, að eg skuli binda enda á heit mitt, undir-
eins og hann sendir mjer fjörutíu fót úr skíru gulli og full af
öðrum eins dýrgripum og þeim, sem þú einusinni fjekkst mjer fyrir
hans hönd; fjörutíu svartir þrælar skulu bera fötin, og gangi á
undan þeim jafnmargir hvítir þrælar, ungir, vel vaxnir og fríðir
sýnum, og allir í hinum skrautlegasta búningi. Með þessum skildaga
skal eg gefa honum dóttur mína; far nú, góða kona! — eg vonast
eptir svari frá honum.“ Móðir Aladdíns fleygði sjer þá aptur niður
frammi fyrir hásætinu og gekk síðan heim. Á leiðinni hló hún í
huganum að hinu íffislega uppátæki sonar síns og segir við sjálfa
sig: Hvar á hann að fá gullfötin og annað eins ógrynni af marglita
glerinu? Ætli hann fari aptur ofan í jarðhvelvinguna, sem lokaðist
aptur, til að lesa það af trjánum? Og hvar á hann að fá alla
þessa sprengilegu þræla, sem soldán heimtar? Hann er nú orðinn
af ósk sinni og er eg hrædd um, að hann verði ekki vel ánægður
með erindislokin.

Um þetta var hún að hugsa, þegar hún kom heim, og sagði
hún þá við Aladdín: „Son minn! hugsaðu nú ekki til að fá dóttur
soldánsins; hann tók mjer raunar góðmannlega, og eg held hann
hafi ekki verið þjer mótsnúinn; en ef mjer skildist rjett, þá taldi
stórvezírin honum hughvarf. Því þegar eg hafði minnt soldán á
heitorð hans og sagt honum, að þriggja mánaða fresturinn væri
á enda, þá talaði hann stundarkorn í hljóði við vezírinn, áður enn
hann svaraði mjer.“ Sagði hún honum því næst greinilega, hvað
hann hafði sagt við hana, og með hverju skilyrði hann vildi gipta
honum dóttur sína. „Hann vonast nú eptir svari frá þjer,“
mælti hún að endingu, „en þá má hann víst lengi bíða.“

„Ekki svo lengi sem þú heldur, móðir mín!“ ansaði Aladdín.
„Soldáninum skjátlast illa, ef hann ætlar að gera mig afhuga dóttur
sinni með gífurlegum kröfum. Eg bjóst við öðrum óvinnandi
erfðleikum, eða þá að hann kynni að meta Badrúlbúður hina óvið-
jafnanlegu dóttur sína, miklu dýrari enn hann hefur gert; en nú er
eg óhræddur, og það, sem hann heimtar af mjer, er lítillæði eitt í
samanburði við það, sem eg get veitt honum. Nú meðan eg býst
til að fullnægja honum, skalt þú sækja okkur eitthvað til miðdegis-
verðar, og láta mig ráða.“ Óðara enn móðir Aladdíns var farin

út að afla matfanga, tók hann lampann og njeri hann; birtist þá andinn í sama svip og spurði, hvað hann vildi gera láta. „Soldáninn,“ ansaði Aladdín, „ætlað að gipta mjer dóttur sína, en heimtar fyrst af mjer fjörutíu fót úr skíru gulli, stór og þung, og skulu þau vera kúfuð ávöxtum úr garðinum, þar sem eg fjekk lampann, sem þú ert háður. Fjörutíu svartir þrælar skulu bera fötin, en á undan þeim gangi fjörutíu hvítir þrælar, ungir, fríðir sýnum og vel vaxnir, og allir í hinum dýrasta búningi. Útvegaðu nú allt þetta sem fljótast, svo eg geti sent soldáni það, áður enn hann slítur ríkisráðs fundi.“ Andinn lofaði að gera það undireins, sem fyrir hann var lagt, og kom hann að vörmu spori aptur með fjörutíu svarta þræla; bar hver þeirra fat úr skíru gulli, þungt og fullt af perlum, demöntum, rúbínum og smarögðum, og voru gripir þessir ennþá stærri og fegri enn þeir, sem soldán áður hafði fengið. Silfurofinn silkidúkur, gullrósaður, var breiddur yfir hvert fat. Allur þessi hópur svartra og hvíttra þræla með gullfötin, fyllti því nær allt húsið, enda var það alllítið, með litlum forgarði fyrir framan, en dálítill laukagarður var að húsabaki. Spurði andinn Aladdín, hvort hann væri ánægður, og hvort hann hefði meira að skipa fyrir. Kvaðst Aladdín ekki þurfa neins frekara og hvarf þá andinn.

Móðir Aladdíns kom nú heim af torginu og varð frá sjer numin af undrun, er hún sá svo marga menn og svo mikil auðæfi. Lagði hún frá sjer matföngin, sem hún hafði keypt, og ætlaði að bregða skýlunni frá andliti sjer, en Aladdín aptraði henni. „Kæra móðir!“ mælti hann, „nú er dýr hver stundin, því nú ríður mjög mikið á því, að þú færir soldáni gjöfina, sem hann heimtaði, áður enn ráðstefnu er slitið. Þegar hann sjer áhuga minn og alúð í þessu, getur hann skilið, hversu heitt og einlæglega eg þrái þá sæmd, að verða tengdasonur hans.“ Beið Aladdín þess ekki, að hún svaraði, heldur lauk hann upp húsdyrnum og ljet alla þrælana ganga út í röð, svo að svartur alltaf gekk á eptir hvítum, og bar hver um sig gullfat á höfði. En er móðir hans var komin út á eptir aptasta þrælum, þá lokaði hann dyrunum og sat óhræddur eptir heima, í þeirri von, að soldán mundi gefa honum dóttur sína, þegar hann væri búinn að fá gjöfina.

Undireins og hinn fremsti af hvítu þrælunum var genginn

út úr húsi Aladdíns, stóðu allir við, sem fram hjá gengu, og áður enn allir hinir áttatíu þrælar voru komnir í augskýn, var strætíð troðfullt af fólki, sem þusti að úr öllum áttum, til að horfa á þessa dýrðlegu sjón. Hver þræll var í svo dýrum klæðum, bæði að efni og gimsteina skarti, að þeir, sem best höfðu vit á, virtu þau til meira enn miljónar. Varð þar allt samfara, hinn fagri og snyrtilegi klæðnaður, hinn þekkilegi limaburður og hið hvatlega vaxtarlag þrælanna; gengu þeir svo fram, að jafnt bil var á milli þeirra og var mikill hátíðabragur á göngu þeirra. Belti þeirra voru úr skíru gulli og alsett gimsteinum með mesta hagleik, og stóð af þeim skínandi ljómi; gimsteinasylgjur voru í túrbönum þeirra, og fjellu allir, sem á horfðu, svo mjög í stafi og undrudust, að þeir máttu eigi fá nóg af sjón þessari og mændu þeir eptir þrælunum svo langt sem augað eygði; því í þeim strætunum, sem leiðin lá um til hallarinnar, var slík mannþröng, að hver varð að standa þar sem hann var kominn. Þannig naut mikill fjöldi af borgarlýðnum, bæði æðri og lægri stjettar, þeirrar ununar að sjá þessa töfrandi dýrð. Þegar sá þrællinn, sem fremstur var af hinum áttatíu, kom að hliðum fremsta hallargarðsins, stóðu dyraverðirnir í röðum, því þeir höfðu skipazt fyrir, undireins og þeir sáu för þrælanna; hugðu þeir fremsta þrælinn vera konung, svo skrautlega og ríkmannlega var hann búinn, og ætluðu þeir að kyssa á klæðafald hans. En þrællinn vísaði þeim frá sjer eptir fyrirsögn andans og mælti með alvöruhefni: „Vjer erum ekki nema þrælar; drottinn vor mun koma, þegar tími er til.“

Gekk nú sveit þrælanna inn í næsta hallargarð, sem var afarmikill um sig; stóðu þar höfuðverðir konungs með vopnum, meðan ríkisráðsfundir voru haldnir. Voru sveitarforingjar varðliðsins frábærlega skrautbúnir, en samt báru þrælar þessir langt af þeim. Ekkert í allri hirðsveit soldáns mátti þar við jafnast, og öll viðhöfn og prýði hirðmanna þeirra, er stóðu umhverfis hann, varð að engu í samanburði við það, er nú bar fyrir augu þeim.

Undireins og soldáni var sagt, að þrælarnir væru á leiðinni, hafði hann skipað að hleypa þeim inn; gátu þeir því fyrirstöðulaust gengið inn um dyrnar á ráðstefnusalnum og haft á sjer hina fegurstu skipun. En er þeir allir voru komnir inn, skipuðust þeir

í stóran hálfhring frammi fyrir háseti soldáns; lögðu þá svörtu þrælarnir gullfötin niður á gólfábreiðuna. Því næst fleygðu allir þrælarnir sjer niður, svo að enni þeirra snertu gólfábreiðuna, stóðu síðan upp aptur og tóku hönduglega dúkana af fötunum, sem voru fyrir framan þá. Eptir það stóðu þeir lotningarfyllir með hendurnar krosslagðar á brjósti sjer. En meðan þetta gerðist, var móðir Aladdíns komin inn, gekk hún að hásetinu, fjell fram fyrir soldán og tók þannig til máls: „Herra! Aladdín sonur minn veit vel, að mikið vantar á, að gjöf sú, er hann sendir yður, sje jafnvirði Badrúlbúdur, dóttur yðar, en samt vonar hann að yðar hátign og dóttir yðar þiggi hana af mildi sinni, því heldur sem hann með þessu hefur reynt til að fullnægja þeim skildaga, sem þjer hafð sett honum.“

Undireins og soldán sá hin fjörutíu gullföt, sem hlaðin voru hinum fegurstu og dýrustu gimsteinum, og hina áttatíu þræla, er ásýndum voru einsog konungar, varð hann svo frá sjer numinn af undrun, að hann mátti ekki sinna því, er móðir Aladdíns sagði. Svaraði hann henni því ekki, heldur vjek hann sjer að stórvezírnum, sem ekki gat heldur skilið, hvaðan slík auðæfi væru komin. „Nú, nú, vezír!“ mælti soldán, „hvað hyggur þú um hinn ókunnuga mann, sem sendir þessa afardýrmætu gjöf? heldur þú hann sje ómaklegur dóttur minnar?“ Þó nú vezírnum þækti súrt í brotið, að ókunnugur maður skyldi bola son hans frá og fá dóttur soldáns, þá lá það samt svo í augum uppi, að gjöf Aladdíns var meira enn nóg til að sanna það, að hann væri verður svo göfugra tengda. „Herra!“ svaraði hann, „fjærri fer því, að eg ætli að sá, sem gefið hefur yðar hátign svo veglega gjöf, sje ómaklegur sæmdar þeirrar, sem honum er ætluð, og það mundi eg segja, að hann væri meiri sæmdar maklegur, ef nokkur auður væri til, sem vegið gæti upp á móti dóttur yðar.“ Hliðmennirnir, sem við voru, kváðust og vera samdóma stórvezírnum og hikaði soldán sjer nú ekki við að svara. Spurði hann ekki einusinni að því, hvort Aladdín að öðru leyti væri þeim kostum búinn, sem hann mundi til ætlast af tengdasyni sínum, því þegar hann leit á þessi ógrynni auðæfanna, fannst honum svo mikið um, að Aladdín skyldi svo fljótt og fyrirhafnarlaust hafa fullnægt svo geysifrekum kröfum, að hann gekk öldungis úr skugga um, að honum mundi í engu

vera áfátt. Beiddi hann því móður Aladdíns að skila til hans, að hann vonaðist eptir honum og mundi taka honum báðum höndum, og þækti sjer því betra, því fyrr sem hann kæmi, til að þiggja Badrúlbúddúr af sinni hendi.

Móðir Aladdíns gekk nú á burt og var svo glöð í huga, sem vænta mátti af lítilsháttar konu, er allt í einu sá son sinn hafinn upp á svo hátt stig. Sleit soldán ríkisráðsfundi og skipaði geldingum þeim, er þjónuðu dóttur hans, að bera gullfötin inn í herbergi hennar og fór hann einnig þangað sjálfur, til að skoða þau betur. Hinum áttatíu þrælum var fylgt lengra inn í höllina; ljet soldán þá nokkru seinna fylkja sjer fyrir utan grindagluggann hjá dóttur sinni, til þess að sýna henni, hversu glæsilegir þeir voru ásýndum.

Aladdín sá undireins á móður sinni, þegar hún kom, að hún hafði góðar frjettir að segja. „Þú mátt vel fagna!“ mælti hún, „og svo þú ekki lengi sjert í vafa, þá skaltu vita, að soldán hefur sagt þig verðan þess, að eiga dóttur sína, og gerði öll hirðin góðan róm að máli hans. Hann vonar eptir þjer og mun taka þjer báðum höndum, og láta ykkur eigast. Búst þú nú til að koma á hans fund þannig, að þú ekki verðir minni í hans augum enn þú ert, því hann hefur fjarska mikið álit á þjer. Eg tel það reyndar víst eptir öll undrin, sem hingaðtil hefur á gengið, að þar muni ekkert til skorta. En soldáninum leidist að bíða eptir þjer; farðu nú til hans viðtafarlaust.“ Varð þá Aladdín frá sjer numinn af fögnuði og fanginn af ástarhug til kóngsdótturinnar, svaraði hann því tómlega og gekk til herbergis síns. Tók hann þar töfralampann í hönd sjer og kallaði á andann, en hann kom í sama vetfangi og sýndi þannig hlýðni sína. „Andi!“ sagði Aladdín við hann, „þú verður að gera mjer laug í skyndi og útvega mjer svo ríkmannlegan og skrautlegan klæðnað, að enginn konungur hafi nokkru sinni átt sjer fegri.“

Óðara enn hann hafði talað út síðasta orðið, brá andinn huliðs-hjálmí yfir sig og hann, þreif hann á lopt og hvarf með hann í baðhús, sem gert var af hinum fegursta marmara. Þar var hann færður úr fötunum af ósýnilegum höndum, í stórum og hreinum sal, var hann því næst borinn í mátulega hlýtt bað, og núinn og þveginn í allskonar ilmandi vatni. Var hitinn á sínu mælistigi

í hverjum baðklefa, og er Aladdín var laugaður í þeim öllum, var hann allur annar enn þegar hann fór til baðsins. Hörundslitur hans var orðinn bragðlegur, hvítur og blómlegur og kenndi hann sig nú miklu ljettari og hraustari. En er hann var aptur kominn í salinn, fann hann fót þau, er hann hafði heimtað, og hjálpaði andinn honum í þau; dáðist hann um leið að hverju um sig, svo langt þókti honum það vera umfram von sína. Þegar hann var alklaeddur, bar andinn hann aptur heim til sín og spurði, hvort hann hefði nokkuð frekara að skipa sjer. „Já!“ svaraði Aladdín, „eg vona að þú færir mjer sem fljótast hest, er að gæðum taki fram hinum segursta í hesthúsi soldáns; söðulklaðið, söðullinn og gjarðirnar skulu vera meira enn miljónar virði. Þaðauki heimta eg tuttugu þræla og sjeu þeir eins skrautbúnir og þeir, sem gjöfna báru, skulu þeir ganga við hlið mjer og að baki mjer, en tuttugu aðrir skulu ganga á undan mjer í tveimur röðum. Skaltu og útvega sex ambáttir til að þjóna móður minni og sje hver um sig að minnsta kosti eins skrautbúin og ambáttir Badrúlbúður kóngsdóttur, skulu þær bera fullkominn höfuðbúnað, er drottningu má sæma. Auk þessa þarf eg tíu þúsund gullpeninga í tíu pokum. Farðu nú og flýttu þjer.“

Andinn hvarf í sama vefangi og kom skjótt aptur með hestinn og hina fjörutíu þræla; af þeim voru tíu, sem báru hver um sig einn poka með þúsund gullpeningum í; kom andinn og með sex ambáttir og bar hver þeirra á höfði sjer heilan klædnað handa móður Aladdíns, sveipaðan silfurrósuðum silkidúk, og var hver búningurinn öðrum ólíkur. Allt þetta fjekk andinn Aladdín, en hann gaf móður sinni fjóra poka af hinum tíu til sinna þarfa. Ljet hann þrælana halda á hinum sex og skipaði þeim að fleygja úr þeim gullinu fullum höndum, á leiðinni til hallarinnar. Skipaði hann þeim og að ganga á undan sjer með hinum; skyldu þrír vera hægra megin og þrír vinstra megin. Að endingu fjekk hann móður sinni hinar sex ambáttir og sagði henni að bæði þær sjálfar og búningarnir, sem þær báru, skyldu vera hennar eign.

En er hann hafði látið andann frá sjer fara, hafði hann ekki hugann á öðru enn að ná sem fljótast fundi soldáns. Sendi hann því einn af hinum fjörutíu þrælum til hallarinnar, en ekki samt hinn fríð-

asta, því þeir voru allir jafnfróðir; skyldi hann spyrja yfirðyravörðinn, nær honum mætti veitast sá sómi að fleygja sjer fram fyrir fætur soldáns. Kom þrællinn fljótt aptur með þau boð, að soldán vonaðist eptir honum og væri ópolinmóður. Fór Aladdín þá á hestbak, og tók öll sveitin sig upp með þeirri skipun, sem fyrr greindi. Hafði hann aldrei fyrr komið á hestbak, en þó bar hann sig svo kurteislega, að hinir leiknustu riddarar mundu ekki hafa haldið hann vera viðvaning. Strætinn, sem hann reið um, fylltust á svipstundu ótölulegum manngría og tók hvervetna undir af gleðiópi, lofi og blessunum lýðsins, einkum þegar þrælarnir sex fóru að ausa út gullpeningunum. En ópið kom ekki frá þeim, sem bogruðu og boluðust til að tína upp gullið, heldur hinum kurteisari mönnum, sem ekki gátu annað enn lokið lofsorði á örlæti Aladdíns. Annars fór því fjærri, að þeir könnuðust við hann, sem höfðu sjeð hann hlaupa um strætinn og leika sjer meðan hann var unglingur, því enda þeir, sem fyrir skemmstu höfðu sjeð hann, gátu valla þekkt hann, svo var hann umbreyttur. Var það ein af náttúrum lampans, að hann veitti smámsaman alla þá fullkomnun, sem að liði mátti verða í hverri þeirri lífsstöðu, sem eigendurnir komust í, þegar þeir neyttu hans vel og skynsamlega. Varð öllum miklu starsýnna á Aladdín sjálfan, enn viðhöfn þá og dýrð, er ljómaði umhverfis hann, enda höfðu flestir þegar um morguninn sjeð nokkuð áþekkt, þegar þrælarnir færðu soldáni gjöfina. Þeir sem vit höfðu á, dáðust samt að fegurð hestsins og misstu ekki sjónar á henni, hversu skrautlegur sem söðullinn var og reiðtygin.

Þegar það varð kunnugt, að Aladdín gengi að eiga Badrúlbúður kóngsdóttur, þá öfundaði enginn hann, þó hann væri af lágum stigum, hvorki af upphefð þessari nje auðlegðinni; svo vel þókti hann að hvorutveggi komin. Var nú allt í höllinni tilbúið til að fagna honum. Ætlaði hann að stíga af baki við óæðra hliðið, einsog stórvezírin, hershöfðingjarnir og hinir æðstu jarlar úr skattlöndunum verða að gera, en yfirðyravörðurinn leyfði honum það ekki, heldur fylgdi hann honum allt að áheyrnarsalum og hjálpaði honum af baki, þó hann stríddi á móti. Við salardygnar skipuðust dyraverðir í tvísettar raðir, og leiddi yfirmaður þeirra Aladdín við hægri hönd sjer milli raðanna að háseti soldáns. Undraðist

hann mjög, er hann sá, að tengdasonur hans tilvonandi var miklu skrautlegar og ríkmannlegar búinn enn hann sjálfur nokkur tíma hafði verið, en þó kom honum það einkum óvænt, hvað Aladdín var fríður sýnum og fallega vaxinn, en kurteis og fyrirmannlegur í öllu látbragði, því það stakk mjög í stúf, þar sem móðir hans hafði verið svo fátæklega til fara, þegar hún kom á hans fund. Var hann því sem agndofa af undrun, en samt stóð hann upp og gekk tvær eða þrjár tröppur ofan úr hásetinu til að aptra Aladdín frá því að fleygja sjer fram fyrir sætur hans, og fadmaði hann að sjer með blíðu. Ætlaði Aladdín þá eptir vinalót þessi að falla fram fyrir soldán, en hann varnaði honum þess og ljét hann nauðugan stíga í hásetið og setjast á milli sín og stórvezírsins.

Tók þá Aladdín þannig til máls: „Herra! eg tek við sóma þeini, sem yðar hátign auðsýnir mjer, fyrst þjer mildilegast viljið unna mjer hans, en leyfið mjer að geta þess, að eg man fullgjörla, að eg er borinn þræll yðvar og þekki vald yðvart; veit eg og vel, að ætterni mitt hefur vísað mjer til sætis langt fyrir neðan dýrð og vegsemd yðar hátignar. En hafi eg unnið til þess, að mjer yrði svo mildilega fagnað, þá á eg það tilviljun einni að þakka, því af henni atvikaðist, að eg gerðist svo djarfur, að lypta augum mínum, hugrenningum og óskum til hinnar guddómlegu dóttur yðar, sem eg þrái af öllum hug. Bið eg yðar hátign fyrirgefa ofdirfsku mína, en eg fæ þess ekki dulizt, að ef hinni kærustu ósk minni ekki verður frammgeugt, þá mun eg deyja af harmi.“ „Son minn!“ ansaði soldán, og fadmaði hann að sjer á ný, „það væri rangt af þjer, ef þú tortryggðir einlægni mína, þó ekki væri nema í svip. Líf þitt er mjer dýrmætara enn svo, að eg ekki neyti allra ráða, sem eg hef föng á, til að verja það og varðveita. Unnin, sem eg hef af því að sjá þig og heyra, þykir mjer meira verð enn öll auðæfi þín og mín til samans tekin.“ Þá gerði soldán bendingu, og gullu lúðrar, horn og bumbur við í sama bili; leiddi hann Aladdín inn í glæsilegan sal og voru þar hinar dýrustu krásir á borði, mataðist soldán þar einn með Aladdín, en stórvezírin og hirðmennirnir stóðu umhverfis borðið og var þeim ráðað niður eptir virðingu og metorðum. Hafði soldán ekki augun af Aladdín, svo vænt þókti honum um hann, og vjek hann ræðu sinni að

margvíslegu umtalsefni; sýndi Aladdín svo mikla kunnáttu og greind, að soldán styrktist enn betur í hinni góðu trú, er hann hafði á honum.

Þegar borið var af borði, skipaði soldán hinum æðsta dómara í höfuðborginni, að semja undireins kaupmálann handa dóttur sinni og Aladdín, og hreinskrifa hann. En að því búnu spurði soldán, hvort Aladdín vildi vera kyrr í höllinni og halda brúðkaup sitt samdægris. „Herra!“ svaraði Aladdín, „svo óþolinmóður sem eg er, og svo mikill hugur sem mjer leikur á, að færa mjer mildi yðar hátignar í nyt, þá verð eg samt að biðja um svo langan frest, sem mjer nægir til að láta gera höll þá, er dóttur yðar sje samboðin. Bið eg yður því um hæfilegt hallarstæði hjá höll yðvarri, svo að mjer veiti hægt að koma á fund yðar. Skal eg gera það, sem í mínu valdi stendur, til þess að höllin verði sem fljótast fullgerð.“ „Son minn!“ mælti soldán, „kjóstu þjer hallarstæði, hvar sem þjer lízt; plássið fyrir framan höllina mína er of ummálmikið og hefur mjer sjálfum komið til hugar að byggja á því. En gleymdu því ekki, að mig langar til að sjá dóttur mína gipta þjer sem fyrst, svo að fögnuður minn komizt á efsta stig.“ Að svo mæltu faðmaði hann Aladdín að skilnaði. Kvaddi Aladdín eins kurteislega og hefði hann uppálizt í hirð og verið þar alla æfi. Reið hann nú heim aptur með sömu viðhöfn og þegar hann kom, og óskaði lýðurinn honum allrar hamingju og blessunar. En er hann var kominn heim í herbergi sitt, tók hann töfralampann og kallaði á andann; ljét hann ekki standa á sjer. „Andi!“ mælti Aladdín, „eg get með öllum rjetti verið ánægður með þig, svo rækilega sem þú hefur hlýtt mjer hingað til, en nú verður þú, ef þjer er unnt, að sýna enn meiri áhuga og dugnað. Eg heimta fyrir krapt þessa lampa. að þú byggir mjer höll, svo fljótt sem þú getur, andspænis höll soldáns, en sje þó nægilega stórt bil á milli; skal hún vera hæfur bústaður handa Badrúlbúður, konu minni. Þú skalt vera sjálfráður um að kjósa öll tilföng, glóðastein, jaspis, agat og hinn fegursta og fjöllitasta marmara; byggingarlaginu læt eg þig einnig ráða. En efst á höllinni skal vera salur mikill með fjórum jöfnum hliðum, og hjálpak yfir; skulu þilin lögð vera gull- og silfurplötum á víxl; tuttugu og fjórir ghuggar sjeu á salnum, sex á hverri hlið

og skulu grindur þeirra vera skreyttar demöntum, rúbínum og smarögðum, með slíkum hagleik, að ekki sjeu dæmi til, en ein gluggagrindin skal ekki vera fullgerð. Skaltu gera höllina með garði, forgarði og aldingarði, en umfram allt skal vera í henni fjehirzla, full af gull- og silfurpeningum. Í eldhúsunum vistabúrunum, kjöllurunum og geymslusölunum skal vera nægð af hinum dýrustu húsgögnum, er samsvari prýði hallarinnar; hesthúsin skulu vera full af hinum fegurstu hestum og öllu, sem þarf til dýraveiða, og þaraðauki skaltu láta vera nóg þjónustufólk og ambáttir handa kóngsdótturinni. Þú munt skilja mig; farðu nú og komdu aptur, þegar allt þetta er fullkomnað.“

Það var rjett um það leyti, sem sól var runnin, að Aladdín skipaði andanum þetta, en árla næsta morgun, er hann var risinn á fætur, kom andinn og sagði: „Höllin er búin, komdu nú og sjáðu, hvort þjer líkar þín.“ Aladdín var fús til þess og ljét andinn hann þá í sama vetfangi hverfa þangað; þókti honum þar allt vera svo langt umfram von sína, að hann gat ekki nóg samlega dáðzt að því. Leiddi andinn hann innan um alla höllina, og lýsti sjer þar hvervetna auðlegð, viðhöfn og þrifnaður. Sýndi hann honum einnig fjehirzluna og lauk fjehirðirinn henni upp fyrir þeim; var þar hlaðið peningapokum, misstórum, allt upp að lopti og það svo skipulega, að mesta snild var á. Í hesthúsunum fann Aladdín hina beztu gæðinga, og er hann hafði skoðað höllina alla, og einkum salinn með tuttugu og fjórum gluggunum, tók hann þannig til máls við andann: „Mjer er fullnægt í alla staði; vantar ekkert nema eitt, sem eg gleymdi að segja þjer; það er ábreiða úr hinu fegursta flossilki, sem breiða skal frá höll soldáns allt til herbergja dóttur hans, svo að hún geti gengið á henni yfrum til hans.“ „Eg kem að vörmu spori aptur,“ ansaði andinn og hvarf. Sá Aladdín þá ósk sína rætast í sama bili, án þess hann vissi með hverjum hætti það varð. Eptir það kom andinn honum heim til sín.

Í sama mund var lokið upp hliðinu á höll soldáns, og brá dyravörðum í brún, er þeir sáu að tók fyrir viðsýni það, sem fyrr hafði verið þeim megin, sem nú var hin nýreista höll Aladdíns. en flossilkisábreiða var lögð þaðan allt að hallarhliði soldáns. En

hreint fjellu þeir í stafi, er þeir horfðu vandlegar á hina dýrðlegu höll Aladdíns, og barst nú fregnin um þetta fádæmis undur um alla hirðina. Hafði stórvezírin komið að hallarhlíðinu um það leyti, sem því var upp lokið, og furðaði hann sig á því með öðrum; sagði hann soldáni frá því fyrstur manna, en reyndi um leið að telja honum trú um, að það væru töftrar einir. En soldán átalði hann fyrir og kvað hann mega vita, að þetta væri höll sú, er Aladdín ætlaði dóttur sinni, og þyrfti enginn að furða sig á því, að hann hefði fullgert hús þetta á svo stuttum tíma, þar sem hann hefði sýnt önnur eins merki auðlegðar sinnar. „Hann hefur ætlað að láta þetta koma okkur óvænt,“ mælti soldán, „og sýna okkur, að með eintómu fje má gera kraptaverk á einni nótt. En þar sem þú talar um töftra, þá verður þú að játa, að þjer gengur öfund til.“ Var þá kominn tími til að ganga á ráðstefnu, og urðu þeir því að slíta tali þessu.

Aladdín fann móður sína þar sem hún var að klæðast búningi þeim, er henni hafði verið fenginn. En um það leyti sem soldán var vanur að ganga frá ráðstefnu, fjeek Aladdín móður sína til að fara til hallarinnar með ambáttum þeim, er andinn hafði útvegað, og segja soldáni, að hún kæmi í því skyni, að henni mætti sú virðing veitast, að fylgja dóttur hans til hallar sinnar um kvöldið. Þó nú hún og ambáttir hennar væru búnar sem drottningar, þá varð lýðnum samt ekki starsýnt á þær, því þær voru huldar höfuðdúkum og báru yfirhafnir utan yfir skartbúningi sínum. Reið Aladdín nú frá húsi föður síns og kvaddi það fyrir fullt og allt, en ekki gleyndi hann töfralampanum; fylgdi honum sama sveitin og með sömu skipun og daginn áður og fór hann þannig til hallar sinnar.

Undireins og dyraverðirnir í höll soldáns sáu til móður Aladdíns, sögðu þeir soldáni til. Var henni þá eptir skipun soldáns fagnað af söngmönnum þeim, er stóðu úti fyrir höllinni, með lúðrabyt og bumbuhljómi, og var því þannig lýst yfir, að hátíð skyldi vera um alla borgina. Fóru kaupmenn að skreyta sölubúðir sínar með dúkum og laufakerfum og bjuggust til að prýða allt með ljósum undir nóttina. Iðnaðarmenn hlupu frá vinnu sinni og þusti allur lýðurinn á plássid, sem var á milli hallar soldáns og hallar

Aladdíns, er allir dáfust að; skildi enginn, hvernig hún hafði getað orðið til á einu dægri.

Móður Aladdíns var tekið með miklum virktum í höllinni, og fylgdi höfuðsmaður geldinganna henni til herbergja Badrúlbúdur kóngsdóttur. Kom hún til móts við móður Aladdíns, faðmaði hana að sjer og bauð henni að setjast í legubekk hjá sjer; ljet hún síðan bera dýran morgunverð á borð fyrir hana, en sjálf ljet hún þjónustukonur sínar búa sig á meðan og prýða sig með hinum dýrustu skartgripum, sem Aladdín hafði gefið henni. Kom soldán þá til dóttur sinnar, til þess að vera nú sem lengst hjá henni, er þau áttu að skilja, og sýndi hann móður Aladdíns mikla virðingu. Þó hann opt hefði talað við hana í ríkisráði sínu, þá hafði hann samt aldrei sjeð hana blæjulausa, fyrr enn í þetta skipti. Mátti gjörla sjá það á henni, þó hún væri hnígin á efra aldur, að hún hafði verið fríð í æsku sinni, og með því soldán sá að kona sú, er ætíð hafði verið fátæklega til fara, var nú eins ríkmanlega búin og dóttir hans, þá rjeði hann af því, að Aladdín mundi vera jafnhyggin, skír og vitur í öllum greinum.

Þegar farið var að náttu, kvaddi Badrúlbúdur föður sinn hjartnæmilega með klökku hjarta og fögrum tárum, og gekk frá herbergjum sínum; gekk móðir Aladdíns til vinstri handar henni og fylgdu henni hundrað ambáttir, búnar í dýrasta skart. Fremstir gengu hljóðfæraleikararnir, sem leikið höfðu á söngfæri sín án afláts. frá því að móðir Aladdíns kom. Næst þeim komu hundrað dyra-verðir og jafnmargir svartir geldingar í tveimur röðum, og gekk höfuðsmaður þeirra fremstur. Fjögur hundrað hirðsveinar soldáns gengu í tveimur flokkum, sinn til hverrar hliðar, og hjeldu á blysum; stóð af þeim slíkur ljómi, að ekki þurfti að sakna dagsbirtunnar. Því síður, sem hallir þeirra soldáns og Aladdíns voru dýrðlega upplýstar. Gekk kóngsdóttir eptir ábreiðunni til hinnar nýju hallar sinnar, og er hún nálgadist hana, hljómaði í einu hljóðfærasláttur söngmanna hennar og sönglist sú, er heyrðist frá höllu Aladdíns, svo að hvers manns hjarta varð frá sjer numið af unun.

Þegar kóngsdóttir kom að inngangi herbergja sinna, tók Aladdín við henni með frábærum fögnuði, sem nærri má geta. Hafði móðir Aladdíns sýnt kóngsdótturinni hann, þar sem hann stóð mitt á

meðal þjóna sinna og beið hennar; varð hún ástum heilluð þá þegar, er hún sá hann í fyrsta sinn. „Tilbeiðslu verða kóngsdóttir!“ mælti Aladdín, „hafi mig hent sú ógæfa, að styggja yður með því ofdirfskufulla kappi, sem eg hef lagt á að eignast svo elskuverða yngismey, sem þjer eruð, þá verðið þjer að kenna hinum fögru augum yðar og yðar allt sigrandi yndisleik um það.“ „Eg hlýði soldáninum föður mínum,“ ansaði kóngsdóttir, „og svo mikið finnst mjer um yfirbragð yðar, að eg get sagt yður, að eg geri það með ljúfu geði.“

Aladdín varð ofurfeginn þessu svari hennar, og ljét hana nú ekki standa lengur, heldur greip hann um hönd hennar, kyssti á hana með blíðlæti, og leiddi hana inn í stóran sal, er lýstur var ótölulegum ljósagrúa; stóðu þar hinar dýrðlegustu krásir á borði, sem andinn hafði upp reitt. Voru þar hinir kostulegustu rjettir á diskum úr skíru gulli; þar var og ríkmannlegt drykkjarborð og voru skálirnar og bikararnir, sem á því stóðu, úr gulli, og var á þeim mesta völungar smíði; var öll önnur prýði í salnum samsvarandi viðhöfn þessari. Varð kóngsdóttir frá sjer numin af því og sagði við Aladdín: „Eg hafði fyrr haldið, að ekkert væri fegra til í heimi enn höll föður míns; en þessi salur einn sýnir mjer nóg samlega, hversu mjer hefur skjátlazt.“

Meðan þau kóngsdóttir, Aladdín og móðir hans sátu til borðs, ljek einhver hinn ágætasti söngmanna flokkur á hljóðfæri og tóku hinar fegurstu meyjaraddir undir með þeim. Sagði kóngsdóttir þá, unaðfangin af söngnum, við Aladdín, að aldrei hefði hún heyrt neitt líkt þessu í höll föður síns. En það vissi hún ekki, að söngmeyjar þessar voru álfkonur, sem andinn hafði til þess kjörið. Þegar borð voru upp tekin, komu dansleikarar og dansmeyjar í stað söngmeyjanna og frömdu þær marga einkennilega dansleika, einsog landssíður var til. Að endingu dansaði einn dansleikari og ein dansmey saman og sýndu alla íþrótt sína. En er loksins var komið undir miðnætti stóð Aladdín upp, rjetti kóngsdótturinni hönd sína og bauð henni í dans, svo sem síður er á Kínlandi, til að klykkja út brúðkaupið. Dáðist allt samkvæmið að dansi hennar, en eftir dansinn leiddi Aladdín hana til brúðarhúss. Þjónustumeyjar kóns-

dóttur færðu hana nú úr fötunum og lögðu hana í sæng; sama gerðu þjónar Aladdíns við hann og þar með var brúðkaupið á enda.

Næsta morgun tekur Aladdín yfir sig skikkju, sem var allt eins fögur og ríkmannleg og sú, er hann hafði borið sjálfan brúðkaupsdaginn. Reið hann stöðan til soldáns og fylgdi honum fjöldi þræla; fagnaði hann honum eins virðuglega og í fyrra skiptið og skipaði að bera morgunverð á borð. En þá sagði Aladdín: „Eg bið yðar hátign sleppa því, að auðsýna mjer sæmd þessa í dag, en láta yður mildilegast þóknast, að taka dagverð í höll dóttur yðar, ásamt stórvezírnum og helztu hirðmönnum yðar.“ Soldán var fús til þess og stóð upp, fór hann fótgangandi, því vegurinn var ekki langur. Gekk Aladdín til hægri handar honum, en stórvezírin vinstra megin; gengu hirðmenn á eftir honum, en dyraverðir gengu á undan með hinum helztu umsjónarmönnum í höllinni.

Því nær sem soldán kom höllinni, því meira undradist hann, hversu hún var fögur. En er hann kom inn í hana, fjell hann hreint í stafi, og er hann að endingu sá salinn með tuttu og fjórum gluggunum og alla prýði hans, en þó einkum gluggagrindurnar, sem alsettar voru hinum dýrustu gimsteinum, þá stóð hann nokkra stund öldungis agndofa. Segir hann þá loksins við stórvezírinn: „Getur það átt sjer stað, að svo fögur höll skyldi vera í ríki mínu, svo nálægt höll minni, og eg skuli ekki hafa vitað af henni áður?“ Svaraði þá stórvezírin og sagði: „Einsog yðar hátign man, leyfðu þjer Aladdín í fyrra dag að byggja höll á þessu svæði. Sáust þess engin merki um sólarlag, en í gær veittist mjer sú sæmd, að segja yðar hátign, að höllin væri fullgerð.“ „Veit eg það,“ ansaði soldán, „en eg gat ekki ímyndað mjer, að höll þessi væri eitt af undrum heimsins. Hvar eru þær byggingar, að veggir sjeu úr gulli og silfri, en gluggagrindur alsettar demöntum og öðrum gimsteinum?“

En er soldán var að dáztað að gluggagrindunum, rak hann augun í það, að ein var ekki fullgerð, og þókti honum það kynlegt. Segir hann því við Aladdín: „Son minn! eitt er það í þessum undurfagra sal, sem mjer þykir furðu gegna, og það er, að gluggagrindin sú arna ekki skuli vera fullgerð. Er það af gleymsku, eða

höfðu verkmennirnir ekki tíma til að leggja smiðshöggið á þetta snildarverk byggingarlistarinnar?“

„Herra!“ svaraði Aladdín, „það var með ásettu ráði gert, að ljúka ekki við grindina, því eg ætlaði yðar hátign þann sóma, að fullgera sal þenna og höllina. Bið eg yður að veita mjer það, er eg bið um af góðum hug, svo eg síðarmeir geti haft mjer það til ágætis.“ „Fyrst að svo er,“ mælti soldán, „þá kann eg þjer mikla þökk fyrir, og skal eg samstundis segja fyrir um þetta, svo sem þörf er á.“ Sendi hann þá eptir hinum ríkustu gimsteinakaupmönnum og hinum beztu gullsmiðum í höfuðborginni. Síðan leiddi Aladdín soldán inn í salinn, þar sem hann hafði veitt Badrúlbúdur á brúðkaupsdeginum. Kom hún rjett á eptir og fagnaði föður sínum svo, að auðsjeð var á henni, að hún var fullkomlega ánægð með giptinguna. Voru þar uppreidd tvö borð og stóðu á þeim hinir dýrustu rjettir á gullfötum; við annað borðið settist soldán með dóttur sinni, Aladdín og stórvezírnum; en hitt borðið, sem var afarlangt, var ætlað hirðmönnunum. Smakkaðist soldáni ágætlega, bæði maturinn og vínið; dáðist hann og að fjórum drykkjarbordum, er alþakin voru flöskum, gullskálum og gullbikurum, er skreyttir voru dýrustu gimsteinum. Hafði hann og hina mestu unun af söngmannaflokkum þeim, er skipað var hingað og þangað um salinn. Kvað við lúðrahljómur og bumbusláttur um leið fyrir utan höllina, mátulega langt í burtu.

Þegar borð voru upp tekin, var soldáni sagt, að gimsteinakaupmennirnir og gullsmiðirnir væru komnir. Fór hann með þeim inn í salinn með tuttugu og fjórum gluggunum, sýndi þeim grindina, sem eptir var, og skipaði þeim að gera hana að öllu einsog hinar. Skoðuðu þeir hina tuttugu og þrjá glugga í krók og kring, en er þeir höfðu borið sig saman um, hvað hver gæti lagt til, ljettu þeir gimsteinakaupmann soldáns skila því, að hvorki ættu þeir svo dýra, nje heldur svo marga gimsteina, sem til slíkrar smíðar þyrfti. „Eg á fleiri enn þörf er á,“ mælti soldán, „komið í höll mína og getið þið valið þar úr steinum mínum, einsog ykkur líkar.“

Þegar soldán var kominn heim í höll sína, ljett hann sækja alla gimsteina sína; völdu gimsteinakaupmenn marga úr þeim, en einkum

þá, er Aladdín hafði gefið soldáni. Tóku þeir síðan til verka og sóktu smámsaman alla gimsteina soldáns, auk þeirra, er stórvezírinn gaf af sínum, og gátu þeir þó með naumindum fullgert svo sem svaraði hálfri grindinni. En er Aladdín sá, að soldán ekki gat gert grindina einsog hinar voru, og allrasízt svo, að það yrði honum til sóma, þá skipaði hann gullsmiðunum að hætta við verk sitt og taka burt aptur gimsteina þá, er þeir höfðu fellt í grindina og fá eigendunum þá aptur. Ónýttu þeir þá á fám stundum sex vikna starf, en jafnskjótt sem þeir voru á burt gengnir og Aladdín var einn eptir, kallaði hann á anda lampans og skipaði honum að fullgera nú grindina, svo að hún yrði öldungis einsog hinar. Hvarf andinn þá, en Aladdín gekk burt úr salnum. Kom hann aptur stundarkorni seinna, og sá hann þá að verkið var æskilega af hendi leyst.

Gimsteinakaupmennirnir og gullsmiðirnir færðu nú soldáni aptur gimsteinana, og sagði sá, sem fyrir þeim var, að þeir eptir skipun Aladdíns hefðu orðið að ónýta verk sitt, er þeir höfðu mikið fyrir haft, og fá gimsteinana aptur þeim sem áttu. Spurði soldán, hvort Aladdín hefði sagt þeim, hvað sjer gengi til, en er þeir neittu því, ljét hann leiða fram hest sinn og reið til hallar Aladdíns; fylgdu honum fáeinir þjónar fótgangandi. Fór hann af baki við tröppurnar, er lágu upp að salnum með tuttugu og fjórum gluggunum; gekk hann upp í salinn og gerði Aladdín engin boð á undan sjer; var hann þar fyrir og sjekk valla tíma til að hlaupa til dyranna og fagna soldáni. Tók soldán þá undireins til máls og sagði: „Eg er sjálfur kominn til að spyrja þig, hversvegna þú ekki vilt láta fullgera svo skrautlegan og einstakan sal, sem þessi er.“

Aladdín sagði soldáni ekki hina sönnu orsök, en hún var sú, að hann átti ekki svo marga gimsteina, sem til þurfti. En til þess að gera honum skiljanlegt, hversu langt höll þessi bæri af öllum öðrum í heimi, svaraði hann honum þannig: „Yðar hátign hefur sjeð salinn áður enn lokið var við hann, en nú bið eg yður skoða hann, og sjá, hvort nokkurs er á vant.“ Soldán gengur raleiðis að glugga þeim, sem ekki hafði verið fullgerður, og sjer að hann er öldungis einsog hinir, og heldur að sjer missýnist. Skoðar hann því báða næstu gluggana og ekki nóg með það, heldur gengur hann á röð-

ina og skoðar þá alla; og er hann gekk úr skugga um það, að grind sú, er hann hafði látið starfa að vikum saman, var nú fullgerð á svipstundu, þá faðmaði hann Aladdín að sjer, kyssti hann á milli augnanna og mælti utan við sig af undrun: „Hver ert þú, að þú skulir geta gert slík fádæmi því nær sem á augabragði? Þinn jafningi er ekki til í öllum heimi og þykir mjer þú því aðdánlegri, sem eg kynnist þjer betur.“

Aladdín tók hóli þessu með mestu auðmýkt og kurteisi; fór soldán síðan heim aptur til hallar sinnar og leyfði tengdasyni sínum ekki einusinni að fylgja sjer þangað. Sagði hann stórvezírnum frá sjer numinn frá undri því, er hann hafði sjeð; en honum þókti það gera þá grunsemd sína ennþá sennilegri, að höll Aladdíns væri með töfrum gerð. Hafði hann þegar í fyrstu látið það í ljósi við soldán, en nú greip soldán frammí fyrir honum og mælti: „Eg sje það, vezír! að giptingin sonar þíns og dóttur minnar er ekki ennþá lifin þjer úr minni.“

Vezírin vildi ekki í móti mæla og lofaði soldáni að trúá því, sem hann vildi. Fór soldán á hverjum degi, þegar hann var kominn á fætur, inn í klesa einn, þar sem höll Aladdíns blasti við, til að skemmta augum sínum með því að horfa á hana, og fór hann þangað þaraðauki allopt þegar á leið daginn. En Aladdín settist ekki í helgan stein í höll sinni, heldur fór hann opt til borgarinnar í hverri viku, bæði til að gera bæn sína sitt í hverju musterinu og líka til að finna stórvezírinn í virðingar skyni, því hann var og vanur að vitja á fund Aladdíns á vissum dögum; fór hann og á fund nokkurra stórhöfðingja, er hann öðru hverju hafði í boði hjá sjer. En þegar hann gekk út, ljet hann jafnan tvo þræla af föruneyti sínu fullum höndum fleygja gullpeningum innan um lýðinn, þar sem hann fór um stræti og torg. Enginum þurfamaður gekk ógladur eða óbænheyrður frá dyrum hallar hans. Sama örlæti sýndi hann, þegar hann fór á dýraveiðar, hvort heldur um nálægar eða fjærlægar sveitir, og beiddi því hvert mannsbarn honum blessunar sökum stórlýndis hans. Menn sóru við höfuð hans og þar kom loksins, að hann móti eigin vilja varð ástsælli enn sjálfur soldáninn. Auk þess að hann var þessum ágætu mannkostum gæddur, var hann og hraustmenni og lagði hið mesta kapp á, að efla almennings þúsund og ein nótt. III.

heill. Sýndi hann það einusinni, er upphlaup varð á landamærum ríkisins, því hann beiddi soldán að setja sig yfir her þann, er sendur var til að bæla niður uppreisnina; fór hann til móts við upphlaupsmenn og gekk svo sköruglega fram, að við sjálft lá, að soldán spyrdi ófari uppreisnarmanna fyrir enn komu Aladdíns til liðsins. Fór hann heim aptur sigri hrósandi, en var þó jafn lítilátur og ljúfmannlegur, sem hann ávallt hafði verið.

Þannig voru nú liðin mörg ár, en þá vildi svo til, að töframaðurinn, sem óviljandi hafði komið Aladdín til vegs og veldis, minntist hans, þar sem hann var í Afríku. Þó hann nú hjeldi að Aladdín hefði dáið aumum dauðdaga í jarðhvelvingunni, þá kom honum samt til hugar að ransaka það betur. Nú með því hann var mikill meistari í deplalist, tók hann úr hulstri læstan stökk, sem hann var vanur að hafa til ransókna sinna. En er hann hafði tekið lokið af, jafnaði hann sandinn og punktaði myndirnar; varð hann þess þá vísari, að Aladdín væri undansloppinn og lifði í mestu dýrð og auðlegð, virðing og vegsemd, og ætti kóngsdóttur fyrir konu. Varð hann þá hamstola af heipt og mælti: „Þessi armi skraddarasonur hefur þá komið að leyndardóm lampans og náttúru hans, og hann nýtur ávaxtanna af erfiði mínu og næturvökum. En hann skal ekki fagna því láni lengur, fyrir skal eg lífið láta.“ Skoðaði hann nú ekki huga sinn lengur um þetta, heldur tók hann hest úr hesthúsi sínu næsta morgun og reið á stað. Fór hann svo úr einni borginni í aðra, og einu landinu í annað, og dvaldi hvergi lengri tíma enn hestur hans þurfti til hvíldar; náði hann þannig til Kínlands og kom í aðsetursborg soldánsins, tengdastöður Aladdíns. Fjekk hann sjer þar herbergi til leigu í gestahúsi einu og hvíldi sig það sem eftir var dags, því hann var dasaður eftir ferðina.

Næsta morgun vildi töframaðurinn heyra allt, hvað talað væri um Aladdín. Gekk hann um borgina og kom í tedrykkjuhús eitt, sem fjölsókt var af heldri mönnum; þekkti hann það frá fyrri ferðinni. Óðara enn hann var seztur, var honum færður tebolli og meðan hann var að sloka hann í sig, heyrði hann allt í kringum sig um ekki annað talað enn Aladdín. En er hann hafði drukkið, gekk hann til eins af þeim, sem voru að tala um hann, og spurði

hann í hljóði, hvaða höll það væri, sem menn lofuðu svo mjög. „Hvaðan ert þú kominn?“ ansaði hinn. „Þú munt vera rjett ný-kominn, ef þú hvorki hefur sjeð nje heyrð getið um höll Aladdíns? Eg segi ekki að hún sje eitt af furðuverkum heimsins, heldur að hún sje það eina furðuverk, sem til er í heimi. Aldrei hefur neitt verið svo stórkostlegt, ríkmannlegt og skrautlegt. Þú munt vera langt að kominn, að þú skulir ekki hafa heyrð hennar getið ennþá. Eg hjelt að um hana væri talað heimsendanna á milli, allt frá því hún var byggð. Skoðaðu hana sjálfur, og dæmdu svo um, hvort eg hef sagt ofsögum af henni.“

„Fyrirgef fáfræði mína!“ ansaði töframaðurinn, „eg kom fyrst í gærðag, og ef satt skal segja, frá endimörkum Afríku, og var orðrómur hallarinnar ekki kominn þangað, þegar eg lagði á stað, en á leiðinni hafði eg svo margt áriðandi að annast, að eg veit alls ekki meira enn það, sem þú sagðir mjer núna. Mundi eg samt undireins seðja forvitni mína, ef þú vildir svo vel gera, að vísa mjer leið.“

Sagði maðurinn honum þá leið til hallar Aladdíns og fór hann þangað þegar í stað. En er hann hafði skoðað höllina í krók og kring, gekk hann úr skugga um, að Aladdín mundi hafa neytt lampans til að byggja hana; blæddi honum þá veldi og auðna hans í augum og fór hann heim aptur til gestaherbergisins í illu skapi. Nú reið á því, að komast eptir, hvort Aladdín bæri lampann á sjer, eða annarskostar, hvar hann geymdi hann. Komst töframaðurinn að því með depla ransóknum sínum, að lampinn væri í höll Aladdíns; varð hann þá frá sjer numinn af gleði og mælti: „Eg næ honum, og illa skal fara fyrir Aladdín, ef hann vill verja mjer þess; eg skal taka hann frá honum, og þrýsta honum aptur niðrí saurinn, sem hann er risinn svo hátt upp úr.“

Sjer til óhamingju var Aladdín farinn á dýraveiðar og ætlaði að vera átta daga í burtu, voru þá þrír dagar liðnir af þeim. Varð töframaðurinn þess vísari af umsjónarmanni gestahússins og var hann þá ekki lengi að taka saman ráð sín. Hann fór til manns, er verzlaði með lampa, og sagði við hann: „Meistari! getið þjer látið mig fá tólf koparlampa?“ Svaraði hinn, að nokkuð vantaði á, að hann hefði svo marga, en ef hann vildi hafa biðlund

til morguns, skyldi hann fá þá alla tólf, hvenær sem vera skyldi. Töframaðurinn kvaðst vera ánægður með það og lagði ríkt á við hann, að láta lampana vera hreina og vel fagaða, og kvaðst skyldu borga þá vel. Daginn eftir tók hann við lömpunum og ljét þá niður í körf, sem hann hafði tekið með sjer, fór hann síðan til hallar Aladdíns. En er hann nálgadist hana, tók hann að kalla: „Hver vill nýja lampa fyrir gamla? Hver vill nýja lampa fyrir gamla?“

Töframaðurinn kalladi svo hátt og lengi, að börnin, sem voru að leika sjer á hallarplássinu, þustu saman og smánuðu hann einsog fábjárna. Hlóu og þeir, sem fram hjá gengu, að heimsku töframannsins, en hann gaf því engan gaum, heldur hrópaði hann án afláts fyrir utan höllina: „Hver vill nýja lampa fyrir gamla?“ Þá hittist svo á, að Badrúlbúdur var í salnum með tuttugu og fjórum gluggunum, og heyrði hún töframanninn hrópa, en heyrði ekki hvað hann sagði fyrir orgi og ólátum barnagrúa þess, sem þyrptist kringum hann og fór æ vaxandi. Sendi hún því eina af ambáttum sínum til að komast eftir, hvaða þys þetta væri. Kom hún aptur og hló þá svo dátt, að kóngsdóttir gat ekki að sjer gert að hlægja með henni. Spurði Badrúlbúdur, því hún hlægi, og svaraði þá ambáttin: „Er ekki von að hver maður hlægi að slíkum fábjárna. sem gengur með fulla körf af fallegum lömpum, spánýjum, er hann ekki vill selja, heldur láta í skiptum fyrir gamla? En háreystið gerir barnagrúinn, sem flykkist kringum hann, svo að hann valla kemsi áfram, og hæðist að honum.“

„Vilji hann gamla lampa,“ mælti önnur ambátt, „þá stendur einn þarna uppi á sillunni, og mun eigandinn ekki taka illa upp. þó hann fái nýjan í staðinn. Ef kóngsdóttir leyfir, þá getur hún að gamni sínu fengið að vita, hvort fábjárni þessi er svo vitlaus. að hann lætur nýjan lampa fyrir gamlan. milligjafarlaust.“

En lampi sá, er ambáttin átti við, var töfralampinn, sem Aladdín hafði látið upp á silluna, áður enn hann lagði á stað á veiðarnar; gerði hann það í hvert skipti til varúðar. Höfðu hvorki ambáttirnar, nje kóngsdóttir sjálf tekið eftir honum fyrr, þegar Aladdín var fjarstaddur. En þegar hann ekki var á veiðum. bar hann lampann ætíð á sjer. Hefði Aladdín ef til vill átt að vera

forsjálli og læsa hann niður. En þesskonar glappaskot hafa orðið á öllum tímum og munu líka eiga sjer stað frammvegis.

Badrúlbúdur kóngsdóttir vissi ekki, hversu mikið var í lampann varið, og fjellst hún á, að gera þetta til gamans. Skipaði hún einum af geldingunum að hafa skipti á honum; fór hann þá ofan til töframannsins og heimtaði af honum nýjan lampa fyrir hinn gamla. Taldi töframaðurinn það víst, að þetta væri töfralampinn, sem hann leitaði að, því öll önnur húsgögn í höll Aladdíns voru úr gulli og silfri. Tók hann því sem fljótast við lampanum af geldingnum, og stakk honum í barn sinn; því næst rjetti hann honum körf sína, svo að hann gæti valið sjer nýjan lampa. Börnin smánuðu nú töframanninn fyrir heimsku hans og ljetu hálfu verr enn áður, en hann lofaði þeim að orga einsog þau vildu og lötr- aði hægt á burt, en ekki bauð hann optar nýja lampa fyrir gamla. Þegar hann var kominn út af plássi því, sem var á milli beggja hallanna, gekk hann um þau strætin, sem afviknust voru, og með því hann nú ekki framar þurfti karfarinnar með nýju lömpunum í, þá sætti hann lagi, þegar hann engann sá á gangi, og lagði hana niður á miðju strætinu. Snjeri hann þaðan inn í annað stræti og flýtti sjer út um næsta borgarhlið. Keypti hann sjer vistir nokkrar í forstaðnum, en er hann var kominn á víðavang, beygði hann út af þjóðveginum og fór á afvikinn stað; hjelt hann þar kyrru fyrir, þangaðtil dimmt var orðið. En loksins, er liðin var ein stund af miðnætti, tók hann lampann úr barmi sínum og njeri hann; kom andinn þá og bauð honum þjónustu sína með sömu orðum og vant var. Skipaði töframaðurinn honum að flytja sam- stundis höll Aladdíns, með öllu, sem í henni væri, og sjálfan sig líka, á einn ákvedinn stað í Afríku. Var það ekki langrar stundar verk, og munum vjer nú að sinni hverfa frá töframanninum, þar sem hann var með kóngsdóttur í höllinni í Afríku, og munum vjer segja nokkuð frá því, er gerðist á Kínlandi.

Undireins og soldán var kominn á fætur um morguninn, fór hann eptir vanda inn í afklefann, til að horfa á höll Aladdíns og dázt að henni; sá hann nú ekki annað enn autt plássið. Varð hann hlessa á því og njeri á sjer augun, en sá ekki meira fyrir það, enn þótt heiðríkja væri og morgunroði á lopti, svo að gjörla

mátti sjá deili á hverju einu. Leit hann til ýmsra hliða og sá engan örmul eptir standa af höllinni. Gat hann ekki skilið í því, hvernig svo traustsmíðuð og skrautleg bygging væri horfin síðan kvöldið áður, svo að engin vegs ummerki sæjust, og stóð hann lengi grafskyr, sem að steini orðinn. „Þarna stóð hún, og í því skjátlást mjer ekki,“ mælti hann, „væri hún hrunin, þá mætti þó sjá rústirnar, og enda þó jörðin hefði gleypt hana, mundu sjást mót til þess.“ Þó hann væri nú genginn úr skugga um, að höllin var horfin, þá beið hann samt nokkra stund, til að sjá, hvort sjer ekki skjátláðist. En loksins gekk hann aptur til herbergja sinna, og leit þó ennþá einusinni um öxl sjer; því næst sendi hann undireins eptir stórvezírnum. Kom hann þegar og hafði flýtt sjer svo mikið, að hvorki sjálfur hann nje þjónar hans höfðu tekið eptir því, þegar þeir gengu fram hjá, að höll Aladdíns var horfin.

„Herra!“ segir hann við soldán, „með því yðar hátign sendir svo fljótt eptir mjer í dag, þar sem þó ráðstefnudagur er, og eg hið bráðasta á að ganga til fundar, þá ræð eg af því, að einhver fádæmi muni valda því.“ „Það eru líka fádæmi, sem hjer eru fram komin,“ mælti soldán, „og sjálfur muntu láta á það sannast. Seg mjer, hvar er höll Aladdíns?“ „Höll Aladdíns?“ ansaði vezírin og vissi ekki hvaðan á sig stóð veðrið. „Þegar eg gekk fram hjá henni rjett í þessu, datt mjer ekki annað í hug enn að hún mundi standa á sínum stað; svo rambyggð hús flytjast ekki svo auðveldlega úr stað.“ „Farðu inn í afklefa minn,“ mælti soldán, „og seg mjer síðan, hvort þú sjer hana.“ Vezírin hlýddi og fór fyrir honum einsog soldáni. Þegar hann með eigin augum hafði sjeð að höllin var horfin, kom hann aptur og mælti: „Yðar hátign mun reka minni til þess, að eg ætíð hjelt, að höll þessi væri með töfrum gerð, en þjer vilduð ekki trúa mjer.“

Soldán gat ekki borið á móti því og varð hann enn reidari fyrir þá sök. Hann kallaði upp og sagði: „Hvar er þessi svívirðilegi svikari? eg skal láta höggva af honum höfuðið.“ „Herra!“ svaraði stórvezírin, „hann fjekk orlof hjá yðar hátign fyrir nokkrum dögum síðan; látið spyrja hann, hvar höllin sje; hann hlýtur að vita það.“ „Það væri of mikil vægðarsemi,“ mælti soldán, „skipaðu undireins þrjátíu af riddurum mínum að leiða hann

fjötraðan á minn fund.“ Stórvezírin gerði það, sem fyrir hann var lagt, og lagði hann niður ráðin fyrir foringja riddaranna, til þess að Aladdín ekki gæti sloppið undan þeim. Hittu þeir hann fimm eða sex mílur frá borginni, og kom hann þá heim af veiðunum. Riddaraforinginn kvaddi hann og sagði, að soldán þreyði hann ákaft og hefði hann sent þá til að segja honum það, og svo til að fylgja honum á heimleiðinni. Var Aladdín með öllu grunlaus, en hálfri mílu fyrir utan borgina, slóu riddararnir allt í einu bring utan um hann og sagði fyrirliðinn: „Oss er það næsta nauðugt, að segja yður, að soldán bauð að taka yður fastan og leiða yður fyrir hann einsog drottinsvikara. Fyrirgefið oss, að vjer verðum að gera skyldu vora.“

Aladdín brá mjög við þetta, en hann vissi með sjálfum sjer, að hann var saklaus, og spurði hann riddaraforingjann, hvað sjer væri gefið að sök, en fjekk það svar, að hvorki hann nje hans menn vissu hót um það. Aladdín sá að menn hans voru of fáir til að verjast, enda hlupu þeir og frá honum, stje hann þá af baki og ljet taka sig mótstöðulaust, þó hann vissi enga sök á hendur sjer. Var þá valið digurri festi um háls honum og kvið og hjelt riddari einn í endann; varð Aladdín þannig að fylgjast með honum til borgarinnar.

Þegar riddararnir komu í forstaðinn og menn sáu að Aladdín, sem hvert mannsbarn unni, var til dauða dreginn, þá tóku sumir sverð og önnur vopn, en sumir steina og eltu riddarana fótgangandi. Ætluðu þeir, sem aptastir voru, í fyrstunni að nema staðar og sundra lýðnum, en hann gerðist brátt svo fjölmennur, að riddurunum þókti ráðleggra að flýta sjer og reyna að komast klaklaust til hallarinnar með Aladdín. Skipuðu þeir sjer í eina röð á hallarplássinu, til að verjast ásókn lýðsins, og fengu þeir bægt honum frá um stund, svo að fyrirliði þeirra og riddarinn, sem dró Aladdín á eptir sjer, komust inn í höllina, og var hliðinu skellt aptur á eptir þeim.

Aladdín var nú leiddur fyrir soldán, sem beið hans uppi á loptsvölunum ásamt stórvezírnum; vildi hann enga áheyrn veita honum, eða leyfa honum að verja mál sitt, heldur skipaði hann böðlinum, sem var þar til taks, að höggva af honum höfuðið.

þreif hann til Aladdíns og tók af honum blekkina; því næst breiddi hann undir hann skinn, er grómtekið var af blóði ótal sakamanna, sem hann hafði hálshöggðið, skipaði hann Aladdín að krjúpa niður á það, batt fyrir augu honum, reiddi sverðið til höggs, og beið þess að soldán gerði sjer bendingu til líflátsins. En áður enn böðlinum væri gerð bending þessi, sá stórvezírinn, að mannfjöldinn, sem stóð á plássinu, fór að klifrast upp á hallarmúrana og rífa þá niður. Vakti hann athygli soldáns á því og rjedi honum til að hlaupa ekki á sig, þar sem slík hætta vofði yfir. Varð soldán svo óttasleginn af upphlaupi lýðsins, að hann ljét samstundis leysa Aladdín úr fjötrum og kallara lýsa því yfir, að hann hefði gefið honum líf og skyldi því hver fara heim til sín.

En er þetta varð kunnugt, hætti fólkið að sækja að höllinni og ljét af öllum óróa, því nú hafði það komið sínu fram, að Aladdín var líf gefið; fjekk það mönnum mikils fagnaðar og dreifðist mannfjöldinn smámsaman. En Aladdín leit upp til loptvalanna á höllinni; sá hann soldán sitja þar og beiðdi hann af náð sinni að segja sjer, hvað hann hefði misgert. „Veiztu það ekki, svikarinn þinn!“ svaraði soldán; skipaði hann honum því næst að koma upp og fór með hann inn í afklefann, þangað er sjá mátti höll hans, virti hann nú Aladdín ekki viðlits og segir með fyrir-litningu: „Þú munt þó víst vita, hvar höllin þín stóð; líttu nú í allar áttir og vittu, hvort þú sjer hana,—seg mjer svo, hvað orðið er af henni.“ Aladdín leit út og sá að þar var nú bersvæði, sem höll hans hafði stadið. Skildi hann ekkert í því, að hún var horfin og varð hann svo utan við sig af fádæmum þessum, að hann gat ekki svarað soldáni einu orði. En er soldán gerðist ópolinnmóður og spurði hann hvað eptir annað, hvað orðið væri af höllinni og dóttur sinni, tók Aladdín þannig til máls: „Herra! eg sje að höllin, sem eg byggði, er horfin, og get eg ekki sagt yðar hátign, hvað orðið sje af henni; en það eitt get eg sagt með sanni, að eg á engan hlut að atburði þessum.“

Soldán sagðist lítið skeyta um höllina, en dóttur sína, sem væri sjer þúsundfalt dýrmætari, kvaðst hann vilja fá aptur, og skyldi hann vægðarlaust láta hálshöggva Aladdín, nema hann skiladi sjer henni aptur. Beiðdi Aladdín þá um fjörutíu daga frest og lofadi

að færa soldáni höfuð sitt, ef ætlun hans ekki yrði frammgengt á þeim tíma. Soldán veitti honum það, en tók það fram um leið, að hann skyldi ekki vonast þess, að hann fengi undanstýrt hefndinni, með því að misbjóða miskun hans, og kvaðst hann mundu finna hann, hvar sem hann leyndi sjer.

Aladdín gekk nú af fundi hans, sárhuugginn og sorgbitinn. Gekk hann niðurlútur gegnum hallargarðana og þorði ekki að líta upp á mann. Nú þótt hann væri vinur hinna helztu embættismanna í hirðinni og ekkert hefði í milli borið, þá kom nú enginn þeirra til að hugga hann eða bjóða honum athvarf, heldur viku þeir úr vegi fyrir honum, svo að hann ekki skyldi sjá þá. En þó þeir hefðu komið nær Aladdín, þá mundu þeir nú ekki hafa þekkt hann fyrir sama mann; enda þekkti hann ekki sjálfan sig frammar og var ekki lengur viti sínu ráðandi. Sá það fljótt á, því undireins og hann var kominn frá höllinni, gekk hann hugsunarlaus frá einu húsinu til annars og spurði hvern mann, sem hann mætti, hvort hann ekki hefði sjeð höll sína, eða vissi neitt til hennar. Hjeldu allir að hann væri genginn af vitinu og hlóu sumir að honum, en þeir aumkvðu hann allir af hjarta, sem hyggjari voru, eða nokkuð þekktu til hans.

Þannig ráfaði hann í þrjá daga um borgina og neytti ekki annars enn þess, sem hjartagóðir menn ljētu af hendi rakna við hann; en þá hafði hann ekki lengur skap til að dvelja þar sem hann áður hafði lifað í slíkri vegsemi. Fór hann því burt úr borginni og snjeri útaf þjóðveginum, gekk hann svo beint af augum fram í hræðilegri óvissu og kom að fljóti einu, um það leyti sem náttsett var. Varð hann þá yfirkominn af örvæntingu og spurði sjálfan sig, í hverri heimsálfu hann ætti að leita hallar sinnar og finna hina ástkæru dóttur soldáns, sem af honum var heimtuð; rjeði hann það af, að gera enda á öllum árangurslausum erfidismunum, og steypa sjer út í fljótið.

Nú með því hann var trúmaður, þá hugðist hann ekki geta gert það, nema hann bædist fyrir áður. Ætlaði hann þá að búa sig undir, með því að þvo andlit sitt og hendur, og gekk allt fram að straumnum, en af því hált var á bakkanum, skröðnaði honum fótur, og mundi hann hafa steypzt út í fljótið, hefði hann ekki náð

í klapparnef eitt, er gekk svo sem tvö fet út í fljótið. Nú bar hann til allrar hamingju hringinn, sem töframaðurinn frá Afríku hafði smeygt á fingur honum, þegar hann átti að sækja fyrir hann lampann úr aldingarðinum undir jörðinni. Njerist hringurinn hart. er Aladdín knúðist að berginu og birtist þá allt í einu andinn, sem hafði frelsað hann úr jarðhvellfingunni og mælti: „Hvers krefst þú? Hjer em eg, reiðubúinn til að hlýða þjer einsog þræll þinn og hvers þess, sem hringinn ber á hendi, jafnt eg sem hinir aðrir þrælur hringsins.“

Aladdín brá vel við þessa óvæntu sýn í þeim dauðans naudum. sem hann nú var í, og svaraði: „Frelsa þú mig, andi! í annað sinn og seg mjer, hvar höllin er, sem eg byggði, eða færðu hana undireins aptur þangað sem hún áður stóð.“ „Bæn þín er mínunni nætti ofvaxin,“ mælti andinn, „eg er ekki annað enn þræll hringsins. Um hitt verður þú að leita til anda lampans.“ „Sje svo,“ mælti Aladdín, „þá skipa eg þjer fyrir krapt hringsins, að bera mig, þangað sem höll mín er, og setja mig niður undir gluggum Badrúlúblúður kóngsdóttur.“ Óðara enn hann hafði út talað, þaut andinn burt með hann til Afríku, þangað sem höll hans stóð mitt á engi nokkru, skammt frá stórborg einni; lagði hann Aladdín rjett fyrir neðan glugga Badrúblúður kóngsdóttur og skildi þar við hann.

Allt þetta gerðist í einum svip, og þrátt fyrir náttmyrkrið kannaðist Aladdín við höll sína og glugga hinnar kæru konu sinnar. En með því nú var svo áliðið og allt var kyrt, þá settist hann niður undir trje nokkru spölkorn í burtu og hugði sjer til hreifings: hugsaði hann um hamingju sína, er hann átti tilviljun einni að þakka, og hafði hann aldrei verið í svo góðu skapi, allt frá því hann var tekinn fastur og frelsaðist úr greipum böðulsins.

En með því honum ekki hafði komið svefn á auga í fimnu eða sex sólarhringa, þá sofnaði hann útaf frá þessum hugleiðingum sínum. Um það leyti sem morgunroðinn skein í austri, varð hann sætlega vakinn af röddum fugla þeirra, sem höfðu valið sjer náttból í trjánunum yfir höfði honum; hljómaði og fagur kliður úr aldingarðinum umhverfis höllina.

Varð hann nú glaður í huga, er hann horfði á höllina. og vongóður um, að ná henni aptur og Badrúblúður, hinni

kæru konu sinni um leið. Stóð hann upp og gekk fram og aptur fyrir neðan glugga hennar og beið þess, að hún vaknaði og ljeti sjá sig. Kom honum þá til hugar, hvaðan öll ógæfa hans var risin, og nagaði hann sig mjög í handarbökin fyrir það, að hann hafði sleppt lampanum úr augsyn sinni. Hitt var honum ráðgáta, hver sá væri, sem öfund hafði leikið á láni hans, því hann vissi alls ekki, að bæði hann og höll hans var í Afríku.

Eptir að kóngsdóttir var skilin við Aladdín, var hún vön að fara fyrr á fætur enn áður. Hafði hún á hverjum degi þá skapraun, að sjá töframanninn, því hann var nú húsum ráðandi í höllinni, en svo mikla andstyggð hafði hún sýnt honum, að hann enn sem komið var, ekki hafði þorað að setjast að í henni. Þegar kóngsdóttir var klædd, varð einni af ambáttum hennar litid út um grindaglugga og sá hún Aladdín, sagði hún henni það undireins. Hún esaði að svo væri, en hljóp samt út í glugga og dró upp gluggaskýluna; heyrði Aladdín það og leit upp, og varð frá sjer numinn af seginleik, er hann sá konu sína. Kallaði hún til hans, að hann skyldi fara inn um leynidyrnar, og ljét hún ljúka þeim upp fyrir honum; nutu þau hjónin nú allrar sælu samfundanna með feginstárum og ástríðum faðmlögum. En er þau höfðu fagnað hvert öðru um stund, tók Aladdín þannig til máls: „Eg bið þig fyrir guðs sakir og með því heill sjálfrar þín og föður þíns er þar undir komin, að segja mjer, hvað orðið er af lampanum gamla; áður enn eg fór á veiðarnar, skildi eg hann eptir á sillunni í salnum með tuttugu og fjórum gluggunum.“

„Minn kæri eiginmaður!“ ansaði kóngsdóttir, „það grunaði mig, að ólán okkar mundi standa af lampanum og sárnar mjer það óumræðilega, að það hlaut af mjer.“ Aladdín kvað henni enga sök vera gefandi á því og kenndi athugaleysi sínu um allt; bæri þeim nú að leggja hið fremsta kapp á, að ráða bót á því. Beiddi hann hana að segja sjer allt, hvernig farið hefði, og hvað orðið væri af lampanum. Sagði hún honum þá frá því, er lampinn gamli var látinn burt í skiptum fyrir nýjan; hefði hún næstu nótt horfið þangað til Afríku, ásamt höllinni og hefði svikarinn sjálfur sagt sjer, að hann hefði komið því til leiðar með fjölkynngi.

Undireins og Aladdín heyrði Afríku nefnda, sá hann, við hvern

hann átti, og spurði konu sína, hvar þrællinn geymdi lampann, og hvernig hann væri við hana í umgengni. Sagði hún honum, að illmennuð bæri lampann í barmi sjer í miklum umbúðum. Kvað hún töframanninn allt til þessa ekki hafa vitjað sín optar enn einusinni á dag, því hún hefði herlega látið andstyggð þá í ljósi, er hún hafði á honum, en það væri áform hans að fá heunnar með illu, ef ekki tækist með góðu, þegar harmur hennar sefaðist með tímalengdinni. Hefði hann sagt sjer fyrir fullt og fast, að Aladdín væri þegar af dögum ráðinn, og fært sjálfum sjer mart til málsbóta, t. a. m. að Aladdín ætti sjer alla hamingju sína að þakka og hefði þó reynzt sjer vanþakklátur. Aladdín hughreysti hana nú og kvaðst vongóður um, að hann mundi geta frelsað þau bæði frá fjandmanni þeirra. En fyrst sagðist hann verða að bregða sjer inn í borgina og kvaðst mundu koma þaðan aptur um hádegi, og skyldi hann þá segja henni ítarlegar ætlun sína. Skyldi hún ekki láta sjer kynlegt þykja, þó hann kæmi í öðrum búningi, og beiddi hana að láta ljúka upp fyrir sjer, undireins og hann berði hið fyrsta högg á leynidyrnar.

Aladdín gengur nú burt úr höllinni og sjer, hvar bóndi einn fer og heldur út á landsbyggðina. Þegar hann var kominn góðan spöl frá höllinni, greikkadi hann sporuð og náði honum; bauð hann honum þá að skipta við sig klæðum. Bóndi ljét loksins leiðast til þess og höfðu þeir fataskipti í rjóðri einu. Eptir það gekk Aladdín til borgarinnar, og inn eptir stræti því, er næst lá hliðinu, lagði síðan leið sína um alla hina fjölmennustu vegi, og kom á kauptorgin, þar sem sölubúðir iðnaðarmanna og kaupmanna stóðu í fjölsettum röðum. Fór hann inn í einhverja hina stærstu kryddsölubúð og beiddi um hálfa drökmu af einskonar dupti. Kaupmaður hugði Aladdín fjelftinn, er hann var svo fátæklega til fara, og sagði honum, að dupt þetta væri fjarska dýrt. En er Aladdín tók upp pyngju sína og ljét hann sjá gullpeningana, þá vóg hann honum, einsog hann hafði um beðið, og tók einn gullpening fyrir. Tæði Aladdín nú ekki lengur í borginni, enn hann nauðsynlega þurfti, til að fá sjer nokkuð að snæða, og flýtti hann sjer aptur til hallarinnar; stóðu leynidyrnar opnar og gekk hann innum þær og hitti Badrúlbúðúr. konu sína. Sagði hann þá, að henni mundi að vísu veita örðugt

að gera það, sem hann nú rjeði til, slíka andstyggð sem hún hefði á töframanninum, en vildi hún hafa hann af sjer og sjá föður sinn aptur, þá gæti hún ekki komizt hjá því, að beita yfirdrepskap. Skyldi hún því, ef hún vildi að sínum ráðum fara, búast í skart og fagna töframanninum með blíðu, svo að hann ekki gæti öðru trúað, enn að allt væri á bezta vegi; skyldi hún síðan bjóða honum til kvöldverðar með sjer og segja að sig langaði til að smakka það vín, sem bezt væri í hans landi. En þegar hann gengi út til að sækja vínið, skyldi hún hrísta duptið, sem hann hafði með sjer úr borginni, í bikar, setja hann til hliðar á drykkjarborðið og skipa einni af ambáttum sínum, að rjetta sjer hann fullan af víni, þegar hún gerði henni bendingu til þess. En þegar hún hefði etið og drukkíð með töframanninum, einsog henni litizt, skyldi hún láta færa sjer bikarinn með duptinu í og hafa staupa skipti við hann. „Þessi náð,“ mælti Aladdín, „mun koma honum svo vel, að hann tafarlaust mun renna út bikarinn; mun það hafa þauáhrif, að hann undireins veltur aptur á bak. En bjóði þjer við að drekka af bikar töframannsins, þá þarftu ekki annað enn að láta einsog þú gerir það, því duptið er svo skjótvirkt, að hann getur ekki tekið eptir því.“

Badrúlbúdur hét að gera svo, þó hún yrði mjög að láta á móti sjer, og skildi Aladdín þá við hana; ljét hann fyrirberast nálægt höllinni og beið næturinnar, því þá ætlaði hann aptur að fara inn í höllina um leynidyrnar. Fór Badrúlbúdur undireins að búa sig í skartbúning sinn; hafði hún með öllu hætt að halda sjer til í raunum sínum, allt frá því hún sá töframanninn. Því heldur sem ambáttir hennar þekktu hann fyrir sama manninn, sem hafði látið nýja lampa í skiptum fyrir gamla. Tókst henni nú því betur að búa sig skrautlega, sem hún hafði ákafan hefðarhug til hans; beið hún hans í salnum með tuttugu og fjórum gluggunum. og sat þar í hinu dýrasta og skartmesta skruði. En er töframadurinn kom á vanalegum tíma dags, stóð hún upp í öllum ljóma fegurðar sinnar, og gerði honum bendingu, að hann skyldi setjast í tignarsæti, beið hún þess standandi, að hann settist, svo hún gæti sezt niður undireins og hann. Varð töframadurinn frá sjer numinn af þessari miklu kurteisi; dáðist hann og að því, hvílskur ljómi stóð af augum hennar og hversu tignarleg hún var í limaburði; var hún

nú hin þýðasta í viðmóti og fagnaði honum með blíðu, en hann átti ekki slíku að venjast, og fannst honum miklu meira um þetta enn gimsteina skartið, sem hún var prýdd með. Settist hann í sæti það, er hún vísaði honum til, en hikaði sjer þó við, og var feiminn; yrti þá kóngsdóttir á hann, til þess hann skyldi verða uppburðabetri og ljet hann skilja á augnaráði sínu, að hún hefði ekki slíka andstyggð á honum sem fyrri.

„Yður mun þykja kynlegt,“ mælti hún, „að sjá mig svona umbreytta í dag, en þjer munuð furða yður minna á því, þegar þjer verðið þess vísari, hversu illa mjer er við andstreymi, harma og áhyggjur; útrými eg þeim því svo fljótt sem unnt er. Þegar það, sem veldur þeim, er á enda. Þegar eg hugleiddi það með sjálfri mjer, sem þjer sögðuð injer af afdrifum Aladdíns, þá komst eg til þeirrar niðurstöðu, að hann mundi ekki fá undan stýrt bræði föður míns. Þó eg nú vildi gráta hann alla æfi, þá gæti eg samt engu raskað. En úr því eg hef fullnægt öllum skyldum við hann allt til dauða, þá ætla eg, að það sje skylda mín, að gera allt til að leita mjer huggunar. Þetta veldur nú skapbrigðum mínum. Hefur mjer að óskum tekizt að hrista af mjer alla ólund og hef eg til að byrja gleðina skipað að bera kvöldverð á borð, með því eg hjelt, að þjer munduð vera fús á, að skemmta yður með mjer. En af því eg ekki hef nema kínverskt vín, en er þó stödd í Afríku, þá kom í mig löngun til að bragða hjerlent vín; veit eg að þjer munið geta útregað mjer það sem bezt er, ef það er fánlegt.“

Töframaðurinn hafði aldrei búizt við, að hylli kóngsdóttur mundi svo auðfengin, og kvað hann sig skorta orð til að lýsa því, hvílíks fagnaðar góðsemi hennar fengi sjer. Fór hann þá að hæla víninu í Afríku, en einkum því, sem fjeckst í hans byggðarlagi, og kvaðst hann enn eiga af því ámu ósnerta, sjö ára gamla, og væri það betra enn allt annað vín í víðri veröld. Beiddi hann kóngsdóttur leyfa sjer að fara út og sækja dálítið af því, en hún ljezt í fyrstunni ekki vilja lofa honum það. En hann kvaðst fyrir hvern mun verða að fara og beiddi hún hann þá innilega, að koma sem fljótast aptur, því nú skyldu þau setjast til borðs. Varð töframaðurinn þá allur á lopti, og hlakkaði svo mjög til að fá óskir sínar

uppfylltar, að fremur mátti heita, að hann flygi enn hlypi til ámunnar, og kom hann undireins aptur með vínið.

En meðan hann var í burtu, hafði kóngsdóttir látið duptið í bikarinn og sett drykkjarborðið þannig, að töframaðurinn hafði það á baki sjer, þegar hann settist til borðs með henni. Rjetti hún honum allt það, sem ljúffengast var af matnum, gerði sig blíða og sagðist skyldu láta söngmenn og hljóðfæraleikara koma, ef hann óskaði, en fyrir sitt leyti kvaðst hún mundu hafa miklu meiri skemmtun af samtali þeirra, ef þau mötuðust saman undir fjögur augu. Drakk hún síðan minni hans og haldi víninu, en töframaðurinn tók þannig til orða, í því hann tók við bikarnum fleyti-fullum, sem hún rjetti að honum: „Yndislega kóngsdóttir! víni mínu bætast nýjir kostir með yðru lofi.“

„Drekkið njer til!“ mælti kóngsdóttir, „og munuð þjer sjá, að eg hef gott vit á víni.“ Töframaðurinn drakk út, fjekk henni aptur tóman bikarinn og mælti: „Kóngsdóttir! eg tel mig þess sælan, að eg hef geymt ámu þessa til slíks tækifæris, sem þetta er; verð eg að játa, að eg aldrei á æfi minni hef drukkið betra vín enn þetta og dregur margt til þess.“

Hjeldu þau nú áfram að eta og drekka og heillaði kóngsdóttir töframanninn öldungis með blíðu sinni og kurteisi; höfðu þau þrisvar drukkið áður enn hún bentu konu þeirri, sem særði þeim drykkinn, og skipaði henni að hella á bikarana og færa þeim. En er þau höfðu tekið sinn bikarinn hvert, mælti hún á þessa leið: „Eg veit ekki, hvað hjer er siður, þegar menn sitja að samdrykkju og ástir falla vel á, einsog með okkur núna. Á Kínlandi eru elskendur vanir að hafa staupaskipti, og drekkur hvert annars minni.“

Að svo mæltu fjekk hún töframanninum bikar sinn með annari hendinni, og rjetti út hina hendina eptir hans bikar. Hafði töframaðurinn undireins bikaraskipti, og taldi það vísan vott þess, að nú væri hann búinn að ávinna sjer alla ást og hylli kóngsdótturinnar, og sparði nú ekki að segja henni ótal fagurmæli og blíðmæli, svo að henni dauðleiddist. Greip hún því frammí fyrir honum og mælti: „Látum það sitja fyrir öllu, að drekka, eptir á

getið þjer haldið áfram ræðunni.“ Færði hún þá bikarinn til munns sjer, en snerti hann valla með vörunum. En á meðan hafði töfram-
maðurinn allan hugann á því, að verða fyrr búinn að drekka út
enn hún, enda renndi hann út bikarinn til botns og kerti höfuðið
um leið aptur á bak; ranghvolfdust þá í honum augun og valt hann
rænulaus niður á gólfid. Þurfti þess ekki einusinni til, að kóngsdóttir
skipaði að hleypa Aladdín inn um leynidyrnar, því þjónustukonur
hennar, sem vissu hvað í ráði var, höfðu skipazt allt frá salnum
neðst niður á riðið, svo að honum var hleypt inn, óðar enn töfra-
maðurinn var dottinn um koll; kom hann nú inn í salinn og var
kóngsdóttir upp staðin, ætlaði hún þá að faðma hann að sjer af
fögnuði. En hann beiddi hana að sleppa því að sinni, því til þess
væri nú enginn tími, en ganga heldur til herbergis síns og sjá svo
um, að enginn kæmi að honum, meðan hann sýslaði um heimför
þeirra til Kínlands, sem hann kvað verða mundu með jafnskjótri
svipan og burtför hennar hafði orðið.

Þegar allir voru gengnir út úr salnum, tók Aladdín lampanu
úr barmi töframannsins, þar sem hann lá örendur. njeri hann
og skipaði andanum, sem birtist í sama vetfangi. að flytja höllina
aptur til Kínlands, þangað sem hún áður var. Hneigði andinn sig
til merkis um, að hann skyldi hlýða og fluttist höllin þegar.
og fannst ekki nema dálítill hristingur tvívegis, þegar húsið var
fært á lopt og sett niður. Gekk nú Aladdín til herbergisins, sem
kóngsdóttir var í, faðmaði hana að sjer og mælti: „Snemma á
morgun fullkomnast gleði okkar beggja.“ Af því nú kóngsdóttir
ekki hafði etið nægju sína um kvöldið og Aladdín líka var svangur.
þá var maturinn, sem að kalla var ósnertur, sóktur neðan úr salnum
með tuttugu og fjórum gluggunum; borðuðu þau hjónin með góðri
lyst og drukku gamla vínið töframannsins. Sátu þau nú um
stund og töluðu saman; var þeim vel skemmt og gengu þau síðan
til hvílu.

Faðir Badrúlbúdíur hafði verið óhuggandi, frá því að hún
hvarf með höll Aladdíns, og hafði hann aldrei haft á sjer stundar
frið, hvorki dag nje nótt. Enda gerði hann ekkert sjer til afþrey-
ingar, nje heldur reyndi til að sneiða hjá því, sem einatt minnti á

orsök harma hans; miklu fremur gerði hann allt til að rifja upp raunir sínar. Áður hafði hann aðeins farið einusinni á morgni hverjum inn í klefann, þar sem sjá mátti höll Aladdíns, til þess að skemmta sjer við að horfa á hana, en nú fór hann optsinnis á dag, og gerðist æ hryggari og hryggari. Þann morguninn, sem höllin var aptur flutt á sitt fyrra staði í Kínlandi, fór soldán inn í klefann um aptureldingu, og horfði hann sárhryggur þangað, sem hann seinustu dagana ekki hafði sjeð nema bersvæði eitt; sá hann nú höllina standa þar einsog fyrr meir og hugði þoku vera, það er honum kom svo fyrir sjónir. En er hann hugði betur að, gat hann ekki framar verið í vasa um, að það væri höll Aladdíns. Nú kom gleði og fögnuður í gremju stað; hann flýtti sjer til herbergja sinna, ljet taka hest sinn og reið í skyndi til hallar Aladdíns.

Aladdín hafði sjeð það fyrir, að soldán mundi koma, og hafði því farið á fætur árdegis, hafði hann búizt hinum beztu klæðum sínum og farið inn í salinn með tuttugu og fjórum gluggunum. Sá hann þaðan til soldáns og fór undireins ofan; bar því saman, er Aladdín stje niður af hallartröppunum og soldán reið að, svo að hann kom mátulega til að hjálpa tengdaföður sínum af baki. „Aladdín!“ mælti soldán, „eg get ekki fengið af mjer að tala við þig og faðma þig að mjer. fyrr enn eg er búinn að sjá dóttur mína og þrýsta henni að hjarta mínu.“ Leiddi þá Aladdín soldáninn til dóttur hans; var hún aðeins nýklædd og föðmuðust þau feðgin hvað eptir annað, grátandi fögrum tárum. Varð soldán svo klökkur, að hann stóð orðlaus og eins mátti sjá á Badrúlbúdúr, að hún komst ekki minna við að sínu leyti. En loksins tók soldán til máls og sagði: „Dóttir mín! eg held það komi af gleði þinni, er þú sjer mig aptur, að mjer sýnist þú svo lítið umbreytt, allt einsog ekkert ógeðfelt hafi hent þig. En enginn verður fluttur með heilli höll úr einum staðnum í annan, einsog þú varst, svo að ekki komi yfir hann skelfileg hræðsla og angist. Seg mjer því allt hvernig fór og leyn mig einskis.“

Badrúlbúdúr ljet eptir beiðni föður síns og gat hún þess, að hún hefði mest fyrir þá sök náð sjer eptir allar hörmungar sínar, að hún vissi Aladdín vera sjer nærstaddan, allt frá morgni hins Þásund og ein nótt. III.

fyrri dags, en nú þóttist hún vera orðin jafnhress og áður. Kvaðst hún að vísu hafa orðið að heyra mart ógeðfellt hjá töframanninum, en þó getað haldið honum frá sjer, svo að hann ekki sýndi henni áleitni, eða bauð henni neina nauðung. Sagðist hún ein vera völd að athurði þessum, þó í grandleysi væri, en Aladdín ætti þar engan hlut að; innti hún því næst frá því, hvernig það atvikaðist, að hún sjer til gamans ljet töframanninn frá Afríku, sem var búinn einsog lampamangari, fá lampa Aladdíns í skiptum fyrir nýjan lampa, af því hún vissi ekki, hversu mikils hann var verður; sagði hún frá því, er síðan gerðist, þangaðtil hún fyrir hjálp Aladdíns fjekk aptur náð lampanum frá illmenninu. En um allt annað vísaði hún föður sínum til frásagna Aladdíns, og greindi hann frá því, hversu hann flutti höllina aptur til Kínlands með sama töfrakrapti, sem hafði svipt henni burt til Afríku. En nú hefði töframaðurinn frá Afríku fengið makleg málagjöld og gæti soldán gengið úr skugga um það, ef hann færi upp í salinn með tuttugu og fjórum gluggunum.

Soldán gekk upp í salinn og sá, hvar töframaðurinn lá örendur og afmyndaður í framan af eitrinu. Fadmaði soldán þá Aladdín að sjer með blöðu og beiddi hann að fyrirgefa sjer bráðræði sitt, sem sprottið var af föðurelskunni. Aladdín kvað sjer þykja soldán hafa gert að vonum og væri enginn vítaverður. nema töframaðurinn, enda hefði hann fyrri gert sjer illan grikk og skyldi hann segja soldáni þá sögu, ef honum einhverntíma þóknaðist. „Eg skal minna þig á það einhverntíma bráðum.“ ansaði soldán, „en látum okkur nú fyrst um sinn njóta fagnaðar, er oss auðnaðist að finnast aptur, og sjáðu svo um, að ókind þessari verði komið burt.“ Ljet Aladdín kasta líki töframannsins innanum önnur hræ, svo að hann yrði vörgum að bráð, en soldán bauð, að halda skyldi hátið í tíu daga, til minningar um heimkomu dóttur hans og Aladdíns.

Þannig auðnaðist Aladdín ennþá einusinni að umflýja bráðan bana, en samt rataði hann í þriðja sinn í jafnmikinn háska. Töframaðurinn frá Afríku átti bróður, sem var yngri að aldri, en jafnsnjallur honum í fjölkynngi, og meiri níðingur, ef nokkuð skyldi vera. Nú með því þeir ekki alltjend bjuggu á sama stað og annar

hafðist stundum við í austri, meðan hinn var í vestri, þá ljét hvor-ugur nokkru sinni hjá líða, að komast fyrir það á ári hverju með deplalist sinni, hvar hinn væri, hvernig honum líði, og hvort hann ekki þyrfti hjálpar við. Skömmu eptir dauða töframannsins frá Afríku hafði bróðir hans tekið punktastokk, sem fullur var af sandi, í hönd sjer, jafnað í honum sandinn og punktað á hann myndir; hafði hann þá loksins komizt að því, að bróðir hans var snögglega dáiinn af eitri í höfuðborg Kínlands, en að sá, sem hafði gefið honum eitrið, væri af lágun stigum, og hefði þó gengið að eiga dóttur soldáns. Einsetti hann sjer nú þegar, að hefna bróður síns, stje á hestbak og náði eptir örðuga ferð til höfuðborgar Kínlands. Þóktist hann handviss um, að hann var kominn í rjettan stað og settist þar um kyrt, leigði sjer hús og gekk út næsta dag, til að spyrjast fyrir og komast að ýmsu, sem hann þyrfti að vita, til þess að geta komið ætlun sinni fram.

Einusinni þegar hann var að ráfa, þar sem mannkvæmt var og margir stóðu á tali, heyrði hann mikið látið af góðverkum, guðhræðslu og enda jarteiknum konu nokkurrar, er Fatíme het, og var sagt, að hún lifði einsetulífi fjærri glaumi heimsins. Kom honum þá til hugar, að kona þessi gæti orðið meðal í hendi sjer til að koma því fram, er hann hafði í hyggju, tók hann því mann nokkurn afsíðis, og beiddi hann að segja sjer nokkuð greinilegar af konu þessari og jarteiknum hennar. Undraðist sá, sem spurður var, að hann hvorki skyldi hafa sjeð konuna, nje heyrð hennar getið, því allur borgarlýðurinn hefði hana að ágætum fyrir meínlæti hennar, föstur og ágætt eptirdæmi, er hún fjekk öðrum til fyrir-myndar. Væri hún aldrei vön að ganga frá kofa sínum, nema á Mánadögum og Föstudögum, og gerði hún ávallt gott á þeim dögum, er hún ljét sjá sig í borginni, en einkum læknaði hún alla, sem þjáðust af höfuðverk, með handa áleggingu.

Þegar töframaðurinn nú var orðinn þess vísari, hvar einbýli Fatíme var, og hafði lagt niður ráð sín, þá hafði hann vandlega gætur á næsta daginn, er hún gekk út, og beið þangaðtil hún var komin heim í hús sitt. Gekk hann því næst til veitingahúss nokkurs, þar sem heitir drykkir voru seldir og gestum gafst kostur á að vera nætursakir.

Töframaðurinn beið þar nú þangaðtil komið var miðnætti; þá fór hann leynilega til einbýlis hinnar helgu konu, því svo var Fatíme almennt kölluð í borginni. Veitti honum hægt að ljúka upp dyrunum, því ekki var nema loka fyrir, gekk hann síðan inn og hallaði hurðinni hægt á eptir sjer. Kom hann að Fatíme sofandi undir beru lopti í tunglsskininu og hvíldi hún í legubekk, er stóð upp við kompu hennar; var hann fódraður ljelegri mottu. Hann óð að henni með reiddan hnífinn og vakti hana, en hún hrökk upp í dauðans ofboði og vaknaði við það, að hann sagði, með hnífinn settan fyrir brjóst hennar: „Ef þú hljóðar eða lætur nokkuð í þjer krymta, þá rek eg þig í gegn.“ Stattu upp og gerðu það, sem eg skipa þjer!“ Fatíme svaf í fötunum og stóð hún upp, skjálfsandi af hræðslu. Sagði töframaðurinn henni, að hún mætti vera óhrædd. Því hann krefðist ekki annars enn þess, að hún hefði fataskipti við sig. Þegar þau nú höfðu haft skipti á búningum sínum og töframaðurinn var kominn í hennar föt, ljet hann hana penta andlit sitt og smyrja, svo að það yrði allt að einu ásýndum og hennar. Nú með því hún var yfirkomin af angist, þá sór hann henni, að hún mætti vera óhrædd um líf sitt; kveikti Fatíme þá á lampa og gerði allt, sem hann vildi, í kompu sinni. Bjó hún hann höfudbúnaði sínum, með andlits skýlu, og sagði honum til, hvernig ætti að bera hana. Að endingu hengdi hún um háls honum bænaband, er tók allt ofan að belti, sjekk honum prikið, sem hún var vön að ganga við, og hjelt fyrir honum spegli, sagði hún honum um leið, að nú væri hann orðinn svo líkur sjer, sem unnt væri. En allt fyrir það hjelt töframaðurinn ekki eiðinn, heldur kyrkti hann Fatíme, svo að ekki skyldi blóð hennar ljóstra upp ódæði þessu, og fleygði hann líkinu í vatnsþró eina, sem þar var nálægt.

Illvirkinn ljet nú fyrirberast í einsetukofanum um nóttina, og þó Fatíme aldrei væri vön að ganga út á þeim degi, er nú fór í hönd, þá fór hann samt á stað í dularbúningnum. Þóktist hann viss um, að enginn mundi kveðja sig reikningskapar, enda mundi hann ekki uppnæmur að svara, þó til kæmi. Hjelt hann rakleidis til hallar Aladdins, því hann hafði komið fyrir, hvar hún var, og ætlaði hann þar að koma fram ætlun sinni. Undireins og sást til hans, þyrptist utanum hann mikill maungrúi, því allir hjeldu, að

þar væri hin helga Fatíme komin, sem von var, því töframaðurinn hermdi prýðilega eptir henni. Menn fólu sig árnaði hennar, kysstu á hönd hennar og klæðafald, og þeir sem þjáðust af höfuðverk, eða vildu verjast ókominni höfuðveiki, hneigðu sig fyrir henni, til þess að hún leggði hendur í höfuð þeim, fór töframanninum það svo snildarlega, að engum kom annað til hugar, enn að það væri Fatíme sjálf.

Eptir langar viðtafir kom hann á plássið fyrir framan höll Aladdíns, og með því ysin og mannþrengslin alltaf fóru vaxandi, þá gat eigi hjá því farið, að rifrildi og háreysti gerðist innanum ösina; heyrði Badrúlbúdur kóngsdóttir það, þar sem hún sat í salnum með tuttugu og fjórum gluggunum. En er hún spurði, hvernig á því stæði, sagði ein af ambáttunum henni, að lýðurinn þrengdist svona ákast kringum hina helgu Fatíme. Hafði kóngsdóttir aldrei sjeð hana, en opt heyrt hennar getið, og með því hún nú ljét í ljósi löngun til að sjá hana og tala við hana, þá bauðst höfuðsmaður geldinganna, sem nærstaddur var, til að láta sækja hana, og er kóngsdóttir vildi svo vera láta, sendi hann fjóra geldinga eptir Fatíme.

Þegar geldingarnir komu út úr höllinni, þekadist fólkið til hliðar, og jafnskjótt sem töframaðurinn sá til þeirra, gekk hann til móts við þá og hlakkaði hann yfir því með sjálfum sjer, að fyrirtæki hans byrjaði svo heppilega. Einn af geldingunum sagði honum nú, að kóngsdóttir vildi sjá hina helgu konn; brást hann vel undir það og fór með geldingnum inn í höllina. En er töframaðurinn, sem var hinn mesti mannhundur, var leiddur inn í salinn með tuttugu og fjórum gluggunum, og sá þar kóngsdótturina, fór hann að þylja langa bæn og óska henni heilbrigði og hamingju og allra þeirra hluta, er hún mætti á kjósa. Neytti hann síðan allrar mælsku sinnar með falsi og fagurgala, til að ávinna sjer hylli kóngsdóttur undir guðhræðslu yfirskini. Varð honum það því auðsóktara, sem hún var hjartagóð, og hjelt að allir væru það, ekki sízt þeir, sem höfðu tekið sig útúr heiminum til að þjóna guði. Svaraði hún því Fatíme, er hún hafði lokið hinni löngu mærdarþulu, á þessa leið: „Móðirgöð! hafði þökk fyrir

hinar fögru bænir yðar, eg hef mikla trú á þeim og vona eg að drottinn bænheyri yður. Komid nú nær og setjist hjá mjer“

Töframaðurinn settist nú niður með uppgerðar auðmýkt og mælti kóngsdóttir ennfremur: „Móðir góð! einnar bænar vil eg biðja yður og megið þjer ekki synja mjer hennar, en hún er sú, að þjer búið hjá mjer og segið mjer æfisögu yðar, svo að eg geti lært að þjóna guði af yður og eptirdæmi yðar.“ Töframaðurinn bar ýmislegt í vænginn af yfirdrepskap og kvaðst þá eigi geta hjá því komizt, að hann yrði glapinn í guðræknisíðkunum sínum. En kóngsdóttir gerði honum kost á að velja á milli margra auðra herbergja, þar sem ekkert gat lípað fyrir, og með því töframanninum varð enginn æskilegri kostur boðinn, enn að kotra sjer svona með góðu móti niður í höll Aladdíns, þá ljét hann með litlum ummælum til leiðast og mælti: „Kóngsdóttir! svo fastlega sem eg aum og örsnaud kona hafði sett mjer, að hafna veröldinni og hennar hjegóma, þá dirfist eg samt ekki að gera í móti vilja svo guðhræddrar og góðgjörðasamrar kóngsdóttur, sem þjer eruð.“

Þá stóð kóngsdóttir upp og skipaði töframanninum að koma með sjer til að skoða herbergin, sem hann átti að velja um. Voru þau fögur og vel vönduð að öllum húsbúnaði, en hann valdi það úr, sem viðhafnarminnzt var, og sagði af hræsni, að það væri mikils til of gott handa sjer, og gerði hann það aðeins kóngsdótturinni til skaps að velja. Kóngsdóttir beiddi nú töframanninum að sitja til borðs með sjer í salnum með tuttugu og fjórum gluggunum. en þá hefði hann orðið að taka af sjer skýluna, sem hann allt til þessa hafði hulið sig með, og á það vildi hann ekki hætta. Beiddi hann þá kóngsdóttur fyrir alla muni að losa sjer að matast í herbergi sínu, og kvaðst aldrei neyta annars enn brauds og aldina: ljét Badrúlbúdur það eptir honum. „Móðir góð!“ mælti hún. „hafid alla hentisemi yðar, einsog yður líkar, og látið sem þjer sjeuð heima hjá yður. Eg skal láta færa yður mat, en gleymið því ekki, að eg vonast eptir yður, þegar þjer eruð búnar að snæða.“ Kóngsdóttir tók sjer nú miðdegisverð og kom töframaðurinn undireins og geldingur einn hafði sagt honum, að borð væru upp tekin. „Móðir góð!“ mælti kóngsdóttir, „mikill fögnuður er mjer

að sjá yður hingað komna, svo guðhrædda konu, sem verða mun húsi þessu til blessunar. En hvernig geðjast yður að höllinni? segið mjer nú fyrst áður enn eg sýni yður um hana alla, hvernig yður þykir salurinn sá arna?“

Töframaðurinn hafði alltaf gengið með höfuðið niður í bringu, til að vera sem líkastur Fatíme, en nú rjetti hann úr sjer og hvarflaði augum sínum um salinn með tuttugu og fjórum gluggunum. En er hann hafði skoðað hann til hlítar, sagði hann við kóngsdóttur, að sjer þækti salurinn aðdánlegur og afbragðs fagur. „En eg er nú einsetukona,“ mælti hann, „og ber lítið skyn á, hvað heimurinn kallar fagurt, en eins þykir mjer á vant.“ „Hvað getur það verið?“ mælti kóngsdóttir, „segið mjer það fyrir alla muni. Eg hef bæði heyrt aðra segja og sjálf líka haldið, að salnum væri í engu áfátt, en ef svo skyldi vera, þá mun eg láta ráða bót á því.“ Svaraði töframaðurinn þá með mikilli hrænsni: „Fyrirgefðu dirfsku mína; en að mínum dómi, ef nokkurt mark er að honum, þá mundi salur þessi vera heims undur og hvergi eiga sinn líka, ef Rokfuglseggr hjengi niður úr miðri stöpulhvellingunni.“ Spurði kóngsdóttir þá, hverskyns Rokfugl þessi væri, og hvar eggsins væri að leita. „Það er geysistór fugl“ svaraði töframaðurinn, „sem hefst við á hinum hætta tindi Kákasusfjalla. Sá, sem byggt hefur höllina, getur útvegað yður eggð.“

Kóngsdóttir þakkaði töframanninum fyrir Lokaráð þetta og talaði hún enn við hann um ýmislegt annað. En Rokfuglseggið gat ekki liðið henni úr huga. Svo bar til um kvöldið, að þegar töframaðurinn var genginn til herbergis síns, kom Aladdín heim af dýra veiðum eptir sex daga burtuveru; heilsaði hann konu sinni og faðmaði hana, en þókti þá sem hún tæki sjer nokkuð þurlega. „Kæra kona!“ mælti hann, „mjer sýnist ekki liggja eins vel á þjer og vant er. Hefur nokkuð það gerzt í fjærveru minni, sem þjer sje til styggðar eða skapraunar. Fyrir alla guðs muni, leyndu mig þess ekki! eg skal gera allt, sem í mínu valdi stendur, til að bæta úr því.“ „Lítið eitt kveður að því,“ ansaði kóngsdóttir, „og liggur það mjer í svo ljettu rúmi, að mjer mundi sízt hafa til hugar komið, að þú mundir sjá það á mjer. Skal eg nú ekki lengur dyljast þess. Eg hef alltaf haldið einsog þú, að höllin okkar væri

hin dýrðlegasta og fullkomnasta í heimi. En samt verð eg að segja þjer það, að eptir að eg vandlega hafði skoðað salinn með tuttugu og fjórum gluggunum, kom mjer til hugar, að einskis mundi frammar á vant, ef Rokfuglsegg hjengi niður úr miðju stöpulhvolfinu, og muntu vera mjer samdóma um það.“ Aladdín sagði, að það væri sjer nóg, ef henni þækti Rokfuglseggið vanta, því þá þækti sjer eins, og skyldi hann gera sjer það að skyldu, að ráða bót á þessu. Enda fór hann þá þegar upp í salinn, tók töfralampann úr barmi sínum, því hann bar hann nú ávallt á sjer, og er hann hafði núið hann, birtist andinn honum í sama veffangi og spurði, hvað hann vildi gera láta.

„Andi!“ mælti Aladdín, „það vantar enn á stöpulhvelingu þessa, að Rokfuglsegg hangi niður úr henni miðri. Eg særi þig fyrir kragt lampans, að þú gerir við ágalla þessum!“ Óðara enn hann hafði mælt þetta, rak andinn upp öskur, svo ofboðslegt, að salurinn ljek á reiðiskjálfi, en Aladdín var nærri dottinn til jarðar. Svaraði andinn því næst með slíkum málrómi, að enda hinum huggrúðasta manni mundi hafa skotið skelk í bringu: „Vesæll maður! nægir þjer ekki, að eg og hinir aðrir andar lampans höfum gert allt fyrir þig, og geturðu nú verið svo óheyrilega vanþakklátur, að krefjast þess af mjer, að eg sæki föður minn og hengi hann upp í stöpulinn? Þú ættir það skilið fyrir tiltækið, að þú og kona þín, ásamt með höllinni, yrðuð þegar í stað að einni öskuhrúgu. En það vill þjer til hamingju, að þetta er ekki frá upphafi af þínum toga spunnið. Því vita skaltu, að frumkvöðull þessa er bróðir töframannsins frá Afríku, sem þú drapst að maklegleikum. Hann er nú í höll þinni í dularham og hefur búizt klæðum Fatíme hinnar helgu, sem hann myrti; hefur hann vakið hjá konu þinni þá hina hjegómlegu ósk, sem þú skipaðir mjer að fullnægja. En þig ætlar hann að drepa, og skaltu því vera var um þig.“ Að svo mæltu hvarf andinn.

Aladdín heyrði hvert orð, sem andinn sagði; hafði hann áður heyrt getið um hina helgu konu og vissi, hversu hún læknaði höfuðverk manna. Gekk hann því til herbergis konu sinnar, og minntist ekki einu orði á það, er hann nú vissi; hjelt hann hendinni fyrir enni sjer og kvartaði undan sárum höfuðverk. Sendi Badr-

úlbúdur þá undireins eptir hinni helgu konu og sagði manni sínum um leið, hvernig á því stóð, að hún hafði fengið henni herbergi til íbúðar í höllinni. Töframaðurinn kemur nú inn í dularbúningnum og segir Aladdín við hann: „Móðir góð! mikil gleði er mjer að sjá yður og vill mjer það til hamingju, að þjer eruð hjer nærstaddir. Eg kvelst af óbærilegum höfuðverk og bið eg yður í trausti til fyrirbæna yðar, að hjálpa mjer; vona eg að þjer synjið mjer þess ekki, úr því þjer hafið líknað svo mörgum, sem þjáðust af meini essu.“ Um leið og hann mælti þetta, laut hann niður með höfuðið, en töframaðurinn færði sig nær og greip annari hendi til tygilkniðsins, er hann bar í belti sínu. En Aladdín hafði vandlega gætur á honum og þreif um hönd hans áður enn hann gat náð vopninu, rak knífinn í hjarta honum og slengdi honum örendum niður á gólfíð.

„Hvað hefurðu gert?“ æpti kóngsdóttir upp yfir sig í ofboði, „þú hefur drepíð konuna helgu!“ en Aladdín kvað nei við, svipti blæjunni af illvirkjanum og mælti: „Fatíme hef eg ekki drepíð, heldur níðinginn, sem hafði búið mjer banarád og myrt hina helgu konu, til þess hann gæti stolizt hingað inn í búningi hennar. Það er, í fám orðum að segja, bróðir töframannsins frá Afríku, sem hafði þig á burt með sjer.“

Sagði Aladdín konu sinni þá ítarlega, hvernig hann hafði komizt að öllu þessu, og ljet færa burt líkið. Nú var hann óhultur fyrir ofsóknum beggja þessara fjölkunnugu bræðra. Nokkrum árum síðar andaðist soldán, háaldraður, og með því hann dó sonlaus, erfði Badrúlbúdur ríki hans, og skipti hún tigninni með Aladdín, manni sínum. Ríktu þau bæði langan aldur, og er mart manna frá þeim komið.

„Herra!“ mælti Scheherasade drottning, er hún lauk að segja af töfralampanum, „yðar hátign hefur eflaust skilizt, að lýsing töframannsins á við hvern þann, sem brennur af ákafri fýsn til að afla sjer auðæfa, og það jafnvel með vondum vjelum, sem hjálpa honum til að finna ógrynni fjár; en það verður honum að engum notum, af því hann gerir sjálfan sig auðsins ómaklegan. Með Aladdín er það sýnt, hversu maður af lágum stigum með sömu auðæfunum hefst til konungstignar, og berast þau að honum sjálf-

krafa, án þess hann leiti þeirra, allt eptir því sem þörf hans krefur. Á soldáni sjer það, hversu auðveldlega að jafnvel rjettlátur og sanngjarn konungur getur stofnað sjer og ríki sínu í háska, þegar hann með óheyrulegu ranglæti, og þvert á móti allri sannsýni gerir það glappaskot, að dæma saklausan mann til dauða, og vill ekki einusinni heyra, hvað hann hefur sjer til málsbóta. Að endingu þykist eg vita, að yður hafi þókt ljótt að heyra af báðum hinum fjölkunnugu illvirkjum, þar sem annar þeirra lagði lífið í sölurnar til að afla auðæfa, en hinn hætti bæði lífinu og trúnni, til að hefna þess manns, sem var nðingur einsog sjálfur hann, enda hefndist honum líka maklega fyrir mannvonzku sína, ekki síður enn hinum."

Frá 411. til 432. nætur.

Sagan af Ganem ástarþræl, syni Abú Aíbú.

Einusinni var kaupmaður í Damaskus, Abú Aíbú að nafni: hafði hann dregið saman mikið fje með atorkusemi sinni og hjelt sig allríkmannlega. Hann átti tvö börn, einn son, er Ganem hjet og síðar var kallaður ástarþræl að auknafni, og eina dóttur. Ganem var atgjörfismaður mikill og prýðilega gáfaður; hafði faðir hans ágæta kennendur til að sjá um uppfærðslu hans og andlegar frammfarir. Dóttir kaupmannsins hjet Hugljúf, og var hún svo frábærlega fríð, að enginn gat sjeð hana, svo að hann ekki felldi ástarhug til hennar.

Abú Aíbú andaðist og ljet eptir sig ógrynna auðæfa. Í varningshúsum hans var svo mikið geymt af gullskotnu pelli og silki-vefnaði, að ekki mundi það hafa orðið flutt á færri enn hundrað úlföldum, og var það þó lítilræði eitt hjá öllu hinu. Var varningur þessi vafinn í stranga og vel um búið, en utan á hverjum stranga stóð skrifað með stóru lettri: „Til Bagdad.“

Um þessar mundir ríkti Móhammed, sonur Sólimans, og Sinebí kallaður að auknafni, í Damaskus. Hafði Harún Alraschid kalífi í Bagdad fengið honum ríki þar að ljeni.

Abú Aíbú ferðaðist opt og einatt í verzlunar erindum og hafði

skömmu fyrir andlátíð búizt á stað til Bagdad og ætlaði hann að flytja þangað varningsstrangana. Ásetti Ganem sjer nú að koma fram ætlun föður síns sæla, enda langaði hann til að ferðast og afla sjer heimsþekkingar. En örðugt veitti honum að fá til þess samþykki móður sinnar; reyndi hún grátandi að leiða honum fyrir sjónir, hversu hann væri ungur og óreyndur, en ferðin miklum erfíðleikum bundin; kvaðst hún hafa ærinn harm að bera, þó ekki bakaði hann sjer nýjar hörmungar. En þó Ganem rynni til risfja að sjá móður sína gráta, þá ljet hann samt hvergi teljast af fyrirætlun siuni. Gekk hann því til þrælators og keypti nokkra sterka þræla, leigði hundrað úlfalda og útvegaði sjer allt, sem til ferðarinnar þurfti; lagði hann síðan á stað til Bagdad með fimm eða sex kaupmönnum, sem þangað áttu erindi.

Nú með því kaupmenn þessir höfðu alla þræla sína og marga ferðamenn að auki í för með sjer, þá var lestin allfjöldmenn og þurftu þeir því ekki að óttast árásir af ránsflokkum Bedúfna. Áttu þeir því ekki við aðrar þrautir að stríða, enn þær, sem samfara eru hverri langferð, enda gleymdist það skjótt, er þeir voru farsællega komnir til Bagdad og seztir fyrir í skrautlegasta og fjölsóktasta gestahúsinu, sem til var í borginni. Ganem vildi helst búa einn, þar sem hann gat haft alla hentisemi sína, og kom hann því einungis varningi sínum fyrir til geymslu í gestahúsinu, því þar vissi hann að honum var óhætt, en sjálfur leigði hann sjer fagurt hús með skrautlegum búnaði; fylgdi því inndæll aldingarður með mörgum gosbrunnum og skuggasælum lundum.

Þegar hann hafði búið þar nokkra daga og var búinn að ná sjer fullkomlega eptir ferðina, bjó hann sig í skrautklæði og gekk til hins opinbera markaðar, þar sem verzlunarmenn sömdu um kaup og sölur. Ljet hann þræl einn bera á eptir sjer stranga af ýmskonar silkivefnaði og smágjörvum ljereptum. Fögnuðu kaupmenn honum vel og keypti forstöðumaður þeirra, sem hann fyrst átti tal við, allan strangann fyrir verð það, er stóð á markseðli hvernar vefnaðar tegundar. Seldi Ganem þannig hvað af hverju allan varning sinn og ljet bera hann til markaðar á degi hverjum, þangaðtil ekki var eptir nema einn strangi.

Það var einn dag, er hann gekk til markaðar, að allar sölubúðir

voru apturlæstar; undraðist hann þá mjög og spurði, hvernig á því stæði. Var honum sagt, að einn af helztu kaupmönnum, sem hann þekkti, væri dáiinn, og væru nú allir fjelagsbræður hans að fylgja honum til jarðar, svo sem siður var til. Spurði Ganem, hvar musterið væri, þar sem beðið var fyrir sálu hins frammlidna, áður enn líkið yrði hafið út, og er hann varð þess vísari, fór hann þangað, en sendi fyrst þrælinn heim til sín með varningsstrangann. Þegar Ganem kom í musterið, stóð enn á bænagjörðinni; fór hún fram í sal nokkrum, er tjaldaður var svörtum silkidúkum. Nú var líkið hafið út, og fylgdu því ættingjar og vinir, kaupmennirnir og Ganem, allt til greptrunarstaðarins, en hann var langt í burtu fyrir utan borgina. Þar var hinum andaða fyrirbúinn legstaður; það var steinhús með hjálpaki og var í því grafreitur ættar hans. En með því húsið var næsta lítið, þá var slegið upp tjöldum allt umhverfis, til þess að allir væru undir þaki, meðan líkið var jarðað; var það nú lagt í gröfina og henni aptur lokið. Því næst settist höfuðklerkurinn og aðrir þjónar mustersins í einn hvirving á ábreiður sínar í aðaltjaldinu, þuldu fram bænir sínar og lásu þá kafla úr kóraninum, sem fyrirskipaðir eru við útfarir. Kaupmennirnir og hinir aðrir, sem fylgdu, skipuðust í hring á bak við hina, og stóð á þessu, þangaðtil komið var fram á nótt.

Ganem hafði ekki búizt við þessu, og tók hann að gerast óeirinn, því heldur sem nú var búizt til matveizlu í minningu hins frammlidna; var honum sagt, að tjöldin væru ekki eingöngu til hlífðar við sólarhita, heldur meðfram vegna náttfallsins, því þeir, sem væru saman komnir, mundu ekki hverfa heim aptur til borgarinnar, fyrr enn um morguninn.

Eg er ókunnugur hjer, sagði hann áhyggjufullur við sjálfan sig, og hef á mjer orð fyrir að vera ríkur. Meðan eg er að heiman, geta þjófar rænt hús mitt, og enda þrælur mínir kunna að freistast af svo góðu tækifæri og strjúka burt með fje það, er eg fjekk fyrir varning minn. Og hvar ætti eg að leita þeirra? — Tók hann sjer því aðeins munnbita af matnum og læddist leynilega á burt.

Hann flýtti sjer nú heim hvað af tók, en það sýndi sig hjer sem optar, að flýtirinn er ekki einhlítur; hann villtist í myrkrinu,

svo hann kom ekki fyrr enn um miðnætti að borgarhlíðinu, sem þá var harðlæst. Varð hann því það, sem eptir var nætur, þangað til hlíðinu yrði lokið upp, að láta fyrirberast á greptrunarstaðnum, sem var þar í nánd við. Þar voru grafreitir margir, sem einstakar ættir áttu; voru þeir umgirdir múrum, en ekki var þeim vandlega lokað, og var einn opinn; í honum stóð pálmatrje eitt. Fór hann þar inn og lokaði eptir sjer dyrunum, lagðist niður í grasið og reyndi að sofna, en áhyggjurnar hjeldu honum vakandi. Stóð hann því upp og gekk stundarkorn fram og aptur, varð honum þá reikað fram hjá dyrunum, og lauk hann þeim upp í hugsunarleysi. Sá hann þá ljós langt í burtu, og sýndist honum það færast nær og nær, þangað sem hann var; lokaði hann því dyrunum aptur í ofbóði, klifradist upp í pálmatrjeð og faldi sig efst í liminu. Sá hann þaðan, hvar þrír svartir þrælar komu, og hjelt sá, sem fremstur gekk, á skriðbyttu og tveimur rekum, en hinir tveir báru kistu á öxlum sjer, fimm eða sex feta langa.

Þegar þeir voru komnir að dyrunum, tók einn þeirra til máls: „Gengum við ekki frá dyrunum ólæstum, þegar við vorum hjerna um dagsetrið?“ „Jú!“ sagði annar, „og nú eru þar harðlæstar.“ „En hvað þið eruð skammsýnir,“ sagði hinn þriðji, sem hjelt á skriðbyttunni, „þið vitið, að þegar eigendur lystigarðanna eru á leiðinni heim aptur til Bagdad og náttmyrkrið dettur yfir. Þá leita þeir hælis hjer og loka sig inni, af því þeir eru hræddir um. að við svertingjarnir steikjum þá og etum*). En ef nokkur annars er hjer inni og hefur sjeð skriðljósið, þá mun hann vafalaust hafa falið sig í pálmatrjenu.“

Þegar Ganem heyrði þetta, bölfadi hann illsku þrælanna og hláræði með sjálfum sjer; ræddu þeir nú um það fram og aptur, hvort sá, sem á skriðbyttunni hjelt, ætti að klifrast yfir múrinn og ljúka upp fyrir þeim að innan. En þó báðir hinir þrælarnir, sem báru kistuna, hjetu honum öllu sögru og lofuðu, að einn af þeim, sem þeir finndu inni í legstaðnum, skyldu þeir matbúa sem bezt og steikja handa honum, þá vildi hann samt með engu móti fara,

*) Innanum þræla þá, sem fluttir eru til Kairó, finnst stundum maunætur

því hann var hræddur um, að þar væru ræningjar fyrir. Klifruðust því báðir hinir þrælarnir yfir múrinn og luku upp fyrir þeim, sem hjelt á skriðljósinu; lokuðu þeir síðan dyrunum og settust niður til að hvíla sig, því þeir voru lúnir, bæði af vegalengdinni og erfði sínu. „Nú er komið miðnætti,“ segir einn, „og ef við eigum að grafa niður kistuna, einsog okkur var skipað, þá verðum við fyrst að safna kröptum. Hvílum oss því um stund og segjum hver öðrum til skemmtunar, hvað drifið hefur á daga okkar, það sem af er æfinnar.“ Hinir þrælarnir tóku því vel, og sagði sá fyrstur æfi sína, sem borið hafði skriðljósið, en að henni kvað lítið og verður hún ekki sögð svo aptur, að vel fari. Eptir það tók hinn annar til frásagna á þessa leið.

Saga þrælsins Kafúrs.

Þegar eg var átta vetra, var eg að minnsta kosti einusinni á ári vanur að ljúga svo að mansalsmönnunum, að þeir komust í hár saman. Hlaut hússbóndi minn loksins svo mikil vandræði af því, að hann fól mansalsmiðli nokkrum á hendur, að selja mig, og skyldi hann ekki leyna lesti mínum. Kaupmaður nokkur ríkur varð til að kaupa mig fyrir sex hundruð pjastra og gaf mjer þokkalegan klæðnað; þjónaði eg honum svo, að honum líkaði vel við mig allt til ársloka. Næsta ár var eitthvert hið mesta frjófsemdar ár, og voru fyrir þá sök haldnar margar gleðihátíðir. Hússbóndi minn efndi og til mikillar veizlu í aldingarði einum í borginni; var þar etið vel og drukkið fast, og var næsta glatt á hjalla. Eptir miðjan dag skipaði hússbóndinn mjer að stíga á bak múlasna, ríða heim og sækja nokkuð í skyndi til konu sinnar.

Eg hlýddi honum, einsog nærri má geta, en er eg var kominn í nánd við húsið, tók eg að hljóða og gráta aumkvunarlega, svo að bæði gamlir og ungir þustu saman, en kona hússbónda míns og dætur hennar luku upp og spurðu, hvað á gengi. „Æ!“ svaraði eg „veslingurinn hann hússbóndi minn! Hann sat undir gömlum múrvegg með vinum sínum, en hann hrundi saman ofan á þá. Undireins og eg sá hrakfall þetta, fór eg á bak múlasnanum og þeysti á stað hingað.“

Konan og börnin hljóðuðu nú upp yfir sig, rifu sundur klæði sín, og klóruðu sig í framan; komu þá nábúarnir og tóku undir með kveinstöfum þeirra. Kona hússbónda míns velti öllu og umturnaði innanhúss, mөлvaði gluggana, ataði stofupílin í saur og blásteini og kallaði til mín: „Vei þjer Kafúr! komdu nú og hjálpaðu mjer til að velta drykkjarborðunum og mөлva sundur postulínið.“ Eg hlýddi henni, einsog nærri má geta, og mөлvaði sundur allt, sem eg gat fest hendur á í öllu húsinu; grenjaði eg þá alltaf um leið og kallaði: „Æ! veslings hússbóndi!“ Hússmóðir mín fór nú út úr húsinu með börnum sínum, með bert andlit og bløjuna slegna á bak aptur. Skipaði hún mjer að ganga á undan og sýna sjer, hvar hússbóndi minn lægi undir múrsteina hrúgunni, til þess að hún gæti náð líkinu, flutt það heim til sín og veitt því sæmi-lega útför.

Eg gekk þá grátandi og veinandi á undan, en hún á eptir með börnunum, og allt, sem vetlingi gat valdið í nágrenninu, slóst í hópinn með okkur, emjandi og æpandi. Fólkið, sem varð á vegi okkar, spurði, hvernig á þessu stæði, og samhryggðist það okkur. Þegar við sögðum því frá hinum grátlega atburði. Fóru nokkrir og gerðu jarlinum vitneskju um þetta, en hann brá undireins við, stje á hestbak og tók með sjer verkmennt með axir, rekur og vandlaupa; fór nú allt þetta lið á eptir mjer, ásamt öllum manngrúfanum.

Eg greikkaði nú sporið og kom nokkru fyrr þangað sem veizlan var í aldingarðinum; jós eg þá mold í höfuð mjer, lamdi mig í framan og æpti: „Æ! veslings hússmóðirin mín! hver vill nú sjá aumur á mjer? Ó að eg hefði mátt láta lífið fyrir hana!“ Þegar hússbóndi minn sá og heyrði þetta til mín, varð hann náfölnur og spurði, hverju það gegndi, og hver tíðindi eg hefði að segja. „Herra!“ ansaði eg, „þjer senduð mig heim til að sækja nokkuð, en þegar eg kom þangað, var loptið með veggjunum hrunið niður í salnum og hafði kona þín orðið þar undir með börnunum.“ „Varð hússmóður þinni þá ekki bjargað?“ spurði hann. „Nei!“ svaraði eg. „þar komst enginn af, og fyrst af öllum ljet amma þín líf sitt.“ „Er yngsta dóttir mín þá ekki heldur á lífi?“ spurði hann. „Nei!“ sagði eg. „Og hvað varð þá,“ mælti hann, „af múlasnanum mínum,

sem eg er vanur að ríða? er honum ekki borgið?“ „Nei, herra!“ svaraði eg, „því veggirnir undir öllum húsunum eru hrundir saman, og hefur allt fengið bana, jafnvel kindurnar, hænsin og gæsirnar. Engin lifandi skepna af þeim, sem í húsinu voru, er undan-sloppin, og nú eru hundarnir og kettirnir í óða önn að jeta upp kindurnar.“

Þá sortnaði fyrir sjónum hússbónda míns, hann varð hamstola og gat ekki staðið á fótunum. Hnæ hann þá niður, reif sundur klæði sín og sleit í skeggið, klóraði sig í framan, þangaðtil blæddi, reif túrbaninn af höfði sjer og æpti: „Æ, börnin mín! æ, kona mín! ó hvílíkt ólán! nær hefur slíkt ólán hent nokkurn mann, nema mig?“ Tóku gestirnir undir með kveinstöfum hans, en hann stóð upp hljóðandi og gekk burt úr garðinum; fóru þeir þá allir með honum harmandi.

En er hann var kominn út úr garðshlíðinu með samfylgdar-mönnum sínum, sáu þeir, hvar ríkið þyrlandist upp á strætinu og þusti að þeim mesti manngrúi með miklu ópi. Var það jarlinn, sem kom þar með liði sínu, heimafélki hússbónda míns og nábúum hans. Fyrst kom hann auga á konu sína og börn og varð einsog utan við sig, en því næst fór hann að hlægja, spurði hvernig þeim liði og hvað þau hefði hent. Þau lofðu guð að sínu leyti, þegar þau sáu hann, og vöfðu sig upp að honum með ástar atlotum. „Hvernig komstu lífs af með vinum þínum?“ spurði hússmóðir mín, en hann spurði aptur: „Hvað leið ykkur heima?“ Okkur leið öllum vel,“ svöruðu þau, „og hefur okkur ekkert illt viljað til, nema hvað hann Kafúr þrellinn þinn kom hágrátandi í sundurrifnum fötum og sagði okkur, að garðsveggurinn hefði hrundi yfir þig og vini þína. og hefðuð þið allir beðið líftjón.“

„Guð hjálpi mjer!“ ansaði hússbóndi minn, „allt að einu kom hann aptur og sagði mjer með grát og kveinstöfum, að hússmóðir sín og öll börn mín hefðu beðið bana.“ Nú skygndist hann eptir mjer, og er hann sá, hvar eg stóð berhöfðadur, og jós mold í höfuð mjer, skælandi, þá kallaði hann á mig og mælti: „Óhræsis þrellinn þinn! argvítuga kvikindi! sem ert níðingur sjálfur og af níðingum kominn. Hvað hefurðu nú gert? Viti það drottinn, að eg skal láta flá þig kvikan og slíta holdið af beinum þínum.“ „Viti það

drottinn!“ svaraði eg, „að þjer getið ekkert gert mjer. Þjer keyptuð mig með skaplesti mínum, sem engar dulur voru á dregnar, svo að þjer vissuð vel, að eg lýg einusinni á ári hverju. En þessi lýgi er ekki nema hálf, og þegar líður að árslokum, mun eg ekki bregðast með hinn helfinginn, svo að lýgin verði fullkomin.“ Þá fór hann aptur að bölfu og ragna, sagði mjer að snáfa burt og mælti: „Þú skalt vera frjáls.“ „Viti það guð,“ sagði eg, „að ef þjer gefið mjer frelsi, þá fer eg ekki frá yður, fyrr enn árið er á enda og lýgin fullkomnuð. Þá getið þjer aptur selt mig á torginu með skaplesti mínum, en gefið mjer ekki frelsi, því eg kann enga iðn. sem eg get haft atvinnu af.“*)

Jarlinum var nú gefið þetta til vitundar, og sagt að eg kallaði lýgi þessa ekki nema hálfa. Blöskraði það öllum, sem heyrðu, svo að þeir bölfuðu mjer í sand og ösku, en eg ljét það ekki á mjer festa, heldur hló eg og sagði: „Því skyldi hússbóndi minn vilja drepa mig, úr því hann hefur keypt mig með skaplesti mínum?“ En er hann var kominn heim til sín og sá, hvílíku spillvirki eg hafði af stað komið, þá varð hann aptur hamstola af heipt. „Aldrei á æfi minni hef eg þekkt svo svívirðilegan þræl,“ sagði hann, „og þetta kallar hann háflýgi, hvað mundi þá geta blotizt af heilli lýgi? Það yrði líklega ekki minna enn svo, að ein eða tvær borgir leggdust gjörsamlega í eyði.“ Ákærði hann mig því næst fyrir jarlinum og ljét hann lemja mig, þangaðtil eg fjell í óvit, en eptir það var eg limlestur.

Seinna tókst hússbónda mínum að selja mig fyrir ærna peninga. en hvar sem eg hef verið keyptur, hef eg æst upp stríð og styrjöld, allt fram á ellidaga, og nú er eg kominn í höll kalífans.“

Frammhald sögunnar af Ganem ástarþræl.

Báðir hinir þrælarnir hlóu að sögu Kafúrs, en hinn þriðji skoradist undan að segja sögu sína, og fullyrti hann þó, að hún bæri langt af sögu Kafúrs. Hann kvað engan tíma vera til þess, því nú væri komið fram undir morgun, og veitti ekki af, að þeir færu að grafa niður kistuna.

*) Það er hin harðasta refsing, sem aldrei er á lögð, nema fyrir verstu glæpi, að sleppa efnalausum þræl úr áþján, án þess að sjá fyrir frammfærslu hans. Þúsund og ein nótt. III.

Tóku þeir þá gröfina í skyndi, sökktu kistunni niður í hana og huldu síðan með moldu. Að svo búnu gengu þeir á burt.

Þegar þrælarnir voru farnir, varð Ganem hugljettara, þar sem hann sat uppi í pálmatrjenu. Þó hann nú að vísu heyrði hvert orð, sem þeir töluðu, þá vissi hann samt ekki, hvað hann ætti að halda um atburð þenna. Komst hann loksins til þeirrar niðurstöðu með sjálfum sjer, að kistan mundi full af dýrgripum, og mundu eigendurnir, af góðum og gildum ástæðum, hafa fólgið hana á greptrunarstaðnum; klifraðist hann nú ofan úr trjenu, til að verða þessa vísari. Krapaði hann moldina ofan af kistunni með höndum og fótum og fylgdi sjer vel að því, en er til kom, sá hann að stór lás var fyrir henni. Þókti honum leitt, er forvitni hans mætti fyrirstöðu þessari, en með því nú var tekið að birta af degi, sá hann marga stóra steina á greptrunarstaðnum, þreif hann því einn af þeim og sprengdi með honum lásin. En ekki fann Ganem auðæfi í kistunni, einsog hann hafði búizt við; hún hafði annað að geyma, því í henni lá forkunnar fögur kona og brá honum mjög við það. Konan var lífvænleg yfirlitum og andaði hægt og heilbrigðislega, svo auðsætt var að hún var með lífi. Skildi Ganem ekki, hvernig á því stóð, að hún ekki vaknaði við brestinn, er hann mölvadi sundur lásin. Hún var skrautlega búin og prýdd demants armböndum og eyrnagullum; voru perlurnar í hálsmeni hennar svo stórar og fagrar, að Ganem ljek enginn efi á, að hún mundi vera einhver hin tignasta hirdmey. Þegar hann nú leit slíka kvennfegurð, þá var það ekki meðaumkvunin ein, sem hreifði sjer í hjarta hans. heldur var það annað ríkara, sem knúði hann til að hjálpa yngiskonu þessari, þó ekki væri honum það ljóst að svo komnu. Lokaði hann fyrst dyrum legstaðarins, því þrælarnir höfðu skilið við þær opnar, tók því næst konuna upp úr kistunni og lagði hana niður á moldina, sem hann hafði rótað upp. En jafnskjótt sem hún var sloppin úr kreppunni og andaði að sjer útiloptinu, fjekk hún hnerra og skirpti vökva nokkrum úr munni sjer. Depladi hún því næst augunum, njeri úr þeim stýrurnar og kallaði með rödd svo fagri, að Ganem varð frá sjer numinn: „Garðarós, Kóralgrein, Sykurviðja, Dagbjört, Morgunstjarna, Dægrastytting, — hvar erud þið?“ Hjetu ambáttir hennar þannig, og kallaði hún á þær með

nafni. Loksins lauk hún upp augunum og varð dauðhrædd, er hún sá, að hún var á greptrunarstaðnum. „Hvað er þetta?“ kallaði hún hástöfum, „rísa dauðir upp? er dómsdagur kominn? hversu kynlega hefur breyting þessi orðið síðan í gærkveldi! hvernig er eg hingað komin?“

Til þess nú að konan ekki skyldi vera lengur í óvissu, gengur Ganem að henni með mestu lotningu og kurteisi og segir: „Eg get ekki nóg samlega lýst því, hversu vænt mjer þykir um, að eg var hjer staddur, til að gera yður greiða þann, sem eg hef gert, og bjóða yður alla þá hjálp, sem þjer með þurfið, einsog nú á stendur fyrir yður.“ Sagði hann nú yngiskonunni, til þess hún skyldi fá því meira traust á sjer, bæði hver hann var, og hvernig það hafði atvikazt, að hann var þangað kominn; svo sagði hann henni og frá þrælunum, sem komið höfðu með kistuna og grafið hana niður.

Konan hafði þegar brugðið skýlunni fyrir andlit sjer, er hún sá Ganem, en nú vottaði hún honum þakklæti sitt með hjartnæmustu orðum. „Eg sárbæni yður,“ mælti hún ennfremur, „að láta ekki miskunarverk yðar verða endasleppt. Gerið nú svo vel og sækið múlreka til borgarinnar; hann getur flutt mig heim til yðar í sömu kistunni. Ef eg gengi þangað með yður, þá mundi mönnum verða starsýnt á búning minn, sem frábrugðinn er klæðnaði annara kvenna í borginni, mundi af því leiða mikla eptirspurn, en það gæti orðið mjer ónotalegt. Þegar eg er komin heim til yðar, skal eg segja yður sögu mína; megið þjer vita fyrir víst, að sú er ekki vanþakklát, sem þjer hafði gert yður skuldbundna með góðverki yðar.“

Ganem hóf nú fyrst og fremst kistuna upp úr gröfnni og fyllti hana síðan moldu; lagdist konan þá aptur niður í kistuna, og festi Ganem lokið svo, að ekki sást lásinn, sem sprengdur var í sundur, en bjó þó svo um, að konunni ekki skyldi verða lopts vant. Lokaði hann nú dyrum legstaðarins á eptir sjer og flýtti sjer til borgarinnar; kom hann þaðan fljótt aptur með múl og múlreka. Hjálpaði hann honum til að láta kistuna upp á múlinn og sagði honum, til að firra sig allri grunsemd, að hann hefði komið um nóttina með múlreka, sem tekið hefði kistuna ofan þar á greptrunarstaðnum, til þess hann kæmist því fljótar heim og þyrfti ekki að bíða þess, að borgarhlíðinu yrði lokið upp.

Þann tíma, sem Ganem hafði verið í Bagdad, hafði hann ekki haft hugann á öðru enn kaupskap, en til ástar hafði hann aldrei fundið enn sem komið var. Nú fyrst fann hann, að hún hreifði sjer í hjarta hans. Hann hafði orðið öldungis frá sjer numinn, er hann sá hina ungu konu; gekk hann á eptir múlrekanum órór og kvíðafullur hennar vegna, og hræddur um, að eitthvert óhappið kynni að svipta henni úr höndum sjer; fann hann það á þessu hugar ástandi sínu, að ástin hafði altekið hjarta hans. Varð hann afargladur, er hann loksins sá kistuna komna heim í hús sitt, og ljet hann einn af þrælum sínum loka dyrunum. Hjálpaði hann síðan konunni upp úr kistunni og leiddi hana inn í herbergi sitt. Svo skrautlega sem það var búið að innan, þá varð konunni samt miklu starsýnna á lífgjafa sinn, því hann var fríður sýnum, kurteis og vel vaxinn. Settist hún í legubekk og tók af sjer skýluna til að votta Ganem þakklæti sitt. Fann hann fullgjörla, hvílk náð honum var auðsýnd með þessu af jafnfríðri konu, en hitt duldist honum ekki heldur, að hann brann af elsku til hennar. Sá hún það á honum og sýndist svo sem henni væri það ekki á móti skapi. Ganem gat sjer nú til, að hún mundi vera matlystug. og með því hann unni engum þess, að þjóna svo yndislegri konu til borðs, þá fór hann sjálfur með einum af þrælum sínum til matsölumanns nokkurs og pantaði hjá honum dagverð; þaðan fór hann til aldinakaupmanns og keypti þar hina völdustu ávexti: þá keypti hann og dýrindis vín og þess kyns brauð. sem kalífinn var vanur að eta.

Þegar hann var kominn heim aptur, hlóð hann sjálfur ávöxtunum á fagra postulíns skál í þristrenda hrúgu, bar þá síðan fyrir hana og mælti: „Gerðu svo vel og neytið dálítils af ávöxtum þessum, þangaðtil kostbetri málsverður og yður samboðnari verður tilreiddur.“ Svo mælti hann og ætlaði að standa kyrr frammi fyrir henni, en hún færðist undan að neyta nokkurs, nema hann settist niður og borðaði henni til samlætis. Ljet hann að orðum hennar, en er þau höfðu snætt nokkra bita, tók Ganem eptir því, að gullnir stafir voru saumaðir í jadar andlitsskýlunnar, sem hún hafði lagt í legubekkin; beiddi hann hana þá að lofa sjer að skoda stafasaum þenna betur. Fjekk hún honum skýluna undireins og spurði hann

um leið, hvort hann væri læs. „Ílla hentaði þeim kaupmanni að verzlá,“ ansaði hann, „sem ekki væri að minnsta kosti læs og skrifandi.“ „Lesið þá,“ sagði hún, „orðin, sem á skýlunni standa, og mun það þegar verða tilefni til þess, að eg segi yður sögu mína.“

Ganem las þá orð þessi: „Eg er þinn og þú ert minn, þú, sem kominn ert af föðurbróður spámannsins.“ Sá, sem hjer um ræddi, var kalífinn Harún Alraschid, sem kominn var af Abbas, föðurbróður Mahómets. „Æ!“ sagði Ganem harmþrunginn, „rjett fyrir skömmu gaf eg yður líf yðar aptur, en þessi orð veita mjer bana. Að vísu veit eg ekki, hver þýðing hulin er í þeim, en hitt get eg með vissu ráðið af þeim, að eg er allra manna ógæfusamastur. Fyrirgefið mjer, að eg segi yður það. Eg gat ekki að því gert, að hjarta mitt sigraðist, þegar eg sá yður; það var mjer um megn, og er það ofdirfsku minni til afsökunar. Eg ætlaði mjer að vinna til ástar og hylli yðvarrar með lotningu minni, greiðvikni og kappi, elju og undirgefni, en rjett sem eg var farinn að gleðjast í þessari tælandi von, þá verður hún að engu. Mun eg trauðlega fá borið slíkan harm til lengdar. En hvernig sem fer, þá veitist mjer samt að minnsta kosti sú huggun, að eg dey á yðar valdi. Eg sárþæni yður nú, að skíra mjer afdráttarlaust frá hinu hörmulega hlutfalli mínu.“

Svo mælti hann og fjekk ekki tára bundizt, en konan viknaði og fór því fjærri, að hún þykktist við ástarjátningu hans, heldur þókti henni miklu fremur vænt um undir niðri, því henni hafði þegar runnið ástarhugur til hans. Ljet hún þá einsog hún ekki hefði tekið eptir orðum Ganems og segir: „Eg skyldi ekki hafa sýnt yður andlitsskýlu mína, hefði eg vitað, að hún mundi gera yður svo sárt í skapi; reyndar sje eg ekki, hvernig það, er eg nú mun segja, getur gert hlutskipti yðar svo hörmulegt, sem þjer ætlið. En svo eg hverfi til sögu minnar, þá skuluð þjer vita, að eg heiti Hugraun, og var eg því nafni kölluð frá blautu barnsbeini, af því menn hjeldu, að það mundi síðar verða einhverjum til mikillar óhamingju, að sjá mig. Það getur ekki verið yður ókunnugt, með því hvert mannsbarn í Bagdad veit það, að kalífinn Harún Alraschid á vildarmey, er því nafni heitir.“

„Eg var barnung, þegar eg kom í höll hans, og var lögð hin

mesta rækt og alúð við mig í uppeldinu, einsog vant er við allar meyjar, sem ætlaðar eru til að vera þar. Tók eg allgóðum frammförum í öllu því, er mjer var kennt og með því eg var fremur lagleg. gerðist kalífinn vinveittur mjer og fjekk mjer herbergi út af fyrir mig, samhliða því, er hann bjó í sjálfur. Setti hann tuttugu þræla og tuttugu geldinga til að þjóna mjer, og gaf mjer þar á ofan stórgjafir, svo að eg varð hverri drottningu ríkari. Megið þjer því nærri geta, að Sobeide, drottning og frændkona kalífans, horfði ekki afbrýðislaust á hamingjulán mitt. Þó nú Harún væri henni hinn huglátlegasti í öllu, þá sat hún samt jafnan á svikráðum við mig, ef hún mætti fyrircoma mjer, enda beið eg loksins lægra hlut fyrir vjelum hennar. og hefði dauðinn verið mjer vís, ef þjer ekki hefðuð frelsað mig. Hefur hún eflaust mútað einhverri af ambáttum mínum til að blanda svefnlyfjum í sætadrykkinn minn í gærkvöldi, því eg er af náttúrunni svo ljettsvæf, að eg vakna við hvert eð minnsta hljóð. Neytti Sobeide fjærveru kalífans til að koma fram þessu hinu svívirðilega áformi, því hann var fyrir nokkrum dögum farinn í leiðangur með her sinn. Annarskostar mundi hún ekki hafa árætt. að búa mjer bana, enn þótt heiptaræði hennar sje mikið. Eg veit ekki, hvernig hún ætlar að glepja kalífanum sjónir í þessu máli, en mjer dauðríður á því, að þjer látið á engu bera. Líf mitt er í veki og mun eg ekki vera óhult hjá yður, meðan kalífinn er fjærverandi. Annars er yður sjálfum fyrir beztu, að vera þagmælskur, því yrði Sobeide þess áskynja, að eg á yður líf mitt að launa, þá mundi hún líka refsa yður. Þegar kalífinn er heim kominn, þarf minni varúðar að gæta; þá mun færi gefast á, að segja honum, hvað gerzt hefur, og mun hann enn fúsari enn eg, að launa yður þann greiða, sem gefur honum hið kærasta aptur.“

„Göfuga frú!“ ansaði Ganem, „hafið kærar þakkir fyrir úrlausn yðar og verið vissar um, að hjer er yður engin hætta búin. Ástin, sem þjer hafið blásið mjer í brjóst, er hin bezta ábyrgð þagmælsku minnar. Hvað þræla mína snertir, þá væru þeir vístastir til að koma upp um okkur, ef þeir vissu með hverjum atvikum mjer hlotnaðist að finna yður. En ómögulegt er það, að þeir fái getið sjer þess til, og það þykist eg mega fullyrða, að þeir alls ekki muni grennzlast eptir því. Það er svo al-

gengt, að ungir menn sækjast eftir friðum ambáttum, að ekki mun þeim bregða við að sjá yður í húsum mínum; munu þeir taka yður fyrir ambátt og halda að eg hafi keypt yður. En þar sem þeir sáu, hversu leynilega eg flutti yður í hús mitt, þá munu þeir ætla, að eg hafi haft mínar ástæður til þess. Verið því óhræddar og treystið því, að yður skal auðsýnd verða öll sú lotning, er sæmir vildarmey svo voldugs konungs, sem kalífinn er. En svo voldugur sem hann er, þá verð eg samt að segja það fyrir fullt og fast, að ást mína, sem eg hef helgað yður, mun eg með engu móti aptur taka. Veit eg það að vísu, að þrælum verður synjað þess, sem hússbóndans er. En eg elskaði yður, án þess eg vissi, að þjer hefðu heitið kalífanum tryggðum, og stendur það ekki í mínu valdi, að bæla niður ástríðu þá, sem nú þegar í byrjun sinni er eins mögnuð og ást getur verið hjá elskendum, sem samhuga eru. Eg vildi óska, að hinn hágöfugi og helzt til sæli unnusti yðar, hefndi yðar á Sobeide, með því að deila aptur við yður beð og blíðu. Minnst þá öðru hverju Ganems, hins ógæfusama manns, sem sigraðist af elsku til yðar, ekki síður enn kalífinn. Svo voldugur sem konungur þessi er, þá mun hann samt aldrei geta útrýmt mjer til fulls úr hjarta yðar, svo framarlega sem það er móttækilegt fyrir blíðu ástarinnar. Hann getur ekki elskað yður heitar enn eg, og ætíð mun hjarta mitt brenna af ást til yðar, hvert á land sem eg fer, til að deyja í einveru og örvílnan, eftir að eg hef misst yður.“

Hugraun viknaði er hún sá, hversu Ganem var yfirkominn af harmi. En með því hún var hrædd um, að hún kynni að hrífast svo mjög, að hún birti honum ást sína, ef þau hjeldu lengur áfram tali þessu, þá tók hún þannig til orða: „Sleppum þessu, fyrst það fær yður svo mikils harms, og tölum heldur um það, hversu mikið eg á yður að þakka. Eg veit engin orð til að lýsa gleði minni, þegar eg hugsa til þess, að hefðuð þjer ekki verið, þá mundi eg nú ekki líta ljós dagsins.“

Nú vildi þeim báðum til hamingju, að í sama vetfangi var barið á dyr og sagði einn af þrælunum Ganem, að matsölumaður væri kominn. Með því nú Ganem, varúðar vegna, ekki vildi láta neinn af þrælunum koma í herbergið, þar sem Hugraun var, þá

tók hann sjálfur við því af matsölumanninum, er hann hafði að særa, og bar það á borð fyrir konuna, en henni þókti vænt um, hvað hann ljét sjer vera annt um hana. Eptir máltíðina bar Ganem af borði og rjetti þrælum sínum matinn út um dyrnar. Gekk hann nú á burt, því hann fór nærri um, að konan mundi vera hvíldarþurfi, fór síðan út og keypti tvær ambáttir; ennfremur keypti hann tvo litla stranga, og var í öðrum dýrasta lín, en í hinum var allt það, er vildarmey kalfans gat sæmt að hafa sjer til skarts. Fór hann með báðar ambáttirnar til Hugraunar og sjekk henni þær, svo mælandi: „Slíkri tignarkonu, sem þjer eruð, veitir ekki af, að hafa í minnsta lagi tvær ambáttir til að þjóna sjer; bið eg yður því að þiggja af mjer báðar þessar.“

Hugraun fannst mikið um, hvað Ganem ljét sjer vera um hana hugað, og mælti: „Herra! eg sje að það er ekki yðar vandi, að gera það aðeins til háls, sem þjer gerið. Með greiðasemi yðar og góðu atlæti gerið þjer mig enn skuldbundnari yður enn áður; eg vona samt að guð láti mjer bráðum auðnast, að launa yður allan þann drengskap, sem þjer hafið auðsýnt mjer.“

Ganem skipaði nú báðum ambáttunum að fara inn í herbergi, sem var þar rjett hjá, og er þær voru gengnar út, settist hann með lotningu í legubekkin, svo að bil nokkurt var á milli þeirra; fór hann þá hinum hjartnæmustu orðum um ást sína og hinar ósigrandi hindranir, er sviptu hann allri von. „Eg dirfist ekki einusinni,“ mælti hann, „að vonast þess, að ástarblíða mín geti hrært hjarta það, sem helgað er hinum voldugasta konungi jarðarinnar. Æ! það væri mjer þó huggun í öllu mótlæti mínu, ef eg gæti glatt mig við þá tilhugsun, að þjer ekki ljetuð kulda koma í móti hinni óumræðilegu elsku minni.“ „Herra!“ mælti Hugraun — — „Æ!“ sagði Ganem og greip frammí fyrir henni, „þjer gerið mjer nú þegar í annað skipti þá sæmd, að kalla mig herra; í fyrra skiptið voru ambáttirnar nærstaddar og gat eg því ekki sagt yður, hvernig mjer varð við það. Kallið mig fyrir guðs sakir ekki sæmdar nafni þessu, heldur gerið við mig einsog þræl yðar, því það er eg og mun æfinlega verða.“

„Nei, nei!“ ansaði Hugraun, „slíkt skal eg ekki láta mjer til hugar koma, að bjóða þeim manni, sem eg á líf mitt að þakka.

Mjer hefur gengizt svo hugur við það, hvað virðuglega yður hefur farizt við mig, að eg sízt mun niðast á góðsemi yðvarri, og það játa eg, að eg ekki hef sjeð hið góða atlæti af yðar hálfu með ástarlausum augum. Meira get eg ekki sagt yður; þjer vitið, hversvegna eg verð að þegja.“

Ganem varð svo frá sjer numinn af orðum þessum, að hann grjet af gleði og fjellust honum orð til að þakka Hugraun; sagði hann henni það eitt, að vissi hún, hvernar skyldu henni bæri að gæta við kalífan, þá vissi hann að sínu leyti, að þrælum bæri ekki það, sem hússbóndans væri. Var nú tekið að náttu og sókti hann ljós og bar ljettan kvöldverð á borð, einsog tíðkast í Bagdad, því þar er tekinn ósvikinn miðdegisverður, en að kvöldinu til neyta menn ávaxta og drekka vín, sitja á tali saman og stytta sjer stundir, þangaðtil þeir fara að háttu. Settust þau nú til borðs og rjettu ávextina hvert að öðru með blíðu. Tóku þau síðan til drykkju, því þau höfðu ágætt vín á borði, og er þau höfðu rennt út nokkra bikara, gerðu þau það að lögum með sjer, að drekka aldrei framar, svo að þau ekki áður syngju vísu. Hugraun orkti bæði og söng vísur, er lutu að æfintýri hennar, og var jafnan nokkuð það í þeim, er Ganem gat þýtt sjer í vil. En að því einu undanteknu, gætti hún að öllu leyti þeirrar tryggðar, er kalífinn átti að henni.

Þannig sátu þau saman langt fram á nótt, og kom þeim ekki til hugar að skilja. Loksins gekk Ganem samt til herbergis síns, en konan fagra sat kyrr, þar sem hún var. Þannig lifðu þau nokkra daga. Gekk Ganem aldrei út, nema nauðsynlegustu erinda vegna, og notaði hann líka þann tíma, sem Hugraun svaf, því hann gat ekki sjeð af nokkurri þeirri stund, er hann mátti hjá henni vera.

Svona sælu lífi lifði nú Hugraun með Ganem, eptir að hún, svo að kalla mátti, var heimt úr helju, en meðan á þessu stóð, var Sobeide drottning ekki með öllu óttalaus.

Óðara enn þrælarnir, sem unnu hefndarverkið fyrir hana, höfðu fært burt kistuna, sókti að henni ofboðslegur hugarkvíði; höfðu þrælarnir þó ekki vitað, hvað í kistunni var, nje heldur hafði þeim leikið forvitni á því, því þeir voru vanir að hlýða í blindni. Svefninn flýði augu hennar og hugði hún á ráð til að hylja glæp sinn. En er hún sjálf ekki sá út úr vandræðum þessum, sendi hún

snemma dags eptir konu einni gamalli, sem hafði fóstað hana frá bernsku; sagði hún henni leyndarmál sitt og beiddi hana að kenna sjer gott ráð.

„Kæra drottning,“ sagði kerling, „það er komið sem komið er, og er því ekki annað fyrir enn að reyna að bæta sem best úr því. Þjer skuluð láta skera líkneski úr trje, og munum við hjúpa það gömlu líni, leggja það í kistu og grafa einhversstaðar í höllinni. Skuluð þjer því næst tafarlaust bjóða, að gerður sje líksalur úr marmara yfir gröfina með hjálmþaki, og reistur líkpallur, er tjaldaður sje svörtum dúkum, en logandi ljósum skipað allt umhverfis. Ekki megið þjer heldur gleyma, að klæðast sorgarbúningi og slíkt hið sama látið þjer allar ambáttir yðar og vildarmeyjarinnar gera, sömuleiðis alla umsjónarmennina í höllinni og geldingana. Þegar nú kalífinn kemur heim aptur og sjer alla í höllinni sorgarbúna og yður líka, þá mun hann vilja vita, hvað því veldur. Þá mun yður bjóðast gott tækifæri til að þóknast honum; þjer skuluð segja, að hans vegna hafið þjer veitt Hugraun þessa ena hinnstu sæmd og hafi viðskilnað hennar borið snögglega að. Nú með því hann unni henni svo mjög, þá mun hann ganga til grafar hennar og gráta hana þar. Verið getur líka, að ekki trúi hann því, að hún sje dáin, og leiki honum grunur á, að þjer hafið vikið henni burt úr höllinni. Mun hann þá að líkindum láta grafa hana upp og opna kistuna, en þegar hann sjer líkneskið, mun hann ganga úr skugga um andlát hennar og kunna yður þökk fyrir allar aðgjörðir yðar. Líkneskið skal eg láta búa til og skal enginn vita, til hvers það er ætlað. En ambáttina, sem gaf Hugraun svefndrykkinn í gærkvöldi, skuluð þjer láta segja stallsystrum sínum, að hún hafi fundið hana dauða í rúmi sínu og undireins gert yður þess vísari, og hafið þjer þegar boðið Mesrúr að sjá um greptrun hennar.“

Þegar kerling hafði úttalað, tók Sobeide dýran demantshring úr gripaskríni sínu, setti upp á finger henni, faðmaði hana að sjer og sagði með miklum feginleik: „Mikið á eg þjer að þakka, móðir góð! svo hyggilegt úrræði hefði mjer aldrei dottið í hug. Mun það vafalaust heppnast, og er mjer nú hughægra eptir enn áður. Láttu nú búa til líkneskið, en eg skal sjálf sjá um allt hið annað.“ Var líkneskið skorið með miklum hagleik og bar kerl-

ing það sjálf inn í herbergi Hugraunar, bjó um það einsog lík og lagði í kistu. Mesrúr ljet í grandleysi færa burt kistuna og jarðsetja hana eptir rjettum sið. Sama daginn sendi Sobeide eptir húsasmið kalífans og skipaði honum að reisa líksalinn; leið ekki á löngu, áður hann var fullger. Bjóst hún nú þegar sorgarklæðum með allri hirð sinni, og barst sú fregn um alla borgina, að Hugraun væri dáin; frjetti Ganem það manna seinastur, því hann kom aldrei að kalla út fyrir húsdyr, einsog fyrr var getið, en loksins bar þó fregnina líka fyrir eyru honum. „Þeir segja yður dauða í Bagdad,“ sagði hann við vildarmeyna, „og efa eg ekki, að Sobeide sje nú fullviss um, að svo sje. Guði sje lof fyrir, að hann ljet mig verða í einu frumkvöðul og sjónarvott hins gagnstæða og láti hann lyga-fregn þessa snúast til þess, að þjer bindið samlag við mig í blíðu og stríðu og farið langt í burt hjeðan með mjer. En ástin lætur mig hlaupa út í gönur. Eruð þjer ekki unun og eptirlæti hins voldugasta konungs á jarðríki, og er ekki Harún Alraschid sá eini maður, sem yður er samboðinn? Og þó þjer vilduð hafna ástum hans og fylgja mjer -- gæti eg þá tekið þeim kosti?“

Þó nú Hugraun viknaði af gedshræringu þeirri, er Ganem ljet í ljósi, þá sat hún samt á sjer, að taka ekki í sama strenginn. „Við getum ekki við því gert,“ mælti hún, „að Sobeide hælist um, en samt vona eg, að gleði hennar snúist upp í harm, áður langt um líður. Þegar kalífinn er heim kominn, mun færi gefast á að segja honum á laun, hvað gerzt hefur. En höfum vandlega gætur á okkur, svo að hún ekki verði þess vísari, að eg er á lífi, — þjer vitið, hvað af því mundi leiða.“

Þremur mánuðum síðar kom kalífinn heim aptur til Bagdad úr leiðangri sínum, sigri hrósandi. Skundaði hann inn í höllina, fullur löngunar eptir að sjá Hugraun og undraðist mjög, er hann sá alla sorgarbúna. Fjekk það honum ósjálfrátt mikils ótta, en hálfu verr brá honum við, er hann kom til Sobeide, og sá hana sorgarbúna með öllum ambáttum sínum. Spurði hann kvíðafullur, hvernig á því stæði.

„Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði Sobeide, „eg syrgi hana Hugraun, ambáttina yðar; hún dó svo snögglega, að engra ráða varð leitað við sjúkleika hennar.“ Meira gafst henni ekki tóm til

að segja, því tíðindi þessi fengu kalífanum svo mikils, að hann rak upp hljóð og hnje meðvitundarlaus í fang stórvezírnum Gíafar. En er hann rjetti við úr óvitinu, spurði hann klökkvandi, hvar Hugraun sín elskuleg væri greptruð. „Herra!“ svaraði Sobeide, „eg hef sjálf annazt útför hennar og ekkert til sparað. Eg ljét og reisa marmarasal yfir gróf hennar, og skal eg fylgja yður þangað, ef þjer svo viljið.“

Kalífinn vildi ekki gera Sobeide sjálfri ómak og ljét hann Mesrúr fylgja sjer þangað. En er hann sá hinn svartdúkaða lík-pall og vaxljósinn logandi allt umhverfis og skoðaði þetta skrautlega minnismarki, þá undraðist hann mjög, að Sobeide skyldi hafa sýnt hjákonu sinni slíkan heiður. Og með því hann var tortrygginn af náttúru, þá fór honum að leika grunsemd á drengskap konu sinnar, og hjelt hann, að Hugraun ekki væri dauð, heldur hefði Sobeide í sjarveru sinni látið flytja hana úr höllinni eitthvað langt í burt, svo að öll eptirleitun yrði til einskis. Hitt kom honum ekki til hugar, að Sobeide hefði búið vildarmeynni banaráð. Til þess nú með eigin augum að fá fulla vissu um þetta, þá ljét hann færa burt líkballinn, og opna gröfina og kistuna að sjer ásjáanda. En er hann sá líkneskið hjúpað í náklæði, þá dirfðist hann ekki að gera meira að verkum, því honum þókti það helzt til mikill ábyrgðarhluti fyrir guði, að snerta á líki hinnar frammlíðnu. Efaði hann nú ekki lengur, að Hugraun væri dáiin, og ljét koma gröfinni í samt lag aptur.

Til þess nú að sínu leyti að heiðra minningu unnustu sinnar, ljét hann stefna saman öllum kennimönnum og valdamönnum í höllinni, og fyrirlesurum kóransins, en sjálfur sat hann á meðan hjá gröfinni og vætti hana tárur sínum. En er þeir voru allir saman komnir, sem hann hafði sent eptir, sagði hann þeim fyrir, og skipuðust þeir hringinn í kringum hann, en fyrirlesararnir lásu marga kapitula í kóraninum. Í heilan mánuð fór bænahald þetta fram á degi hverjum, morgun og eptir miðjan dag og ætíð í viðurvist kalífans; grjet hann þannig unnustu sína án afláts og vildi ekki heyra neitt annað nefnt á nafn.

Seinasta daginn í mánuðinum var beðizt fyrir og lesið í kóraninum, allt frá morgni og þangað til ljómaði af hinum næsta degi, en þá var öllu

lokið og fór hver heim til sín. Gekk Harún Alraschid til herbergis síns, lúinn af næturvökum, og sofnaði þar í legubekk einum. Sátu þar hjá honum tvær ambáttir; önnur þeirra, sú er sat við höfðalagið og Dagsbrún hjét, sagði við hina: „Veistu það, Morgunstjarna! að þegar drottinn rjetttrúaðra manna vaknar, mun hann gleðjast stórum af því, sem eg ætla að segja honum. En það er, að hún Hugraun ekki er dáin, heldur lifir hún glöð og heil á hófi.“ „Drottinn minn!“ segir Morgunstjarna utan við sig af fögnuði, „er hún can á lífi, hin fagra og yndislega Hugraun, sem svo langt bar af öllum?“ Þetta sagði hún svo hátt, að kalífinn vaknaði og spurði hana, því þær gleptu sjer svefninn. „Fyrirgefðu mjer, herra!“ mælti Morgunstjarna, „en eg gat ekki á mjer setið fyrir fögnuði, af því eg hef frjett, að hún Hugraun er á lífi.“ „Hvað er orðið af henni?“ spurði kalífinn, „ef hún ekki skyldi vera dáin?“ „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði Dagsbrún, „ókunnugur maður færði mjer í dag nafnlaust brjef, sem ritað er með eigin hendi Hugraunar; segir hún mjer í því frá hinu hörmulega æfintýri, er hún rataði í, og biður mig að gera yður vitneskju um það. Vildi eg fyrir þá sök aðeins biða, þangaðtil þjer hefðuð notið nokkurrar hvíldar, sem þjer voruð næsta þurfandi fyrir eptir slíka áreynslu.“ „Fá mjer brjefið,“ sagði kalífinn óðlátur, „það var rangt af þjer. að fá mjer það ekki undireins.“

Dagsbrún fjekk honum brjefið og opnaði hann það í ílyti; sagði Hugraun í því greinilega allt sem farið hafði, en lofði Ganem ofmjög fyrir ástsemi sína. Kalífanum hætti jafnan við afbrýðisemi og í stað þess að reidast vonzku Sobeide, þá grunadi hann Hugraun um ótryggð, og varð uppvægur af heipt. „Ótrygga kvennsnipt!“ sagði hann, er hann hafði lesið brjefið, „í fjóra mánuði hefur hún verið hjá ungum kaupmanni. Fyrir mánuði síðan er eg kominn heim aptur til Bagdad, og nú kemur henni fyrst til hugar, að láta mig frjetta af sjer. Mikið vanþakklæti! meðan eg harna hana grátandi, hugsar hún ekki um annað enn að gabba mig og svíkja. En eg skal hefna mín á henni og lægja rostann í hinum unga ofurhuga, sem vogar að svívirða mig.“ Að svo mæltu stóð kalífinn upp og gekk inn í salinn, þar sem hann var vanur að veita helztu höfðingjum áheyrn. Var þá lokið upp ytri dyrunum

og gengu inn hirðmennirnir, sem lengst höfðu beðið þessarar stundar. Stórvezírinn fleygði sjer fram fyrir hásæti kalífans. „Gíafar!“ sagði kalífinn og setti á sig slíkan svip, að auðsjeð var, að hann vænti tafarlausrar hlýðni. „Eg hef mikilsvarðandi skipun að leggja fyrir þig. Þú skalt fara með fjögur hundruð af varðmönnum mínum og komast fyrir, hvar Ganem kaupmaður frá Damaskus bjó í borginni. En þegar þú ert orðinn þess vísari, skaltu fara þangað og eyða hús hans allt að grundvelli, svo enginn örmull standi eptir, en fyrst skaltu taka Ganem sjálfan fastan og færa mjer hann ásamt Hugraun, sem verið hefur hjá honum í fjóra mánuði. Eg ætla að refsa, bæði henni og hinum ósvífna manni, sem ekki hefur sjezt fyrir að óvirða mig, og skulu hans víti verða öðrum að varnadi.“

Stórvezírinn hneigði sig djúpt fyrir kalífanum og lagði höndina á höfuð sjer, til merkis um, að hann skyldi hlýða. Fyrst ljét hann spyrjast fyrir um Ganem og heimili hans hjá kaupmönnum þeim, er verzludu með útlendan vefnað og smágert lín. Var honum fljótt vísað á bústað hans og þess getið um leið, að Ganem hefði ekki látið sjá sig í nokkra mánuði og vissi enginn, hvað hjeldi honum heima, ef hann annars væri þar. Stórvezírinn brá nú við með liðsmenn sína og fór með lögregludómara og fjölda múrsmíða og timburmanna til hússins, sem Ganem bjó í, og með því það stóð eitt sjer, skipaði hann hermönnum allt umhverfis, til þess að Ganem ekki gæti sloppið út.

Þau Ganem og Hugraun voru nýbúin að eta miðdegisverð og sat hún við glugga, er vissi út að strætinu. Vakti háreystið athygli hennar og leit hún út um grindina; sá hún þá stórvezírinn með alla sveit sína. Skildi hún undireins, að hann mundi kominn hennar og Ganems vegna, en sízt hafði henni til hugar komið, að brjefið mundi hafa þenna árangur. Hún vissi ekki, hversu langt var síðan, að kalífinn kom heim, og þó hún þekkti hann að afbrýðiseini, þá hafði það samt ekki fengið henni kvíða. En er hún sá stórvezírinn og liðsflokk hans, þá varð hún ekki hrædd um sjálfa sig, heldur um Ganem, því hún efadi ekki, að hún mundi fá rjettlætt sig, undireins og kalífinn veitti sjer áheyrn. En hitt sá hún í hendi sjer, að kalífinn, sem var uppvægur af afbrýðiseini, mundi leggja þungan dóm á Ganem.

sökum æsku hans og fegurðar. Sagði hún því við hann: „Æ! það á að handtaka okkur.“ Leit hann þá út um glugga og sá varðmenn kalífans með blikandi sverð og stórvezírinna með lögregludómaranum í broddi liðs. Varð hann þá svo felmtaður, að hann fjekk engu orði upp komið, en Hugraun sagði: „Hjer eru engin setugrið boðin. Ef þjer elskið mig, þá farið í fót af einhverjum þræla yðvarra, svertið andlit og hendur í kolhríni úr ofninum, og látið nokkra diska upp á höfuð yðar. Munu þeir þá halda, að þjer sjeuð þjónn frá matsöllumanni og láta yður fara í friði, en skyldu þeir spyrja, eptir hússbóndanum, þá segið, að hann sje hjer inni.“

„Þjer hugsíð ekki nema um mig,“ ansaði Ganem, sem var miklu áhyggjufyllri um Hugraun enn um sjálfan sig. „Hvað á að verða um yður.“ „Látið mig sjá fyrir því,“ segir hún. „Eg skal líka láta mjer vera um það hugað, að þjer á sínum tíma fáíð allt það aptur með skilum, sem þjer skiljið hjer eptir í húsinu.“ Kaupmaðurinn ungi vissi ekki fyrir harmi, hvert ráð hann skyldi upp taka og varð Hugraun að ganga að honum með oddi og egg, til þess að hann færi í þrælaföt og sverti sig í framan. Það voru líka síðustu forvöð, því rjett í þessu var baríð á dyrnar, og gafst þeim aðeins tórn til að fadmast að skilnaði. Ganem gekk með diskana á höfði sjer og slapp heilu og höldnu út úr húsinu; flýði hann síðan í skyndi út um næsta borgarhlíð, en á meðan gekk Gíafar inn í herbergið og sat Hugraun þar í legubekk; stóðu þar margar kistur, fullar af fjármunum Ganems og peningum þeim, er hann hafði fengið fyrir varning sinn. Óðara enn Hugraun sá stórvezírinna, fleygði hún sjer fram fyrir hann með andlitið á grúfu og lá grafkyr, einsog væri hún búin við dauða sínum. „Herra!“ sagði hún, „hvað sem drottinn rjetttrúaðra manna ætlar á mig að leggja, þá skal eg gangast undir það með lúsum vilja, en segið mjer aðeins, hvað það er.“ „Lafði mín!“ ansaði Gíafar, fleygði sjer fram á gólfíð og lá þar, unz hún var uppstaðin. „Því afstýri góður guð, að nokkur leggi hönd á yður. Fyrir mig var ekki annað lagt, enn að biðja yður að fylgjast með mjer til hallarinnar og skyldi eg hafa þangað með mjer kaupmanninn, sem þjer búíð hjá.“ „Förum þá,“ ansaði Hugraun, „en kaupmaðurinn ungi, sem eg á líf mitt að þakka, er farinn hjeðan. Hann fór til Damaskus fyrir mánuði

síðan, erinda sinna vegna, og fól hann mjer kistur þessar til geymslu, meðan hann væri í burtu. Bið eg yður því fyrir alla muni að láta koma þeim til hallarinnar á vísan stað, svo eg geti staðið við orð mín, þar sem eg lofaði að sjá um þær sem best eg gæti.“

„Svo skal vera, sem þjer viljið,“ ansaði Gíafar, og ljét hann þegar koma kistunum til Mesrúrs. Því næst skipaði hann lögregludómaranum í hljóði að rífa húsið niður til grunna, en leita þó fyrst vandlega í því að Ganem; gekk hann síðan burt með Hugraun og báðum ambáttum hennar. Óðara enn hann var farinn, var tekið að rífa húsið niður, og að stundu lidinni var sem það hefði aldrei verið. Lögregludómarinn hafði hvergi fundið Ganem, og kom hann boðum til stórvezírsins um það, áður enn hann var kominn til hallarinnar.

„Hefur þú afrekað erindið?“ sagði kalífinn, er hann sá Gíafar ganga inn. „Já, herra!“ ansaði Gíafar, „hús Ganems er rífið niður til grunna, en Hugraun stendur við dyrnar á herbergi yðar og bíður boða frá yður. Ungi kaupmaðurinn hefur hvergi fundizt, og fullyrðir hún, að hann sje fyrir mánuði síðan farinn til Damaskus.“

Kalífinn varð afarreiður, er hann heyrði, að Ganem var undan-sloppinn. En það er til Hugraunar kom, þá var grunurinn um ótryggð hennar orðinn svo rótgróinn hjá honum, að hann vildi hvorki heyra hana nje sjá. Skipaði hann Mesrúr, höfuðsmanni geldinganna, að flytja hina ótryggu og vanþakklátu ambátt í svarta turninn; svo nefndist fangelsi eitt, sem var í höllinni sjálfri, og var þangað farið með hjákonur þær, sem gáfu kalífanum orsök til óánægju. Þó nú Mesrúr væri vanur að hlýða í blindni, þá var honum samt sárnaudugt, að fullnægja skipun þessari og ljét hann í ljósi við Hugraun, hversu mjög sjer rygni það til rifja. En henni brá því verr við það, sem hún hafði gert sjer vísa von um, að hún mundi verða boðuð á fund kalífans. Varð hún nú samt að taka því, sem að hendi bar, og fara í svarta turninn. Á meðan hafði kalífinn í reiði látið stórvezírinn frá sjer fara og skrifað brjef til frænda síns, Móhammeds konungs Sinebíssonar í Damaskus, er var honum skattskyldur; kvað hann Ganem, sem heima ætti í Damaskus, hafa glapið fyrir sjer hina fegurstu ambátt sína og flúið síðan

á burt. Skipaði hann honum að leita hann upp í Damaskus, og festi hann hendur á honum, þá skyldi hann láta lenja hann fimm-tíu högg á dag, í þrjá daga, leiða hann um borgina og hrópa: „Þetta er hin vægasta refsing, sem drottinn rjetttrúaðra manna leggur á þá, sem styggja hann og dirfast að fipla ambáttir hans.“ Skyldi hann því næst senda sjer hann með öruggu varðliði, láta ræna hús hans í Damaskus og brjóta það niður, en reka allt skyldfólk hans í útlegð úr borginni.

Með þessa skriflegu skipun var sendur maður riðandi, og var honum sagt, að hafa með sjer sendidúfur, til þess að kalífinn sem allrafyrst fengi fregn af aðgjörðum Móhammeds. Binda menn samanvafin blöð undir vængi dúfum þessum og sleppa þeim síðan til flugs, fljúga þær þá allt hvað af tekur, þangað sem þær eiga heima.

Þegar Móhammed Sínebí hafði tekið við brjefi kalífans, stóð hann upp með lotningu og lagði það á höfuð sjer til merkis um hlýðni sína. En er hann hafði lesið það, gerði hann boð eptir lögreglu-dómaranum og fór með honum ásamt varðmönnum sínum og hermönnum til hífýla Ganems.

Síðan Ganem lagði á stað frá Damaskus, hafði hann ekki látið móður sína frjetta neitt af sjer. Að vísu höfðu samferðamenn hans, sem fyrir löngu voru heim komnir, sagt henni, að Ganem hefði liðið vel, þegar þeir fóru frá Bagdad, en með því hann hvorki kom sjálfur heim aptur, nje heldur ljet neitt til sín spyrja, þá rjedi móðir hans af því, að hann mundi vera dáinn. Varð hún loksins svo sannfærð um það, að hún grjet hann og syrgði, einsog hún sjálf hefði veitt honum nábjargirnar. Ljet hún í húsgarðinum byggja grafkapellu með hvolfbaki og lagði í hana líkneski, sem átti að vera Ganem, alhjúpað líkblæjum; sat hún yfir því grátandi dag og nótt, einsog Ganem væri þar sjálfur andaður. Hún átti dóttur eina fagra, er Hugljúf hjet; var hún allajafna hjá móður sinni og grjet með henni.

Þannig höfðu þær lengi svalað harmi sínum og komu ná-búarnir, sem heyrðu harmalætin, til að samhryggjast þeim. Þá var það, að Móhammed Sínebí barði á dyr hjá þeim. Ambátt nokkur lauk upp fyrir honum, en hann gekk inn með grimmlegu yfir-þúsund og ein nótt. III.

bragði og spurði eptir Ganem. Þó nú ambáttin aldrei hefði sjeð konunginn áður, þá rjeði hún samt af fjölmenni því, er honum fylgdi, að hann mundi vera einhver hinn helzti embættismaður í Damaskus, og mælti: „Ganem sá, er þjer leitið að, er dáinn. Móðir hans og hússmóðir mín situr í grafkapellunni þarna og grætur dauða hans.“ Skipaði konungur þá að ransaka húsið og gekk sjálfur til grafkapellunnar; kom hann að mæðgunum, þar sem þær lágu á mottu hjá gröfnni, fljótandi í tárur. Brugðu þær skýlunum fyrir andlit sjer, óðara enn þær sáu konunginn, og fleygði móðirin sjer fram fyrir sætur hans, því hún bar kennsl á hann. Spurði hann eptir Ganem, en hún svarði: „Æ! hann er fyrir löngu dáinn! Guð gæfi að mjer hefði veizt sú huggun, að jarða hann og vita bein hans geymd í legstað þessum! Æ! sonur minn! — elskusonur!“ — Meiru kom hún ekki upp fyrir harmi. Þá viknaði Sínebí og hrærdist til miskunar; hann hugsaði með sjer: Sje Ganem einn sekur, því skyldi eg þá refsa móður hans og systur, sem eru saklausar? En svo nær sem honum fjell það, þá þorði hann samt ekki að baka sjer reiði kalífans með óhlýðni. Og er honum var sagt að Ganem finndist hvergi, sem honum þókti fara að líkindum, þar sem harmur mæðganna var svo innilegur, þá ljet hann fara með þær báðar út úr borginni og birta þeim útlegðardóm þann, er kalífinn hafði upp kvedið yfir þeim. Skipaði hann að ræna og rífa niður hús Ganems, og var það á örstuttum tíma brotið niður og með jörðu jafnað.

Þær mæðgur skelfdust því heldur af óláni þessu, sem þær ekki þekktu tildrögin, nje heldur voru sjer þess meðvitandi, að þær hefðu nokkuð misgert. En um þetta fræddust þær af ambátt nokkurri, sem drottning Sínebís hafði sent á eptir þeim út fyrir borgarhlíðið, til að færa þeim mat. Móðir Ganems sór og sárt við lagði, að sonur sinn hefði ekki getað drýgt glæp þann, er honum var sök á gefnu, því hún hefði vandað uppeldi hans og lagt alla stund á að innræta honum lotningu fyrir kalífanum. En fyrst hún nú vissi, að hann væri á lífi, og að hún yrði að þola allt þetta hans vegna, þá vildi hún ekki mögla nje sýta útaf missi eigna sinna, en sig tæki sárast til dóttur sinnar og það eitt fengi sjer harms, að hún skyldi rata í sama ólánið. Kvæðst hún samt vita, að hún væri

betri systir enn svo, að hún kveinkaði sjer við að breyta eptir dæmi móður sinnar. Í því móðir Ganems sagði þetta, hljóp Hugljúf um háls henni og kvaðst aldrei skyldu við hana skilja, í hver vandræði sem hún kynni að komast fyrir elskuna til sonar síns.

Með því nú dauðahegning var við lögð, ef þær aptur ljetu sjá sig í Damaskus, þá snjeru þær á leið til næsta þorps; höfðu þær ekki með sjer, nema fáeina skildinga, og sóktist þeim leiðin seint og erfðilega, því þær voru óvanar göngum. Voru þær hörmulega til fara og flyktust kringum þær bændakonur nokkrar, er sáu glöggt á þeim, að þær mundu vera heldri stjettar og spurðu þær bæði af forvitni og brjóstgæðum, hversvegna för þeirra væri svo aum og fátægleg og ósamboðin stöðu þeirra. En þær svörðu engu og kom upp fyrir þeim grátur, svo að bændakonurnar urðu enn forvitnari. Sagði móðir Ganems þeim þá loksins, hvernig farið hefði fyrir sjer og dóttur sinni og hræðust þær þá til meðaumkvunar, veittu þeim hinn bezta beina, sem þær höfðu füng til, og liðsinntu þeim með öllu því, er þær gátu. Þegar þær mæðgur höfðu margþakkað bændakonunum greiðann, hjeldu þær ferð sinni áfram til Halep, í litlum áföngum. Varð þeim aldrei matfátt á leiðinni, því þær komu opt á þá staði, þar sem brauð, soðin hrísgrjón eða annar matur var ókeypis veittur fátæku ferðafólki. Um nætur voru þær í musterum eða í nánd við þau, eða þær leituðu gistingar í almennum gestaherbergjum. Náðu þær loksins til Halep og hjeldu tafarlaust þaðan til Euphrat; fóru þær yfir fljótið og þaðan gegnum Mesopotamíu til Mússúl. Ekki höfðu þær heldur þar neinar viðtafir, svo miklum hrakningum sem þær höfðu átt að mæta, og stóðu þær hvergi við fyrr enn þær voru komnar til Bagdad, því þangað var ferðinni heitið og þar vonuðust þær eptir að finna Ganem. Að vísu hefðu þær ekki átt að vænta þess, að hann væri í aðsetursborg kalífans; en af því það var ósk þeirra, þá vonuðust þær þess líka. Þrátt fyrir allar hörmungar hafði elska þeirra til hans farið í vöxt; þær töluðu aldrei um annað enn Ganem og spurðu alla eptir honum, sem urðu á vegi þeirra.

Nú víkur sögunni frá þeim mæðgum til Hugaunar, sem kvaldist í svarta turninum, í hörðu varðhaldi. Samt bryggðist hún miklu minna af andstreymi sjálfrar sín enn óláni Ganems, og fjekk

Það henni sárasta hugarkvíða, að vita hann í slíkum háska. Gerði hún ekki annað enn að þylja yfir honum raunatölur sínar á hverri stundinni. Það var einusinni, þegar kalífinn gekk um höll sína á náttarþeli, einsog hann átti vanda til, að honum varð reikað fram hjá svarta turninum, og heyrði hann mannsmál inni í honum, staðnæmdist hann þá og hleraði; heyrði hann glöggt að sagt var: „Ganem! ógæfusami Ganem! hvar ertu nú? Æ! eg steypiti þjer í glötun? Því ljeztu mig ekki deyja aukum dauðdaga í stað þess að hjálpa mjer með slíkum drengskap? Þú barst fyrir mjer lotningarfulla umhyggju, en hefur hún ekki borið beiskan ávöxt? Drottinn rjettrúaðra manna ofsækir þig og það eru þakkirnar fyrir, að þú ávallt virtir mig einsog þá konu, sem honum væri helguð. Grindarfulli kalífi! hvað ætlarðu að hafa þjer til afsökunar, þegar þú síðar munt birtast með Ganem fyrir hinum almáttuga dómara? Alveldi þitt, sem heimurinn nú skelfur fyrir, mun þá ekki geta forðað þjer við maklegri refsingu fyrir ofbeldi þitt og rangsleitni.“

Í því Hugraun mælti þetta, kom upp fyrir henni svo mikill grátstafur, að tók fyrir mál hennar, en það, sem kalífinn hafði heyrt, var nóg til þess að gera hann athugafullan. Hann sá gjörla, að væri það satt, er hann nú heyrði, þá hlyti vildarmærin að vera saklaus, og hefði hann verið alltof bráðráður við Ganem og ættmenni hans. Kalífinn, sem lagði alla stund á að gata rjettlætis, vildi nú komast að skírurum sannleik í máli þessu, og gekk því til herbergja sinna og skipaði Mesrúr að koma með Hugraun til sín. Var hann ekki seinn á sjer að hlýðnast skipun þessari, er hann hjelt að væri góðs viti fyrir vildarmeyna, sem verið hafði.

Óðara enn Hugraun var komin inn í herbergi kalífans, fleygði hún sjer fram fyrir hann og lá kyr á gólfinu, fljótandi í tárur. „Hugraun!“ mælti kalífinn og bauð henni ekki að standa upp, „þú virðist ásaka mig fyrir ofbeldi og rangsleitni. En seg mjer, hver er sá sem veslast upp í bágingum, þrátt fyrir það að hann auðsýnir mjer hlýðni og lotningu? Seg mjer það, þú þekkir góðmennsku mína og veizt, hversu feginn eg vil láta hvern mann ná rjetti sínum.“

Hugraun skildi á orðum þessum, að kalífinn mundi hafa heyrt til sín, og sá hún sig nú ekki úr færi, er henni gafst kostur á að

rjettlæta Ganem. „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ mælti hún, „ef ósæmileg orð hafa mjer um munn farið, þá bið eg yður auðmjúklekast fyrirgefa mjer. En Ganem, kaupmaður frá Damaskus, er sá hinn saklausi ólánsmaður, sem þjer viljið fræðast um; hann bjargaði lífi mínu og veitti mjer hæli í húsi sínu. Verið getur að hann í fyrstunni hafi litið mig ástaraugum, en þegar eg sagði honum, að eg væri yður háð, þá mælti hann: „Þrælum verður synjað þess, sem hússbóndans er,“ og það lof á hann skilið fyrir manndyggð sína, að allt frá þeirri stund hefur breytni hans verið samhjóða þessum orðum hans. En það vitið þjer, drottinn rjetttrúaðra manna! hversu sárt þjer hafid leikið hann, og munuð þjer síðar verða að standa ábyrgð á því fyrir guði.“

Fjærri fór því, að kalífinn reiddist bersögli Hugraunar og sagði hann við hana: „Er mjer nú óhætt að trúa því, sem þú fullyrðir um stillingu Ganems?“ „Já, það er yður óhætt,“ ansaði hún. „Eg vildi ekki fyrir nokkurn mun dylja yður sannleikans og til þess að færa yður sönnur á hreinskilni mína, þá vil eg gera yður játningu, sem yður kann að mislíka, og bið eg yður því fyrirfram að fyrirgefa mjer hana.“ „Tala þú óhrædd, dóttir!“ ansaði kalífinn, „eg fyrirgef þjer allt, en þú mátt einskis leyna mig.“ „Vita skuluð þjer þá,“ ansaði Hugraun, „að mjer fannst mikið um hina lotningarfullu nærgætni og huglátsemi, er Ganem auðsýndi mjer, svo eg hlaut að bera virðingu fyrir honum; en þar fór meira eptir. Þjer þekkið almætti ástarinnar. Eg fann að hjarta mitt hneigðist til hans með blíðu og varð hann þess áskynja; en í stað þess að færa sjer breiskleika minn í nyt, þá gætti hann skyldu sinnar trúlega, þó hjarta hans brynni af heitri ást. Það eina, sem ástin gat komið honum til að segja, var þetta: „Þrælum verður synjað þess, sem hússbóndans er.“

Þessi einarðlega játning mundi ef til vill hafa gert hverjum öðrum illt í skapi, en kalífann blíðkaði hún til fulls. Bauð hann Hugraun hún að standa upp og setjast hjá sjer. „Seg mjer nú sögu þína frá upphafi til enda,“ mælti hann. Hún gerði svo og sagði frá öllu með mestu snild og lipurleik; fór hún fljótt yfir allt það, er snerti Sobeide, en var fjölórðust um allt hið góða, sem hún átti Ganem að þakka. — Einkum lofði hún þagmælsku hans, til þess

að gera kalífanum skiljanlegt, að hún hefði orðið að leynast hjá Ganem, til að leika á Sobeide og lauk hún með því að segja frá flóttu hins unga kaupmanns; sagði hún hispurslaust, að hún hefði sjálf neytt hann til þess, svo að hann kæmist undan reiði kalífans. En er hún hafði lokið sögunni, sagði kalífinn: „Eg trúi öllu, sem þú hefur sagt; en því ljeztu mig ekki frjetta frá þjer fyrr enn svo seint?“ „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði Hugraun, „Ganem gekk mjög sjaldan út, og er því engin furða, þó við ekki undireins frjettum heimkomu yðar. Svo varð og Ganem, sem átti að skila brjefinu til Dagsbrúnar, að bíða lengi þangað til honum gafst kostur á, að fá henni það sjálfri.“

„Þetta nægir,“ svaraði kalífinn, „eg kannast við ávirðingu mína og vil seginn bæta úr henni. Hugsa þú nú um það, hvað eg get greitt fyrir Ganem. Þú mátt biðja hvers, sem þú vilt, eg skal einskis synja þjer.“ Þá fleygði ambáttin sjer flötu andliti fram fyrir kalífan, stóð því næst upp aptur og mælti: „Drottinn rjetttrúaðra manna! eg þakka yður fyrir Ganem og bið yður auðmjúklekast, að láta gera heyrinkunnugt í ríki yðar, að þjer fyrirgefið honum og bjóðið honum að koma á yðar fund.“ „Ekki mun eg láta þar við sitja,“ mælti kalífinn, „en fyrir það, að hann bjargaði lífi þínu, og í öðru lagi til að launa honum lotningu þá, er hann auðsýndi mjer, til að bæta honum fjárlát, og að endingu, til að gera gott úr rangsleitni þeirri, sem ættfólk hans hefur fyrir orðið, — þá skal eg gipta þig honum.“

Hugraun gat ekki nóg samlega þakkað kalífanum veglyndi hans, og gekk nú til herbergis þess, er hún hafði búið í áður enn hún rataði í hinar hræðilegu raunir, sem fyrr er frá sagt; var nú allt þar, einsog hún hafði skilið við það. Vænzt þókti henni samt, er hún sá þar kistur og varningsstranga Ganems, sem Mesrúr hafði látið flytja þangað.

Daginn optir skipaði Harún Alraschid stórvezírnum að kunngjöra í öllum borgum ríkisins, að hann fyrirgæfi Ganem syni Abú Afbú. En auglýsing þessi varð árangurslaus, og spurðist ekkert til hins unga kaupmanns í langan tíma. Varð Hugraun sárhrygg út af því og beiddi kalífan leyfa sjer sjálfri, að láta leita að Ganem. En er kalífinn hafði leyft henni það, tók hún pyngju með þúsund

gullpeningum í og reið snemma dags frá höllinni á skrautlega tygjuðum múlasna. Fylgdu henni tveir svartir geldingar og hjeldu þeir sinni hendinni hver á lend múlasnans; fór hún þannig frá einu musterinu til annars. Gaf hún hvervetna guðhræddum mönnum gjafir, og beiddi þá að leita guðlegs fulltingis með bænum sínum, að fyrirtæki einu mætti frammgengt verða, sem friður tveggja væri undir kominn. Varði hún öllum gullpeningunum til ölmusugjafa, og snjeri ekki heim aptur til hallarinnar, fyrr enn farið var að kvölda.

Næsta dag tók hún aptur pyngju með þúsund gullpeningum í og reið með sama föruneysi til strætis þess, er gimsteinakaupmenn höfðu í sölubúðir sínar og smiðjur. Þegar hún var komin að inngangi strætisins, nam hún staðar og ljét annan geldinginn kalla á forstöðumann þeirra, er verzlúðu með gimsteinum. Hann var hinn góðgjörðasamasti maður og varði meiru enn helfugnum af gróða sínum til að styrkja útlenda fátæklinga; sá hann þegar, að það mundi vera tígin kona, sem komin var, og ljét ekki lengi bíða eftir sjer. „Eg leita til yðar,“ mælti Hugraun og rjetti honum pyngjuna um leið, „því þjer eruð alkunnur fyrir sakir guðhræðslu yðar. Gerið svo vel, að útbýta gulli þessu á meðal fátækra útlendinga.“ „Náðuga frú!“ ansaði hann, „eg skal seginn gera einsog þjer leggið fyrir mig; en ef þjer sjálfar skylduð vilja gera þetta góða verk, þá komið heim til mín og munuð þjer þar finna tvær konur, sem maklegar eru miskunar yðvarrar. Þær komu í gær kvöldi fótgangandi og gengu við stafi einsog förukonur; voru þær hörmulega til reika og kenndi eg því heldur í brjósti um þær, sem þær virtuð vera heldri stjettar. Þó þær væru herfilega til fara, þá tók eg samt eftir því, að þær höfðu þá kurteisi til að bera, sem ekki er aumingjum eiginleg, einsog þjer gerast að jafnaði. Eg fylgdi þeim til konu minnar og var hún mjör samdóma. Ljét hún ambáttir sínar búa upp gott rúm handa þeim, en á meðan þvoði hún þeim í framan og bjó þær hvítu líni. Enn sem komið er, vitum við ekki, hverra manna þær eru, því við vildum láta þær njóta hvíldar, áður enn við færum að ónáða þær með spurn-ingum okkar.“

Hugraun varð ósjálfrátt forvitni á, að sjá þær, en þáði þó

eigi fylgd forstöðumannsins, heldur gekk hún til húsa hans með einum af þrælum hans. Fór hún af baki við dyrnar og gekk á eptir þrælnum, en hann fór inn á undan, til að segja hús móður sinni, hver komin væri; var hún þá hjá Hugljúfu og móður hennar, því það voru þær, sem forstöðumaðurinn hafði um rætt.

Þegar kona forstöðumannsins heyrði að kona frá hirðinni væri komin í hús hennar, ætlaði hún að ganga til móts við hana; en Hugraun, sem var rjett á eptir þrælnum, ljét hana ekki fá tíma til þess. Fleygði hún sjer nú fram fyrir Hugraun, til þess að votta lotningu sína fyrir öllu því, sem heyrði kalifanum til, en hún reisti hana á sætur og beiddi hana að lofa sjer að tala við báðar konurnar, sem komnar voru kvöldið áður. „Náduga frú!“ ansaði hús-freyjan, „þær liggja hjerna í þessum tveimur rúmum.“ Færði vildarmærin sig þá nær rúmi móðurinnar, virti hana vandlega fyrir sjer og mælti: „Góða kona! eg er komin til að bjóða yður hjálp mína; eg má mín hjer ekki svo lítills og verið getur, að þjer ásamt stallsystur yðar getið haft gagn af mjer.“ „Náduga frú!“ ansaði móðir Ganems, „göðsemi yðar og hjálpfýsi eru mjer nægur vottur þess, að guð hefur ennþá ekki með öllu yfirgefið okkur. En eptir allar þær hörmungar, sem yfirþirmdu okkur, höfðum við fullkomna ástæðu til að halda það.“ Að svo mæltu tók hún að gráta beisklega og fengu þær ekki tíra bundizt, Hugraun og hús-freyjan. En er vildarmærin hafði þerrað af sjer tárin, sagði hún við móður Ganems: „Gerðu það fyrir mig, að segja okkur harmasögu yðar; þjer munuð traudlega hitta nokkurn, sem hefur betri vilja enn við, til að gera yður allt til huggunar.“ „Náduga frú!“ ansaði hin ógæfusama ekkja, „öll mín óhamingja hefur hlotizt af vildarambátt kalífans, er Hugraun heitir.“

Hugraun varð sem agndofa af orðum þessum, en ljét þó ekki bera á hræðslu sinni og undrun. Mælti þá móðir Ganems enn fremur: „Eg er ekkja Abú Aísbú, kaupmanns í Damaskus. Gan-em sonur minn fór í verzlunarerindum til Bagdad og var honum þar gefið að sök, að hann hefði numið Hugraun þessa burt með sjer. Kalífinn ætlaði að láta drepa hann, en er hann ekki gat fest hendur á honum, skrifaði hann konunginum í Damaskus, að hann skyldi láta ræna hús okkar og rífa það niður, en reka okkur

dóttur mína í æfilanga útleð. Þrátt fyrir allt þetta mundi eg láta huggast, ef eg aðeins finndi son minn aptur. Mikill fögnuður yrði það fyrir mig og hana systur hans! Eg er sannfærð um, að hann er saklaus.“ „Já!“ sagði Hugraun og greip frammí, „hann er í rauninni eins saklaus og þjer. Það get eg sagt yður með vissu, því eg er Hugraun þessi, sem þjer kvartið undan. En hafi örlagadómur stjarnanna látið mig verða orsök til ógæfu yðvarrar, þá get eg líka gert hana ljettbærari. Eg hef rjettlætt Ganem hjá kalífanum og hefur hann látið lýsa því yfir í öllu ríki sínu, að hann fyrirgefi honum, og mun hann vafalaust bæta yður alla hrakningana með velgjörðum sínum. Þjer eruð ekki framar í fjandskap við hann; hann væntir eptir Ganem og ætlar hann að launa honum greiðann, er hann gerði mjer, með því að gipta mig honum. Skoðið mig því einsog dóttur yðar og leyfið mjer að heita yður eilífri vináttu.“ Að svo mæltu laut hún ofan að móður Ganems, en hún gat engu svarað fyrir undrun. Hjelt Hugraun henni lengi í fangi sínu og slepti henni því aðeins, að hún varð að flýta sjer yfir að hinu rúminu til Hugljúfar, sem nú var risin upp og breiddi faðminn á móti henni.

Þegar hin yndislega vildarambátt hafði á allar lundir sýnt þeim mæðgum ástúð og blíðu, tók hún þannig til máls: „Verið nú ekki lengur hugsjúkar; auðæfunum, sem Ganem átti hjer, er borgið. og eru þau geymd í herbergi mínu. Að vísu veit eg vel og get líka ráðið það af sjálfri mjer, að öll heimsins auðæfi geta ekki huggað ykkur, ef þið eigið að sakna Ganems. En hversvegna skylduð þið verða úrkula vonar um að finna hann nokkurntíma framar? Ilver veit nema að með þessum degi byrji betri tímar og eigið þið nú ef til vill sælli stundir fyrir höndum, enn þið nokkurn tíma lifðuð með Ganem í Damaskus.“

Í því Hugraun sagði þetta, kom forstöðumaðurinn og mælti: „Náðuga frú! rjett í þessu bili sá eg grátlega sjón. Það var ungur maður, sem fluttur var til sjúkrahúss; hann var bundinn á úlfalda með snærum, af því hann gat ekki setið fyrir veikleika sakir. Eg sá aumur á honum og gekk til hans og með því eg alls ekki bar kennsl á hann, þá spurði eg hann að ýmsu ætt hans viðvíkjandi, en hann svaraði mjer ekki nema með tárnum og andvörpum. Eg kenndi

í brjóst um hann og sá eg að hann var svo vesæll, að hann þurfti hinnar nákvæmustu aðhjúkrunar; veit eg að lækarnir á spítalanum eru lítt nýtir, og ljet eg því þræla mína bera hann hingað. Eg hef fengið honum herbergi sjer og eru þrælarnir nú að færa hann í brein línklæði af sjálfum mjer og munu þeir stunda hann með sömu kostgæfni og sjálfan mig.“

„Æ! fylgið mjer til sjúklingsins,“ mælti Hugraun, því hún viknaði af hjarta við sögu gimsteinakaupmannsins. Forstöðumaðurinn ljet undireins eptir tilmælum hennar, og sagði móðir Ganems við Hugljúf, í því hún gekk út: „Æ! dóttir mín! svo aumur sem þessi ókunnugi sjúklingur er, þá getur samt verið að bróðir þinn, ef hann annars er á lífi, sje engu betur kominn.“

Hugraun kom nú inn í herbergi sjúklingsins, og sá hvar hann lá í rúminu með augun apturlokuð; hann var unglegur, en fólur í yfirbragði, grátinn og fyrirgengilegur. Hún virti hann vandlega fyrir sjer og bardist hjartað í brjósti hennar, því hún þóktist kenna Ganem, en annað veiði trúði hún ekki augum sínum, því að vísu virtist henni sjúklingurinn vera nokkuð sviplíkur Ganem, en að öðru leyti þókti henni hann vera honum næsta ólíkur, svo hún hjelt valla, að það gæti verið hann. En til þess að ganga úr skugga um það, segir hún með skjálfandi rödd: „Ert þú það, Ganem?“ En er hinn ungi maður svarði engu, mælti hún: „Æ! ekki ert þú það, Ganem! og hafa mjer villzt sjónir af ímynduninni, sem alltaf hefur þig fyrir augum sjer; hvað veikur sem þú værir, mundirðu hafa kannast við rödd Hugraunar þinnar.“ Í því Ganem heyrði nafn Hugraunar, lauk hann upp augunum og vjek höfði sínu þangað, er hann heyrði röddina. „Eruð þjer það?“ kallaði hann, því hann kannaðist þegar við vildarmeyna. „Hvílíkt undur! —“ Meira fjekk hann ekki sagt, því geðshræringin bar hann ofurliða svo að hann hnje í ómegin. Þau Hugraun og forstöðumaðurinn veittu honum nú hjálp, en jafnskjótt sem hann tók að rakna við, beiddi forstöðumaðurinn vildarmeyna að fara út, svo að sjúklingnum ekki vesnaði af því að horfa á hana.

Þegar hinn ungi maður var kominn til sjálfs sín, leit hann allt í kringum sig, en er hann hvergi sá það, er hann leitaði að, mælti hann: „Fagra Hugraun! hvað er orðið af þjer? Sá eg þig í

raun og veru eða var það einber hugarburður?“ „Svo var sem yður sýndist,“ mælti forstöðumaðurinn, og beiddi hana að fara út. „En þjer skuluð fá að sjá hana aptur, þegar þjer eruð fullhress orðinn til þess. Nú með því svo lítur út, að þjer sjeuð sá Ganem, sem drottinn rjettrúaðra manna opinberlega hefur látið birta fyrirgefningu sína, þá er mikil breyting orðin á högum yðar. Konan, sem talaði við yður fyrir skemmztu, mun geta sagt yður þetta greinilegar. En hafið nú einungis hugann á því, að ná aptur heilsunni og skal eg styðja að því af fremsta megni.“

Að því mæltu gekk hann burt frá Ganem, svo að hann gæti notið hvíldar, og fór að tilreiða handa honum styrkjandi læknisdóm. En meðan á þessu stóð, var Hugraun hjá þeim Hugljúfu og móður hennar og hafði þar viljað nokkuð líkt til, því móðirin hafði fallið í ómegin, þegar hún heyrði, að hinn ókunnugi sjúklingur, sem fluttur var í húsið, væri sonur hennar. En er hún var komin til sjálfrar sín, ætlaði hún að rísa á fætur og fara að finna Ganem, en í því kom forstöðumaðurinn og leiddi henni fyrir sjónir, að sonur hennar væri svo máttfarinn, að það mundi fá honum svo mikils að sjá aptur ástkæra móður og systur sjer að óvörum, að lífi hans gæti orðið hættu búin af slíkri geðshræringu. Móðir Ganems ljét sjer það segjast, en Hugraun tók þá þannig til máls: „Þökkum drottni fyrir, að hann hefur látið okkur öll finnast hjer. Eg fer nú aptur til hallarinnar, til að segja kalífanum frá æfintýrum þessum og skal eg finna ykkur aptur snemma í fyrra málið.“ Faðmaði hún síðan þær mæðgurnar og gekk á burt. En er hún var komin til hallarinnar, ljét hún biðja kalífann að veita sjer áheyrn í leyni, og var henni þá þegar fylgt inn í herbergi það, er hann sat í aleinn. Húu fleygði sjer fram fyrir fætur honum, en hann bauð henni upp að standa og spurði hana fyrst og fremst, hvort hún hefði frjett nokkuð til Ganems. „Drottinn rjettrúaðra manna!“ ansaði hún, „eg var svo heppin, að eg fann sjálfan hann, móður hans og systur.“ Spurði kalífinn hana, hvernig henni hefði getað tekizt það á svo stuttum tíma, en hún leysti úr spurningum hans og sagði honum svo mart og mikið gott af móður Ganems og Hugljúfu, að hann langaði til að sjá þær báðar ásamt Ganem.

Harún Alraschid framdi opt ofbeldisverk í bráðræði, en þegar honum var runnin reiðin og hann sá rangsleitni sína, var hann allra konunga drenglyndastur og rjettlátastur. Með því nú enginn efi var á því, að hann hafði með rangsleitni ofsókt Ganem og ættfólk hans og misþyrmt þeim fyrir allra augum, þá vildi hann og veita þeim uppreisn, svo allir vissu. „Það fær mjer mikillar gleði,“ sagði hann við Hugraun, „að ransóknir þínar hafa haft svo heppilegan árangur, og þykir mjer enn vænna um það sjálfs mín vegna enn þín vegna. Þú skalt giptast Ganem, einsog eg hef lofað þjer, og ert þú nú ekki ambátt mín hjeðan í frá, heldur frjáls kona. Far nú aptur til hins unga kaupmanns og jafnskjótt sem hann er al-bata, skaltu koma með hann til mín ásamt móður hans og systur.“

Snemma næsta morgun kom Hugraun aptur til forstöðumanns-ins, því bæði preyði hún mjög að vita, hvernig Ganem lidi og líka vildi þún segja móður hans og systur hin gleðilegu tíðindi, er hún hafði þeim að færa. Var henni sagt, að Ganem hefði sofð vel um nóttina og með því hugsýki hans væri á enda, sem eingöngu hafði verið orsök veikindanna, þá mundi hann fljótt verða heilbrigður. Enda var hann nú miklu hressari. Hvíldin og læknismeðölin, en þó einkum skapskiptin, höfðu haft svo heilladrjúg áhrif á hann, að forstöðumaðurinn hjelt, að nú gæti hann hættulaust sjeð móður sína, systur og unnustu, ef hann aðeins væri undir það búinn. — Var þá svo ákveðið að Hugraun skyldi fyrst fara ein til Ganems og gera mæðgunum vísbendingu, þegar tími væri til kominn, að þær kæmu inn. Forstöðumaðurinn sagði nú sjúklingnum, að Hugraun væri komin og varð hann svo frá sjer numinn er hann sá hana, að honum lá við öngviti. En hún gekk að rúmi hans og mælti: „Ganem! nú hefurðu aptur fengið Hugraun þína, sem þú hugðir vera þjer horfna um eilífu.“ „Æ! náðuga frú!“ sagði hann og greip frammí, „hverju undri á eg það að þakka, að eg fæ að sjá yður aptur? Eg hjelt, að þjer væruð hjá kalífanum. Hann hefur vafalaust veitt yður áheyrn, þjer hafð rjettlætt yður fyrir honum og hann hefur aptur tekið yður í sátt.“ „Já, kæri Ganem!“ ansaði Hugraun, „mjer tókst að uppræta alla tortryggi úr huga kalífans, og giptir hann mig þjer, til þess að bæta yfir allt hið illa, sem þú hefur orðið að þola.“ Þegar Ganem heyrði þetta,

varð hann orðlaus og gat ekki svarað með neinu nema þögninni einni, sem hjá elskendunum er snjallari enn nokkur mælska. En loksins kallaði hann hátt: „Fagra Huggraun! er það þá satt, að eg megi kalla þig mína?“ „Það er hverju orði sannara,“ ansaði Huggraun; „kalífinn, sem ætlaði að láta drepa þig, og gerði móður þinni og systur mikla háðung og hneisu, vill nú gera gott úr rangsleitni sinni með velgjörðum.“

Ganem spurði nú um það, hvernig kalífinn hefði farið með móður sína og systur og sagði Huggraun honum það, en hann gat ekki hlýtt á þá sögu ógrátandi, svo feginn sem hann var þeirri fregn, að hann fengi að eiga unnustu sína. En er hann heyrði að þær voru í Bagdad og undir sama húspaki og hann, þá varð hann svo frá sjer af bráðlátri löngun eptir að sjá þær, að vildarmeynni þókti hentast að láta eptir honum. Biðu þær fyrir utan dyrnar og kallaði hún nú á þær; föðmuðu þær mæðgur og kysstu Ganem, sem þær nú höfðu aptur fundið, og hrundu mörg tár við sadmlög þessi. Forstöðumaðurinn og kona hans viknuðu svo að þau grjetu, og furðuðu þau sig á vegum forsjónarinnar, sem ljetu þau fjögur hittast undir sama húspaki, eptir að forlögin höfðu svo grimmi-lega lagt þau í einelti. En er þau loksins höfðu þerrað tárin af augum sjer, kom Ganem þeim enn á ný til að gráta, með því að segja þeim raunasögu sína allt frá þeim degi, er hann hafði skilið við Huggraun og þangaðtil forstöðumaðurinn tók við honum. Kvaðst hann hafa flúið í þorp eitt lítið og legið þar lengi veikur; hefði hann loksins beðið mann, sem rak úlfalda, að flytja sig til spítala. Sagði Huggraun síðan frá því, er hún var í fangelsi og lauk sögu sinni með þessum orðum: „Guði sje lof fyrir að hann hefur látið okkur öll finnast aptur; en hugsum nú ekki um annað enn hamingju þá, sem við eigum í vændum. Undireins og Ganem er orðinn albata, verður hann að ganga á fund kalífans með móður sinni og systur; en með því þær eru nú ekki svo til fara, að þær geti látið sjá sig, þá skal eg bæta úr því; biðið mín aðeins stundarkorn.“

Að svo mæltu fór hún til hallarinnar og sókti pyngju með þúsund gullpeningum í; fjekk hún forstöðumanninum hana og beiddi hann að kaupa fót handa Hugljúfu og móður hennar fyrir sje þetta.

Hann var smekkmáður mikill og valdi þeim hin fegurstu klæði og sá um, að þau yrðu sem fyrst til búin. Að þremur dögum liðnum var allt til reiðu, og bjóst Ganem nú til að ganga út, því hann kenndi sig fullstyrkan til þess. En daginn sem hann ætlaði að ganga á fund kalífans, kom stórvezírinn Gíafar ríðandi með miklu föruneysi, gekk inn til Ganems og mælti: „Herra! eg kem í nafni drottins rjetttrúaðra manna, konungs vors og herra. Nú er erindi mitt allt annað enn fyrrum, — en eg skal ekki rifja upp fyrir yður endurminninguna um það. Eg á að fylgja yður til kalífans. Því hann langar til að finna yður.“ Ganem svaraði engu, en hneigði sig djúpt fyrir stórvezírnum; var hestur einn, sem kalífinn átti, teymdur til hans, en hann fór á bak honum og sýndi mikla list í reiðlagi sínu. Móður hans og systur höfðu verið fengnar mál-ösnur og reið Hugraun með þeim til hallarinnar eptir hliðvegi nokkrum, meðan Gíafar fylgdi Ganem eptir annari leið. Þegar þeir komu inn í áheyrnarsalinn, sat kalífinn þar í háseti sínu innan um emíra, vezíra, æðstu dyraverði og aðra hirðmenn frá Arabíu, Persíu, Egyptalandi, Afríku og Sýrlandi.

Stórvezírinn leiddi Ganem fram að fótiskör hásetisins, en hann fleygði sjer fram fyrir fætur kalífans, stóð síðan upp aptur og bað fram ávarp til hans í ljóðum, sem varð vel rómað af allri hirðinni. Kalífinn bað honum að færa sig nær og mælti: „Mjer er mikil gleði að sjá þig og þykir mjer gott að geta heyrt af þínum eigin munni, hvar þú hefur fundið vildarambátt mína og hvað þú hefur greitt fyrir henni.“ Ganem gerði sem kalífinn bað og var frásögn hans svo hreinskilnisleg, að kalífanum kom ekki til hugar að vefengja hana. Ljet hann fá honum skrautlega skikkju, eins og allir þeir eru vanir að fá, sem landsdrottinn boðar á fund sinn, og sagði um leið: „Ganem! hjeðan í frá skalt þú vera hirðmaður minn.“ „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði hann, „þrællinn veit engan vilja nema herra síns, sem einráður er yfir fje hans og fjörvi.“ Kalífanum gætt vel að svari þessu og ávísaði honum mikil fje á ári hverju til frammfærslu. Stóð hann síðan upp úr hásetinu og ljet þá Ganem og stórvezírinn fylgja sjer til herbergis síns.

Nú þóktist hann vita, að Hugraun mundi ekki vera langt í burtu með ekkju Abú Afíbu og dóttur hans, og skipaði hann því

að leiða þær fram fyrir sig. Fjellu þær fram fyrir hann, en hann sagði þeim að standa upp og leizt honum Hugljúf svo fögur, að hann starði fyrst á hana langa stund og mælti síðan á þessu leið: „Mikil raun er mjer að því, að eg skuli hafa gert svo óvirðulega til þín, sem ert svo yndisleg, og er mjer því skylt að láta batur þar fyrir koma, sem meiri sjeu að sínu leyti enn mótgjörðirnar. Þú skalt eptirleiðis vera kona mín, og þetta er sú hegning, sem eg legg á Sobeide. En eg mun ekki láta þar við lenda,“ mælti hann enn-fremur og vjek sjer að móður Ganems, „þjer eruð ungar ennþá og munuð ekki hafna því boði, að giptast stórvezír mínum. Þig skal Gíafar ganga að eiga, en þú Huggraun! skalt verða eiginkona Ganems. Sækið nú valdsmann og vitni, svo að þrír kaupmálar verði samdir og undirskrifaðir í einu.“ Ganem reyndi að leiða kalífanum fyrir sjónir, að það væri fullnógur sómi fyrir systur sína. að vera í tölu vildarambátta hans; en Harín Alraschid vildi fyrir hvern mun eiga hana. Þóktu honum allir þessir atburðir svo merkilegir, að hann fól nafntogudum sagnaritara á hendur að skíra frá þeim í greinilegri frásögu. Ljet hann geyma handritið í fje-hirzlu sinni, og þaðan hefur sagan borizt út í mörgum eptirritum.

Frá 433. til 440. nætur.

Sagan af Seyn Alasman kóngssyni og konungi andanna.

Einusinni var konungur í Balsora, sem var stórríkur og vinsæll af þegnum sínum; var honum það eitt að angri, að hann var barn-lauss maður. Gaf hann öllum guðhræddum mönnum í ríki sínu stórgjafir, í því skyni, að þeir bæði til guðs að honum mætti verða sonar audið. Urðu þeir loksins bænheyrdir og ól drottning svein, er nafn var gefið og kallaður Seyn Alasman. Var öllum stjörnuþámönnum í ríkinu stefnt saman til að athuga himintungla farið við fæðingu hans; sáu þeir að hann mundi verða langlífur maður og fullhugi mikill, enda gerðist þess og þörf ef hann ætti að komast klaklaust úr öllum þeim hættum, er fyrir honum lágu.

Spár þessar fengu konungi engrar ógleði. „Sonur minn er

ekki aumkvunarverður,“ mælti hann, „þó hann verði fullhugi og andstreymið er reynsluskóli konunganna; það styrkir þá í dyggðinni og kennir þeim því betur að stýra landi og lýð.“ Ljet hann stjörnuspámenninga frá sjer fara, sæmda góðum verðlaunum, og sá hann um, að sonur sinn fengi gott uppeldi, svo að hann yrði fyrirmynd konungasona. Tók þá þessi hinn góði konungur snögglega sótt, og fengu lækna hans eigi að gert; en er hann hugðist aðfram kominn kallaði hann á son sinn; rjeði hann honum meðal annars til að koma sjer svo hjá þegnum sínum, að þeir fremur elskuðu hann enn óttuðust. beiddi hann að dauðfheyrast við smjæðri, og hafa eins mikla gát á sjer, þegar hann umbunaði mönnum, einsog þegar hann refsaði þeim, því konungum gleptust opt sjónir, svo að þeir gerðu stórvel til illmenna, en kúguðu þá, sem saklausir væru.

Þegar konungur var dáiinn, fór Seyn í sorgarbúning og bar hann í sjö daga. En á hinum áttunda degi settist hann í hásæti. tók innsigli föður síns úr hinni konúnglegu hirzlu, en ljet sitt eigið innsigli í staðinn, og fór hann nú að reyna sælu þá, er drottunin veitir. En alveldið töfraði huga hans og hafði hann mestu unun af að sjá alla hirðsnápana krjúpa fyrir sjer og hafa hugann á því einu, að sýna honum auðsveipni og keppast við að hlýða boðum hans. Hugsaði hann einungis um skyldur þegna sinna, en ekki um skyldur sínar við þá, og ljet hann sig það minnstu skipta, að stjórnin færi vel úr hendi. Setti hann unga svallara í hin ædstu embætti ríkisins, og sökkta sjer í allskonar munað með þeim. en gætti eigi hófs í neinu; var hann örlyndur af náttúru og eyddi fje sínu gengdarlaust, og höfðu hjákonur hans og vildarmenn gjöræmt fjehirzlu hans óðara enn varði.

Móðir hans, ekkjudrottningin, var enn á lífi, og hafði hún einsog hygginn kona optsinnis reynt að koma í veg fyrir eyðslu og ólífnað sonar síns, með því að setja honum fyrir sjónir, að ef hann ekki bætti ráð sitt, mundi hann eyða öllum auðæfum sínum og þarúofan æsa upphlaupsanda meðal þegna sinna, svo stjórnarbilting mætti af hljótast, gæti þá svo farið að hann fyrirgerði lífi og löndum. Enda var við sjálfst búið að spár hennar rättust, því landslýðurinn tók að mögla og mundi kur sá hafa snúizt í almenna uppreisn, ef

drottning ekki hefði orðið skjótari að bragði. Undireins og hún vissi, hversu báglega á horfðist, sagði hún konungi frá því, og hlýddi hann loksins fortölum hennar. Tók hann nú reynda öldunga til ráðaneytis, er haldið gátu þegnum hans í skefjum; iðraðist hann svo mjög eptir að hafa eytt öllum auðæfum sínum til ónýtis, að hann varð yfirkominn af þunglyndi og vildi engri huggun sinna.

Það var einhverja nótt að honum birtist í svefni æruverður öldungur; gekk hann að honum vingjarnlega og mælti: „Vita skaltu, Seyn! að sorg er hverri gleði samfara, og að öll óhamingja hefur einhverja heill í eptirdragi. Viljir þú nú sjá fyrir enda harma þinna, þá skaltu ferðast til Kairó á Egyptalandi; þar átt þú mikla hamingju í vændum.“ Vaknaði konungur og undraðist mjög; sagði hann móður sinni drauminn í fullri alvöru, en hún hló að honum. „Þú ætlar þó ekki,“ mælti hún, „að takast ferð á hendur til Egyptalands, vegna þessa fáfengilega draums?“ „Því þá ekki?“ ansaði Seyn. „Heldur þú að allir draumar sjeu einbert hugarvingl? nei, leyndardómsfullir og þýðingarmiklir draumar eru líka til. Hafa kennarar mínir sagt mjer ótal sögur, sem berlega sýna, að enginn vafi er á því. En þó eg nú ekki væri fullkomlega sannfærður um það, þá mundi mjer samt finnast um draum þenna, því maðurinn, sem mjer birtist, var ekki einungis lotningar verður fyrir elli sakir, heldur bjó eitthvað guðlegt yfir ásjónu hans. Hann var í fám orðum að segja líkur því, sem hinum mikla spámanni vorum er lýst, og er það ætlun mín, að hann sjái aumur á mjer og ætli að hjálpa mjer í vandræðum mínum. Eg ætla að eiga undir heitorði hans og trúnaðartrausti því, er hann bljes mjer í brjóst, og hef eg einsett mjer að hlýða orðum hans.“

Drottning leitaðist við að telja honum hughvarf, en það kom fyrir ekki; fól konungur henni landsstjórn á hendur og læddist einhverja nótt á laun við alla burt frá höllinni, lagði síðan einn síns liðs á stað til Kairó á Egyptalandi. Náði hann eptir mikla hrakninga til þessarar nafnfrægu borgar og lagðist dauðlúinn niður fyrir utan dyr musteris nokkurs. Óðara enn hann var sofnaður, birtist honum aptur sami öldungurinn og mælti: „Son minn! vel geðjast mjer að ráðlagi þínu, þú trúðir orðum mínum og ert nú

hingað kominn; ljeztu hvorki lengd nje erfiðleika vegarins aptra þjer. Sje eg að þig skortir eigi áráði nje staðfestu og ert þú þess maklegur, að eg láti þig verða ríkastan og hamingjumestan allra konunga í heimi. Snú þú nú aptur til Balsora, og muntu finna ógrynni auðæfa í höll þinni, og hefur enginn konungur verið jafna-auðugur fyrir þinn tíma.“

Draumur þessi fjeck konungi ekki mikillar gleði. „En hvað eg var heimskur!“ sagði hann við sjálfan sig, er hann vaknaði. „Eg hjelt að öldungur þessi væri hinn mikli spámaður vor, en hann er ekki annað enn tælandi draumsjón. Hann stóð svo ljóslega fyrir hugskotsaugum mínum, að það eru engin undur, að mig dreymdi hann í annað skipti. Það er því bezt, að eg hverfi aptur til Balsora. Til hvers er mjer að vera hjer lengur? Mjer vill það til hamingju, að enginn veit, hversvegna eg fór ferð þessa, nema móðir mín, því ef þegnar mínir vissu það, mundi eg verða til athlægis á meðal þeirra.“ Snjeri hann nú heim aptur í ríki sitt, og er hann var heim kominn, spurði drottning hann undireins, hvort hann yndi vel ferð sinni. Sagði hann allt hvað sjer hefði viljað til og sýndist hann taka auðtryggni sína svo nærri sjer, að drottning vildi ekki bæta á gremju hans með átölum eða háði, heldur reyndi hún að hugga hann. „Vertu ekki hugsjúkur, son minn!“ mælti hún, „hafi guð ætlað þjer auðæfi, þá muntu fá þau fyrirhafnarlaust. Vertu hughraustur! leggðu stund á dyggðugt líforni, það er eina ráðið, sem eg get gefið þjer. Lát þjer vera hugað um farsæld þegna þinna, því þín velgengni er undir þeirra hagsæld komin.“ Sór Seyn konungur þá, að hjeðanaf skyldi hann einungis hlyðnast ráðum móður sinnar og hinna vitru vezíra, er hann hafði kosið til að bera með sjer byrði stjórnarinnar. En fyrstu nóttina eptir að hann var kominn heim aptur í höll sína, dreymdi hann öldunginn í þriðja sinn.

„Hugdjarfi Seyn!“ mælti hann, „nú er hamingjustund þín komin. Jafnskjótt sem þú ert kominn á fætur, snemma í fyrra málið, skaltu grafa í herbergi konungsins sæla og muntu finna þar mikið fje.“ Undireins og konungur vaknaði, flýtti hann sjer til drottningar og sagði henni þenna síðasta draum sinn, var honum þá mikið niðri fyrir. „Er það satt, sonur kær!“ mælti hún blæg-

andi. „En hvað karlinn er þrálátur! Ætlaðu nú að láta ginna þig í þriðja skiptið?“ „Nei fyrir engan mun,“ ansaði Seyn, „en eg ætla samt að ransaka herbergið að gamni mínu.“ „Það grunnaði mig alltjend,“ mælti drottning og hló dátt, „far þú, son minn! og ger sem þjer líkar. Til allrar hamingju er þetta minni erfð-leikum bundið enn ferðin til Egyptalands.“ „Eg verð að játa,“ mælti konungur, „að þessi hinn þriðji draumur hefur blásið nýju trausti í brjóst mjer, og er hann öldungis samstæður báðum hinum fyrri. Fyrst skipaði öldungurinn mjer að ferðast til Egyptalands, en þegar þangað var komið, sagði hann mjer, að hann hefði ekki gert það til annars enn að freista mín; „snú þú nú aptur til Balsora,“ mælti hann, „þar muntu finna auðæfi.“ Í nótt eð var vísaði hann mjer nákvæmlega á staðinn þar sem þau eru. Eg vil því heldur reyna ransókn þessa, þó til ónýtis verði, enn þurfa að ásaka mig alla æfi fyrir það, að eg með trúarleysi mínu hafði af mjer mikil auðæfi.“

Að því mæltu skildi hann við móður sína og fór aleinn í herbergi föður síns; tók hann þar undireins til verka. Reif hann svo upp helling steingólfsins, að hann ekki varð var við fjeð. Hvíldi hann sig þá um stund og hugsaði með sjer: Hræddur er eg um það, að móðir mín hæði mig ekki um skör fram. Allt fyrir það hjelt hann áfram að grafa og varð allt í einu fyrir honum hvítur steinn; en er hann tók hann upp, fann hann undir honum hurð með stállási fyrir. Gekk lásinn frá, er hann hafði höggið nokkrum sinnum til hans með járnreku sinni, lauk hann síðan upp hurðinni og sá hvar tröppustigi úr hvítum marmara lá beint niður. Kveikti hann þá ljós, fór ofan tröppurnar og kom í herbergi eitt; var gólfð í því lagt kínversku postulíni, en lopt og veggir voru úr kristalli. Einkum varð honum starsýnt á fjóra palla; stóðu á hverjum þeirra tíu krukkur úr eldsteini og hugði hann þær fullar af víni og segir því við sjálfan sig: „Mikið happ! þetta vín hlýtur að vera afargamalt og er það vafalaust ágætt.“ Gekk hann þá nær og tók lokið af einni krukunni, sá hann að hún var full af gullpeningum og varð frá sjer numinn af undrun og fögnuði. Skoðaði hann og í hinar og voru þær allar fullar af sekkínum. Færði hann drottningunni handfylli sína af þeim, og má nærri

geta, hvort hún ekki hefur undrazt, er hún heyrði, hvað sonur hennar hafði sjeð. „Varastu nú, sonur minn!“ mælti hún, „að eyða auðæfum þessum eins heimskulega og hinum. Gerðu ekki þann óvina fagnað.“ „Nei,“ ansaði Seyn, „hjedan af skaltu verða ánægð með háttalag mitt.“

Drottningin ljét nú fylgja sjer niður í jarðhús þetta, er maðurinn hennar sæli hafði látið gera með slíkri launung, að hún hafði aldrei orðið þess vör. Skoðaði hún það á alla vega með mikilli forvitni, og sá hún þá, hvar lítil krukka úr eldsteini stóð úti horni, og hafði konungur ekki sjeð hana, en í henni var geymdur gulllykill. „Sonur kær!“ mælti drottningin, „þessi lykill gengur víst að einhverri annari fjehirzlu. Við skulum reyna, hvort við ekki getum fundið hana.“

Nú leituðu þau vandlega í öllu herberginu og fundu loksins skráargat á miðjum veggnum. Gekk lykillinn þar að og lukust upp leynidyr nokkrar; innar af þeim var stórt herbergi og stóðu í því miðju níu fótstallar úr gulli. Á hinum átta fótstöllum stóðu líkneskjur og var hver þeirra gjör af heilum demantsteini; stóð af þeim slíkur geislaljómi, að hjart varð um allt herbergið. „Mikil undur!“ mælti Seyn, „hvaðan ætli faðir minn hafi fengið þessa dýrgripi?“ Níundi fótstallurinn fjekk honum samt hálfu meiri undrunar. Því á honum lá hvítur þykksilkis dúkur og var þetta letrað á hann: „Sonur kær! mikið hef eg fyrir haft, að eignast þessar átta líkneskjur. En svo fagrar sem þær eru, þá er þó hin níunda til og ber hún langt af þeim; er hún meira virði enn þúsund slíkar sem hjer eru. Viljir þú eignast hana, þá skaltu ferðast til borgarinnar Kairó á Egyptalandi. Þar er einn af hinum fyrrverandi þrælum mínum, er Móbarek heitir, mun hver sá, sem fyrst verður á vegi þínum, geta vísað þjer leið til hans. Leitaðu hann upp og segðu honum, hvað þjer hefur borið að hendi. Mun hann sjá af því, að þú ert sonur minn, og flytja þig þangað sem hin níunda líkneskjan er; munt þú öðlast hana þjer til mikillar hamingju.“

Þegar konungur hafði lesið þetta, sagði hann við móður sína: „Eg vil ekki missa níundu líkneskjunnar; hún hlýtur að vera frábær gersemi, fyrst allar hinar til samans fá eigi jafnast við hana.“

Eg fer til Kairó og vona eg að þú, móðir mín! verðir því ekki mótfallin!“

„Nei, elsku sonur,“ ansaði drottning, „hinn mikli spámaður vor heldur hendi yfir þjer og mun ekki láta þig bíða líftjón á ferð þessari. Far þú á stað þegar þjer líkar, en eg skal ásamt vezírum þínum annast stjórnarstörfín í fjærveru þinni.“ Ljet þá konungur taka saman farangur sinn, og kaus hann aðeins fáa þræla til föru-neytis; komst hann farsællegra til Kairó, og spurði þar eptir Móbarek. Var honum sagt, að hann væri einhver hinn auðugasti maður í borginni, og hjeldi sig ríkmannlega, en einkum stæði hús hans opið útlendum mönnum. Ljet Seyn þá fylgja sjer til húsa hans og drap þar á dyr; lauk upp þræll einn og spurði, hvað hann vildi og hver hann væri. „Eg er útlendingur,“ ansaði konungur, „heyrdi eg sagt af stórlyndi herra Móbareks og því kem eg í kynnisleit til hans.“ Beiddi þrællinn Seyn að bíða stundarkorn og fór að segja herra sínum, að gestur væri kominn; skipaði hann þrælnum að hleypa útlendingnum inn. Kom þrællinn út aptur og sagði konungi, að hann væri velkominn.

Seyn gekk þá inn og lá leiðin yfir víðan húsgarð, kom hann þaðan í glæsilegan sal og fagnaði Móbarek honum vel, og þakkaði honum fyrir, að hann vildi láta svo lítið að dvelja í húsum hans. Þakkaði konungur honum vel og mælti: „Eg er sonur konungsins sæla í Balsora og heiti Seyn Alasnam.“ „Konungur þessi,“ ansaði Móbarek, „var einusinni herra minn, en ekki vissi eg til, að hann ætti son. Hversu gamall eruð þjer?“ „Eg er tvítugur,“ svaraði Seyn. „Hvernig getið þjer sannað mjer, að þjer sjeuð sonur hans?“ segir Móbarek. Þá svaraði Seyn: „Faðir minn átti jarðhús undir herbergi sínu og fann eg í því fjörutíu krukkur úr eldsteini, fullar af gullpeningum.“ „Og hvað var þar meira?“ spurði Móbarek. „Níu fótstallar úr gulli,“ ansaði konungur, „standa demantslíkneskjur á hinum átta, en á hinum níunda liggur hvítur þykksilkis dúkur, sem faðir minn hefur letrað á, hvað eg skyldi gera til að eignast níundu líkneskjuna, er dýr-mætari sje enn allar hinar tilsamans teknar. Þjer vítið hvar líkneskja þessi er, því á silkidúknum stendur, að þjer munið leiðbeina mjer þangað.“

Óðara enn konungur sleppti orðinu, fleygði Móbarek sjer fram fyrir fætur honum, kyssti hvað eptir annað á hönd hans og mælti: „Guði sje lof, að hann ljet yður koma hingað! Eg sje að þjer eruð sonur konungsins í Balsora. Ef þjer ætlið yður þangað, sem hin undursamlega líkneskja er, þá skal eg fylgja yður þangað, en fyrst verðið þjer að hvíla yður í nokkra daga. Í dag held eg höfðingjunum í Kairó veizlu og vorum við nýseztir til borðs, þegar mjer var sögð koma yðar. Ætli þjer vilduð láta svo lítið, herra! að sitja í gildinu með oss?“ „Já!“ svaraði Seyn, „það vil eg feginn.“ Fylgdi Móbarek honum þá í hvelfdan sal, þar sem boðsmenn voru, fjeck honum sæti og fór að þjóna honum knjefallandi. Þatt þetta ofan yfir þá, sem viðstaddir voru, og sögðu þeir í hljóði hver við annan: „Hver skyldi þessi útlendingur vera, sem Móbarek sýnir slíka lotningu?“ En er þeir höfðu matazt, leysti hann úr spurningu þessari. „Góðir herrar!“ mælti hann, „þjer skuluð eigi undrast, að þjer sjáið mig þannig þjóna þessum unga útlendingi. Hann er sonur konungsins í Balsora. Faðir hans hafði keypt mig og dó hann svo, að hann ekki hafði gefið mjer frelsi. Eg er því þræll ennþá og á konungur þessi eigur mínar með rjettu, því hann einn tekur allan arf eptir föður sinn.“

„Móbarek!“ mælti Seyn og greip fram í ræðu hans, „eg lýsi því yfir í viðurvist höfðingja þessara, að eg upp frá þessari stund gef þjer frelsi og afsala mjer bæði sjálfum þjer og fjármunum þínum. Þar á ofan máttu biðja mig einhverrar bænar.“ Þegar Móbarek heyrði þetta, kyssti hann á gólfið og margþakkaði konunginum. Var þá loksins borið inn vín og drukkíð allan daginn, en um kvöldið voru gestirnir útleystir með gjöfum eptir vanda og gengu þeir á burt.

Næsta morgun sagði Seyn við Móbarek: „Eg hef nú hvílt mig nóg; enda fór eg ekki hingað til að skemmta mjer, heldur til að fá nífundu líkneskjuna og er nú tími til kominn, að vjer förum á stað til að koma fram áformi þessu.“ „Herra!“ svaraði Móbarek, „eg er boðinn og búinn að þjóna yður, en þjer vitið ekki í hverjum mannhættum sá verður að eiga, sem öðlast vill þenna dýrmæta feng.“ „Hverjar sem hættur þessar eru,“ ansaði konungur, „þá hef eg nú fastráðið að leggja út í þær, Skal eg annaðhvort

koma ætlun minni fram eða láta lífið ella. Hvað sem að höndum ber, þá vitum vjer að allt kemur frá guði. Veitið mjer einungis fylgd yðra og verið eins staðfastur og eg.“ En er Móbarek sá að hann var svo einbeittur, kallaði hann á þjóna sína og skipaði þeim að hafa farangurinn til reiðu. Eptir það lauguðust þeir, hann og konungurinn, báðust fyrir einsog fyrirskipað er, og lögðu á stað. Komu þeir eptir nokkurra daga ferð á einn fagan stað og fóru þar af baki. Skipaði Móbarek þjónum sínum að biða þar og geyma farangurinn vandlega, þangaðtil hann kæmi aptur. Sagði hann þá við Seyn: „Nú skulum við tveir einir halda lengra áfram, því nú er ekki langt til hins ógurlega staðar, þar sem núnda líkneskjan er geymd og verðið þjer að taka á öllu áræði yðar.“ Komu þeir skjótt ofan á strönd, er lá fyrir opnu hafi; settist Móbarek þar niður og mælti: „Yfir þetta haf verðum vjer að fara.“ „En hvernig eigum við að komast yfir það?“ ansaði Seyn; „við erum skiplausir.“

„Skipið mun þegar koma,“ mælti Móbarek; „töfrasnekkja andakonungsins mun taka við oss, en gleymið ekki því, er eg nú segi yður. Þjer verðið að þegja einsog steinn, og svo kátlega sem skipstjórnarinn kann að koma yður fyrir sjónir, og hver fádæmi sem til kunna að bera, þá megið þjer samt ekki tala orð, því að öðrum kosti mun skipið samstundis sökkva undir okkur.“ „Eg get þagað,“ svaraði konungur, „þjer þurfið ekki annað enn segja mjer, hvað gera skal, — eg skal hlýðnast því rækilega.“

Í því hann mælti þetta, sást allt í einu á sjónum skip eitt úr rauðum sandelsviði, var siglan úr ilmtrje og blakti á henni fagurblá silkiveifa. Var einn ferjukarl innanborðs og ekki fleiri, hann hafði fílshöfud, en líkami hans var einsog á tígrisdýri. Þegar skipið var komið svo nærri konunginum og Móbarek sem þurfti, þreif ferjukarlinn báða, hvern af öðrum, með trjónunni og setti þá niður í skip sitt. Flutti hann þá í einum svip yfir að hinni ströndinni, setti þá á land með trjónu sinni og hvarf síðan burt með skipið. „Nú megum við tala,“ mælti Móbarek, „við erum komnir á ey andakonungsins; má ekkert í víðri veröld komast í samjöfnuð við hana. Skoðið yður nú um hvervetna; getur fegurri staður verið til? Lítið yfir engin, sem skreytt eru blómum og allskonar ilmjurtum

skoðið með undrun þessi fögru trje, er svigna allt til jarðar af þunga hinna dýrlegu ávaxta, sem á þeim glóa. Skemmtið yður við samklið þessara ótölulegu fugla, sem óþekktir eru í öllum öðrum löndum.“ Gat Seyn ekki þreytt á að skoða það, sem þar bar fyrir augu hans, og við hvert spor sem hann færðist áfram, sá hann alltaf eitthvað nýtt, sem fagurt var að líta.

Loksins komu þeir að borg einni, sem byggð var af dýrindis smarögðum; var breiður skurður grafinn allt umhverfis, og stóðu trje á bakkanum með jöfnu millibili, voru þau svo há, að þau skyggnu yfir alla borgina. Borgarhliðið var allt af gulli gert, og brú fyrirframan; var hún úr einni, einstakri hreisturskel af fiski, þó hún að minnsta kosti væri sex faðma á lengd og þrjá á breidd. Fyrirframan brúna stóð flokkur trölslegra anda og vörðu þeir innganginn til hallarinnar með geysi stórum kylfum af kínversku stáli. „Lengra dugar ekki að fara,“ mælti Móbarek, „því andar þessir mundu drepa okkur, og verður að beita töfrum, svo að þeir ekki geti komið til okkar.“ Tók hann þá uppúr poka einum, sem hann bar innanklæða, fjórar þunnsilkis ræmur; vafði hann einni um sig miðjan, aðra festi hann á bak sjer, en báðar hinar fjekk hann konunginum, svo að hann gæti gert slíkt hið sama. Því næst breiddi Móbarek tvo stóra dúka á jörðina, og lagði nokkra gimsteina, des og reykelsti utan á jaðrana, settist hann á annan þeirra, en Seyn á hinn.

„Herra!“ sagði Móbarek við hann, „nú ætla eg að særa konung andanna, sem býr í borginni; guð gæfi hann birtist okkur óreiður. Mislíki honum hjerkoma okkar, mun hann koma í líki hræðilegs skrymslis, en ef honum gæðjast að ætlun okkar, mun hann koma í líki vingjarnlegs manns. Undireins og hann kemur, verðið þjer að standa upp, en ekki megið þjer stíga út fyrir dúkinn, því þá er yður dauðinn vís; skulið þjer ávarpa hann þannig: „Einvaldi drottinn andanna! hann faðir minn, auðmjúkur þjónn yðvar, burtkallaðist af eingli dauðans; betur yðar hátign verndaði mig einsog þjer vernduðu hann.“ Spyri þá konungur andanna hvað hann af náð sinni eigi að veita yður, þá skulið þjer svara: „Herra! eg bið yður mildilegast að unna mjer níundu líkneskjunnar.“

En er Móbarek þannig hafði sagt Seyn konungi, hvernig hann ætti að fara að, þá byrjaði hann særingarnar. Þá leiptraði allt í

einu elding og lýsti blossinn lengi, og dunaði því næst reiðarslag mikið. Sló kolniðamyrkri yfir alla eyrna og brast á fellibylur, heyrðust hræðileg óhljóð, en jörðin ljek á reiðiskjálfi, einsog síðar mun verða, þegar eingillinn Asrafyl skekur hana á dómsdegi. Gerðist Seyn þá nokkuð óttasleginn og hjelt að gnýr þessi væri ekki góðs viti, en Móbarek sem betur kunni skyn á slíku, sagði við hann: „Verið óhræddur, konungur! allt mun vel fara.“ Enda birtist konungur andanna samstundis í mannslíki; var hann fríður ásyndum og þó geigvænlegur.

Jafnskjótt sem Seyn sá hann, orti hann þeim orðum á hann, sem Móbarek hafði fyrir hann lagt. Svaraði konungur andanna þá brosandi: „Sonur kær! vel var mjer til föður þíns, og í hvert skipti, sem hann kom að auðsýna mjer lotningu sína, gaf eg honum eina líkneskju og hafði hann hana burt með sjer. Sama hugarþel hef eg til þín. Eg kom föður þínum fám dögum fyrir andlátíð til að skrifa það, sem þú last á silkidúknum hvíta. Lofaði eg honum að taka þig undir vernd mína og gefa þjer nfundu líkneskjuna, sem fegri er enn allar hinar átta. Eg var þegar farinn að efna heit mitt, þegar eg birtist þjer í draumnum, í gamals manns líki og ljét þig finna jarðhúsið, sem krukkurnar og líkneskjurnar voru í. Átti eg mikla hlutdeild í öllu því, sem þjer bar að hendi, ef ekki skal heldur segja, að eg hef verið frumkvöðull þess. Eg veit, hversvegna þú ert hingað kominn og skal ósk þín uppfyllt verða. Mundi eg fúslega veita þjer bæn þína, þó aldrei hefði eg lofað föður þínum því, en fyrst verður þú að sverja mjer við allt það, sem helgast er, að koma aptur til eyjar þessarar með fimmtán vetra gamla mey, sem aldrei hefur verið við karlmann kennd, eða haft neina fýsn til þess. Þaradauki skal hún vera svo fögur, að engin lýti megi á sjá, og verður þú að vera svo stilltur, að ekki hreifi sjer hin minnsta löngun í hjarta þínu, til að eiga hana, meðan þú ert á leiðinni hingað með hana.“

Seyn var svo fífljarfur, að hann vann eiðinn, sem konungur andanna krafðist af honum. „En þó eg nú,“ mælti hann, „væri svo heppinn, að finna mey, sem væri að öllu einsog þjer á kjósið, hvernig á eg þá að þekkja hana?“ „Að vísu gæti þjer skjátlast,“ mælti konungur andanna og brosti við, „því slíkt er Adams niðjum

ofvaxið, enda ætla eg ekki að eiga undir þjer í því efni. Eg skal fá þjer skuggsjá, sem er öllum getgátum áreiðanlegri. Sjáir þú mey, sem ekkert skortir á fullkomna fegurð, þá þarftu ekki annað enn að líta í skuggsjána og muntu sjá mynd meyjarinnar í henni. Sje mærin skírlíf, þá mun glerið vera hreint og skært einsog áður, en falli á það, þá er það skýlaus vottur þess, að hún hefur ekki alltjend verið sem siðlátust, eður þá að minnsta kosti þess, að henni hefur leikið í mun að svala óleyfilegum girndum. Gleymdu ekki svardaga þínum; haltu hann einsog sómamaður, því að öðrum kosti skaltu láta líf þitt, svo vel sem mjer er við þig.“ Sór Seyn Alasnam þá á ný að hann skyldi rækilega efna heit sitt. Þjekk konungur andanna honum skuggsjána og mælti: „Son minn! kom þú aptur þegar þjer líkar, en hjerna er skuggsjáin sem þú verður að hafa.“ Þeir Seyn og Móbarek kvöddu nú konung andanna, og gengu aptur ofan til sjóar; var ferjukarlinn með fílshausinn þar fyrir og veitti þeim aptur flutning. Leituðu þeir síðan upp föruneysi sitt og fóru aptur til Kairó.

Seyn konungur var nokkra daga hjá Móbarek að hvíla sig eftir ferðina, en þegar hann var fullkomlega búinn að ná sjer aptur, segir hann: „Nú skulum við fara til Bagdad og leita þar upp yngis-mey handa konungi andanna.“ „Er þá ekki nóg af fríðum meyjum hjerna í Kairó?“ ansaði Móbarek. „Þjer segið satt,“ mælti konungurinn, „en hvernig eigum við að finna þær?“ „Beríð engar áhyggjur fyrir því, herra!“ sagði Móbarek, „eg þekki kerlingu eina, sem er hin liprasta í öllum þesskonar snúningum, — eg skal biðja hana að annast það; hún mun leysa það ætlunarverk vel af hendi.“ Enda sýndi kërling konunginum mýmargar meyjar afbragðs fríðar og fimmtán vetra gamlar. En í hvert skipti, sem hann leit í skuggsjána, til að prófa skírlífi þeirra, þá fjell á hana. Voru þannig reyndar allar fimmtán vetra gamla meyjar, bæði í hirðinni og hvervetna í borginni, en aldrei hjelzt glerið óflekkað.

Sáu þeir nú að engar skírlífar meyjar voru í Kairó og fóru því til Bagdad; leigðu þeir sjer skrautlega höll í einhverjum þeim hluta borgariðnar, sem fegurstur var og tóku nú að lifa glatt. Ljetu þeir öllum vera heimilan mat á borði sínu, og þegar allir

höfðu etið sig sadda í höllinni, voru ölmusumunkum gefnar leifar og lifðu þeir þannig góðu lífi.

Í sömu borgardeildinni bjó klerkur nokkur, Búbekír Múessín að nafni. Hann var maður hjegómagjarn, dramblátur og öfundsjúkur, og hataði alla auðmenn, af því hann sjálfur var fátæklingur. Heyrði hann talað um Seyn Alasnam og mikið af látið, hversu hann lifði í allsnægtum og var það nóg til þess, að hann fjekk óvild á honum. Kvað svo rammt að því, að hann talaði þannig til safnaðarins í musterinu eptir kvöldbænir: „Kærir bræður! mjer er svo sagt, að útlandur maður búi í þessari borgardeild, sem á degi hverjum sólundar ógryn timer fjár. Hver veit nema þessi ókunnugi maður sje illvirki, sem dregið hefur saman eigur sínar með gripdeildum, í átthögum sínum, og lifi svo hjer í bílífi! Látum oss hafa gætur á honum, bræður góðir! Ef kalífinn kemst að því, að slíkur maður er hjer, þá refsar hann okkur ef til vill fyrir það, að við ekki höfum gert hann þess vísari. Eg fyrir mitt leyti þvæ mínar hendur; fari það sem má, en ekki verður það mín sök.“ Veitti honum hægt að tala upp fólkið og kallaði það í einu hljóði til hans: „Yður ber að gefa ríkisráðinu það til vitundar.“ Fór nú klerkurinn glaður heim til sín og tók að semja skjal mikið, sem hann ætlaði að fá kalífanum daginn eptir. En Móbarek hafði verið við kvöldbænir og heyrt ræðu klerksins einsog aðrir; batt hann þá fimmhundrað sekkínur innan í klút, braut saman ýmsan silkivefnað og fór með þetta til Búbekírs. Spurði klerkurinn ónuglega hvað hann vildi sjer. „Gudhræddi kennimaður!“ ansaði Móbarek blíðlega og laumaði að honum gullinu og silkinu, „við erum nábúar og er eg auðmjúkur þjónn yðar. Eg kem frá Seyn konungi, sem býr í þessari borgardeild. Hefur hann heyrt mikið látið af mannkostum yðar, og beiddi hann mig að segja yður, að sig langaði til að komast í kunningskap við yður. Biður hann yður að þiggja lítilræði þetta.“ Varð Búbekír þá utan við sig af gleði og svaraði: „Gerð svo vel, herra! að biðja konunginn fyrirgefningar fyrir mína hönd; eg fyrirverð mig stórum, að eg ekki skuli hafa heimsókt hann; en eg ætla að bæta úr því og auðsýna honum lotningu mína í fyrra málið.“

Daginn eptir talaði hann þannig til safnaðarins við morgun-

bænir: „Vita skuluð þjer, bræður mínir! að hver maður á sína óvini. Einkum leggst öfundin samt á þá, sem ríkir eru. Útlendingurinn, sem eg minntist á í gær, er enganveginn illvirki, einsog sumir illviljaðir menn hafa lýst honum, heldur er hann ungur konungur og hefur ótal mannkosti til að bera. Við skulum því varast að bera kalífanum illar sögur af honum.“

Þegar Búbekír þannig hafði eytt órði því, sem hann hafði komið á Seyn konung daginn áður, þá gekk hann heim til sín aptur. Fór hann þar í hin beztu föt sín og gekk á fund hins unga konungs og fjekk þar vinsamlegustu viðtökur. Mæltu þeir mjög kurteislega hver til annars og spurði Búbekír konunginn, hversu lengi hann ætlaði sjer að vera í Bagdad. „Eg ætla“, svaraði Seyn, „að vera þar, þangaðtil eg finn fimmtán ára gamla mey, sem gædd er lýtalausri fegurð og svo skírlíf, að hún aldrei hefur átt lag við karlmann eða haft löngun til þess.“

„Þjer leitist þá að því, sem fágætt er,“ ansaði klerkurinn, „og fyrirhöfn yðar yrði líklega til ónýtis, ef eg ekki vissi af einni slíkri yngismey. Faðir hennar var áður vezír, en er nú kominn frá hirðinni og hefur lengi lifað í húsi nokkru, sem stendur á afskekktum stað; hugsar hann um engan hlut annan enn að uppala dóttur sína. Ef þjer viljið, þá skal eg biðja hann að gefa yður dóttur sína; mun honum vafalaust þykja vænt um að fá slíkan mann fyrir tengdason sem þjer eruð.“

„Biðið við,“ svaraði Seyn, „eg vil ekki ganga að eiga meyna fyrr enn eg veit, hvort mjer lízt á hana. Hvað fegurðina snertir. Þá er mjer víst óhætt að trúa yður, en hvernig getið þjer sannað mjer skírlífi hennar?“ „Hverjar sönnur heimtið þjer?“ mælti Búbekír. „Eg verð að sjá andlit hennar,“ ansaði Seyn, „meira þarf eg ekki til að ganga úr skugga um þetta.“ „Þjer kunnið þá vel að ráða svip manna,“ ansaði klerkurinn og brosti við. „Komið nú með mjer til föður hennar; eg skal biðja hann að lofa yður að sjá hana allrasöggvast í hans viðurvist.“

Búbekír fylgdi nú konunginum á fund vezírsins; ljét hann dóttur sína koma og taka af sjer blæjuna, undireins og hann vissi hversu tígin maður Seyn var og hvað hann vildi. Hafði konungur aldrei sjeð neina konu svo yndisfagra sem þessi var, og varð

hann frá sjer numinn af undrun. En er honum gafst færi á að reyna, hvort yngismey þessi væri eins skírlíf og hún var fögur, þá tók hann upp skuggsjána og hjelzt hún í þetta skipti hrein og óflekkuð. Sá hann nú að hann loksins hafði fundið það, er hann óskaði, og beiddi vezírin að gipta sjer hana, Var þá sent eptir yfirvaldi, kaupmáli saminn, og lesnar bænir þær, er tíðkast við þesskonar tækifæri; hafði Seyn þá vezírin heim með sjer, veitti honum stórmannlega og gaf honum dýrindis gjafir. Sendi hann unnustu sinni fjölda gimsteina með Móbarek, og leiddi hann hana heim í hús hans og fór brúðkaupið þar fram með slíkri viðhöfn, sem samboðin var virðingu Seyns.

Þegar allir gestirnir voru á brott gengnir segir Móbarek við herra sinn: „Látum okkur nú undireins leggja á stað til Kairó. Munið, hverju þjer lofuðuð konungi andanna!“ „Við skulum fara á stað,“ svaraði konungurinn, „eg verð að efna heit mitt, en það játa eg, kæri Móbarek! að mjer er hálfnauðugt að hlýða konungi andanna. Mærin, sem eg nú gekk að eiga, er helzt til fögur og þakki mjer gaman að fara með hana til Balsora og láta hana setjast í háseti með mjer.“ „Gerið það ekki, herra!“ svaraði Móbarek, „stríðið við tilhneigingar yðar og efnið fyrir hvern mun það, sem þjer hjetuð konungi andanna.“ „Sjáið þá svo um, Móbarek!“ mælti konungur, „að hin elskulega yngismey komi aldrei fyrir augu mjer; má vera að eg hafi þegar horft á hana meir enn hent var.“

Móbarek ljét nú búa allt til ferðarinnar og snjeru þeir aptur til Kairó; þaðan hjeldu þeir til eyjar andakonungsins, og er þangað var komið, segir yngismærin, sem alltaf hafði verið borin í burðarstól og aldrei sjed konunginn eptir brúðkaupið: „Hvar erum við? er nú langt heim í ríkið mannsins míns?“ „Nú er tíni til kominn,“ svaraði sá, er spurður var, „að segja yður sannleikann; brúðkaupið var ekki annað enn bragð til að ná yður úr húsi fötur yðar. Þjer eigið ekki að verða drottning í Balsora, heldur eruð þjer ætlaðar konungi andanna, því hann hefur heimtað slíka mey, sem þjer eruð, af Seyn konungi.“ Þegar mærin heyrði þetta, grjet hún beisklega og dauðsárnaði þeim það, konunginum og Móbarek. „Miskunið mjer,“ sagði hún við þá, „eg er ókunnug og þið eigið

guði ábyrgð að standa fyrir svik þau, er þið hafið í frammi haft við mig.“

En það kom fyrir ekki þó hún grjetti og kveinadi, og varð hún leidd fyrir konung andanna; virti hann hana vandlega fyrir sjer og sagði við Seyn: „Mjer líkar vel við þig, konungur! mærin, sem þú hefur fært mjer, er yndisfögur og skírlíf, og þykir mjer vænt um, að þú hefur staðið við orð þín. Far nú heim í ríki þitt. Þegar þú kemur í jarðhúsið, þar sem hinar átta líkneskjur eru, muntu finna hina níundu, sem eg hef lofað þjer. Eg skal láta anda mína flytja hana þangað.“ Þakkaði Seyn konungi andanna og lagði á stað aptur til Kairó með Móbarek, og dvaldi hann þar ekki lengi; flytti hann sjer að komast á stað þaðan, því hann langaði til að eignast níundu líkneskjuna. En ekki gat hann að því gert, að opt hugsaði hann til meyjarinnar fögru, sem hann hafði látið í sölurnar. „Æ!“ sagði hann við sjálfan sig, „eg tók hana frá ástrífum föður til þess að ofurselja andanum hana. Hún hefði verið betra hlutskiptis makleg.“

Um þetta var Seyn að hugsa, þegar hann kom heim aptur til Balsora; urðu þegnar hans fegnir heimkomu hans og hjeldu honum stórveizlur. Sagði hann móður sinni ferðasögu sína og varð hún því frábærlega fegin, að hann hafði fengið níundu líkneskjuna. „Komdu, son minn!“ mælti hún, „við skulum skoða hana, því sjálfsagt er hún í jarðhúsinu, einsog konungur andanna lofaði þjer.“ Fór nú konungurinn ofaní jarðhúsið með móður sinni og komu þau í herbergið þar sem líkneskjurnar voru. En hreint fjellu þau í stafi, er þau sáu að á níunda fótstallanum stóð yngismey, forkunnar fögur, í stað demantslíkneskju. Kannaðist konungur undireins við, að þar var sú komin, sem hann hafði flutt til andaeyjarinnar.

„Konungur!“ mælti hún, „það fær yður vafalaust undrunar að sjá mig hjer. Þjer hjelduð að þjer munduð finna meiri gersemi enn eg er, og sjáið þjer nú víst eptir, að þjer hafið svo mikið fyrir haft.“

„Nei, því fer fjærri,“ ansaði Seyn, „eg tek guð til vitnis um, það, að eg mörgum sinnum ætlaði að svikja konung andanna og eiga yður sjálfur. Getur nokkur demantslíkneskja, þó dýrmæt sjó,

verið jafngildi þeirrar sælu, að eiga þig. Eg ann þjer meira enn öllum demöntum og auðæfum heimsins.“

Í því hann mælti þetta, hristist jarðhúsið af reiðarslagi. Varð móðir Seyns þá óttaslegin, en í sama bili birtist konungur andanna og fór þá af henni hræðslan. „Drottning!“ mælti hann, „eg elska son þinn og vernda hann. Eg ætlaði að reyna, hvort hann á sínum aldri gæti lagt taum á tilhneigingar sínar. Að vísu veit eg að hugur hans hræðist nokkuð af yndisleik meyjar þessarar, og ekki hefur hann alsendis efnt loforð sitt, að láta sjer ekki leika hug á henni, en eg þekki breiskleik mannlegrar náttúru betur enn svo, að eg kippi mjer upp við slíkt, og þykir mjer vænt um, að hann sýndi slíka stillingu. Hjer er nú níunda líkneskjan, sem eg lofaði honum, og er hún ságætari og dýrmætari enn allar hinar.“

Því næst vjek hann sjer að Seyn og mælti: „Lifðu farsællega með hinni ungu konu þinni, og viljir þú að hún gæti við þig óslítandi tryggðar, þá skaltu ætíð elska hana og enga aðra. Hafðu engar hjákonur; gerirðu svo, þá þori eg að ábyrgjast að hún verður þjer trú.“ Að svo mæltu hvarf konungur andanna, en Seyn hjelt sama dag brúðkaup sitt og ljet kallara kunngjöra, að hann hefði gjört konu sína að drottningu Balsorarikis. Lifðu þau hjón í mörg ár og höfðu jafnan trygga og staðfasta ást, hvert á öðru.

Frá 440. til 473. nætur.

Ælftýri kalífans Harúns Alraschíðs.

Ópt og einatt liggur svo vel á mönnum, að þeir leika við hvern sinn fingur, og lífga alla, sem koma nálægt þeim með glaðlyndi sínu, eða þeir fúslega taka þátt í gleði þeirra. Hinsvegar þjást menn stundum af slíku þunglyndi, að þeir eru sjálfum sjer til byrði, og geta þó hvorki gert sjálfum sjer nje öðrum grein fyrir, hvernig á því stendur. Þannig var kalífinn einhverju sinni í þungu skapi, þegar stórvezírin Gíafar kom til hans. Hann kom að honum aleinum, en því var ekki vant, og sá hann á honum ólundina, því hann leit ekki einusinni upp; stóð hann þá kyrr og beidd þess, að

hann virti sig viðlits. Loksins leit kalífinn upp, en leit óðar niður fyrir sig aptur og sat grafkyrr einsog áður.

Stórvezírinn sá ekkert það á svip kalífans, sem gæti verið ills viti fyrir sig og tók hann því þannig til máls: „Drottinn rjetttrúaðra manna! má eg vera svo djarfur og spyrja, hvað veldur þessu þunglyndi yðar, sem þjer ávallt hafið verið laus við?“ „Þú segir satt,“ ansaði kalífinn og fetti sig, „mjer er ekki gjarnt til þess og hefðir þú ekki verið, þá mundi eg ekki hafa tekið eptir ólund þeirri, sem nú er í mjer, enda skal eg ekki lengur gefa henni rúm í huga mínum. En sjertu ekki kominn neinna nýmæla vegna, þá gerðu mjer þá gleði að hugsa upp eitthvert ráð til að stytta mjer stundir.“ „Drottinn rjetttrúaðra manna!“ ansaði vezírinn, „eg kom hingað ekki til annars enn að fullnægja skyldu minni, og leyfi eg mjer, að minna yður á það, að þjer hafið gert yður að skyldu, að líta sjálfur eptir háttum manna í aðsetursborg yðvarri. Daginn í dag hafið þjer ákvarðað til starfa þessa og býðst því af sjálfu sjer gott ráð til að dreifa skýjum þeim, sem dapra glæðlyndi yðar.“ „Því hafið eg gleymt,“ segir kalífinn, „og er vel að þú minnir mig á það. Farðu því og klæðstu dularbúningi, á meðan eg geri slíkt hið sama.“

Nú tóku þeir báðir á sig gerfi útlendra kaupmanna og gengu síðan frá höllinni og út um leynihlið á aldingarðinum, sem vissi út að landsbyggðinni. Gengu þeir hringinn í kringum borgina og fóru eigi mjög nærri hliðunum; sáu þeir enga óreglu á leið sinni og snjeru nú heim aptur eptir brú þeirri, er samtengir báða helfinga borgarinnar. Þar varð á vegi þeirra blindur karl, er beiddist ölmusu. Kalífinn gaf honum gullpening, en karlinn blindi tók um hönd hans, hjelt henni fastri og mælti: „Hver sem þú ert, góðgjörðasami maður! sem guð ljet hrærast til miskunar með mjer, þá synja mjer nú ekki þess, sem eg bið þig, en það er, að reka mjer löðrung. Eg hef til þess unnið og enda harðari refsingar.“

Að svo mæltu slepti hann hendi kalífans lausri, til þess að hann skyldi reka sjer utan undir, en þreif samt í klæði hans, því hann var hræddur um, að hann kynni að fara leiðar sinnar, án þess að verða við beiðni hans. Kalífinn furðaði sig mjög á bón hins blinda manns og allri aðferð hans. „Góður maður!“ sagði

hann, „það geri eg aldrei, að svívirða ölmusugjöfina með því að fara svo illa með þig;“ reyndi kalífinn að slíta sig af karlinum, en hann hjelt honum aptur af öllu affi og mælti: „Fyrirgefið mjer ófyrirlátsemi mína, en gerið annaðhvert, að reka mjer löðrung eða taka aptur ölmusuna; eg get ekki tekið við henni nema með þessu skilyrði, því ella mundi eg rjúfa heilagt heit; ef þjer vissuð hvað því veldur, þá mundi yður þykja einsog mjer, að hegning þessi væri helzt til væg.“

Til þess nú að losast við karlinn blinda, gaf kalífinn honum linan kinnhest. Sleppti karlinn honum þá, þakkaði honum fyrir og blessaði hann. En er kalífinn var kominn spölkorn frá honum, segir hann við stórvezírinn: „Það hljóta að liggja einhverjar merki-
legar orsakir til þess, hvernig karlinn blindi fer að við þá, sem gefa honum ölmusu, og þækti mjer gaman að komast fyrir það. Farðu því til hans aptur, segðu honum hver eg sje og skipaðu honum að koma til hallarinnar á morgun um bænátíma optir miðjan dag, því eg vilji hafa tal af honum.“ Stórvezírinn fór þegar, gaf karlinum ölmusu og löðrung og sagði honum skipun kalífans.

Eptir það náði hann kalífanum og er þeir gengu áleiðis, þá sáu þeir fjölda fólks á einu auðu plássi í borginni; horfði manngrúinn á ungan mann vel búinn, sem reið meri í loptinu hringinn í kring og lét spora sína og svipuna ganga á henni með slíkri grimmd, að hún varð öllsaman löðrandi í froðu og blóði. Varð kalífinn forviða og spurði þá, er í kring stóðu, hvernig á þessu stæði, og gat enginn sagt honum frekara, enn að þessi ungi maður hefði nú um nokkurn tíma misþyrmt hryssunni þannig á degi hverjum og ætíð á sömu stundu. Þeir kalífinn og Gíafar fóru nú leiðar sinnar og skipaði kalífinn honum að láta þenna unga mann koma til sín næsta dag á sama tíma og karlinn blinda.

Áður enn kalífinn kom heim aptur til hallarinnar, varð honum reikað um stræti, sem hann í langan tíma ekki hafði komið í, og sá hann þar nýtt hús, sem hann hjelt að væri bústaður einhvers stórhöfðingja. Spurði hann Gíafar, hvort hann vissi, hver ætti húsið; kvað hann nei við, en spurði einn af þeim, er næst því hjuggu, og sagði hann að húsið ætti maður, er Khodjah Hassan hjét; væri hann að auknafni kallaður Alhabbal, af því hann áður

hefði verið kaðlari; kvaðst hann sjálfur hafa sjeð hann stunda þá iðn sína í mestu örbyrgð, en allt í einu hefði hann orðið stórríkur og vissi enginn, hvernig á því stæði; hefði hann látið byggja þetta mikla og skrautlega hús og þó ekki sjeð á að það munaði hann neinu. Þetta sagði stórvezírin kalífanum og skipaði hann honum því næst, að láta Khodjah Hassan koma til hallarinnar næsta dag ásamt báðum hinum.

Næsta dag eptir hádegi, að afliðnum bænum, leiddi Gíafar hina fyrrgreindu þrjá menn fyrir kalífan og fleygðu þeir sjer fram fyrir háseti hans. En er þeir voru upp staðnir, spurði hann karlinn blinda að nafni. „Baba Abdallah heiti eg,“ svaraði hann.

„Baba Abdallah!“ segir kalífinn, „mjer þókti svo kynlegt í gær, hvernig þú fórst að biðja ölmusu, að hefði eg ekki haft mínar ástæður til þess að veita þjer bæn þína, þá mundi eg ekki hafa gert það, heldur hefði eg varnað þjer þess að vera hverjum manni til hneyxlis. Eg ljét þig koma hingað, til þess eg yrði þess vísari, hverjar hvatir þú hefur haft til heitorðsins, svo eg megi af því ráða, hvort eg get lengur liðið þjer þetta háttalag, sem að minni hyggju gefur illt eptirdæmi. Seg mjer nú hreinskilnislega, hvernig það atvikaðist, að þú tókst uppá þessari heimsku.“

Baba Abdallah varð óttasleginn af átölum þessum og fleygði sjer aptur fram fyrir kalífan, stóð upp aptur og mælti: „Drottinn rjettrúaðra manna! fyrirgefið áleitni mína og ofdirfsku, þar sem eg heimtadi og herjaði út úr yður nauðugum það sem virðist stríða móti heilbrigðri skynsemi. Eg kannast við yfirsjón mína, en með því eg ekki þekkti yðar hátign, þá vona eg, að þjer fyrir þá sök fyrirgefið mjer. Fyrir heimisins augum kann breytni mín að sýnast vera einber vitleysa, en í guðs augliti er hún yfirbót ógurlegrar syndar, sem eg hef drýgða, og sem eg ekki mundi afplána, þó allir dauðlegir menn gengju að mjer í röð og snoppunguðu mig. Mun yðar hátign bezt geta dæmt um það, þegar þjer hafið heyrt sögu mína og fræðzt af henni.

Sagan af Baba Abdallah hinum blinda.

„Drottinn rjettrúaðra manna!“ mælti karlinn blindi ennfremur, „eg er fæddur í Bagdad og missti eg um sama leyti föður minn og

móður, svo ekki voru nema fáir dagar á milli; fjekk eg eptir þau dálítinn arf. Þó eg nú væri á æskuskeiði, þá eyddi eg samt ekki fje mínu, einsog ungum mönnum er títt, heldur leitaðist eg við að auka það og ávaxta. Þannig græddi eg svo vel, að eg varð eigandi áttatíu úlfalda og leigði eg kaupmönnum þá í lestaferðir; græddi eg stórmikið fje í hverri ferð, sem eg fór með þeim um hjeröðin í ríki yðar hátignar. Það var einusinni í þessari velgengni minni, að eg kom frá Balsora með lausa úlfaldana og var í mjer mikill gróðahugur; hafði eg flutt þangað varning, sem átti að senda sjóveg til Indíalands. Sleppti eg úlföldum mínum á gras í góðum haga fjærri mannabyggðum, og kom þá munkur til mín fótgangandi frá Balsora, yrti á mig og settist niður hjá mjer til að hvíla sig. Spurði eg hann, hvaðan hann væri og hvert hann ætlaði, og spurði hann mig að hinu sama. Þegar við höfðum leyst hver úr annars spurningum, slóum við nesti okkar saman og neyttum matar. Vorum við að tala um hitt og þetta, þangaðtil munkurinn sagði mjer, að hann vissi af svo geysi miklum auðæfum í nánd við okkur, að eg gæti klyfjað hina áttatíu úlfalda mína með gulli og gimsteinum, og mundi þó ekki sjá högg á vatni.

Þegar eg heyrði þetta, varð eg frá mjer numinn af undrun og gleði, og með því eg ekki hjelt, að munkurinn færi með lygi nje markleysu, þá hljóp eg um háls honum af feginleik og mælti: „Góði guðs maður! eg sje að þú hirðir ekki stórt um gæði þessa heims; til hvaða gagns er þjer þá að vita af auðæfum þessum? Þú ert einn og mundir ekki geta flutt mikið af þeim burt með þjer. Segðu mjer því, hvar þau eru; eg ætla að klyfja úlfalda mína með þeim og gefa þjer svo einn af þeim í þakklætis skyni.“

Eg bauð honum lítið, en sjálfum mjer þókti það vera mikið; svo gjörsamlega hafði ágirndin allt í einu spillt mjer. Munkurinn tók eptir því, en styggðist þó ekki, svo ljelega kosti sem eg hafði boðið honum, heldur sagði hann með stillingu: „Bróðir góður! þú sjer það sjálfur, að það er lítill jöfnuður, að bjóða mjer ekki meira og biðja mig þó svo mikillar velgjörðar. Eg þurfti ekki að segja þjer til auðæfanna, en af því, að eg gerði það, geturðu best ráðið, að mjer gekk ekki nema gott til, því eg vildi að við yrðum báðir lánsmenn. Nú býð eg þjer annan kost, sem sanngjarnari er.

Þú hefur áttatíu úlfalda, einsog þú sagðir; nú skal eg fylgja þjer til auðæfanna og klyfjum við þá gulli og gimsteinum, einsog þeir geta borið, en sjálfum mjer áskil eg helfing úlfaldanna með klyfjunum. Þó þú gefir mjer fjörutíu úlfalda, þá færðu samt fyrir mína tilhjálp nóg fje til að kaupa þjer þúsund aðra í staðinn.“

Munkurinn fór ekki fram á neina ósanngirni, en mjer þókti súrt í brotið, að láta helfing úlfalda minna, og gramdist mjer að hann skyldi nú verða jafnríkur og eg. Þannig ljet eg nú þegar vanþakklæti koma í móti velgjörð þeirri, sem enn var óþegin, en boðin mjer í bezta skyni. En hjer voru ekki nema tveir kostir fyrir höndum; annaðhvort varð eg að ganga undir þá kosti, sem hann bauð, eða naga mig í handarbökin æfilangt fyrir það, að eg ekki notaði svo gott tækifæri til að afla fjár og fullsælu. Rak eg því úlfaldana saman og riðum við báðir á stað. Að stundarkorni liðnu komum við í landvíðan dal og var þröngt skarð inn að fara, svo að úlfaldarnir urðu að ganga hver aptan í öðrum. Tveir fjallgarðar luktu dalinn umhverfis og beygðust saman í hvírling fyrir innan botninn; voru þeir svo brattir og háir, að við þurftum ekki að óttast, að neinn sæji til okkar. En er þangað var komið, segir munkurinn: „Hjerna er það; láttu nú úlfaldana leggjast niður á kviðinn, svo að okkur veiti hægra að klyfja þá. Skal eg þá sjá svo til, að auðæfin ljúkist upp fyrir okkur.“ Eg gerði einsog munkurinn sagði fyrir, en á meðan tók hann upp eldfæri, tindi saman þurra kvisti og kveikti í þeim. Fleygði hann síðan reykelsti á eldinn og tautaði yfir honum einhver óskiljanleg orð: þyrlandist þá upp þykkur reykur. Sundraði hann reyknun og í sama vetfangi opnaðist hamrabeltið, sem gnæfði hátt og þvergnýpt á milli fjallanna, og var opið víðlíka stórt og hlið með vængjahurdum; var það höggvið í hamarinn með frábærum hagleik og sáust engin merki til þess áður. Sáum við þar í gegnum glæsilega höll í víðri hvelvingu, sem högginn var í bergið; var hún svo rismikil og furðuleg til að líta, að hún sýndist fremur vera byggð af öndum enn mönnum. En í þann svipinu hugsaði eg ekki um það, og ekki tafði eg mig á því að dást að auðæfum þeim, er eg sá hvervetna, heldur fleygði eg mjer, einsog örn á hræ, yfir gullpenninga hrúgu eina og fór að fylla með þeim þoka, sem eg hafði

hrifsað, þegar eg sá auðæfin. Voru pokarnir stórir og mundi eg feginn hafa troðfyllt þá, en eg þorði ekki að hafa baggana stærri enn eg vissi að úlfaldarnir gætu borið. Munkurinn gerði einsog eg, en bar sig mest eptir gimsteinunum; sagði hann mjer, hvað sjer gengi til þess, og gerði eg þá að hans dæmi. Nú voru pokarnir loksins fylltir og var miklu meira í þeim af gimsteinum enn gulli; ljetum við þá upp á úlfaldana og var nú ekki annað eptir enn að loka berginu og leggja á stað. En áður enn munkurinn lokaði, fór hann ennþá einusinni inn, þangað sem auðæfin voru; stóðu þar mörg ker af gulli og öðrum dýrmætum efnum og voru þau gerð af miklum hagleik. Úr einu þeirra tók hann dálítinn bauk, úr einhverri viðartegund, sem eg ekki þekkti, sýndi hann mjer, að ekki var annað í honum enn einhverskonar smyrslí og stakk honum í barm sinn. Síðan lokaði hann geymslustað auðæfanna á sama hátt og hann hafði lokið honum upp, og var nú bergið allt að einu og áður.

Við skiptum nú úlföldunum og ljetum þá rísa upp með bagga sína. Eg lagði á stað með mína fjörutíu og munkurinn með sína, urðum við svo samferða, þangaðtil við komum á alfara-vegin. Þar urðum við að skilja, því eg ætlaði til Bagdad, en munkurinn til Balsora. Þakkaði eg honum þá innilega fyrir, að hann hafði valið mig og engann annan til að skipta með sjer þessu ógrynni auðæfanna, föðmuðumst við með blíðu, kvöddumst og fórum því næst sína leiðina hver.

En er eg hafði gengið örstuttan spöl á eptir úlföldum mínum, sem voru komnir kippkorn áleiðis, þá vissi eg ekki fyrri til, enn djöfull öfundarinnar og vanþakklætisins freistaði mín. Þókti mjer illt, að eg hafði látið úlfaldana og þó enn verra að missa auðæfanna, sem þeir báru. Munkurinn hefur ekkert við þenna auð að gera, hugsaði eg með mjer, hann ræður yfir öllu fjenu og getur tekið af því svo mikið sem honum líkar. Ljet eg þannig freistast af hinu þrælslegasta vanþakklæti og ásetti mjer þegar að taka frá honum úlfaldana, ásamt klyfjunum. Stöðvaði eg því úlfalda mína, hljóp á eptir munkinum og kallaði eptir honum eins hátt og eg gat, svo að honum skildist, að eg þyrfti að segja honum nokkuð;

benti eg honum um leið, að hann skyldi stöðva úlfaldana og bíða mín. Heyrði hann til mín og ljét staðar numið.

Þegar eg hafði náð honum, tók eg þannig til máls: „Bróðir! óðara enn við vorum skildir, datt mjer nokkuð í hug, sem mjer ekki hafði hugkvæmzt áður, og þjer líklega ekki heldur. Þú ert guðhræddur munkur, vanur kyrláti og engum áhyggjum nje önnur háður, nema að þjóna guði. Þú munt því traudlega vita, hversu mikið þú færðist í fang, þar sem þú tókst við svo mörgum úlföldum. Viljirðu fara að mínum ráðum, þá láttu þjer nægja þrjátíu, og muntu þó hafa ærið umstang. Þjer er óhætt að trúna mjer í þessu, því eg hef reynsluna fyrir mjer.“

„Eg held það sje nokkuð til í því, sem þú segir,“ ansaði munkurinn, sem ekki vildi synja mjer neins; „en satt að segja hafði eg ekki skoðað huga minn um þetta. Ekki var samt trútt um, að eg ekki væri farinn að verða áhyggjufullur útaf því, sem þú minntist á. Veldu þjer nú tíu úlfalda úr hópnun og farðu með þá í guðs nafni.“ Tók eg þá tíu úlfalda, snjeri þeim við og rak þá eptir hinum, sem eg átti. En þessi tilhliðrunarsemi munksins, sem eg ekki hafði búist við, varð ekki til annars enn að stæla upp í mjer ásælnina og hló mjer hugur við, að ekki mundi erlitt að fá aðra tíu. Þakkaði eg honum ekki einusinni fyrir þessa miklu gjöf, sem eg nú hafði þegið, heldur hjelt eg áfram og sagði: „Mjer er svo innilega um það hugað, að þú megir lifa rósömu lífi og get eg því ekki skilið svo við þig, að eg ekki biðji þig ennþá einusinni að hugleiða, hvílíkur vandi það er, að fara með þrjátíu klyfjaða úlfalda, einkum fyrir þann, sem slíku er óvanur. Þú mundir verða miklu betur farinn enn áður, ef þú aptur ljétir annað eins af hendi rakna við mig. Ráð mín eru ekki sprottin af eigingirni heldur af einlægri vináttu. Ljettu því á þjer og gefðu mjer tíu úlfalda enn, einsog þeim manni, sem ekki hefur meira fyrir hundrað úlföldum enn einum.“

Þessi orð mín höfðu æskilegan árangur; munkurinn gaf mjer hina tíu úlfalda ummælalaust og átti eg nú sextíu úlfalda með klyfjum, sem voru meira virði enn eigur margra konunga. En líkt sem hinn vatnssjúki æsir þorstann með því að drekka, svo varð eg nú miklu áfjádari eptir að eignast hina tuttugu úlfalda, sem munk-

urinn átti eptir. Lagði eg mig því til að biðja og særa munkinn að gefa mjer tíu ennbá. Gerði hann það fúslega og voru nú ekki eptir nema tíu úlfaldar; faðmaði eg hann þá og kyssti með blíðlæti og sárþæmi hann að gefa mjer þá líka og setja þannig smíðshöggð á velgjörðir sínar, svo að hann ljét loksins eptir mjer, og varð eg þá feginn. „Farðu nú vel með, bróðir minn!“ sagði hann, „og gleyindu því ekki, að einsog guð gefur okkur auðæfin, svo getur hann líka tekið þau frá okkur aptur, þegar við ekki verjum þeim til styrktar fátæklingunum, sem hann lætur vera þursandi, til þess að hinum ríku gefist kostur á að afla sjer því meiri verðleika annars heims með ölmusugjöfum sínum.“

Eg var nú blindaðri enn svo að eg hlýddi heilræði þessu. Eg var ekki ánægður með hina áttatfu úlfalda og öll auðæfin, og kom mjer til hugar, að smyrslabaukurinn, sem munkurinn hafði tekið handa sjer og sýnt mjer, kynni að vera dýrmætari enn allur sá auður, sem eg átti honum að þakka. Hann var fólginnt á merktum stað, hugsaði eg með mjer, og munkurinn tók hann upp með mestu gætni, svo valla getur hjá því farið, að hann hafi eitthvað leyndardómsfullt að geyma. Þetta gekk mjer nú til að reyna að klófesta baukinn. Eg hafði nýsleppt munkinum úr faðmi mínum og kvatt hann, en nú snjerist eg aptur við honum og sagði: „Eptir á að hyggja, hvað ætlarðu að gera við smyrslabaukinn? Mjer þykir hann lítilvægari enn svo, að það geti verið ómaksins vert fyrir þig að hafa hann með þjer. Viltu ekki láta mig fá hann? Þú ert munkur og hefur ekkert við smyrslu að gera, þar sem þú fyrir löngu hefur kastað hjegóma heimsins á bak þjer.“ Guð gæfi að hann hefði synjað mjer bauksins! En þó hann aldrei nema hefði gert það, þá var eg, vitlaus maðurinn, fastráðinn í því að taka baukinn af honum með valdi, því eg var sterkari enn hann; eg vildi ekki að nokkur maður skyldi geta stært sig af því, að hafa minnstu vitund af auðæfunum.

Í stað þess að neita mjer, dró munkurinn baukinn undireins upp úr barmi sínum og rjetti mjer hann með mestu vinsemd. „Hana þá!“ sagði hann, „eigðu hann svo þú verðir fullánægður. Geti eg með nokkru öðru gert þjer til vilja, þá þarftu ekki annað enn að segja til.“

Eg opnaði baukinn, skoðaði smyrslin og mælti: „Fyrst þú ert mjer svo ljúfur og þreytist aldrei á góðlætinu við mig, þá gerðu svo vel að segja mjer, til hverra sjerlegra nota smyrslí þessi eru.“ „Þeim fylgir mikil og undarleg náttúra,“ ansaði munkurinn, „því ef þú rýður þeim kringum vinstra augað og á augnalokið, þá sjerðu öll þau auðæfi, sem fólgin eru í skauti jarðarinnar; en ef þú nýr nokkru af smyrslunum á hægri augað, þá verðurðu blindur.“

Mig langaði nú til að reyna þessa furðanlegu náttúru á sjálfum mjer, rjetti munkinum baukinn og beiddi hann að núa ögn af smyrslunum kringum vinstra auga mitt, og sagði honum að eg brynni af löngun eptir að reyna þetta, sem var svo ótrúlegt. Munkurinn var þess allfús; hann sagði mjer að láta aptur vinstra augað og rauð á það smyrslunum. En er eg lauk því upp, þá er það sannast að segja, að eg sá ógrynni fjárgeymsluhúsa, sem full voru af svo miklum og margskonar auðæfum, að mjer mundi ómögulegt að lýsa hverju einstöku. Nú með því eg alltaf varð að halda hægri auganu aptur með hendinni og tók að þreytast á því, þá beiddi eg munkinn að núa dálitlu af smyrslunum á þetta augað líka. „Það skal eg að vísu gera,“ ansaði munkurinn, „en hugsaðu eptir því, að þú verður þá samstundis blindur, því sú er náttúra smyrslanna.“ En í stað þess að trúá honum, gerði eg mjer í hugarlund, að undir þessu mundi búa einhver annar leyndardómur, sem hann vildi dylja mig. „Eg sje það, bróðir!“ mælti eg og hló við, „að þú vilt telja mjer trú um þetta, en það á sjer engan stað, að smyrslin hafi tvær náttúrur svo gagnstæðar hverja annari.“ „Það er nú samt einsog eg segi,“ ansaði munkurinn og kallaði guð til vitnis, „þjer er óhætt að trúá orðum mínum.“ En svo ákaft langaði mig til að geta skoðað öll auðæfi jarðarinnar eptir geðþekkní og tekið af þeim þegar mig lysti, að eg daufheyrðist við öllum viðvörðunum. Hjelt eg í blindni mínni, að smyrslin kynnu að hafa þá náttúru, að hver sem njeri þeim á hægri augað yrði yfirráðandi allra auðæfanna. Lagði eg því fast að munkinum, að hann skyldi rjóða smyrslunum á hægri auga mitt, en hann synjaði mjer þess þverlega.

„Eg get ómögulega,“ sagði hann, „fengið af mjer að stofna þjer í slíka ógæfu, eptir að eg hef gert þjer svo mikið gott. Hugsaðu

sjálfur eptir því, hvílík hörmung það er, að vera sviptur sjóninni og leystu mig undan hinni bryggilegu skyldu, að verða við þeirri bæn þinni, sem þú myndir iðrast eptir alla æfi.“ En eg gerði ekki annað enn að harðna í þrákelkni minni. „Bróðir minn!“ sagði eg við hann með mikilli alvöruhefni, „enn sem komið er, hefurðu með miklum drengskap veitt mjer allt, sem eg hef þig um beðið; ætlaðu nú að láta mig skilja við þig í óánægju út af öðru eins lítilræði? Gerðu fyrir guðs sakir þessa síðustu bæn mína. Hvað, sem af því kann að leiða, þá skal eg ekki gefa þjer neina sök á því, heldur skal eg bera það einsog sjálfskaparvíti.“ Munkurinn varðist mjer samt enn, svo sem hann gat, en þegar hann sá, að eg ætlaði að beita nauðung við hann, sagði hann: „Eg skal þá gera það, fyrst þú endilega vilt.“

Að svo mæltu njeri hann smyrslunum á hægri auga mitt, sem eg hjelt fastlega apturlökuðu. En er eg lauk því upp aptur, var niðamyrkur fyrir báðum augum mínum og hef eg verið blindur síðan. „Óláns munkur!“ æpti eg hástöfum, „það var helzt til satt sem þú sagðir. Bölfæða forvitni! ósedjanlega ágirnd! mikla botnlausu ógæfu hafði þið steypt mjer í! Eg veld því raunar sjálfur, en segðu mjer, bróðir minn góði! þú sem ert svo brjóstgóður og hjálpsamur, getur enginn af öllum þeim huldu dómum, sem þú þekkir, hjálpað mjer til að fá sjónina aptur?“

„Aumkvunarverði maður!“ ansaði munkurinn, „það stóð ekki í mínu valdi að frelsa þig frá óláni þessu; en þú hefur hlotið makleg málagjöld, og það var sálarinnar blindni, sem gerði þig blindan á augum líkamans. Að vísu þekki eg marga hulda dóma, en ekki veit eg neitt ráð til að gera þig sjáandi aptur. Guð einn getur hjálpað þjer, ef þú trúir á hann. Hann hafði gefið þjer andæfi, sem þú ekki áttir skilið; hann hefur nú tekið þau frá þjer aptur, til þess að eg geti þau öðrum, sem þakklátari eru.“

Munkurinn hafði ekki fleiri orð og gat eg engu svarað honum. Hann ljét mig einan eptir, óttasleginn og yfirkominn af óumræðilegum harmi, tók alla úlfalda mína og rak þá á undan sjer eptir veginum til Balsora. Eg grátbændi hann á ný, að skilja mig ekki einan eptir í volæði mínu, og beiddi hann að minnsta kosti að lofa

mjer að fylgjast með til næstu lestar, en hann daufheyrðist við bænum mínum og kveinstöfum. Þarna stóð eg blindur og alls laus og hefði efalaust dáið úr hungri og hugarvíli, ef ekki hefðu komið lestamenn frá Balsora daginn eptir, því þeir gerðu miskunarverk á mjer og fluttu mig til Bagdad. Eg, sem hafði verið jafningi konunga hvað auðæfi snerti, þó ekki væri eg það að mætti og veldi, — eg var nú orðinn hjálparlaus húsgangur og sá ekki annað fyrir enn að lifa á bónbjörgum og það hef eg alltaf gert hingað til. En til þess að afplána synd mína gegn guði, lagði eg refsingu á mig jafnframt; en hún er sú, að eg læt mig snoppunga af hverjum þeim, sem aumkvast yfir mig og gefur mjer ölmusu.“

„Drottinn rjettrúaðra manna!“ mælti hinn blindi maður ennfremur, „þetta gengur mjer til þess athæfis, sem yður þókti svo kynlegt í gærdag. Yður mislíkaði það, sem von var; bið eg yður því ennþá einusinni fyrirgefningar einsog þræll yðar; og skal eg með fúsu geði ganga undir maklega hegningu. Skyldi yðar hátign mildilegast leggja nokkurn dóm á refsingu þá, sem eg hef sjálfur á mig lagt, þá er eg viss um, að yður muni ekki þykja hún vera í neinu jafnaðar hlutfalli við ávirðingu mína.“

Blindi maðurinn þagnaði og tók þá kalífinn þannig til máls: „Baba Abdallah! þú hefur mikið afgert, en guði sje lof, að þú hefur sjeð það sjálfur og opinberlega látið iðrun þína í ljósi. Það er nóg, sem komið er, en láttu samt eigi af iðruninni með sjálfum þjer, heldur ákallaðu drottinn á degi hverjum með bænum þínum og biddu hann fyrirgefningar. Og til þess að ölmusubænir ekki gleppi þig í þessu, þá gef eg þjer fjórar silfurdrókmur á degi hverjum til frammfærslu alla æfi, og skal eg láta stórvezír minn greiða þjer fje þetta. Skaltu því ekki hjeðan fara, fyrr enn hann hefur fullnægt boði mínu.“

Baba Abdallah fleygði sjer fram fyrir há sæti kalífans og er hann var aptur upp staðinn, óskaði hann honum allrar auðnu og hamingju. Ilarún Alraschid var vel ánægður með sögu blinda mannsins og vjek hann sjer nú að hinum unga manni, sem hann hafði sjeð misþyrma merinni og spurði hann að nafni. Hann kvaðst heita Sídí Númann.

„Síðí Númann!“ mælti kalífinn, „eg hef sjeð marga hesta tamda um dagana og sjálfur tamið marga, en aldrei hef eg sjeð neinn fara eins herfilega að því og þig í gær, enda var það öllum til hneyxlis, sem sáu. Sýnist mjer þó ekki á svip þínum, að þú munir vera neinn grimmdarseggur nje illmenni, og með því eg veit, að þú hefur í langan tíma á degi hverjum farið svona illa með merina, þá mun eitthvað sjerlegt undir þessu búa. Gerði eg boð eptir þjer, af því að eg vildi vita, hvernig á þessu stæði. Segðu nú allt einsog er og leyndu engu.“

Síðí Númann sá gjörla, hvað kalífinn vildi, og brá honum kynlega við. Hann gerði ýmist að roðna eða blikna og sýndi það ósjálfrátt, hvíllíkt ofboð var á honum. Ekki tjáði samt annað enn að hlýða kalífanum og fleygði hann sjer fram fyrir hásaetið, stóð síðan upp aptur og leitaðist við að mæla, en fjekk engu orði upp komið, og olli því fremur efni sögunnar enn hitt, að hann yrði utan við sig af hátign kalífans. Þó nú kalífinn væri allra manna óþolinmóðastur, þá ljet hann samt enga þykkju í ljósi yfir því, að Síðí Númann þagði. Hann sá að annaðhvort skorti hann einurð, eða hann hafði orðið smeikur, þegar hann heyrði hann tala í slíkum tón, eða þá það, að hann hefði slíka sögu að segja, sem hann helzt myndi kjósa ósagða. Sagði kalífinn þá til að hughreysta hann: „Vertu óhræddur, Síðí Númann! láttu einsog þú segir sögu þína einhverjum góðum kunningja, en ekki mjer. Verði nokkurs þess getið í henni, sem þjer rís hugur við, þá fyrirgef eg þjer það nú þegar. Kærðu þig því hvergi og talaðu hispurslaust og blátt áfram við mig einsog bezta vin þinn.“

Síðí Númann hughreystist af orðum kalífans og tók þannig til máls: „Drottinn rjetttrúaðra manna! þó að mikið fát hljóti að koma á hvern mann, sem gengur fyrir yður og yðar ljómandi veldisstól, þá kenni eg samt nokkurs styrks hjá mjer og held eg valla, að hinn lotningarfulli ótti lami tungu mína svo, að eg ekki geti hlýðnast yður einsog skylt er og veitt yður þá úrlausn, sem þjer svo skýlaust hafði heimtað. Nú þó eg ekki geti kallað mig vammlausan, þá hef eg samt heldur aldrei verið svo illgjarn, að eg nokkru sinni hafi gert mig sekan í lagabroti eða haft viljann til þess; stendur mjer því enginn ótti af vandlæti laganna. Eg hafði ávallt

góðan vilja, en samt hefur mjer óvitandi á orðið. Allt fyrir það tel eg ekki uppá fyrirgefningu yðar hátignar, þó þjer hafid heitið mjer henni fyrirfram, miklu fremur gef eg mig undir yðvarn dóm og refsingu, ef eg hef til hennar unnið. Eg játa það, að meðferð sú, sem eg nú um tíma hef haft á merinni, er hneyxlanleg og grimmdarfull og gefur illt eptirdæmi, en eg vona að yður virðist ástæður mínar fullgildar; má vera að yður þyki eg fremur vera vorkunarverður enn hegningar. En svo að eg ekki teffi fyrir yður með leiðinlegum inngangi, þá heyrð nú, hvernig fór fyrir mjer.“

Sagan af Síði Númann.

„Ætternis míns læt eg að engu getið,“ mælti Síði Númann, „af því það er ekki nógu veglegt til þess, að yðar hátign veiti því eptirtækt. Forfeður mínir höfðu verið sparnaðarmenn og ljettu þeir mjer svo mikið eptir sig af tímanlegum gæðum, sem eg gat óskað til hóslegrar frammfærslu og gat eg vel lifað einsog ráðvandur maður, án þess að vera nokkrum til byrði. Eitt vantaði mig samt, og það var elskuverð kona, sem notið gæti allrar blíðu minnar og goldið ást við ást. En drottni þóknaðist ekki að láta mig fá slíka konu, heldur hlaut eg eina, sem reyndi svo mjög á þolinmæði mína fyrsta daginn eptir brúðkaupið, að enginn fær getið því nærri, nema hann sjálfur hafi reynt annað eins. Með því nú að festar fara þannig fram eptir okkar sið, að unnustinn hvorki sjer unnustu sína. nje heldur hefur neina viðkynningu hennar, þá hefur maðurinn enga ástæðu til umkvörtunar, þegar kona hans aðeins ekki er afskræmislega ljót eða vansköpuð, allra sízt þegar dagfar hennar og vitsmunir bæta upp smágalla þá, sem á líkamanum eru.

Þegar kona mín með þeirri viðhöfn, sem við slík tækifæri tíðkast, var leidd heim í hús mitt, þá var mjer það mesti fögnuður, að vonir mínar rættust, hvað fegurð hennar snerti. Hún var í alla staði að mínu skapi. Daginn eptir brúðkaupið höfðum við margrjettað á miðdegis borði okkar. En er eg kom í borðstofuna og hitti ekki konu mína þar, þá ljet eg kalla á hana. Varð eg lengi að bíða hennar, en ljet samt ekki bera á óþolinmæði minni. Við settumst nú til borðs og lagði eg fyrst að hrísgrjónagrautum og

át hann með skeið, einsog lög gera ráð fyrir. En kona mín tók einhverskonar eyrnaskefil upp úr hylki einu, er hún bar á sjer, og færði grautinn til munns sjer með honum, korn fyrir korn, því hann tók ekki meira enn svo. Þókti mjer þetta kynlegt og sagði því: „Amíne! — það var nafn hennar — hefur þjer verið kennt það heima að eta hrísgrjónagrautinn svona, eða gerirðu það, af því þú ert svo neyzlugrönn? eða telurðu grjónin til þess að borða ekki meira í eitt skiptið enn í annað? Ef þú gerir það sparnaðar vegna og ætlar að minna mig á það, að eyða ekki um of, þá máttu hvað þetta snertir vera öldungis óhrædd, og er mjer óhætt að fullyrða, að við förum ekki á höfuðið, þó við borðum saðning okkar í grautnum. Við eigum, lof sje guði, svo mikið, að við getum lifað góðu lífi og þursfum ekki að draga við okkur. Láttu því ekkert á móti þjer, Amíne mín góða! en borðaðu einsog þú sjer mig gera.“

Það hefði nú ekki mátt minna vera enn að hún hefði svarað mjer vingjarnlega, einsog eg talaði til hennar í góðu, en hún ansaði engu orði, heldur át hún þegjandi með sama hætti og áður, nema hvað hún fór seinlegar að öllu, bara til að stríða mjer. Ekki neytti hún heldur af hinum rjettunum með mjer, en öðru hverju ljet hún brauðmola uppí sig, sem ekki voru stærri enn svo að titlingur hefði getað tekið þá í nef sjer. Nú grandist mjer að vísu þetta þrályndi hennar, en eg afsakaði hana samt með sjálfum mjer og hugsaði með mjer, að hún væri óvön að matast með karlmönnum og hefði ef til vill verið lagt ríkt á við hana, að sýna hæversku mikla þegar eiginmaður hennar væri við, og gerði hún ofmikið að þessu í einfeldni sinni. Eg ímyndaði mjer, að hún kynni að hafa tekið sjer morgunverð, eða ætlaði að borða seinna alein, og var það þessvegna, að eg ekki fór fleirum orðum um þetta við hana, nje heldur ljet þykkju mína í ljósi, svo að henni gæti verið skapraun að. En hún hafði alla hina sömu breytni bæði við kvöldverðinn og í hvert skipti sem við borðuðum; sá eg að þetta var ekki með felldu, því það var ómögulegt að hún gæti lifað við svo litla fæðu. Brá eg því á yfirdrepskap og ljet einsog mig furðaði ekki framar á þessu, því eg vonaði að það

myndi smámsaman venjast af henni, en von þessi brást mjer einsog fljótt gaf raun á.

Það var einhverja nótt, er Amíne lá í fasta svefni, að hún stóð gætilega upp, svo að eg ekki skyldi vakna. Ljet eg þá einsog eg svæfi, til þess að sjá hvað hún tæki sjer fyrir hendur og sá eg að hún fór í öll fötin og gekk síðan hljóðlega út úr herberginu. En óðara enn hún var á burtu, kastaði eg yfir mig skikkjunni og sá útum glugga einn til garðsins, að hún lauk upp dyrunum, sem vissu út að strætinu, og gekk út. Eg hljóp undireins á eptir henni og var dyrunum aðeins hallað í hálfa gátt, veitti eg henni eptirför í tunglsskininu allt að greptrunarstað nokkrum, sem var allnærri húsi okkar. Klifradist eg uppá múrvegg, sem lá að grafreitnum og fór sem varlegast, svo að mín yrði ekki vart; sá eg þá Amíne með Gúl einum. Gúlar þessir eru illir andar, einsog yðar hátign mun vita; ráfa þeir um markir og hafast vanalega við í gömlum múrum, ráðast þeir þaðan á gangandi menn, drepa þá og jeta. grafa þeir og lík upp á náttarþeli og gengur þeim hið sama til þess.

Eg get ekki lýst því, hvað eg skelfdist, þegar eg sá Gúlinn og konu mína grafa upp nýjarðað lík og jeta stykki af því á grafarbakkanum. Meðan stóð á þessu viðbjóðslega borðhaldi, töluðu þau kompánlega saman, en eg var lengra í burt enn svo, að eg gæti heyrt nokkuð af samtali þeirra. Þegar hin hryllilega máltíð þeirra var á enda, fleygðu þau því, sem eptir var af líkinu, í gröfina, og mokuðu moldinni ofaní hana aptur. Illjóp eg þá heim aptur svo fljótt sem eg gat, og ljet hurðina standa í hálfa gátt, lagðist niður í rekkju mína og ljet einsog eg svæfi. Rjett á eptir kom Amíne og læddist á tánum, fór hún hljóðlega úr fötunum og gekk aptur í hvílu sína og var hún, að því er mjer virtist, hin ánægðasta, af því að eg hafði einskis orðið var.

Eg gat nú lengi vel ekki sofnað, því bæði stóð þessi hræðilega sjón fyrir hugskotsaugum mínum, og líka hryllti mig við að hafa Amíne svo nálægt mjer. Loksins rann samt blundur á augu mjer, en þá var í fyrsta skipti kallað til morguntíða, svo eg vaknaði; reis eg þá úr rekkju, klæddist og gekk til musteris. Að aflokinni bænagjörð gekk eg út fyrir borgina og reikaði þar í trjá-

görðunum mjer til afþreyingar, og var að hugsa um, hverra ráða eg ætti að neyta til að leiða konu mína á betri veg. Mjer kom til hugar að beita við hana nauðung og ofríki, en því hafnaði eg og ásetti mjer að fara að henni með góðu.

Meðan eg var að hugleiða þetta, ráfaði eg einsog í leiðslu og vissi ekki fyrri til enn eg var kominn heim til mín aptur, og hittist svo á, að það var um matmálstíma. Ljet Amíne þegar fram reiða miðdegisverð og settumst við bæði til borðs. En er hún át hrísgrjónagraitinn einsog fyrri, korn fyrir korn, þá sagði eg við hana, svo hógvært sem mjer var unnt: „Þú veizt hvað eg varð hissa á því fyrsta daginn eptir brúðkaupið, að sjá þig borða svo lítið og það á þann hátt, sem mundi hafa egnt hvern annan kvongaðan mann til reiði. Þú manst að eg ekki ljet þykkju mína í ljósi, nema hvað eg bað þig að borða af hinum rjettunum, sem á borðinu stóðu og vandlega voru tilreiddir, til þess að þeir skyldu smakkast þjer sem bezt. Síðan hefur jafnan verið sama skipun á borðhaldi okkar, nema hvað breytt hefur verið um rjettina, en fortölur mínar hafa orðið árangurslausar og hefur þú alltaf farið uppteknu ráði fram, svo eg hef fullkomna ástæðu til að vera þjer reiður. En það gekk mjer til að þegja, að eg vildi ekki bjóða þjer neina nauðung eða gera þjer minnstu skapraun. En eg særi þig, Amíne! segðu mjer, hvort rjettirnir þeir arna ekki eru betri enn dauðra manna hræ.“

Óðara enn orð þessi voru liðin mjer af vörum, varð Amíne hamstola af heiptaræði, því hún skildi þegar, að eg mundi hafa sjeð til hennar um nóttina. Froðan stóð út úr munni hennar; hún varð rauð sem blóð í framan og var einsog augun ætluðu að springa í höfði hennar. Eg varð einsog steini lostinn af þessari hryllilegu sjón, og gat eg ekki komið í veg fyrir hinn herfilega argskap, sem kona mín ætlaði í frammi að hafa. Hún tók fulla vatnsskál, dýfði fingrunum í hana og tautaði óskiljanleg orð fyrir munni sjer um leið, stökkkti hún á mig vatninu og æpti að mjer í reiði: „Vesalmennið þitt! taktu makleg málagjöld fyrir forvitni þína og breyztu í hund!“ Hafði eg allt til þessa alls ekkert vitað af fjölkynngi Amíne. En jafnskjótt sem hún hafði mælt fram þessi djöfullegu orð, þá varð eg að hundi. Komu hamskipti þessi flatt

uppá mig og brá mjer svo við þau, að mjer í þann svipinn ekki datt í hug að reyna að flýja undan henni; en hún sá sig ekki úr færi, heldur tók hún staf og lamdi mig svo miskunarlaust, að mjer enn í dag er óskiljanlegt, að eg skyldi komast lífs af. Eg flýði undan heiptaræði hennar inn í garðinn, en hún elti mig þangað líka, og svo líðlega sem eg vjek mjer til hliðar, þá komst eg samt ekki undan mörgum af höggum hennar. En er hún loksins var uppgesin af barsmíðinni, þá gramdist henni, að hún ekki hafði getað drepíð mig og hugsaði hún sjer nú ráð til þess. Hún lauk upp dyrum, sem vissu út að strætinu, í hálfu gátt, og ætlaði að merja mig í sundur, í því eg reyndi að skreppa út. En þó eg væri orðinn að hundi, þá skildi eg samt, hvað henni var í hug, og með því það er opt samfara háskanum, að mönnum hugkvæmast ráð til að forðast hann, þá var eg nú svo sjeður, að eg slapp út ómeiddur, nema hvað bláendinn á rófunni varð dálíftíð á milli. Illjóp eg þá ofan eptir endilöngu stræti, geltandi og ýlandi af sársauka og egndi þannig uppá mig nokkra aðra hunda, og veittust þeir að mjer og bitu mig. Tókst mjer loksins að komast undan þeim inn í sölubúð til manns nokkurs, er seldi soðna kjamma og kindafætur. Gekk maður þessi undireins í lið með mjer og lamdi burt rakkana, sem ætluðu að ryðjast inn á eptir mjer. Eg hafði þegar skriðið út í horn og hnipraði mig þar saman, en ekki varð mjer þeirrar ásjár auðið, sem eg hafði vonast eptir, því hússbóndinn var einn af hinum hjátrúarfullu mönnum, sem telja hunda með óhreinum dýrum og geta aldrei núið sig til hlítar í vatni og sápu, ef svo vill til að þeir koma við rakka. Reyndi hann því með öllu móti að reka mig burt, jafnskjótt og hann sá að hundarnir voru farnir, en það tókst honum ekki. Þannig var eg í búðinni hjá honum um nóttina, þvert á móti vilja hans, enda þurfti eg hvíldar til að ná mjer eptir harðleikni Amíne. Snemma næsta morgun fór maðurinn út að kaupa sjer nýja vöru, og er hann kom heim með föng sín, skreid eg fram úr skúmaskoti og slóst í flokk með öðrum hundum útá strætinu, sem lokað höfðu af kjöflyktinni. Í von um, að eitthvað kynni að hrjóta af.

Að því er mjer virtist, hugsaði maðurinn eptir því, að eg ekkert hafði fengið að jeta í búð hans og fleygði hann því bæði

fleiri og stærri stykkjum til mín enn hinna hundanna. En er hann var búinn að útbýta ölmusum þessum, ætlaði eg að fara inn í búðina aptur; mændi eg þá vinaraugum til hans og dinglaði rófunni, en hann varnaði mjer þess svo óþyrmilega með stafnum, að mjer tjáði ekki annað enn að hafa mig á burt.

Þegar eg var kominn fram hjá fáeinum húsum, þá stóð eg við fyrir utan sölubúð bakara nokkurs, sem mjer leizt vera betur lyntur enn fyluseggurinn, sem seldi kjammana. Bakarinn sat við morgunverð sinn og kastaði hann brauðbita til mín, þó eg ekki hefði gefið honum í skyn, að eg væri svangur. En áður enn eg leggði brauðið til munns mjer, leit eg til hans með höllu höfði og dinglaði rófunni, til að votta honum þakklátsemi mína, og gat hann þá ekki að sjer gert að brosa. Satt að segja var eg ekki svangur, en samt tók eg brauðbitann og át, og fór eg seinlega að því, til þess að sýna bakaranum, að eg bara gerði það honum til eptirlætis. En hann tók eptir öllu og fór honum svo vel, að hann lofaði mjer að vera í búðinni hjá sjer. Sat eg þar nú kyrr og horfði alltaf út til strætisins; vildi eg þar með gefa í skyn, að eg nú sem stæði þyrfti ekki annars enn verndar hans. Enda veitti hann mjer ásjá og klappaði mjer þartil með blíðlæti, svo að eg varð vongóður um, að mjer ekki myndi meinað að koma heimi í hús hans. Fylgdist eg þangað með honum, en reyndi þó á allan hátt að gefa honum í skyn, að eg gerði það aðeins með hans leyfi. Hann ljét það svo vera og vísaði mjer enda á stað, þar sem eg gat legið án þess að vera fótakeffi hans; lá eg þar ávallt meðan eg var hjá honum. Allan þenna tíma var farið vel með mig, en eg var aptur á móti svo hollur og þakklátur sem hundar einir geta verið. Hafði eg aldrei augun af hússbónda mínum og aldrei gekk hann svo út, að ekki væri eg á hælum honum. Eg sá að honum þókti vænt um það, því þegar eg ekki vissi, að hann ætlaði út, þá kallaði hann ætíð á „Flekk“ sinn, og hafði hann gefið mjer nafn þetta. Þegar hann kallaði mig því nafni, þá rann eg óðar út á stræti, og var að hlaupa og stökkva fyrir utan dyrnar, þangaðtil hann kom út. Fylgdi eg honum síðan trúlega og var ýmist á undan honum eða eptir; leit eg upp á hann öðru hverju, til að láta ánægju mína í ljósi.

Þegar eg um tíma hafði verið í húsi þessu, þá var það einhverju sinni, að kona keypti brauð hjá hússbónda mínum, og var einn falspeningur í fje því, er hún greiddi honum fyrir. Heimtaði bakarinn þá annan pening í staðinn, en konan stóð fast á því, að hann væri ósvikinn. Var hann að sínu leyti eins ófyrirlátsamur og mælti: „Það er svo auðsjáanlegt, að það er falspeningur, að hundurinn minn, sem þó ekki er nema skynlaus skepna, getur vafalaust sjeð það í fyrsta álit. Komdu, Flekkur, greyið!“ sagði hann við mig, og stökk eg þá fimlega upp á búðarborðið, en bakarinn lagði skildingana fyrir framan mig. „Er ekki einn af þeim falspeningur?“ sagði hann. Eg skoðaði hvern fyrir sig, ýtti falspeningnum til hliðar með löppinni og leit til hússbónda míns, einsog eg vildi sýna honum hann. Nú var það í gamni, að hann hafði skotið þessu undir minn dóm og varð hann því öldungis forvið, þegar hann sá að eg hafði þekkt falspeninginn úr. Tjáði konunni nú ekki annað enn að láta annan pening í staðinn og jafnskjótt sem hún var farin, varð hússbónda mínum það fyrst fyrir, að hann gerði boð eptir öllum nábúum sínum, sagði þeim frá atburði þessum, og þar afarmikið hól á vizku mína. Vildu menn hafa sönnur fyrir því, og voru lagðir fyrir mig bæði falsaðir og ósviknir peningar, hvað innan um annað, en eg ýtti öllum falspeningunum til hliðar með löppinni. Konan sagði og öllum kunningjum sínum frá undri þessu, og varð eg fljótt orðlagður fyrir glöggþekkni mína á falspeninga, fyrst í nágrenninu og smámsaman um gjörvalla borgina.

Nú hafði eg nóg að gera frá morgni til kvölds, því eg varð að fullnægja forvitni allra þeirra, er keyptu brauð hjá hússbónda mínum. Fjölguðu kaupunautar hans fyrir hið sama svo mjög, að hann valla mátti kljúfa fram úr, svo óðan bar á, og sagði hann að eg væri sjer sannur gimsteinn. En lán þetta bakaði honum líka öfund og var setið um líf mitt, svo að hann aldrei þorði að sleppa mjer úr augsyn.

Einusinni kom kona nokkur forvitin og keypti brauð. Sat eg þá á búðarborðinu einsog eg var vanur og fleygði hún til mín sex peningum; var einn af þeim falsaður og þekkti eg hann undireins úr.

„Það var rjett,“ sagði konan, „þetta er falspeningur, og hefur þjer ekki skjátlazt.“ Að svo mæltu virti hún mig lengi fyrir sjer með undrun og gerði mjer bendingu, svo að bakarinn ekki sá, að eg skyldi koma út á eptir sjer. Nú þó mig alltaf sárlangaði til að sleppa úr álögum, og enda gerði mjer í hugarlund, að konan kynni að vita eitthvað um ógæfu mína, þá fór eg samt hvergi, en mændi á eptir henni. En er hún var komin nokkur spor áfram. Þá leit hún við og gerði mjer aptur bendingu, að eg skyldi koma. Nú hikaði eg mjer ekki lengur og með því svo hittist á, að bakarinn rjett í þessu var að taka glæný brauðin út úr ofni sínum, þá stökk eg ofanaf búðarborðinu, svo ekkert bar á og skauzt út á eptir konunni; gat eg sjeð það á henni, að henni þókti vænt um. Þegar hún var komin til húbýla sinna. lauk hún upp dyrunum, gekk inn og sagði við mig: „Kom þú óhræddur, þú skalt aldrei iðrast þess, að þú fylgdir mjer.“ Hafði hún mig með sjer upp á lopt og sat þar yngismey, forkunnar fögur, við hannyrðir sínar; var hún dóttir þessarar hjartagóðu konu. sem hafði tekið mig með sjer. „Þarna!“ sagði konan, „þarna, barnið gott! er hundurinn bakarans, sem er svo nasntogaður fyrir það, að hann þekkir falsaða peninga frá ósviknum. Þú veizt að eg hef lengi sagt, að verið gæti að hann væri maður í álögum. Í dag datt mjer í hug að kaupa brauð hjá bakaranum, svo eg gæti fengið fulla vissu fyrir, hvort það er satt sem sagt er. Mjer tókst að hæna hundinn að mjer, en seg mjer nú þína ætlun um þetta! Hef eg getið rangt til?“

„Nei, þú átt kollgátuna, móðir mín!“ ansaði mærin, „og það skal eg fljótt sýna þjer.“ Að svo mæltu stóð hún upp, tók fulla skál af vatni, stökkti því á mig og mælti: „Sjertu hundur í heimi þorinn, þá vertu það frammvegis; en hafirðu maður verið, þá breyztu aptur í þinn fyrra ham.“ Var þá samstundis brugðið álögum og var eg maður einsog fyrri. Varð eg svo frá mjer numinn af þessari miklu velgjörð, að eg fjell fram fyrir meyna, kyssti á fald klæða hennar og mælti: „Svo mikið sinnst mjer um hina óumræðilegu gæzku, sem þjer hafði sýnt mjer ókunnugum manni, að eg bið yður sjálfar segja mjer, hvernig eg á að láta þakklátsemi mína í ljósi, einsog vera ber; væri það næst, að þjer segðuð yfir mjer

einsog þræl yðar, því það er eg. En svo að þjer vitið, hver sá er, sem svo mikið gott á yður að launa, þá skal eg með fámm orðum segja yður sögu mína.“

Nú sagði eg henni, hver eg var og hvernig allt hafði farið, síðan eg gekk að eiga Amíne og þakkaði eg móður hennar að endingu fyrir hið frábæra lán, sem mjer hafði hlotnast fyrir hennar tilstilli. En dóttirin tók þannig til máls: „Síðí Númann! minnst aldrei á það, að eg eigi þakklæti skilið af yður; mjer er það nóg. að eg veit með sjálfri mjer, að eg hef gert góðum manni greiða. En hvað konu yðar snertir, þá þekkti eg hana áður enn hún giptist, og vissi um fjölkynngi hennar, einsog hún um mína, því sama konan kenndi okkur báðum. Við höfum líka opt átt tal saman við laugar. En við áttum ekki skap saman, og sleit eg öllu samlagi við hana; kemur vonzka hennar mjer alls ekki óvart. En það er til yðar kemur, þá er það ekki nóg, að þjer eruð leystir úr álögunum. Þjer verðið að refsa slagðinu að maklegleikum, og setjast aptur að í húsum yðar með öllum veg og sóma. Bíðið hjér nú stundarkorn og talið á meðan við móður mína; eg kem undireins aptur.“

Að því mæltu gekk mærin inn í afklefa einn, en meðan hún var þar inni, minntist eg þess enn á ný við móður hennar, hversu mikið eg ætti þeim mæðgunum að þakka. Svaraði hún þá og sagði: „Hún dóttir mín er allt eins leikin í töfrum og Amíne. en sá er munurinn, að hún neytir þeirra til góðs og mun yður finnst mikið um að heyra, hversu miklu góðu hún hefur til vegar komið með kunnáttu sinni.“ En rjett sem hún var farin að segja mjer frá nokkrum af undrum þeim, sem hún hafði sjeð með eigin augum. þá kom dóttir hennar aptur með dálítið glas í hendinni og mælti: „Síðí Númann! eg sá það í bókum mínum. að Amíne er ekki heima nú sem stendur. en hún mun koma þangað bráðum. Eg hef líka orðið þess vísari af þeim, að hún lætur svo við þjóna yðar, sem hún sje sturluð útaf fjærveru yðar: hefur hún talið þeim trú um, að yður hafi yfir miðdegisborðum komið eitt mikils varðandi mál til hugar, sem ekki mátti undir höfuð leggjast. og hafið þjer óðara gengið út, en skilið við dyrnar ólæstar; segir hún að þá hafi hundur sætt lagi, skotizt inn og blaupið inn í borðstofu,

en hún hafi lamið hann burt þaðan með staf. Farið nú tafarlaust heim til yðar með glas þetta og bíðið í herbergi yðar, þangaðtil Amíne kemur. Skuluð þjer þá undireins fara til móts við hana í garðinum; mun hún verða óttaslegin, þegar hún óviðbúin sjer yður aptur kominn; snýr hún þá við og leggur á flótta, en þá skuluð þjer í sama vefangi stökkva á hana vatni úr glasi þessu og mæla djarflega fram orð þessi: „Taktu við refsingunni fyrir illsku þína!“ þjer munuð þá sjá, hvernig bregður við.“

Eg setti orð þessi vandlega á mig og með því ekkert apraði mjer lengur, þá kvaddi eg þær mæðgur og þakkaði þeim einlæglega fyrir velgjörðir þeirra mjer til handa. Fór allt á þá leið sem seiðmærin unga hafði ráð fyrir gert. Amíne hljóðaði hástöfum þegar hún sá mig, en eg stökkti á hana vatninu í sama svip, og mælti fram orðin, sem mjer höfðu verið kennd; brást hún þá samstundis í merar líki. Það er sama merin, sem yðar hátign sá í gærdag.

Eg þreif undireins í fax merarinnar og dró hana inn í hesthús mitt, en hún stríddi ákast í móti. Brá eg múl á hana og húðskammaði hana fyrir vonzku sína, meðan eg var að binda hana, síðan lamdi eg hana í gríð með svipu, þangaðtil eg varð dauðþreyttur. Einsetti eg mjer þá að gefa henni viðlíka ráðningu á degi hverjum.

„Drottinn rjetttrúaðra manna!“ mælti Sídí Númann að endingu, „eg vona að þjer sjeuð ekki mótfallinn aðgjörðum mínum, og þykir mjer líklegt að þjer kannist við, að svo illfús og háskaleg kona hafi orðið fyrir vægari meðferð enn hún á skilið.“

„Þetta er einstök saga,“ ansaði kalífinn, „og ekki verður illsku konu þinnar bót mælt. Ekki vil eg heldur áfella þig svo mjög fyrir það, að þú hingaðtil hefur refsað henni á þenna hátt. En þú verður að hyggja að því, hvílík hegning það er, að verða að dýri og lifa í slíku niðurlægingar standi; óska eg því að þú látir þjer nægja það sem hún tekur út í álögum þessum, Já, eg mundi jafnvel skipa þjer að leysa hana úr þeim, fyrir tilstilli seiðkonunnar ungu, ef eg ekki væri hræddur um að Amíne kynni að hefna sín á þjer í annað sinn, og það grimmilegar enn í fyrra skiptið.“

Kalífinn vjek sjer nú að hinum síðasta af þeim þremur, sem Gíafar hafði kallað á hans fund og tók þannig til máls: „Khodjah Hassan! þegar eg í gærðag gekk fram hjá húsi þínu, þá þókti mjer það svo skrautlegt, að mig langaði til að vita, hver það ætti; var mjer þá sagt, að þú hefðir látið byggja það, og hefðir þó að undanförunu tæpast getað haft ofanaf fyrir þjer með iðn þinni. Mjer var og sagt, að þú verðir auðæfum þínum ekki nema til góðs, og allir ná-búar þínir báru þjer gott orð. Þykir mjer það vel farið, og með því eg er sannfærður um, að guðleg forsjá muni hafa veitt þjer blessun sína með undarlegum hætti, þá þækti mjer gaman að verða þess vísari af þinni eigin sögusögn. Seg mjer nú allt hreinskilnislega, svo eg geti því betur glaðzt yfir hamingju þinni, þegar þú hefur leitt mig í allan sannleik. En til þess að firra þig allri grunsemd, þá læt eg þig vita, að þjer skal heimilt að njóta auðnu þinnar og velsældar í skjóli verndar minnar.“

Þegar kalífinn hafði þetta mælt, fleygði Khodjah Hassan sjer fram fyrir hásemi hans, stóð upp aptur og sagði: „Drottinn rjetttrúaðra manna! hverjum manni öðrum, sem ekki hefði eins óflekkaða samvizku og eg, mundi hafa orðið felmt við, að vera boðaður á yðvarn fund. En af því eg ávallt hef borið lotningarfullt hugarþel til yðar og aldrei orðið brotlegur hvorki við yður nje lögin, þá kveið eg því einungis, að eg ekki mundi fá staðizt dýrðarljóma yðar hátignar. En orðrómur sá, sem gengur af gæzku yðvarri, firði mig samt allri áhyggju, og taldi eg það víst, að þjer munduð sjálfur blása mjer einurð í brjóst, svo eg fengi svarað því, sem eg yrði spurður um. Þetta hafði þjer nú gert, með því að gefa mjer heitorð um yðar voldugu vernd, án þess þjer vissuð, hvort eg væri hennar þnaklegur. Eg vona samt að þetta yðar hugarfar, sem mjer er svo mikils vert, muni haldast óbreytt, þegar eg er búinn að segja yður sögu mína.“ Með þessum vinmælum ætlaði Hassan að festa sig í kærleikum hjá kalífanum; hugsaði hann sig nú dálítið um, og tók síðan til frásagna.

Sagan af Khodjah Hassan Alhabbal.

„Drottinn rjetttrúaðra manna! svo eg geti því betur skýrt frá því, hvernig eg hef eignast hin miklu auðæfi mín, verð eg fyrst

að minnast á tvo einkavini mína. Þeir búa báðir hjerna í borginni; báðir eru þeir á lífi og geta borið vitni um, að eg fer með sannindi. Svo er mál með vexti, að eg, næst guði, sem er uppspretta alls hins góða, á þeim allt lán mitt að þakka. Þessir vinir mínir heita Sadí og Sad. Sadí er vellríkur og hefur hann jafnan verið þeirrar trúar, að enginn maður hjer á jörðu geti verið sæll, nema hann eigi svo mikið til, að hann geti lifað öðrum óháður. En Sad lítur öðruvísi á það mál. Hann játar að vísu, að menn verði að hafa svo mikið, sem þörf er til að geta komizt af, en hann stendur fast á því, að öll mannleg sæla sje fólgin í dyggðinni og eigi hún ekkert skylt við þessa heims gæði, nema að því leyti, sem menn hafa þeirra þörf, eða verja þeim til að hjálpa öðrum, svo sem efni leyfa.

Það var einn dag, er þeir ræddu um þetta mál, að Sad fylgdi þeirri skoðun fram, að fátæklingarnir væru ekki af öðru fátækir, enn því, að þeir annaðhvort væru snauðir í heim bornir, eða þeir sjálfir eyddu fje sínu unz að þrotum kæmi, eða þeir misstu það af einhverju ófyrirsjæðu óláni. „Því aðeins,“ mælti hann, „eru þeir fátækir, að þeir aldrei geta dregið fje saman svo sem nægir til þess, að þeir geti klofið fram úr bágindunum með iðni og atorkusemi. Ef þeim tækist það og þeir verðu efnum sínum skynsamlega, þá mundu þeir að minni hyggju verða velmegandi, og meira að segja ríkir, þegar fram liðu stundir.“ Sad var ekki þessu samdóma. „Ekki held eg,“ segir hann, „að ráð þetta muni allsendis duga til þess að gera fátækling að ríkismanni. Hygg eg jafnmikil líkindi til, að fjeleysinginn geti auðgast með hverjum öðrum hætti, sem vera skal. Það ber opt við, að menn af hendingu einni hefjast til mestu auðnu, miklu fljótar enn þó þeir, einsog þú minntist á, hefðu fjárfstofn og gættu allar forsjár og hagsýni til að ávaxta hann.“

Þá svaraði Sadí: „Eg skal reyna að færa þjer heim sanninn um mitt mál; skal eg leggja fram fje, sem eg hygg nægilegt vera, og gefa það einhverjum af hinum fátæku iðnaðarmönnum, sem aðeins hafa sjer til bjargar, en ekkert umfram. Heppnist mjer ekki að færa sönnur á mína skoðun, þá vittu til, hvort betur tekst, ef farið er að þínum ráðum.“

Nokkrum dögum eptir samtal þetta voru báðir vinirnir að

ganga sjer til skemmtunar, og bar þá þangað að, sem eg bjó í borginni og snjeri kaðla, einsog faðir minn hafði kennt mjer. Sáu þeir fljótt á klæðnaði mínum og öllum heimilisbrag, að eg mundi fátækur vera; minntist Sad þá hinna fyrri ummæla Sadís og mælti: „Hafirðu ekki gleymt því, sem þú nýlega ásettir þjer, þá er þarna maður, sem eg lengi hef sjeð snúa kaðla, og þó alltaf í sömu bágindum staddan. Hann er maklegur örlætis þíns, og er vel til fallið, að reynt sje til á honum.“

„Eg man svo glögggt eptir því,“ ansaði Sadí, „að eg ber á mjer sje það, sem með þarf til slíkrar tilraunar, og beið eg ekki annars enn þess, að mjer gæfist kostur á, að semja um þetta mál, svo þú værir viðstaddur.“ Báðir vinirnir komu nú til mín og sá eg að þeir vildu tala við mig; hætti eg þá við vinnu mína. Heilsuðu þeir mjer og spurði Sadí mig að nafni.

Eg tók kveðju hans og svaraði: „Hassan heiti eg, herra! og er eg kenndur við iðn mína og kallaður Hassan Alhabbal.“ „Hassan!“ mælti Sadí, „engin iðn er sú, sem ekki sæði þann er hana kann til hlítar, og mun það víst sannast á þjer; þykir mjer enda furða, að þú ekki skulir hafa grætt svo mikið, að þú getir eft og aukið atvinnuveg þinn.“

„Herra!“ svaraði eg, „ekki skuluð þjer furða yður á því; allt sem mjer áskotnast fyrir vinnu mína frá morgni til kvölds, hrökkur tæplega til brauðs og sufls handa heimafélki mínu. Eg á konu og fimm börn og hef í mörg horn að líta, verð eg nauðsynlega að útvega mjer marga hluti, sem ekki verður hjá komizt, þó eg að vísu hafi lítið í veltunni. En hvað sem því líður, þá erum við samt ánægð og þökkum guði fyrir, að við getum verið svo nægju-söm, að við einskis söknum, meðan við höfum til daglegra þarfa okkar, eg ekki þurfum að leita á náðir annara.“

„Fyrst að svo er,“ ansaði Sadí, „þá fær það mjer ekki undrunar; en ef eg nú gæfi þjer tvö hundruð gullpeninga, heldur þú þá, að þú mundir verja þeim vel og að þú á stuttum tíma gætir orðið eins ríkur fyrir fjárstyrk þenna, einsog hinir ágætustu meistara í þinni iðn?“

„Herra!“ svaraði eg, „mjer lízt betur á yður enn svo, að eg geti ætlað, að þjer viljið henda gaman að mjer; þjer bjóðið mjer

eflaust þenna kost í fullri alvöru. Eg leyfi mjer því að segja yður það, að þó eg fengi miklu minna fje enn þetta er, þá gæti eg ekki aðeins orðið jafnríkur hinum mestu skörungum minnar iðnar, heldur gæti eg grætt meira enn allir eiga til samans, sem búa hjer í borginni, og er hún þó æði stór og fjölmenn.“

Öðlingurinn Sadí sýndi nú þegar, að hann hafði talað í alvöru, hann tók upp pyngju, stakk henni í lófa mjer og mælti: „Eigðu þessi tvö hundruð gullpeninga; guð láti þá verða þjer til blessunar og nota! Mun það verða mjer og honum Sad, vin mínum, hin mesta gleði, ef þetta getur stuðlað til að gera kjör þín viðunanlegri enn þau eru nú.“

Eg tók við sjóðnum og stakk honum í barm minn; komst og þá svo við af þakklátsemi og varð svo klökkur, að mjer vafðist tunga um tönn. Eg seildist ósjálfrátt eptir skikkjufaldi hans og ætlaði að kyssa á hann, en hann vjek sjer undan og gekk á burt með vin sínum.

Þegar þeir voru farnir og eg var aptur seztur við vinnu mína, þá hugsaði eg fyrst og fremst um það, hvar eg óhultast gæti geymt pyngjuna, því í húsi mínu var hvorki kista nje skápur eða neinn annar staður þar sem eg hefði getað fólgið hana, í vissri von um, að hún ekki finndist. Nú með því eg, einsog aðrir fátæklingar, var vanur að geyma þá fáu skilinga, sem eg eignaðist, í túrbani mínum, þá tók eg það ráð í vanda þessum, að eg fór heim frá vinnu minni og ljet sem eg ætlaði að lagfæra eitthvað á túrbáninum. Fór eg nú leynt og gætilega að og tók fyrst tíu gullpeninga úr pyngjunni, sem eg ætlaði til hinna brýnustu nauðsynja, en hitt fjeð faldi eg í túrbáninum, svo að kona mín og börn mín urðu einskis áskynja. Sama dag fjekk eg mjer töluvert af hampi, svo að eg varð vel byrgur, og með því kjötmatur hafði ekki í langan tíma sjezt á borði okkar, þá keypti eg dálítið af kjöti, til að gæða okkur um kvöldið.

Þegar eg nú gekk heim með kjöstykkið í hendinni, þá vissi eg ekki fyrri til enn bráðsoltinn gammur steiptist niður og hremmdi það; mundi hann hafa rífið það úr höndum mjer, hefði eg ekki baldið stinnt í. En þó eg þæfði í móti, þá ljet samt vargurinn sig hvergi, heldur streittist hann við að ná kjötinu af öllu afli, og

rauk túrbaninn af höfði mjer í þeim umsvifum. Þá sleppti hræfuglinn undireins kjötinu, hrífsaði túrbaninn með klónum og flaug burt með hann áður enn eg gat varnað honum þess. Hljóðaði eg þá svo afskaplega upp yfir mig, að allir sem í nánd voru, urðu dauðhræddir og æptu með mjer, því á þann hátt tekst mönnum stundum að fá þesskonar hræfugla til að sleppa bráð sinni. En gammurinn brá sjer hvergi við, og var hann á svipstundu horfinn úr augsýn með túrbaninn og peningana, sem í honum voru. Varð eg sárhryggur útaf tjóni þessu og gekk aptur heim til mín. Eg varð að kaupa mjer nýjan túrban og gekk þannig aptur nokkuð frá hinum tíu gullpeningum, sem eg hafði tekið úr pyngjunni. En með því sem eptir var gat eg alls ekki komið því til leiddar, að gróða vonir mínar rættust.

Mest sárnadi mjer að hugsa til þess, hvað velgjörðamaður minn mundi íðrast eptir örlæti sitt, þegar hann frjetti ólán mitt; taldi eg víst að honum mundi þykja það ótrúlegt, svo að hann grunadi mig um ósannsögli. Samt gerði eg mjer gott af því, sem eptir var af fjenu, ásamt konu minni og börnum, meðan það hrökk til; en ekki leið á löngu að eg komst í sömu bágingin og áður, svo að mjer urðu allar bjargir bannaðar. Allt fyrir það mögladi eg ekki, heldur sagði eg: „Guð hefur ætlað að reyna mig með því að gefa mjer tje, þegar eg sízt átti þess von. Hann tók það líka frá mjer aptur á svipstundu, af því honum þóknadist svo, og lofa eg þann fyrir það, einsog eg áður hef lofað hann fyrir alla þá velgjörninga, sem hann hefur auðsýnt mjer. Verði hans vilji.“

Þetta voru nú mínar hugleiðingar, en kona mín var óhugandi útaf tjóni því, sem eg var fyrir orðinn; eg hafði með engu móti getað komizt hjá því að gera henni það uppskált. Það hafði líka glappast fram úr mjer við nábuá mína, að eg hefði misst hundrad og níutíu gullpeninga með túrbaninum, en þeir gerðu ekki annað enn að hlægja að mjer, hvort sem þeir voru ungir eða gamlir, því þeir vissu fullgjörla, að eg var bláfátækur maður.

Eitthvað einu misseri eptir að gammurinn hafði rænt mig, varð báðum vinunum aptur reikað nálægt húsi mínu. Hugsaði Sad þá til mín og sagði við Sadí: „Nú erum við komnir að strätinu, sem hann Hassan Alhabbal býr í. Við skulum nú vita, hvort hin

tvö hundruð gullpeninga, sem þú gafst honum, hafa stuðlað nokkuð til að bæta kjör hans og gera þau ljettbærari enn þau voru, þegar við áttum tal við hann.“

„Það vil eg feginn,“ ansaði Sadí. Gengu þá báðir vinirnir inn í strætið, sem eg bjó í; sá Sad mig fyrr á lengdar og sagði við Sadí: „Mjer segir svo hugur um, að þú hafir of snemma hrósað sigri. Þarna er hann Hassan Alhabbal, en eg sje alls enga breytingu á honum, nema hvað hann hefur skárri túrban á höfðinu enn fyrrum. Komstu nú sjálfur fyrir, hvort eg get rjett til eða ekki.“

Sadí sá það undireins og hann kom nær, að nokkuð mundi hæft í þessu, en svo var það honum óskiljanlegt, að hann yrði ekki einusinni á mig fyrir undrun. Þá heilsaði Sad mjer og mælti: „Nú, nú! Hassan! við spyrjum þig ekki, hvernig þjer hafi vegnað frá því við sáumst seinast, því hin tvö hundruð gullpeninga, sem þú fjekkst, hafa eflaust snúið högum þínum til batnaðar.“

Eg vjek mjer þá að þeim báðum og svaraði: „Göfugu herrar! þó það fái mjer innilegrar hryggðar, þá verð eg samt að segja ykkur, einsog satt er, að óskir ykkar og vonir hafa ekki ræzt heldur enn mínar, og hefur allt farið öðruvísi enn þið með öllum rjetti þjuggust við og sjálfur eg taldi víst. Eg veit þið munið valla trúa mjer. Þó eg segi ykkur frá hinu hræðilega brakfalli, sem mjer hefur viljað til, en eg sver ykkur einsog ráðvandur maður, að það, sem eg nú ætla að segja ykkur, er hverju orði sannara.“

Eg sagði þeim nú allt hvernig farið hafði, en Sadí vildi ekki trúa því. „Þú ætlar að blekkja okkur, Hassan!“ mælti hann. „Þessu trúir enginn maður; gammarnir kæra sig ekki stórt um túrbana, þeir vilja hafa það, sem betra er til að sedja hungrið. En þú hefur farið að, einsog öllum þinnar stjettar mönnum er tamast; ef þeim allt í einu áskotnast eitthvað, eða þeir verða fyrir einhverju óvæntu happi, þá hætta þeir við vinnu sína og kunna sjer ekki hóf, heldur lifa þeir glatt og eyða gengdarlaust, meðan fjeð hrökkur til. En þegar það er á förum, sitja þeir í sömu bágindunum og áður og komast aldrei úr þeim, af því þeir eiga það ekki skilið, og sýna þeir þannig, að þeir eru þeirra velgjörða ómaklegir, sem þeim eru veittar.“

„Herra!“ svaraði eg, „eg tek þessum ámælum yðar með þolin-

mæði, og enda þó verri væru, því eg veit með sjálfum mjer, að eg hef ekki unnið til þeirra. Þetta mál er svo alkunnugt í þessum parti borgarinnar, að hvert mannsbarn getur vitnað það með mjer.“

Sad var á mínu máli og sagði hann vin sínum svo margar sögur af gömmum, sem voru fullt eins ótrúlegar, að hann dró loksins upp pyngju sína og taldi mjer úr henni tvö hundruð gullpeninga; stakk eg þeim í barm minn, því eg átti enga pyngju. „Hassan!“ sagði hann, þegar hann var búinn að telja mjer peningana, „eg gef þjer nú ennþá þetta fje, en geymdu það á vísum stað, svo að þú ekki missir það í annað sinn; hafðu þig nú allan við, svo að þú ekki verðir af þeim hagsmunum, sem fyrri gjöfin hefði átt að veita þjer.“

Eg sagði honum, að hann mætti treysta því, að nú væri eg honum þeim mun þakklátari fyrir seinni gjöfina, sem eg væri hennar ómaklegur eptir það sem mig hafði hent; lofaði eg að gera allt, sem í mínu valdi stæði, til að hagnýta mjer heilræði hans. Ætlaði eg að fara fleirum orðum um þetta, en hann gaf mjer ekki tómt til þess, heldur gekk hann á burt með vin sínum.

Þegar þeir voru farnir, gekk eg heim frá vinnu minni og hitti hvorki konu mína nje börn. Tók eg tíu gullpeninga af fjenu og vafði það sem eptir var í klút, og faldi það eptir langa umhugsun í stóru leirkeri, sem fullt var af úrsigti og stóð í skúmaskoti, þar sem eg sízt gat ætlað að nokkrum mundi þykja sjár von. Stundarkorni síðar kom kona mín heim og með því eg hafði litið sem ekkert af hampi, þá sagði eg henni, að eg ætlaði að fara út til hampkaupa, en ekki minntist eg á vinina. Meðan eg var í burtu, kom maður, er seldi þvottaleir, sem konur hafa jafnaðarlega til lauga, og bauð hann til sölu hrópandi. Kona mín þurfti þá á þvottaleir að halda, og beiddi hún manninn að koma inn, en með því hún var peningalaus, þá bauð hún honum úrsigtið í skiptum. Þau urðu kaupsátt; maðurinn fjekk kerid með úrsigtinu fyrir þvottaleirinn og hafði það á burt með sjer.

Eg kom heim með svo stóra byrði af hampi sem eg gat rogaðast með, og gengu fimm menn á eptir mjer, viðlíka klyfjaðir og eg. Ljet eg nú allan þenna forða í trjekistu, sem til þess var ætluð, afgreiddi þá sem borið höfðu hampinn og tók mjer síðan dálitla hvíld. Skygnadist eg þá eptir úrsigtiskerinu og sá að það

var horfið. Eg get ekki lýst því fyrir yður, hvað eg varð hlessa og hversu mjer var illt í skapi. Spurði eg konu mína, hvað orðið væri af kerinu, en hún sagði mjer allt einsog var og þóktist hafa gert góð kaup.

„Ólánskona!“ mælti eg, „þú veizt ekki, hvílíka ógæfu þú hefur bakað mjer, sjálfri þjer og börnum okkar, með þessum kaupum, við erum öldungis frá og eigum okkur enga viðreisnar von. Þú vissir ekki betur enn að þú seldir úrsigti, en þú hefur á þenna hátt auðgað leirsölumanninn með tveimur hundruðum gullpeninga, sem hann Sadí gaf mjer í annað sinn í viðurvist vinar síns.“

Kona mín varð frá sjer af örvæntingu, þegar hún heyrði, hversu hraparlega sjer hafði á orðið. Hún hljóðaði upp yfir sig, barði sjer á brjóst, hárréitti sig og reif sundur klæði sín. „Mikil ólánskona er eg,“ sagði hún æpandi, „er eg þess verð að lifa eptir þetta skelfilega glappaskot? Hvar á eg að finna leirsölumanninn, sem eg aldrei hef sjeð á æfi minni og líklega aldrei sje frammar? Æ! hjartað mitt! það var rangt af þjer, að vera svo dulur með jafn mikilvægt mál. Þessi óhamingja hefði aldrei að hendi komið, ef þú hefðir sagt mjer allt einsog var.“

Eg vil ekki mæða yðar hátign með því að ítreka allt sem hún þá hreytti úr sjer í harmi sínum. Þjer vitid hvað veður á kvennfólkinu undireins og eitthvað á bjátar. „Stilltu þig, elskan mín!“ sagði eg við hana; „þú gáir ekki að því, að þú kemur öllum náðum okkar í uppnám með hljóðum þínum og harmalátum, og gerist þess þó lítil þörf, að þeir fræðist um hráktall okkar, því þeir munu ekki gera annað enn hæðast að einfeldni okkar beggja. Það er bezt, að við berum skaðann með polinnæði og þagmælsku, og þökkum guði fyrir, að hann eptirljet okkur tíu gullpeninga af þessum tveimur hundruðum; hef eg varið þeim svo, að okkur mun alltjend verða nokkur björg að þeim.“

Með slíkum orðum reyndi eg að hugga konu mína. Sinni hún þeim ekki fyrst í stað, en tíminn mýkir hinar sárustu sorgir, enda þó þær sýnist óbærilegar, og eyddist þannig gremja konu minnar, þegar fram liðu stundir. Undum við þá bæði óláni okkar, og það eitt fjekk mjer stundum áhyggju, að eg vissi ekki hvernig

eg ætti að standa skil fyrir Sadí, þegar hann krefði mig reikningskapar.

Í þetta skipti leið langur tími áður enn vinirnir komu til mín aptur. Sad hafði opt minnt Sadí á það, en hann hafði jafnan slegið því á frest. „Því lengur sem við bíðum,“ mælti hann, „því ríkari verður hann Hassan og því kátari verð eg.“

Sad var ekki þeirrar trúar, að örlæti vinar hans hefði borið slíkan ávöxt. „Þú heldur þá,“ mælti hann, „að hann Hassan hafi varið gjöf þinni betur enn í fyrra skiptið? Hlakkaðu ekki svo ákaft til, því skapraunin verður of sár ef allt reynist gagnstætt von þinni.“

Þá mælti Sadí: „Það kemur ekki gammur á hverjum degi, og rænir höfuðbúnaði manna, enda mun Hassan nú vera orðinn varkárari.“

„En hver veit,“ ansaði Sad, „nema eitthvað annað hafi viljað honum til. Hafðu hóf á kæti þinni og vertu eins við óláni Hassans búinn og láni hans. Satt að segja er það hugboð mitt, að mjer muni heppnast betur að sýna, að fátækur maður þarf ekki peninga til þess að verða ríkur.“

Einhverju sinni þegar þeir höfðu þráttað lengi um þetta, mælti Sadí: „Sleppum þessu tali; eg ætla mjer nú í dag og ekki seiuna að fá áreiðanlega vitneskju um þetta mál. Nú er tími til að ganga sjer til skemmtunnar, og skulum við nú fara og komast fyrir, hver okkar beggja hefur orðið drjúgari.“

Vinirnir fóru nú á stað, en þegar eg sá þá koma á lengdar, þá varð eg svo hræddur, að eg helzt mundi hafa viljað hlaupa frá vinnu minni og fela mig. Samt sat eg kyrr og ljet einsog eg sæji þá ekki, fyrr enn þeir voru komnir rjett að mjer og köstuðu á mig kveðju. En eg leit undireins niður fyrir mig aptur, og sagði þeim ítarlega frá óförum mínum, svo að þeir gætu skilið, hversvegna þeir hittu mig jafnsnaudan og í fyrra skiptið. „Þið getið að vísu sagt,“ mælti eg að endingu, „að eg hefði átt að geyma hina hundrað og níutíu gullpeninga einhverstaðar annarstaðar enn í úrsigtiskerinu. En ker þetta hafði nú í mörg ár verið haft undir úrsigti, og í hvert skipti sem það var fullt, og kona mín seldi úrsigtið, þá varð það jafnan eptir. Hvernig átti eg þá að sjá það fyrir, að leirsölumaður-

inn mundi koma og kaupa það? Ykkur virðist ef til vill að eg hefði átt að segja konu minni frá því, en valla mundu hyggirnir menn hafa ráðið mjer til þess. En ef þið spyggið, hversvegna eg ekki faldi fjeð á öðrum stað, þá þækti mjer gaman að vita, hver gæti ábyrgzt mjer, að það hefði verið betur geymt þar. Herra!“ mælti eg enn fremur og vjek mjer að Sadí, „guði hefur í sinni óran-sakanlegu speki ekki þóknazt að láta örlæti yðar verða mjer til blessunar. Eg á að vera fátækur og ekki ríkur. En allt fyrir það er eg yður eins þakklátur og ef gjöf yðar hefði borið þann ávöxt, sem þjer óskuð.“

„Hassan!“ ansaði Sadí, „þó eg nú reyndi að telja mjer sjálfum trú um, að allt það sje satt, sem þú hefur sagt okkur, og að þú ekki hafir skrökvað því upp til að fegra eyðslusemi þína eða illa meðferð sjáris, þá mundi eg samt ekki vera það barn, að gera meira og halda þeim tilraunum áfram, sem að lokum mundu stofna sjálfum mjer í vandræði. En ekki sje eg eptir hinum fjórum hundruðum gullpeninga, sem eg gaf þjer, til þess að þú gætir komist úr bágingum þínum; verst þykir mjer, að eg ekki fór til annars, sem ef til vill hefði haft betri not af fjenu.“

Að svo mæltu vjek hann sjer að vin sínum og sagði: „Af þessum orðum mínum getur þú ráðið, að eg játa mig ekki unninn. En þú átt nú frjálst með að reyna, hvort þú getur sannað þitt mál, sem þú hefur svo lengi varið. Sannaðu mjer að önnur meðöl sjeu til enn peningar, sem geti gert fátæklinginn að lánsmanni, og reyndu þetta á Hassan og engum öðrum. Hvað sem þú gefur honum, þá get eg ekki trúað því, að það geri hann ríkari enn gullpeningarnir, sem eg gaf honum.“

„Þú sást að eg tók að tarna upp á strætinu,“ ansaði Sad og sýndi vin sínum blýstykki; „eg ætla að gefa Hassan það, og muntu sjá að það verður honum ábatasamt.“

Þá hló Sadí hátt og mælti: „Sjer er hvað! hvað ætli hann fái fyrir blýstykkið að tarna meira enn svo sem einn skilding, og hvað á hann gera við þenna eina skilding?“

Sad fjekk mjer nú blýið og mælti: „Kærðu þig hvergi, þó kunningi minn hlæji. Þú munt einhverntíma segja okkur frá miklu happi, sem þú átt blýstykki þessu að þakka.“

Eg hjelt nú raunar að Sad væri að gera að gamni sínu, en honum til þægðar tók eg samt við blýinu með þökkum og stakk því í vestisvasa minn.

Báðir vinirnir gengu síðan leiðar sinnar, en eg fór til vinnu minnar og gleymdi eg fljótt blýinu. Um kvöldið þegar eg var að afklæða mig, datt það niður fyrir fætur mjer, tók eg það þá upp og ljet það á hinn bezta stað, sem eg gat fundið.

Sömu nóttina sá fiskimaður nokkur, þegar hann var að hagræða neti sínu, að eina blýsökku vantaði. Þá var orðið svo áliðið, að ofseint var að kaupa nýja, en tveimur stundum fyrir lýsingu varð hann að fara til fiskjar, ef hann átti að hafa björg til næsta dags með konu og börnum. Sagði hann konu sinni frá þessu og beiddi hana, ef hún mögulega gæti, að útvega sjer blýstykki í nágrenninu.

Konan gekk nú beggja megin í strætinu, úr einu húsinu í annað, en það kom allt fyrir ekki. Þegar hún nú sagði manni sínum, hversu illa sjer hefði gengið, þá nefndi hann ýmsa af náðbúum sínum og spurði hana. Hvort hún hefði verið hjá þeim og þeim. En hún kvað já við. „En þú hefur að líkindum ekki farið til hans Hassans kaðlara,“ mælti hann að endingu.

„Nei!“ svaraði hún, „mjer þókti of langt að fara til hans, og í annan stað veit eg af reynslunni, að það er bezst að fara til hans, þegar maður einskis þarf.“

„Hvað sem því líður,“ mælti fiskimaðurinn, „þá er ekki að vita nema þú fáiir hjá honum núna það sem þú biður um. Þjer gekk ekki annað til enn leti, en nú vil eg fyrir hvern mun, að þú farir til hans.“

Fiskimannskonan fór nú möglandi á stað og barði á húsdyr mínar, svo eg vaknaði og spurði hver kominn væri. „Hassan!“ svaraði hún hátt, „manninn minn vantar ennþá eina blýsökku til netsins síns. og biður hann þig að láta sig fá blý, ef þú átt það til.“

Þá datt mjer blýstykkið í hug, sem Sad hafði gefið mjer og kallaði eg til grannkonu minnar og sagði henni að eg hefði blýstykki eitt, og skyldi kona mín fá henni það. Var nú kona mín vöknuð og reis á fætur; fann hún blýið í glugganum, þar sem eg vísaði henni til. og rjetti það út til fiskimanns konunnar, en hún varð stórglöð og

mælti: „Grannkona mín! þjer gerið okkur svo mikinn greiða, að eg skal gefa yður alla þá fiska, sem maðurinn minn veiðir í neti sínu við fyrsta dráttinn; treystið því, að hann mun efna það, sem eg lofa yður.“ Enda varð fiskimaður svo feginn, þegar hann umfram von sína fjekk blýið, að hann fjellst á heitorð konu sinnar; gerði hann nú að netinu og fór til veiða tveimur stundum fyrir dag, einsog hann var vanur. Í fyrsta drætti fjekk hann ekki nema einn fisk, sem var góð alin á lengd og að því skapi digur. Eptir það fjekk hann marga góða drætti, en enginn fiskur af öllum aflanum komst til jafns við hinn fyrsta.

Þegar fiskimaðurinn var kominn heim til sín, þá hugsaði hann undireins til mín, og varð eg forviða, þegar eg sá hann koma til mín með fiskinn stóra.

„Hjerna er það, sem konan mín lofaði þjer, nábúi góður!“ mælti hann. „Virtu það á hægra veg; hefði netið mitt verið troðfullt af fiskum, þá skyldirðu hafa fengið þá alla, en drottinn sendi mjer ekki nema þenna eina í þinn hlut.“

„Minnstu ekki á það, nábúi!“ ansaði eg, „blýmolinn er ekki þess verður, og eru nábúar skyldir að hjálpa hver öðrum um hitt og þetta smáræði. Þigg eg gjöf þína því aðeins, að eg veit, að þú gefur mjer hana af fúsum vilja, og mundir styggjast, ef eg særðist undan; tek eg því fiskinn með þökkum.“

Lengra varð ekki viðtal okkar, og fór eg með fiskinn til konu minnar. „Þarna hefurðu í soðið“, mælti eg, „fiskimaðurinn færði mjer þenna fisk í launa skyni fyrir blýstykkið, og er þetta líklega öll blessunin, sem við getum vænt okkur af gjöf þessari, sem hann sagði að mundi verða okkur til svo mikillar hamingju.“ Sagði eg henni einnig frá því, er eg síðast fann vinina, og hvað farið hafði okkar í milli.

Kona mín komst í vandræði útaf stærð fiskjarins, því hún átti ekki nema eina rist til að steikja á smáfiska og engan pott, sem var nógu stór til að sjóða hann í. Sagði hún mjer frá þessu, en eg kenndi henni ráðin, hvernig hún ætti að fara að, og gekk síðan til iðju minnar. En þegar hún var að slægja fiskinn, þá fann hún stóran demant í maga hans, hreinsaði hún hann, og hjelt, að hann væri ekki annað enn gler. Hún hafði að vísu heyrt talað um de-
Þúsund og ein nótt. III.

manta, en vissi engin deili á þeim, þó hún einhverntíma kynni að hafa sjeð þá eða handleikið. Gaf hún börnunum hann til að leika sjer að, og var þeim skemmt að horfa á hann fyrir birtu sakir. Voru þau ekki einusinni hætt að skoða hann um kvöldið, þegar kveikt var á lampa okkar; kona mín var að tilreiða kvöldverðinn og skyggði á lampann; sáu þau þá, að lýsti af demantinum, og vildu öll sjá í einu, og rifu steininn hvert af öðru. Yngri börnin grjetu, þegar hin eldri lofuðu þeim ekki nógu leugi að horfa á demantin, en með því börn hafa opt gaman af smámunum, og deila um þá sín í milli, þá gáfum við hjónin háreysti þeirra engan gaum, enda sló því í þögn, þegar hin eldri voru sezt til borðs með okkur og hin yngri fengu skamt sinn hjá konu minni. En eftir máltíðina hófst háreystið á ný, og vildi eg nú vita, hvernig á því stóð. Eg kallaði því á elztu börnin og spurði þau, en þau sögðu mjer, að það hefði risið út af glerbroti. sem lýsti af í myrkrinu. Ljet eg þá færa mjer það, svo að eg gæti gengið úr skugga um, hvort svo var, og spurði eg konu mína hverskonar gler það væri. En hún kvaðst eigi vita það, og sagðist hafa fundið það í vömb fiskjarins. En mjer kom ekki heldur í hug enn henni, að það væri annað enn gler; samt gerði eg fleiri tilraunir með steininn. Eg ljet konu mína fela lampann í ofninum, og sjá! þá stóð slík ljómandi birta af glerinu, sem við hugðum vera, að við þurftum ekki lampans til að hátta við. Ljet eg þá slökkva á honum og lagði sjálfur glerbrotið á ofninn, til þess við gætum haft gagn af birtunni.

„Skodum til!“ sagði eg; „það er nýtt gagn, sem við höfum af blýstykkinu, að við ekki þurfum að kaupa olíu.“

Þegar börnin sáu, að slökkt var á lampanum, og að glerstykkið lýsti í hans stað, þá gerðu þau slíkt háreysti og skarkala, að heyra mátti því nær um allt nágrennið. Við hjónin gerðum illt verra með því, að við æptum líka af öllum lífs og sálar kröptum, og skipuðum þeim að þegja; gátum við ekki þaggad niður í þeim ólætin. fyrr enn þau voru háttuð og sofnuð. Þá lögðumst við líka útaf, og gekk eg snemma næsta morguns til vinnu minnar, án þess mjer dytti glerstykkið í hug.

Ámilli hífýla minna og næsta hússins var ekki nema örpunnt

þil; bjó í því Gyðingur nokkur vellíkur, sem verzláði með gimsteinna, og lá svefnherbergi hans rjett upp að þilinu. Þegar hann var háttaður með konu sinni, höfðu þau vaknað við hávaðann í börnunum, og ekki getað sofnað lengi á eftir. Morguninn eftir kvartaði kona Gyðingsins yfir því við konu mína, að þeim hjónum hefði verið glapinn svefn.

„Rakel mín góða!“ ansaði kona mín, „mjer þykir illt, að svo fór, og bið eg yður að taka það ekki illa upp. Þjer vitið lívernig börnin eru; þau hlægja og gráta útaf engu. Komið nú inn með mjer, þá skal eg sýna yður það, sem olli öllum ólátunum og andvöku yðar.“

Kona Gyðingsins fór nú inn, en kona mín tók demantinn ofan af ofninum og mælti: „Út af glerstykkinu því arna reis allur skarkalinn í gærkvöldi.“ Meðan nú Gyðingskonan, sem hafði bezta skynbragð á gimsteinum, virti demantinn fyrir sjer með mestu undrun, sagði kona mín henni frá því, er hún fann hann í innýflum fiskjarins, og hvernig allt hafði atvikazt.

Þegar kona mín hafði út talað, fjekk Gyðingskonan henni demantinn aptur og mælti: „Eg held líka, að það sje ekki annað enn gler, en með því það er fallegra, enn gler er að jafnaði, og eg á annað viðlíka heima hjá mjer, sem eg hef til skarts, og sem vel gæti átt saman við þetta, þá mundi eg ekki fjarlæg, að kaupa það, ef þjer vilduð selja.“

Þegar börn mín heyrðu talað um að selja leikfang þeirra, hljóðu þau svo hátt og beiddu móður sína svo vel, að taka það ekki frá sjer, að hún varð að losa þeim því, til þess að geta verið í friði. Kona Gyðingsins kvaddi nú, en áður hún færi, hvísláði hún að konu minni, sem hafði fylgt henni til dyra, og beiddi hana að selja engum glerstykkið, fyrr enn hún hefði látið sig vita. Kona Gyðingsins leitaði nú mann sinn upp; hafði hann árdegis gengið til sölubúðar sinnar á kaптorginu, þar sem verzláð var með gimsteinna. Sagði hún honum, hvað hún hafði heyrt og sjðð, hversu demantinn var þungur á að gizka, hversu hann var sagur á að líta, ljómandi og gagnsær, en einkum tók hún fram þá náttúru hans, að hann lýsti í myrkri, því það hafði kona mín sagt henni í einfeldni sinni. Skipaði Gyðingurinn henni að

fala af mjer steininn, og kvað hana ekki skyldu bjóða meira í fyrstunni enn hún hjeldi þörf gerast; en mætti hún ummælum, þá skyldi hún hækka boðið og fyrir hvern mun gera út um kaupin.

Gyðingskonan talaði nú í einrúmi við konu mína og bauð henni hiklaust tuttugu gullpeninga fyrir steininn. Þókti konu minni það að vísu vel boðið fyrir glerstykki, en samt vildi hún hvorki segja já nje nei, og kvaðst hún fyrst verða að bera þetta undir mig. Meðan þær báðar voru að þinga um þetta í dyrunum, kom eg heim til dagverðar frá vinnu minni; kona mín spurði mig þá undireins, hvort eg vildi láta glerið fyrir tuttugu gullpeninga, því svo mikið hefði grannkona okkar boðið. En eg svaraði ekki undireins, því eg hugsaði til þess, með hvílkri fullvissu Sad hafði sagt mjer, að blýið mundi gera mig að lánsmanni.

Gyðingskonan hjelt að mjer þækti lítið boðið, og kvaðst skyldu gefa fimmtíu gullpeninga fyrir steininn. En þegar eg sá, hvað fljót hún var til að hækka boðið, þá sagði eg henni, að mikið vantaði á, að hún hefði náð þeirri upphæð, sem eg ætlaði mjer fyrir demantinn.

„Takið þjer þá við hundrað gullpeningum, nábuí góður!“ mælti hún; „það er mikið fje og veit eg ekki einusinni, hvort maðurinn minn unir slíku afarkaupi.“

Eg sagði henni þá, að eg vildi hafa hundrað þúsundir gullpeninga fyrir steininn, þó hann raunar væri miklu meira verður, en henni og manni hennar til þægðar gerði eg mig ánægðan með þessa upphæð; ódýrari ljeti eg hann með engu móti, og vildi hún ekki kaupa hann þessu verði, þá mundu aðrir gimsteinakaupmenn borga mjer hann betur. Sá eg þá á gyðingskonunni, að henni var bráðahugur mikill á að slá kaupunum, og gerði það mig ennþá einbeittari; bauð hún mjer smámsaman allt að fimmtíu þúsundum gullpeninga.

„Meira,“ sagði hún, „get eg ekki boðið að manninum mínum fornspurðum. Hann kemur ekki heim fyrr enn í kvöld, og verð eg því að biðja ykkur að gera það fyrir mig, að hafa biðlund. Þangaðtil hann getur talað við ykkur og skoðað demantinn.“

Eg lofaði henni því, en hún sagði manni sínum um kvöldið.

hvernig komið var, og sat hann um mig, þegar eg kom heim frá verki mínu.

„Nábúi góður!“ mælti hann, „lofið mjer að líta á steininn, sem konan mín hefur sjeð hjá yður.“ Eg bauð honum inn í hús mitt og sýndi honum demantinn. Nú með því farið var að rökkva, og ekki kveikt á lampanum, þá sá hann undireins á ljóma steinsins, þar sem hann skein í lófa mínum, að kona hans hafði lýst honum rjett. Var hann lengi að skoða hann og dást að honum, þangaðtil hann sagði: „Eg veit, að kona mín hefur boðið yður fimmtíu þúsundir gullpeninga fyrir steininn, en svo að þjer verðið ánægður, þá skal eg bæta þar við tuttugu þúsundum.“

Eg svaraði honum þá, að kona hans mundi, ef til vill, hafa sagt honum það líka, að eg heimtaði hundrað þúsundir gullpeninga fyrir hann; kvaðst eg vera staðráðinn í því, að eiga heldur demantinn sjálfur, enn selja hann fyrir minna. Allt fyrir það var hann lengi að þjarka við mig, í þeirri von, að eg mundi slá af, en loksins tók hann þeim kosti, sem eg hafði boðið, og sló kaupi við mig; gekk honum það mest til, að hann var hræddur um, að eg kynni að fara til annara, sem verzludu með gimsteina, og það mundi eg líka hafa gert. Færði hann mjer tvær þúsundir gullpeninga, og lofaði að borga það, sem á vantaði, næsta dag á sama tíma, því ekki kvaðst hann eiga svo mikið heima hjá sjer í reiðu peningum.

Hann efndi loforð sitt skilvíslega, og fjekk eg honum demantinn. Þannig var eg umfram von mína orðinn slugríkur, og lofaði eg guð fyrir gæzku hans og miskunn; mundi eg þá þegar hafa farið að finna Sad, fleygt mjer til fóta honum og þakkað honum, ef eg hefði vitað, hvar hann bjó í borginni. Eins mundi eg hafa gert við Sadí, því honum átti eg hamingju mína fyrst og fremst að þakka, þó hinn góði tilgangur hans kæmi mjer ekki að notum.

Nú fór eg að hugsa um, hvernig eg best gæti varið þessu mikla fje, sem eg var orðinn eigandi að. Kona mín, sem var hje-gómagjörn, einsog kvennfólkinu hættir við, vildi fyrst og fremst láta mig kaupa skartklæði handa sjer og börnunum, og fallett hús með skrautlegum búnaði. En eg leiddi henni fyrir sjónir, að best væri að byrja ekki svo geyst, og gæti þetta til leiðar færzt, þegar fram liðu stundir. Sagði eg henni, að þó peningarnir reyndar ekki

væru til annars, enn að eyða þeim, þá yrði samt að koma þeim í veltu, og mætti lifa við það, sem þeir gæfu af sjer, án þess að skerða höfuðstólinn. Þetta sagði eg vera mína skoðun, og kvaðst eg að komanda morgni mundu sýna hana í verkinu.

Deginum eftir varði eg til þess að ganga á milli flestallra kaðlaranna í bænum, sem ekki voru betur á vegi staddir, enn eg hafði verið fyrrum. Pantaði eg nú allskonar kaðlavinnu hjá þeim, hverjum eftir efnum eða dagnaði, og ljet þá fá peninga fyrir sig fram; lofaði eg þeim að borga vel og skilvíslega, þegar þeir kæmu með vinnu sína. Viðlíka samning gerði eg næsta dag við aðra fátæka kaðlara, og uppfra þeim tíma hafa allir kaðlarar í Bagdad unnið fyrir mig, og una vel viðskiptum sínum við mig, því eg efni loforð mín trúlega og stend vel í skilum við þá. Til þess að geyma hinn fjarskamikla varning, sem kom frá svo mörgum verk-mönnum, leigði eg geymsluhús hingað og þangað í bænum, og ljet einn fulltrúa vera fyrir mig í hverju, bæði til að taka á móti vör-unum og jafnframt til að standa fyrir útsölu þeirra; varð fyrir-komulag þetta notadrjúgt og arðsamt. Seinna leizt mjer ráðlegast, að steypa öllum þessum forðabúrum saman, og keypti eg því hús nokkurt, sem var hrörlegt og niðurnítt, en geysimikið um sig; ljet eg rífa það niður og reisa í þess stað hitt húsið, sem yðar hátign sá í gærðag. En þó það sje mikilfenglegt á að líta, þá gerir samt ekki betur, enn að það nægi, bæði til geymslu fyrir varning minn, og íbúðar fyrir mig og heimafolk mitt.

Skömmu eftir að eg var fluttur í það, vildi svo til, að Sad og Sadí voru að ganga sjer til skemmtunar; ætluðu þeir þá að hitta mig, en fundu mig ekki í strætinu, sem eg hafði búið í áður, og þókti þeim það kynlegt. Spurðu þeir þá, hvað orðið væri af mjer, og þókti þeim yfir taka, þegar þeir heyrðu, að eg væri orð-inn stórkaupmaður og væri nú ekki kallaður Hassan eingöngu, heldur Khodjah *) Hassan Alhabbal; var þeim og sagt, að eg hefði látið byggja hús, sem væri einsog höll; var þess og getið, í hvaða stræti hús þetta var. Vinir mínir fóru nú að leita mín þar; gat Sadí ekki trúað því, að lán þetta hefði hlotizt af blýinu, sem Sad gaf mjer, og sagði hann á leið-

*) Khodjah er heiðursnafn stórkaupmanna.

inni: „Mjer þykir stórvænt um, að Hassan er fyrir mitt fulltingi ríkur orðinn, en rangt er það samt af honum, að hann tvívegis hefur logið að mjer, til þess að hafa út úr mjer tvö hundruð gullpeninga, auk þeirra, sem hann hafði fengið, því enginn mun trúa því fremur enn eg, að blýið, sem þú gafst honum, sje orsök gæfu hans.“

Sad kvaðst líta öðruvísi á þetta, og ekki skilja, hversvegna Hassan endilega hlyti að vera lygari. „Þú verður,“ mælti hann, „að fyrirgefa mjer, þó eg trúi því, að hann hafi sagt satt, og að blýið hafi orðið honum til hamingju. En hann mun best geta frætt okkur um þetta sjálfur.“

Um þetta voru vinirnir að tala, þegar þeir komu í strætið, sem nýja húsið mitt er í. Spurðu þeir hvar það væri, en þegar þeim var sýnt það, þá gátu þeir valla trúað augum sínum; svo glæsillegt þókti þeim það framan á að sjá. Börðu þeir nú á dyr, og lauk dyravörður upp fyrir þeim. Var Sadí hræddur um, að menn mundu styggjast, ef hann óvart tæki höll einhvers höfðingjans fyrir hús kaðlarans.

„Okkur var svo sagt,“ mælti hann, „að þetta væri hús Khodjah Hassans Alhabbals, er það áreiðanlegt?“

„Yður er rjett til vísað,“ ansaði sá, sem spurður var, og lauk betur upp dyrunum; „ykkur er óhætt að koma inn; hann er í salnum, og munuð þið bráðum hitta þræl, sem skilað getur til hans, að þið sjeuð komnir.“

Var mjer nú sögð koma þeirra, og kannaðist eg við þá jafnskjótt sem þeir gengu inn. Ætlaði eg þá að kyssa á klæðafald þeirra, en þeir vörnuðu mjer þess, og varð eg að lofa þeim að faðma mig. Bauð eg þeim að setjast í háan legubekk með fjórum sætum; mátti úr honum sjá yfir lystigarð minn. Beiddu þeir mig þá að setjast í tignasta sætið, en eg synjaði þess og mælti: „Göfugu herrar! eg er ekki búinn að gleyma því enn, að eg er fátæklingurinn, Hassan kaðlari, en þó eg ekki væri sá sem eg er, og ætti ykkur ekki svo mikið gott að þakka, þá veit eg samt hvern sóma mjer ber að sýna ykkur. Bið eg ykkur því fyrir alla muni að gera mjer ekki kinnroða með undanfærslu ykkar.“ Settust þeir þá í þau sæti, sem þeim sæmdu, en eg settist andspænis þeim.

Þá tók Sadí þannig til orða: „Khodjah Hassan! eg get ekki nóg samlega lýst því, hvað vænt mjer þykir um að hagir þínir eru nú einsog eg óskaði, þegar eg gaf þjer tvívegis tvö hundruð gullpeninga, hvað eptir annað. Fje þetta veldur vafalaust hinni frábæru og furðanlegu breytingu, sem orðin er á högum þínum. Eitt er samt, sem mjer þykir undrum gegna; eg skil ekki, hversvegna þú í tvö skipti duldir mig sannleikans og barst óhöpp í vænginn, sem mjer þóktu þá, og þykja enn í dag, með öllu ótrúleg. Var það af því, að hagar þinn hafði lagfærzt svo lítið, þegar við sáum þig seinast, að þú skammaðist þín fyrir að kannast við það? Eg ætla nú fyrst um sinn að hafa það fyrir satt, og vona eg að þú sannir þessa tilgátu mína.“

Sad hlýddi á orð vinar síns með óþolinmæði, eða öllu fremur þykkju, einsog sjá mátti á honum, því hann hristi höfuðið og horfði til jarðar. Samt losaði hann honum að tala út og sagði því næst: „Þú tekur ekki illa upp fyrir mjer, Sadí! þó eg verði fyrri til að svara enn Hassan; eg skil ekki hversvegna þú tortryggir hreinskilni hans. Eg segi það einusinni enn, að eg trúði honum undir eins, þegar hann hispurslaust og blátt áfram sagði okkur frá hrakföllum sínum, og hvað sem þú segir, þá er eg sannfærður um, að þau hafa í raun og veru viljað honum til. En lofum honum nú að tala, svo að við getum heyrt af sjálfs hans munni, hver okkar hefur lagt rjettara dóm á hann.“

Því næst tók eg til orða og mælti: „Herrar mínir! eg mundi aldrei ljúka munni sundur til að skýra mál þetta, nema eg væri viss um það, að þræta ykkar mjer viðvíkjandi getur ekki orðið ykkur að vinslitum. Mun eg því tala ljósara eptir tilmælum ykkar. og því megið þið treysta, að eg mun vera jafn hreinskilinn og áður í sögusögn minni.“ Sagði eg þeim þá ítarlega alla söguna, sem yðar hátign heyrði fyrir skemmstu. En með engu móti gat eg komið Sadí til að láta af tortryggni sinni. „Mjer þykir,“ sagði hann, „sagan þín um fiskinn og demantinn, sem átti að vera í vömb hans, jafnótrúleg og hitt, sem þú sagðir fyrr, að gammur hefði rænt túrbani þínum, og að ker með úrsigt í hefði verið látið í skiptum fyrir þvottaleir. En hvernig sem nú þessu er varið, þá

er eg sannfærður um, að þú ert orðinn ríkur, einsog eg ætlaðist til, og þykir mjer hjartanlega vænt um það.“

Af því nú var áliðið, þá stóð hann upp, og ætluðu þeir báðir að kveðja mig. En eg stóð upp líka, aptraði þeim og mælti: „Herrar mínir! leyfið mjer að biðja ykkur einnar bænar, sem þið ekki megið synja mjer. Gerið mjer þá sæmd, að neyta hjá mjer hóflegs kvöldverðar og gista hjá mjer í nótt, svo eg næsta morgun geti farið með ykkur ofan eptir fljótinu til lystigarðs míns á landsbyggðinni, sem eg hef keypt til þess að hressast þar á stundum af hinu hreina og heilnæma lopti. Getið þið samdægris farið heim aptur landveg, og skal eg ljá ykkur tvo af reiðhestum mínum.“

„Það vil eg feginn,“ ansaði Sadí, „ef engar annir hamla Sad frá því.“

„Eg á aldrei annríkt,“ mælti Sad, „þegar mjer gefst kostur á að vera með þjer. En við verðum að gera boð heim, svo að fólkið ekki bíði eptir okkur.“

Eg kallaði þá á þræl, og lögðu þeir fyrir hann erindi sín, en eg fór á meðan út og skipaði að tilreiða kvöldverð.

Eptir það fór eg að sýna velgjörðamönnum mínum hús mitt, ásamt því, er til þess heyrði, og var að því þangadtil matmálstími var kominn; þókti þeim það allt vera við mitt hæfi. Kallaði eg þá báða velgjörðamenn mína og gerði þeirra engan mun, því Sad hefði aldrei gefað mjer blýið, ef ekki hefði Sadí verið, og hefði Sad ekki verið, þá mundi Sadí aldrei hafa gefið mjer hin fjögur hundruð gullpeninga, sem eg átti gæfu mína að þakka. Leiddi eg þá nú aptur inn í salinn, og spurðu þeir mig að mörgu viðvíkjandi iðn miinni, og leysti eg svo úr spurningum þeirra, að þeim líkaði vel.

Þegar mjer var sagt að húið væri að bera á borð, þá fylgdi eg þeim inn í borðsalinn, og fannst þeim mikið um, því bæði var hann fallega upplýstur og öllu laglega fyrir komið, en maturinn var hinn ljúffengasti. Meðan við sátum yfir borðum, ljet eg skemmta þeim með söng og hljóðfæraslætti, og á eptir kom inn flokkur dansleikara og dansmeyja, og annað fleira hafði eg til gleði og gamans, til þess að sýna þeim sem bezt eg gat, hversu eg væri þeim þakklátur í huga,

Morguninn eptir gengum við ofan að fljótinu fyrir sólar uppkomu, til að njóta morgunkælnunar; þar beið okkar við bakkann sagur lystibátur með glitábreiðum og voru á honum sex knáir ræðarar; rjeru þeir okkur forstreymis ofan eptir fljótinu, og vorum við svo sem svaraði hálfri annari stund á leiðinni til lystigarðs míns.

Þegar við vorum á land stignir, þá staðnæmdust báðir vinirnir fullir undrunar og furðuðu sig á segurð hússins, en einkum dádust þeir samt að landslaginu kringum það, því útsjón var þar hin fegursta til allra hliða. Fylgdi eg þeim síðan um herbergi hússins og sýndi þeim hvervetna, hvernig öllu var fyrir komið. Gazt þeim vel að því, og gengum við nú út í garðinn; fannst þeim þar mest um aldinviðarskóginn, en í honum voru sítrónutrje og gullapaldrar, hlaðnir blómum og ávöxtum; voru víðirnir plantaðir í skipulegum röðum og vökvuðust af sírennandi lækjarstraumi, sem veitt var inn í garðinn úr fljótinu. Þar var forsæla og svalandi kæla, þegar sólarhitinn var megnastur, þar mátti heyra ljúfan vatnanið og sætan klið ótal fugla og margt annað var þar til unaðar, svo að vinirnir stóðu við í hverju spori, ýmist til að þakka mjer fyrir, að eg hafði farið með þá á svo inndælislegan stað, eða til að samfagna mjer. Þar sem eg var orðinn eigandi hans. Fylgdi eg þeim nú þangað sem aldinskógurinn þraut, og sýndi þeim eikaskóg mikinn, er luktí garðinn allt umhverfis. Því næst leiddi eg þá til lystiskála míns. sem opinn var til allra hliða; bar forsælu yfir hann af pálmaviðum. sem stóðu í hnapp, en tóku þó ekki fyrir útsjónina; bauð eg þeim þar inn að ganga og setjast í hvílubekk, sem lagður var ábreiðum og hægindum.

Á lystigarði mínum höfðum við hitt báða sonu mína, sem eg hafði sent þangað nýlega sjer til skemmtunar, ásamt kennurum þeirra. Höfðu þeir farið lengra inn í skóginn, til að leita að fuglahreiðrum, og sáu þeir loksins eitt uppi í háu trje á milli greinanna. En með því þeir voru hvorki svo sterkir nje fimir. að þeir gætu sjálfir klifrast upp í trjeð, þá skipuðu þeir þrælnum, sem eg hafði fengið þeim til fylgdar, að ná ungunum fyrir sig. Þrællinn klifraðist upp í trjeð, en er hann var kominn upp að hreiðrinu, þá undraðist hann mjög, því það var fljettað innan í túrban. Tók hann hreiðrið, einsog það var, og fór ofan úr trjenu til þess

að sýna sonum mínum þenna merkisfund. Segir hann við þá um leið, að mjer mundi þykja gaman að sjá hreiðrið, og fjekk það hinum elzta, til þess hann skyldi sýna mjer. Sá eg þá nú koma álangdar með miklum feginleik, einsog börnum er títt, þegar þau hafa fundið hreiður. „Faðir minn!“ kallaði hinn elzti, „líttu á! hjer er hreiður innan í túrban.“ Þeim Sadí og Sad fjekk þetta ekki minni undrunar enn sjálfum mjer, en hreint gekk fram af mjer, þegar eg sá, að hjer var túrbaninn kominn, sem gammurinn hafði rænt frá mjer. Þegar eg hafði skoðað hann í krók og kring, og líka fundið, að þyngd hans ljet nærri lagi, sagði eg við gesti mína: „Göfugu herrar! eruð þið svo minnisgóðir, að þið munið, hvort þetta er túrbaninn, sem eg hafði á höfðinu daginn sem þið töluduð við mig í fyrsta sinn.“

„Eg held valla,“ mælti Sad, „að Sadí hafi tekið eptir því heldur enn eg. En hvorugum okkar mundi geta leikið á því nokkur efi, ef hinir hundrað og níutíu gullpeningar finndust í honum.“

„Áður enn eg snerti á honum,“ mælti eg, „þá bið eg ykkur að taka eptir því, að hann er ekki nýkominn í trjeð; má bæði sjá það á því, hvernig hann er til reika og líka á hreiðrinu, sem er svo haglega fljettað innan í honum, án þess að mannleg hönd hafi þar við komið; er það óyggjandi vottur þess, að hann hefur verið þar frá þeim degi, er gammurinn rændi honum frá mjer, hefur hann annaðhvort lagt hann á trjeð eða misst hann á fluginu, svo að hann hefur orðið fastur á milli limanna; takið ekki illa upp, þó eg vekji athygli ykkar á þessu, mjer er svo mikið um það hugað, að uppræta hjá ykkur alla grunsemd um svik, eða ósannsögli af minni hálfu.“

Sad reyndi að styrkja viðleitni mína, og mælti: „Þetta skiptir þig einan Sadí, en mig ekki, því eg hef aldrei tortryggt sannsögli Hassans.“ Rakti eg nú línúkin utanaf húfu túrbansins, og tók upp úr honum sjóðinn. kannaðist Sadí undireins við, að það var sá hinn sami, sem hann hafði gefið mjer. Helkti eg úr honum gullinu ofan á ábreiðuna að þeim ásjaendum og mælti: „Þarna eru gullpeningarnir; teljið nú sjálfir og sjáið, hvort ekki stendur heima.“

Sad taldi nú tíu og tíu í einu, og reyndist að þar voru hundrað og níutíu gullpeningar; gat Sadí þá ekki borið á móti skýlausum

sannleikanum og mælti: „Hassan! eg játa, að þessir hundrað og níutíu gullpeningar hafa ekki getað stuðlað neitt til auðsældar þinnar, en öðru máli er að gegna um hina aðra hundrað og níutíu gullpeninga, sem þú þóktist hafa fólgið í kerinu.“

„Herra!“ svaraði eg, „það sem eg sagði yður viðvíkjandi þessu síðarnefnda fje, er í alla staði eins satt og hin sagan. Þjer ætlist þó ekki til, að eg fari að taka aptur orð mín, til þess að ljúga að yður.“

„Láttu Sadí ráða ætlun sinni um þetta, Hassan!“ mælti Sad. „Eg læt mjer vel lynda, þó hann haldi, að þú eigir hinni gjöfnni helfing auðsins að þakka, ef hann aðeins játar, að eg hef stuðlað til þess með blýinu, og ekki vefengir sögu þína um demantinn, sem fannst í fiskinum.“

„Eg er vel ánægður,“ ansaði Sadí, „ef þú lofar mjer að halda við þá trú, að enginn peningalaus maður geti grætt peninga, svo stóru nemi.“

„Hvernig talarðu?“ mælti Sad. „Ef eg nú af tilviljun finndi demant, sem væri fimmtíu þúsund gullpeninga virði, og fengi þá fyrir hann, hefði eg þá fengið fje þetta fyrir peninga?“

Lengri varð ekki þessi deila. Stóðum við nú upp og gengum inn í húsið; var þar miðdegisverður til reiðu handa okkur. Eptir máltíðina lofaði eg gestum mínum að hvílast meðan heitast var, en sjálfur fór eg að segja fólki mínu fyrir verkum. Seinna gaf eg mig aptur á tal við þá, og ræddum við um hitt og þetta, þangaðtil megnasti hitinn fór að rjena. Því næst gengum við aptur út í garðinn, og vorum þar nær því til sólarseturs. Eptir það stje eg á hestbak með báðum vinum mínum, og fylgdi okkur einn þræll; komum við til Bagdad, tveimur stundum eptir miðnætti, í bjartasta tunglsskini.

Þegar heim kom, vantaði bygg til fóðurs handa hestunum, og var það af einhverju skeytingarleysi húskarla minna. Forðabúrunum var þegar lokað, enda voru þau svo langt í burtu, að ekki voru tiltök að fá þaðan fóður, er svo var á liðið. Fór nú einn af þrælum mínum um nágrennið til að leita fóðurs, og fann hann leirker fullt af úrsigti í búð einni. Keypti hann það með því skilyrði, að koma með keríð daginn eptir. Hristi nú þrælinn úrsigtið í jötuna, en þegar hann var að jafna því fyrir

hestana, þá rákust hendur hans á eitthvað þungt í samkvæmum klút. Færði hann mjer klútinn jafnskjótt sem hann hafði fundið hann, og sagði að þetta væri líklega klúturinn, sem eg svo opt hefði talað um, og gat hann þess um leið, hvernig hann hefði fundið hann.

Þá varð eg frá mjer numinn af fögnuði, og sagði við velgjörðamenn mína: „Göfugu herrar! guð vill, að þið skiljið ekki við mig. fyrr enn þið eru gengnir úr skugga um, að það er satt, sem eg hef sagt ykkur.“ Vjek eg mjer þá að Sadí og mælti: „Þarna eru hinir hundrað og níutíu gullpeningar, sem þjer gáfuð mjer í seinna skiptið; eg þekki þá á klútnum.“ Leysti eg þá upp klútin, og taldi úr honum hina hundrað og níutíu peninga. Keríð ljet eg líka sækja og kannaðist eg við það; ljet eg því næst fara með það til konu minnar, og spyrja hana, hvort hún bæri kennsl á það, en bauð þó varnað á, að segja henni nokkuð af því, er gerzt hafði. Þekkti hún það undireins og ljet skila til mín, að þetta væri sama keríð, sem hún ljet í skiptum fyrir þvottaleirinn.

Nú játaði Sadí sig unninn og sagði við Sad: „Þú segir satt. peningar eru ekki alltjend óbrigðult meðal til að safna auðæfum.“

Þá vjek eg mjer að Sadí og mælti: „Eg get ekki ætlað, að þjer munið vilja taka aptur við gullpeningum þessum, sem komnir eru til skila. Eg fyrir mitt leyti vil ekki halda þeim í eigu minni, því eg er ánægður með það, sem drottinn á annan hátt hefur látið mjer í skaut falla. Eg vona því að þjer fallist á þá ætlun mína, að gefa fátækum fje þetta, svo að við allir getum notið góðs af því í öðru lífi.“

Vinirnir gistu nú hjá mjer næstu nótt. Um morguninn föðmudu þeir mig og snjeru heim aptur, og voru þeir þrýðilega ánægðir með viðtökurnar hjá mjer; í annan stað þókti þeim vænt um, að eg ekki varði auðæfum þeim illa, sem eg næst guði átti þeim að þakka. Heimsókti eg þá síðan, hvern í sínu lagi, og vottaði þeim þakklátsemi mína, hefur mjer alltaf síðan þókt hin mesta virðing að koma á þeirra fund og umgangast þá, einsog álúðarvini mína.“

Harún Alraschid hafði hlýtt á sögu Khodjah Hassans með slíku athygli, að hann rjedi fyrst af þögn hans, að sagan var á enda. „Hassan!“ mælti hann, „það er langt síðan eg hef heyrt

nokkuð með jafnmikilli ánægju og þessa sögu þína; á furðanlegum vegum hefur drottinn þóknast að leiða hamingjuna til þín. Haltu því eptirleiðis áfram að sýna þig hennar maklegan, einsog þú hefur gert hingaðtil. Mjer þykir vænt um, að eg get sagt þjer, að demantinn, sem gerði þig að ríkismanni, er geymdur í fjehirzlu minni. En með því Sadí, ef til vill, ekki leggur trúnað á hina sjaldgæfu náttúru steinsins, sem að minni hyggju er hin dýrasta og addáanlegasta gersemi í gripasafni mínu, þá komdu hingað með hann og Sadí, svo að gripavörður minn geti sýnt þeim demantinn, og Sadí láti á það sannast, að peningar eru ekki ávallt ótvílugt meðal fyrir fátæklinginn, til að auðgast fljótt og fyrirhafnarlætið. Það er og vilji minn, að þú segir gripaverðinum sögu þína, svo að hann geti látið færa hana í letur, og geymt hana ásamt demantinum.“

Að svo mæltu hneigði kalífinn höfði sínu til þeirra Khodjah Hassans, Sídí Númanns og Baba Abdallah, og vottaði hann þeim þannig ánægju sína, en þeir fleygðu sjer að skilnaði fram fyrir fótiskör hásetis hans og gengu á burt.

Frá 474. til 495. nætur.

Sagan af Alý Baba og hinum fjörutíu ræningjum.

Dínarsade vakti systur sína, Scheherasade drottningu, og sagði hún þá soldáninum sögu þessa:

Í borg nokkurri á Persalandi, nálægt landamærum ríkis yðvars, bjuggu bræður tveir og hjet annar Kassim, en hinn Alý Baba. Hafði faðir þeirra ekki eptirlætið þeim miklar eigur, og með því þeir skiptu þeim jafnt á milli sín. Þá skyldi ætla, að nærri hefði verið um hagi þeirra beggja. En auðna snjeri þessu á annan veg. Því Kassim gekk að eiga konu, sem skömmu eptir giptingu sína erfði vel byrga kaupmannsbúð, geymsluhús fullt af útgengilegum varningi og fasteignir að auki, svo að hann varð einhver hinn ríkasti kaupmaður í borginni.

Alý Baba hafði átt konu, sem var jafn fátæk og sjálfur hann; bjó hann vesællega og hafði enga atvinnu til að halda lítinu í

hyski sínu, nema að fella við í skógi og flytja hann til sölu heim í borgina á þremur ösnum, sem voru aleiga hans.

Það var einhvern dag, er hann var á skógi og hafði að mestu borið saman viðarklyfjarnar, að hann sá jóreyk mikinn þyrlast upp og stefna beint að sjer. En er hann gáði betur að, sá hann að þetta var fjölmennur riddaraflokkur, og bar hann fljótt að. Grunaði Alý Baba að riddarar þessir mundu vera ræningjar, þó ekki væri þeirra von um þessar slóðir. Hugsaði hann þá ekki um annað enn að forða sjálfum sjer, hvað sem um asnana yrði, og klifraðist upp í bolmiklika eik með lágvöxnum linum, þjettlaufguðum; faldi hann sig þar og var þeim mun óhultari, sem hann gat sjeð allt hvað gerðist, án þess nokkur sæji hann. Stóð eikin upp við klett nokkurn mikinn, sem gnæfði hátt yfir hana, og stóð einn sjer; var hann svo þverbrattur, að hvergi varð upp á hann komizt.

Riddararnir voru stórir menn og sterkir, allir vel ríðandi og vel vopnaðir; áðu þeir nú við klettinn og stigu af baki. Taldist Alý Baba að þeir væru fjörutíu, og gat hann eptir útliti þeirra og búningi ekki efast um, að þeir væru stigamenn. Hann fór ekki heldur villt í því, en þeir rændu jafnan langt frá stað þessum og komu þangað ekki, nema þegar þeir hjeldu fundi sína. Það sem hann nú sá til þeirra, styrkti hann enn betur í trú sinni. Riddararnir tóku beizlin af hestunum og bundu þá, hengdu sóðurpoka fulla af byggi um höfuð þeim og tóku ofan poka sína, og virtust Alý Baba sumir þeirra vera svo þungir, sem væru þeir fullir af gull- og silfurpeningum. Einn var fyrirmannlegastur á meðal ræningjanna, og hjelt Alý Baba að hann mundi vera foringi þeirra. Gekk hann að klettinum rjett þar sem Alý hafði falið sig í eikinni, tróðst í gegnum runnana og kallaði svo hátt og skilmerkilega, að hann heyrði: „Sesam, opnist þú!“ Í sama bili lukust upp dyr á klettinum, og ljet þá foringinn alla menn sína ganga inn á undan sjer, en sjálfur fór hann aptastur og lukust dyrnar aptur á hæl honum.

Ræningjarnir voru lengi í klettinum, og með því Alý Baba var hræddur um, að einhver þeirra, eða þeir allir, kynnu að koma út í sama vetfangi, sem hann læddist úr fylgsninu til að forða sjer, þá varð hann að bíða þolinmóður í trjenu og sjá hverju fram yndi. Loksins lukust dyrnar upp aptur og gengu út ræningjarnir fjörutíu

og fremstur flokkstjórinn; ljét hann hina aðra ganga fram hjás jer, hvern á eptir öðrum. Heyrði Alý Baba því næst, að hann kallaði: „Sesam, lokist þú!“ og skelldust dyrnar þá aptur. Gengu nú ræningjarnir til hesta sinna, beizluðu þá og bundu á þá poka sína; því næst stigu þeir á bak, og er þeir voru ferðbúnir, reið foringinn fremstur með allan flokkinn á eptir sjer, og fóru þeir sama veginn, sem þeir voru komnir.

Allt fyrir það fór Alý ekki undireins ofan úr trjenu. Þeir kunna að hafa gleymt einhverju, hugsaði hann með sjer, og komi þeir hingað til að sækja það, þá taka þeir mig fastan. Var það fyrst löngu eptir að þeir voru horfnir úr augsyn, að hann klifradist ofan, og með því hann hafði fest sjer í minni, með hverjum orðum ræningjaforinginn hafði lokið upp dyrunum og læst þeim aptur, þá vildi hann reyna, hvort þau hefðu hinn sama krapt, ef hann mælti þau fram. Skreið hann því að klettinum gegnum runnana, kom auga á dyrnar og mælti: „Sesam, opnist þú!“ og í sama bili lukust þær upp.

Alý Baba hafði búizt við að koma í dimman helli, en því fór fjærri, því nú sá hann víða, háa og bjarta hvelfingu, sem högginn var í bergið af mannahöndum, og bar birtuna ofan um glugga efzt uppi á henni. Voru þar miklar vista nægðir og háir hladar af allskonar dýrum varningi, silkivefnaði, gullskotnu pelli og glæsilegum glitábreiðum; var þar og ógrynni gull- og silfurpeninga, sem annaðhvort lágu í stórhrugum eða voru geymdir í troðfullum skinnpokum. Þegar hann sá allt þetta, þá þókti honum líklegt, að ræningjar hefðu haft helli þenna fyrir geymslustað í margar aldir. En ekki var Alý Baba lengi að skoða huga sinn um, hvað gera skyldi. Hann fór inn í hvelfinguna og lokuðust dyrnar eptir honum jafnskjótt sem hann var inn kominn, en það fjekk honum engrar áhyggju, því hann vissi, hvernig þeim varð lokið upp aptur. Gaf hann nú silfrinu engan gaum, en gullinu því meiri, einkum því, sem var í skinnpokunum, og bar hann í nokkrum ferðum svo mikið út af því, að það voru nógar klyfjar á asna hans. Varð hann nú að leita upp asnana, og jafnskjótt sem hann hafði heimt þá saman. Ljét hann peningapokana upp á þá og þakti trjálimum yfir, svo að þeir ekki sæjust. Þegar hann var búinn að því, gekk hann til

dyranna og kallaði: „Sesam, lokist þú!“ og skullu dyrnar þá óðara aptur; því í hvert skipti sem hann hafði gengið inn, höfðu þær lokist sjálfkrafa, en ávallt staðið opnar, þegar hann gekk út.

Þegar Alý Baba var kominn heim til sín í borgina, rak hann asnana inní dálítinn garð, og lokaði hliðinu vandlega eptir sjer; tók hann síðan trjálimarnar ofan af gullpokunum, bar þá inn í hús sitt, og lagði þá hvern af öðrum fyrir framan konu sína, sem sat í legubekk. Skoðaði hún pokana, og sá að þeir voru fullir af peningum; grunaði hana þá, að maður hennar hefði stolið þeim. Því varð henni þetta að orði, þegar hann hafði borið þá alla inn: „Ertu þá orðinn slíkur ólánsmaður, Alý Baba?“

„Farðu hægt, kæra mín!“ sagði hann, „eg er ekki þjófur, nema sá sje þjófur, sem tekur fje frá ræningjum. Þú munt fara ofan af grunsemd þinni, þegar eg er búinn að segja þjer frá happi mínu.“

Nú helkti hann öllu gullinu í eina hrúgu, og varð konu hans heldur enn ekki starsýnt á þenna ljómandi auð. Því næst sagði hann henni upp alla söguna, og beiddi hana fyrir hvern mun að vera þagmælska. Gladdist hún með manni sínum yfir þessu óvænta happi og ætlaði að telja fjeð.

„Þú ert ekki með öllum mjalla, kona!“ sagði Alý Baba, „nær ætli þú yrðir búin að því? Eg vil heldur grafa fjeð í jörð niður undireins, og er hver stundin dýrmæt.“

„En gaman væri samt,“ ansaði konan, „að vita svona hjerumbil, hvað mikið það er. Eg ætla að fá mjer dálítinn mæli til láns í nágrenninu, og get eg þá mælt það, meðan þú grefur gröfina.“

„Til hvers er það?“ mælti Alý Baba. „Ef þú vildir mínum ráðum hlýða, þá mundirðu sleppa þessu uppátæki. Gerðu nú samt einsog þjer líkar, en mundu mig um það að vera þagmælsk.“

Kona Alýs fór nú til Kassims mágs síns, sem bjó þar skammt frá; hitti hún svo á, að hann var ekki heima, og beiddi því konu hans að ljá sjer allrasnöggvast dálítinn mæli. Var hún þess allfús, og beiddi hana að bíða stundarkorn, meðan hún sækti mælikerið. Enda fór hún að sækja það, en með því hana langaði til að vita, hvaða korntegund það var, sem fátæklingurinn Alý Baba ætlaði að mæla, þá kom henni það ráð til hugar, að rjóða tólga mæli-

kers botninn. Að svo búnu færði hún mágkonu sinni mælirinn, og kvaðst hafa verið svo lengi burtu, af því hún hefði ekki getað fundið hann undireins. Fór nú kona Alýs heim til sín, hvolfði mælirnum yfir gullhrúguna, fyllti hann og hellti síðan úr honum í legubekkin; mældi hún þannig þangaðtil hún var búin, og líkaði henni þá vel, hvernig mælt hafði.

Meðan að maður hennar gróf niður gullið, fór hún aptur til mágkonu sinnar með mælikerið, til þess að sýna, hvað hún væri skilvís, en eptir því tók hún ekki, að gullpeningur einn hafði lodað við botninn. „Hjerna, mágkona!“ sagði hún, „þjer sjáið að eg hafði mælirinn ekki lengi hjá njer; kærar þakkir fyrir lánið.“

Óðara enn hún hafði snúið bakinu að, leit kona Kassims á mælisbotninn og varð öldungis hlessa, er hún sá gullpeninginn. Öfundsýkin gagntók undireins hjarta hennar, og sagði hún við sjálfa sig: „Mikil skelfing! hann Alý Baba á gull svo mælirum skiptir. Hvar hefur hann fengið það, sá armi?“

Kassim hafði ekki verið heima, einsog fyrr greindi, heldur var hann í búið sinni, og kom hann ekki heim fyrr enn um kvöldið. Leiddist henni mjög að bíða hans, og rjedi hún sjer ekki fyrir óþolinmæði, er hana langaði til að segja honum nýmæli þau, sem honum máttu þykja eins furðuleg og sjálfri henni. En er hann loksins kom heim, þá tók hún þannig til máls: „Þú hjelzt að þú værir ríkur, Kassim! en þjer hefur illa skjátlazt. Hann Alý Baba er margfalt ríkari. Hann telur ekki peningana einsog þú, heldur mælir hann þá.“

Kassim beiddi hana að ráða sjer þessa gátu, og sagði hún honum þá frá bragði sínu, og sýndi honum gullpeninginn, sem var svo æfagamall, að hann þekkti ekki konungsnafnið, sem á honum stóð. En í stað þess að gleðjast yfir láni bróður síns, varð Kassim frá sjer af djöfullegri öfund, og mátti hann eigi sofa alla nóttina. Fór hann til hans næsta dag fyrir sólar uppkomu. Var hann ekki vanur að sýna Alý Baba bróðurlegt atlæti; hann hafði gleymt bróðurnafninu, þegar hann gekk að eiga ríku ekkjuna. „Alý Baba!“ mælti hann, „þú ert fremur dulur um hagi þína; þú lætur einsog þú sjert húsgangur og bláfátækur aumingi, og mælir þó gullið í fjórðungskerum.“

„Eg veit ekki hvað þú átt við, bróðir minn!“ ansaði Alý Baba, „þú verður að tala ljósara.“

„Vertu ekki að þessum uppgerðarlátum,“ mælti Kassim. „Hvað marga peninga áttu, slíka sem þann arna; kona mín fann hann á botni mælikersins, sem hún kona þín fjekk til láns í gærðag.“

Þá skildi Alý Baba, að það hafði nú hlotizt af uppátæki konu hans, að þau Kassim og kona hans voru orðin þess vísari, sem hann helst vildi leyna; en það var nú ekki hægt að gera við því, sem einusinni var orðið. Ljet hann því enga undrun eða þykkju í ljósi, heldur sagði hann bróður sínum allt einsog var, og bauðst til að skipta með honum auðæfunum, ef hann vildi þegja yfir leyndarmáli þessu.

„Það leiðir af sjálfu sjer,“ ansaði Kassim þóttalega; „en þú verður að lýsa glögggt fyrir mjer staðnum, þar sem auðæfin eru geymd, með öllum merkjum og einkennum, svo að eg geti farið þangað, þegar mjer sjálfum lízt; að öðrum kosti ljóstra eg því upp og ákæri þig hjá yfirvöldunum. Fer því svo fjarri, að þú getir vænzt nokkurs framar, að þú munt jafnvel missa það, sem þú hefur eignazt, því eg fæ minn hlut í sögulaun.“

Alý Baba gaf honum nú vitneskju þá, er hann óskaði, og gekk honum fremur til þess góðmennska, enn það, að hann óttaðist ofstopa og heitingar bróður síns; sagði hann honum líka, með hverjum orðum dyrunum varð lokið upp og lokað aptur. Nú var Kassim ánægður. Hann einsetti sjer að ná öllum auðæfunum undir sig, og fór því snemma morguns næsta dag með tíu múlasna, klyfjaða stórum kistum, sem hann ætlaði að fylla; í næsta skipti ætlaði hann að hafa með sjer fleiri, allt eptir því hvað mikið fje hann fyndi í hellinum.

Hann fór nú veginn, sem Alý Baba hafði lýst fyrir honum, og kom að klettinum; kannaðist hann þegar við öll einkenni og eikina, sem Alý Baba hafði falið sig í. Sá hann nú dyrnar og kallaði: „Sesam, opnist þú!“ Lukust þær þá upp og lokuðust aptur, jafnskjótt sem hann var ian genginn. Undraðist Kassim mjög, er hann sá að miklu meira fje var í hellinum enn hann hafði getað ráðið af frásögu bróður síns, og fannst honum því meira um, sem

hann rannsakaði það betur. Mundi hann, einsog annar maurapúki og ágirndarseggur hafa skemmt sjer þar við að horfa á gulldyngjurnar liðlangan daginn, hefði hann ekki minnzt þess, að hann ætlaði að klyfja með þeim múlana. Tók hann því svo marga poka í fang sjer, sem hann gat borið, en er hann kom til dyranna, og var að hugsa um allt annað enn það, sem mest á reið, þá hafði hann gleymt orðunum, er segja skyldi, og mælti hann: „Bygg! opnist þú!“ í stað þess að segja: „Sesam,*“) opnist þú!“ Brá honum illa við, er hann sá að hurðin stóð blýföst, og nefndi hann margar korn-tegundir, en hún hrærdist ekki að heldur. Hann gerði sitt sárasta til að rifja upp fyrir sjer nafnið, en varð æ því ringlaðri, sem hann hugsaði lengur um það, og var því seinast stolið úr minni hans, einsog hefði hann aldrei heyrt það. Grýtti hann þá öllum pokunum á gólfð, og æddi upp og niður um hvelvinguna í dauðans angist; skeytti hann þá lítið um allar gullhrúgurnar, sem ljómuðu umhverfis hann.

Um hádegisbil komu ræningjarnir aptur til hellisins, og sjá þeir nú á lengdar múlasna Kassims í kringum klettinn; bregður þeim undarlega við, og hleypa þangað á harða spretti. Múlasnarnir voru ekki bundnir, heldur gengu þeir lausir á beit, og þutu þeir nú sinn í hverja áttina. Þókti ræningjum ekki ómaksins vert, að eltast við þá; þeim þókti meiru skipta að finna eigandann. Fóru þeir nú að leita, og gengu nokkrir hringinn í kringum klettinn, en fyrirliðinn gekk með hinum beint að dyrunum, og hafði sverð í hendi: mælti hann sömu orðin og vant var, og lukust þær þá upp.

Kassim hafði heyrt jóðyninn inn í hvelvinguna, og vissi hann þá gjörla, að ræningjarnir mundu vera komnir, og að hann ætti sjer vísan bana. En svo hann gerði sitt til að forða lífi sínu, þá stóð hann reiðubúinn til að hlaupa út, undireins og dyrnar hrykkju upp. Enda fór hann svo geyst, að hann hljóp foringjann um koll. En þá festu hinir ræningjarnir hendur á honum og hjuggu hann þegar til bana. Fóru þeir nú inn í hellirinn og fundu þar við dyrnar poka þá, sem Kassim hafði borið; lögðu þeir þá þar sem þeir áður höfðu verið, en ekki söknudu þeir hinna, sem Alý Baba hafði tekið. En er þeir ræddu sín í milli um atburð þenna, þá

*) þ. e. hirsir.

gátu þeir vel skilið, að Kassim hafði ekki getað komizt út úr hellinum, en hitt var þeim óráðandi gáta, hvernig hann hefði komizt inn. Glugginn efzt á hvelsingunni var svo hátt uppi, og kletturinn svo þverbrattur hið ytra, að það var einskis manns færi að komast þangað eptir slíku torleidi. En um það voru þeir sannfærðir, að enginn, nema þeir einir, vissi það leyndarmál, hvernig dyrunum skyldi upp ljúka.

En hvernig sem í þessu lá, þá reið nú lífið á, að búa svo um, að þeir gætu átt auðæfi sín óhult, og urðu þeir á það sáttir, að höggva lík Kassims í fjóra hluti og leggja þá fyrir innan hellisdýrnar. Með þessu hugðust þeir mundu skjóta hverjum skelk í bringu, sem hætta vildi á slíkar tilraunir, og ásettu þeir sjer, að koma nú ekki í hellirinn um tíma, fyrr enn nályktin mundi rjenuð. Lokuðu þeir klettinum og riðu á burt þaðan, til að leita sjer herfangs á hinum fjölförnu þjóðbrautum.

Kona Kassims beið nú manns síns heima, og gerðist hún kvíðafull, þegar farið var að nátta og hann kom eigi að heldur. Hjóp hún í dauðans angist til Alýs og mælti: „Þú munt vita, mágur! að hann Kassim, bróðir þinn, er farinn út á skóg, og hverra erinda? En hann er ekki kominn aptur, og er eg hrædd um, að honum hafi viljað eitthvert slys til?“

Alý Baba hafði farið nærri um, hvað bróðir hans ætlaði sjer, og hafði hann sleppt að fara til skógar þann dag, svo að ekki hlytist af því deila. Talaði hann þá engum ámælisordum til mágkonu sinnar, sem gátu verið henni til styggðar, eða manni hennar, hefði hann verið á lífi, heldur hughreysti hann hana og kvað Kassim gera það af ásettu ráði, að fara ekki heim til borgarinnar, fyrr enn líðið væri fram á nótt. Þókti konunni þetta trúlegt, því hún sá gjörla, hversu það var áráðandi, að maður hennar færi sem leynilega út að öllu. Fór hún því heim til sín aptur og beið með þolinmæði fram á miðnætti. Kvaldist hún nú því meira af hræðslunni, sem hún ekki þorði að láta á neinu bera, því enginn mátti vita, hvernig á stóð. Iðraðist hún þess um seinan, að hún hafði verið svo heimskulega forvitin og hlutsöm um það, sem einungis skipti mág hennar og mágkonu, en hana alls ekki. Alla nóttina sat hún uppi grátandi, en er lýsti af degi, fór hún aptur að finna

ættfólk sitt, og sagði því fremur með tárur sínum enn með orðum, hvernig á komu sinni stæði.

Alý Baba ljét hana ekki þurfa að biðja sig þess, að leita Kassims, heldur fór hann þegar á stað með asna sína, og beiddi hana fyrst að berast vel af. Kom hann nú að klettinum, og varð hvorki var við bróður sinn nje múla hans, en blóðdresfjar sá hann við hellisdyrnar; brá honum mjög við það, og þókti það illt viti. Sagði hann þá: „Sesam, opnist þú!“ og hrukku dyrnar upp þegar; skelfdist hann mjög við þá harmasjón, að sjá lík bróður síns höggð í fjóra hluti.

Þó nú Kassim aldrei hefði farið bróðurlega við hann, þá hikaði hann sjer samt ekki við, að veita honum enar hinnztu virktir; batt hann hinar hryllilegu líkams leifar í tvo böggla, og fann hann allt í hellinum, sem til þess þurfti að hafa. Ljet hann síðan böggla ana upp á einn af ösnum sínum og þakti trjálimum yfir, svo ekki sæjist, en hina asnana klyfjaði hann peningapokum. Að svo búnu skundaði hann burt úr hellinum og lokaði dyrunum; ljét hann af forsjálni fyrirberast yzt í skóginum, þangaðtil farið var að dimma, og kom hann ekki heim í borgina fyrr enn náttsett var. Fór hann heim til sín með gullklyfjuðu asnana, beiddi konu sína að taka ofan og spretta af þeim, og sagði henni í skyndingu frá afdrifum Kassims. Með þriðja asnann fór hann til mágkonu sinnar og drap á dyr hjá henni; lauk upp fyrir honum ambátt ein, er Morgíane ljét; þekkti hann hana að því, að hún var fær í allan sjó, bragðvís og lipur og varð aldrei uppnæm, úr hvað vöndu sem var að ráða. Þegar hann var kominn í húsgarðinn, tók hann trjálimarnar og báða böggla ofan af asnanum, og sagði hljóðlega við Morgíane: „Nú ætlast eg til að þú þegir einsog steinn yfir því, sem eg trúi þjer fyrir; muntu þegar skilja, hvað mikið okkur húsmóður þinni ríður á því. Í bögglum þessum er líkami húsbónda þíns, og er allt undir því komið, að við getum jarðað hann, einsog hann hefði dáið náttúrlegum dauða. Nú mun eg tala við húsmóður þína og skaltu taka eptir því, sem eg segi henni.“

Morgíane fór nú til konu Kassims og sagði henni að Alý Baba væri kominn. Gekk hann inn til hennar, og spurði hún, hver tíðindi hann hefði að segja; kvaðst hún reyndar sjá það á

svip hans, að þau mundu ekki vera gleðileg. „Eg get ekkert sagt þjer, mágkona!“ ansaði Alý Baba, „fyrir enn þú lofar mjer því, að hlýða á sögu mína frá upphafi til enda, án þess að ljúka munni sundur. Nú er svo komið, að okkur ríður báðum jafnmikið á, að gæta óbríðanlegrar þagmælsku.“

„Æ!“ stundi kona Kassims og mælti, „af þessum formála get eg ráðið, að veslings maðurinn minn er látinn; skil eg nú, hverja nauðsyn ber til að hafa launung á þessu, einsog þú ræður til. Eg skal stríða við skap mitt, og bið eg þig nú að tala.“

Alý Baba sagði henni þá allt hvernig farið hafði, þangaðtil hann kom aptur með lík Kassims, og lauk hann sögu sinni með þessum orðum: „Það ræður að líkindum, mágkona! að þjer falli þetta sárt, þar sem það kom þjer svo óvart. Verður að sönnu ekki gert við því, sem hjer er fram komið, en ef þú vilt huggast láta, þá býð eg þjer þann kost, að verða kona mín, og steypa búi þínu saman við mitt, þó lítið sje; skal eg ábyrgjast þjer, að það verður ekki konu minni til afbrýðis, og munuð þið hæglega geta komið ykkur saman. Nú ef þú vilt þiggja þetta boð mitt, þá verðum við að láta einsog bróðir minn hafi orðið sótt dauður, og skaltu láta okkur Morgíane sjá fyrir öllu, sem þar að lýtur.“

Hvað mundi nú hafa verið ráðlegra fyrir ekkju Kassims enn að ganga að þeim kosti, sem Alý Baba bauð henni? Hún erfði nú allar eigur fyrri manns síns, og fjekk þar til nýjan eiginmann, sem var ríkari enn hún, og átti þó von á að safna miklu meiri auðæfum. Þókti henni því sem hyggilegt væri, að láta sjer þetta til huggunar verða; þerraði hún því tárin af augum sjer, hætti að barma sjer og galt þegar jáyrði sitt.

Alý Baba kveður hana nú og fer heim aptur með asna sína; biður hann Morgíane að taka nú á allri kænsku sinni. Gekk ambáttin burt með honum og fór til lyfsölumanns nokkurs, er bjó þar nálægt. Barði hún á búdardyrnar, og er þeim var upplokið, beiddi hún um meðal eitt, sem vant er að gefa sjúklingum, sem þungt eru haldnir. Fjekk lyfsölumaður henni meðalið og spurði, hver sjúkur væri hjá húsbónda hennar, en hún stundi þungan og svaraði: „Æ! það er hann Kassim, húsbóndi minn sjálfur. Það er ekki hægt að skilja í sjúkleika hans; hann talar ekki orð og má

einskis neyta.“ Að svo mæltu fór hún með læknisdóminn, sem allrasízt gat orðið Kassim að notum, eptir því sem komið var fyrir honum.

Næsta dag kemur Morgíane grátandi til sama lyfsölumannsins, og biður um dropa, sem vant er að gefa sjúklingum inn; þegar þeir eru aðfram komnir. Fjekk lyfsölumaður henni meðalið, og sagði hún þá harmþrungin: „Æ, eg er hrædd um, að það geri ekki meira gagn enn það sem eg fjekk í gær. Mikil hörmung er það fyrir mig, að missa svo ágætan húsbónda!“

Nú með því menn allan daginn sáu Alý Baba og konu hans ganga út og inn hjá Kassim, með hryggju yfirbragði, þá kom það engum óvart, þegar ekkja Kassims og einkum Morgíane lustu upp sorgarópi um kvöldið, til að lýsa því yfir, að Kassim væri við skilinn.

Snemma næsta morgun kom Morgíane til skóara nokkurs, sem hniginn var á efra aldur og maður ráðvandur; vissi hún það að hann lauk upp búð sinni fyrstur manna. Heilsaði hún honum vingjarnlega og stakk gullpeningi um leið í lófa hans. Hvert mannsbarn þekkti skóara þenna, og var nafn hans Baba Mústafa; hann var maður glæðlyndur og smáskritinn. Skoðar hann peningiun í krók og kring, og sjer að hann er af gulli. „Laglegt festarfjel“ mælti hann, „hvað er nú að gera? eg er til í allt.“

Þá svaraði Morgíane: „Þjer skuluð taka með yður öll saumatól yðar og koma með mjer, en með því skilyrði, að þjer lofið mjer að binda fyrir augu yðar á einum tilteknum stað.“

Þá varð Baba Mústafa um og ó, og tók hann að færast undan. „Já, já!“ segir hann, „eg á þá að gera nokkuð, sem flekkar sóma minn og samvizku?“

„Nei,“ sagði Morgíane og laumaði aptur að honum gullpeningi, „guð varðveiti mig frá því, að beiðast nokkurs af yður, sem þjer ekki getið gert með góðri samvizku. Komið með mjer og verið óhræddur.“

Mústafa ljet hana leiða sig, og batt Morgíane klút fyrir augu honum, þegar þau voru komin á hinn tiltekna stað; fór hún síðan með hann til húsa Kassims og leysti ekki af honum klútinn fyrr enn þau voru komin í herbergið, þar sem líkið lá í fjórum hlutum.

„Eg sókti yður hingað, Baba Mústafa!“ mælti ambáttin, „til þess að sauma lík þetta saman. Flýtið yður nú, og skuluð þjer fá einn gullpening til, þegar þjer eruð búinn.“

Þegar Mústafa hafði lokið verki sínu, batt Morgíane aptur fyrir augu honum og gaf honum gullpeninginn; beiddi hún hann að vera þagmælskan, og leiddi hann þangað, sem hún hafði bundið fyrir augu honum. Leysti hún þar af honum klútinn, og gekk hann nú heim, en hún horfði á eptir honum, þangað til hann var úr auglýn; gerði hún það til þess, að hann ekki skyldi læðast á eptir sjer fyrir forvitnis sakir.

Hún hafði látið heita vatn handa Alý Baba til að lauga lík Kassims. Þvoði hann líkið og fór um það logandi reykelsti, svo að það varð ilmandi; veitti hann því síðan umbúnað eptir rjettum sið. Kom trjesmiður með líkkistu, sem Alý Baba hafði pantað hjá honum, og tók Morgíane við henni við hússdyrnar; borgaði hún manninum og afgreiddi hann hið skjótasta, svo að hann skyldi ekkert gruna. Því næst hjálpaði hún Alý Baba til að koma líkinu fyrir í kistunni, og óðara enn lokið var neglt yfir, fór hún til næsta musteris og beiddist þeirra hluta, er til útfarar heyrðu. Buðu líkþvottarmenn henni tilhjálp sína, en hún sagði þeim, að þess gerðist engin þörf, og væri ekkert að vanbúnaði.

Fór nú Morgíane heim og fylgdi henni klerkurinn og aðrir þjónar musterisins, fótgangandi. Fjórir af nábúunum hófu kistuna upp á axlir sjer og báru hana til grafar á eptir klerkinum, sem gekk á undan og þuldi bænir sínar. Morgíane gekk á eptir, berhöfðuð og grátandi, einsog ambátt hins frammiliðna; hrein hún hátt upp yfir sig af harmi, barði sjer á brjóst og hárreitti sig. Þar næst fór Alý Baba með nábúum sínum, sem öðru hverju tóku við af hinum og báru kistuna. Ekkja Kassims sat heima volandi og veinandi, ásamt grannkonum sínum, er vitjuðu hennar, svo sem siður er, til þess að vera hjá henni meðan greptrunin færi fram. Þannig tókst þeim hjónum, ekkjunni og Morgíane, að hylja hinn sviplega dauða Kassims, svo að enginn maður í allri borginni varð nokkurs vísari, eða grunaði hið minnsta.

Þremur eða fjórum dögum eptir útför Kassims, flutti Alý Baba það lítið, sem hann átti innanstokks, í hús ekkjunnar; peninga þá, er hann

hafði tekið frá ræningjunum; flutti hann þangað á náttarþeli, og bjó hann nú eptirleiðis í húsi mágkonu sinnar eða konu. Eru slíkar giptingar alltfýðar með átrúendum Mahómets, og tók því enginn til nýbreytni þessarar. Sölubúð Kassims fjekk Alý Baba syni sínum, sem nýlega hafði endað kennslutíma sinn hjá kaupmanni nokkrum stórríkem, með bezta vitnisburði; lofði hann honum, að ef hann færi eins vel að ráði sínu eptirleiðis, þá skyldi hann vera honum úti um góðan kvennkost.

Nú munum vjer víkja sögunni frá Alý Baba, meðan allt ljek í lyndi fyrir honum, og segja nokkuð af hinum fjörutíu ræningjum. Vitjundu þeir fylgsnis síns í skóginum á tilteknum tíma, og urðu forviða, er þeir sáu, að lík Kassims var horfið, en fækkað gullpokunum.

„Nú er komið upp um okkur,“ mælti foringinn, „og er ógæfan vís, nema við höfum vandlega gætur á, og auðæfi vor missum vjer öll, ef ekki verður bráðlega við þessu gert. Getum vjer ráðið það af því, sem hjer er fram komið, að þjófurinn, sem við drápum, hefur komið að því, hvernig dyrunum verður upp lokið, en annar maður hlýtur og að vita það, því verkin sýna merkin, þar sem líkinu er burt komið og peningum stolið. Nú lítur svo út, sem ekki hafi nema tveir menn vitað þetta, og er annar þeirra drepinn; verðum við nú fyrir hvern mun að ráða þann af dögum, sem eptir er. Erud þið mjer ekki samdóma, góðir drengir?“

Allir ræningjarnir fjellust í einu hljóði á uppástungu foringjans, og kom þeim saman um, að sleppa öllum öðrum fyrirætlunum sínum, þangaðtil þessi eina væri farsællega til lykta leidd.

„Slíks gat eg vænt af hugþrýði og hreysti yðvarri,“ ansaði fyrirliðinn, „en nú ríður mest á að einn af yður, sem áráðinn sje og framtaksamur, fari vopnlaus til borgarinnar í dularbúningi og látist vera ferðamaður; skal hann komast fyrir, hvort ekki er þar talað um hinn sviplega dauða manns þess, sem vjer drápum að maklegleikum; verður hann og að fá vitneskju um, hver hann var og hvar hann bjó. Ríður oss lífið á að verða þess vísari, svo að vjer ekkert gerum, sem vjer á síðan þurfum að iðrast eptir, eða ljóstrum upp um okkur sjálfa í landi þessu, sem vjer höfum svo lengi átt dvöl í, án þess menn vissi til; er oss heldur

enn ekki um það hugað, að vjer getum leynzt hjer frammvegis. En til þess að hvetja þann, sem þetta erindi tekst á hendur, og til þess að koma í veg fyrir, að hann láti sjer skjátlást og beri oss rangar skýrslur, sem orðið geta okkur til glötunar, þá spyr eg ykkur, hvort þið ekki kallið það sanngjarnt, að hann gangist undir dauðahegningu, ef honum verður sök á þessu gefin?“

Þá gekk fram einn af ræningjunum og beið ekki einusinni atkvæðagreiðslu, heldur sagði hann þegar: „Eg gengst undir þessa kosti, og þykir mjer fremd að takast erindi þetta á hendur, og hætta þannig lífi mínu. Ef mjer mistekst, þá munuð þið samt játa, að mig skorti hvorki góðan vilja nje áræði til að vinna fyrir sameiginlegri heill fjelags okkar.“

Bæði foringinn og fjelagar ræningjans luku nú lofsorði á drengskap hans, og fór hann í dularham, svo að engum gat komið til hugar, að hann væri stigamaður. Fór hann á stað um nóttina og hagaði svo ferð sinni, að hann kom í borgina um aptureldingu. Gengur hann þá racleiðis til torgsins, og sjer eina búð standa opna; það var búð Baba Mústafa, og sat hann á fótskemli sínu, með al í hendi. Ræninginn bauð honum góðan dag og ávarpaði hann þannig, því hann sá að hann var fjörgamall: „Þú fer snemma að vinna. ljúfurinn minn! Það er ómögulegt að þú sjáir til svona snemma, háaldrður maðurinn, og enda þó hjartara væri, er mjer til efs, að augu þín sjeu svo sjónskörp, að þú getir saumað.“

„Hvað manna sem þjer eruð,“ mælti Mústafa, „þá er svo mikið víst, að þjer þekkið ekkert til mín. Augu mín eru ágæt ennþá, þó eg sje farinn að eldast, og þurfið þjer ekki að efa það, því nýlega, — skal eg segja yður, — saumaði eg saman dauðan mann, þar sem litlu hjartara var enn hjerna.“

Ræningjanum þókti nú stórvænt um, að hann hafði rekizt á mann, sem sagði honum ófregið það, sem hann átti að fá njósn um. Segir hann því með undrun: „Dauðan mann! hvernig gat staðið á því? Þú átt líklega við hjúpinn; sem hann var sveipaður í.“

„Nei, nei!“ ansaði Mústafa, „eg veit hvað eg syng. Þjer ætlið að spyrja mig úr spjörunum, en yður skal ekki verða að því.“

Nú þurfti ræninginn ekki meira til að sjá það, að hann hafði hitt á hinn rjetta mann. Laumaði hann því gullpeningi í lófa

Mústafa og tók þannig til máls: „Þú skalt nú ekki taka orð mín svo, sem eg vilji hnýsast í leyndarmál þín, þó þú reyndar mættir vera óhræddur um, að eg skyldi ekki bera þau út, en gaman þækti mjer, ef þú vildir sýna mjer húsið, þar sem þú saumaðir líkið saman.“

„Eg segi yður satt,“ ansaði Mústafa og ætlaði um leið að fá honum gullpeninginn aptur, „mjer er það ómögulegt, þó eg feginn vildi. En á því stendur svo, að mjer var fylgt á vissan stað, og var þar bundið fyrir augu mjer. Eptir það var eg leiddur í hús eitt, og að verkinu afloknu var mjer aptur fylgt á sama staðinn.“

Þá segir ræninginn: „Þig rankar þó líklega svo mikið við veginum, að litlu skeikar. Láttu nú til leiðast og komdu með mjer; eg skal binda fyrir augu þjer á sama staðnum og munum við ganga allar þær krossgötur og þvervegi, sem þig rekur minni til, að þú hafir farið, þegar þetta gerðist. En með því sanngjarnt er, að þú fáiir nokkuð fyrir ómak þitt, þá er þarna einn gullpeningur. Komdu nú og láttu eptir mjer.“

Mústafa gat ekki staðist gullpeningana; hann hjelt á þeim stundarkorn og hugsaði sig þegjandi um, hvað gera skyldi. En loksins tók hann upp buddu sína, stakk peningunum í hana og sagði við ræningjann: „Eg þori ekki að ábyrgjast, að eg svo gjörla muni, hvaða veg eg var leiddur, en fyrst þjer endilega viljið, þá skal eg gera hvað eg get í þessu efni.“

Að svo mæltu stóð Mústafa upp, og þókti þá ræningjanum vænt um; gekk hann frá búðinni ólokadri, enda var ekkert íjemætt í henni. Fór hann með ræningjanum þangað sem Morgíane hafði bundið fyrir augu honum og mælti: „Iljer var bundið fyrir augu mjer, og horfði eg þá öldungis í sömu stefnu og nú.“ Ræninginn hafði klútinn til taks og batt fyrir augu honum, og gengu þeir nú áfram, þannig að hver leiddi annan á víxl, þangaðtil Baba Mústafa loksins staðnæmdist og mælti: „Lengra enn hingað held eg ekki að eg hafi farið.“ Enda voru þeir nú komnir að húsi Kassims, er Alý Baba var fluttur í. Gerði ræninginn mark á húsdýrnar með krít, leysti síðan frá augum skóarans og spurði hann, hvort hann vissi, hver ætti hús þetta. Kvaðst Mústafa ekki eiga heima í þessum hluta borgarinnar, og gæti hann því ekki leyst úr

spurningu hans. En er ræninginn sá að ekkert var frammar á honum að græða, þakkaði hann honum fyrir ómakið, beiddi hann vel að lifa og snjeri sjálfur aptur til skógar.

Þegar þeir voru skildir, gekk Morgíane út og ætlaði ofan á torgið til kaupa. En er hún kom heim aptur, sá hún krítarmarkið á dyrunum, staðnæmdist um stund og horfði á það. „Hvað á þetta að þýða?“ sagði hún við sjálfa sig. „Skyldi nokkur hafa illt í hyggju við húsbónda minn, eða ætli það sje gert af glettnei? hvernig sem því er varið, þá er best að sjá við öllu einsog unnt er.“ Tók hún þá krít, og með því tvær eða þrjár næstu húsdýrnar voru mjög líkar, þá markaði hún þær á sama stað og fór inn að svo búnu, en ekki minntist hún einu orði á atvik þetta við húsbónda sinn.

Meðan þetta gerðist, kom ræninginn aptur til samlagsbræðra sinna og sagði þeim frá hinum heppilegu erindislokum; taldi hann sig sælan þess, að hann hafði hitt þann eina mann, sem gat gert hann þess vísari, er hann átti að komast eptir. Lofaði foringinn hann mjög og tók þannig til máls: „Bræður góðir! okkur eru ekki setngrið boðin; skuluð þjer nú fara og hafa á yður vopn innuanklæða og læðast inn í borgina, hver í sínu lagi, svo að menn ekkert gruni; komið þjer svo sinn úr hverri áttinni og hittist á torginu, en eg fer á meðan með fjelaga vorum, sem njósnadi fyrir oss í borginni, og kanna húsið; tökum við síðan það ráð er best virðist gegna.“

Ræningjarnir gerðu góðan róm að máli hans, og fóru þeir nú allir saman til borgarinnar á þann hátt, sem foringinn hafði fyrir skipað; grunaði engan mann um för þeirra og komu þeir allra síðastir, fyrirliðinn og ræninginn, sem talað hafði við Baba Mústafa. Fylgdi ræninginn honum inn í strætið, sem Alý Baba bjó í; bar þá nú að einni af hurðum þeim, er Morgiane hafði sett mark á, og sagði hann að það væri sú rjetta. Gengu þeir síðan lengra, svo að ekki yrði tekið eptir sjer, og sá foringinn að sama merkið var á dyrum næsta hússins; spurði hann leiðsögumann sinn, hvert húsið væri hið rjetta.

Þá kom fát á ræningjann og gat hann engu svarað, allrasízt þegar þeir sáu að sama merki var á dyrum fjöggra eða fimmm húsa, sem næst voru. Sór hann sig um, að hann hefði ekki merkt

nema eina hurð. „Veit eg ekki,“ mælti hann, „hver hefur getað gert hinar svo sammerktað henni, að mjer er nú ómögulegt að þekkja hana úr.“

Foringinn sá nú að áform hans var ónýtt orðið og gekk því til torgsins, þar sem fjelagar hans voru; sagði hann þeim, er hann fyrst hitti, að erfiðismunir þeirra hefðu engan ávöxt borið; beiddi hann þá að skila því til hinna, og skipa þeim að hverfa aptur til fylgsnisins í skóginum. Fór hann þangað á undan hinum, og er þeir allir höfðu fundizt, þá sagði hann þeim, hvers vegna hann hefði látið þá hverfa heim aptur við svo búíð. Var þá njósnarmaðurinn undireins dæmdur til dauða í einu hljóði, og ljet hann sjálfur á sannast, að dómurinn væri rjettvís. Hann játaði, að hann hefði átt að vera forsjáll, og gekk hann ódeiglega undir banahöggid.

Ræningjunum tjáði nú samt ekki að láta fjeránið óhefnt, allra-sízt þegar líf þeirra lá við, og gekk því fram annar ræningi og bauðst til að takast njósnina á hendur. Þáðu ræningjar boð hans, og fór hann þá til borgarinnar og mútaði Mústafa; ljet hann aptur binda fyrir augu sín og leiddi hann að húsi Alýs. Markaði ræninginn húsið með rauðkrít, þar sem lítið gætti, og gerði hann það til þess að geta þekkt það frá hinum, sem merkt voru með hvítu krít. En Morgíane gekk einnig út þenna dag, og sá hún rauðkrítarmarkið, er hún kom heim. Datt henni þá sama í hug og áður, og krítaði hún sama mark á næstu húsin, svo líkt að ekki mátti í milli sjá.

Ræninginn fór nú heim og var hróðugur mjög; kvað hann þetta bragð sitt vera ótvílugt, og voru allir hinir og foringinn líka sömu trúar. Fóru þeir nú aptur til borgarinnar með sama hætti og fyrr og gengu til strætis þess, er Alý Baba bjó í; urðu þeir hamslausir, er þeir sáu, að þeir voru engu nær enn áður, en á ræningjann kom fát ekki síður enn þann, sem fyrr hafði farið. Varð flokkurinn nú að hverfa aptur við svo búíð, og hlaut ræninginn að sæta þeirri refsingu, sem hann hafði undir gengizt.

Nú vildi foringinn ekki að fleiri góðir drengir aflíði sínu ljetu lífið fyrir vanhyggju sína í njósnar erindum, og tókst hann því sjálfur á hendur að fara. Hann fór til borgarinnar og keypti Baba Mústafa, sem var greiðamaður, þegar gull var í aðra hönd, til að

fylgja sjer að húsi Alýs. Ekki setti hann neitt mark á það, heldur gekk hann margsinnis fram hjá því og skoðaði það vandlega, þangaðtil hann var viss um, að hann gat ekki villzt á því; fór hann síðan til skógar og undi vel ferð sinni. „Bræður góðir!“ mælti hann, „nú er ekkert til fyrirstöðu, að vjer fáum fullkomlega hefnt hins mikla skaða, sem oss var gerr. Eg þekki nú glöggst húsið, sem fanturinn býr í, og mun hann ekki fá undanstýrt hefndinni; hef eg lagt ráðin svo kænlega niður, að fylgsni vort og auðæfi munu leynast eptir sem áður, en undir því er allt komið, því ella yrði oss fyrirtæki þetta ekki til annars enn glötunar. Skal eg nú segja ykkur, hvernig eg hef hugsað mjer, að koma fram ætlun vorri, en þykist nokkur ykkar vita betra ráð, þá er honum frjálst að segja það.“

Nú sagði hann þeim fyrirætlun sína, og fjellust þeir allir á hana í einu hljóði; skipaði hann þeim síðan að dreifa sjer um næstu borgir og þorp, og kaupa nírtján múlasna og þrjátíu og átta stóra viðsmjörbelgi; skyldi einn af belgjunum vera fullur af viðsmjöri, en hinir tómir. Að tveimur eða þremur dögum liðnum voru ræningjarnir búnir að útvega sjer allt þetta, en með því opin á belgjunum voru heldur þröng til þess sem foringinn ætlaði, þá ljet hann viðka þau nokkuð, og ljet hann síðan einn mann vel vopnaðan skríða niður í hvern belg. Var saumnum sprett ofurlítitð upp á belgjunum, svo að ræningjarnir gætu dregið að sjer andann, en að öðru leyti batt foringinn vandlega fyrir og bjó svo um belgina, að þeir sýndust fullir af viðsmjöri; gerði hann það ennfremur til blekkingar, að hann rauð viðsmjöri utan á þá.

Nú voru látnir upp á múlasnana þrjátíu og sjö belgir með ræningjum í og einn viðsmjörbelgur, lagði foringinn á stað með lestina og stillti svo til, að hann kom til borgarinnar eitthvað einni stundu eptir sólarsetur. Gekk hann raleiðis að húsi Alýs, því hann ætlaði að berja þar á dyr og beiðast þar náttbóls fyrir sig og eyki sína. En ekki þurfti hann að berja á dyr, því Alý Baba sat fyrir utan hús sitt og var að svala sjer í aptankælunni eptir kvöldverð sinn.

Nam hann þá staðar með asna sína og sagði við Alý Baba: „Eg er langt að kominn með viðsmjörið þarna, og ætla eg að selja það á torginu í fyrra málið; er nú næsta á liðið og veit eg mjer

því hvergi gistingar von. Bið eg yður því að gera miskunarverk á mjer og lofa mjer að vera hjá yður í nótt, ef þjer ekki eigið því örðugra með; skal eg kunna yður mikla þökk fyrir, ef þjer gerið það.“

Þó nú Alý Baba hefði sjeð flokkstjóra ræningjanna í skóginum og heyrt hann tala, þá gat hann samt ekki þekkt hann aptur í dularbúningnum. „Þjer eruð velkominn!“ svaraði hann, „gerið svo vel að ganga inn.“ Lauk hann síðan upp hliðinu, svo að hann kæmist inn með eyki sína; því næst kallaði hann undireins á þræl sinn, og lagði svo fyrir hann, að þegar búið væri að spretta af múlunum, skyldi hann teyma þá að stalli og gefa þeim hey og hafra. En sjálfur gekk hann út í eldhús og skipaði Morgíane að tilreiða kvöldverð handa hinum nýkomna gesti, og búa upp rúm handa honum. Og hann ljet sjer ekki þetta nægja, því þegar múlasnarnir voru komnir í hús, og foringi ræningjanna fór að litast um, til að sjá sjer út stað, þar sem hann gæti legið um nóttina undir berum himni, þá tók Alý Baba hann með sjer inn í gestasalinn og sagðist ekki líða það, að hann svæfi út í húsgarðinum.

Ræningjaforinginn taldist undan því með miklum ummælum, og bar það fyrir, að hann vildi ekki gera honum ómak, en hitt gekk honum í raun rjettri til þess, að hann vildi hafa lausari hendur til að koma fram ætlun sinni, og varð Alý Baba lengi að biðja hann, áður hann ljet til leiðast. Sat nú Alý Baba hjá manni þeim, sem hafði búið honum banaráð, og var að styttta honum stundir, og enda þegar Morgíane hafði borið náttverð á borð fyrir hann, ræddi hann við hann um ymsa hluti, er hann hugði vera honum geðfeldasta og skemmtilegasta; skildi hann ekki við hann fyrr enn hann var búinn að borða. „Segið þjer nú til, ef þjer þurfið nokkurs,“ mælti hann, „allt í húsi mínu skal vera til reiðu.“

Ræningjaforinginn stóð nú upp um leið og Alý Baba og fylgdi honum til dyra. Gekk Alý Baba út í eldhúsið, og fór að tala við Morgíane, en hinn fór út í garðinn, og ljet sem hann ætlaði að gá til múla sinni.

Alý Baba tók það enn fram við Morgíane, að hún skyldi ekki láta gestinn skorta neitt það, er til góðs beina heyrði, og mælti enn fremur: „Á morgun ætla eg að laugast fyrir dögun; taktu því

baðklæði mín fram og fáðu þau Abdallah þræl mínum, þú skalt og hafa gott kjötseyði handa mjer til að drekka, þegar eg kem aptur.“

Að svo mæltu gekk hann burt og hátaði. En er ræningjaforinginn kom frá múlum sínum, þá gekk hann frá einum belgnum til annars, og sagði við hvern ræningja sjerílafi: „Þegar eg fleygi smásteinum niður úr svefnherbergi mínu, þá skalt þú rista belginn með kníf þínum ofan í gegn, og skríða út úr honum.“ Höfðu knífar þeirra í þessu skyni verið vel hvattir og gerðir oddhvassir.

Ræningjaforinginn fór nú inn, og er Morgíane sá hann úr eldhússdyrunum, þá tók hún ljós og fylgdi honum til herbergis síns; spurði hún, hvort hann þarfnadist nokkurs meira, og gekk síðan á burt. — Til þess nú að engann skyldi gruna neitt, þá slekkur hann ljósið, og leggst fyrir í öllum fötunum, svo að hann geti þegar risið á fætur eptir fyrsta dúrinn. Á meðan tók Morgíane fram baðklæðin handa Alý Baba, einsog fyrir hana hafði verið lagt; fór hún með þau til Abdallah, og fjekk honum, því hann var enn á ferli. Setti hún nú pott yfir eld til að sjóða kjöt, en meðan hún var að seyða, slökknadi allt í einu á lampanum. Nú vildi svo til, að hvorki voru ljós, nje heldur viðsmjör, að fá á heimilinu, en ógjörningur að seyða í myrkri. Spurði hún Abdallah í vandræðum sínum, hvað til bragðs skyldi taka, og svaraði hann þá: „Sæktu þjer viðsmjör úr einum af belgjunum þarna úti í húsgarðinum.“ Þakkaði Morgíane Abdallah fyrir ráðið, en hann gekk á burt, og lagði sig fyrir hjá svefnherbergi Alýs, því hann átti að fylgja honum til baðsins. Fór nú Morgíane ofaní húsgarðinn með viðsmjörskönnu, en sem hún kom að þeim belgnum, er næstur var, þá segir ræninginn í honum lágt: „Er nú tími?“

Þó að ræninginn talaði í hálfum ljóðum, þá varð Morgíane samt felmtuð mjög, og það því heldur, sem ræningjaforinginn hafði opnað alla belgina, þegar þeir voru teknir ofan; hafði hann gert það til að hressa menn sína, því þeim var óhægt innan í belgjunum, þó þeim að vísu ekki væri erfitt um andardráttinn. Mundi hver önnur ambátt enn Morgíane hafa hljóðað upp yfir sig, og gert háreysti mikið við atvik þetta, svo mesta ógæfa hefði af hlotizt. En Morgíane sá undireins, hversu þá var áriðandi að sitja á sjer, þar sem bæði hún sjálf, og allt heimilið var í slíkum háska. Var

nú skjótra ráða þörf, en kænscan kenndi henni þau vonum fljótar. Hún áttaði sig undireins, og svaraði, einsog væri hún foringi ræningjanna: „Ekki enn, heldur bráðum.“ Gekk hún síðan að næsta belgnum, og því næst til allra hinna; fjekk hún sama svar úr hverjum belg, þangaðtil hún kom að hinum síðasta, sem fullur var af viðsmjóri. Nú sá Morgíane að húsbóndi hennar hafði ekki tekið einn viðsmjörskaupmann til gistingar, heldur þrjátíu og átta ræningja, þegar foringinn í dularbúningum var talinn með.

Hún fyllti nú könnu sína viðsmjóri úr síðasta belgnum, og gekk aptur til eldhússins, og kveikti á lampanum; eptir það tók hún stóran ketil, bar hann niður í húsgarðinn og fyllti hann viðsmjóri. Síðan bar hún hann upp í eldhúsið, og kynti undir honum eld mikinn, til þess að viðsmjórið skyldi sjóða sem fljótast, því þar undir var komið, að henni heppnaðist ráðið, sem hún hafði hugsað sjer til að frelsa allt heimafólkið. Þegar viðsmjórið var orðið vell-sjóðandi, tók hún ketilinn og gekk með hann að belgjunum, hellti hún þá vellandi viðsmjóri í hvern belg, svo miklu, að ræninginn, sem fyrir varð, hlaut að kafna. Og er hún var að vinna verk þetta, sem var hugrekki hennar svo sambodið, þá fór hún eins hljóðlega að því, og fyrst, þegar henni kom það til hugar; gekk hún aptur til eldhússins með tóman ketilinn, lokaði dyrunum og slökkti eldinn, svo að ekki urðu eptir nema dálitlar glæður, sem hún ætlaði að sjóða við kjötseyðið handa Alý Baba. Slökkti hún þá á lamp-anum og hafði hægt um sig; hafði hún einsett sjer, að ganga ekki til hvílu, fyrr enn hún sæji, hvað gerðist; gat hún, þó myrkt væri, sjeð það út um glugga einn, er vissi út að garðinum.

Þegar hún hafði beðið stundarlarkorn, vaknaði ræningjaforinginn, reis á fatur og lauk upp glugga, til að sjá sig um. Nú er hann hvergi sá ljós, en allt var hljótt og kyrt, þá fór hann að kasta niður smásteinum, og gat hann heyrt á hljóðinu, að þeir lentu á belgjunum. Illustaði hann þá og skimaði í allar áttir, en sá engin merki til, að menn hans færu á kreik. Brá honum illa við, og gerði hann þeim nú sömu vísbendinguna í annað og þriðja skipti; komu steinarnir í belgina, en enginn af ræningjum hræðist úr stað. Þá varð hann frá sjer af skelfing og undrun, og gekk að fremsta belgnum, því hann ætlaði að spyrja ræningjann, hvort hann svæfi,

en þá lagði þef af heitu viðsmjöri og megna brunastækju fyrir vit honum. Sá hann þegar, að hin vondu ráð, er hann hafði búið Alý Baba, voru með öllu ónýtt fyrir honum, og hafði honum ekki auðnast að fyrirkoma honum og ræna hús hans, einsog hann hafði ætlað; skoðaði hann nú hina belgina, og sá, að allir menn hans höfðu farið eina leiðina. Brauzt hann þá í örvæntingu sinni út um dyrnar, sem vissu út að lystigarði Alýs; læddist hann úr einum garðinum í annan, þangaðtil hann komst yfir múrana, og slapp út á víðavang.

Þegar Morgíane ekki heyrði neinn hávaða frammar, nje heldur sá ræningjaforingjann koma aptur, þá sá hún fljótt, hvað hann mundi hafa til bragðs tekið, því húsdyrnar voru tvílæstar. Þá varð henni glatt í geði, er henni hafði tekizt að frelsa allt heimilið, og gekk hún ánægð til hvílu sinnar og sofnaði.

Alý Baba gekk snemma fyrir birtingu til baðsins með þræl sínum, og vissi hann ekki af hinum kynlegu atburðum, sem orðið höfðu um nóttina, heldur enn dauða sínum. Hafði Morgíane þókt óþarfi, að vekja hann eptir að hættunni var afstýrt, en áður hafði hún engann tíma haft til þess.

Þegar Alý Baba kom aptur frá baðinu, var sól upp runnin, og undraðist hann mjög, er hann sá, að viðsmjörbelgirnir lágu enn á sama stað. Spurði hann Morgíane, í því hún lauk upp dyrum fyrir honum, hversvegna kaupmaðurinn hefði ekki farið með þá til togs. Hafði Morgíane látið allt vera kyrt, einsog það var, til þess að Alý gæti því betur sjeð, hversu mikið gagn hún hafði unnið honum.

„Húsbóndi góður!“ mælti hún, „guð varðveiti yður og heimili yðar! Af því, sem eg nú mun sýna yður, getið þjer miklu betur fræðzt um það, sem þjer viljið vita, heldur enn af minni eigin sögu-sögn. Gerið svo vel, að koma með mjer.“

Að svo mæltu leiddi hún hann að fremsta belgnum, og sagði: „Gáið nú að, hvort viðsmjör er í þessum.“

Alý Baba leit ofan í belginn, en hrökk aptur með skelfingu, og æpti upp yfir sig, því hann sá, að maður var niðri í honum.

„Verið þjer óhræddur,“ mælti Morgíane, „þessi maður mun

hjeðan af engum granda, þó hann áður kunni að hafa orðið mörgum skæður; hann er dauður.“

„Hvað er þetta, Morgíane!“ hrópaði Alý Baba. „Segðu mjer, hvernig á öllu stendur.“

„Það skal eg undireins gera,“ ansaði ambáttin, „en stillið yður. og undrist ekki svo mjög; þjer megið ekki vekja forvitni nágranna okkar, og hljótið þjer margra hluta vegna að leyna máli þessu, svo sem unnt er. En lítið nú fyrst ofan í hina belgina.“

Alý Baba leit nú niður í alla belgina, unz hann kom að hinum síðasta, sem víðsmjör var í, þó rjenað væri til muna; stóð hann þá einsog agndofa, og horfði ýmist á Morgíane eða belgina. En er hann kom til sjálfs sín, spurði hann, hvað orðið væri af kaupmanninum.

„Kaupmaðurinn,“ svaraði Morgíane, „var ekki kaupmaður heldur enn eg. Skal eg nú þegar segja yður frá öllum mála-vöxtum; en eg get gert það í betra tóni í herbergi yðar, og eptir á að hyggja, þá verðið þjer heilsunnar vegna að drekka kjötseyðið yðar eptir baðið.“

Alý Baba gekk nú til herbergis síns, en á meðan sókti hún kjötseyðið út í eldhús. Áður hann færi að drekka það, beiddi hann ambáttina að taka nú endilega til frásagna, og segja sjer frá hinum kynlegu tilburðum, með öllum atvikum. Sagði Morgíane honum þá allt einsog faríð hafði, og gleymdi hún ekki að minnast á krítar og rauðkrítarmerkin, sem hún hafði sett á dyrnar. „Rekur allt að því,“ mælti hún loksins, „að þetta hafi verið ræningjarnir úr skóginum, þó þeir hafi fækkað um tvo. En hvernig sem því er varið, þá eru nú ekki fleiri eptir enn þrír í mesta lagi. Þeir höfðu svarið, að verða yður að bana, og tjáir yður ekki annað, enn að vera var um yður, meðan nokkur þeirra er á lífi. Skal eg fyrir mitt leyti vaka yfir lífi og velferð yðar, einsog skyldian býður.“

Þá varð Alý Baba frá sjer numinn af þakklátsemi við ambátt sína, og svaraði: „Eg vil ekki deyja, fyrr enn eg er búinn að launa þjer eptir maklegleikum. Eg á þjer líf mitt að þakka, og skal það vera hinn fyrsti vottur þakklátsemi minnar, að eg nú þegar gef þjer frelsi, en síðar meir mun eg bæta öðru þar á ofan. Mjer leikur ekki heldur neinn eti á því, að það hafi verið ræningji-

arnir, sem bjuggu mjer gildru þessa. Guð hefur látið þig verða mjer til frelsis, og vona eg, að hann frammvegis varðveiti mig, og uppræti illþýði þetta að lokum. Nú verðum við fyrst að greptr lík þessara fúlmenna, og fara svo leynt að því, að engum verði grunur á; mun eg vinda bráðan bug að því með Abdallah þræl mínum.“

Lystigarður Alýs var afarlangur og háar eikur allt umhverfis. Gróf hann djúpa gryfju undir trjánum með þræl sínum, og tók það ekki langan tíma, því jarðvegurinn var næsta mjúkur. Því næst dróu þeir lík ræningjanna úr belgjunum, tóku vopnin, sem þeir fundu á þeim, og lögðu þau afsíðis; sökktu þeir líkunum síðan niður í gryfjuna, mokuðu ofan í hana og tróðu moldina ofan til, svo að allt var einsog áður. Leðurbelgina og vopnin ljet Alý Baba fela sem vandlegast, en múlasnana ljet hann þræl sinn selja á torginu, hvern af öðrum, því hann hafði þeirra enga þörf.

Þannig leitaðist Alý Baba við að dylja menn þess, hvernig hann var orðinn svo vellíkur á svipstundu, en meðan þetta gerðist, hvarf ræningjaforinginn aptur til hellisins, og var hann svo utan við sig af harmi og heipt, að hann gat ekkert áformað eða hugsað sjer, hverra ráða hann ætti að neyta við Alý Baba.

Hann hryllti nú við að dvelja í hellinum, svo dauflægt og einmunalegt sem þar var. „Þjer ágætu drengir!“ mælti hann, „þjer, sem hafið vakað með mjer um nætur og fylgt mjer í öllum manna- raunum, hvar eruð þjer nú? Safnaði eg ykkur saman til þess, að þið allir í einu skylduð deyja svo skelfilegum dauðdaga, og ykkur svo ósamboðnum? Eg skyldi ekki aumkva ykkur svo mjög, ef þið hefðuð fallið einsog hraustir menn, með sverð í hendi. Nær mun eg aptur hafa slíkan flokk dugandis manna? Og þó eg nú færi að kosta kapps um það, þá gætu auðæfin á meðan orðið þess manns eign, sem nú þegar hefur náð til sín nokkrum hluta þeirra. Eg get ekki hugsað til þess, fyrr enn eg er búinn að ráða hann af dögum. Skal eg nú gera það einn, sem mjer áður mistókst, þó eg hefði góðan liðskost, og þegar eg er búinn að gera auðæfin óhult fyrir öllum gripdeildum, þá mun eg leggja alla stund á, að þau ekki verði eigendalaus eptir minn dag, heldur geymist vel, og fari jafnan vaxandi.“

Þegar hann hafði ráðið þetta með sjálfum sjer, var hann ekki lengi að brjóta heilann um, hvernig því skyldi koma í verk. Lagðist hann nú til hvíldar, vongóður og vel ánægður með sjálfan sig, og svaf hann rótt um nóttina. Næsta morgun fór hann snemma á fætur, einsog hann hafði ætlað sjer, bjóst í fagran búning, gekk til borgarinnar og settist að í gestgjafahúsi nokkru.

Hann þóktist mega ganga að því vísu, að mönnum mundi hafa fundizt mikið um atburð þann, er varð hjá Alý Baba, og spurði hann því dyravörðinn, hvort nokkuð væri tíðinda í borginni; fór því fjærri, að hann vissi hið minnsta um það, er ræningjaforingjanum var forvitni á. Rjedi hann af þessu, að Alý Baba færi svo leynt með þetta mál, af því hann vildi ekki, að það yrði öðrum kunnugt, að hann vissi af auðæfunum, og gat komizt þangað inn, sem þau voru geymd, enda vissi hann líka, að einmitt fyrir þá sök var settið um líf hans. Varð þetta honum því meiri hvöt, til að reyna að fyrirkoma Alý Baba með sömu launung, ef þess væri nokkur kostur.

Nú keypti hann sjer hest og flutti á honum allskonar dýran vefnað og smágert ljerept, þangað sem hann var til húsa; fór hann margar ferðir í skóginn og gætti slíkrar forsjálni, að engann grunaði, hvert hann sókti varnað sinn. En er hann hafði dregið svo miklar vörur að sjer, sem honum þóktu nægja, þá leigði hann sjer búð til að verzla með þær, og lá hún andspænis sölubúð þeirri, er Kassim hafði átta fyrrum; þá búð hafði nú sonur Alýs.

Ræningjaforinginn tók sjer nafnið Khodjah Houssain, og var hann hinn kurteisasti við kaupmenn þá, er næst honum bjuggu. Sonur Alýs var ungur, fríður sýnum og allskýr maður, og hafði ræningjaforinginn optar tækifæri til að tala við hann, enn aðra kaupmenn, og gerðist því brátt vingott með þeim. Nokkrum dögum eptir að hann hafði lokið upp búð sinni, sá hann, að Alý Baba kom að finna hann, einsog hann átti vanda til, og er hann var farinn, varð hann þess vísari, að hann var faðir hins unga kaupmanns. Eptir það sóktist hann miklu ákafar eptir vinfengi hans; hann var hinn blífasti og huglátlegasti við hann, sló honum gullhamra, gaf honum smágjafir og hafði hann hvað eptir annað í boði hjá sjer. Sonur Alýs mundi feginn hafa launað alla þá sæmd,

er Khodjah Houssain gerði honum, en það var til fyrirstöðu, að hífýli hans voru þröng, og ekki svo góð, að hann gæti fagnað honum eins vel, og hann vildi. Færði hann því þetta í tal við föður sinn, og sagði, að það væri ósvinna, ef hann ljeti kurteisí Khodjah Houssains lengur vera ólaunaða.

Alý Baba var fús á að veita vini sonar síns heima hjá sjer. „Son minn!“ ansaði hann, „á morgun er Föstudagur, og hafa þá stórkaupmenn, einsog þið Houssain eruð, sölubúðir sínar ekki opnar. Gakktu þjer til skemmtunar með honum eptir miðjan dag, og stilltu svo til, að ykkur verði gengið fram hjá húsi mínu á heimleiðinni; getur hann þá ekki skorast undan að koma inn með þjer. Það fer betur svo, enn að bjóða honum. Hún Morgfane skal hafa kvöldverð til reiðu.“

Föstudaginn eptir hádegi beiddi sonur Alýs vin sinn að koma með sjer í lystigöngu, og er þeir gengu heimleiðis, fór hann með hann gegnum strætið, sem faðir hans bjó í. Þegar þeir komu að húsi hans, barði hann á dyr og sagði við Houssain: „Þetta er hús föður míns; eg hef sagt honum frá vinfengi okkar, og langar hann til að komast í kunningskap við yður. Nú bið eg yður gera mjer þetta til skaps, og bæta því ofan á allan annan góðvilja, sem þjer hafði auðsýnt mjer.“

Þó nú Khodjah Houssain þannig hefði náð tilgáangi sínum, sem var að komast inn í hús Alýs, þá beiddi hann sig samt afsakáðan og ætlaði að fara leiðar sinnar; en er þrællinn Abdallah lauk upp í sama bili, þá tók sonur Alýs í hönd vinar síns, og dró hann inn með sjer. Fagnaði Alý honum með slíkri vinsemd og blíðu, að hann gat ekki óskað sjer betri viðtöku. Þakkaði hann honum fyrir góðsemi þá, er hann hafði auðsýnt syni hans, og mælti ennfremur: „Við kunnum yður báðir því meiri þökk fyrir það, sem hann er ungur og skortir heimspekkingu, og er vel gert af yður, að stuðla til menntunar hans og frammfara.“

Houssain svaraði honum þá kurteislega og sagði, að þó að sonur hans væri ekki eins reyndur, og sumir gamlir menn, þá væri honum samt ekki vits vant, og kæmu hyggindin þar í reynslu stað. Töluðu þeir síðan stundarkorn um hitt og þetta, og ætlaði þá Houssain að fara, en Alý Baba aptraði honum og mælti: „Hvert

ætlið þjer, herra! gerið mjer þá sæmd að neyta kvöldverðar hjá mjer. Að vísu get eg ekki veitt yður svo vel, sem þjer eigið skilið, en eg vona, að þjer takið viljann fyrir verkið.“

„Eg veit það, herra Alý Baba!“ ansaði Khodjah Houssain, „að þjer gerið allt í bezta skyni, enda er sú ein ástæða til þess, að eg hafna boði yðar, sem þjer munduð sjálfur kalla fullgilda, ef þjer vissuð.“

„Má eg spyrja,“ segir Alý Baba, „hver er ástæða þessi?“

„Það er yður velkomid að vita,“ svaraði Houssain; „eg snæði aldrei kjöt eða nokkurn þann mat, sem salt er í. Af því getið þjer ráðið, að mjer tjáir ekki að sitja til borðs með yður.“

Þá sagði Alý Baba: „Ekki skal eg fyrir þá sök missa af þeirri sæmd, að sjá yður við borð mitt í kvöld, nema svo sje, að þjer með engu móti viljið. Fyrst og fremst er ekkert salt í brauðinu, sem borðað er hjá mjer, og hvað rjettina snertir, þá megið þjer treysta því, að eg býð yður engan, sem salt er í. Eg skal sjá um það. Gerið það nú tyrir mig að vera hjer kyr, meðan eg bregð mjer út; eg skal undireins koma aptur“

Alý Baba gekk út í eldhús og bannaði Morgíane að strá salti í kjötið, sem bera átti á borð, og sagði henni að láta ósaltað. svo sem svaraði tveimur eða þremur diskum af hinum rjettunum. Ambáttin ætlaði rjett í þessu að bera á borð, og gat hún ekki að sjer gert, að láta ekki óánægju sína í ljósi útaf nýbreytni þessari.

„Hver er þessi undarlegi maður,“ segir hún, „sem ekki þolir salt? Maturinn skemmist, ef hann á að biða lengur.“

„Farðu þjer hægt, Morgíane!“ mælti Alý Baba, „hann er vænsti maður; gerðu einsog eg segi þjer.“

Ambáttin hlýddi honum með tregðu, og var henni mikil forvitni á, hver maður þessi væri, sem ekki neytti salts; hjálpaði hún því Abdallah til að bera rjettina inn í borðstofuna, og sá hún þegar, að maður sá, er Houssain nefndist, var sjálfur ræningjaforinginn; virti hún hann nú vel fyrir sjer, og sá að hann bar á sjer tygilkníf innanklæða. Nú furða eg mig ekki á því, hugsaði hún með sjer, að illmennið ekki vill eta salt með húsbónda mínum; hann er hinn argasti fjandmaður hans og ætlar að drepa hann, en það skal honum ekki takast.

Meðan máltíðin stóð yfir, notaði Morgíane tímann til að búa sig undir eitt hið djarflegasta þrekvirki. Var hún búin að leggja niður öll ráð sín, þegar Abdallah kom og sagði, að hún ætti að bera aldin á borð; tók hún þau til og setti þau fram, þegar Abdallah var búinn að bera af borði. Því næst setti hún d. lítið borð hjá Alý Baba, og bar á það vínslösku og bikara; þegar hún gekk út, dró hún Abdallah með sjer, einsog hún ætlaði að matast ásamt honum, en láta húsbónda sinn hafa gott tóm til að skemmta sjer með gestinum, og halda að honum að drekka.

Nú hjelt ræningjaforinginn, að hann væri kominn í bezta færi við Alý, og hugsaði með sjer: Nú geri eg þá fæðgana ölvaða, og þó eg reyndar fúslega vildi gefa syninum líf, þá skal það ekki aptra mjer frá, að reka knífinn í hjarta föður hans. Forða eg mjer þá með sama hætti, og áður, út um garðinn, meðan þrellinn og ambáttin sitja við mat sinn eða sofa í eldhúsinu.

Morgíane sá, hvað svikarinn Houssain hafði í hyggju, og gaf hún honum ekki tíma til að frammkvæma það. Bjó hún sig nú að öllu einsog dansmey, setti upp skrautlegan fald, girði sig gullroðnu silfurbelti og festi við tygilkníf, af silfri gjörvan, og í silfur-skeiðum. Fyrir andliti sjer batt hún fagra grímu, og bað Abdallah að sækja bjöllubumbu sína, og leika nú þá list, sem þeim væri tíðust, til að skemmta gesti húsbóndans og góðkunningja sonar hans.

Þrellinn var þess allfús, og gekk hann inn á undan Morgíane með bjöllubumbuna og sló á hana. Hún hneigði sig djúpt fyrir þeim fjelögum, án allrar feimni, en þó í þeirri veru, sem hún beiddist leyfis, að mega sýna ísprótt sína. Hætti Abdallah bumbuslættinum, þegar hann sá, að Alý Baba ætlaði að tala; sagði hann Morgíane að láta Khodjah Houssain sjá, hvað hún kynni. Segir hann um leið við Houssain: „Ekki skuluð þjer halda, að skemmtun þessi sje mjer til nokkurs kostnaðarauka; það er þrellinn og eldabuskan, sem ætla að gera okkur þetta til gamans, og vona eg, að þjer virðið það á hægra veg.“

Við þessu hafði Khodjah Houssain ekki búizt, og hjelt hann nú, að hið góða tækifæri væri sjer úr greipum gengið, en huggaði sig samt við það, að þá mundi annað bjóðast síðar, ef hann leggði lag sitt framnvegis við þá fæðga. Nú var honum að vísu lítið

um þetta gefið, en samt þakkaði hann boðið, og sagði, að sjer mundi unun að hverju því, sem honum væri til skemmtunar.

Þegar þeir Alý og Houssain voru þagnaðir, fór Abdallah aptur að slá bumbuna, og söng undir dans einn. Morgíane, sem jafnast gat við hverja dansmey, dansaði svo snildarlega eptir laginu, að hver, sem sjeð hefði, mundi hafa lokið þar á lofsorði. En er hún hafði leikið hvern dansinn af öðrum með fjöri jafnt og fegurð, þá tók hún upp tygilknífinn, hjelt honum á lopti og ljek nú hinn fjölbreyttasta dans, með snarasta viðbragði og liprustu snúningum, svo furða var að líta; gerði hún ýmist, að hún otaði knífnum einsog hún ætlaði að reka einhvern í gegn, eða hún ljet sem hún ætlaði að keyra hann í brjóst sjálfri sjer. En er hún loksins var uppgefin, reif hún bumbuna af Abdallah með vinstri hendinni, því í hægri hendinni hjelt hún á tygilknífnum, hjelt bumbunni að Alý Baba, svo að botnlausí endinn vissi upp, einsog dansmeyjum er títt, þegar þær freista örlætis áhorfenda. Enda fleygði Alý Baba gullpeningi í bumbuna, og svo gerði einnig sonur hans. Houssain sjer hana nú koma til sín og dregur upp pyngju sína, og ætlar að gefa henni einsog hinir, en í sama vetfangi rekur hún knífinn í hjarta honum, svo að hann hnigur örendur niður þegar í stað

Þeir fedgarnir æptu hástöfum af hræðslu, er þeir sáu þessar aðfarir hennar. „Ógæfusama ambátt!“ kallaði Alý Baba, „hvað hefurðu gert? ætlarðu að stofna mjer og öllu heimafélki mínu í glötun?“

„Nei, það er öðru nær,“ ansaði Morgíane, „eg gerði það til að frelsa líf yðar.“

Að svo mæltu dró hún skikkjuna af Houssain og sýndi honum tygilknífinn, er hann hafði borið á sjer. „Lítið á, svo þjer sjáið, við hvílíkan ofurhuga hjer var að eiga; skoðið andlit hans betur, þá munuð þjer fljótt sjá, að það er sá hinn sami, sem þóktist vera viðsmjörssölumaður; það er ræningjaforinginn. Þókti yður ekki kynlegt, að hann ekki vildi neyta salts með yður? Er þetta ekki nóg, til að sannfæra yður um illræði það, er hann hafði búið yður? Eg fjekk undireins illan grun, þegar þjer sögðuð mjer, að gestur væri kominn til yðar. Eg virti hann þá fyrir mjer, og getið þjer nú gengið úr skugga um, að eg tortryggði hann ekki um skör fram.“

Alý Baba sá nú, að Morgíane hafði í annað sinn hrifið hann úr helgreipum, og faðmaði hana að sjer. „Eg gaf þjer frelsi,“ sagði hann. „og hjet um leið að gera bráðum annað meira fyrir þig. Nú er tími kominn til þess, og skaltu verða tengdadóttir mín.“ Að svo mæltu vjek hann sjer að syni sínum og sagði: „Sonur kær! eg þekki hugarþel þitt betur enn svo, að eg sje hræddur um, að þú kippir þjer upp við, að eg gipti þjer Morgíane, án þess að leita fyrst samþykkis þíns. Þú átt henni eins mikið að launa og sjálfur eg. Einsog þú sjálfur munt skilja, þá gekk Houssain ekkert annað til að leita vináttu þinnar, enn það, að hann vildi fá sem best særi til að drepa mig, og hefði hann náð að fyrirkoma mjer, þá mundi hann hafa látið þig fara sömu förina í hefndar skyni. Hugsaðu líka eptir því, að þar sem þú átt Morgíane, áttu þá konu, sem er máttarstytta heimilis míns, meðan eg lífi, og sem verður þín hin besta stoð til æfiloka.“

Fjærri fór því, að sonur Alýs bægðist við kosti þessum, og tók hann honum fúslega, ekki aðeins af hlyðni við föður sinn, heldur jafnframt af því honum leizt vel á stúlkuna.

Eptir þetta var ræningjaforinginn greptraður hjá fjelögum sínum, og fór það svo leynt, að það varð aldrei hljóðbært, meðan nokkur þeirra manna var á lífi, sem við þessa sögu koma.

Fáum dögum síðar hjelt Alý Baba brúðkaup sonar síns og Morgíane með miklum veg; var þá mikið um dýrðir, veizla hin besta, dans og gleðileikar og allskonar skemmtanir; vinir Alýs vissu eigi hin sönnu tildrög, en með því þeir að öðru leyti þekktu hina miklu kosti Morgíane, þá luku þeir allir lofsorði á ráðahag þenna.

Allt uppfra því Alý Baba hafði sókt lík bróður síns, hafði hann ekki komið í hellirinn, af því hann var hræddur um, að ræningjar kynnu að vera þar fyrir, eða að þeir kæmu sjer þar að óvörum. Ekki þorði hann þangað heldur eptir dauða ræningjanna, hinna þrjátíu og átta, að meðtöldum foringjanum, — því hann hjelt að hinir tveir væru á lífi. En er árið leið, svo að hann varð einskis var, þá knúði forvitnin hann til að vitja hellisins aptur; gætti hann þá allrar varúðar, til þess að vera sem óhultastur. Fór hann þangað ríðandi, og þókti honum góðs viti, er hvergi sáust manna spor nje

hesta þar nálægt. Stje hann nú af baki og sagði „Sesam, opnist þú!“ — Því ekki voru orð þessi liðin honum úr minni. Gekk hann þá inn í hellirinn, og gat hann ráðið það af öllum ummerkjum, að enginn maður mundi þangað hafa komið, síðan svikarinn Houssain lauk upp sölubúð sinni í borginni; var þá auðsætt, að allur ræningjaflokkurinn mundi undir lok liðinn. Nú gekk hann úr skugga um það, að hann væri sá eini, sem kynni að ljúka upp hellirnum, af þeim mönnum, sem enn voru á lífi, og var hann þannig einvaldur alls fjárins. Hafði hann með sjer poka og fyllti hann þá svo miklu gulli, sem hestur hans gat borið, og fór hann síðan heim aptur. Sagði Alý Baba syni sínum frá leyndarmáli þessu. og gekk það síðan í erfðir, en þeir fedgar nutu auðnu sinnar hóflega og hyggilega; lifðu þeir í heiðri og vegsemd, og komust til hinna mestu mannvirðinga í borginni.

Frá 496. til 505. nætur.

Sagan af Alý Khodjah, kaupmanni í Bagdad.

Á ríkisárum kalífans Harúns Alraschids bjó í Bagdad kaupmaður nokkur, er Alý Khodjah hjet; hann var hvorki í tölu hinna ríkustu nje fátækustu, og bjó hann í húsi föður síns, konulaus og og barnlaus. Þannig lifði hann ánægður og engum háður af eignum sínum.

Svo bar til, að hann dreymdi þrisvar, hverja nóttina eptir aðra, að æruverður öldungur vitradist sjer; hann leit til hans með þungum svip og átalði hann fyrir, að hann hafði ekki ennþá farið pílgríms ferð til Mekka, sem allir átrúendur Mahómets eiga að fara, að minnsta kosti einusinni. Draumur þessi fjekk Alý Khodjah mikillar áhyggju og kvíða. Hann hafði áður haldið, að hann gæti lagzt pílgrímsgönguna undir höfuð, og væri það fullgild afsökun, að hann varð að annast heimili sitt og verzlunina, ef hann aðeins bætti fyrir sjer með ölmusum og öðrum góðverkum. Eptir að hann hafði dreymt drauma þessa, vaknaði samvizka hans, svo að hann þorði ekki lengur að fresta pílgrímsferð sinni, því hann var hræddur um, að þá kynni sjer eitthvað illt að vilja til.

Til þess að geta lokið áformi sínu á yfirstandandi ári, þá seldi hann hvað af hverju, húsbúnað sinn, sölubúðina og mestallar vörur sínar, nema þær sem útgengilegar voru í Mekka, en íveruhús sitt leigði hann. Varð hann ferðbúinn um það leyti, sem lestin lagði á stað frá Bagdad til Mekka; átti hann þá ekki annað eptir, enn að koma til geymslu fje nokkru, sem hann hafði umfram það, er gekk til hinna nauðsynlegustu þarfa hans og útgjalda. Var fje þetta ein þúsund gullpeninga, og ljét hann það í ker, sem var uðgu rúmt; þakti hann það með olífum (viðsmjörserjum), lokaði því vandlega, og fól það kaupmanni nokkrum til geymslu, sem var kunningi hans.

„Þú veizt, bróðir!“ mælti hann, „að eg ætla að hefja pílagríms-göngu mína til Mekka að fárra daga fresti; nú bið eg þig, að geyma ker þetta, sem fullt er af olífum, þangaðtil eg kem aptur.“

Kaupmaðurinn svaraði vinalega og sagði: „Þarna er lykillinn að geymslubúri mínu; farðu þangað sjálfur með kerid, og því losa eg, að þú skalt finna það á hinum sama stað, sem þú nú skilur við það.“

Nú tók lestin sig upp, og lagði á stað til Bagdad; fór Alý Khodjah með henni, og reid útfalda, sem klyfjadhur var dýrindis varningi. Náði hann farsællega til Mekka, og lauk því fyrst, sem honum byrjandi að gera, einsog guðhræddum manni, en því næst setti hann varning sinn til sýnis og baud hann til sölu.

Tveir kaupmenn gengu fram hjá, og varð þeim starsýnt á varninginn; stóðu þeir kyrrir og skoðuðu hann, þó reyndar hefðu þeir hans enga þörf. En er þeir höfðu skoðað hann, svo sem þeim ljek lyst til, þá sagði annar þeirra: „Ef að kaupmaðurinn vissi, hvað hann getur grætt á varningi þessum í Kairó, þá mundi hann flytja hann þangað, en ekki bjóða hann til sölu hjerna, þar sem hann er í svo lágu verði.“

Þetta heyrði Alý, og með því hann margsinnis hafði heyrt sagt af Egyptalandi, þá rjedi hann af, að nota tækifærid, og fara þangað nú þegar. Tók hann því aptur saman varning sinn, bjó um hann og fór með lestinni til Kairó. En er hann var þangað kominn, þurfti hann ekki að iðrast fararinnar, því vörur hans runnu út á fámm dögum, og seldi hann þær með miklum ágóða.

Keypti hann aðrar í staðinn, og ætlaði að flytja þær til Damaskus; varð hann að bíða unz lest fór þangað, en það var ekki fyrr enn að sex vikna fresti; notaði hann þann tíma til að skoða það, sem merkilegt var í Kairó, og fór hann þar að auki til Pyramídanna og góðan kipp upp eptir Nílfljótinu; kom hann í hinar frægustu borgir, er stóðu á báðum fljótsbökkunum.

Jórsalaborg lá í leiðinni til Damaskus, og notaði Alý tækifærið til að skoða musterið þar, sem allir átrúendur Mahómets segja helgast vera, næst því sem í Mekka er; fyrir þá sök eru Jórsalir kallaðir borgin helga. Í Damaskus þókti Alý vera næsta fagurt, því þar er gnægð af ágætu uppsprettuvatni, fögur eingi og inndælar lystigarðar; þókti honum miklu fegurra og unaðsamara, enn hann hafði gert sjer í hugarlund eptir lýsingum borgarinnar, er hann hafði lesið, og dvaldi hann þar langa stund. En allt fyrir það gleymdi hann ekki áttögum sínum, og hjelt hann nú heimleiðis. Kom hann til Halep, og dvaldi þar um hríð; fór hann því næst til Mússúl, og ætlaði þaðan ofan eptir elfinni Tígris, svo að hann yrði fljóttari heim. Hafði hann orðið persneskum kaupmönnum samferða frá Halep til Mússúl og vingazt við þá; veitti þeim hægt að fá hann til að fylgjast með sjer til Schiras, því þaðan gat hann hæglega komizt til Bagdad, og grætt töluvert um leið. Fór hann með þeim um margar stórborgir, unz þeir komu til Schiras. en þaðan slóst hann í ferð með þeim til Indíalands og fylgdist með þeim aptur til Schiras; hafði hann verið sjö ár úr landi, er hann loksins hjelt heim í áttthaga sína.

Vinurinn, sem Alý hafði falið keríð til geymslu, þegar hann lagði á stað, hafði í langan tíma hvorki hugsað til eigandans nje þess, sem honum var fyrir trúað. Meðan Alý var á leiðinni frá Schiras til Bagdad með lest einni, hittist svo á eitt kvöld, er kaupmaður sat að kvöldverði með heimafélki sínu, að til rætt varð um olífur. Sagði kona hans, að sig langaði í olífur, og kvað hún langt vera síðan, að þær hefðu sjezt á borði þeirra.

Þá sagði maður hennar: „Nú dettur mjer í hug, að hann Alý Khodjah skildi eptir hjá mjer fullt ker af olífum, þegar hann fór til Bagdad fyrir sjö árum síðan. Hvað skyldi nú vera orðið af Alý? Þegar lestin kom aptur, var mjer reyndar sagt, að hann

hefði farið til Egyptalands. En þar hlýtur hann að hafa dáið, fyrst hann ekki er kominn heim eptir svo mörg ár, og er okkur óhætt að eta ólífurnar, ef þær eru óskemmdar ennþá. Fáíð mjer lykil og ljós; eg skal sækja fáeinar, svo að við getum smakkað á þeim.“

„Gerðu það ekki fyrir guðs sakir,“ sagði kona hans, „drýgðu ekki svo andstyggilegan glæp; þú veizt, að ekkert er helgara enn það, sem manni er fyrir trúað til geymslu. Það eru sjö ár, síðan Alý Khodjah fór úr landi, og hefur þjer verið sagt, að hann hafi farið til Egyptalands; en hver veit nema hann hafi farið þaðan lengra, og með því þú ekki hefur haft neina fregn um dauða hans. Þá getur hann komið aptur, nær sem vera skal. Væri það nú ekki háðung fyrir þig og okkur öll, ef keríð væri öðruvísi á sig komið, þegar þú skilar því, en þegar þú tókst við því? Máttu vita, að mig langar ekki í stolnar olífur. En heldurðu líka, að olífur geti verið ætilegar eptir svo langan tíma? Og komi nú Alý aptur, sem mjer segir hugur um, hvað má hann þá halda um drengskap þinn og ráðvendni. Gerðu það fyrir mig, að hverfa frá þessu tiltæki.“

Konan fór svo mörgum orðum um þetta, af því hún sá, að honum var alvara; enda tók hann ljós og lykil, og gekk til geymslubúrsins; opnaði hann þegar keríð, og reyndust olífurnar skemmdar. Vildi hann nú vita, hvort þær, sem nedar lágu, væru líka skemmdar, og hristi hann því hinar efstu niðri skál, og fjellu þá gullpeningar nokkrir glamrandi úr kerinu. Kaupmaður var ágjarn af náttúru, og var hann ekki seinn að gá í keríð; voru þá allar olífurnar úr því, og ekki eptir nema tómir gullpeningar. Helli hann því olífunum aptur í keríð, festi lokið yfir og fór aptur til konu sinnar; sagði hann allar olífurnar gjörskemmdar, en kvaðst hafa búið svo um keríð, að Alý mundi ekki sjá, að á því hafði verið snert, þó hann einhverntíma kæmi heim.

„Það væri betur,“ sagði konan, „að þú aldrei hefðir farið í keríð; guð gæfi, að það yrði ekki til neinnar ógæfu.“

Kaupmaður skeytti ekki um viðvörun konu sinnar heldur enn fyrri, og var hann alla nóttina að hugsa um, hvornig hanu bezt gæti komizt yfir gullpeninga Alýs og haldið þeim, þó hann kæmi heim og heimtaði keríð aptur. Snemma næsta morgun gekk hann

út og keypti nýjar olífur, tæmdi síðan kerid og kom gullinu á vísan stað; því næst fyllti hann kerid nýjum olífum, lukti það vandlega og ljet það aptur þar, sem Alý hafði skilið við það.

Eitthvað einum mánuði eptir þetta vonzkuverk, sem kaupmanni átti að verða hált á, kemur Alý til Bagdad. Nú með því hann hafði leigt hús sitt áður enn hann fór á stað, þá fór hann af baki við gestahús nokkurt, og ætlaði að vera þar, þangaðtil hann gæti látið manninn, sem bjó í húsi hans, vita, að hann væri kominn, svo að hann væri sjer sem fyrst úti um annan bústað.

Daginn eptir fór Alý til kaupmannsins vinar síns, og tók hann honum báðum höndum; kvað hann það vera sjer mikinn fögnuð, að sjá hann farsælega heim kominn eptir svo margra ára fjærveru, þar sem hann hefði verið orðinn úrkula vonar um, að hann mundi nokkurntíma eiga apturkvæmt. Skorti þar ekki kurteisi á báðar hliðar, einsog lög gera ráð fyrir við þesskonar tækifæri, en þar kom, að Alý beiddi kaupmanninn að fá sjer aptur kerid með olífunum, sem hann hafði falið varðveizlu hans; kvaðst hann vona að hann misvirti ekki, að hann hefði ómakad hann með því.

„Kæri vin!“ ansaði kaupmaðurinn, „minnstu aldrei á það: kerid hefur alls ekki verið mjer í vegi, og mundi eg hafa beðið þig sama greiða, ef eins hefði staðið á fyrir mjer. Þarna er lykhillinn að geymslubúri mínu, og muntu finna kerid þar, sem þú skildir við það.“

Alý Baba fór nú til geymslubúrsins, sókti kerid og skilaði lyklinum; þakkadi hann kaupmanni enn á ný fyrir geymsluna og gekk til gestahússins. Þar fór hann í kerid og þreifaði ofan í það eptir gullpeningunum, en greip í tóm, og brá honum illa við. Til þess nú sem fyrst að fá fulla vissu um þetta, þá tók hann alla diska og skálar, sem hann hafði haft með sjer á ferðinni og hellti öllum olífunum í ílát þessi; sá hann þá, að ekki svo mikið sem einn gullpeningur var eptir.

Alý varð agndofa af undrun og hóf bæði hendur og augu til himins. „Á eg að trúá því,“ mælti hann, „að sá maður, sem eg hjelt vera bezta vin minn, skuli hafa svikið mig svo svívirðilega.“ Fór hann aptur til kaupmannsins, og var einsog ringlaður útaf þessu mikla fjárláti, er hann var fyrir orðinn.

„Vinur!“ sagði hann við kaupmanninn, „furðaðu þig ekki á því, að eg kem svo fljótt aptur. Kerið með olífunum, sem eg sókti í geymslubúr þitt, er að vísu hið sama, sem eg trúði þjer fyrir, en eg hafði látið í það eina þúsund gullpeninga auk olífanna, — og eru gullpeningarnir horfnir. Þú hefur ef til vill þurft á þeim að halda, og varið þeim í verzlun þína. Sje svo, þá eru þeir þjer velkomnir að láni frammvegis, en gef mjer nú skriflegt skýrteini fyrir því, að þú hafir tekið við fjenu, og mun mjer þá hugljettara; getur þú þá síðan borgað mjer skuldina eptir hentugleikum.“

Kaupmanni kom þetta ekki á óvart, og hafði hann svar á reiðum höndum. „Bezti Alý!“ ansaði hann, „gerði eg svo mikið sem að snerta á kerinu, þegar þú komst með það? Fjekk eg þjer ekki lykilinn að geymslubúri mínu? Barstu ekki keríð þangað sjálfur, og fannstu það ekki aptur á sama stað? Hafirðu falið gull í því, þá muntu líka hafa fundið það aptur. Þú sagðir mjer, að olífur væri í kerinu, og því trúði eg. Frekara veit eg ekki, og máttu hafa það fyrir satt, sem þjer líkar, en eg hef ekki snert á kerinu.“

Alý Khodjah reyndi nú með öllu góðu móti, að leiða kaupmanninum fyrir sjónir, hvílkum rangindum hann beitti við sig.

„Eg er friðsamur maður,“ mælti hann, „og vil ógjarnan láta til skarar skríða, enda mundir þú hafa litla sæmd af því í augum heimsins. Hugsaðu eptir því, að okkur kaupmönnum ríður á engu eins mikið, og að gæta góðs mannorðs. Segi eg þjer það einusinni enn, mjer dauðsárnar, ef þú með þrákelkni þinni neyðir mig til að leita rjettvísinnar, og heldur vil eg slá nokkru af kröfum mínum, þó skýlausar sjeu, enn skjóta málinu til dóms og laga.“

„Þú jatar sjálfur, Alý!“ svaraði kaupmaðurinn, „að þú hafir falið mjer ker með olífunum í til geymslu, þú hefur sókt það aptur, og heimtar nú af mjer eina þúsund gullpeninga. Hefur þú sagt mjer, að þeir væru í kerinu? Eg veit ekki einusinni, hvort það hafa verið olífunir í því, — þú hefur ekki sýnt mjer þær. Því heimtarðu ekki heldur af mjer perlor eða demanta? Gerðu það nú fyrir mig, að hafa þig á burt, svo ekki verði neitt upphot hjerna fyrir utan búðina mína.“

Þúsund og ein nótt. III.

Nú höfðu nokkrir numið staðar á strætinu, og með því kaupmaður mælti þessi síðustu orð af miklum þjósti, þá söfnuðust fleiri að, og komu loksins kaupmenn þeir, er næst bjuggu, til að heyra, hvert þrætufnið væri, og reyna að miðla málum. Sagði Alý þá frá öllum málavöxtum, og spurðu þeir kaupmanninn, hvað hann gæti borið fyrir sig. Hann gekkst við því, að hann hefði geymt ker Alýs í geymslubúri sínu, en þverneitaði, að hann hefði nokkurntíma snert á því; sór hann sig um, að hann vissi það einungis af sögusögn Alýs, að olífur hefðu verið í kerinu, og kvaddi alla til vitnis, hvílíka skömm hann gerði sjer í sínum eigin húsum.

„Þú bakar þjer sjálfum skömmina,“ mælti Alý, og tók kaupmanninn við hönd sjer, „en fyrst þú ert slíkt illmenni, þá kalla eg þig fyrir guðs dóm. Eg vil vita, hvort þú þorir að standa við orð þín frammi fyrir dómaranum.“

Kaupmaðurinn dirfðist ekki að færast undan slíkri áskorun, sem hver rjetttrúður maður verður að fullnægja, nema hann vilji heita guðnfóðingur. „Eg ætlaði að krefjast þess af þjer sjálfur,“ mælti hann, „sjáum nú, hver rangan málstað hefur, þú eða eg.“

Alý leiddi kaupmanninn fyrir dómara, og kærði hann fyrir, að hann hefði dregið undir sig eina þúsund gullpeninga, sem hann hefði falið honum til geymslu; skýrði hann ítarlega frá öllum málavöxtum, sem fyrr er frá sagt. En er dómarrinn spurði, hvort hann hefði vitni að þessu, þá svaraði hann því, að þeirrar varúðar reglu hefði hann ekki gætt, af því hann hefði ekki vitað betur, enn að maðurinn, sem hann trúði fyrir fjenu, væri vinur sinn, og hefði hann áður ekki þekkt hann nema að ráðvöndni.

Kaupmaðurinn færði sjer hið sama til málsbóta, sem hann áður hafði borið fyrir sig, í viðurvist nábúa sinna, og sagðist hann að endingu vera fús á að hrinda þeirri sakargipt af sjer með swardaga, að hann hefði tekið við einni þúsund gullpeninga, því það hefði aldrei verið nefnt við sig á nafn. Ljet dómarrinn hann sfdan vinna eiðinn og dæmdi hann sýknan.

Alý varð gramt í geði, er hann var dæmdur til að missa svo mikið fje, og mótmælti dómnum; kvadst hann skyldu kerra mál þetta fyrir kalífanum, og mundi hann ekki synja sjer rjettlætis. Ekki brá dómaranum við það, og hjelt hann, að Alý mælti í

móti, af því honum væri sárt í skapi, einsog öllum, sem falla á máli sínu, og þóktist hann í alla staði hafa fullnægt skyldu sinni, þar sem hann dæmdi manninn sýknan, af því engin vitni voru á móti honum.

Kaupmaðurinn fór nú heim, og var hróðugur með sjálfum sjer útaf því, að hann með svo hægu móti hafði náð gullinu, en Alý samdi bónarbrjef, og sætti lagi, þegar kalífinn kom úr musterinu eptir hádegis bænagjörð. Hann staðnæmdest í stræti því, er hann átti leið um, og hjelt bónarbrjefinu hátt upp; kom þá til hans embættismaður, sem gekk á undan kalífanum, og settur var til að taka við þesskonar skjölum, og tók hann við brjefi Alýs.

Nú vissi Alý, að kalífinn var vanur að lesa þesskonar bónarbrjef, þegar hann var kominn heim í höll sína, og fylgdi hann því hirðsveitinni til hallarinnar, og beið þangaðtil embættismaður sá, er við brjefinu tók, gekk frá herbergjum kalífans. Sagði embættismaðurinn honum, að kalífinn hefði lesið brjefið, og ljét hann vita, á hverjum tíma hann ætlaði að veita honum áheyrn næsta dag. Hann spurði og um bústað kaupmannsins, og ljét stefna honum fyrir kalífan; skyldi hann koma daginn eptir á sama tíma og Alý.

Um kvöldið gekk kalífinn eptir vanda um stræti borgarinnar, og var með honum stórvezírin Gíafar og Mesrúr, höfuðsmaður geldinganna; voru þeir allir í dularbúningi. Heyrði hann háreysti í stræti nokkru, og hvatti þá sporið; kom hann að hliði einu á húsagarði, og voru tíu eða tólf börn þar fyrir innan að leika sjer í tunglsskininu; sá kalífinn það í gegnum rifu eina.

Kalífan langaði nú til að sjá leik barnanna; settist hann því á steinbekk við hliðið, og horfði inn um rifuna; heyrði hann þá, að eitt af börnunum, sem fjörugast var, sagði við hin; „Nú skulum við leika dómara. Eg skal vera dómari, leiðið nú fyrir mig Alý Khodjah og kaupmanninn, sem hefur stolið frá honum hinum þúsund gullpeningum.“

Þegar kalífinn heyrði þetta, datt honum bónarbrjef Alýs í hug, er hann hefði tekið við sama dag, og lesið; hlustaði hann nú með því meiri athygli og langaði mjög til að vita, hvernig dómurinn yrði.

Af því nú mál þeirra Alýs og kaupmannsins þókti nýstárlegt,

og tíðrætt var um það í borginni, enda á meðal barna, þá var góður rómur gerður að uppástungu þessari, og skiptu börnin hlutverkum á milli sín. Sveinninn, sem gert hafði sjálfan sig að dómara, hjelt embætti sínu mótmælalaust. Settist hann niður með alvörugenum svip, einsog hann í raun rjettri væri dómari, og kom þá annar, sem átti að vera lögregluþjónn, með tvo sveina, er ljeku Alý og kaupmanninn.

Dómarinn tók nú til máls og spurði Alý með alvörufni: „Hvers krefst þú af kaupmanni þessum?“

Sveinninn, sem ljek Alý, hneigði sig djúpt og rakti öll sakaratriði fyrir dómaranum; lauk hann máli sínu með þeirri bæn, að hann neytti dómsvaldsins, til þess að koma í veg fyrir, að hann missti svo mikið fje.

Dómarinn spurði nú kaupmanninn, hversvegna hann ekki greiddi Alý fje sitt, og svaraði hann þá hinu sama, sem kaupmaðurinn sjálfur hafði áður svarað dómaranum í Bagdad, og krafðist þess, að sjer væri leyft að staðfesta orð sín með eið.

„Bíddu dálítið!“ segir dómarinn, „mjer þækti gaman að sjá kerid, áður enn eg læt þig vinna eiðinn. Hefurðu haft það hingað með þjer, Alý?“

Kvað hann nei við, og skipaði dómarinn honum þegar að sækja það. Sveinninn, sem ljek Alý Khodjah, gekk þá allra-snöggvast burt, og er hann kom aptur, ljét hann einsog hann setti kerid fram fyrir dómarann, og sagði, að það væri hið sama, sem hann hefði falið hinum ákærða til geymslu, og sókt aptur til hans. Eptir rjettum lagasið spurði nú dómarinn kaupmann, hvort hann kannadist við, að það væri sama kerid. En er kaupmaður hafði játað því með þögn sinni, þá skipaði hann að opna kerid. Ljet þá Alý Khodjah einsog hann tæki lokið af kerinu, en dómarinn ljét einsog hann horfði ofaní það. „Þetta eru góðar olífur,“ sagði hann, „eg ætla að smakka á þeim.“ Ljet hann þá einsog hann smakkadi á einni og mælti: „Þær eru ágætar. En,“ mælti hann ennfreður, „sjö ára gamlar olífur held eg traundlega geti verið svo góðar. Sækið nokkra menn, sem verzla með olífur, þeir geta sjeð, hvernig í þessu liggur.“

Nú voru leiddir tveir sveinar fyrir dómarann, sem áttu að

vera olífumangarar, og spurði hann þá, hvort þeir fengjust við þess-kyns verzlun. Játtu þeir því, og spurði hann þá enn fremur: „Hvað lengi geta olífur verið ætilegar, þegar þær eru kryddaðar og geymdar eftir rjettri aðferð?“

„Herra!“ svöruðu þeir, „hvað vandlega sem það er gert, þá missa þær bragð og lit á þriðja ári, og verða menn þá að fleygja þeim.“

„Ef svo er,“ mælti dómarrinn, „þá lítið á olífurnar í kerinu þarna, og segið mjer, hversu gamlar þjer haldið þær sjeu.“

Kaupmenn ljetust skoða olífurnar og smakka á þeim; sögðu þeir dómarranum því næst, að þær væru nýjar og óskemmdar.

„Nú skjáttlast ykkur,“ mælti dómarrinn, „hann Alý Khodjah segist hafa látið þær niður í kerid fyrir sjö árum síðan.“

„Herra!“ svöruðu kaupmennirnir, „við þorum að fullyrða, að olífurnar eru ekki meira enn misseris gamlar, og munu allir kaupmenn í Bagdad staðfesta þann vitnisburð.“

Kaupmaðurinn, sem Alý hafði stefnt, fór nú að þræta fyrir, en dómarrinn gaf honum ekki tórn til þess. „Þegiðu,“ sagði hann, „þú hefur stolið. Farið og hengið hann.“ — Lauk þar með leik barnanna og klöppuðu þau saman lófnum af gleði, og þustu öll í kringum þjófinn, einsog þau ætluðu að draga hann til gálgans.

Kalífinn dáðist mjög að skarpleika sveinsins, er dæmt hafði svo viturlega í máli því, sem hann átti að leiða til lykta daginn eftir. Stóð hann nú upp og spurði stórvezírin, hvort hann hefði heyrt dómsályktun barnsins, og hvernig honum fjelli hún í geð. Stórvezírin hafði tekið vel eftir öllu. Hann svaraði: „Drottinn rjettrúaðra manna! engum getur fengið það meiri undrunar, enn mjer, að hitta slíkan viturleik hjá jafnungum dreng.“

„En veiztu líka,“ mælti kalífinn, „að eg á að kveða upp dóm í sama málinu á morgun, og hefur hinn rjetti Alý Khodjah afhent mjer bónarbrjef sitt í dag, því viðvíkjandi?“

„Yðar hátign fræðir mig nú um það,“ ansaði Gísfar.

„Og heldur þú, að eg geti lokið þar öðru dómsorði á, enn því, er vjer nú heyrdum?“

„Ef að málavöxtum er svo varið,“ svaraði stórvezírin, „þá

getur yðar hátign að minni hyggju ekki farið öðruvísi að, eða kveðið upp annan dóm.“

„Settu á þig húsið,“ mælti kalífinn, „og komdu með drenginn til mín á morgun, svo að hann geti sagt sama dóminn fram í viðurvist minni. Stefndu líka fyrir mig dómaranum, sem dæmdi þjófinn sýknan, svo að barnið geti kennt honum að gera skyldu sína. Þá skaltu og láta skipa Alý Khodjah að koma með olífukerið, og fylgi honum tveir olífumangarar.“

Kalífinn fór nú heim, og bar ekkert sjerlegt fyrir hann á leiðinni. Daginn eftir gekk stórvezírinn til hússins, þar sem kalífinn hafði verið vottur að leik barnanna; ljet hann skila til húsbóndans, að hann vildi fá hann í tal. Var hann genginn út, og var stórvezírnum því fylgt til konu hans. Spurði hann, hvort hún ætti börn, en hún kvaðst eiga þrjú og kallaði þegar á þau.

„Börn mín góð!“ sagði stórvezírinn, „hvert ykkar var það, sem ljek dómarann í gærkvöldi?“

Elzti sveinninn svaraði undireins, og sagðist hafa leikið dóm-arann; roðnaði hann við um leið, því hann vissi ekki, hvað stórvezírnum gekk til að spyrja.

„Sonur kær,“ mælti vezírinn, „komdu með mjer, drottinn rjetttrúaðra manna langar til að sjá þig.“

Móðir drengsins varð þá dauðhrædd og mælti: „Herra! kalífinn mun þó ekki ætla að taka frá mjer son minn?“ Vezírinn hughreysti hana, og sagði henni, að hún skyldi fá son sinn aptur í seinasta lagi einni stundu síðar, og mundi hann þá geta gert hana þess vísari, hversvegna hann hefði verið boðaður á fund kalífans.

„En leyfið mjer að minnsta kosti,“ segir móðirin, „að færa hann í góð fót, svo að hann komi sómasamlega fyrir auglit drottins rjetttrúaðra manna.“

Nú bjó hún sveininn vel, og gekk stórvezírinn burt með hann; kom hann til kalífans á sama tíma, sem Alý og kaupmanninum var stefnt á fund hans. Kalífinn sá á sveininum, að hann var smeikur, og sagði hann til þess að búa hann undir starf það, er hann ætlaði honum: „Komdu hingað, drengur minn! Ert þú ekki sá hinn sami, sem dæmdi í gær á milli hans Alýs og kaupmannsins, sem hafði

stolið frá honum gullinu? Eg heyrði bæði og sá til þín, og þókti mjer þjer vel farast.“ Drengurinn brá sjer hvergi, heldur játaði hann því með stillingu, að hann væri sá, sem dæmt hafði.

„Í dag,“ mælti kalífinn, „ætla eg að leiða hinn rjetta Alý og kaupmanninn fyrir dóm þinn. Komdu nú og seztu hjá mjer.“

Að svo mæltu tók hann sveininn við hönd sjer, og settist með honum í hásæti sitt; spurði hann því næst eptir málspörtunum. Voru þeir leiddir fram og nafngreindir, og fleygðu þeir sjer flötum fyrir fótiskör hásætis hans. En er þeir voru aptur upp staðnir, tók kalífinn þannig til orða:

„Nú skal hver um sig flytja mál sitt; drengur þessi skal hlýða á ykkur og kveða upp dóm, og skal eg fljótt bæta úr, ef í nokkru verður ábótavant.“

Þeir Alý og kaupmaðurinn töluðu nú hver eptir annan, og bauðst kaupmaðurinn til að vinna eiðinn einsog áður, en þá sagði sveinninn, að ekki væri kominn tími til þess enn, og vildi hann fyrst sjá olífukerið. Setti Alý það fram fyrir fætur kalífanum, og tók af því lokið. Skoðaði kalífinn olífurnar, og smakkaði á einni. Var keríð því næst borið til olífumangaranna, og sögðu þeir, að olífurnar væru óskemmdar, og ekki misseris gamlar. Sveinninn sagði þeim, að Alý þæktist hafa látið þær niður í keríð fyrir sjö árum síðan, og svöruðu þeir allt að einu, og börnin, sem verið höfðu í þeirra stað í leiknum.

Þó nú kaupmaðurinn sæji í hendi sjer, að olífumangararnir höfðu þegar dæmt hann sekan með vitnisburði sínum, þá reyndi hann samt til að rjettlæta sig. Sveinninn hafði vit til þess að kveða ekki upp dauðadóminn, og vjek hann sjer að kalífanum og mælti: „Drottinn rjetttrúaðra manna! þetta er enginn barnaleikur frammar, og byrjar yðar hátign að dæma til dauða í fullri alvöru, en mjer ekki, þó eg í gærðag gerði það í gamni.“

Kalífinn var nú sannfærður um refjar kaupmannsins, og ljét hann lögregluþjónana draga hann til dauða, jafnskjótt sem hann hafði meðgengið glæp sinn, og sagt, hvar hann hafði fólgið gullpeningana. Fjekk Alý fje sitt aptur, en hinn rjettláti konungur sagði dómaranum, sem fyrr hafði dæmt, og nú var nærstaddur,

að hann skyldi læra af barninu, að þjóna embætti sínu dyggilegar; eptir það faðmaði hann sveininn að sjer, gaf honum hundrað gullpeninga, og lét hann þannig frá sjer fara.

Frá 506 til 527 nætur.

Töfrahesturinn.

Meðal annara skemmtilegra æfintýra sagði Scheherasade Indíalands soldáni söguna af töfrahestinum, og tók hún þannig til frásagna:

Herra! dagurinn Núrus, eða hinn nýji dagur, sem er fyrsti dagur ársins og vorsins, er á Persalandi gamall og merkur hátíðadagur, sem haldizt hefur allt frá hinum fyrstu tímum skurðgöda dyrkunarinnar; er margskonar hindurvítur samfara þeirri hátíð, sem ekki hefur orðið útrýmt með kenningu spámannsins. Allt fram á þenna dag er hátíðin haldin í öllum borgum, bæði smáum og stórum, og í hverju þorpi á landsbygðinni; en mest er samt um dýrðir við konungshirðina, og eru þar allskonar skemmtanir og margt nýstárlegt og fábreytilegt að líta, svo furðu gegnir.

Einusinni var hátíð þessi haldin við hirðina í Schiras, og höfðu hinir ágætustu snillingar, bæði útlendir og innlendir, sýnt þar list sína, en konungur launaði þeim að verðungu, svo að allir voru ánægðir. En er konungur ætlaði að ganga á burt, og kveðja þá, er á hans fundi voru, þá kom indverskur maður að fótskör hásatísins með skrautlega beizlaðan og söðlaðan hest, sem var svo haglega gjör, að engum mundi annað til hugar koma í fyrsta áliti, enn að hann væri lifandi. Indverjinn varpaði sjer flötum niður fyrir hásetinu, stóð upp aptur, sýndi konungi hestinn og mælti: „Herra! þó eg gangi síðastur manna fyrir yðar hátígn, til að keppa um frægð og virðingu, þá þori eg að fullyrða, að á fyrri hátíðadögnum hátíð þjer ekkert sjeð eins frábært og aðdánlegt, og hest þenna, sem eg nú bið yður að skoða.“

Þá mælti konungur: „Eg sje ekki, að hestur þessi hafi annað til síns ágætis, enn það, að hann vitnar um hugvit og elju meist-

arans, sem gerði hann svo líkan lifandi hesti; en þó má vera, að annar gerði betur.“

„Herra!“ sagði Indverjinn, „eg lofa ekki hestinn fyrir fegurðar sakir eða ytra álitis, heldur vegna nytsemdar nokkurrar, sem eg get haft af honum, og reyndar hver annar, sem þekkir hina leyndardómsfullu náttúru hans. Þegar eg er seztur á bak hestinum, get eg þotíð yfir lopt og lög, og horfið til hvers staðar, sem eg vil, í víðri veröld, hvað fjærri sem hann kann að vera; það er þessi kostur hestsins, sem eg tel með hinum mestu undrun; er eg fús á að sýna nokkra raun á þessu, ef yðar hátígn þóknast.“

Persakonungur hafði gaman af öllu, sem furðanlegt var, og fádæmum gegndi; og þó hann að vísu hefði sjöð margt, þá hafði hann samt aldrei sjöð neitt þessu líkt. Svaraði hann því Indverjanum, að hann gæti ekki sannfærzt um hina frábæru náttúru hestsins, nema af eigin sjón, og skyldi hann því færa sönnur á orð sín.

Indverjinn stökk fimlega upp á hest sinn, og er hann var seztur í söðulinn, þá spurði hann konung, hvort hann vildi senda sig. Nú liggur fjall nokkurt hátt svo sem hálfu þingmannaleið frá Schiras, og sást það glöggt frá plássinu fyrir framan höllina, þar sem konungur var. Þangað skipaði hann Indverjanum að ríða. „Það er ekki langur vegur,“ sagði hann, „en nógu langur til þess, að eg get dæmt um flýti hestsins. Og með því ómögulegt er, að fylgja þjer með augunum alla leið, þá skaltu færa mjer grein af pálmatrjenu, sem stendur undir fjallinu; vil eg hafa hana til merkis um, að þú hafir þangað komizt.“

Óðara enn konungur hafði mælt þetta, snjeri Indverjinn naddi einum, er stóð upp úr hestinum fyrir framan söðulbogann, og í sama vetfangi sviptist hesturinn upp í loptíð, svo fljótt sem elding flygi, og hvarf á svípstundu sjónum þeirra, er á horfðu. Konungurinn og hirðin urðu forvíða við sjón þessa, og æpti allur mannfjöldinn af undrun.

Að stundarkorni liðnu sást aptur til Indverjans, og kom hann svífandi í loptinu með pálmagrein í hendi. Sveif hann yfir hallarplássinu, og ljet hestinn snúast undir sjer á marga vegu af mikilli list, en lýðurinn, sem á horfði, æpti fagnadar ópi; loksins leið hann hægt ofan, og staðnæmdist frammi fyrir háseti konungs,

þar sem hann hafði tekizt í lopt upp. Fór hanu þá af baki, fleygði sjer fram fyrir konunginn og lagði pálmagreininna fyrir fætur honum.

Persakonungi fjekk stórrar undrunar, að sjá atburð þenna, og varð honum þegar hugur á, að eiga hestinn. Ásetti hann sjer að kaupa grip þenna, hvað dýr sem yrði, og átti hann sízt von á ummælum af eigandans hálfu; taldi hann töfrahestinn þegar með hinum dýrustu gersemum sínum.

„Eptir ytra útliti hestsins,“ sagði hann við Indverjann, „þá mundi eg ekki hafa metið hann svo dýran, sem hann er í raun og veru. Nú hefur þú sýnt mjer villu mína, og vil eg þakka þjer með því, að kaupa af þjer hestinn, ef þú vilt selja.“

„Herra!“ svaraði Indverjinn, „eg efaði aldrei, að yðar hátign mundi láta hest minn njóta sannmælis, og sá eg fyrir, að yður mundi ekki nægja, að dáztt að honum, heldur mundi yður verða hugur á að eignast hann. Þó eg nú þekki ágæti hans til hlítar, og viti, að eg með honum get öðlast ódauðlega frægð um allan heim. Þá er mjer það ekki svo hughaldið, að eg fyrir þá sök sje tregur á, að verða við óskum yðar hátignar. En samt verð eg að geta þess, að eg mun ekki láta yður fá hestinn, nema með einu skilyrði, sem yður, ef til vill, mislíkar. Svo er mál með vexti, að eg keypti ekki hestinn af þeim, er hafði smíðað hann; eg gaf honum einkadóttur mína í staðinn, og gerði hann mjer jafnframt að skyldu, að selja aldrei hestinn, en þó kvað hann mig mega láta hann burt í skiptum, ef sámilegir kostir væru í boði.“

Konungur tók þá frammí fyrir Indverjanum og mælti: „Eg er fús til hverra skipta, sem vera skal. Þú veizt, að ríki mitt er stórt, og eru í því mýmargar borgir, miklar, völdugar, auðugar og fjölbyggðar; máttu kjósa þjer eina af þeim til óbundinnar og æðlangrar eignar.“

Þetta þókti hirðmönnum konunglega mælt, en Indverjinn hugsaði hærri, og fór því fjærri, að honum þæktti sjer fullboðið „Herra!“ sagði hann, „eg fæ ekki fullþakkað drengskap yðvarn og stórmennsku. En fyrirgefið mjer dirfsku mína, — eg get ekki látið yður fá hestinn, nema þjer giptið mjer dóttur yðar.“

Allir hirðmenn þeir, er með konungi voru, ráku upp skelli-

hlátur, þegar þeir heyrdu þessa geipilegu kröfu, en Fírus Schach, sem var elztur sona hans og ríkiserfingi, varð fokreiður. Konungurinn sjálfur reiddist eigi, og var rjett að honum komið, að gefa Indverjanum dóttur sína, til þess að fá ósk sinni frammgengt. Ekki gat hann samt komið til neinnar niðurstöðu, hvað úr skyldi ráða. Sá Fírus á föður sínum, að hann var í efa um, hverju hann ætti að svara Indverjanum, og var hann hræddur um, að hann kynni að taka þeim kosti, sem boðinn var, en það þókti honum vera konungi sjálfum og þeim systkynum til háðungar.

Hann mælti: „Reiðstu mjer ekki, konungur, þó eg spyrji, hversvegna þú getur verið að hugsa þig lengi um, að þversynja þessum óskammfeilna flökkumanni, þessum fyrirlitlega loddara, sem nú þegar gerist vongóður um, að verða tengdasonur hins voldugasta konungs á jarðríki. Bið eg þig hugleida, hvernar skyldu þjer ber að gata við sjálfan þig, börn þín og vora göfugu forfeður.“

„Son minn!“ ansaði konungur, „vel fer þjer, að þú leggur slíkt kapp á að geyma orðstír ættar vorrar óskertan; en þú hyggur ekki svo sem vera ber að ágæti hestsins, og ekki kemur þjer það heldur til hugar, að ef eg hafna boði Indverjans, þá mun hann leita til annara, sem ekki verða eins tiltektasamir um ráðahaginn. Mundi eg verða frá mjer af örvæntingu, ef annar konungur gæti hrósað sjer af því, að hann hefði látið sjer farast stórmannlegar, og eignast hest þenna, sem að minni hyggju er hin frábærasta og undrunarverðasta gersemi í öllum heimi. Ekki segi eg samt með berum orðum, að eg vilji veita honum það, er hann fer fram á. Hann er ef til vill ekki svo allshendis búinn að ráða þetta með sjálfum sjer, fyrst hann er svo gífurlega heimtufrekur, og er eg fús á að veita honum hvað, sem vera skal, að undanskilinni dóttur minni. En áður enn eg lýk ályktarorði á kaup þessi, þækti mjer gaman, ef þú skoðaðir hestinn og reyndir hann, svo að þú gætir sagt mjer álit þitt á honum. Tel eg víst, að eigandinn muni leyfa þjer það.“

Flestum mun vera gjarnt að hafa góða von um það, sem þeim er hugleikið, og þókti Indverjanum líklegt, að konungur mundi ekki skýlaust hafna boði sínu, og kynni sonur hans að verða sjer meðmæltur; gekk hann því að hestinum til merkis um, að hann fús-

lega vildi láta að óskum konungs, og gerði sig líklegan til að hjálpa kóngssyni á bak og kenna honum að stýra hestinum. Fírus stökk á bak hestinum með frábærum finleik, og þáði ekki hjálp Indverjans nje tilsögn, en jafnskjótt sem hann var seztur í söðulinn, og stóð fast í stigreipunum, þá snjeri hann naddinum, einsog hann hafði sjeð Indverjann gera áður. Í sama vetfangi þaut hesturinn burt með hann, eins fljótt og ör flýgur hraðast af streng, þegar hinn fimasti og sterkasti bogmaður skýtur, og var hann samstundis horfinn öllum úr augskýnn, sem viðstaddir voru. Mændi konungur upp í loptið, en sá ekkert frammar til sonar síns nje hestsins; Indverjinn varð óttasleginn út af atburði þessum, og fleygði sjer flötum fram fyrir hásaetið, svo að konungur gat ekki annað enn litið hann augum og veitt honum áheyrn.

„Herra!“ mælti hann. „þjer sáuð sjálfur, að sonur yðar var svo bráður á sjer, að mjer gaíst ekki tími til þess að kenna honum, að stýra hestinum. Hann ætlaði að sýna, að hann þyrfti ekki minna ráða til að svífa í lopt upp, úr því hann einusinni hafði sjeð til mín; en hann veit ekki, hvernig á að snúa hestinum við, til þess að hann hverfi aptur í þann stað, er hann kom frá. Bið eg yðar hátígn því að láta mig vera lausan við alla ábyrgð, hvað sem honum kann að vilja til.“

Konungur varð hugsjúkur mjög af orðum þessum, og skildi þegar, að sonur sinn mundi vera í ógurlegum háska, ef það væri satt, sem Indverjinn sagði, að það væri annar leyndardómur, hvernig hestinum yrði vikið til heimfarar. Spurði hann, því hann hefði ekki kallað til hans, undireins og hann sá hann hverfa á burt.

„Herra!“ svarði Indverjinn, „þjer sáuð sjálfur, með hvílíkum geysilhræða hesturinn þaut burt með son yðar. Varð eg svo skelk-aður af því í fyrstu, að eg gat ekki talað, en er eg fjeck aptur málið, var hann kominn lengra burt enn svo, að hann gæti heyrt til mín. Og þó hann hefði heyrt til mín, þá mundi hann samt ekki hafa getað snúið hestinum við, fyrst hann ekki vissi vjel þá, er til þess skal hafa. Vonandi er samt, að hann í vandræðum sínum sjái annan nadd, sem á hestinum er, og snúi honum; þegar það er gert, líður hesturinn hóglega ofan til jarðar, og má þá stýra honum með taumunum, hvert sem vera skal.“

Þetta var viturlega mælt af Indverjanum, en konungurinn var kvíðasfullur út af háska þeim, er sonur hans var í, og mælti: „Setjum nú, að sonur minn finni hinn naddinn, þó mjög sje það hæpið, og hafi þá aðferð, sem þú greindir frá, þá er samt ekki sagt, að hesturinn líði ofan til jarðar; hann getur stept sjer ofan í flugabjörg eða sjóinn, þar sem hann er dýpstur.“

Indverjinn reyndi að hughreysta hann og sagði honum, að hesturinn flygi lopt og lög og dytti aldrei niður í sjó; bæri hann jafnan þann, sem ríði honum, þangað er hann vildi. Sagði hann, að svo framarlega sem kóngsson sæji hinn naddinn, mundi hesturinn hlýða honum, og ekki fara í annan stað enn þangað, sem hjálpar væri von.

„Hvernig sem því nú er varið, þá get eg ekki lagt trúnað á orð þín, og skal það varða lífi þínu, ef sonur minn ekki kemur aptur heill á hófi að þriggja mánaða fresti, eða eg sæ vissa fregn um, að hann sje á lífi.“ Skipaði hann um leið, að taka Indverjann fastann og flytja hann í þrönga díblissu, en sjálfur settist hann fyrir í höll sinni, og var næsta sorgbitinn út af því, að Núrúshátíðin hafði orðið svo hörmulega endaslepp, bæði fyrir sjálfan hann og hirðina.

Nú vikur til þess, er fyrr greindi, að Fírus sviptist á burt með geysihraða, og var hann að tæpri stundu liðinni kominn svo hátt upp í loptgeiminn, að hann missti sjónar á öllu fyrir nedan sig, og urðu fjöll og dalir sem ein jafnsljetta. Ætlaði hann nú að hverfa aptur og hjelt, að ekki þyrfti annað enn að snúa naddinum á gagnstaðan veg og víkja hestinum við með taumunum, en það tjáði ekki, og bar hesturinn hann alltaf áfram með sama hraða. Þókti honum það undrum gegna, og margsnjeri hann naddinum fram og aptur; skildi hann nú, hvílíkt glappaskot það hafði verið, að stíga á bak hestinum, og láta ekki Indverjann segja sjer fyrst, hvernig ietti að stýra honum. Hann sá þegar, í hvílíka hættu hann var kominn, en ekki örvílnaðist hann samt, heldur rannsakaði hann vandlega höfuð og makka hestsins, og fann hann annan nadd undir hægri eyranu. Snjeri hann honum og tók þá hesturinn jafnskjótt að berast ofan til jarðar, og fór þráðbeint, einsog hann hafði

gert, þegar hann tókst í lopt upp, nema hvað nú var miklu minni ferð á honum.

Á því svæði jarðarinnar, er Fírus nú sveif yfir, var náttsett fyrir hálfri stundu, þegar hann fann naddinn og snjveri honum. En með því hesturinn alltaf leið lengra og lengra niður með hann, þá hvarf og sólin sjónum hans, og gerðist niðamyrkur umhverfis hann. Var nú ekki til þess að hugsa, að hann gæti sjeð sjer út hentugan stað til að fara af baki, heldur varð hann að gefa hestinum lausan tauminn og þreyja þolinmóður, þangaðtil hann stæði kyrr, þó hann væri hálfhræddur um, að hann kynni að setja sig niður í óbyggðir, vatnsföll eða regindjúp hafsins.

Hesturinn staðnæmdist nú loksins, og var þá liðið af miðnætti: fór kóngsson af baki, og var næsta máttlíttill, því hann hafði einskis neytt síðan daginn áður. Fór hann nú að skygnast eptir, hvernig umhorfs væri þar, sem hann var niður kominn, og sá hann, þó myrkt væri, að hann var staddur á flatpaki glæsilegrar hallar, en handrið af marmara var allt umhverfis. En er hann hafði kannað stað þenna betur, fann hann rið nokkurt, er lá niður í höllina og kom að hurð, er opin var í hálfa gátt. Mundu fáir aðrir, enn Fírus, hafa verið svo árædnir, að fara ofan riðið, slíkt helmyrkur sem þar var niðri, og þartil óvíst, hvort vinir eða óvinir yrðu á vegi hans; en það ljét hann ekki aptra sjer. Eg ætla ekki að gera neinum mein, hugsaði hann með sjer, og þeir, sem fyrst sjá mig vopnlausan, munu hafa svo mikla manngæzku til að bera, að þeir veita mjer áheyrn áður enn þeir ráðast á mig. Lauk hann nú hurðinni alveg upp og fór að því sem hljóðlegast, gekk hann síðan gætilega ofan og varaðist að láta sjer verða fótaskort, svo að enginn skyldi vakna. Einhverstaðar við riðið kom hann að dyrum salar nokkurs, og var ljós í honum; hleraði hann þá, og heyrði hrotur margra manna, er lágu í fasta svefni. Gekk hann inn í salinn, og sá við skriðljós eitt, að þetta voru svartir geldingar, og lá hver þeirra með skínandi sverð við stöðu. Mátti af því ráða, að þeir mundu vera verðir einhverrar drottningar eða kóngsdóttur, einsog líka raun varð á. Svefnherbergi kóngsdóttur var næst við salinn, og stóðu dyrnar á því opnar; fortjald hjekk fyrir dyrum úr hinu

smágjörvasta silki, og sást í gegnum það, að skínandi bjart var fyrir innan.

Kóngsson gekk hljóðlega að fortjaldinu, og vöknudu ekki geldingarnir; brá hann tjaldinu frá og gekk inn í svefnherbergið. Var það hið skrautlegasta, og prýtt með konunglegri viðhöfn, en því gaf kóngsson lítinn gaum, þar sem hann var í slíkum vanda staddur, heldur hneigðist athygli hans að öðru, sem nú var meira undir komið. Hann sá rúm nokkur, og stóð eitt þeirra á palli, en hin á gólfi. Hvíldi kóngsdóttir í pallrekkjunni, en ambáttir hennar í hinum rúmunum. Enda sá Fírus skjótt á þessum virðingar mun, hvar kóngsdótturinnar sjálfrar væri að leita. Gekk hann því að hvílu hennar, án þess að vekja hana eða ambáttir hennar, og þókti honum hún svo afbragðs fögur, þegar í fyrsta álitu, að hann varð frá sjer numinn.

Mikil undur! hugsaði hann með sjálfum sjer, ætli forlögin hafi leitt mig hingað til þess, að eg skyldi glata frelsi mínu, sem eg hingaðtil hef varðveitt? Á eg ekki víst að verða þræll, þegar hún lykur upp augum sínum, því í ljóma þeirra mun hin frábæra fegurð hennar fyrst verða fullsjen? Og samt á eg ekki annars úrkosti, því eg get ekki snúið aptur hjeðan, nema svo, að eg verði sjálfum mjer að bana; enda dregur nú nauðsyn til.

Þessar voru hugleiðingar Fírusar, og lagðist hann nú niður á knje; ermi kóngsdóttur lafði niður, og sá á arminn fannhvítan og fagurlega ávalan; tók kóngsson hægt í yzta jadar linsins og lauk þá kóngsdóttir upp augum sínum, og varð orðlaus af undrun, er hún sá svo fríðan yngismann hjá sjer, en ekki sýndi hún á sjer nein hræðslu merki.

Kóngsson sá sig nú ekki úr færi, er svo vel horfðist á; hann laut höfði sínu ofan að góltjaldinu, stóð upp aptur og mælti: „Tignarlega kóngsdóttir! hin frábærustu og fáheyrdustu undur valda því, að þú nú sjer kóngsson frá Persalandi liggja við fætur þína, biðjandi ásjar; í gærmorgun snemma var hann með konunginum föður sínum í glaum og gleði dýrðlegrar hátíðar, en nú er hann í lífsháska staddur á ókunnu landi, nema þú af drengskap þínum og miskunsemi veitir honum fulltingi. Eg sárbæni þig, tilbeiðsluverða

kóngsdóttir! og treysti eg því, að þú munir ekki synja mjer. Miskunarlaust hjarta getur ekki verið samfara slíkri segurð og hátign.“

Yngismey þessi, sem Fírus ávarpaði þannig, var elzta dóttir Bengalakonungs; hafði hann látið gera höll þessa handa henni skammt frá höfuðborginni, og dvaldi hún þar einatt, til að njóta sælu sveitalífsins. Hlýddi hún með blíðu á orð kóngssonar, og sagði með vinsemd: „Vertu óhræddur, kóngsson! þú ert ekki kominn í villumannabyggðir. Gestrisni og mannást eiga hjer ekki síður heima enn á Persalandi. Og ekki þarf eg að veita þjer þá vernd, er þú til mæltist; þú áttir hana þegar vísa í höll þessari, já! í öllu ríkinu, og máttu trúa orðum mínum.“

Kóngsson ætlaði að þakka henni fyrir gæzku hennar og miskunn, og hneigði sig því djúpt, en hún gaf honum ekki málrúm, heldur hjelt hún áfram ræðu sinni og mælti: „Að vísu er mjer næsta hugleikið, að heyra þig segja frá undrum þeim, er öllu því. að þú hvarfst hingað á svo stuttum tíma frá höfuðborg Persalands, og komst allt að hvílu minni, þrátt fyrir gæzlu varðmannanna; en eg þykist vita, að þú munir þurfa hressingar við, og með því þú ert mjer kær gestur, þá vil eg heldur biða til morguns, og skipa ambáttum mínum, að vísa þjer til eins af herbergjum mínum; veita þjer góðan beina og láta þig njóta þar hvíldar, þangaðtil þú verður betur fær um, að segja mjer sögu þína, og seðja forvitni mína!“

Ambáttirnar höfðu vaknað undireins og kóngsdóttirin, og urðu þær forviða, er þær sáu hann standa við höfðalag hennar, því þær gátu ekki skilið, hvernig hann hefði komist þangað, án þess að vekja þær eða geldingana; en jafnskjótt sem þær heyruð vilja kóngsdóttur, brugðu þær við og fóru í fót sín; gerðu þær því næst einsog fyrir þær var lagt. Tók hver þeirra eitt af vaxljósum þeim; er loguðu í herberginu. og er Fírus hafði kvatt kóngsdóttur. þá gengu þær á undan honum, en sumar skunduðu út í búrið eða eldhúsið. Þó nú áliðið væri, þá leið samt ekki á löngu, áður þær komu með allskonar dýra rjetti handa honum; var óspart framreitt, en hann át einsog honum ljek lyst til. Þegar hann var mettur, báru þær af borði, og sýndu honum marga skápa, sem

höfðu allt það að geyma, er hann þarfnaðist, en að því búnu skildu þær við hann, svo hann gæti lagzt til hvíldar.

Kóngsdóttirin bengalska var svo frá sjer numin af fríðleika, vitsmunum og kurteisí kóngssonar, þó ekki hefðu þau talast lengi við, að hún hafði ekki getað sofnað aptur, og lá ennþá andvaka, þegar ambáttirnar komu og ætluðu aptur að leggjast til svefns. Spurði hún, hvort þær hefðu fengið honum allt það, er hann með þurfti, og í öðru lagi, hvernig þeim litist á hann. Þegar þær höfðu leyst úr fyrri spurningunni, mæltu þær ennfremur á þessa leið: „Kóngsdóttir! við vitum ekki, hvert álit þjer sjálfar hafið á honum; en við mundum telja yður sæla, ef að konungurinn faðir yðar gipti yður svo elskulegum kóngssyni. Í Bengals hirð á hann sjer engan jafningja, og valla mun nokkur finnast í nágranna löndunum, sem yður sje eins samboðinn og hann.“

Kóngsdóttur þókti vænt um, er þeim fórust þannig orð, en ekki vildi hún birta hugarþel sitt, og skipaði hún þeim að þegja. „Þið vitið ekki, hvað þið þvaðrið,“ mælti hún, „gangið nú til hvílu, og lofið mjer að sofna aptur.“

„Óðara enn kóngsdóttir var komin á fætur morguninn eptir, settist hún við borð sitt og fór að búa sig í skart. Hafði hún aldrei fyrri lagt sig svo í líma með að skreyta höfuð sitt og búa sig, sem nú gerði hún, og aldrei hafði hún lítið jafn opt í skuggsjána, eða reynt svo mjög á þolinmæði ambátta sinna með því að láta þær breyta hinu sama, hvað eptir annað.“

„Eg sá það reyndar,“ sagði hún við sjálfa sig, „að kóngssyninum leizt ekki svo illa á mig í náttserk mínum. En hvað mun nú verða, þegar hann sjer mig í allri minni dýrð?“

Nú setti hún upp höfuðdjásn, er ljómaði af hinum stærstu og og skærustu demöntum, og lagði men um háls sjer, girði sig belti og bjó sig armböndum; voru allir þessir skartgripir hennar skreyttir demöntum og fjarska dýrmætir. Möttull hennar var úr dýrasta vefnaði frá Indlandi, sem engum hæfir, nema konungum og konungabörnum; var sá litur á möttlinum, sem bezt átti við hörundsbragð hennar. Þegar hún hvað eptir annað hafði skoðað sig í skuggsjánni, og spurt ambáttir sínar hverja um sig, hvort nú væri nokkurs á vant, þá lét hún spyrja, hvort kóngsson væri risinn úr rekkju. Efaði þúsund og ein nótt. III.

hún ekki, að hann mundi vilja hafa tal af sjer, og sendi honum því þau boð, að hún mundi sjálf koma, og kvaðst hún hafa sínar ástæður til þess.

Kóngsson svaf svo lengi fram eptir, að hann vann það upp á deginum, sem hann hafði misst af nóttinni, og var hann nú fullkomlega búinn að ná sjer eptir hina erfiðu loptferð. Um það leyti, sem hann var fullklæddur, kom ein af ambáttunum og bauð honum góðan dag í nafni kóngsdóttur. Og áður hún gæti sagt honum erindi sitt, spurði hann, hvort hann mætti koma á fund kóngsdóttur og votta henni lotningu sínu. Skilaði þá ambáttin því, er fyrir hana hafði verið lagt, og svaraði hann: „Kóngsdóttir hefur yfir mjer að segja, og ber mjer að gera hennar vilja.“

Þegar kóngsdóttir heyrði, að kóngsson væri reiðubúinn að fagna sjer, þá gekk hún á fund hans. Mæltu þau fyrst kurteislega hvert til annars, og bað kóngsson hana mikillega að fyrirgefa sjer, að hann hefði glapið henni svefn, en hún spurði, hvernig honum hefði sofnað um nóttina, og hvernig honum líði; því næst settist kóngsdóttir í legubekk og kóngsson hjá henni, en samt ekki mjög nærri, fyrir lotningar sakir.

Þá tók kóngsdóttir þannig til máls: „Eg hefði að vísu getað látið þig koma í herbergið, þar sem þú komst að mjer sofandi í fyrri nótt. En höfuðsmanni geldinganna er heimilt að koma þangað, þegar honum gott þykir, en hingað mun hann ekki koma án míns leyfis; þókti mjer því betra, að fara hingað til þín, þar sem enginn getur glapið okkur; gekk mjer og bráðlæti til, því mig langar ákast til að vita, hverjum undrum eg á það að þakka, að mjer auðnaðist að sjá þig. Eg sárþæni þig því, að gera svo vel og verða við tilmælum mínum.“

Kóngsson sagði henni nú ítarlega frá Núrushátíðinni á Persalandi og hinum merkilegu sjónarleikum, sem við hana tíðkast. Því næst sagði hann henni frá töfrahestinum og öllu því, er eptir fór, svo sem fyrr er frá greint; lauk hann þar frásögninni, er hann vakti kóngsdóttur. „Þarf eg nú ekki að segja þjer lengur sögu mína,“ mælti hann, „og er nú það eitt eptir, að þakka þjer fyrir gæzku þína og göfuglyndi, og biðja þig að gefa mjer í skyn, hvernig eg á að votta þjer þakklátsemi mína fyrir svo mikla velgjörð. Eptir

Þjóðarrjetti er eg nú þræll þinn, svo að eg er ekki sjálfum mjer ráðandi, og á eg þá ekki annað eptir, enn hjarta mitt. En hvað segi eg? Hjarta þetta á eg ekki framar, — þú hefur tekið það frá mjer með fegurð þinni og yndisleik, en eg heimta það ekki aptur, því það er bezt komið hjá þjer. Leyf mjer því að segja þjer það, að eg kalla þig ekki síður drottningu hjarta míns enn vilja.“

Þetta sagði Fírus með slíkum svip og málróð, að kóngsdóttur gat enginn efi verið á því, að fegurð hennar hafði haft þau áhrif á hann, sem hún óskaði. Þókti henni því kóngsson alls ekki rasa fyrir ráð fram, þótt hann svo bráðlega bæri fram ástarjátningu sína. Hún roðnaði við, en það var ekki til annars, enn að gera hann ennþá fegurri og elskulegri í augum kóngssonar.

Þegar kóngsson var þagnaður, tók hún þannig til máls: „Mikla unun hafði eg af því að heyra þig segja frá svo kynlegum og fá-heyrdum hlutum, en ekki gat eg að mjer að gert, að hrollur kom yfir mig, þegar eg hugsaði til þess, að þú sveifst svo hátt í loptgeimnum, og þó eg reyndar sæji þig hjá mjer heilan á hófi, þá fíór hræðslan samt ekki af mjer, fyrr enn eg heyrði, að þú komst klaklaust ofan á þak hallar minnar. Þykir mjer vænt um, að svo vel vildi til, að þú hittir mig, og að mjer gafst færi á að kynnast þjer; mundir þú hvergi hafa komið, sem þjer hefði verið betur fagnað. Mjer væri því mikil skapraun, ef eg gæti trúað því, að þú kallaðir þig þræl minn í fullri alvöru; hygg eg fremur, að þú hafir sagt það af kurteisí. Getur þú ráðið það af viðtökum þeim, er þú fjekest í gær, að þú ert hjer jafn frjáls, og við hirðina á Persalandi. En hvað hjarta þitt snertir,“ mælti hún ennfremur, og var auðheyrt á henni, að hún mundi ekki synja kóngssyni ástar — „þá munt þú valla hafa varðveitt það óbundið til þessarar stundar, og þækti mjer því illt, ef eg ginnti þig til að sýna þeirri konu ótryggð, sem þú hefur kosið þjer til handa.“

Fírus ætlaði þá að sverja kóngsdóttur, að hann hefði óbundnar hendur, hvað ástir snerti, en rjett sem hann mundi ljúka munni sundur, þá kom einu af ambáttunum og sagði, að nú væri miðdegisverðurinn á borð borinn. Fyrir glöp þessi varð ekki af því, að þau birtu hvert öðru vilja sinn með berum orðum; spillti það engu til, því þeim mundi báðum hafa orðið kynlega við, enda var þess

og engin þörf, því kóngsdóttirin treysti fullkomlega hreinskilni kóngssonar, og þó að hún ekki hefði skýlaust talað, þá gat hann samt ráðið svo mikið af orðum hennar og ástríku viðmóti, að allt var á bezta vegi.

Herbergisambátt kóngsdóttur dró nú dyratjaldið frá, og stóð hún þá upp úr sæti sínu og kóngsson sömuleiðis; sagði hún honum, að hún fyrir þá sök hefði látið búa venju fyrr til miðdegisverðar, að hún hefði verið hrædd um, að hann hefði haft illan kvöldverð daginn áður. Leiddi hún hann síðan inn í glæsilegan sal; var þar upp reitt borð, og stóð á því fjöldi ágætra rjetta. Þegar þau voru sezt niður, tóku ambáttir kóngsdóttur, sem bæði voru margar og skrautlegar búnar, að skemmta þeim með söng og hljóðfæraslætti, og hættu þær ekki fyrr enn máltíðin var á enda. Var það næsta fígur sönglist, og ljét ekki herra enn svo, að þau kóngsson og kóngsdóttir trufludust ekki í samtali sínu. Gekk ekki á öðru enn því, að þau lögðu beztu bitana hvert fyrir annað og kepptust við, að sýna blíðu og kurteisí, en ástir þeirra hvers um sig fóru sívaxandi. miklu fljótar, enn þó þau hefðu verið saman undir fjögur augu.

Loksins stóðu þau upp og leiddi þá kóngsdóttir gest sinn inn í stórt og glæsilegt herbergi, sem var himinblátt og logagyllt að innan; var allur búnaður þess hinn skrautlegasti. Settust þau þar í legubekk, og var inndælt að horfa þaðan yfir aldingarðinn; dádíst kóngsson að hinum fjölbreyttu jurtum og trjárunuum, er blómguðust í garði þessum; var það allt mjög frábrugðið því, er hann hafði sjeð á Persalandi, en engu ófegurra.

„Eg hjelt áður,“ mælti kóngsson. „að hvergi væru dýrðlegar hallir og inndælir aldingarðar, er samboðnir væru tign.konunganna. nema á Persalandi, en nú sje eg, að hvervetna þar, sem miklir konungar eru, kunna þeir að reisa sjer bústaði, sem hæfa tign þeirra og veldi, og þó þeir sjeu næsta ólíkir bæði að byggingarlagi og öðru, þá eru þeir samt líkir að stærð og viðhöfn.“

Þá mælti kóngsdóttir: „Með því eg enga hugmynd hef um hallirnar á Persalandi, þá get eg ekki lagt neinn dóm á þenna samanburð þinn, en þó þú sjert hreinskilinn maður og einlægur, þá get eg samt valla trúað því, að samjöfnudurinn sje allskostar nákvæmur, og munt þú víst mæla svo fyrir kurteisis sakir. En ekki

vil eg samt hniðra höll minni nje óvirða hana í þínum augum; þú hefur betra skyn á slíku enn svo, að þú kveðir upp rangan dóm. En það segi eg þjer sannast, að mjer þykir hún næsta lítillfjörleg í samanburði við höllina konungsins, hans föður míns, því hún er miklu stærri, fegurri og skrautlegri. Skalt þú segja mjer, hvernig þjer þykir hún vera, þegar þú ert búinn að skoða hana; því fyrst þú einusinni af tilviljun ert kominn að höfuðborg ríkis þessa, þá munt þú víst vilja sjá hana og koma á fund föður míns, svo að hann geti sýnt þjer alla þá sæmd, sem þú átt skilið fyrir tignar sakir og atgjörfis.“

Þannig vakti hún löngun hjá kóngssyninum frá Persalandi til að sjá konungshöllina í Bengal, og koma á fund föður hennar; var hún jafnframt vongóð um, að þegar konungur sæji svo fríðan, vitran og algjörvan kóngsson, þá mundi hann ef til vill gera sjer kost á að gíftast honum. Taldi hún víst, að kóngsson mundi allfús til ráðsins, og gæti hún þannig fengið ósk sinni frammengt, án þess að breyta móti síðsemdar reglum þeim, er henni bar að gæta, einsog kóngsdóttur, sem í öllu sýndist hlíta vilja föður síns.

En kóngsson svaraði ekki einsog hún hafði við búizt. „Kóngsdóttir!“ mælti hann, „eg efa ekki, að konungshöllin í Bengal sje fegurri enn þín, fyrst þú segir að svo sje. Þar sem þú gerir mjer kost á að ganga fyrir konunginn föður þinn, þá mundi það vera mjer sönn gleði, og meira að segja, mjer mundi þykja það hin mesta virðing. En dæm þú nú sjálf um, hvort það sje ráðlegt, að eg komi fyrir sjónir svo völdugs konungs einsog umkomulaus flagari, og án þess föruneytis, sem tign minni hæfir.“

Beiddi hún hann að vera áhyggjulausan, hvað það snerti, ef hann annars vildi ganga á fund hans; kvaðst hún skyldu gefa honum svo mikið fje, sem hann þyrfti til að fá sjer föruneyti, svo frítt, sem hann óskaði sjer. Gat hún þess, að nóg væri þar fyrir af persneskum kaupmönnum, og þyrfti hann ekki annað enn að velja úr þeim í sveit handa sjer; mundi hún geta orðið honum vel sæmandi.

Fírus sá gjörla, hvað kóngsdóttur bjó í skapi, og varð hún honum enn hugþekkari, er hann sá þenna vott elsku hennar; en þótt hann væri heillaður af ástinni, þá gleymdi hann samt ekki skyldu sinni. Svaraði hann því hiklaust: „Eg fæ ekki fullþakkað

þjer slíkt vináttuboð, og mundi eg feginn þiggja það, ef ekki væri eitt til fyrirstöðu, en það er hugsýki sú, sem eg get að hafi þyrmt yfir föður minn, er eg hvarf honum svo sviplega. Eg mundi sýna mig ómaklegan góðsemi þeirrar og viðkvæmni, sem eg ávallt hef að notið af honum, ef eg ekki hið bráðasta leitaði heim til hans aptur, til þess að firra hann áhyggjum hans. Meðan eg hef átt því láni að sagna, að tala við svo^{er} elskulega kóngsdóttur, sem þú ert, hefur hann eflaust kvalizt af dauðans angist, og er nú líklega orðinn úrkula vonar um að sjá mig nokkurntíma framar. Veit eg, að þú munir vorkenna mjer, og láta á það sannast, að það væri vanþakklæti af mjer og jafnvel hinn versti glæpur, ef eg ekki þegar með heimkomu minni frelsaði hann frá dauða, því eg mundi búa honum bana með oflangri burtveru. Ef þú að svo búnu hyggur mig maklegan þeirrar sæmdar, að verða eiginmaður þinn, þá mun mjer auðsókt, að fá leyfi hjá honum, til að fara hingað aptur, því hann hefur ávallt heitið því statt og stöðugt, að eg skyldi hafa óbundið frjálsræði, hvað kvonfang mitt snerti; kem eg þá ekki sem ókunnugur gestur, heldur einsog kóngsson, og býð eg þá Bengals konungi þann kost í nafni föður míns, að gera samband milli ríkjanna með hjúskap okkar. Mun honum eflaust koma ráð þetta til hugar, þegar eg segi honum, hversu vel og drengilega þú tókst mjer í vandræðum mínum.“

Kóngsdóttir var vitrari enn svo, að hún nauðaði lengur á kóngssyni, og beiddi hann að ganga á fund Bengals konungs eða gera nokkuð það, er stríddi móti sóma hans og skyldu. En samt varð hún mjög áhyggjufull útaf því, að hann ætlaði svo fljótt í burt, og var hún hrædd um, að ef hann færi svo fljótt, þá mundi hann ekki efna heit sitt, heldur gleyma sjer alveg, þegar hann hefði sig ekki framar fyrir augum. Þetta vildi hún koma í veg fyrir, og svaraði því: „þegar eg mæltist til, að þú gengir á fund föður míns, þá ætlaði eg enganvegin að hrinda mótbárum þínum, sem voru á gildum ástæðum byggðar, og komu mjer ekki óvænt. Hefði mjer búið það í skapi, þá hefði eg sjálf orðið jafn sek og þú; en allt fyrir það get eg ekki fallist á, að þú farir svo bráðlega heim. Gerðu það fyrir orð mín, að vera hjer að minnsta kosti svo

lengi, sem þú þarft, til að kynna þjer land þetta, svo að þú getir sagt greinilega af því við hirðina í Persalandi.“

Kóngsdóttirin ætlaði með orðum þessum að fá Fírus til að vera lengur, og hugðist þá mundu geta heillað hann enn betur með töfrum ástarinnar og fegurðar sinnar, svo að heimfýsi hans dofnaði smámsaman, þó nú væri hún næsta áköf, og mundi hann að lokum ráðast í, að ganga á fund föður hennar. Enda varð sú raunin á, að kóngsson gat ekki synjað henni, þar sem hún hafði tekið honum svo vel; hugsaði hún nú ekki um annað, enn að gera honum dvölina sem unaðsamasta með öllum þeim skemmtunum, er hugsagt gátu.

Eptir þetta gekk ekki á öðru í marga daga, enn dýrðlegum hátíðum, dansfundum, söngleikum, veizlum og veitingum, skemmtigöngum í aldingarði hallarinnar og veiðum í dýragarði nokkrum, er þar var nálægt; voru í honum allskonar hirtir og önnur veiðidýr, sem heima eiga á Bengals landi, og var það hættulaus skemmtun fyrir kóngsdóttur, að veiða þau.

Í hvert skipti, sem hætt var að veiða, hittust þau kóngsson og kóngsdóttir einhverstaðar í dýragarðinum, og var þar breidd undir þau stór ábreiða með sessum, svo að þau hefðu gott og hagfellt sæti. Hvíldu þau sig þar, er þau voru þreytt eptir veiðarnar, og ræddu um sínu sinni hvað. Einkum reyndi kóngsdóttir að koma Fírus til að ræða um auð og veldi, stærð og stjórnarhagi Persaríkis, í því skyni, að sjer gæfist tilefni til að tala um Bengals land og gylla það fyrir honum; hjelt hún að honum þannig mundi hneigjast hugur til að lengja dvölina.

En það fór gagnstætt. Fírus ágætti mjög Persaland, en þó ýkjulaust; sagði hann henni af stærð þess, veldi og auðlegð, hversu það væri völdugt til hernaðar, og sækta verzlun bæði á sjó og landi til hinna fjarlægustu staða, sem hún ekki þekkti suma hverja; væri þar fjöldi stórborga, sem allar væru eins fjölbyggðar og höfuðborg ríkisins; kvaðst hann sjálfur eiga margar hallir í þeim, og búa þar til skiptis eptir því, sem árstíðum hagaði, og gæti hann þannig notið eilífrar vorblíðu. Fannst kóngsdóttur mikið um þessa lýsingu hans, og áður hann lauk máli sínu, var hún komin á þá trú, að Bengalsland stæði langt á baki Persaríkis. Beiddi hann hana að segja sjer kosti Bengalalands, og gat hún valla fengið af

sjer að verða við tilmælum hans. Var þá auðheyrt, að hún með ásettu ráði gerði lítið úr öllu því, sem hennar landi mátti telja til gildis, og skildi kóngsson, að hún mundi svo fús að fara með sjer til Persalands, að hann þyrfti ekki annað enn að nefna það við hana. Samt þókti honum ráðlegast að fresta því, þangað til hann væri búinn að vera nógu lengi hjá henni, svo að hún gæti ekki með neinum rjetti dvalið sig lengur, og aptrað sjer frá því að fara heim aptur til föður síns, einsog skyldan bauð honum.

Þannig var nú Fírus í heila tvo mánuði hjá kóngsdótturinni, og ljet í öllu að vilja hennar; naut hann allra þeirra skemmtana, sem hún veitti honum, einsog hann hugsaði ekki um annað, enn að eyða aldri sínum í glaum og gleði. En er tími þessi var á enda, beiddi hann hana í fullri alvöru að leyfa sjer að fullnægja skyldu sinni, sem hann hælzt til lengi hafði slegið slöku við; ítrekaði hann jafnframt heit sitt, að hann skyldi tafarlaust koma til hennar aptur með slíku föruneyti, sem sjer og henni væri samboðið, og biðja Bengals konung að gipta sjer hana.

„Þú vilt ef til vill ekki trúa orðum mínum,“ mælti hann, „og ræður af þessari orlofsbæn minni, að eg sje líkur hinum brigðlyndu elskhugum, sem gleyma unnustum sínum, undireins og þær eru úr augsýn þeirra. En til þess að sýna þjer það, að ást mín er einlæg og fölskvalaus, sem von er á, þar sem þú ert svo yndisleg og elskar mig jafnt sem eg elska þig, þá mundi eg dirfast að bjóða þjer þann kost að fylgjast með mjer, ef eg ekki væri hræddur um, að þú kynmir að styggjast.“

Fírus sá, að kóngsdóttir roðnaði við og sýndi engin þykkju merki á sjer, þótt hugur hennar væri á hvörfum, og mælti hann þá: „Ekki þarft þú að kvíða því, að faðir minn synji samþykkis eða taki þjer öðruvísi enn vel, — því mátt þú treysta. En Bengals konungur mætti þá vera allur annar, enn þjer hefur sagzt frá, og mundi varna sjálfri þjer friðar og farsældar, ef hann ekki tæki vinsamlega á móti sendiherrum þeim, sem faðir minn mun senda til þess að biðja hann samþykkis.“

Kóngsdóttir svaraði engu, heldur þagði hún og horfði til jarðar, svo að af því mátti ráða, að hún mundi fús að fara með kóngsyni til Persalands. Fjekk henni ekki annað áhyggju enn það, að

hún hjelt, að kóngsson kynni ekki svo vel til að stýra hestinum, sem þurfti, og var hún hrædd um, að þau kynnu að komast í viðlíka vandræði og hlotizt höfðu af fyrstu tilrauninni. En Fírus hughreysti hana og sagði að henni væri óhætt að treysta sjer, því hann kynni eins vel að stýra hestinum og Indverjinn sjálfur.

Nú var undir því komið, að þau gætu farið svo leynt á stað, að engum yrði minnsti grunur á; tókst þeim það eptir óskum. Morguninn eptir, skömmu fyrir sólarupprás, gengu þau bæði upp á garðshjallann, meðan allir sváfu fasta svefni í höllinni. Snjeri Fírus hestinum í áttina til Persalands og bjó svo um, að kóngsdóttir gæti sezt fyrir aptan sig; stje hann á bak og hún á eptir; þreif hún dauðahaldi um hann, svo að hún væri því óhultari, en hann snjeri því næst naddinum, og sendist hesturinn þá burt með þau í loptinu; þaut hann áfram með sama flýti, og vant var, en Fírus stýrði honum vel, og sá hann höfuðborg Persaríkis að hálfri annari stundu liðinni. En ekki ljét hann hestinn líða með sig niður á hallarplássid, þar sem hann hafði farið á stað, heldur sveif hann ofan til lystihallar nokkurrar, skammt frá borginni, og fóru þau þar af baki. Leiddi hann kóngsdóttur inn í fegursta herbergið, og sagði, að nú færi hann á fund föður síns, til þess að búa allt undir, svo að henni yrði fagnað með vegsemd, einsog henni væri samboðið, og kvaðst hann mundu koma aptur að vörmu spori. Skipaði hann umsjónarmanni hallarinnar, sem var þar nærstaddur, að veita henni allt það, er hún þyrfti, en fyrst og fremst skyldi hann bera morgunverð á borð handa henni.

Fírus lætur nú söðla hest og ríður til borgarinnar. Gladdist fólkið, sem varð á vegi hans, er það sá hann heim kominn, og bauð hann velkominn með fagnaðarópi sínu. Gekk hann nú inn í ríkisráðið, sem var á fundi, og hittist svo á, að soldáninn faðir hans var þá að veita mönnum áheyrn; var soldán og ráðherrarnir sömu-leiðis í sorgarbúningi, og höfðu þeir borið hann frá þeim degi, er töfrahesturinn hvarf burt með Fírus. Faðmaði konungur son sinn með feginstárum, og spurði hann, hvað orðið væri af hesti Indverjans.

Fírus sagði honum frá háska þeim, er hann hafði í ratað, og hinum vinsamlegu viðtökum, sem hann fjekk hjá kóngsdótturinni í

Bengal; kvað hann hana hafa lofzt sjer, og með því hann hefði ábyrgzt henni samþykki föður síns, þá hefði hún fylgzt með sjer til Persalands. „Nú er hún,“ mælti hann, „í einni af lystihöllum þínum; skildi eg hana þar eptir, og bíður hún vitneskju um það, hvort heit mín muni verða að markleysu eða ekki.“

Að svo mæltu fleygði Fírus sjer fram fyrir fætur föður síns, til þess að hræra hjarta hans, en hann aptraði honum frá því, faðmaði hann á ný og mælti:

„Sonur minn góði! eg geld jákvæði mitt til þess, að þú gangir að eiga kóngsdótturina frá Bengal, og mun eg enda fara til móts við hana, votta henni þakklátsemi mína, einsog maklegt er, fylgja henni síðan til hallar minnar og halda brullaup ykkar í dag.“

Þegar soldán hafði búizt til að fara á fund kóngsdóttur, þá skipaði hann mönnum að leggja niður sorgarklæðin og hefja gleðihátíð mikla; skyldi þeyta lúðra og berja bumbur og leika á önnur hernaðar söngtöl. Bauð hann og að leiða Indverjann úr díblissunni á sinn fund, og er hann var kominn, sagði hann: „Eg lagði hapt á þig, svo eg hefði höfuð þitt að veði fyrir lífi sonar míns, og mundi það þó hafa verið lítil hefnd, og ekki nægt til að stilla heipt mína og harm. Lofaðu guð fyrir, að eg hef hann aptur fundið. Far nú, tak hest þinn og kom aldrei í mína auglýsningu fram.“

Þeir sem sóktu Indverjann í díblissuna, höfðu sagt honum frá því, að Fírus var aptur kominn, og hafði haft kóngsdóttur heim með sjer á töfrahestinum; gátu þeir þess og, hvar hann hefði skilið við hana seinast. Nú er hann heyrði, að soldán ætlaði að sækja hana, þá hugsaði hann sjer þegar að verða fyrri til enn þeir fæðgar. Fór hann því til umsjónarmannsins í lystihöllinni og sagði honum, að soldán Persalands og sonur hans hefðu sent sig til að sækja kóngsdótturina frá Bengal; kvaðst hann eiga að reiða hana gegnum loptið og færa hana soldáni, sem biði hennar á plássinu fyrir framan höll sína; ætlaði soldáninn að láta hirð sín og borgarlýðinn í Schiras hafa gaman af að horfa á sjón þessa.

Umsjónarmaðurinn þekkti Indverjann; vissi hann, að soldán hafði látið setja hann í varðhald og trúði honum því heldur, sem hann nú sá hann frjálstan. Gekk hann fyrir kóngsdóttur, og

brá hún fljótt við, er hún heyrði, að Fírus hafði sent hann, gerði hún því fúslega það, er hún hugði vera hans vilja. En Indverjinn hlakkaði undir niðri, er illræði hans varð svo vel ágengt, stje á bak og ljet umsjónarmanninn hjálpa kóngsdóttur til að setjast fyrir aptan sig; því næst snjeri hann naddinum, og svifu þau nú hátt upp í hæðir. Þá samstundis lagði Persakonungur á stað frá höll sinni með alla hirðina, en Fírus skundaði á undan og ætlaði að búa kóngsdóttur undir komu hans. Gerði því Indverjinn það af ásettu ráði, að hann flaug yfir borgina með herfang sitt, til þess að storka soldáni og syni hans, og hefna sín fyrir, að hann ranglega hafði verið í varðhald settur.

Soldán kannaðist þegar við ránsmanninn, enda var ekki hægt að villast á honum, og ljet hann staðar numið, nær því hamstola, sem von var, því ómögulegt var að hefna þessarar opinberu og óheyðu háðungar. Sendi hann Indverjanum tóninn ásamt hirðmönnum sínum, og báðu þeir honum allra óbæna og sárbölfuðu honum; heyrði hann að vísu til þeirra upp í loptið, en hirti lítið um heitingar þeirra, og fór leiðar sinnar eptir, sem áður.

Konungurinn snjeri nú heim aptur og var frá sjer af heipt, er hann ekki mátti hefna þessarar skelfilegu skapraunar. En nærri má geta, hversu Fírus hefur sárnað, þegar hann með eigin augum sá Indverjann hverfa burt með kóngsdótturina, sem hann elskaði svo ákasta, að hann mátti eigi án hennar lifa. Fjekk þessi sviplega sjón honum svo mikils, að hann varð sem höggdofa. En hestinn með Indverjanum og kóngsdótturinni bar svo fljótt úr augsýn, að honum gafst ekki tími til að ráða með sjer, hvort hann ætti að hundskamma Indverjann eða aumkva unnustu sína, og biðja hana fyrirgefa sjer, að hann hefði ekki gætt hennar betur, þar sem hún hafði sýnt honum svo óumræðilega elsku með því að hlýða vilja hans.

Hvað var nú til ráða? Átti hann að hverfa aptur til hallar föður síns og láta þar bugast af árangurslausum harmi, án þess að taka sjer nokkuð fyrir hendur, til að frelsa kóngsdótturina og refsa ránsmanninum? Drenglyndi hans, áræði, og elskan vörnuðu honum þess, og fór hann því leiðar sinnar til lystihallarinnar.

Þegar hann kom þangað, gekk umsjónarmaðurinn, sem hafði

látið Indverjann leika á sig, til móts við hann; fleygði hann sjer grátandi fyrir fætur honum og játaði, að hann væri dauða verður fyrir glæp þann, er hann hugðist sekur í, og kvaðst reiðubúinn að láta lífið fyrir sverði herra síns.

„Stattu upp!“ mælti kóngsson, „eg gef þjer enga sök á því, að kóngsdóttirin var numin burt, heldur sjálfum mjer og heimsku minni. Útvegaðu mjer nú munkaklæði þegar í stað, en varastu að segja, að þau sjeu handa mjer.“

Nálægt lystihöllinni var munklífi eitt, og var forstjóri þess góðkunningi umsjónarmannsins. Fór umsjónarmaðurinn til hans og skrökvaði því upp, að einn af embættismönnum konungs, sem hann ætti mikið að þakka, væri kominn í ónáð, og kvaðst vildu hjálpa honum til að strjúka burt. Með þessu móti fjekk hann heilan munkaklæðnað, og færði kóngssyni.

Fírus bjóst nú munkaklæðum, og tók með sjer öskjur fullar af perlum og demöntum, sem hann reyndar hafði ætlað að gefa kóngsdóttur; en nú ætlaði hann að verja þeim til útgjalda á ferð þeirri, er hann tók sjer á hendur. Lagði hann á stað frá höllinni, þegar náttsett var, og vissi ekki sjálfur, hvert halda skyldi, en í því var hann fastráðinn, að koma ekki svo aptur, að ekki hefði hann kóngsdótturina með sjer.

Nú er það að segja af Indverjanum, að hann hagaði þannig gangi töfrahestsins, að hann kom tímanlega sama dag í skóg nokkurn, skammt frá höfuðborg konungsríkisins Kaschmir. Var hann þá orðinn næsta svangur, og hjelt fyrir víst, að kóngsdóttirin væri það líka; fór hann því af baki í skóginum og skildi hana eptir á grasblett einum, hjá tærri uppsprettulind. Mundi kóngsdóttir fegin hafa notað tækifærið til að flýja, er hann gekk á burt, því hún var hrædd um, að illmennið kynni að beita við sig ofríki, en með því hún lítið sem ekkert hafði nærzt um morguninn, þegar hún kom til lystihallarinnar, þá var hún svo máttfarin, að henni var nauðugur einn kostur, að hal da kyrru fyrir. Var hún nú með öllu hjálparvana og átti engu að treysta nema hugþrýði sinni; var það fastur ásetningur hennar, að láta heldur lífið, enn verða kóngssyni ótrú. Þegar Indverjinn kom aptur, þá ljet hún hann ekki þurfa að bjóða sjer optar enn

einusinni að taka til matarins, heldur át hún með góðri lyst og hresstist skjótt; svaraði hún honum óhrædd, er hann tók að leita á hana með óskammfeilnu tali eptir máltíðina. Óguaði Indverjinn henni hvað eptir annað, og sá hún, að hann ætlaði að taka sig nauðuga; spratt hún þá upp til að veita honum móttöðu og hljóðaði hástöfum upp yfir sig. Í sama vetfangi kom flokkur riddara sem heyrðu hljóð hennar, og slóu þeir hring um hana og Indverjann.

Það var soldáninn í Kaschmir með föruneysi sínu, sem kominn var; hafði það viljað kóngsdótturinni til hamingju, að hann fór þar um skóginn, er hann kom heim af dýraveiðum, og reið undir eins á hljóðið. Spurði hann Indverjann, hvað manna hann væri, og hvað hann ætlaði sjer með konuna. Varð Indverjanum þá sú vanhyggja, að hann sagði, að hún væri kona sín, og þyrfti enginn að hlutast til um deilu þeirra.

Kóngsdóttirin vissi ekki tign og virðingu þess manns, sem nú var kominn henni til frelsis, þegar svo mikið reið á; lýsti hún Indverjann lygara að því, er hann hafði sagt, og mælti: „Herra! guð hefur sent yður mjer til hjálpar; miskunið nauðstaddri kóngsdóttur, hver sem þjer eruð, og trúið ekki svikara þessum. Guð forði mjer frá því, að vera kona þessa indverska illmennis. Hann er svívirðilegur fjölkynngismaður, og í dag svipti hann mjer burt á töfrahestinum þarna frá unnusta mínum, syni Persakonungs.“

Meira þurfti ekki til þess, að soldán tæki orð hennar trúanleg. Enda fannst honum mikið um, hversu hún var fríð og tignarleg yfirlitum, og viknaði hann af tárur hennar. Hún ætlaði að segja meira, en soldán gaf því engan gaum, heldur varð hann, einsog von var, svo reiður útaf ósvífní Indverjans, að hann undireins ljet menn sína slá hring utanum hann og hálshöggva hann. Varð þeim eigi mikið fyrir því, þar sem Indverjinn var vopnlaus, og gat ekki komið vörn fyrir sig.

Nú var kóngsdóttur borgið fyrir ásókn Indverjans, en þá byrjaði önnur kvölin, sem ekki var betri. Soldán ljet fá henni hest, og hafði hana með sjer til hallar sinnar; fjekk hann henni þá herbergi, sem næst gengu þeim, er hann sjálfur bjó í, og þar að auki ambáttir margar og geldinga, er vera

skyldu varðmenn hennar. Fylgdi hann henni þangað sjálfur, og ætlaði hún að þakka honum, en hann varð fyrri til orða og mælti: „Kóngsdóttir! þjer munuð víst þurfa hvíldar, og skal yður nú vera frjálst að njóta hennar. Á morgun munuð þjer verða betur fyrir kallaðar að segja mjer frá hinu kynlega æfintýri yðar.“ Að svo mæltu gekk hann á burt.

Kóngsdóttirin var nú óumræðilega glöð, er hún svo fljótt hafði frelsazt úr hættunni, og vonaði hún, að soldán mundi verða svo drenglyndur, að senda sig aptur til kóngssonarins persneska. undireins og hún segði honum frá ástum þeirra, og beiddi hann þess. En öðru var nær, enn að von þessi ætti að rætast, því soldán hafði ásett sjer, að drekka brullaup til hennar daginn eptir. — Ljet hann boða það snemma morguns, að brúðkaupshátíð færi í hönd, og glumdi ekki aðeins höllin, heldur gjörvöll borgin, af hvellum lúðragangi og drynjandi bumbum, auk annar glaummikilla hljóðfæra. Vaknaði kóngsdóttir við þenna háværa hljóðleik, og datt henni ekki í hug nje hjarta, hvað hann átti að þýða. Kom nú soldán á fund hennar og spurði, hvernig henni liði; sagði hann henni, að hljóðfærasláttur þessi boðaði brúðkaups fögnuð þeirra beggja, og beiddi hana að taka þátt í honum; sló þá slíkum ótta yfir hana, að hún fjell í óvit.

Ambáttir kóngsdótturinnar, sem við voru, stumruðu nú yfir henni, og leitaðist soldán sjálfur við að lífga hana, en það tókst ekki svo fljótt. En er hún loksins raknaði við, þá ljet hún einsog hún væri orðin óð af öngvitinu, og gerði hún það til þess, að hún ekki þyrfti að svíkja Fírus, með því að giptast soldáninum í Kaschmir. Tók hún því að tala mesta óráð, sem hvergi átti sjer stað, og rauk upp, einsog hún ætlaði að fljúga á soldán, svo að honum brá mjög, og varð hann næsta áhyggjufullur útaf þessu hryggilega atviki. En er hann sá, að hún vitkaðist ekki aptur, þá fól hann hana gæzlu ambáttanna, og skipaði þeim að hjúkra henni sem best, og hafa aldrei augun af henni. Spurði hann allan daginn öðru hverju, hvernig henni liði, og var honum jafnan sagt, að hún væri eins og fyrr, eður þá, að henni vesnaði heldur enn batnaði. Um kvöldið þókta svo, sem hún yrði ennþá óðari, enn fyrr um daginn,

og hlaut soldán nú að verða afhuga hnossi því, er hann hafði vænt sjer um nóttina.

Næstu dagana talaði kóngsdóttir óráð einsog fyrri og sýndi á sjer önnur vitfirringar merki, svo að soldán varð að leita ráða hjá hirðlæknum sínum. Ráðguðust þeir sín í milli um þetta, og svöruðu því, að þesskonar veikindi lýstu sjer margvíslega, og leggðust ýmist ljett eða þungt á; tækist stundum að lækna, en stundum ekki, en ekki gætu þeir svo víst á kveðið, hvað að kóngsdóttur gengi, fyrr enn þeir sæju hana. Bauð soldán þá, að geldingar skyldu fylgja þeim inn til hennar, einum í einu, þannig að þeir færu í röð eptir mannvirðingum.

Þetta hafði kóngsdóttir sjeð fyrir, og óttaðist hún, að ef lækarnir kæmu nærri sjer og þreifðu á lífæðinni, þá mundi enda hinn óreyndasti sjá, að veiki hennar væri uppgærd ein. Í hvert skipti sem lækni kom til hennar, þá ljet hún sem hún yrði bandóð, og gerði sig líklega til, að klóra hann í framan, ef hann kæmi nær, og þorði enginn að eiga það á hættu. Nokkrir voru þeir, sem þóktust öðrum snjallari, og hrósuðu sjer af því, að þeir þyrftu ekki annað enn að sjá sjúklinga til að vita, hvað að þeim gengi; rjeðu þeir henni til að neyta ýmsra heilsudrykkja, og tók hún þá inn ummælalaust, því það stóð í hennar valdi að gera sjer upp veikindin, svo lengi sem henni þókti henta, enda vissi hún, að meðöl þessi gátu ekki orðið henni til skaða.

Soldán sá nú, að hirðlæknum varð ekkert ágengt með að lækna kóngsdóttur, og leitaði hann því til lækna höfuðborgarinnar, en allur þeirra lærdómur, lagkænska og reynsla komu að engu haldi. Sendi hann þá eptir hinum frægustu læknum, sem voru í öðrum borgum ríkisins. Ekki tók kóngsdóttirin þeim betur, enn hinum fyrri, og urðu læknisdómar þeirra með öllu árangurslausir. Þá gerði hann loksins út sendimenn, er fljótir voru í förum, til næstu ríkjanna og þangað, sem konungur þeirra dvöldu með hirð sína; ljet hann leita ráða hjá hinum nafnfrægustu læknum, sem þar voru. Lofaði hann að borga ferðakostnað þeirra, er kæmu til höfuðborgarinnar í Kasehmír, og skyldu þeir fá mikil verðlaun í tilbót, ef þeir gerði kóngsdóttur heila meina sinna. Læknarnir tókust nú ferð þessa á hendur, en enginn þeirra gat hælt sjer af því, að honum

heppnaðist betur, enn innlendu læknumum, að útrýma geðveiki kóngsdótturinnar, enda var það list og kunnáttu þeirra ofvaxið, þar sem allt var komið undir vilja hennar.

Meðan þetta gerðist, hafði Fírus kóngsson ferðast um mörg lönd í munkaklæðum, og komið í hinar helztu borgir þeirra; var ferðin næsta erfið og sjekk það honum mikillar áhyggju, að hann ekki vissi nema að hann hefði farið allt aðra leið enn þá, sem vænlegust var, til að fá frjettir af unnustu sinni. Tók hann vandlega eptir öllum fregnum og nýmælum, sem gengu manna á milli, þar sem hann fór um, og heyrði hann loksins í stórborg einni á Indlandi, að tíðrætt var um kóngsdóttur eina frá Bengalsríki, sem soldáninn í Kaschmír hefði ætlað að eiga, og var sagt, að hún hefði orðið vitstola á brúðkaupsdegi sínum. Gat hann sjer undir eins til, að þar mundi sú, er hann leitaði að, og þókti honum það því líklegra, sem hann aldrei hafði heyrt, að Bengalskonungur ætti nema eina dóttur, þá er hann unni.

Nú lagði hann á stað til höfuðborgarinnar í Kaschmír, og er hann var þangað kominn, þá settist hann að í gestgjafahúsi einu; heyrði hann þar samdægris alla sögu kóngsdótturinnar frá Bengalslandi og hin hryggilegu og helzt til maklegu afdrif Indverjans, sem hafði numið hana burt á töfrahestinum. Gekk hann nú alveg úr skugga um, að hjer væri ekki um aðra kóngsdóttur að ræða, enn þá, er hann leitaði að, og þókti honum ekki kyn, þó hinn mikli kostnaður soldáns til lækninganna hefði orðið árangurslaus.

Þegar kóngsson hafði spurzt fyrir um allt þetta, þá ljet hann daginn eptir búa til læknisgerfi handa sjer; fór hann í það, og gekk um strætin einsog lækni; var skegg hans næsta sítt, því hann hafði látið það vaxa á leiðinni. Löngunin eptir að sjá kóngsdóttur teygði hann rakleiðis til hallar soldáns; kvaðst hann vildu tala við einn af embættismönnum í hirð konungs. Var honum þá vísað til æðsta dyravarðar og sagði hann, að hann yrði ef til vill kallaður vittíringur, þar sem hann ætlaði sjer að lækna kóngsdótturina frá Bengal, eptir að svo margir nafnfrægir lækna höfðu frá gengið; en samt vonaðist hann, að sjer mundi þess auðið verða. fyrir krapt nokkurra leyndardómsfullra meðala, sem hann hefði reynt.

Dyravörðurinn bað hanu þá velkominn, og kvað sol-

dáni mundu ánægju að sjá hann; mundi hann veita honum afar-mikil verðlaun, sem samboðin væru örlæti hans, ef honum skyldi heppnast að gera kóngsdóttur alheila meina sinna. „Bíðið mín stundarkorn,“ mælti hann, „eg kem undireins til yðar aptur.“

Nú hafði langur tími liðið svo, að enginn læknir hafði komið; þókti soldáni það illt, og var hann því næstum úrkula vonar um, að hann nokkurntíma mundi sjá kóngsdóttur albata, og geta sýnt, hversu ákast hann unni henni, með því að eiga hana. Skipaði hann því æðsta dyraverði að leiða fyrir sig læknirinn, sem kominn var, og var þá kóngssyninum persneska fylgt á fund hans í læknis-búningnum.

Soldán mælti engum óþarfa orðum, heldur vjek hann þegar til efnisins og sagði honum, að kóngsdóttir gæti enga lækna sjeð, svo að ekki kæmu yfir hana vitleysuköst, og vesnaði henni jafnan við þau. Eptir það ljet hann kóngsson fara inn í klefa einn, sem var uppaf herbergi kóngsdóttur; var grindagluggi á honum, og mátti þaðan sjá ofan til hennar. Sat hún grátandi og söng vísur nokkrar, er lýstu harmi hennar og örvæntingu út af því, að hún var um eilífið skilin frá unnusta sínum, er hún elskaði svo innilega. Viknaði Fírus, er hann sá hana svo aumkvunarlega á sig komna, og þurfti þá ekki ljósari einkenna til að sjá það, að veikindi hennar voru uppgerð, og að henni gekk ekkert annað enn ást á honum til þess að leggja slíka þvingun á sig. Gekk hann nú frá fylgsni sínu og sagði soldáni, að meinsemd kóngsdóttur væri ekki ólæknandi, en ef hann ætti að lækna hana, þá yrði hann að tala við hana í ein-rúmi; og hvað það snerti, að hún hefði orðið óð, er hún sá hina lækna, þá kvaðst hann vona, að hún mundi taka sjer betur.

Soldán ljet nú ljúka herbergisdyrum kóngsdóttur upp fyrir honum; gekk Fírus inn, og hjelt hún vegna búningsins, að hann mundi vera læknir; spratt hún þá upp og óð upp á hann með heitingum og fátýrðum. En hann gaf því engan gaum, heldur færði hann sig svo nálægt henni, að enginn gat heyrt mál hans, nema hún ein.

„Kóngsdóttir!“ sagði hann, „eg er ekki læknir. Kannastu við mig í öllum bænum, — eg er hinn persneski kóngsson, og er eg kominn til að frelsa þig.“

Þúsund og ein nótt. III.

Kóngsdóttirin sefaðist, er hún heyrði málróð hans og bar kennsl á yfirbragð hans, þrátt fyrir skeggið síða, er torkennndi hann; brá þá gleðiljósi yfir ásjónu hennar, einsog títt er, þegar hinar innilegustu óskir vorar rætast yfir von fram. Kom fögnuðurinn henni svo óvart, að hún var langa stund orðlaus; sagði Fírus henni þá, hversu hann hafði orðið örvæntingarfullur, þegar Indverjinn nam hana burt upp í opið geðið á honum; hefði hann þá ráðið úr að segja skilið við allt og fara að leita hennar, hvar sem hún kynni að vera niður komin, og reyna að hrífa hana úr greipum illmennisins. Hefði sjer nú loksins fyrir heppilega tilviljun, og eptir langa ferð og leiðinlega, auðnast að finna hana aptur í höll soldáns. Beiddi hann hana því næst að segja sjer í stuttu máli allt, sem henni hefði til viljað, frá því hún var numin burt; kvaðst hann þurfa að vita það, svo að hann gæti tekið upp það ráð, er bezt hlýddi, og sjeð svo fyrir, að hún ekki kveldist lengur undir harðræði soldáns.

Kóngsdóttir sagði honum þá í skjótu bragði, hvað sig hefði hent, frá því er þau skildu, og spurði hann því næst, hvort hún ekki vissi, hvað orðið væri af töfrahestinum. Kvaðst hún ekki vita það, en svo mikið hefði hún sagt soldáni, að hún traudlega gæti ætlað, að hann hefði vanhirt hestinn. Efaði Fírus ekki heldur, að soldán mundi geyma hestinn vandlega, og sagði hann kóngsdóttur, að nú væri það áform sitt, að flytja hana á honum til Persalands. Töluðu þau sig saman um, hvernig þau skyldu fara að að öllu, og var það hans ráð, að hún skyldi leggja niður náttklæði þau, er hún nú var í, en búast næsta dag, einsog hún hefði átt vanda til fyrr meir, svo að hún gæti fagnað soldáni tilhlýðilega, þegar hann kæmi með hann inn til hennar; en reyndar þyrfti hún ekki að tala við hann; gekk nú Fírus burt að svo búnu.

Soldán varð afarglaður, er Fírus sagði honum, hversu kóngsdótturinni hefði brugðið við hina fyrstu vitjun sína. Morguninn eptir tók kóngsdóttir honum svo, að hann sannfærðist um, að ekki hafði minna horfið til batnaðar enn kóngssyni sagðist frá, og hugði hann nú vera beztan lækni í heimi. Ljet hann fögnuð sinn í ljósi við kóngsdóttur, er hann fann hana á svo góðum vegi, að vænlegt þókti um fullkominn heilsubata; lagði hann ríkt á við hana,

að styrkja af sinni hálfu viðleitni þessa afbragðslæknis, svo að hin göða byrjun mætti leiðast til farsællegs enda, og skyldi hún í alla staði treysta honum. Að svo mæltu gekk hann á burt og beið ekki svars.

Fírus, sem hafði fylgt soldáni inn í herbergi kóngsdóttur, varð honum nú samferða, og biður hann fyrirgefa sjer, að hann dirfðist að spyrja, hverjum fádæmum það sætti, að kóngsdóttir frá Bengalslandi væri komin til Kaschmír, sem var svo geysilangt frá áttögum hennar. Ljet hann sem hann vissi af engu, og hefði einskis, orðið vísari af kóngsdóttur, til þess að samtál þeirra snjerist að töfrahestinum, og soldán gerði uppskátt, hvað orðið væri af honum. Honum gat, sem von var, ekki dottið í hug, hvað kóngssyni gekk til að spyrja, og lagði hann því enga launung á, að hann geymdi töfrahestinn í fjehirzlu sinni einsog aðra gersemi, þó hann reyndar ekki vissi lag á að nota hann.

„Herra!“ svaraði læknirinn, sem þóktist vera, „af þessu, sem þjer nú sögðuð, hugkvæmist mjer ráð til að gera kóngsdóttur al-bata. Af því hún fluttist hingað á töfrahestinum, þá hefur hún sjálf orðið fyrir aðkenningu af töfrum, og verður því ekki útrýmt nema með reykelsis seið, sem enginn, nema eg einn, þekkir til. Nú ef yðar hátign vill hafa skemmtun af einhverri hinni fágætustu sjón, og unna hirðinni og öllum borgarlýðnum, að njóta hennar um leið, þá látið á morgun bera hestinn fram á mitt hallarplássíð, og eigið að öðru leyti undir mjer. Lofa eg því, að gera kóngsdóttur svo heilbrigða á sál og líkama, sem hún nokkurntíma hefur verið á æfi sinni; skal það fram fara í viðurvist yðar og alls mann fjöldans, og svo að sjón þessi verði eins vegsamleg, og vera þer, þá er tilhlýðilegt, að kóngsdóttir birtist í hinum fegurstu skráðklæðum, með hinu dýrasta gimsteina skarti, sem til er.“ Soldán mundi fúslega hafa gert miklu meira, enn kóngsson bað um, þar sem hann átti von á, að óskum sínum mundi svo bráðlega frammgengt verða.

Snemma næsta morgun var töfrahesturinn eptir hans boði sóktur í fjehirzluna, og reistur upp á miðju plássinu fyrir framan höllina. Barst nú fregn sú um alla borgina, að viðbúnaður þessi væri fyrirboði einhverra stórtíðinda, sem þar mundu gerast, og þusti fólkíð

að úr öllum áttum. Var varðliði soldáns skipað í raðir, til að koma í veg fyrir óreglu alla, og halda stóru svæði auðu umhverfis hestinn.

Nú kemur soldán, og sezt á háan sjónpall með hinum helztu höfðingjum og embættismönnum hirðarinnar, en því næst kom kóngsdóttirin frá Bengals landi með ambáttum sínum; gekk hún að töfra-hestinum, og ljet þær hjálpa sjer á bak honum. En er hún sat fast í söðli, og hafði tekið um taumana, þá ljet læknirinn skipa mörgum kerum, fullum af glóandi kolum, allt í kringum hestinn, og kastaði hann blendingi af hinum beztu reykelsistegundum í hvert ker. Því næst gekk hann þrisvar í kringum hestinn, og var næsta þungbúinn, með niðurlút augu og krosslagðar hendur, og tautaði eitthvað fyrir munni sjer. En er hina þykku og ilmsætu gufu lagði upp af reykelsiskerunum, svo að hesturinn með kóngsdótturinni huldist í einu reykjarskýji, þá sætti hann lagi, varp sjer upp á hestinn að baki hennar og snjeri naddinum; í sama vetfangi hófst hesturinn undir þeim, en Fírus kallaði hárri röddu, svo að soldán mátti heyra:

„Kaschmírs soldán! þegar þú eptirleidis ætlar að eiga kóngsdætur, sem biðja þig ásjár, þá leitaðu fyrst samþykkis þeirra!“

Þannig fann Fírus kóngsdóttur og frelsaði hana; kom hann henni samdægri til höfuðborgar Persaríkis; en nú fór hann ekki af baki hjá lystihöllinni, heldur í miðri konungshöllinni fyrir utan herbergi föður síns. Frestaði soldán brúðkaupi elskendanna ekki lengur enn svo, sem þurfti til að undirbúa veizluna, því hann vildi hafa hana sem mikilfenglegasta og vegsamlegasta, og sýna með því. hversu ráðahagurinn væri sjer að skapi.

Þegar veizludagarnir voru á enda, þá ljet Persakonungur sjer um hugað, að gera út glæsilegan sendiherraflokk á fund Bengalakonungs, til þess að láta hann vita það, er gerzt hafði, og biðja samþykkis hans til tengdanna, sem tókust með ráðahag þessum. Og jafnskjótt sem Bengals konungur vissi alla málavöxtu, þá galt hann jákvæði sitt með gleði, og þóktist vel sæmdur af.

Frá 528. til 557. nætur.

Sagan af Ahmed kóngssyni og álfrkonunni Paríbanú.

Þegar Scheherasade hafði lokið sögunni af töfrahestinum, þá fór hún undireins að segja sögu Ahmeðs kóngssonar og álfrkonunnar Paríbanú. Tók hún á þessa leið til frásagna;

„Herra! soldán nokkur og ættfaðir yðar hátignar hafði um langan aldur ráðið Indíaríki í óraskaðri friðsælu, og veittist honum sá fögnuður á elliárunum, að hann átti þrjá frumvaxta sonu, sem voru sjálfum honum líkir að mannkostum, og bróðurdóttur eina, er hann hafði fóstað; voru þau hvert um sig til hinnar mestu prýði fyrir hirð hans.

Elzti sonurinn hjet Hussain, Alý hjet annar hinn elzti, en bróðurdóttirin Núrúníhar (þ. e. dagsbirta). Hún var dóttir yngra bróður soldáns; hafði hann lagt honum mikið fje til lífeyris á ári hverju, en hann hafði dáið fáum árum eptir að hann kvæntist, og var Núrúníhar þá barn að aldri. Soldán hafði jafnan unnað bróður sínum hugástum, og tók hann því dóttur hans að sjer; lét hann uppfæða hana í höll sinni ásamt sonum sínum þremur. Hún var kvenna fríðust, en jafnframt hinum líkamlega gjörfugleik var hún stórvitur, og svo hreinlíf, að hún bar af öllum kóngsdætrum í þá daga.

Soldáninn, föðurbróðir hennar, hafði ásett sjer að gipta hana burt, þegar hún væri gjafvaxta, og ætlaði þannig að venzlast við einhvern af nágranna konungunum; en sem hann hafði mestan áhuga á þessu máli, þá varð hann þess áskynja, að allir synir hans höfðu lagzt á hugi við hana. Sárnaði honum það, og þó ekki svo mjög fyrir þá sök, að ástir þeirra komu í bága við ráðahag þann, er hann hafði fyrirhugað, heldur mest vegna þess vandhæfis, sem nú var fyrir hendi, að miðla málum milli bræðranna, eða þá að minnsta kosti að koma því til leiðar, að báðir yngri bræðurnir ynnu hinum elzta kvonfangsins. Talaði hann því einslega við hvern um sig, og leiddi þeim fyrir sjónir, að ein mey gæti með engu móti orðið eiginkona þriggja manna, og hlyti ástríða þeirra að verða til mikilla óheilla, ef þeir ekki bældu hana niður.

Það gæles orða hjá þriðri, en sagan af þremur
konungunum (þ. e. þóð. sögu og dómlyri II. bindi
653-67) sje uppfugga af þessari. Jöcesen v.

Reyndi hann með öllu móti að fá þá annaðhvort til að hlíta úrskurði meyjarinnar, hverjum sem hún tæki af þeim þremur, eða þá til að verða henni afhuga, og leyfa henni að giptast einhverjum útlendum konungi.

En er ekkert vann á þrálæti þeirra, þá kallaði hann þá alla á sinn fund og mælti: „Börn mín! með því eg ekki hef getað komið ykkur til að hyggja af bróðurdóttur minni, þó það sje sjálfum ykkur fyrir beztu, en vil þó enganvegin nýta konungsvaldsins til að gefa hana einum fremur enn öðrum, þá hef eg hugsað mjer ráð til að gera ykkur að skapi, og hygg eg, að hið bróðurlega samlyndi ykkar muni óraskað standa, ef þið hlýðið á orð mín og breytið eptir þeim.“

„Það er mitt ráð, að þið ferðist úr landi allir þrír, og fari til síns landsins hver, svo aldrei verði einn á annars vegi. Nú vitið þið, hvílíkar mætur eg hef á sjaldfengnum gripum, og lofa eg að gipta þeim af ykkur bróðurdóttur mína, sem færir mjer hina fágætustu gersemi. Skuluð þið sjálfir bera kjörgripina saman, sem þið komið með, og leggja dóm á þá, og mun ykkur ekki veita örðugt, að skera úr því, hver hlutskarpastur hefur orðið. Til ferðakostnaðar og til að kaupa gripina, mun eg gefa ykkur svo mikið fje, sem virðingu ykkar og ættgöfgi sæmir, en ekki megið þið verja því til föruneysis ykkar nje farangurs. Ef þið gerðuð það, þá munduð þið koma upp um ykkar, hverjir þið væruð, og mundi það gera ykkur miklu erfiðara, að ná tilgangi ykkar, auk þess að þið miklu síður gætuð skoðað það, sem vert er að skoða, og hefðuð þið þá miklu minni not af ferðinni enn ella.“

Bræðurnir voru vanir að hlýða föður sínum orðalaust, og var hver í sínu lagi vongóður um, að sjer mundi auðnast að fá Núrúnshar. Kváðust þeir því fúsir að gera vilja soldáns, og ljet hann þegar greiða þeim fje það, er hann hafði lofað; sama daginn sögðu bræðurnir fyrir um útbúnað allan til ferðarinnar, svo sem þurfa þókti, og kvöddu enda föður sinn, til þess að þeir gætu lagt á stað í býtið næsta morgun.

Nú lögðu þeir á stað, og voru prýðilega útbúnir; voru þeir klæddir sem kaupmenn, og hafði hver þeirra einn áreiðanlegan þjón með sjer í þrælabúningi. Fóru þeir út um sama borgarhlið

og hjeldu til næsta áfangastaður, þar sem vegurinn deildist í þrjár áttir, og hver gat snúið út á sína götu.

Þegar þeir sátu við kvöldverðinn í gestgjafahúsinu, urðu þeir ásáttir um, að ferðin skyldi standa eitt ár yfir, og skyldu þeir aptur finnast í húsi þessu. Skyldi sá, sem fyrst kæmi, biðja beggja hinna, en þeir aptur hans, svo að þeir þrír í einu kæmu aptur til föður síns, einsog þeir höfðu skilið við hann. Næsta morgun um sólaruppkomu föðmuðust þeir, og óskaði hver öðrum farsællegrar ferðar; stigu þeir síðan á hestbak, og reið hver út á sína götu, en ekki varð það, að þeir veldu hina sömu.

Hussain, sem var elztur þeirra bræðra, hafði heyrt mikið látið af Bisnagars ríki, fyrir víðáttu sakir og veldis, auðs og ágætis, og stefndi hann því að Indlands hafi. Var hann þrjá mánuði á ferð með ýmsum lestamönnum, og lá leiðin opt um eyðisanda og hrjóstrugar heiðar, en stundum um frjófsöm og fjölbyggð hjeröð; náði hann loksins til Bisnagar, sem var höfuðborg og konungssetur í ríki því, er fyrr var nefnt; nú heitir sú borg Karnate. Leitaði hann gistingar í gestaherbergi nokkru, sem ætlað var útlendum kaupmönnum; heyrði hann sagt, að kaupmenn hefðu búðir sínar, er fullar væru af allskonar varningi, í fjórum megindeildum borgarinnar, og gekk hann daginn eftir til einnar þeirra. Mitt á milli þeirra gnæfði konungshöllin, og tók yfir mikið svæði. Lá hún einsog í hjarta borgarinnar, sem girð var þreföldum múr allt umhverfis, og voru tvær mílur frá einu borghliðinu til annars.

Hussain gat ekki annað, enn dáðst að borgardeild þessari, er hann nú var kominn í; var hún rúmgóð mjög með mörgum strætum; voru hvellíngur yfir þeim til hlífðar við sólarhita, en samt var vel bjart í þeim. Allar sölubúðirnar voru eins, bæði að stærð og byggingarlagi, og bjuggu allir þeir í sama stæti, er samkyns vöru seldu. Á búðum iðnaðarmanna var að öllu leyti sama skipun Undraðist kóngsson mjög, er hann sá sama varninginn seldan í svo mörgum búðum. Var þar hinn fegursti og smágjörvasti vefnaður frá Indlandi; ljómaði hann af skrautlegustu litum, og voru bæði rósir og hjeraðamyndir ofnar í dúkana, þá var þar og silkivefnaður og gullskotið pell frá Indlandi, Persalandi og öðrum löndum, postulín frá Japan og margskonar gólfábreiður stórar og smáar:

fannst honum svo mikið um allt þetta, að hann vissi valla, hvort hann ætti að trúá sjálfs síns augum. En er hann kom til sölubúða gullsmíða og gimsteinakaupmanna, (því hjer var þessu hvorutveggja slegið saman í eitt), þá undraðist hann stórum, er hann sá, hvílíkt ógrynni gull- og silfur gersema þar var saman komið, og máttu augu hans valla í gegn sjá birtu þeirri, er stóð af perlunum, demöntunum, rúbínunum, smarögðunum og hinum öðrum gimsteinum, sem voru þar til sölu. En þó að kóngsson yrði hissa á auðæfum þessum, er hjer voru saman komin, þá furðaði hann sig samt enn meira á auðlegð landsmanna yfir höfuð að tala, því að undanskildum Bramínum og mustersilþjónum, sem höfnuðu hjegóma heimsins, þá báru allir Indverjar og indverskar konur hálsmen, armbönd og öklaspennur úr gimsteinum og perlum. Gekk það því heldur í augu, sem ljómi þeirra stakk vel af við hinn dökka hörundslit innbúanna.

Þá var enn eitt til nýlundu, er Hussain undraðist mjög, og það var, að strætin úðu og grúðu af mönnum, er seldu rósir. Rjeði hann af því, að Indverjar mundu hafa miklar mætur á blómum þessum, þar sem enginn sást, er ekki gengi með rósakerfi eða rósavönd, og enginn kaupmaður var þar, sem ekki hafði rósaker í sölubúð sinni; lagði því himinsætan ilm um alla þessa hálfu borgarinnar.

Þannig gekk kóngsson úr einu strætinu í annað, og var frá sjer numinn af gersemum þeim, er hann hafði sjeð í borgardeild þessari, en loksins gerðist hann þreyttur, og þursti hvíldar. Ljet hann það í ljósi við kaupmann nokkurn; bauð hann honum þá kurteislega, að koma inn í búð sína og setjast niður, og þekktist Hussain boð hans. Þegar hann var búinn að sitja þar stundarkorn, kom kallari einn með ábreiðu, sem var sex álnir á lengd og breidd, og bauð hana til sölu fyrir þrjátíu gullpyngjur. Kallaði hann þá á manninn og beiddi hann að sýna sjer ábreiðuna, því eptir stærð og gæðum þókti honum hún vera geipilega dýr. Skoðaði hann hana því næst vandlega, og sagði við kallarann, að sjer væri óskiljanlegt, að svo hátt gjald yrði heimtað fyrir jafn litla og óálitlega ábreiðu.

Kallarinn hugði Hussain vera kaupmann og svaraði: „Herra!

þyki yður verðlag þetta vera um of, þá mun fyrst ganga fram af yður, þegar þjer heyrið mig hækka það allt að fjörutíu gullpyngjum; ódýrari læt eg ekki ábreiðuna, og ekki nema eg fái gullið út í hönd.“

„Þá mun verð þetta,“ mælti kóngsson, „vera byggt á einhverri sjerlegri náttúru ábreiðunnar, sem eg ekki þekki.“

„Þjer eigið kollgátuna, herra!“ ansaði kallarinn, „og mun yður ekki þykja þetta ofverð, því það skuluð þjer vita, að hver, sem á ábreiðu þessari situr, getur horfið hvert í heim, sem hann óskar sjer, nær því á svipstundu, og getur ekkert orðið honum til til trafala.“

Kóngssyni kom nú til hugar, í hverjum tilgangi hann hafði tekið ferð þessa á hendur, og hugðist hann ekki mundu geta fært föður sínum fágætari gersemi, enn þessi var.

„Hafi ábreiðan þessa náttúru,“ mælti hann, „þá fer því svo fjærri, að mjer þyki hún ofborguð með fjörutíu gullpyngjum, að eg sjálfur mundi allfús að kaupa hana því verði, og enda gefa þjer gjöf í tilbót, svo þú megir una vel hlut þínum.“

„Herra!“ svaraði maðurinn, „eg hef sagt yður sannleikann, og getið þjer gengið úr skugga um það, þegar þjer eruð búinn að slá við mig kaupum; er það þá sjálsagt, að eg læt yður fyrst reyna ábreiðuna. Nú með því þjer ekki hafið hinar fjörutíu gullpyngjur hjá yður, þá verð eg að fara með yður til gestgjafahússins og taka þar við þeim; munum við því með leyfi húsbóndans ganga í innri búðina. Þar mun eg taka sundur ábreiðuna og breiða hana út, og setjumst við báðir á hana, en þjer skuluð óska, að við hverfum í herbergi yðar í gestgjafahúsinu; verði það þá ekki samstundis, skulu kaupin vera ógild og marklaus. — Hvað gjöfina snertir, þá á seljandinn að greiða mjer ómakslaun; mun eg því þiggja hana einsog hugnun af yðar hendi og kunna yður þökk fyrir.“

Kóngsson treysti ráðvendni kallarans, og sló kaupum við hann með fyrnefndum skilmála; færðu þeir sig síðan lengra inn í búðina með leyfi kaupmanns. Kallarinn tók sundur ábreiðuna, og settust þeir á hana báðir; var það nær því í einni svipan, að kóngsson óskaði, og að þeir báðir voru horfnir heim í herbergi hans í gestgjafahúsinu. Þóktist hann þá ekki þurfa frekari sönnunar fyrir

náttúru ábreiðunnar, og greiddi hann því kallaranum hinar fjörutíu gullpyngjur, auk tuttugu gullpeninga, sem hann gaf honum.

Nú var kóngsson búinn að eignast ábreiðuna, og þókti honum afarvænt um, að hann hafði komizt yfir svo fásjena gersemi, er hann var aðeins nýkominn til Bisnagar; ljek honum nú enginn efi á, að hann mundi fá Núrúníhar, þar sem hann hafði slíkan kostgrip að sýna. Hugði hann ómögulegt, að hinir yngstu bræður sínir gætu haft nokkuð heim með sjer, sem jafnast gæti við gersemi þessa, er hann hafði dottið ofan á af heppilegri tilviljun. Mundi honum nú helzt hafa verið nær skapi, að hverfa frá Bisnagar og láta ábreiðuna flytja sig þangað, er þeir bræður höfðu orðið ásáttir um að finnst aptur, en þá hefði hann orðið að bíða lengi, og rjeði hann því af, að seðja forvitni sína og vera nokkra mánuði um kyrt til að komast í kunningskap við Bisnagars konung, kynna sjer hirð hans og herlið, landslög og landssíðu og hagi alls ríkisins yfir höfuð að tala.

Konungurinn í Bisnagar var vanur að veita útlendum kaupmönnum áheyrn einusinni í viku. Ljezt því Hussain vera kaupmaður, og kom í þeirri veru nokkrum sinnum á fund konungs, til að votta honum lotningu sína, því hann vildi ekki koma fram einsog konungborinn maður; var hann fríður sýnum og stórvitur, og að öllu hinn kurteisasti, og bar hann langt af öðrum kaupmönnum, er fundu konunginn að máli; vjek hann því einkum tali sínu til hans, og spurði hann mjög eptir Indíalands soldáni og ríki hans, hversu það væri auðugt og voldugt, og hvernig landsstjórn færi fram.

Hinum öðrum dögum varði Hussain til að skoða það, sem merkilegt var í borginni eða nágrenni hennar. Var þar mart aðdánlegt, og sá hann meðal annars skurðgoða musteri, sem var næsta einkennilegt, því það var allt af eiri. Grundvöllur mustersins var tíu álnir á hvern veg; fimmtán álnir var það á hæð. Það sem mest prýddi musteri þetta var mannlíkan eitt úr skíru gulli í fullri manns stærð, og voru augun úr rúbínum; þau voru af slíkum hagleik gjör, að þau sýndust líta til allra, sem líkneskið skoðuðu, hvaðan sem þeir horfðu á það.

Annad musteri sá hann í þorpi einu, og var það engu ómerki-legra. Var þar flöt ein, svo sem svaraði tíu dagsláttum að víð-

áttu, og var hún öllsaman einn jurtagarður, alpakinn rósum og öðrum fögnum blómum, en allt umhverfis þenna víða reit var hlaðinn veggur, sem tók manni í brjóst, til þess að varna dýrum inngöngu. Á miðri flötinni var steinstallur, sem svaraði mannhæð, og voru steinarnir svo haglega samskeyttir, að hann sýndist högginn vera af einum steini. Á miðjum stallanum stóð hofið; það var með hjálmþaki og fimmtán álna hátt, svo að það sást víða úr næstu sveitum. Þrjátíu álnir var það á lengd, en tuttugu á breidd. Var það gert af rauðleitum marmara, prýðilega fátum. Hvelving hjálmþaksins var skreytt hinum fegurstu litmyndum í þremur röðum, og var hvervetna í musterinu fullt af málverkum, lágmyndum eða goða líkneskjum. Bæði kvöld og morgun fóru þar blót fram með hindurvítmi mikilli, en á eftir voru leikar og gildi með hljóðfærslætti, dans og sönglist; þeir, sem hofi þessu þjónuðu og bjuggu þar á staðnum, lifðu eingöngu af ölmusum þeim, er pílagrímar gáfu, því af þeim sókti þangað mesti sægur, enda úr hinum fjarlægustu hjerðum ríkisins.

Hussain kóngsson var og staddur við hátíð eina, sem haldin er á ári hverju við hirðina í Bisnagar; þangað eru jarlar skattlandanna skyldir að koma, dómarar úr borgum og Bramínar þeir, sem frægastir eru fyrir lærdóm; eiga sumir þeirra svo langt að sækja, að þeir eru fjóra mánuði á leiðinni. Er ótölulegur sægur Indverja á fundi þessum, sem haldinn er á víðum velli, og er furða mikil að sjá manngrúann, svo langt sem augað eygir.

Á miðjum vellinum var langt og breitt pláss og annarsvegar vegleg bygging, með níu loptum, áþekk sjónpalli, og var hún ætluð konungi ásamt hirð hans og útlendum mönnum, er hann veitir áheyrn einusinni í viku. Var bygging þessi prýdd að innan með mestu viðhöfn og húsbúnaður hinn fegursti, en hið ytra eru dregnar á hana hjeradamyndir, og sáust á þeim allskonar dýr og skorkvikindi, enda flugur og mý, og var það mjög sem lifandi væri til að sjá. Aðrir sjónpallar voru þar fjórloptaðir eða fimmlöptaðir, með viðlíka myndum, og stóðu þeir á hinum þremur hliðum plássins; var það einkennilegt við þá, að þeim var öðru hverju snúið, og urðu þeir þá allt öðruvísi að sjá, en myndirnar breyttust.

Eitt var það á meðal allra þessara fátíðu sjóna, sem knúði

Hussain öðru fremur til að dászt að elju, lagkænsku og hugviti Indverja; það var heljar stór og sterkur fíll, er stóð með fjóra fætur uppi á digrum staur, tveggja fóta háum, og dúði trjónu sína í takt eptir hljóðfæraslættinum. Þá var og annar fíll, viðlíka jötunslegur og hinn, og þókti kóngssyni ekki minna til hans koma; hann stóð á öðrum enda borðs, sem var einsog vippra, en á hinum endanum var heljarbjarg eitt, sem vóg á móti, og hreifði fíllinn sírambandi trjónu sína og allan líkamann eptir hljóðfallinu, allt einsog hinn fíllinn.

Hussain mundi nú hafa getað dvalið miklu lengur við hirðina í Bisnagar, og notið þar skemmtunar af mörgum öðrum undarlegum hlutum, allt til árslokanna, er þeir bræður áttu að finnast aptur. En hann var fullánægður með það, er hann hafði sjeð, og var hugur hans jafnan hjá þeirri, er hann elskaði, og varð honum hvað meiri hugur á henni, er hann hafði eignast ábreiðuna; hugðist hann mundu verða rólegri og nær hamingju sinni, ef skemmra yrði milli hans og Núrúníhar. Borgaði hann umsjónarmanni gestgjafahússins leiguna eptir herbergið og tók til tíma, er hann gæti komið og sókt lykilinn, er hann kvaðst mundu leggja við dyrnar; gekk hann síðan aptur til herbergis síns, en gat þess ekki við manninn, að hann ætlaði burt. Því næst tók hann ábreiðuna, breiddi hana út og settist á hana ásamt þjón sínum, og óðara enn hann af heilum hug hafði óskað þess, að hann væri kominn í herbergið, þar sem hann átti að hitta bræður sína, þá var hann þangað horfinn. Ljet hann þar, einsog hann væri kaupmaður, og beið bræðra sinna.

Alý, annar elzti bróðir Hussains, sem hafði ráðið úr að fara til Persalands, varð samferða lest einni, sem þangað ætlaði; tók hann sig upp með henni á þriðja degi eptir að hann hafði kvatt bræður sína. Náði hann eptir fjöggra mánaða ferð til Schíras, sem þá var höfuðborg Persalands. A leiðinni var hann orðinn kunningi og vinur ymsra kaupmanna, þó ekki gerði hann þeim uppskált, hver hann var, og settist hann að í sama gestgjafahúsinu og þeir.

Daginn eptir fóru kaupmenn að taka sundur varningsstranga sína, en Alý, sem ferðaðist sjer til skemmtunar, og hafði ekki meiri farangur, enn svo, sem brýnust þörf var til, ljet fylgja sjer

þangað í borgina, sem gimsteinar voru til sölu eða gull- og silfur-smíði, gullskotið pell, silkivefnaður, smágjört ljerept og annar dýr og fágætur varningur. Staðurinn þar sem menn verzla með slíkt, er í Schiras kallaður Besistan; það er rúmgóð og ummáls mikil bygging, og hvelving yfir, sem hvílir á sterkum stöðum, og eru búðirnar allt umhverfis þær, eða eptir endilöngum veggjunum, bæði að utan og innan. Gekk kóngsson um allan Besistan, og undraðist mjög, hvílikt ógrynni dýrmætra hluta þar var sett fram til sölu.

Meðal kallara þeirra, sem gengu fram og aptur og buðu ýmsa hluti til sölu, sá hann einn, sem fjekk honum mikillar undrunar; hann hjelt á fílabæins pípu, sem var á að gizka eitt fet á lengd og þumlungs digur, og bauð hana til kaups. Iljelt hann í fyrst-unni, að kallarinn væri ekki með öllum mjalla, en til þess að komast fyrir það, þá gekk hann til kaupmanns nokkurs, er stóð í búið sinni, og mælti: „Herra! segið mjer fyrir alla muni, hvort eg get skakkt til? Er hann heilvita maðurinn þarna, sem býður fílabæins pípu til kaups fyrir þrjátíu gullpyngjur?“

„Hafi hann ekki gengið af vitinu síðan í gærdag,“ ansaði kaupmaður, „þá get eg sagt yður það með sanni, að hann er langbezt viti borinn af öllum hrópurum okkar, og er honum einkum falið á hendur, að selja dýrmæta hluti, af því menn treysta honum. Hvað pípu snertir, þá mun einhver sjerleg náttúra hennar valda því, að hún er þrjátíu gullsjóða virði, og ef til vill meira. Hann mun bráðum ganga hjer fram hjá aptur; getum við þá kallað á hann og þjer spurt hann úr spjörunum. En setjist nú á meðan í legubekkinn hjá mjer og hvílið yður.“

Alý þekktist hið kurteislega boð kaupmannsins, og sat hann skamma stund áður kallarinn kom aptur. Kallaði kaupmaður á hann með nafni, og kom hann þá til þeirra.

Þá sagði kaupmaður við hann: „Svarið þjer manninum þarna, sem ber upp þá spurningu, hvort þjer sjeuð með öllu ráði, þar sem þjer heimtið þrjátíu gullsjóði fyrir svo óalitlega fílabæins pípu. Mjer mundi og þykja það kynlegt, ef eg ekki þekkti vitsmuni yðar.“

Kallarinn vjek sjer nú að kóngssyni og mælti: „Herra! þjer eruð ekki sá eini, sem haldið hefur mig vitskertan vegna pípu

þessarar; en um það getið þjer sjálfur dæmt, þegar eg er búinn að fræða yður um hina sjerlegu náttúru hennar. Væntir mig, að þjer bjóðið þá eins mikið fyrir hana og aðrir, sem í fyrstunni höfðu ekki betri trú á mjer enn þjer.“

Að svo mæltu rjetti hann kóngssyni pípuna og mælti: „Sjáið nú fyrst, herra! að gler er í hverjum enda píunnar. Ef nú litíð er í gegnum annaðhvert glerið, þá sjá menn í sama vetfangi allt, sem menn óska sjer að sjá.“

„Getið þjer fært sönnur á orð yðar,“ ansaði kóngsson, „þá er eg boðinn og búinn til að veita yður fullnað, þar sem eg styggði yður með rangri tilgátu.“

Og er hann hafði tekið við pípunni, þá leit hann á bæði glerin og mælti: „Sýnið mjer, hvar eg á að horfa í gegn, svo eg komist í rjettan skilning um þetta.“

Kallarinn gerði svo, og leit kóngsson í pípuna; óskaði hann, að hann mætti sjá Indíalands soldán föður sinn, og sá hann þá samstundis sitjandi í hásætinu innanum ráðherra sína, heilan á hófi. Nú var honum ekkert kærara, enn Núrúnihar, þegar soldán leið, og óskaði hann því að sjá hana; birtist hún þegar augum hans, þar sem hún sat glöð og kát við skartborð sitt og ambáttir hennar umhverfis.

Nú hafði kóngsson sjeð nóg til þess, að hann sannfærðist um, að pípa þessi væri hinn dýrmætasti kostgripur, ekki aðeins í Schiras, heldur í öllum heimi, og hugðist hann aldrei mundu finna fágætari gersemi, til að hafa heim með sjer úr ferðinni. Sagði hann því við kallarann: „Þar sem eg ljét í ljósi, að yður mundi vits vant, þá tek eg þann dóm minn aptur, og vona eg að þjer kallið það fullar bætur, ef eg kaupi af yður pípuna. Vil eg ógjarna, að hún komist í annara manna hendur, og bið eg yður því að segja, hvað seljandi hefur heimilað yður að láta hana fyrir í minnsta lagi. Þjer þurfið þá ekki að þreyta yður lengur á því að ganga hrópandi fram og aptur, heldur getið þjer komið með mjer og tekið við fjenu.“

Kallarinn sór sig um, að sjer hefði verið bannað að selja pípuna fyrir minna enn fjörutíu pyngjur, og bauðst til að fylgja honum á fund eigandans, ef hann vefengdi orð sín. Alý trúði

honum, og ljét hann fara heim með sjer; greiddi hann honum þar hinar fjörutíu gullpyngjur, og fjekk pípuna í staðinn. Þóktist hann hafa vel keypt, og var feginn mjög, því hann var sannfærður um, það, að bræður sínir mundu ekki hafa fundið neitt svo fágætt og aðdánlegt, og gætu þeir því ekki staðið jafnt við sig að meyjar-málunum.

Nú var honum ekki um annað hugað, enn að kynna sjer hirðina persnesku, og vera þar huldu höfðu, til þess jafnframt að skoða það, er merkilegt var í Schiras, og sjá sig um í nágrenninu, þangað til lestin, sem hann hafði fylgzt með þangað, snjeri heim aptur til Indlands. Bar því saman, að lestin var ferðbúin og hann fullsaddur af kynnisveru sinni, og lagði hann tafarlaust á stað með henni. Gekk ferðin slysalaust, og varð ekkert að meini nema leiðindi og preyta, sem langferðamenn optastnær verða að kenna á, og náði kóngsson farsælega þangað, sem Hussain var fyrir, og biðu þeir nú báðir Ahmeðs bróður síns.

Hann hafði haldið til Samarkand, og hafði einsog bræður hans gengið til Besistan, sama daginn sem hann kom til borgarinnar. Óðara enn hann var inn genginn, kom kallari einn, er hjelt á haglega tilbúnu epli í hendinni, og bauð það til sölu fyrir þrjátíu og fimn gullpyngjur.

Ahmed kallaði til hans og mælti: „Lofið mjer að sjá eplið og segið, hver kraptur eða náttúra fylgir því, þar sem þjer heimtið slíkt afarverð.“

Maðurinn rjetti honum eplið, svo að hann gæti skoðað það, og mælti: „Að ytra álitu er epli þetta að vísu lítilsvert, en þegar hins er gætt, hver náttúra því fylgir, og hversu það er aðdánlega notasælt til líknar mönnum, þá kynni svo að virðast, að það gæti aldrei orðið fullborgað, og mætti það heita sannur sjársjóður. Það er engin veiki svo hættuleg eða banvæn, hvorki illkynjuð kalda, takstingir eða næmar drepróttir, að eplið geti ekki unnið bug á þeim, og gert sjúklinginn á sömu stundu svo heilbrigðan, sem hann aldrei hafi kennt sjer meins á æfi sinni. Og til þess er hinn einfaldasta aðferð, því ekki þarf annað enn að halda eplinu fyrir vitin.“

„Ef þjer segið satt,“ ansaði kóngsson, „þá er eplið furðu náttúrumikið og ómetanlega dýrmætt, en hvernig get eg, sem í

grandleysi hef hug á eplinu, gengið úr skugga um, að ekki sjeu ýkjur eða ósannindi í lofi yðar?“

„Herra!“ svaraði kallarinn, „það veit hvert mannsbarn í Samarkand, og ef þjer spyrjið fyrsta kaupmanninn, sem verður á vegi yðar, þá munuð þjer heyra, að margur er sá, sem nú ekki mundi lífs, ef ekki hefði þetta ágæta epli verið. Það er ávöxtur lærdóms og óþreytandi elju heimspekings nokkurs hjér í borginni; var hann alla æfi vakinn og sofinn í því, að grennzlast eptir náttúru grasa og steina, þangað til honum loksins tókst að búa til lyf þessa; tókst honum svo frábærlega að lækna með henni hjér í borginni, að minning hans mun seint fynrast. Andaðist hann fyrir skömmu síðan svo snögglega, að honum sjálfum gafst enginn tími til að hafa gagn af allsherjarlyf sinni. Ljet hann enga fjármuni eptir sig, og á ekkja hans fyrir mörgum börnum að sjá; hefur hún því loksins ráðið úr að selja epli þetta, til að bæta kjör sín.“

Meðan kallarinn var að segja kóngssyni frá náttúru eplisins, staðnæmdust margir hjá þeim, og sönnuðu flestir það, er hann sagði því til lofs. Kvaðst einn þeirra eiga vin, sem væri svo þungt haldinn, að menn örvaentu honum lífs, og væri því gott tækifæri til að reyna eplið; segir kóngsson þá við kallarann, að hann skuli greiða honum fjórutíu pyngjur fyrir það, ef sjúklingnum batni aðeins af ilm þess. Hafði svo verið lagt fyrir kallarann, að hann mætti láta eplið fyrir þessa upphæð, og tók hann þannig til máls: „Nú munum vjer reyna eplið, og cruð þjer nú þegar orðinn eigandi þess, því eflaust mun það hrífa í þetta skipti, ekki síður enn það hefur gert hingaðtil.“

Tilraunin heppnaðist, og fjeck Ahmed kallarann hinar fjórutíu pyngjur fyrir eplið; beið hann síðan þangað til lest nokkur færi, svo að hann gæti orðið samferða til Indíalands. Þókti honum löng biðin, og notaði hann tímann til að skoða það, sem merkilegt var í Samarkand og þar nærsveitis. Kom hann í dalinn Sogd, sem kenndur er við fljót nokkurt samnefnt; í þeim dal ern engi fögur, lystigarðar og hallir; þar er og mesta nægð allskonar aldina, og er þar næsta unaðsamt um vor og sumar, svo að Arabar telja dalinn með hinum fjórum paradísum heimsins.

Eptir langa dvöl snjeri kóngsson nú til heimferðar með fyrstu

lestinni, sem fór til Indíalands; þrátt fyrir þrautir þær, sem slíkri langferð hljóta að vera samfara, náði hann heilu og höldnu, þangað sem þeir Hussain og Alý voru fyrir og biðu hans.

Alý, sem fyrr var kominn, hafði hitt Hussain fyrir og spurt hann, hvað lengi hann hefði beðið; Hussain sagðist vera kominn fyrir þremur mánuðum.

„Þú hefur þá ekki farið mjög langt,“ segir Alý.

„Að svo komnu,“ ansaði Hussain, „mun eg ekki segja þjer neitt af staðnum, þar sem eg hef verið, en hitt get eg sagt þjer með sanni, að eg var meira enn þrjá mánuði að komast þangað.“

„Ef svo er,“ mælti Alý, „þá muntu ekki hafa taðið þar lengi.“

„Skjátlast þjer í því líka, bróðir minn!“ svaraði Hussain, „eg dvaldi þar í fjóra eða fimm mánuði, og var mjer í sjálfs vald sett að lengja dvölinu.“

„Hafirðu ekki flogið hina leiðina,“ sagði Alý, „þá skil eg ekki, að þú sjert búinn að vera hjer í þrjá mánuði, einsog þú vilt telja mjer trú um,“

„Eg sagði þjer satt,“ ansaði Hussain, „en ráðningu gátu þessarar verður þú að bíða, þangað til Ahmed bróðir okkar kemur; skal eg þá einnig segja þjer, hvaða kostgrip eg kem með úr ferðinni. En það sjer ekki á, að þú hafir flutt mikið heim með þjer, að minnsta kosti sje eg ekki að farangurinn hafi vaxið.“

„Sjálfan sækir háðið heim,“ mælti Alý, „því ef ábreiðu garmurinn er undanskilinn, sem þú hefur breitt yfir legubekk þinn, þá er ekki heldur að sjá, að þú sjert neinu fjölscrúðugri enn áður. En fyrst þú dregur svo mjög dulur á gersemi þá, er þú hefur heim flutt, þá vona eg, að þú takir ekki illa upp, þó eg geri sama.“

Þá mælti Hussain: „Eg met mína gersemi svo langt um fram allar aðrar, hverskonar sem eru, að eg mundi ekki skorast undan að sýna þjer hana, svo að þú játaðir dýrmæti hennar og ljetir sannast á orð mín. En það er betra að við bíðum Ahmeðs bróður okkar; þá getur hver sagt öðrum af láni sínu með meiri nærgætni og stillingu.“

Alý vildi nú ekki deila lengur við Hussain um það, hver þeirra hefði fágætari gersemi að sýna, því hann var sannfærður

um það með sjálfum sjer, að væri pípan ekki betri enn gripur Alýs, þá gæti hún samt með engu móti verið lakari; urðu þeir bræðurnir nú ásáttir um, að hreifa ekki frekara við þessu máli fyrr enn Ahmed kæmi.

Nú verður mikill fagnaðarfundur, er Ahmed hinnir þá bræður sína fyrir; föðmuðust þeir með blíðu og óskuðu hver öðrum til hamingju, er þeir höfðu heilir aptur fundizt þar, sem þeir skildu. Tók þá Hussain fyrstur til máls, einsog sá, er þeirra var elztur. „Bræður góðir! okkur mun seinna veitast nógur tími, svo að hver geti sagt öðrum af ferðum sínum. En ræðum nú um það, sem mest á riður, og með því þið ekki munuð hafa gleymt því fremur enn eg, hversvegna vjer tókumst ferðina á hendur, þá sýnum hverjir öðrum dylgjulaust hluti þá, er vjer höfum heim flutt, og dæmum síðan um, hver hlutskarpastur muni verða eptir úrskurði föður okkar. Skal eg ríða á vaðið, og læt eg ykkur vita, að ábreiðan, sem eg sit á, er gersemi sú, sem eg flutti með mjer frá Bisnagar. Hún er hversdagsleg og óálitleg að sjá, en þegar eg er búinn að segja ykkur náttúru hennar, þá munuð þið undrast því meir og láta á það sannast, að slíks hafið þið aldrei heyrt getið. Því þegar menn sitja á henni, einsog eg geri nú, og óska sjer til einhvers staðar, hvað fjarlægur sem er, þá hverfa menn þangað í sama vetfangi. Eg reyndi hana áður enn eg greiddi hinar fjörutfu gullpyngjur, sem upp voru settar fyrir hana, og þegar eg var fullsaddur af veru minni við hirðina í Bisnagars ríki, þá þurfti eg ekki annara akfæra enn þessa töfradúks, til þess að flytjast hingað aptur með fylgisvein mínum, og getur hann borið um það, hvað lengi við vorum á leiðinni. Ef þið viljið, þá get eg sýnt ykkur raun á þessu; er mjer nú forvitni á að heyra, hvort þið hafið komið með nokkuð, sem jafnast getur við ábreiðu mína.“

Þannig lofadi Hussain ábreiðuna, og er hann var þagnaður, mælti Alý: „Ekki verður því neitað, bróðir kær! að ábreiðan þín er einhver hinn undrunarverðasti gripur, sem til er, ef hún, sem vafalaust er, hefur þá náttúru til að bera, er þú segir. En það muntu játa, að til sjeu þeir hlutir, sem eru eins addáanlegir í sinni tegund, þó ekki verði þeir teknir fram yfir, og það hygg eg þú getir sannfærzt um af fíllabeinspípu þessari, sem mjer þykir vera

allteins fágæt gersemi og ábreiðan þín. Hún varð mjer engu ódýrari enn ábreiðan varð þjer, og uni eg kaupum mínum engu síður enn þú. Muntu játa, að eg hef ekki verið vjelaður í kaupum, þegar þú af eigin reynslu verður þess vísari, að ekki þarf annars enn að líta í annan enda pípunnar til að sjá það, er maður í þann svipinn óskar sjer. Þú þarfst ekki að trúa orðum mínum,“ mælti Alý ennfremur og rjetti honum pípuna, „sjáðu sjálfur, hvort eg fer með ósannindi.“

Hussain tók við sílabeinspípunni, og hjelt þeim endanum fyrir auga sjer, er bróðir hans sagði honum að líta í; óskaði hann þá að sjá Núrúníhar og vita, hvernig henni liði. Þeir Alý og Ahmed horfðu á hann á meðan, og fjellu þeir í stafi, er þeir sáu, að skelfingar og undrunar svip brá allt í einu yfir ásjónu hans. Varð Hussain fyrri til að segja þeim, hvað um var að vera, enn þeir að spyrja.

„Bræður góðir!“ sagði hann, „til ónýtis höfum vjer tekizt svo örðuga ferð á hendur, í þeirri von, að fá hinnar yndislegu Núrúníhar. Innan svipstundar mun þessi elskulega yngismey verða dauður nár; eg sje hana liggja í rúmi sínu, og standa ambáttir hennar og geldingar í kringum hana grátandi, og bíða þess að hún gefi upp öndina þá og þegar. Takið þið við, svo þið getið sjálfir sjeð, og blandað ykkar tárur saman við mín.“

Alý tók við pípunni og leit í hana; sá hann sömu sjónina með miklum harmi og rjetti pípuna því næst að Ahmed, svo að hann sæji líka hina sárgrætilegu sjón, sem hlaut að falla þeim öllum jafn nær um trega.

Þegar Ahmed hafði sjeð kóngsdótturina, þar sem hún lá í andarslitrunum, þá sagði hann við bræður sína: „Núrúníhar, sem við allir höfum hug á, er sannlega nær dauða enn lífi, en samt hygg eg, að vjer munum geta frelsað hana, ef vjer undireins bregðum við og förum án augnabliks tafar.“

Að því mæltu tók hann upp eplið, sýndi bræðrum sínum og mælti: „Epli þetta varð mjer ekki ódýrara enn ábreiðan eða sílabeins pípan varð ykkur; býðst mjer nú gott tækifæri til að sýna ykkur töfrakraft þess, og sje eg því ekki eptir hinum fjörutfu gullpyngjum, sem eg borgaði fyrir það. Skal eg þar fljótt af segja,

að eplið hefur þá náttúru, að ef sjúkur maður kennir ilm þess, þá verður hann allt í einu heill heilsu, enda þó hann sje aðfram kominn. Er þar á enginn vafi, því eg hef sjálfur gert tilraun með það, og mun ykkur nú bráðum færast heim sanninn, ef við komum nógu fljótt til að hjálpa Núrúníhar.“

„Sje svo,“ mælti Hussain, „þá munum við langfljótastir, ef við undireins hverfum á ábreiðu minni í herbergi Núrúníhar. Komið því og setjist á hana með mjer; við komumst vel fyrir á henni allir þrír. En umfram allt verðum vjer að skipa þjónum vorum að snúa samstundis til ferðar og leita oss síðan upp í höllinni.“

Kóngssynirnir sögðu þjónum fyrir um þetta og settust því næst á ábreiðuna. Af því nú hugir þeirra lögðust á eitt, þá ósk-uðu þeir sjer allir þrír, að þeir væru komnir í herbergi Núrúníhar. Varð það með svo skjótri svipan, að þeir voru þar þegar, en fundu alls ekki, er þeim svipti burt úr herbergi sínu. Komu þeir næsta flatt upp á ambáttir og geldinga Núrúníhar, og skildu þau ekki, með hverjum töfrum það var orðið, að þrír menn stóðu allt í einu á meðal þeirra. Þekktu þau þá ekki í fyrstunni, og ætluðu geldingarnir að ráðast á óvísagesti þessa, en þeir könnuðust fljótt við þá og sáu hversu sjer hafði skjátlazt.

Óðara enn Ahmed sá Núrúníhar í dauðateygjunum, spratt hann upp af ábreiðunni ásamt bræðrum sínum, gekk að rúminu og hjelt eplinu fyrir vit henni. Og því nær samstundis lauk hún upp aug-unum, leit í kringum sig og horfði á þá, sem við voru; því næst reis hún upp og kvaðst vilja fara á fætur, alhress og með fullri rænu, einsog hún væri vöknud af löngum svefni. Sögðu ambáttirnar henni þegar, að þenna snögglega heilsubata ætti hún að þakka hinum þremur kóngssonum, frændum sínum, og þó einkum Ahmed. Nú með því hún vildi klæðast, þá ljetu kóngssynirnir sjer að svo komnu nægja, að segja henni, hvers fagnaðar sjer fengi, að þeir komu í tækan tíma og gátu hver í sínu lagi gert nokkuð til þess, að frelsa hana úr auðsjáanlegri lífshættu. Beiddu þeir henni langra lífdaga með heitum og innilegum orðum og gengu síðan á burt.

Meðan Núrúníhar var að klæðast, gengu þeir bræður á fund konungsins, föður síns, til þess að fleygja sjer fyrir fætur honum

og votta honum lotningu sína. Urðu þeir þess skjótt áskynja, að höfuðsmaður geldinga þeirra, er þjónuðu Núrúníhar, var kominn þangað á undan þeim og hafði boðað soldáni hina snögglegu heimkomu þeirra og fullkominn heilsubata bróðurdóttur hans. Faðmaði soldán þá þeim mun fegnari, sem hann spurði hvorttveggja í einu, þá heim komna og Núrúníhar albata, sem hann unni einsog væri hún dóttir hans. Og er kveðjur höfðu fram farið með þeirri kurteisi, sem tíðkast við slík tækifæri, þá fengu bræðurnir honum gersemar þær, er þeir höfðu heim flutt, og lofuðu kosti þeirra hver um sig. Beiddu þeir hann því næst, eptir heitorði sínu, að leggja dóm á, hver þeirra væri drjúgastur orðinn, og ákveða hver þeirra þriggja ætti að fá Núrúníhar.

Sóldán hlýddi góðfúslega á það, er hver taldi sinni gersemi til gildis, og er hann vissi gjörla, með hverjum atvikum Núrúníhar hafði fengið heilsu sína, þá þagði hann um stund, einsog hann væri að hugsa um, hverju svara skyldi. En loksins tók hann til máls og hjelt þessa viturlegu ræðu:

„Synir mínir! eg skyldi feginn nefna einhvern ykkar, ef eg gæti það með rjettu; en athugið nú sjálfir, hvort mjer er það unnt. Það er reyndar epli þínu að þakka, Ahmed! að bróðurdóttir mín er orðin heil heilsu; en eg verð samt að spyrja þig: mundi þess hafa orðið auðið, ef þú ekki hefðir orðið þess vísari af fílabeinspípu Alýs, að hún var í slíkum háska stödd, og getað komið henni bráðlega til hjálpar fyrir ábreiðu Hussains? Fílabeins pípan þín, Alý! sýndi ykkur, hversu nærri lá, að þið væruð búnir að missa frændstúlku ykkar, og má hún kunna þjer mikla þökk fyrir. Annarsvegur er það auðsætt, að vitneskja þessi hefði að engum notum komið, ef ekki hefði verið eplið og ábreiðan. Og það er til þín kemur, Hussain! þá hlýtur Núrúníhar að vera þjer þakklát vegna ábreiðunnar, sem var svo ómissandi, ef vel skyldi fara. En gættu þess, að hún hefði ekki getað orðið henni að neinu líði, nema fílabeins pípa Alýs hefði frætt þig um sjúkaleik hennar, og epli Ahmeds gert hana albata. Þannig verður ekki sagt, að einn beri þaf öðrum, hvorki ábreiðunnar, fílabeins pípunnar nje eplisins vegna, heldur eruð þið jafnt að komnir allir þrír, og með því eg ekki get gípt bróðurdóttur mína fleirum enn einum, þá

sjáið þið sjálfir, að þið hafið ekkert gagn haft af ferðinni nema heiðurinn, að þið allir jöfnum höndum hafið stuðlað til þess að mærin fengi heilsu sína aptur.“

„Að svo vöxnu máli verð eg að leita annara ráða, svo eg komist til vissrar niðurstöðu, hvernig velja skal á milli ykkar. Nú með því vjer höfum nógan tímann til kvöldsins, þá skal það gert verða í dag. Taki hver um sig boga og ör, og gangi út fyrir borgina fram á völlinn stóra, þar sem hross eru tamin. Mun eg koma þangað og kveða upp þann dóm, að Núrúníhar eigi þann, sem lengst getur skotið.“

„Að öðru leyti þakka eg ykkur öllum í einu, og hverjum um sig, fyrir gersemar þær, er þið hafið fært mjer. Eg á margt fágætt í gripasafni mínu, en ekkert, sem getur jafnast við ábreiðuna, flabeins pípuna og eplið. Bæti eg nú þessum þremur gripum í safnið, og bera þeir langt af öllum hinum; skulu þeir verða vandlega geymdir, bæði vegna ágætis þeirra og nytsemdarinnar, sem hafa má af þeim, þegar á liggur.“

Bræðurnir voru alls ekki mótfallnir úrskurði föður síns. Þegar þeir voru gengnir af fundi hans, var hverjum þeirra færður bogi og ör, en þeir fengu það hvorttveggja einhverjum þjóna sinna, sem safnast höfðu kringum þá, jafnskjótt sem heimkoma þeirra spurdist. Því næst gengu þeir fram á völlinn, og fylgdi þeim ótölulegur manngúi.

Soldán ljét ekki standa á sjer, og er hann var kominn, tók Hussain boga sinn og ör og skaut fyrstur, því hann var elztur bræðranna. Á eptir honum kom Alý, og flaug ör hans miklu lengra. Ahmed skaut síðastur; bar ör hans úr augsyn og sá enginn, að hún kæmi niður. Var þá leitað og leitað, en þrátt fyrir alla erfiðismuni bæði Ahmeðs sjálfs og annara, fannst örin hvergi, fjær nje nær.

Þó nú líklegt þækti, að hann hefði skotið lengst og þannig unnið til ráðahagsins, þá var samt engin vissa fyrir því, nema örin fyndist. Lagði því soldán þann úrskurð á, að Alý skyldi eiga Núrúníhar, og kom fyrir ekki, þó Ahmed mælti í móti. Skipaði hann því næst fyrir um brúðkaupshátíðina, og var hún haldin nokkrum dögum síðar með mestu dýrð og vegsemd. Gerði Hussain bróður sínum ekki þá sæmd, að vera í brúðkaupi hans. Hann elskaði

Núrnúfhar svo viðkvæmt og innilega, að hann treystist ekki til að sjá hana í faðmi Alýs með jafnaðargeði; þóktist hann vita með sjálfum sjer, að Alý væri hvorki betur að henni kominn nje elskaði hana heitar. Sárnaði honum þetta svo mjög, að hann sagði skilið við hirðina, afsalaði sjer ríkiserfðum og gerðist munkur; fjekk hann sjer vist hjá vitringi nokkrum, sem nafntogaður var fyrir guðrækilegt líferni; fylgdi honum fjöldi lærisveina og dvaldi hann með þeim í unaðsamri einveru.

Ahmed var ekki heldur í brúðkaupi bróður síns og gekk honum sama til og Hussain, en sá var munurinn, að hann hafnaði ekki heiminum og hans fögnuði. Af því hann nú ekki gat skilið, hvernig örin, sem hann hafði skotið, hefði átt að verða því nær ósýnileg, þá fór hann einn síns liðs og á laun við aðra, með þeim ásetningi, að leita hennar svo rækilega, að hann ekki þyrfti sjálfan sig um neitt að saka; gekk hann rakleiðis þangað sem örfar bræðra hans höfðu fundizt. Þaðan stefndi hann beint af augum fram og gáði vandlega á báðar hendur sjer, en ekki fann hann örina, og var hann loksins kominn svo langt, að hann hugði fyrirhöfn sína árangurslausa.

En það var einsog eitthvað teygði hann áfram móti vilja sínum, og hjelt hann sífelt áfram, þangaðtil hann kom að geysiháum björgum; þar varð hann að krækja fyrir, ef lengra skyldi fara. Þar var eyðilegt mjög, og voru þessi snarbröttu björg fram undir þingmannaleið þaðan sem hann gekk á stað. En er hann kemur nær þeim, þá sjer hann ör og tekur hana upp; kannast hann þegar við skeyti sitt og undrast stórum. „Það er sama örin,“ sagði hann við sjálfan sig, „en hvorki eg nje nokkur mennskur maður hefur afl til að senda ör svo langan veg.“

Örin lá á jörðinni, er Ahmed fann hann, og hafði oddinn ekki fest við; rjeði hann af því, að hún mundi hafa brokkið aptur frá björgunum. Undir þessu hlýtur einhver leyndardómur að búa, hugsaði hann með sjer, og get eg ekki annað enn þýtt mjer þetta í vil. Forlögin sviptu mig því, sem eg hjelt að allt mitt lán væri undir komið, en hver veit nema þau hafi fyrir búið mjer annað, svo eg verði skaðlaus.

Þessar voru nú hugsanir Ahmeðs, er honum varð gengið inn

í gjá nokkra, þar sem björgunum skaut fram. Skygndist hann þar til allra hliða og kom auga á járnhurð eina, er sýndist vera láslaus. Varð hann hræddur um, að henni mundi ekki verða upp lokt, en er hann þrýsti á hana, þá opnaðist hún niður á við, og sást undir henni tröppulaus gangstigur, jafnt aflíðandi; gekk Ahmed þar ofan með örina í hendi sjer. Hjelt hann að hann mundi koma niður í myrkur, en þegar dagsljósið þraut, kom önnur birta í staðinn.

Ahmed kom nú ofaná flöt nokkra, sem var á að geta fimmtíu eða sextíu fet ummáls, og sá fyrir sjer glæsilega höll, en ekki veittist honum tími til að dást að hinni frábæru fegurð hennar, því í sama veffangi birtist honum kona, tignarleg álitum og svo fríð, að gimsteina skartið og skruðklæðin gátu engu bætt á vænleik hennar; brunaði hún fram í anddyrið með flokk þjónustumejja sinna og var auðsjeð, að hún var drottning þeirra.

Óðara enn Ahmed sá hana, ætlaði hann að heilsa henni með lotningu, en hún varð fyrri til að kasta á hann kveðju og mælti: „Gakk nær, Ahmed kóngsson, og kom heill!“

Ahmed undraðist mjög, er hann heyrði sig nefndan með nafni á stað þessum, er hann aldrei hafði heyrt um getið, þó hann væri í grennd við aðsetursborg soldánsins, föður hans. Skildi hann eigi heldur í því, að þessi tigna kona skyldi þekkja hann, þar sem hann vissi engin deili á henni. Hann fleygði sjer fram fyrir fatur henni og mælti: „Drottning! mikla þökk kann eg þjer fyrir, að þú býður mig velkominn, þar sem mig hefur borið að slíkum stað, að eg mætti vera hræddur um, að forvitni mín hefði ginnt mig helzt til langt. En virð mjer eigi til ókurteisi, þó eg dirfist að spyrja, hvernig á því stendur, að þú þekkir mig, þar sem eg aldrei fyrr enn nú hef haft hinn minnsta grun af, að þú byggir svo nálægt oss.“

„Kóngsson!“ ansaði konan, „nú munum við ganga inn í salinn, og get eg þar leyst úr spurningu þessari, svo að báðum okkur sje geðfeldara.“

Að svo mæltu leiddi hún Ahmed inn og vísaði honum leið. Salurinn var hinn dýrðlegasti; var hjálmpak yfir honum og hvelvingin að innan dregin himinbláum lit og gulli roðin; var hús-

búnaðurinn allur svo skrautlegur og ljómandi fagur, að Ahmed sagði frá sjer numinn, að slíkt hefði hann aldrei sjeð, og mundi ekkert vera í víðri veröld, sem við það gæti jafnast.

„Samt get eg sagt með sanni,“ ansaði konan, „að þetta er ljelegasta herbergið í höll minni, og muntu játa að svo er, þegar eg er búinn að sýna þjer hin önnur.“

Því næst settist hún í háan legubekk, beiddi kóngsson að setjast hjá sjer og tók þannig til máls:

„Kóngsson! þú furðar þig á því, að eg þekki þig, þó þú ekki þekkir mig; en þjer mun ekki þykja það kynlegt, þegar þú verður þess vísari, hver eg er. Þú veizt vafalaust, — með því trú þín kennir svo, — að jörðin er byggð af öndum, ekki síður enn mönnum. Eg er dóttir einhvers hins máttugasta og voldugasta af öndum þessum, og er nafn mitt Paríbanú. Mun það því ekki fá þjer undrunar, að eg þekki þig og soldáninn föður þinn, bræður þína og Núrúníhar frændkonu ykkar. Mjer er einnig kunnugt um ástir ykkar og ferðalag, og gæti eg sagt þjer frá því öllu með atvikum, því það var eg, sem ljet bjóða eplið til sölu, er þú keyptir; í Bisnagar ljet eg selja ábreiðuna, sem Hussain eignaðist, og í Schiras filabeinspípuna, sem Alý hafði heim með sjer þaðan. Af þessu getur þú ráðið, að eg þekki alla hagi þína út í hörgul.“

„Þess eins vil eg ennfremur geta, að mjer þóktir þú vera betra hlutskiptis verður enn að eiga Núrúníhar. Nú vildi eg leiða þig á lánsveg, og með því eg var nærstödd, þegar þú skauzt örinni, sem þú heldur á, og sá fyrir, að hún mundi ekki einusinni fljúga eins langt og sú, er Hussain hafði skotið, þá greip eg hana í loptinu og veitti henni svo mikla ferð, sem þurfti til þess. að hún lenti á bjarginu, þar sem þú fannst hana. Er nú undir sjálfum þjer komið, hvort þú vilt nota tækifærið, sem þjer býðst, til þess að verða meiri sælu aðnjótandi.“

Í því álfkonan Paríbanú mælti þessi síðustu orð, breyttist málrómur hennar nokkuð, og leit hún blíðlega til kóngssonar, en roðnaði við í sömu andrænni og drap augum til jarðar; gat þá Ahmed kóngsson farið nærri um, hver sæla sú var, er hún átti við. Núrúníhar gat ekki framar orðið kona hans, enda bar álf-

konan Paríbanú langt af henni, bæði að vexti, vænleik, andans atgjörfi og hinni frábæru auðlegð, sem ráða mátti af þrýði hallarinnar, er hann var í kominn; taldi hann það mikla heillastund, er honum datt í hug að leita örfarinnar, og hnje hann nú viðnámslaust á vald hinnar fögru álfkonu, er heillaði hjarta hans.

„Drottning mín!“ ansaði hann, „ætti eg því láni að fagna, að vera þræll þinn æfilangt og mega dást að hinni himnesku fegurð þinni, er sigrar huga minn, þá mundi eg telja mig sælastan dauðlegra manna. Fyrirgef dirfsku mína, er eg beiðist þessa, og synja mjer ekki náðar þeirrar að dvelja við hirð þína, því öll sæla mín er þar sem þú ert.“

„Kóngsson!“ mælti álfkonan, „eg hef nú lengi með samþykki frænda minna átt yfir sjálfri mjer að ráða, og mun eg því ekki láta þig vera við hirð mína einsog þræll, heldur einsog yfirbjóðenda mín og alls, sem eg á eða eignast frammvegis, ef að þú vilt heita mjer tryggðum og verða eiginmaður minn. Eg vona, að þú takir ekki illa upp, að eg býð þjer þenna kost að fyrra bragði. Eg sagði þjer, að eg væri engum háð, og get eg þess enn fremur, að álfkonum er öðruvísi varið enn konum að jafnaði, því þær mundu ekki þykjast geta boðið slíkt að óskertum sóma sínum. En vjer erum ófeimnari við karlmenn, og hyggjum vjer, að þeir muni kunna oss þökk fyrir.“

Ahmed svaraði engu; hann viknaði af þakklátsemi og hugðist ekki geta vottað hana betur enn með því að víkja sjer að álfkonunni og kyssa á klæðafald hennar. En hún varnaði honum þess og rjetti honum hönd sína, svo að hann gæti kysst á hana. Tók hún fast um hönd Ahmeðs, og mælti: „Viltu ekki heita mjer tryggðum einsog eg þjer?“

„Æ! göfuga drottning!“ svaraði Ahmed, „hvað mundi eg geta gert, sem mjer væri betra og geðfeldara? Já, drottning mín! eg heiti þjer þeim hiklaust og af öllu hjarta.“

„Ef svo er,“ mælti álfkonan, „þá ert þú maður minn, en eg kona þín. Hjá oss er hjúskapurinn eigi bundinn við margbrotnar reglur eða helga síðu, og er hann því fastari og óslítanlegri enn með mönnum. Meðan nú verður búizt til brúðkaupsfagnaðar í kvöld, skal eg láta bera ljettan málsverð á borð fyrir þig, því eg geng

að því vísu, að þú hafir einskis neytt í dag. Munum við því næst skoða herbergin í höll minni, og getur þú þá sjálfur dæmt um, hvort það var satt sem eg sagði, að salurinn væri þeirra lakastur.“

Þjónustumeysjar nokkrar, sem viðstaddar voru, heyrðu hvað álfkonan mælti og gengu undireins út; komu þær fljótt aptur með allskonar rjetti og ágætt vín. Þegar kóngsson hafði etið og drukkið svo, sem honum ljek lyst til, þá leiddi álfkonan hann úr einu herberginu í annað; sá þann þá demanta, rúbína, smaragða og hverskyns gimsteina, perlur, agat, jaspis, eldstein og allskonar dýran marmara; var búnaður hallarinnar óumræðilega dýrmætur og slíkar allsnægtir af öllu, að furðu gegndi; hafði Ahmed aldrei sjeð neitt þvílíkt, og játaði hann, að hvergi mundi önnur eins dýrð í öllum heimi.

„Kóngsson!“ mælti álfkonan, „ef þú dáist svo mjög að höll minni, sem að vísu er allfögur, þá veit eg ekki, hvað þú mundir segja, ef þú sæjir þær hallir, sem konungar andanna búa í, því þær er miklu fegurri, rúmbetri og skrautlegri? Eg gæti líka látið þig dást að aldingarði mínum, en sleppum því þangað til í annað skipti. Nú fer að náttu, og er mál til komið, að við setjumst til borðs.“

Álfkonan leiddi Ahmed nú inn í borðsalinn; hafði hann áður sjeð öll herbergin nema hann einan, en alls ekki stóð hann á baki hinna. Þegar hann var kominn inn í hann, þá dáðist hann að ótölulegum grúa bjartra ljósa, sem ilmuðu af reykelsi, var þeim svo fagurlega fyrir komið, að unun var yfir að líta. Mikið fannst honum um drykkjarborð eitt stórt, er hlaðið var gullnum kerum; var á þeim slíkur hagleikur, að smíðin gerði þau miklu dýrmætari enn gullið, sem þau voru gerð af. Voru þar margir flokkar prúðbúinna meyja, forkunnar friðra, og hófu þær hinn sætasta söng og hljóðfæra slátt; höfðu aldrei hljómað svo fagrar raddir fyrir eyrum Ahmeds.

Nú settust þau til borðs og ljet Parísbanú sjer mest um hugað að bjóða honum gómtömustu rjettina og halda þeim að honum; sagði hún honum heiti þeirra um leið, og með því hann aldrei hafði heyrt þeirra getið, en þókti þeir vera afbragðs ljúffengir, þá lofaði hann þá mjög og sagði, að veitingar þessar bæru langt af

öllum, er menn vissu til. Ekki hældi hann síður hinu ágæta víni, er þau fyrst tóku að drekka með aukagetunni, er sætabrauð og aldin ásamt fleiru, er til hennar heyrði, var fram borið.

Þessu næst gengu þau Ahmed og Parísbanú frá borði, og var það þegar borið á burt; settust þau þá í legubekkin og voru makráð; hölluðu þau bakinu upp að glitfögnum silkisvæflum. Í sama bili kom mesti fjöldi anda og álfameyja inn í salinn, og sló hinn dýrðlegasta dans, sem ekki hætti, fyrr enn þau stóðu upp, álfkonan og kóngsson. Fylgdu andarnir og álfameyjarnar brúðhjónunum dansandi til herbergis þess, sem brúðarsængin var í. Skipaðist hópurinn síðan í raðir til beggja hliða, svo að þau kæmust inn, og gekk því næst burt, til þess að þau gætu háttað í náðum. Hjelzt brúðkaupsfögnuður þessi daginn eptir og enda næstu dagana; mátti þá heita að væri sífeld veizla, og gerði álfkonan hana svo fjölbreytta með nýjum krásum og drykkjum, nýjum sjónleikum, dans og sönglist, að kóngssyni mundi aldrei hafa slíkt til hugar komið alla æfi, þó hann hefði orðið þúsund ára.

Álfkonan vildi þannig sýna kóngssyni skýlausan vott þess, hversu elska hennar væri heit og innileg, og gera honum skiljanlegt, að nú, er hann ætti lítils vonir við hirð föður síns, þá mundi hann ekkert finna í öllum heimi, sem jafnaðist við sælu þá, er hann naut hjá henni, og það án tillits til þess, hvað hún sjálf var fríð og yndisleg. Hugðist hún með þessu móti geta komið honum til að helga sig allan elsku hennar, enda tókst henni það til fulls; ástir Ahmeds kólnuðu ekki við samfarir þeirra, heldur fóru þær svo mjög vaxandi, að honum mundi hafa verið um megn að slíta sig frá henni, enda þó hún hefði orðið fálát við hann.

En að einu misseri liðnu fór honum að verða hugur á að frjetta nokkuð af soldáninum föður sínum, því hann hafði jafnan virt hann og elskað. Nú gat hann einskis orðið vísari, nema hann sjálfur færi að leita tíðinda; færði hann þetta því í tal við Parísbanú og beiddi hana fararleyfis. Varð hún þá áhyggjufull mjög, og hjelt, að hann brygði þessu fyrir, til þess að geta komið burt frá henni.

„Með hverju,“ mælti hún, „hef eg unnið til þess, að þú

skyldir biðja mig slíks? Á eg að trúa því, að þú hafir gleymt heiti þínu og elskir mig ekki framar, þar sem eg ann þjer af öllu hjarta mínu og sýni þjer nýjan og nýjan vott þess?“

„Drottning mín!“ ansaði kóngsson, „eg er fullkomlega sannfærður um elsku þína, og mundi eg hennar ómaklegur, ef eg ekki auðsýndi þjer þakklátsemi mína með jafnri ást af minni hálfu. Hafi bæn mín móðgað þig, þá bið eg þig fyrirgefa mjer hana, og er eg fús að bæta úr ávirðingu minni á allan hátt. Það var öðru nær enn að eg ætlaði að gera þjer í móti skapi; mjer gekk ekki annað til enn lotning fyrir föður mínum, og ætlaði eg að firra hann þeim harmi, sem fjærvera mín hlýtur að baka honum, því eg þykist vita, að hann muni ætla mig dauðan. En fyrst þú ekki leyfir mjer að fara og veita honum huggun þessa, þá veit eg engan vilja annan enn þinn, því enginn sá hlutur er til, sem eg ekki er fús að gera þjer til eptirlætis.“

Ahmed kóngsson sagði þetta ekki um hug sjer, því hann elskaði hana af hjarta. Mæddi hann hana nú ekki framar með bæn sinni, enda fagnaði álfkonan mjög, er hann skipaðist svo fljótt við orð hennar. En ekki gat hann samt með öllu orðið afhuga ætlun sinni, og talaði hann því allajafna um mannkosti Indíasoldáns og gat jafnan ástríkis hans sjer til handa, í þeirri von, að hún mundi loksins láta eptir vilja sínum.

Ahmed hafði ekki getið skakkt til um soldáninn föður sinn, því meðan brúðkaup Alýs og Núrúníhar fór fram og sem hæzt stóð á gleðinni og mannfögnuðinum, þá hafði hann orðið sárhryggur útaf hvarfi sona sinna. Varð honum eigi lengi ókunnugt um ráðabreytni Hussains, að hann hefði slitið sig frá heiminum, og varð hann þess einnig vísari, hvar hann hafðist við. Mundi honum hafa verið kærara, að Hussain hefði unað sjer við hirð hans, því hann var einsog aðrir góðir fedur, sem hafa gleði af að sjá börn sín í kringum sig, helzt þegar þau eru föðurelskunnar makleg. En hinsvegar gat honum ekki mislíkað, að Hussain var genginn í stjett helgunarinnar, og undi hann því afhvarfi hans með þolinmæði. En til þess að fá frjettir af Ahmed, gerði hann allt sem unnt var. Hann sendi hina skjótfærustu menn til allra skattlanda ríkisins og ljet skipa jörlum sínum að taka hann fastan og þröngva

honum til að fara heim aptur; en allt þetta var fyrir gíg, og fór harmur hans sívaxandi í stað þess að rjena. Ræddi hann stundum um þetta við stórvezír sinn.

„Þú veizt það, vezír!“ mælti hann, „að eg unni Ahmed mest allra sona minna, og að eg hef gert mitt sárasta til að finna hann aptur, en það hefur allt komið fyrir ekki. Fær það mjer slíkrar sorgar, að eg loksins mun bugast af henni, nema þú sjáir aumur á mjer, og sje þjer nokkuð um velferð mína hugað, þá sárþæni eg þig nú að duga mjer með frammkvæmd þinni og fyrirhyggju.“

Stórvezírin var soldáni hollur og velviljaður og þartil hinn kappsamasti í stjórnarstörfum sínum. Nú er hann leitaði ráða í huga sínum til huggunar soldáni, þá kom honum galdrakona nokkur í hug, er margt furðanlegt var frá sagt. Rjedi hann soldáni til að gera boð eptir henni og spyrja hana; fjellst soldán á það, en vezírin ljet sækja hana og fylgdi henni sjálfur á fund hans.

Soldán tók þannig til máls við galdranornina: „Það er öllum kunnugt, hversu sorgbitinn eg hef verið útaf fjærveru Ahmeds sonar míns, allt frá því Alý gekk að eiga Núrúnihar, og munt þú ekki heldur ófróð um það. Getur þú fyrir íþrótt þína og kunnáttu sagt mjer, hvað orðið er af honum? Lifir hann ennþá? Hvar er hann? Hvað aðhefst hann? Á eg þess nokkra von að sjá hann framar?“

„Herra!“ svaraði galdranornin, „svo fróð sem eg er, þá get eg samt ekki nú þegar svarað spurningum yðar. En gefið mjer frest til morguns, og skal eg þá svara þeim.“

Soldán gaf henni frest þenna og kvadst skyldu launa henni vel, ef svör hennar yrðu slík, sem hann óskaði.

Daginn eptir kom galdranornin aptur, og leiddi stórvezírin hana á fund soldáns.

„Herra!“ mælti hún, „eg hef vandlega viðhaft alla þá aðferð, sem fræði mín fyrirskipar, og get eg samt ekki frætt yður um meira enn það, að Ahmed sonur yðar er enn á lífi. Það get eg sagt yður með vissu, en ómögulegt var mjer að komast fyrir, hvar hann hefðist við.“

Þessa úrlausn varð Indía soldán að láta sjer nægja, þó svo

mætti kalla, að hann nú vissi jafnlítið sem áður, hvernig syni sínum liði.

Nú er það af Ahmed að segja, að hann ræddi svo opt um föður sinn við Parísbanú, að hún gat vel ráðið af því, hvað honum bjó í skapi, þó hann ekki ljeti í ljósi, að sjer væri hugur á að finna hann. Og er hún sá, að hann stillti sig svo mjög, af því hann var hræddur um, að henni kynni að mislíka beiðni sín, eptir að hún einusinni hafði synjað honum, þá efaði hún ekki lengur, að elska hans væri einlæg, enda sýndi hann og ótal merki þess dags daglega. Sá hún hversu rangt það var að leggja bönd á elsku sonarins til föður síns, og meina honum það, er hjarta hans hneigðist til; ásetti hún sjer því að veita honum það, er hann óskaði svo innilega. Sagði hún því einhverju sinni við hann: „Kóngsson! þegar þú beiddir mig orlofs til að finna föður þinn, þá hugði eg það vera hverflyndis merki eg fyrirslátt, til þess að komast burt frá mjer, og af þeirri orsök synjaði eg þjer. En nú hefur þú bæði með breytni þinni og orðum sannfært mig um það, að eg má eiga undir tryggð og staðfestu ástar þinnar; hef eg því brugðið á aðra ætlun. Eg leyfi þjer nú að fara, en fyrst verður þú að vinna mjer þess dýran eið, að þú skulir koma fljótt aptur. Eg beiðist þess ekki af tortryggni, en með því eg er sannfærð um, að þú elskar mig svo einlæglega, þá tel eg víst, að þjer muni þykja lítið fyrir því.“

Ahmed ætlaði þá að fleygja sjer fram fyrir fætur henni, til þess að votta henni þakklátsemi sína, en hún varnaði honum þess.

„Drottning mín!“ mælti hann, „eg finn gjörla, hve náð sú er mikilsverð, sem þú veitir mjer, þó mig skorti orð til að þakka þjer svo vel, sem eg feginn vildi, en vertu sannfærð um það, að tilfinning mín er ríkari enn svo, að þú fáiir getið því nærri. Þú hefur alla ástæðu til að halda, að mjer muni ekki falla þungt að vinna eiðinn, og er eg þeim mun súsari til þess, sem mjer er ómögulegt að lífa án þín. Eg mun nú fara, en fljótt skal eg koma aptur, svo að þú sjáiir, að eg geri það ekki til að firra mig meinsæri, heldur af hjartgróinni löngun til að búa saman við þig alla æfi; og þó eg stundum fari með leyfi þínu, þá mun eg samt aldrei baka mjer leiðindi með langri burtveru.“

Paríbanú varð afar fegin, er hún heyrði, að Ahmed var þannig skapi farinn, og var nú öll grunsemd og áhyggja upp-rætt úr huga hennar.

„Far nú, kóngsson!“ mælti hún, „far þú þegar þjer lízt, en áður verð eg að segja þjer, hvað mjer þykir bezt hlýða. Er það fyrst að segja, að mjer þykir óráðlegt, að þú segir soldáni frá kvonfangi þínu eða tign minni, eða getir um staðinn, sem þú hefur dvalið á, frá því þú skildir við hann. Biddu hann að vera ánægðan með fullvissuna um það, að þú sjert sæll og óskir einskis frammar, og seg honum, að þú hafir ekki komið á hans fund til annars enn að útrýma hugsýki hans og áhyggjum þín vegna.“

Paríbanú sár honum nú tuttugu vel búna riddara til föru-neytis; faðmar hann hana að skilnaði og lofar henni á ný, að hann skuli fljótt koma aptur. Var nú teymdur til hans hestur, sem hún hafði látið vera til reiðu handa honum; var hann skrautlega söðlaður og beizlaður, og þartil hinn fríðasti og miklu meira verður enn nokkur af hestum soldáns. Fór Ahmed á bak honum með miklum hvatleik, svo álfkonunni gaf á að líta; því næst kvaddi hann hana, og reið á stað.

Ílann átti ekki langt til höfuðborgar Indíalands, og var hann því skamma stund á ferðinni. Og er hann reið inn í borgina, þá varð lýðurinn næsta feginn heimkomu hans, og fylgdi honum hópum saman til hallar soldáns með fagnaðarópi. Varð soldán frá sjer numinn af gleði og faðmaði Ahmed að sjer, en barmaði sjer einsog ástríkur faðir útaf harni þeim, er hann hefði bakað sjer með svo langvinnri burtveru. „Hefur fjærvera þín,“ mælti hann, „fengið mjer því sárari trega, sem eg óttaðist, að þú kynnir að hafa tekið til einhvers óyndis úrræðis í örvæntingu þinni, eptir að forlögin höfðu látið Alý verða þjer hlutskarpari.“

„Herra!“ svaraði Ahmed, „eg bið yðar hátign hugleiða, hvort þess var nokkur von, að eg gæti verið sjónarvottur að sælu Alýs. Þegar eg var búinn að missa Núrúníhar, sem var aðal mark og mið allra óska minna. Var mjer slík vesalmennska ætlandi? Hvað mundi hirðin og borgarlýðurinn hafa hugsað um ást mína, og hvað mundi yður sjálfum hafa þókt? Ástinni er svo varið, að henni verður ekki útrýmt eptir hugþótta. Hún sigrar hug vorn og hjarta

og þann, sem elskar að marki, lætur hún ekki njóta vitsmuna sinna. Yðar hátign veit, að þegar eg skaut ör minni, þá urðu þau fádæmi, að hún fannst hvergi nokkurstaðar á vellinum auðum og eggsljettum. Missti eg þannig af hnossi því, sem eg var eins vel að kominn og bróðir minn, því elska mín var engu minni enn hans. Nú þótt forlögin gerðu mjer þenna óleik, þá eyddi eg samt ekki tímanum með árangurslausum harmatölum. Var eg í vafa og óvissu um þenna óskiljanlega atburð, og gekk því burt á laun við alla menn mína, og fór einn míns liðs að leita að örinni. Gekk eg í allar áttir og leitaði, og gafst ekki upp, þó fyrirhöfn mín yrði árangurslaus. Loksins gekk eg beint af augum fram, í þá stefnu, sem eg hugði, að örin kynni að hafa flogið, og er eg hafði gengið svo sem svaraði einni stund og skygnt á báðar hendur og enda aptur fyrir mig, þá staðnæmdist eg, og spurði sjálfan mig, hvort eg væri með öllum mjalla, þar sem eg gat látið mjer til hugar koma, að eg hefði sent örina svo langt, sem enginn af hinum elztu eða frægustu afreksmönnum vorum hafði orkað að skjóta. En allt fyrir það fann eg á mjer, að eitthvað dró mig lengra og lengra áfram á móti vilja mínum, þangaðtil eg kom að hamrabeltum þeim, er taka við, þar sem sljettlendið þrýtur; fann eg þar ör eina, tók hana upp og sá, að það var sú, sem eg hafði skotið.“

„Eg hafði nú hvorki fundið hana á rjettum stað, nje heldur í rjettan tíma, og fór því sjærri, að mjer þækti yðar hátign ranglega hafa dæmt Alý bróður mínum í hag, heldur skildi eg atvik þetta á allt annan veg. Eg efaði ekki, að undir þessu byggi einhver leyndardómur, sem mjer væri hagsfeldur, og bæri mjer að grennzlast eptir honum, en þó svo, að eg ekki færi oflangt í burtu. En þetta er nú einnig leyndarmál, og bið eg yðar hátign að misvirða ekki við mig, þó eg ekki geri það uppskátt. Látið yður vera það nóg, að þjer hafð fullkomna vissu fyrir, að eg er sæll og uni vel hlut mínum. Hið eina, sem hryggði mig og hefði mátt spilla hamingju minni, var það, að eg vissi, að þjer voruð hugsjúkur útaf hvarfi mínu, og hugði eg mjer skylt að ljetta steini þessum af hjarta yðar. Þetta og annað ekki gekk mjer til að fara á yðar fund, og hef eg aðeins einnar bænar að biðja yðar hátign, en hún

Þúsund og ein nótt. III.

er sú, að þjer mildilegast leyfið mjer, að auðsýna yður lotningu mína öðru hverju, og fá að vita, hvernig yður líður.“

„Son minn!“ ansaði soldán, „eg get ekki synjað þjer leyfis þessa, en miklu betra hefði mjer þókt, ef þú hefðir ráðið af að vera kyrr hjá mjer. Seg mjer að minnsta kosti, hvar eg get fengið frjettir af þjer, ef þú ekki færir mjer þær sjálfur, eða ef svo kynni að bera undir, að þú nauðsynlega yrðir að koma á minn fund.“

„Herral!“ ansaði Ahmed, „það, sem yðar hátign biður um, er samtvinnnað leyndarmáli því, er eg vjek á, og megið þjer ekki taka illa upp fyrir mjer, að eg þegi yfir því. Eg mun fullnægja skyldu minni svo rækilega, að eg óttast fremur, að eg geri átroðning, enn að þjer þurfið að ámæla mjer fyrir tómblæti, þegar mín gerist þörf.“

Soldán gekk ekki frekara á son sinn að svo komnu og mælti: „Son minn! eg skal ekki hnýsast framar í leyndarmál þitt, en það segi eg þjer fyrir víst, að mjer getur engin meiri ánægja veizt, en þegar þú gleður mig með návist þinni, er eg nú hef orðið að sakna um hrið; skalt þú ætíð vera velkominn, hvenær sem annir þínar eða skemmtanir leyfa þjer að sækja mig heim.“

Ahmed dvaldi aðeins þrjá daga við hirð föður síns, og fór þaðan snemma að morgni hins fjórða dags. Varð Paribanú stórglöð, er hann kom aptur, því hún hafði ekki vænt hans svo bráðlega; ámælti hún nú sjálfri sjer fyrir, að hún hafði getað ætlað honum ótryggð sjer til handa. Sagði hún honum hreinskilnislega frá því, og beiddi hann að fyrirgefa sjer.

Uppfrá því voru samfarir þeirra hjóna furðu ástríkar, og var sem þau bæði hefðu einn vilja. Leið svo einn mánuður, og tók álfkonan eptir því, að síðan Ahmed kom heim aptur og sagði henni frá viðtali þeirra feðga, minnstist hann aldrei framar á soldán, eins og væri hann eigi lengur til, en áður hafði hann jafnaðarlega rætt um hann, og þá er hann var nýkominn frá honum, hafði hann beðið hana að lofa sjer að finna hann öðruhverju. Hjelt hún, að það kæmi af nærgætni við sig, og spurði hún hann einusinni, hvort hann væri búinn að gleyma föður sínum. „Manstu ekki,“ mælti hún, „að þú lofaðir að finna hann endrum og sinnum? Eg fyrir mitt leyti hef ekki gleymt því, sem þú sagðir mjer, þegar þú komst

heim aptur, og minni eg þig nú á það, svo að þú dragir ekki lengur að efna loforð þitt í fyrsta sinni.“

Kóngsson svaraði álfkonunni í gamni, einsog hún hafði ávarpað hann. „Ómögulegt,“ sagði hann, „væri mjer að vera svo gleyminn, en heldur vil eg sæta óverðskulduðum ámælum af þjer, enn eiga það á hættu, að þú synjir mjer nokkurrar bænar, sem þjer er ógeðfeld.“

„Úr þessu,“ ansaði álfkonan, „þarftu ekki að gæta slíkrar varkárni við mig, og til þess að koma í veg fyrir slíkt eptirleiðis, þá datt mjer ráð í hug; það eru nú liðnar fjórar vikur svo, að þú hefur ekki fundið föður þinn, og lízt mjer, að þú dragir aldrei lengur enn einn mánuð að vitja hans. Byrjaðu nú á morgun, og haltu svo áfram hvern mánuðinn af öðrum, þarft þú ekki að geta þess við mig áður, eða bíða þess, að eg hefjist máls á því; þykir mjer þetta í alla staði vel til fallið.“

Næsta morgun fór Ahmed aptur á stað með sama föruneysi, nema hvað það, einsog sjálfur hann, var miklu skrautlegar búið og glæsilegra enn í fyrri ferðinni; tók soldán honum nú allt eins ástúðlega og feginsamlega, og í fyrra skiptið.

Þessum orlofsferðum hjelt hann áfram í marga mánuði, og varð föruneysi hans alltaf skrautlegra og ríkmannlegra með hverri ferð. Rjeðu vezírar og vildarmenn soldáns af því, að hann hlyti að vera afarvoldugur og neyttu þess, að þeim var heimilt að segja soldáni allt, sem þeim bjó í brjósti, til þess að gera Ahmed tortryggilegan í augum hans. Leiddu þeir honum fyrir sjónir, að nauðsyn bæri til að vita, hvar sonur hans hjeldi sig, og hvernig hann fengi staðizt slíkan kostnað, þar sem hann hvorki hafði árlegan lífeyri nje fastar tekjur, og virtist hann koma til hirðarinnar, til þess að bjóða soldáni byrginn og sýna, að hann gæti af eigin rammleik haldið sig svo, sem tign hans var samboðið, og væri ekki upp á föður sinn kominn. Mætti því óttast, að hann sðar-meir æsti þjóðina til upphlaups, og reyndi að steypa honum frá völdum.

Fjærri fór því, að soldán gæti trúað syni sínum til slíks illræðis, og svaraði hann þannig: „Þið getið ekki sagt þetta í fullri alvöru; sonur minn elskar mig, og tel eg víst, að hann gæti við

mig ástar og tryggðar, því heldur sem eg aldrei hef gert honum hið minnsta til styggðar.“

Þá tók einn af vildarmönnum þannig til máls: „Þó að yðar hátign, eptir allra hygginna manna dómi, aldrei hefði betur getað skorið úr deilu sona yðar um Núrúníhar enn þjer gerðud, þá er samt ekki að vita, hvort Ahmed hefur gefið sig undir dóm forlaganna með jafnljúfu geði og Hussain, bróðir hans. Enginn veit nema hann hafi ímyndað sjer, að hann einn væri henni samboðinn, og virðist honum yðar hátign hafa sýnt rangindi, þar sem þjer ljetuð tilviljun eina ráða úrslitum. Yðar hátign kann reyndar að segja, að Ahmed hafi ekki látið nein óánægju merki í ljósi, og sjeu því áhyggjur vorar um skör fram, og engin ástæða til að vekja tortryggni; en líkara er þó hitt, að grunsemd okkar sje ekki að orsakalaus. Vitið þjer og, að á jafn mikilvægu máli er mikið vandhæfi, þar sem þjer eigið við son yðar, og ber því nauðsyn til að neyta þeirra ráða, er dugi. Hyggið enn fremur að því, að yfirdrepskapur sonar yðar getur verið yður svo geðfeldur, að þjer dragist á talar, og er hættan því meiri, sem öll líkindi eru til, að hann dvelji allskammt frá höfuðborginni. Því ef þjer hafði tekið eins vel eptir og vjer, þá munuð þjer hafa sjeð, að hann og förunautar hans hafa aldrei komið hingað þreyttir, klæði þeirra og reiðtygi hafa verið einsog spány, og hestarnir alls ekki móðir, heldur einsog þeir kæmu úr skemmtireið. Af þessu er auðsætt, að bústaður Ahmeds getur ekki verið langt í burtu, og hugðum vjer oss því skylt, að geta þess við yður með undirgefni og lotningu, svo að þjer eptir því gætuð tekið það ráð, sem bezt hlýddi, til þess að verja bæði sjálfan yður og ríki yðar fyrir öllum háska.“

Þegar vildarmaðurinn hafði lokið ræðu sinni, sleit soldán tali þessu með svofeldum orðum: „Hvernig sem í þessu liggur, þá get eg samt ekki haldið, að sonur minn sje eins illgjarn, og þið viljið telja mjer trú um. Hafði samt þökk fyrir ráðið, því eg veit, að það er af góðum toga spunnið.“

Á þessa leið svaradi Indíalands soldán vildarmönnum sínum, og ljet hann ekki á því bera, að ræður þeirra höfðu fengið honum nikils; því undir niðri var hann áhyggjufullur, og ásetti sjer að hafa nákvæmlega gatur á Ahmed, án þess stórvezírinn vissi af.

Gerði hann aptur boð eptir galdrakonunni og ljet fara með hana gegnum leynidyr á höllinni inní herbergi sitt.

„Þú fórst með sannindi,“ mælti hann, „þegar þú sagðir mjer, að Ahmed sonur minn væri ekki dáinn, og kann eg þjer þökk fyrir. En nú verður þú að gera mjer nokkuð til vilja. Allt síðan við fundumst aptur, og hann fór að koma hingað á mánuði hverjum, hef eg ekki getað komið honum til að segja mjer bústað sinn. Eg vil ekki beita við hann nauðung, en veit, að þú munir hæglega geta útvegað mjer vitneskju um þetta, án þess að hann eða hirðin komizt á snoðir um það. Þú veizt, að hann er hjer nú sem stendur, og með því hann aldrei kveður mig nje nokkurn hirðmanna minna, þegar hann fer á stað, þá sjáðu þig ekki úr færi, en taktu eptir, hvert hann fer, og gerðu mig þess vísari.“

Galdranornin gekk nú burt úr höll soldáns, og er hún vissi, hvar Ahmed hafði fundið ör sína, þá fór hún þangað og faldi sig nálægt hömrnum. Snemma morguninn eptir fór Ahmed þangað og kvaddi hvorki soldán nje hirðmenn hans. Sá galdranornin hann koma og mændi eptir honum, þangaðtil hann hvarf úr augsyn með föruneysi sínu. Með því nú hamrabeltið var svo hátt og bratt, að engum dauðlegum manni var fært að komast yfir það, þá gat nornin þess til, að kóngsson mundi annaðhvort fara í einhvern helli eða önnur fylgsni anda og álfa undir jörð niðri. En er hún hjelt, að hann ásamt föruneysi sínu væri kominn alla leið, þá skreiddist hún úr fylgsni sínu, og gekk raleiðis inn í gjána, þar sem hún hafði sjeð kóngsson ríða inn í hana með mönnum sínum. Gekk hún inn eptir henni endilangri, þangað sem hún luktist af hábjörgum, og skygndist þar vandlega um, en hvergi sá hún neinn inngang, nje heldur járndyrnar, sem Ahmed kom auga á, af því þær voru karlmönnum einum sýnilegar, og þó ekki öðrum enn þeim, sem Parísbanú var hugur á að finna. Sá nú galdranornin, að öll fyrirhöfn hennar var til ónýtis, og varð að láta sjer nægja það lítið, sem hún hafði orðið áskynja um. Fór hún síðan á fund soldáns og sagði honum erindislokin. „Yðar hátign,“ mælti hún að endingu, „mun geta ráðið af þessu, að mjer mun ekki verða mikið fyrir að fræða yður til hlítar um allt háttalag Ahmeds. Eg vil ekki segja yður nú þegar, hver ætlun mín er um það, heldur bíða þangaðtil eg með

skýlausri vissu get leitt yður í allan sannleik. En svo að þessu verði frammgengt, þá bið eg yður vera þolinmóðan, og lofa mjer að hafa nógan tímann; verðið þjer og að leyfa mjer, að gera sem mjer líkar, og megið ekki spyrja mig um það, hverra ráða eg neyti, til að ná tilgangi mínum.“

Soldán ljet sjer það vel líka og svaraði: „Ger þú einsog þjer líkar, eg skal þreyja með þolinmæði, þangaðtil þú efnir heit þitt.“ Gaf hann henni því næst afardýran demant til uppörfunar, og kvað þar mundu meiri gjafir eptir fara, því hann mundi síðan launa henni til fulls, þegar hún hefði aflokið hinu vandasama starfi, sem hann treysti henni bezt að leysa af hendi, fyrir sakir kunnáttu hennar og kænsku.

Allt frá því álfkonan hafði leyft Ahmed að finna föður sinn, öðruhverju, hafði hann ávallt gert það einusinni í mánuði; þetta vissi galdrakonnan, og beið hún því þangað til mánuðurinn var á enda. Nokkrum dögum áður gekk hún undir hamrana, þangað sem kóngsson áður hafði horfið henni úr augsýn, og beið þar í von um að geta komið því fram, er hún hafði ætlað sjer.

Daginn eptir reið Ahmed kóngsson útúr járnþyrnunum með samia föruneysi, sem vant var að fylgja honum. Reið hann frammhjá galdranorninni og kom honum ekki til hugar, að hún væri sú, er hún var. Nú með því hún hallaði höfðinu upp við bergið og stundi einsog hún væri sárþjáð, þá hrærdist hann til meðaumkvunar, kom til hennar og spurði, hvað að henni gengi, og hvað hann mætti gera henni til líknar. Nornin lypti ekki einusinni upp höfðinu, en renndi slíkum augum til Ahmeðs, að hann hlaut að kenna enn meira í brjóst um hana enn áður, stundi hún upp orði og orði á stangli, einsog hún valla gæti dregið andann, og var svar hennar á þann veg, að hún hefði fengið kölduflog á leiðinni til borgarinnar og orðið að leggjast niður á þessum eyðistað, þar sem hún hlaut að örvænta sjer allrar hjálpar.

„Góða kona!“ ansaði kóngsson, „hjálpin er ekki svo fjærri, sem þú hyggur; eg skal sjá um þig og koma þjer á einn stað hjer nálægt, þar sem þjer skal veitast öll aðhjúkrun, sem hugsast getur, svo að þjer mun fljótt batna. Ef þú aðeins vilt rísa á fætur, þá

skal einn af mönnum mínum taka þig uppá hest sinn og reiða þig fyrir aptan sig.“

Það má nærri geta, að galdranornin tók manngæzku boði þessu með mesta fögnuði, og gat henni ekkert komið betur, því til þess gerði hún sjer upp veikina, að hún gæti komið fyrir, hvar kóngsson byggi, hvað hann tæki sjer fyrir hendur og hvernig högum hans væri varið. Reyndi hún nú að staulast á fætur, og ljet einsog sjer veitti það fjarska erfitt; fóru þá tveir af mönnum Ahmeðs af baki, reistu hana við, hófu hana upp og ljetu á bak fyrir aptan riddara einn. Stigu þeir því næst á bak aptur og reið kóngsson í broddi sveitar sinnar til járndyranna; þeysti einn af riddurunum á undan til að ljúka þeim upp. Kóngsson reið inn, og jafnskjótt sem hann var kominn í hallargarð álfrkonunnar, ljet hann skila til hennar, að hann vildi tala við hana, og beið hann kyrr á meðan, og stje ekki af hestbaki.

Álfrkonan kom þegar, og hafði hún brugðið svo fljótt við, af því hún vissi ekki, hversvegna Ahmed kom svo bráðlega aptur. Óðara enn Paribanú gæti spurt hann um það, benti hann henni á galdranornina, sem tveir af förunautum hans höfðu tekið af baki og hjeldu á milli sín, og mælti: „Drottning! gerðu það fyrir orð mín, að aumkvast yfir konu þessa, eins og eg geri. Eg hitti hana á leið minni eins á sig komna, og hún nú er, og lofaði henni þeirri hjálpi, sem hún með þarf. Bið eg þig fyrir hana í þeirri vissu von, að þú bæði af eigin hvöt og fyrir minn bænastað munir líkna henni og ekki yfirgefa hana.“

Meðan Ahmed mælti þetta, virti Paribanú nornina fyrir sjer, og bauð tveimur af þjónustukonum sínum að taka við henni af riddurunum, fylgja henni inn í höllina og hjúkra henni eins vandlega og þær mundu stunda hana sjálfa, ef hún væri sjúk. Gerðu konurnar einsog álfrkonan sagði þeim fyrir, en hún vjek sjer að Ahmed, og mælti í hálfum hljóðum: „Manngæzka þín er lofsverð og sæmír vel bæði sjálfum þjer og tign þinni; þykir mjer vænt um, að eg get styrkt þig í svo góðu áformi; en svo segir mjer, hugur um, að þjer muni illa verða launað. Mjer lízt ekki kona þessi eins veik, og hún þyrist vera, og er mjer nær að halda, að hún sje undirstungin, til þess að gera þjer mikla skapraun. En

ekki skaltu samt verða hugsjúkur, því hvað ill ráð, sem þjer eru búin, þá máttu ganga að því vísu, að eg mun leysa þig úr öllum tálsmörum, sem fyrir þig verða lagðar. Far því óhræddur leiðar þinnar!“

Kóngsson varð ekki áhyggjufullur út af orðum álfkonunnar, og svaraði hann þannig: „Eg veit ekki til, að eg hafi gert eða viljað gera nokkrum manni illt, og get eg því ekki trúað, að neinum komi til hugar að vinna mjer grand. En fari það sem má, eg skal allt fyrir það aldrei hætta að gera það, sem gott er, þegar mjer býðst tækifæri til þess.“

Að svo mæltu kvaddi hann álfkonuna, og hjelt áfram ferð sinni. Kom hann skjótt til hirðar soldáns, og fagnaði hann honum eptir vanda; sat hann á sjer einsog hann gat, að láta ekki áhyggjur þær í ljósi, sem vildarmenn hans höfðu vakið, með því að gera Ahmed tortryggilegan í augum hans.

Meðan þetta gerðist, höfðu báðar þjónustukonurnar leitt galdranornina inn í fagurt og skrautlegt herbergi, og látið hana setjast í legubekk. Hallaði hún höfði sínu upp að gullsaumum pellsvæfli, en þær bjuggu um hana í sama legubeknum; voru sængurfötin afar dýrmæt, dýrnar úr þykkisilki og fagurlega útsaumaðar, rekkjuvoðirnar úr hinu fegursta og smágjörvasta líni, en ábreiðan úr gullskotnum silkivefnaði. Hjálpuðu þær henni til að leggjast niður, og hagræddu henni, en hún ljet sem hún væri sárkvalin af sóttar-flogum, og gæti ekki hrært legg nje lið; gekk þá önnur þjónustukonan út og kom fljótt aptur með vatn í ljómandi postulíns skál. Rjetti hún hana að kerlingunni, en hin konan hjálpaði henni til að rísa upp í rúminu.

„Drekktu þetta,“ sagði konan, „það er vatn úr ljónalindinni, sem er óbrigðult meðal við allri köldusótt. Muntu finna, að það hrífur á minna enn einni stundu.“

Galdranornin ljet þær ganga lengi eptir sjer, einsog hún hefði mestu óbeit á drykk þessum. Samt tók hún loksins við skálinni, slokaði í sig drykkinn og hristi höfuðið, til þess að sýna hvað nærri hún hefði tekið sjer.

„Liggðu nú kyrr,“ sagði sú, sem hafði rjett henni drykkinn, „reyndu að sofna, ef þjer er unnt. Nú ætlum við að láta þig

eina og vonum við að hitta þig alveg heilbrigða, þegar við að einnar stundar fresti vitjum þín aptur.“

Galdranornin var ekki komin til þess að liggja mjög lengi í uppgerðarveiki, heldur til þess að komast fyrir, hvar Ahmed hefðist við, og hversvegna hann hjeldi sig fjærri hirð föður síns. Nú er hún vissi þetta til hlítar, þá mundi hún fegin hafa sagt, að drykkurinn hefði hrifið á augabragði, svo mikill hugur var henni á að komast heim aptur og segja soldáni frá þessum heppilegu erindislokum; en með því henni hafði ekki verið sagt, að drykkurinn hrifi að vörmu spori, þá varð hún móti vilja sínum að biðja þangað til konurnar komu aptur. Vitjuðu þær hennar á tilteknum tíma, og var hún þá komin á fætur og sat alklaedd í legubekknun. Stóð hún þá undireins upp og mælti: „Mikill undradrykkur! hann hreif miklu fljótar, enn þið sögðuð, og hef eg beðið ykkar um stund og verið óþolinmóð, af því mjer var svo mikill hugur á að biðja ykkur, að fylgja mjer á fund hinnar brjóstgóðu frúar, svo eg geti þakkað henni fyrir miskunarverk þetta, sem eg skal muna henni alla æfi; get eg þá tafarlaust haldið ferð minni áfram, þar sem eg nú, einsog fyrir guðlega jarteikn, hef aptur fengið heilsu mína.“

Báðar þjónustukonurnar, sem líka voru álfkonur, samglöddust galdranorninni, er hún var svo fljótt orðin albata, og leiddu hana því næst í gegnum mörg herbergi, sem voru enn fegurri enn það, sem hún hafði legið í; komu þær loksins í þann salinn, sem var hinn skrautlegasti og dýrðlegasti í allri höllinni. Þar sat Parísbanú á hástól, sem allur var af skíru gulli, og skreyttur demöntum, rúbínum og furðu stórum perlum; stóð fjöldi álfameyja á báðar hendur henni, og voru þær allar himinfagrar og búnar í dýrasta skart.

Galdranornin fjell í stafi, er hún sá slíka hátign og ljómandi dýrð, og kom á hana fát; hún fleygði sjer flatrí niður fyrir hásetið, og gat engu orði upp komið, til að þakka álfkonunni, einsog hún hafði ætlað sjer.

Parísbanú leysti hana frá þeim vanda og mælti: „Góða kona! mjer þykir vænt um, að mjer bauðst tækifæri til að gera þjer greiða, og fær það mjer mikillar gleði, að þú ert nú aptur orðin ferðafær. Eg vil enganveginna tefja þig, en þjer mun samt ekki

vera á móti skapi að skoða höll mína áður enn þú fer. Farðu og láttu þjónustukonur mínar sýna þjer hana.“

Galdranornin varð nú einsog utan við sig; hún laut með ennið ofan að ábreiðunni, sem lögð var yfir tröppur hásetisins, og kvaddi þegjandi, því hún hafði hvorki þrek nje þor til að koma upp einu orði. Fylgdu álfkonurnar henni út, og fóru með hana innanum öll herbergin, sem Parísbanú hafði sýnt Ahmed, þegar hún sá hann í fyrsta sinn; varð galdranornin hissa á slíkum auð og viðhöfn, og var alltaf að segja, hvað mikið sjer fyndist til þess koma. En er hún hafði skoðað alla höllina, þá furðaði hún sig mest á því, sem báðar álfkonurnar sögðu henni, en það var, að allt þetta, sem hún hafði undrazt svo mjög, væri lítilræði eitt hjá veldi og mætti drottningar þeirra, og ætti hún óteljandi hallir í ríki sínu, sem væru hver annari ólíkar að byggingarlagi, en allar jafn dýrðlegar og skrautlegar. Sögðu þær henni og frá ýmsu öðru og fylgdu henni til járndyranna, sem Ahmed hafði fylgt henni inn um, og luku þeim upp fyrir henni; þakkaði hún þeim fyrir allt ómakið og kvaddi þær, en þær beiddu hana vel fara.

Þegar galdranornin hafði gengið fáein spor, þá leit hún við til að gá að dyrunum og setja þær á sig; en nú sá hún engin mót til þeirra, því þær voru orðnar henni ósýnilegar einsog öllum konum öðrum, svo sem fyrr er frá sagt. En þó henni líkaði þetta miður, þá fór hún samt ánægð á stað til soldáns, og þóktist hafa leyst erindi sitt vel af hendi. Þegar hún var komin til höfuðborgarinnar, gekk hún eptir hliðvegum til hallarinnar, og ljet fylgja sjer inn um leynidyrnar. Var soldáni sagt til, er hún kom, og ljet hann leiða hana fyrir sig. Sýndist honum hún vera fremur skuggaleg í yfirbragði, og hjelt því að ætlun hennar hefði mistekizt. „Af svip þínum ræð eg,“ mælti hann, „að þú munir hafa farið ónýtisfór, og getir því ekki frætt mig um það, er eg vildi vita.“

„Herra!“ ansaði galdrakonnan, „ekki skuluð þjer taka mark á yfirbragði mínu, nje ráða af því, hvort eg muni hafa leyst erindi það vel af hendi, er þjer trúðuð mjer fyrir, heldur skuluð þjer af hreinskilinni sögu sögn minni verða þess vísari, hvað mjer vildi til og hvernig fór, en það verð eg að segja, að eg hef gert allt, sem

í mínu valdi stóð, til þess að þjer skylduð verða ánægður með mig. En þar sem dapurleikur nokkur lýsir sjer í svip mínum, þá kemur hann af allt öðru enn því, að eg væri óheppin í aðgjörðum mínum; vona eg, að yðar hátign muni þykja sjer fullnægt, hvað það snertir, ef yður þóknast að hlýða á frásögu mína.“

Því næst sagði hún soldáni, hvernig hún fór að gera sjer upp veiki, og hrærði Ahmed til meðaumkvunar, svo að hann ljét flytja hana á stað einn undir jörð niðri, og fól hana umsjá álfkonu nokkurrar, sem var óumræðilega fögur. Skýrði hún honum frá því, hversu álfkonan hefði verið huglátleg, þar sem hún undireins skipaði tveimur öðrum álfkonum, sem henni fylgdu, að hjúkra sjer og skilja ekki við sig, fyrr enn hún væri orðin heil heilsu; gæti slíkt eptirlæti ekki átt sjer stað nema á milli hjóna. Eptir það hefði sjer verið veitt aðhlynning, og hefði hún látið einsog sjer batnaði; sparði hún ekki að ýkja dýrð þá og viðhöfn, er hún hafði sjeð.

„Herra!“ mælti hún ennfremur, „hvað haldið þjer um hin frábæru audæfi álfkonunnar? Þjer segið ef til vill, að þjer furðið yður á þeim, en gleðjist samt af því, að Ahmed sonur yðar nýtur þeirra ásamt álfkonunni. Yðar hátign taki ekki illa upp fyrir mjer, að eg verð að segja, að eg lít allt öðruvísi á þetta mál, og kemur yfir mig hræðsla og kvíði, þegar eg hugsa til ógæfunnar, sem af því getur hlotizt fyrir yður. Þetta veldur hugsýki minni, sem mig skorti þrek til að dylja svo vel, að þjer ekki yrðuð hennar var. Að vísu vil eg trúa því, að Ahmed sje betri maður enn svo, að hann geri yður nokkuð illt af eigin hvöt. En hver veit nema álfkonan blási honum því illræði í brjóst, að vinna ríki yðar og svipta yður konungstigninni, því hún má sín þegar mikils hjá honum, og getur komið honum til hvers, sem vera skal, með yndisleik sínum og ástar atlotum? hver getur ábyrgzt það? Yðar hátign ætti að ihuga vandamál þetta einsog vert er.“

Þó að soldán vissi, hvílfkur öðlingur Ahmed sonur hans var, þá gerðist hann samt áhyggjufullur útaf fortölum galdranornarinnar. „Eg þakka þjer mikillega,“ mælti hann, „fyrir alla kostgæfni þína, en ráð þín þykja mjer svo mikilsverð, að eg mun ekkert í þessu máli ákveða, fyrr enn ráðgjafar mínir hafa rætt það til hlítar.“

Þegar soldáni var sagt, að galdranornin væri komin, þá hittist

svo á, að hann átti tal við vildarmenn þá, sem áður höfðu vakið grunsemd hans á Ahmed. Gekkk hann nú aptur til þeirra, og hafði nornina með sjer; sagði hann þeim, hvers hann nú var orðinn vísari, og kvað hann sjer standa ótta mikinn af álfkonunni, þar sem hún hefði allt ráð Ahmeðs í hendi sjer; spurði hann, hvernig bezt yrði komið í veg fyrir ógæfu þá, er af því mætti hljófast.

Þá mælti einn af vildarmönnum um í nafni allra hinna: „Þjer vitið, hver óláni þessu mun af stað koma, þar sem hann er við hirð yðra og á yðar valdi; ættuð þjer því að verða skjótari að bragði og taka hann fastan. Mundi illa mælast fyrir því, ef þjer ljétuð ráða hann af dögum, og væri því ráðlegast að halda honum í æfí-löngu fangelsi.“

Vildarmennirnir fjellust allir á ráð þetta, en galdranorninni þókti það heldur svæsið, og varð hún því ekki samdóma. Spurði hún soldán, hvort sjer leyfðist að tala, en hann leyfði henni það, og tók hún þá þannig til orða: „Herra! eg efði ekki, að vildarmenn yðar mundu ráða til að taka Ahmed fastan, af því þeim er innilega um velferð yðar hugað; en eg vona, að þjer takið ekki illa upp, þó eg geti þess, að ef Ahmed verður tekinn, þá ríður ekki minna á að handsama förunauta hans; en þeir eru andar. Ætli það sje svo hægt að koma að þeim óvörum og taka þá höndum? Þeir geta brugðið yfir sig huliðshjálm, og mundu þeir þá ekki í sama vetfangi hverfa til álfkonunnar og segja henni, hversu háðuglega maður hennar væri leikinn? Og mundi hún geta látið svívirðing þessa óhefnda?“

„Mundi það eigi hollara, ef soldán gæti orðið óhultur fyrir illræðum Ahmeðs, án þess að láta til skarar skriða, og neytt ráða nokkurra, sem ekki yrðu orðstír hans til hnekkis eða öðrum til hneyxlis? Andar og álfkonur megna það, sem mönnum er ómögulegt, og gæti soldán því sært Ahmed fyrir drengskap hans að útvega sjer ýmsa hluti fyrir tilstilli álfkonunnar; gæti hann látið í veðri vaka, að þeir mundu verða sjer til mikillar nytsemdar, og mundi hann ávallt kunna honum þökk fyrir. Færi eg það til einsog dæmi, að þegar soldán ætlar í hernað, þá gengur geysimikið fje til að kaupa tjöld handa sjálfum honum og herliði hans, og ekki minna til að útvega úlfalda, múla og aðra eyki, sem hafðir eru til að flytja hergögn þessi. Nú gæti soldán beðið Ahmed að neyta ástar þeirrar, sem

álfrkonan hefur á honum, til þess að útvega tjald, er ekki sje fyrirferðarmeira enn svo að fela megí það í lófa sínum, en geti þó orðið svo stórt, að það taki gjörvallan herinn. Meira segi eg ekki að svo komnu; en þó nú Ahmed kæmi með tjaldið, þá mætti biðja hann margra slíkra hluta, svo að hann loksins mundi gefast upp við það, er svo væri erfitt eða ómögulegt, og gæti álfrkonan þá eigi dugað honum, þó hún sje ærið máttug og hugvitsöm. Þá mundi hann fyrirverða sig, og ekki láta sjá sig frammar, en lifa með henni fjærri öllu manlegu samneyti. Þyrfti yðar hátign þá eigi, að óttast hann, og mundi þannig geta komið hjá ámælum þeim, sem þjer munduð fyrir verða, ef þjer tækjuð til þess óyndis úrræðis, að ráða hann af dögum, eða hneppa hann í æfilangt varðhald.“

Þegar galdranornin hafði út talað, spurði soldán vildarmenn sína, hvort þeir vissu nokkurt betra ráð, en þeir þögðu allir; rjedi hann því af, að hlýða ráði galdranornarinnar, því það leizt honum hyggilegast, enda átti það bezt við skap hans, að beita ekki hörðu.

Næsta dag sat soldán aptur á tali við vildarmenn sína, og kom þá Ahmed og settist við hlið honum; brugðu þeir eigi tali sínu, þó Ahmed kæmi, en ræddu lengi fram og aptur um ýmislegt, sem bar á góma. En loksins vjek soldán sjer að Ahmed og mælti: „Sonur minn! þegar þú komst aptur eptir hina langvinnu fjærveru þína, og gladdir mig harmþrunginn, þá vildir þú ekki segja mjer bústað þinn. Eg gekk ekki frekara á þig í það skipti, því eg var óumræðilega glaður, þar sem eg hafði þig aptur fundið, og vissi, að þú undir vel hag þínum, enda sá eg á þjer, að þú varst tregur til að leysa úr spurningum mínum. Eg veit ekki hversvegna þú gerðir svo við föður þinn, er sýndi þá ekki síður enn nú, að hann gleðst af hjarta yfir gæfu þinni. En nú veit eg, í hverju gæfa þessi er fólgin, og þykir mjer vænt um, að þú gekkst að eiga álfrkonu, sem er svo elskuleg, svo máttug og auðug, því allt þetta hef eg sannfrjett. Slíkan kvennkost hefði eg aldrei getað fengið þjer, svo völdugur sem eg er. Nú er þú hefur hafizt til slíkrar tignar, sem allir mundu öfunda þig af nema eg, af því þú ert sonur minn, þá bið eg þig að raska eigi hinu ástríka samlyndi okkar, er haldizt hefur hingaðtil; vona eg, að þú útvegir mjer lið-

veizlu álfkonunnar, þegar mjer liggur á; mun þjer það auðvelt, þar sem hún dregur allt til muna við þig. Muntu eigi misvirða, að eg nú þegar reyni, hversu miklu þú fær til leiðar komið hjá henni.“

„Þú veizt, að í hvert skipti, sem eg fer í leiðangur, þá gengur fjarska mikið fje til að kaupa tjöld og eyki til að flytja þau, að eg nú ekki nefni erfiðleika þá og fyrirhöfn, er af þessu leiðir, bæði fyrir sjálfan mig og herforingja mína. Nú gætir þú útvegað mjer tjald hjá álfkonunni, sem sje þeirrar náttúru, að það geti falizt í lófa mínum, og engu að síður tekið allan her minn; hugsaðu nú eptir því, hvílíkan greiða þú gerir mjer með þessu. Álfkonan mun fúslega verða við bæn þinni, ef þú segir henni, að þú ætlir mjer tjaldið. Ekki mun hún synja þjer þessvegna, að henni sje það örðugt, því allir vita, að álfkonur megna það, sem meira er enn þetta.“

Ahmed hafði eigi búizt við, að soldán mundi fara slíks á leit, og virtist honum það í fyrstunni harla örðugt og nær því ómögulegt, því þó hann vissi, að álfkonur eru miklum mætti gæddar, þá efaði hann samt, að Paríbanú gæti útvegað sjer tjaldið. Hann hafði heldur aldrei látið neina slíka ósk í ljósi við hana; hann hafði látið sjer nægja ástsemd þá, er hún auðsýndi honum, bæði í orði og verki, og af sinni hálfu reynt að votta henni elsku sína, og ekki haft hugann á öðru enn að halda hylli hennar óskertri. Vissi hann því ógjörla, hvernig hann ætti að víkjast undir tilmæli fœður síns.

„Herra!“ svaraði hann, „þar sem eg ekki sagði yður frá ráðabreytni minni, eptir að eg hafði skotið örinni, þá kom það af því, að eg hjelt, að yður mundi standa það á litlu. Veit eg ekki, hvernig þjer hafið komizt eptir leyndarmáli þessu, en ekki dylst eg þess, að yður hefur verið borin sönn saga. Eg er eiginmaður álfkonunnar; eg elska hana og er sannfærður um, að hún elskar mig; en þar sem þjer haldið, að eg geti komið hverju sem eg vil til leiðar hjá henni, þá fæ eg ekkert um það sagt að svo komnu. Eg hef aldrei reynt á það enn; mjer hefur ekki einusinni komið það til hugar.“

„Mjer skyldi því vænt um þykja, ef þjer ljētuð mig komast

hjá slíkum tilraunum, og leyfðuð mjer að njóta ástarsælunnar í kyrð og ró, því eg hafði einsett mjer að elska álfkonuna einsog hún elskaði mig, án allrar eigingirni. En það er skylda sonarins að verða við ósk föðurins, sem hann á að hlýða í öllum greinum. Skal eg því segja eiginkonu minni ósk yðar, þó eg geri það með hinni mestu óbeit og tregðu, en ekki þori eg að ábyrgjast, að óskinni verði frammgengt, og megið þjer hafa það til merkis, að eg mun ekki optar koma á yðvarn fund, ef svo fer. Bið eg yður nú þegar að fyrirgefa mjer það, og minnst þess, að þjer hafið sjálfur neytt mig til þess.“

Þá mælti soldán: „Illt þækti mjer, ef það hlytist af ósk minni, að eg sæji þig aldrei framar; en þú hefur ekki ennþá reynt hið mikla vald, er maðurinn hefur yfir konu sinni. Mundi kona þín ekki sýna þjer mikla ást, ef hún synjaði lítilræðis þess, er þú átt að biðja mjer til handa, því fyrir máttuga álfkonu er það lítilræði eitt. Vertu ekki svo feiminn; þú kemur þjer ekki að því. af því þú heldur, að hún unni þjer ekki að því skapi, sem þú annst henni. Far þú og bið hana, og munt þú komast að raunum, að hún hefur meiri ást á þjer, enn þú hyggur; minnstu þess, að sá verður án alls, sem einskis biður. Einsog þú mundir neyta allrar orku til að fá óskum hennar frammgengt, svo mun hún og gera þjer til handa.“

Ekki tókst soldáni samt að telja Ahmed á sitt mál. Mundi hann heldur hafa á kosið, að soldán setti sjer hverskyns afarkosti, enn að hann særi nokkurs þess á leit, er Parísbanú gat orðið til styggðar; gramdist honum það mjög, og fór hann tveimur dögum fyrr, enn hann var vanur, frá hirð soldáns.

Álfkonan sá, að hann var dapur í bragði, sem aldrei bar til endrarnær, og spurði, hvernig stæði á skapbrigðum hans. Svaraði hann engu, en spurði, hvernig henni líði, og var auðheyrt, að hann vildi eyða því, er álfkonan leiddi í tal.

Þá mælti Parísbanú: „Eg skal svara þinni spurningu, þegar þú ert búinn að leysa úr minni.“

Ahmed færðist lengi undan, og sagði það vera markleysu eina, en hún gekk því fastara á hann. „Eg get ekki sjeð þig hryggan,“ mælti hún, „eg vil vita, hvað því veldur og hugga þig,

hvernig sem á harmi þínum stendur. Mikið má að honum kveða, ef eg ekki get bætt úr honum, nema ef faðir þinn skyldi vera dáinn; því þá mundi tímalengdin ein geta sefað sorg þína.“

Ahmed gat nú eigi lengur færzt undan álfkonunni, og mælti því: „Drottning mín! guð lengi lífdaga föður míns og blessi hann allt til æfíloka. Þegar eg skildi við hann, var hann fullhress og heill á hófi. Á harmi mínum stendur öðruvísi. Veldur faðir minn honum að vísu, og er hann mjer tilfinnanlegri fyrir þá sök, að eg neyðist til að gera þjer ómak. Þú veizt, að eg ávallt hef lagt alla stund á, að dylja soldán hamingju þeirrar og sælu, að mjer auðnaðist að dvelja hjá þjer, elska þig og vinna til hylli þinnar; en nú hefur hann komizt eptir þessu, þó eg ekki viti, hvernig honum hefur tekizt það“

„Það veit eg,“ mælti álfkonan, „manstu ekki, hvað eg sagði þjer um konuna, sem þú hugðir veika og kenndir í brjósti um? Hún hefur sagt soldáni launungarmál þitt. Eg sagði undireins, að hún væri ekki veik heldur enn eg. Þegar þjónustukonurnar höfðu gefið henni vatnið, sem er óbyggjandi meðal við allri kölduveiki, þá ljet hún einsog sjer batnaði allt í einu. Ljet hún þjónustukonurnar því næst fylgja sjer til mín, svo að hún undireins gæti kvatt mig, og flýtt sjer á fund soldáns, til þess að segja honum, hvers hún var orðin vísari. Var slíkur asi á henni, að hún mundi hafa skilið við höllina óskoðaða, ef eg ekki hefði skipað báðum þjónustukonunum að sýna henni innan um hana, svo að henni mætti skiljast, að hún væri skoðunarverð. En seg mjer nú þessa bæn föður þíns, sem þú segir að neyði þig til að gera mjer ómak; þú mátt treysta því, að mjer mun ekki verða mikið fyrir, að fullnægja honum.“

Þá mælti Ahmed: „Þú munt hafa tekið eptir því, að eg ávallt ljet mjer nægja ást þína, en beiddi þig einskis frekara. Hvers ætti eg líka að óska mjer, þegar eg á svo elskulega konu? Allt fyrir það veit eg, hvers þú ert umkomin; en eg hafði einsett mjer, að freista aldrei máttar þíns. Gæt nú þess, að eg eigi bið þig sjálfs mín vegna, heldur í nafni föður míns. Bæn hans er næsta frek; hann beiðist tjalds, er sje þeirrar náttúru, að það taki sjálfan hann með hirðinni og öllu herliði ríkisins, og geti þó falizt

í lófa hans, þegar það er samanbrotið. Eg ítreka það ennþá einu-sinni, að faðir minn biður þig þessa, en eg ekki.“

Álfkonan brosti við og svaraði: „Það er illt, að þú skulir hafa orðið svo áhyggjufullur útaf slíku lítilræði. Veit eg, að tvennt dregur til þess; í fyrsta lagi það, að þú hafðir gert þjer að skyldu, að freista ekki máttar míns, og í annan stað munt þú hafa efast um, að eg mundi geta orðið við ósk föður þíns. Hvað hið fyrra snertir, þá lýk eg þar lofsörði á, og mundi fyrir þá sök elska þig enn heitar enn áður, ef unnt væri. En hvað hinu síðara viðvíkur, þá mun mjer auðvelt að sýna þjer, að slíkir hlutir eru lítilræði eitt fyrir mig, og megna eg það sem meira er. Vertu því með öllu áhyggjulaus, og vittu fyrir víst, að mjer mun ávallt vera hin mesta gleði, að gera þjer allt að skapi, og veita þjer allar óskir þínar.“

Því næst sendi Parísbanú eptir fjárgeymslukonu sinni. Kom hún þegar, og sagði álfkonan við hana: „Núrgíhan! færðu mjer stærsta tjaldið úr fjehirzlu minni.“

Konan kom undireins aptur með tjaldið, og hjelt hún á því í hendinni, svo að það ekki sást; fjekk hún það drottningu sinni, en hún rjetti það að Ahmed. Þegar Parísbanú skipaði konunni að sækja tjaldið, þá hjelt hann, að hún ætlaði að henda gaman að sjer, og skein út úr honum undrunin. Þá hló álfkonan dátt og mælti: „Heldur þú, að eg ætli að gera gys að þjer? Eg skal þegar sýna þjer, að mjer er ekki háð í hug.“

Tók hún þá tjaldið af Ahmed, fjekk konunni það og mælti: „Far nú og slá því út, svo að Ahmed sjái, hvort það er minna enn faðir hans óskaði.“

Konan gekk nú langt frá höllinni og sló út tjaldinu, og náði það annarsvegar allt að hallarveggnum; fór því fjærri, að Ahmed virtist það of lítið, og þókti honum, sem fullrúmt mundi í tjaldinu um helfingi meira lið enn Indía soldán hafði.

„Drottning mín!“ sagði hann við álfkonuna, „fyrirgef mjer tortryggni mína; nú er eg hef þetta sjeð, þykir mjer, sem ekkert muni vera þjer ómögulegt.“

„Þú sjer,“ mælti Parísbanú, „að tjaldið er stærra, enn þörf þúsund og ein nótt. III.

gerist; en því fylgir sú náttúra, að það bæði rýmkast og þrengist eptir þörfum þeirra, sem undir því eiga að vera.“

Konan braut nú saman tjaldið og rjetti það að Ahmed; var það þá ekki stærra, enn þegar hún kom með það í fyrstu. Næsta morgun fór Ahmed á stað með það til föður síns, og fylgdi honum sama föruneysi, og vant var.

Soldán hafði ímyndað sjer, að ómögulegt væri, að útvega slíkt tjald, og undraðist hann því mjög, er sonur hans kom svo fljótt aptur. Tók hann við tjaldinu og furðaði sig á því, hvað lítið það var; ljét hann síðan slá því út á hinum víða velli, sem fyrr er frá sagt, og sá að helfingi meira lið enn það, er hann sjálfur hafði, mundi hæglega geta komizt fyrir í því; varð hann því frá sjer numinn af undrun. Hjelt Ahmed þá, að hann kynni að finna það að tjaldinu, að það væri of stórt eða ómeðfærilegt, og sagði honum, að stærð þess mundi ávallt fara eptir liðsalla hans.

Soldán þakkaði syni sínum fyrir þessa hina dýrmætu gjöf, og beiddi hann að skila þakklæti sínu til álfkonunnar. Og til þess að sýna, hve mikið sjer þækti til tjaldsins koma, þá bauð hann mönnum að geyma það vandlega í fjehirzlu sinni. En undir niðri jókst öfundsýki hans, og varð hálfu megnari enn áður, því nú sá hann, að Ahmed gat fyrir tilstilli álfkonunnar gert þá hluti, sem honum voru ofvaxnir. Var honum nú í hug, að láta ekkert ógert, sem Ahmed gæti orðið að meini, og leitaði hann því ráða hjá galdranorninni; rjeði hún honum til að biðja Ahmed um vatn úr ljónalindinni.

Um kvöldið sat soldán eptir vanda innan um hirðfólk sitt, og var Ahmed þar nærstaddur. „Son minn!“ mælti soldán, „eg hef nýlega látið í ljósi, hversu miklar þakkir eg kann þjer fyrir tjaldið, sem þú færðir mjer; hygg eg það ágætast allra gripa minna. Samt verður þú einþá að gera mjer einn hlut til vilja, sem ekki mun fá mjer minni gleði. Eg veit, að kona þín neytir vatns úr ljónalindinni, og er vatn þetta óbrigðult meðal gegn allskonar köldusýki. Efa eg ekki, að þjer sje af hjarta annt um heilbrigði mína, og veit eg því, að þú munir mín vegna biðja hana um flösku fulla af vatni þessu, og færa mjer hana, svo að eg ávallt hafi þetta afbragðs

meðal til taks. Gerðu mjer nú þenna mikla greiða, og aflaðu þjer sæmdar með þessu kærleiksverki föður þínum til handa.“

Ahmed hafði ekki annað til hugar komið, enn að soldán mundi láta sjer nægja tjaldið, sem var svo einstakt og nytsamt, og ekki mæða sig með fleiri bænum, sem Parísbanú kynni að styggjast við; hnykkti honum því mjög við þessa heimtufrekju föður síns, þó að álfkonan hefði lofað, að veita honum allt, sem í hennar valdi stæði.

Hann þagði um stund og mælti: „Vitið fyrir víst, að eg vil feginn gera allt, sem mjer er unnt, til þess að lengja lífdaga yðar; en helzt vildi eg, að kona mín ætti hjer engan hlut að, og þori eg fyrir þá sök ekki að lofa yður vatninu. En því lofa eg, að eg skal flytja henni bæn þessa, þó mjer sje jafnnaðugt nú, og í fyrra skiptið, þegar eg beiddi hana tjaldsins.“

Næsta dag fór Ahmed til álfkonunnar, og sagði henni allt sem farið hafði; bar hann upp fyrir hana hina nýju bæn soldáns og mælti: „Drottning mín! eg hef nú sagt þjer blátt áfram, hvað okkar feðga fór í milli. Ger þú, hvert sem þjer líkar, að veita honum bæn þessa eða synja hennar; mjer má það á einu standa; þinn vilji er minn vilji.“

„Nei, nei!“ sagði Parísbanú, „mjer þykir gaman að sýna soldáni, að þú átt ástríka konu; sje eg, að hann hlítir ráðum galdranornarinnar, en aldrei skulu þau fá höggstað á okkur. Þykir mjer þessi síðari bæn hans illgjarnleg, því ljónalindin er í miðjum garði hallar nokkurrar mikillar; hallardyrnar verja fjögur heljarstór ljón, og skiptast þau þannig á, að tvö vaka jafnan, meðan tvö sofa. En ekki skaltu hræðast það, því eg mun kenna þjer ráð til að komast inn á milli þeirra hættulaust.“

Álfkonan sat þá, og var að sauma; tók hún tvinnahnoða eitt, fjekk Ahmed og mælti: „Tak nú fyrst við hnoða þessu; lát beizla tvo hesta, og skalt þú ríða öðrum, en hinn skalt þú hafa í taumi; skal lausahesturinn bera sauðarfall, er skorið sje í fjóra hluti, og verður að slátra sauðnum innan kvölds. Ker nokkurt skalt þú hafa meðferðis, og mun eg láta fá þjer það; skalt þú fylla það við lindina. Ríð þú á stað að næsta morgni í býtið, og jafnskjótt sem þú ert kominn út úr járndyrnunum, skalt þú fleygja hnoðanu á undan þjer; mun það renna fyrir þjer, og ekki stöðvast fyrir

enn við hallardyrnar. Þangað fylgir þú hnoðanu, og með því hliðið stendur opið, þá munt þú sjá ljónin fjögur; munu þau tvö, sem vaka, vekja hin, er sofa, með öskri sínu. Skalt þú eigi hræðast það, en fleygja sínum sauðarfjórðungnum fyrir hvert ljónið, og ekki stíga af baki. Keyr síðan hest þinn sporum, og ríð sem fljótast að lindinni; eigi skalt þú fara af baki, meðan þú fyllir kerid, en ríða burt hvað af tekur, þegar þú ert búinn að ná vatninu. Munt þú komast óskemmdur út á milli ljónanna, meðan þau eru að rífa í sig kjötið.“

Morguninn eftir reið Ahmed á stað, og gerði allt, sem álfkonan hafði fyrir hann lagt. Þegar hann var kominn að hallarhliðinu, þá kastadi hann sauðarfjórðungnum fyrir ljónin, og reið óhræddur á milli þeirra allt að lindinni; fyllti hann þar kerid og slapp heill á hótí út úr höllinni. En er hann var kominn spölkorn áleiðis. Þá leit hann í kringum sig og sá tvö ljón koma hlaupandi á eftir sjer. Brá hann þá óskelfdur sverði sínu og bjóst til varnar; en sem hann reið áfram, sá hann að annað ljónið hörfaði undan til hliðar, bandaði höfðinu og dinglaði halanum, til merkis um, að það vildi honum ekkert illt gera, heldur ætlaði það aðeins að hlaupa á undan honum, meðan hitt ljónið hlypi á eftir. Stakk hann þá sverðinu í sléður og fór leiðar sinnar, unz hann kom til höfuðborgar Indíalands; fylgdu ljónin honum, er hann reið inn í borgina og skildu ekki við hann, fyrr enn hann var kominn að hallardyrum soldáns. En er hann var kominn inn, þá hurfu þau aptur sömu leiðina, og þau komu, svo að allir, sem til þeirra sáu, urðu dauðhræddir og földu sig eða flýðu í allar áttir, til þess að verða ekki á vegi þeirra; ekki var samt neitt óðafar á þeim, heldur lötruðu þau áfram með hægð og spekt.

Hirðmenn nokkrir hjálpudu Ahmed af baki og fylgdu honum til málstofu soldáns; var hann þar á fundi með vildarmönnum sínum.

Ahmed gekk að hásætinu og setti kerid niður fyrir fótum föður síns; laut hann ofan að ábreiðu þeirri, er lögð var yfir tröppur hásætisins, reis upp aptur og mælti: „Herra! hjer er heilsu-bótarvatn það, er þjer vildud fá til þess að fjölga hinum fágætu og dýrmætu hlutum, sem geymdir eru í gripasafni yðru. Óska eg

þess, að heilsa yðar verði ávallt svo góð, að þjer aldrei þurfið að drekka vatn þetta.“

Svo mælti Ahmed, en soldán ljét hann setjast til hægri handar sjer og mælti: „Son minn! eg þakka þjer af hjarta fyrir gjöf þessa; skal eg muna þjer, að þú hafðir þig í slíkum háska mín vegna.“

Þessa var soldán orðinn vísari fyrir sögusögn galdranornarinnar, því hún þekkti ljónalindina, og vissi, hversu hættulegt var að sækja vatn í hana.

„Veit mjer nú þá gleði,“ mælti soldán, „að segja mjer, hvernig þú fórst að ná vatninu, með frábærum fimleik eða fáheyrdum styrkleik.“

„Herra!“ ansaði Ahmed, „eg er lofs þessa ómaklegur, og ber það konu minni einni; sjálfur get eg ekki stært mig af öðru enn því, að eg hlýddi heilræðum hennar.“

Sagði hann föður sínum því næst, hver heilræði þessi hefðu verið, og hvernig hann hefði að öllu farið. Ljet soldán einsog sjer væri mesta yndi að sögu hans, en í hjartanu ætist öfundin miklu fremur enn hún sefaðist; stóð hann þá upp, gekk til hinna innri herbergja í höll sinni, og sendi eptir galdranorninni. Kom hún þegar, og þurfti soldán ekki að segja henni, hvernig Ahmed hafði tekizt förin, því tíðindi þessi voru nú hljóðbær orðin. Hafði hún hugsað upp bragð handa soldáni, er hún hugði óbrigðult vera, og sagði honum það.

Daginn eptir var soldán á fundi með hirðmönnum sínum og hugði þegar að neyta bragðsins; vjek hann sjer að Ahmed og mælti: „Son minn! nú hef eg ekki nema einnar barnar að biðja þig; þegar hún er mjer veitt, þá skal eg einskis biðja, hvorki þig nje konu þína. Færðu mjer mann, er sje hálft annað fet á hæð; skegg hans skal vera þrjátíu fet á lengd og hafi hann járnmilti reitt um öxl, er vegi fimm vættir, og sje honum í stafs stað; hann skal og vera gæddur manns máli.“

Ahmed hjelt, að enginn slíkur maður væri til, og ætlaði að færast undan, en soldán stóð fast á honum, og sagði hvað eptir annað, að álfkonan gæti komið mörgu til leiðar, sem ótrúlegra væri.

Daginn eptir fór Ahmed til Parísbanú konu sinnar, og sagði henni þessa hina þriðju ósk föður síns; kvaðst hann eigi ætla að henni gæti frammgengt orðið og þækti sjer hún vera ennþá ómögulegri enn báðar hinar fyrri. „Eg get fyrir mitt leyti ekki trúað,“ mælti hann, „að slíkur maður sje nokkurstaðar í heimi. Faðir minn ætlar eflaust að freista mín, og reyna, hvort eg er það flón, að leggja mig í frammkróka um þetta, eða hann að öðrum kosti ætlar að stofna mjer í glötun. Hvernig á eg að ná svo litlum manni, sem hefur slíkt vopn til varnar sjer? Með hvaða vopnum á eg að knýja hann til að hlýða boðum mínum? Sjáir þú nokkurn veg til þess, að eg hneisulaust komist fram úr vanda þessum, þá vona eg, að þú dugir mjer með ráðum þínum.“

„Vertu óhræddur!“ mælti álfkonan, „það var háskaför að sækja vatn í ljónalindina handa föður þínum, en hitt er hættulaust, að finna slíkan mann, sem hann óskar sjer. Þessi maður er Schaibar bróðir minn; hann er mjer næsta ólíkur, þó við sjeum samfeðra, og er hann svo skapbráður, að hann hefnir hinna minnstu mótgjörða með blóðugri grimmd. Annars er hann allra manna góðlyndastur; greiðvikinn er hann og búngóður, ef vel er farið að honum. Að ytra álitu hefur soldán lýst honum rjett, og ekki hefur hann vopn, nema járnmltið stóra; gengur hann aldrei út, svo að ekki hafi hann það með sjer, og er hann þá ekki árennilegur. Eg ætla að láta hann koma, og muntu sjá, að eg fer með sannindi, en vertu vel undirbúinn, svo að þjer ekki detti ketill í eld, þegar þú sjer hann, því hann er undarlega skapaður.“

„Drottning mín!“ ansaði kóngsson, „þú segir, að Schaibar sje bróðir þinn. Hvað ljótur og vanskapaður sem hann kann að vera, þá mun eg samt eigi hræðast hann, heldur mun eg virða hann og elska, einsog mág minn.“

Álfkonan ljet nú bera glóðarker fullt af eldsglæðum inn í forsal hallarinnar; ljet hún og færa sjer gullóskjur, tók upp úr þeim ilmandi reykelu og kastaði því á glæðurnar. Lagði upp af því þykkan reyk, og sagði álfkonan þá við Ahmed: „Nú kemur bróðir minn!“

Þá sá Ahmed Schaibar, og var hann ekki meira enn hálfannað fet á hæð; járnmltið hafði hann reitt um öxl sjer, en

skeggið stöð og þykka stóð langt fram á við; gekk hann inn í salinn með alvörusvip. Kamparnir voru að sama hófi og skeggið, og tóku aptur að eyrum, svo að valla grillti í snjáldrið. Svínsaugu hafði hann og var inneygður mjög; á höfði sjer bar hann uppmjóða húfu. Þaráofan var hann krypplingur og hafði bæði herðakistil og bringukistil; mundi Ahmed hafa orðið skelkaður, ef hann ekki hefði vitað, að hann var bróðir álfkonunnar. En með því hann vissi það, þá stóð hann óhræddur hjá henni og brá sjer hvergi. En er Schaibar kom nær, þá gaut hann hræðilegum augum til hans og spurði Parísbanú, hver maður þessi væri.

„Kæri bróðir!“ ansaði hún, „hann er eiginmaður minn; Ahmed heitir hann, og er sonur Indía soldáns. Eg bauð þjer ekki í brúðkaup okkar, af því eg vildi ekki tefja þig frá leiðangri þeim, sem þú um það leytir hafðir fyrir stafni; fær það mjer nú fagnaðar, að þú ert kominn heim aptur úr hernaði þínum sigri hrósandi. En ef satt skal segja, þá kallaði eg á þig manns míns vegna.“

Schaibar leit vingjarnlega til Ahmeds, og var þó jafn þóttalegur og harðlegur á svipinn og áður. „Systir góð!“ mælti hann, „ef hann þarf mín til nokkurs, þá segi hann til. Úr því hann er maður þinn, þá tel eg mjer skylt að gera allt, sem hann óskar.“

Þá mælti Parísbanú: „Soldáninum föður hans er forvitni á að sjá þig; bið eg þig því, að lofa honum, að hafa þig með sjer á hans fund.“

„Fari hann á undan,“ mælti Schaibar, „eg skal koma á eftir.“

„Bróðir minn!“ sagði Parísbanú, „það er nú svo frammorðið, að ofseint mun að fara för þessa í dag; leyf því, að vjer frestum henni til morguns. Það er og vel til fallið, að þú heyrir það, sem farið hefur milli Indíasoldáns og Ahmeds sonar hans, frá því við giptumst, og skal eg segja þjer það í kvöld.“

Sagði hún þá Schaibar allt það, er hann þurfti að vita, og fór hann á stað með Ahmed næsta morgun í býti. Þegar þeir voru komnir til höfuðborgarinnar, og Schaibar sást við borgarhliðið, þá urðu allir sem hann sáu, svo dauðhræddir, að þeir annaðhvort flýðu eða földu sig í húsum og sölubúðum, til þess að verða ekki fyrir svo hræðilegri ófreskju. En þeir, sem flýðu, gerðu alla, er

á vegi þeirra urðu, jafnhrædda sjálfum sjer, svo að þeir snjeru við, og hlupu undan sem fætur toguðu. En þeir Schaibar og Ahmed stikuðu áfram fót fyrir fót, og sáu þeir enga hræðu á torgum nje strætum, því allt var flúið. Komu þeir nú til hallarinnar, og var öðru nær, enn að dyraverðir vörnuðu Schaibar inngöngu, því þeir tóku undir-eins til fótanna; gekk hann þá með Ahmed inn í ráðstefnu-salinn. Sat soldán þar í hásæti sínu og veitti mönnum áheyrn. Gekk Schaibar reiginslega fram að hásætinu og hreykti kollinum; beið hann þess eigi, að Ahmed segði, hver hann var, heldur sagði hann þegar við soldán: „Þú gerðir boð eptir mjer; hjer er eg. Hvað viltu mjer?“

Soldán svaraði engu; hann brá höndunum fyrir augu sjer, og vjek höfðinu undan hinu óttalega skrýmsli, svo að hann sæji það ekki. En Schaibar þókti soldán misbjóða sjer með þessum ókurt-eisu viðtökum, úr því hann á annað borð hafði látið hann ómaka sig; varð hann því bálreiður og reiddi járnmiltið til höggs; „svaraðu, maður!“ sagði hann og keyrði það í höfuð soldáni, svo að hann í sama vetfangi skall örendur til jarðar. Gat Ahmed með naumindum komið í veg fyrir, að hann dræpi stórvezírinn, er stóð til hægri handar föður hans; sagði hann Schaibar, að sjer hefði ávallt þókt hann ráða föður sínum heilt.

„Hinir hafa þá ráðið honum illa,“ mælti Schaibar; lamdi hann þá til beggja handa og drap alla hina vezírana, sem verið höfðu vildarmenn soldáns og óvinir Ahmeds. Felldi Schaibar mann í hverju höggi, og sluppu engir lífs, nema þeir, sem ekki höfðu orðið svo höggdofa af hræðslu, að þeim förlaðist vit og megin til að forða sjer undan.

Eptir þessar skelfilegu aðfarir gekk Schaibar út úr ráðstefnu salnum með járnmiltið reitt um öxl sjer. Í miðjum hallargarðinum hvessti hann augun á stórvezírinn, er gekk með Ahmed, og mælti: „Eg veit, að hjer er galdranorn ein, sem var mági mínum ennlá skæðari og óvinveittari enn hirðsnáþarnir, sem eg fyrir skemmstu typtaði eptir verðleikum. Nú vil eg, að norn þessi sje leidd fram fyrir mig.“

Stórvezírinn sendi þegar boð eptir henni, og rotaði Schaibar hana um leið og hann mælti: „Svona er að gefa Loka ráð og gera

sjer upp veiki. En ekki mun eg láta hjer við lenda,“ sagði hann ennfrémur, „eg skal drepa hvert mannsbarn í borginni, nema allur lýðurinn taki Ahmed mág minn til konungs yfir sig, og allt Indíaríki.“

Allir, sem viðstaddir voru, og heyrðu ógnunaryrði þessi, gullu þá við í einu hljóði og hrópuðu: „Heill sje þjer, Ahmed konungur!“ Og stundarkorni síðar hljómaði óp þetta um gjörvalla borgina. Ljet Schaibar skryða Ahmed tignarklæðum þeim, er Indíakonungar eru vanir að bera, og setti hann í háseti. Eptir það ljet hann hylla hann og vinna honum eiða, einsog síður er til; þá sókti hann og Paríbanú systur sína, og leiddi hana inn í borgina með glæsilegu föruneyti. Ljet hann síðan sverja henni hollustu, einsog drottningu Indíalands.

Alý og Núrúníshar höfðu ekki átt neina hlutdeild í samsærinu gegn Ahmed nje vitað neitt til þess; gaf Ahmed þeim því skatta þá, er guldust af fylki einu stóru, í lífeyri; fjeck hann þeim og bústað í höfuðborg fylkisins, og dvöldu þau í henni það, sem eptir var æfinnar. Sendi hann og tíginn mann á fund Hussains bróður síns, til þess að skýra honum frá breytingu þeirri, er á var orðin; bauð hann honum að kjósa sjer til eignar hvaða skattland, sem hann vildi, í ríki sínu. En Hussain þóktist vera fullsæll í einveru sinni, og ljet hann skila til Ahmeds, að hann kynni honum þökk fyrir boðið og vildi lúta honum einsog konungi sínum; hefði hann aðeins einnar bænar að biðja, og hún væri sú, að sjer leyfðist að halda áfram upp teknu ráði, og lifa kyrru lífi fjærri glaumi heimsins.

Frá 558. til 576. nætur.

Sagan af Parísade.

Einusinni var konungur á Persalandi, Khosru-Schach að nafni; hann hafði allt frá því hann tók að kynnast heiminum, haft mikla skemmtun af, að ganga út á náttarþeli, og fara á æfintýra leitir. Ráfaði hann opt um borg sína hingað og þangað í dularbúningi, og hafði með sjer einhvern af trúnaðarmönnum sínum, sem líka var í dularham; vantaði þá ekki, að mart kringilegt bar fyrir.

Þegar hann í fyrsta skipti eftir krýningu sína gekk út á náttarþeli, þá bar honum æfintýri það að hendi, sem vjer nú munum segja frá. Hann hafði ásamt stórvezírnum búizt dularklæðum, og höfðu þeir gengið frá höllinni, tveimur stundum eftir sólarlag. Komu þeir í borgardeild nokkra, sem eingöngu var byggð af alþýðumönnum, og heyrði konungur talað heldur hátt í stræti einu. Gekk hann þá að húsinu, þar sem honum heyrðist hávaðinn vera, og leit inn í gegnum rifu eina, sem var á dyrunum; var hjart fyrir innan, og sá hann, hvar þrjár systur sátu í legubekk, og voru að tala saman, sjer til skemmtunar, eftir kvöldverðinn.

Hann skildi það á orðum hinnar elztu, að óskir voru umtals-
cfni þeirra. „Fyrst við á annað borð erum farnar að óska,“ mælti hún, „þá óska eg mjer þess, að bakari soldáns verði maðurinn minn; skal eg þá borða nægju mína af brauðinu góða, sem aldrei er kallað annað enn soldáns brauð. Látið nú sjá, hvort þið hafið eins gott óskavit og eg.“

„Og eg,“ sagði önnur elzta systirin, „vildi eg væri kona matgerðamannsins hjá soldáni; þá gæti eg valið um hinar ljúffengustu krásir, og með því eg tel það víst, að allir í höllinni muni eta soldánsbrauð, þá mundi eg ekki heldur fara þess varhluta. Nú geturðu sjeð, systir mín!“ mælti hún ennsfremur, og vjek sjer að elztu systurinni, „hvort eg hef verra vit á, að velja óskir mínar, enn þú.“

Yngsta systirin, sem var afbragðs fríð og miklu gedslegri og skírari enn hinar, tók nú þannig til máls: „Það er af mjer að segja, að eg get ekki verið svo lítilþæg, heldur hugsa eg miklu hærra, og úr því óska skal, þá vildi eg, að eg væri eiginkona soldáns. Eg skyldi ala honum svein með gullna lokka öðrumegin, en silfurbjarta hinumegin; þegar hann grjeti, skyldu tárinn hrynja sem perlur af augum hans, og í hvert skipti sem hann brosti, skyldi hinn rjóði munnur hans ljúkast sundur einsog blóm-fagur rósknappur.“

Soldáni þóktu óskir systranna, og þó einkum hinnar yngstu, svo einstakar, að hann hugsaði sjer að láta þær uppfyllast. Ekki ljét hann samt á því bera við stórvezírin, en skipaði honum að

setja vandlega á sig húsið, því næsta morgun ætti hann að sækja allar þrjár systurnar, og leiða þær á hans fund.

Stórvezírin gerði, sem fyrir hann var lagt, og fór til systuranna snemma næsta morgun; lofaði hann þeim aðeins að klæðast í skyndi, svo að þær gætu gengið fyrir soldán, en sagði þeim ekkert meira enn það, að hann vildi sjá þær. Fór hann því næst með þær til hallarinnar, og leiddi þær fram fyrir soldán.

„Munið þið,“ sagði soldán, „hvers þið óskuðuð ykkur í gærkveldi? Leynið mig einskis; eg vil vita það.“

Systrunum brá mjög við þessi orð soldáns, og kom á þær fát. Þær litu til jarðar og blóðroðnuðu, en yngsta systirin varð þá svo fögur, að soldán feldi þegar ástarhug til hennar. Svöruðu þær engu, því bæði voru þær feimnar, og óttuðust meðfram, að soldán hefði styggt af hjali þeirra; sagði hann þá, til að hughreysta þær: „Verið óhræddar, eg ljét ekki sækja ykkur hingað, til þess að hræða ykkur, en fyrst eg óviljandi hef gert ykkur óttaslegnar með spurningu minni, þá skal eg vonum bráðar ljetta ykkur um hjarta. Þú, sem vildir verða eiginkona mín, skalt fá vilja þínum frammengt innan kvölds, og þið hinar,“ mælti hann enn fremur og vjek sjer að eldri systrunum, „þið skuluð eiga þá menn, sem þið óskuðuð, önnur bakara minn, en hin matgerðamanninn.“

Þegar soldán hafði lýst yfir vilja sínum, þá fleygði yngsta systirin sjer fram fyrir fætur honum, til að votta honum þakklátsemi sína, og mælti: „Herra! ósk mína, sem yður er kunnug orðin, ljét eg mjer um munn fara í gamni og gáleysi; eg er þeirrar sæmdar ómakleg, sem þjer auðsýnið mjer, og bið eg yður fyrirgefa ofdirfsku mína.“

Eldri systurnar ætluðu líka að afsaka sig, en soldán tók fram í og mælti: „Nei! nei! óskum ykkar skal frammengt verða.“

Sama dag fóru fram þrenn brúðkaup, einsog Khosru Schach hafði fyrir mælt, en þó sitt með hverjum hætti; soldán gekk að eiga yngstu systurina, og var mikið við haft og haldin dýrðleg veizla, einsog tign hjónanna sæmdi, en brúðkaup hinna systranna voru rjett við hæfi bænda þeirra.

Báðum systrunum blæddi nú í augum, að yngsta systirin skyldi verða hafin svo hátt upp yfir þær, og þó að óskir þeirra hefðu

rættzt umfram alla von, þá fylltust þær öfundar, sem bæði varð til að spilla gleði þeirra sjálfa, og bakaði drottningu mikla ógæfu og skapraun. Brúðkaup þeirra hafði borið svo brátt að hendi, að þeim gafst enginn tími til, að barma sjer útaf þessu sín í milli. En nokkrum dögum síðar hittust þær við laugar, og mælti þá elzta systirin: „Nú, nú! hvað segir þú um hana yngstu systur okkar? Er hún ekki þokkaleg drottning?“

„Eg segi það satt,“ ansaði hin, „að eg skil ekki, hvernig konunginum gat þókt hún svo fríð, að honum glaptist bæði sjón og vit. Hún er ótótlegt kvikindi, og veiztu sjálf, í hvaða sessi við höfum sjeð hana. Ætli konungur hafi tekið hana fram yfir þig, af því að hún er ofurlítið yngri? Þú hefstir verið honum fullboðin, og þá hefði hann gert að verðleikum við þig, ef hann hefði látið þig verða drottningu sína.“

„Láttu mín að engu getið,“ mælti systirin; „mjer hefði ekki þókt neitt að því, að soldán hefði átt þig. En það sviður mjer sárast, að hann skyldi gangast fyrir öðru eins greppatrýni, og þess vil eg hefna með hverju móti, sem eg get. Þjer er málið ekki síður skylt enn mjer, og skulum við því leggjast á eitt. Segðu mjer, hvað þjer hugkvæmist til að skaprauna henni, og máttu treysta því, að eg mun gera eins.“

Þenna djöfullega sáttmála gerðu systurnar sín í milli, og fundust þær nú optlega eptir þetta, til að ræða með sjer, hvernig þær ættu að raska láni systur sinnar eða hnekkja því með öllu. Hugsuðu þær sjer allskonar ráð, en sú varð jafnan niðurstaðan, að þeim þókti of örðugt eða ísjárvert, að fá þeim framingengt. Allt fyrir þetta komu þær báðar á fund systur sinnar öðruhverju, og sýndu henni mestu vinsemd, með uppgerðar blíðlæti og svívirðilegri hrænsni, til þess að láta hana skilja, hvað vænt þeim þæktti, að eiga svo tigna systur. En drottning var þeim svo ástrik og nærgætin, sem vænta mátti af góðri systur, er ekki miklaðist af upphæfð sinni, heldur unni þeim jafnt sem áður.

Nokkrum mánuðum eptir brúðkaupið kenndi drottning, að hún var með barni; sjekk það soldáni mikils fagnaðar, og barst gleðifregn þessi fyrst um höllina og þaðan um höfuðborgina. Samfögnuðu þær systur drottningunni, og sögðu við hana um leið, að

nú mundi hún þurfa ljósmóður, er hún skyldi fæða; beiddu þær hana að láta sjer og engum öðrum verða þeirrar sæmdar auðið, að sitja yfir henni. Svaraði drottning þeim vingjarnlega og kvaðst fyrir sitt leyti óska þess af öllum hug, en þetta væri ekki undir sjer einni komið, og yrði hún að hlíta boði soldáns. „Komið nú mönnum ykkar,“ sagði hún, „til að láta vini sína biðja soldán náðar þessarar. Þegar hann vekur máls á því við mig, þá megið þið treysta því, að eg læt gleði mína í ljósi og þakka honum af hjarta fyrir ráðstöfun þessa.“

Nú fóru bændur beggjað systranna til hirðmanna þeirra, sem voru þeim vinveittastir, og beiddu þá að leggja til við soldán, að konum þeirra mætti veitast virðing sú, er þær um beiddu. Fluttu þeir mál þetta svo sköruglega fyrir soldáni, að í næsta skipti, er hann átti tal við drottningu, þá ljét hann sjer um munn fara, að systur hennar væru betur fallnar til að vera ljósmæður hennar enn allar konur aðrar. Þókti drottningu vænt um, er soldán gat svo nærri óskum hennar, og svaraði: „Herra! eg hafði einsett mjer, að hlíta yðar vilja; en fyrst þjer af góðsemi yðvarri hafði hugsað til systra minna, þá þakka eg yður fyrir, að þjer hafði látið þær njóta mín, og dylst eg þess ekki, að eg kýs mjer heldur þeirra þjónustu enn annara.“

Soldán nefndi nú báðar systurnar til að vera ljósmæður drottningar sinnar, og gengu þær úr þessu út og inn um höllina; hugsuðu þær sjer nú til hreifings, er þeim loksins bauðst tækifæri til að framkvæma illræði það, er þeim var í hug.

Nú kom að þeim tíma, er drottning skyldi fæða, og ól hún sveinbarn, sem var degi bjartara og fegurra. En systurnar voru svo miskunarlausar, að þær hrærdust ekki af fegurð ómálkans. Tóku þær barnið og vörðu það í gamla ljerepts ræfja, ljétu það niður í kórfa og báru hana útá síki eitt, er rann fram hjá gluggum drottningar; ætluðust þær til að straumurinn bæri hana burt. Komu þær síðan með dauðan hvölp og sögðu að drottning hefði alíð hann. Þá varð soldán æfareiður, og mundi drottning hafa hreppi bráðan bana, ef stórvezírin ekki hefði leitt honum fyrir sjónir, að það væri rangsleitni, að hefna á henni fyrir afbrigði náttúrunnar.

Körfina með barninu í rak ofan eptir síkinu og út fyrir múra þá, er tóku fyrir útsjónina frá gluggum drottningar; barst hún þadan lengra inn í lystigarð þann, er áfastur var við höllina. Hittist svo á, að manni þeim, er settur var til að gæta aldingarðanna, varð reikað fram með síkinu, og sá hann körfina á floti; skipaði hann einum af verk mönnum þeim, er voru þar nálægt við vinnu sína, að ná körfinni og færa sjer hana, svo að hann gæti sjð hvað í henni væri. Verkmaðurinn fór til, dró körfina að landi með reku sinni og færði hana garðaverðinum. Fjell hann í stafi, er hann fann barnið nýfætt í körfinni; mátti þegar sjá að andlitsskapnaður þess var hinn fegursti. Garðavörðurinn hafði lengi verið kvongaður, og hafði drottinn eigi látið honum verða barna auðið, þótt hann óskaði þess. Gekk hann nú heim til sín, og ljet verkmanninn fylgja sjer eptir með körfina og barnið; úr garðinum var innangengt í hús hans, og fór hann þegar inn í stofu til konu sinnar og mælti: „Við höfum hingaðtil engin börn eignazt, heillin mín! nú hefur guð sent okkur barn. Fel eg það umsjá þinni og skaltu fá því föstru; farðu eins vel með sveininn, og við ættum hann sjálf, því hann skal ganga okkur í sonar stað.“

Konan tók feginshendi við barninu, og annaðist það með ljúfu geði. Vildi garðavörðurinn ekki grennzlast eptir því, hver barnið ætti. Eg sje reyndar, sagði hann við sjálfan sig, að það kemur úr herbergjum drottningar, en mjer byrjar ekki að fást um það sem þar gerist, eða spilla friðseminni þar sem mest riður á henni.

Árið eptir ól drottning aptur sveinbarn, en systurnar kenndu ekki meira í brjóst um það enn eldra sveininn. Ljetu þær það í körf og báru hana út á síkið; sögðu þær nú að drottning hefði fætt ketling. Varð barninu það til lífs, að garðavörðurinn var aptur staddur nálægt síkinu; ljet hann slæða upp körfina, færði konu sinni barnið og beiddi hana að ala önn fyrir því, ekki síður enn hinu. Gerði hún svo sem hann bauð, bæði af eigin hvöt, og jafnframt til að hlýðnast honum.

Persakonungur varð nú enn reiðari út af þessum seinna burði enn hinum fyrra. Mundi heipt hans hafa komið hart niður á drottningu, ef stórvezírinne ekki hefði sefað hann með fortölum sínum.

Nú ól drottning þriðja barnið, og var það mey. Átti hún ekki betra hlutskipti að fagna enn bræður hennar. Báðar systurnar höfðu einsett sjer að hætta ekki fyrr enn drottning yrði flæmd burt úr höllinni með skömm og háðung; báru þær meyna út á síkið, og mundi henni vís bani, ef garðavörðurinn ekki hefði bjargað henni af manngæzku sinni; ólst hún þar upp hjá honum ásamt bræðrum sínum.

Systurnar bættu nú róg og lygi á niðingskap sinn; þær báru fram trjstubb og sögðu að drottning hefði fætt hann.

Þegar Khosru Schach spurði ódæmi þessi, þá gat hann ekki stillt sig lengur. „Kona þessi,“ hrópaði hann, „er ómakleg þess, að eiga hvíluneyti við mig, og mundi hún fylla höll mína skrípum, ef eg ljeti hana halda lífi. Nei, sjálf er hún ókind, og skal eg þegar láta drepa hana til landhreinsunar.“

Að svo mæltu skipaði hann stórvezírnum að fullnægja dauðadómnum. En bæði hann og hirðmenn þeir, sem nærstaddir voru, fleygðu sjer fram fyrir fætur honum, og sárþændu hann að taka aptur dóminn.

„Herra!“ mælti stórvezírinn, „leyfið mjer að geta þess, að lögin bjóða ekki, að dauðahegning sje á aðra lögð enn þá, er glæpi drygja. En það er enginn glæpur, þó drottning hafi þrisvar orðið fyrir ósköpum þessum. Hver getur gefið henni sök á því? Sama hefur hent mýmargar aðrar konur og hendir þær dags daglega; þær eru brjóstumkennanlegar, en ekki hegningarverðar. Þjer getið rekið hana burt og látið hana halda lífi. Henni mun fullhegnt með harmi þeim, sem hún mun lifa við alla æfi, eptir að hún hefur glatað ást og hylli yðvarri.“

Soldán sá að sjer og skildist honum þegar, hvílík rangsleitni það vari, að dæma drottningu til dauða, enda þó áburður systranna væri sannur, sem hann ekki efaði. „Látum hana þá lifa!“ mælti hann, „en lifa skal hún með því skilyrði, að dauðinn verði henni æskilegri dag frá degi; klefa skal smíða handa henni fyrir dyrum meginhofsins, og skal vera á honum einn gluggi, er ætíð standi opinn; þar skal hún sitja innibýrgð í óvönduðum slíkum og hver rjettrúaður maður, sem í hofid gengur, til að biðjast fyrir, skal hrækja í andlit henni. Hver, sem ekki hlýðir þessu boði mínu,

skal sæta sömu refsingu, og skalt þú, vezír! setja þar varðmenn, til þess að skipun minni verði fullnægt.“

Soldán mælti þetta í reiði, og þókti stórvezírnum hentast að þegja. Var dómnum fullnægt, og þókti systrunum vænt um. Klefinn var byggður og jafnskjótt sem hin aumkvunarverða drottning var upp staðin úr barnsæng, þá var hún innilokuð í honum, og látin standa þar til spotts og háðungar. Bar hún þessa óverðskuldudu smán með frábæru stöðuglyndi og þolinmæði, svo að furða þókti, og aumkvudu hana allir, sem rjettdæmari voru enn skríllinn.

Báðir kóngssýnirnir ólust nú upp hjá garðaverðinum og konu hans, og höfðu sama ástriki af þeim, sem væru þau skilgetin börn þeirra; fór elska þessi vaxandi með árunum. Var tignarbragur mikill á börnum þessum, en einkum fríðkaði mærin dag frá degi; öll voru þau systkyn námfús og viljug til allra góðra verka, og var nokkuð það í framungöngu þeirra og viðmóti, sem engum er veitt nema konungbornum mönnum. Gáfu hjónin sveinunum nöfn til aðgreiningar og kölluðu hinn eldra, Bahman, eptir fornkonungum Persalands, en hinn yngra, Pervis. Meyna hjetu þau í höfuð drottningum og kóngsdætrum og kölluðu hana Parísade.

Þegar sveinarnir tóku að þroskast, fjekk garðavörðurinn mann til að kenna þeim að lesa og skrifa; var Parísade ávallt hjá þeim meðan á tilsögninni stóð, og þótt hún væri yngri, þá ljet hún svo ákafa löngun í ljósi til að njóta kennslunnar, að fóstri hennar beiddi kennarann að fræða hana ásamt sveinunum, og þókti honum stórvænt um námfýsi heimar. Var hún næm og fjörug og þartil kappgjörn, svo að hún varð fljótt jafnsnjöll bræðrum sínum.

Uppfrá því höfðu þau systkyn ávallt sömu kennendur, bæði í fögrum listum, landafræði, kveðskap, sagnafræði og öðrum námsgreinum, og með því ekkert varð þeim örðugt, þá tóku þau svo frábærum frammförum, að kennararnir luku því orði á, að ef þeir ættu lengur að halda áfram. Þá mundu þau bráðum taka sjálfum þeim fram. Í hjáverkum sínum lærði Parísade að syngja og leika á ymskonar hljóðfæri. Og er sveinarnir tóku að ríða út á veiðar. Þá vildi hún eigi heldur verða þeim ósnjallari. Þegar þeir riðu út, þá var hún ávallt með þeim og ljetu riddaralegar íþróttir henni

engu síður enn þeim; kunni hún að skjóta af boga og kasta spjóti, og varð hún opt fljótari enn bræður hennar, er hún rann í kapp við þá.

Garðaverðinum var mesti fögnuður að sjá, hversu fósturbörn hans voru frábær, bæði að andlegu og líkamlegu atgjörfi, og þókti honum nóg í aðra hönd fyrir það, er hann hafði kostað til uppeldis þeirra; hikaði hann sjer því ekki við, að verja enn meiru þeim til handa.

Áður hafði hann látið sjer nægja íbúðarhús sitt í aldingarðinum, og ekki átt lystigarð á landsbyggðinni. En nú keypti hann sjer garð í grennd við borgina, og lágu undir hann sáðlönd mikil, skógar og engi. Þókti honum húsið hvorki fagurt nje hentugt, og ljét því rífa það niður, og reisa annað nýtt; horfði hann í engan kostnað og lagði alla stund á, að það yrði glæsilegast allra húsa, sem þar voru í grennd. Fór hann þangað á degi hverjum, því hann hjelt, að verkmennt þeir, er unnu að húsasmíðinni, mundu þá fylgja sjer betur, ef hann væri við. Þegar herbergi þau, er hann ætlaði sjálfum sjer, voru fullgerð, þá dvaldi hann í þeim marga daga samfleytt, þegar hann komst höndum undir. Fyrir þessa kappsemi hans varð vonum bráðar lokið við húsið, og fyllti hann það ríkmannlegum húsmunum, og bjó það sem skrautlegast, svo að það samsvaraði viðhöfn byggingarinnar; ljét hann því næst gera fagran aldingarð og sagði sjálfur fyrir, hvernig hann skyldi vera. Var hann að öllu líkur aldingörðum stórhöfðingja á Persalandi, og var lystiskógur fyrir utan með órjúfandi múrveggjum umhverfis; voru í honum allskonar dýr, til þess að systkinin gætu farið þangað á veiðar, þegar þau lysti.

Þegar lystigarðurinn var fullbúinn að öllu, gekk garðavörðurinn á fund konungs, fleygði sjer niður fyrir fætur honum og beiddist lausnar frá embætti sínu; kvaðst hann hafa þjónað því lengi, en vera nú orðinn gamall og hrumur og hvíldar þurfi. Varð konungur fúslega við bæn hans, því heldur sem hann ávallt hafði verið ánægður með starf hans, bæði meðan faðir hans sat að völdum og ávallt síðan hann sjálfur tók við ríki. Spurði hann um leið, hvort hann gæti gert nokkuð frekara fyrir hann í launa skyni.

„Herra!“ ansaði garðavörðurinn, „svo miklar og margfaldar velgjörðir hafið þjer sjálfur og faðir yðar, hásællar minningar, veitt mjer, að eg get einskis frekar óskað, nema þess, að mega njóta náðar yðvarrar allt til hins síðasta andartaks.“

Eptir það kvaddi hann soldán, og flutti í nýja húsið ásamt kóngssonunum Bahman og Pervis og Parísade kóngsdóttur; en kona hans var dáið fyrir nokkrum árum. Þegar hann hafði dvalið þar um misseris tíma, þá dó hann svo snögglega, að honnm gafst ekki tími til, að segja fósturbörnum sínum frá ætterni þeirra, og hafði hann þó ásett sjer að gera það, til þess að þau einnig eptirleidis gætu lifað einsog ættgöfgi þeirra var sambodið og sjálfum þeim að skapi. Vissu þau systkin ekki annað, enn að hann væri faðir sinn, og hörmuðu þau hann innilega og fullnægðu öllum skyldum elskunnar og þakklátseminnar. Erfðu þau eptir hann mikinn auð og bjuggu saman einsog fyrri, og skildi þau aldrei á orð nje verk; kom þeir aldrei til hugar, að sýna sig við hirðina og leita sjer þar sæmdar og mannvirðinga, og mundi þeim þó hafa verið það hægðarleikur.

Einhverju sinni voru bræðurnir á veiðum, og var systir þeirra ein heima. Þá kom gömul kona, guðhrædd, að húsdyrnum og beiddist inngöngu; kvaðst hún vilja biðjast fyrir, enda var þá bænatími. Sögðu þjónarnir Parísade, hvers konan beiddist, og bauð hún þeim þá að leiða hana inn í bænasalinn, er garðavörðurinn hafði gera látið, af því ekkert musteri var í nánd. Bauð hún og að sýna henni húsið og aldingarðinn, þegar hún hefði lokið bænagjörð sinni; skyldu þjónarnir að svo búnu leiða hana á sinn fund.

Nú var svo gert, og var konunni sýnt hvervetna, en hún skoðaði allt vandlega, og var auðheyrt á tali hennar, að hún hafði hið bezta skynbragð á því, er hún sá. Var hún loksins leidd fyrir Parísade, þangað er hún sat í sal einum miklum, sem var svo skrautlegur og ljómandi, að öll herbergin, þau er konan hafði áður skoðað, gátu ekki komizt í neinn samjöfnuð við hann.

Þegar konan kom inn í salinn, mælti Parísade: „Kom þú nær, móðir góð! og set þig hjá mjer. Mjer er það mesta glediefni, að mjer gefst kostur á að eiga tal við svo guðhrædda konu, sem þú

ert, og sjá svo fagra fyrirmynd, þó ekki sje nema í svip; eptir þínu dæmi ættu allir að breyta, því þú hefur helgað guði hjarta þitt.“

Konan gamla ætlaði að tylla sjer niður á yzta jaðar legubekksins, en Parísade varnaði henni þess, tók í hönd hennar og neyddi hana til að setjast hjá sjer. Þakkaði konan henni fyrir kurteisi þessa og mælti: „Göfuga mær! eg er slíkrar sæmdar ómakleg, og læt eg að orðum þínum, af því þú átt hjer húsum að ráða og leggur svo fast að mjer.“

Þegar hún var sezt niður, þögðu þær ofurlitla stund, og settu þjónustumeyjarnar borð fyrir framan þær; var svartviði og perlumóður greipt í borðið, og stóð á því postulíns skál með sætabrauði, og diskar nokkrir með aldinum og sykrudum ávöxtum. Tók Parísade eina af kökunum, rjetti konunni og mælti: „Börða þú, móðir góð! og neyt sem þig lystir af ávöxtum þessum; þú munt þurfa hressingar við, eptir að þú hefur gengið svo langan veg.“

„Eg er slíkum rjettum óvön,“ ansaði konan, „en ekki má eg drepa hendi við því, sem guð lætur þig bjóða mjer af svo góðum hug, og vil eg því neyta þeirra.“

Konan tók nú til þess, sem fram var reitt, og spurði Parísade hana á meðan að ymsu, er snerti lífernisháttu hennar, og svaraði hún stillt og greindarlega. Að endingu spurði hún hana, hvernig henni litist á húsið, sem henni hafði verið sýnt, og hvort það væri henni að skapi.

„Þá mundi mjer vits vant,“ ansaði konan, „ef eg setti nokkuð út á bústað þinn. Hann er fagur, viðkunnanlegur og skrautlegur að húsbúnaði; öllu er vel fyrirkomið og skortir ekkert, sem til þrýðis má vera. Landslagið allt í kring er fagurt og inndælt, og er svo skemmtilegt í aldingarði þínum, að enginn getur hugsast, er meiri unun veiti. En svo eg segi þjer blátt áfram, einsog mjer sýnist, þá mundi bústaður þinn vera með öllu óviðjafnanlegur, ef í honum væru þrír hlutir enn, sem að minni hyggju vantar?“

„Hverjir eru þeir?“ mælti Parísade. „Seg mjer fyrir guðs sakir, hverjir hlutir þessir eru, og mun eg gera mjer allt far um að eignast þá, ef þess er unnt.“

„Hinn fyrsti hlutur,“ ansaði konan, „er talandi fugl; hann

heitir Búlbúlhesar*) og hefur þá náttúru, að hann laðar að sjer alla þá söngfugla, sem í nánd eru, og heillar þá til að syngja með sjer. Hinn annar hlutur er eikin syngjandi, sem hefur munn í hverju laufi; hljóma laufin með fjölbreyttum röddum, og þreyta hljóðsagran söng, er aldrei þagnar. Þriðji hluturinn er hið ljósgullna vatn; því fylgir sú náttúra, að ef einn dropi þess er tekinn og látinn í steindæld, sem tilbúin er í einhverjum aldingarði, þá vex hann, allt þangaðtil hún fyllist, og kemur upp vatnsstafur úr henni miðri, sem ýmist bunar upp eða niður, og rennur þó aldrei út yfir dældarbarminn.“

„Æ, móðir góð!“ mælti Parísade, „haf kærar þakkir fyrir, að þú sagðir mjer frá þessum hlutum. Þeir eru hinir frábærustu, og hef eg aldrei heyrt getið um neitt þvílíkt. Þykist eg vita, að þjer muni ekki ókunnugt um staðinn, þar sem hlutir þessir eru, og vona eg, að þú gerir það fyrir orð mín, að segja mjer, hvar þeir eru.“

Hin góða gamla kona vildi láta eptir Parísade og mælti: „Þá væri eg ómakleg gestrisni þeirrar, sem þú hefur mjer auðsýnda, ef eg ekki vildi fræða þig um það, er þú spyr mig um. Allir þessir þrír hlutir eru á einum stað, en það er á landamærum, þar sem skilur á milli Persaríkis og Indíalands; liggur vegurinn þangað fram hjá húsi þínu. Mun sá, er þú sendir þangað, geta farið leið þessa á tuttugu dögum, og skal hann þá spyrjast fyrir um fuglinn talanda, eikina syngjandi og vatnið ljósgullna. Mun hinn fyrsti, sem hann hittir, geta sagt honum það, er hann þarf að vita.“

Að svo mæltu stóð konan upp, kvaddi Parísade og fór leiðar sinnar.

Parísade kóngsdóttir hafði hlýtt á það, er konan sagði henni af fuglinum talanda, eikinni syngjandi og vatninu ljósgullna, með slíkum áhuga og athygli, að hún tók ekki eptir, að hún var konin burtu, fyrr enn hún ætlaði að spyrja hana að nokkru fleiru þaradlútandi. Þókti henni, sem meira mundi þurfa enn það, er hún hafði heyrt, ef heppnast ætti að ná hlutum þessum. Ekki vildi hún samt senda á eptir konuinni, og gerði hún sjer því allt far

*) Þ. e. þúsund næturgalar.

um að setja það á sig, er hún hafði heyrt. Og er hún hugðist hafa hugfest sjer það til hlítar, þá tók hún að gleðjast við tilhugsunina um það, hvílk sæla það yrði fyrir sig, að eiga svo dásamlega hluti. En annað veiðið varð hún áhyggjufull útaf örðugleikum þeim, er fyrir hendi voru, ef þessu ætti frammgengt að verða, og óttaðist, að það mundi eigi heppnast. Um þetta var hún að hugsa, þegar bræður hennar komu heim af veiðum. Voru þeir jafnan vanir að hitta systur sína glaða og káta, en nú sáu þeir hana þungt hugsandi og dapra í bragði, svo að hún leit ekki einusinni upp, eða ljet þá skilja á sjer, að hún vissi, að þeir væru heim komnir.

Þetta þókti þeim kynlegt, og mælti Bahman: „Elsku systir! hvar er nú glæðlyndið, sem aldrei hefur skilið við þig áður? hefur þjer viljað nokkuð illt til? eða hefur þjer verið skapraunað? Segðu okkur það, svo að við getum annaðhvort samhryggzt þjer, eða hefnt þín, ef nokkur hefur dirfzt, að móðga þig og skerða virðingu þá, er þú átt skilið.“

Parísade sat stundarkorn og svaraði engu; en loksins leit hún upp, horfði til bræðra sinna, og sagði þeim um leið, að það væri markleysa ein; laut hún þá höfði sínu og horfði í gaupnir sjer einsog áður.

„Elsku systir!“ mælti Bahman, „þú dylur okkur sannleikans; en hjer mun eitthvað sjerlegt undir búa. Það á sjer engan stað, að þú hafir að orsakalausum breyttzt svo gjörsamlega á þessum stutta tíma, sem við höfum burtu verið. Þú tekur ekki illa upp, þó að okkur þyki svar þitt ónógt. Segðu okkur því allt einsog er, því ella megum við ætla, að þú viljir slíta vináttu þeirri og samlyndi, sem hefur samtengt okkur frá blautu barnsbeini, allt fram á þenna dag.“

Fjærri fór því, að Parísade ætlaði að gefa bræðrum sínum þykkjuefni, og vildi hún ekki láta þá ætla sjer slíkt. Svaraði hún þá: „Þar sem eg sagði ykkur, að þetta væri markleysa, þá lutu þau orð mín til ykkar, en ekki sjálfrar mín; en fyrst þið gangið á mig sökum vinsemdar og elsku þeirrar, sem mjer er svo dýrmæt, þá skal eg segja ykkur, hvernig er. Við höfum ávallt haldið, að hús þetta, er faðir okkar sæli ljet gera, væri í alla staði fullkomið; en í dag hef eg orðið þess áskynja, að það vantar þrjá hluti, og mundi það bera af öllum lystigörðum í heimi, ef þeirra

yrði aflað. Þessir þrír hlutir eru: fuglinn talandi, eikin syngjandi og vatnið ljósgullna.“

Sagði hún þeim síðan frá ágæti þessara hluta og mælti ennfremur: „Gömul kona guðhrædd fræddi mig um þetta; vísaði hún mjer á staðinn, þar sem það er að finna, og sagði mjer leið þangað. Vera má, að ykkur þyki lítil nauðsyn að afla hluta þessara, til þess að gera bústað vorn fullkominn. Hafið þið ykkar ætlun um það; en eg verð fyrir mitt leyti að játa, að mjer virðast þeir nauðsynlegir, og mun eg ekki hætta, fyrr enn þeir eru fengnir. Hvernig sem þið nú lítið á þetta mál, þá kveð eg ykkur til ráðaneytis um það, hvern eg á að senda til þess að sækja hluti þessa.“

„Elsku systir!“ ansaði Bahman, „allt, sem þjer er um hugað, skiptir okkur engu síður enn þig. Við vitum, að þú óskar þjer hluta þessara, og það er nóg til þess að við gerum slíkt hið sama; en við fýsumst þess einnig af sjálfsdádum, því eg tel víst, að bróður okkar muni búa sama í hug og mjer; verðum við að hætta öllu til að ná gripunum, og skal eg takast á hendur förina. Seg þú mjer leiðina, er fara skal, og staðinn, þar sem hlutirnir eru, og skal eg þegar leggja á stað að komanda morgni.“

Þá mælti Pervis: „Bróðir minn góði! það er eigi ráðlegt, að þú, sem ert fyrir okkur systkynum, skulir vera svo lengi á burtu; bið eg því systur mína að leggjast á eitt með mjer til að telja þig af áformi þínu. Láttu mig fara för þessa, og mun mjer ekki takast hún síður enn þjer.“

„Bróðir kær!“ ansaði Bahman, „eg efa eigi, að þú hafir hinn bezta vilja, og það þykist eg vita, að þú munir ekki leysa erindið síður af hendi enn eg. En eg hef nú fastráðið, að fara sjálfur. Skalt þú vera kyrr hjá systur okkar; og þarf eg ekki að biðja þig fyrir hana.“

Nú tók hann að búast til ferðarinnar, og var að því það sem eptir var dagsins; ljét hann og systur sína hafa upp fyrir sjer orð konunnar, til þess að vera viss um, að hann ekki gæti villzt.

Snemma næsta morgun stje Bahman á hestbak. Þau Pervis og Parísade stóðu úti, er hann lagði á stað; föðmuðu þau hann að skilnaði, og óskuðu honum farsællegrar ferðar. En við það atvik datt Parísade nokkuð í hug, sem henni ekki hafði hugsazt áður.

„Eitt er enn, bróðir minn!“ sagði hún, „mjer hefur alls ekki komið til hugar, hvílk óhöpp geta að hendi borið á ferðalagi. Hver veit, hvort mjer auðnast að sjá þig framar? Heldur vil eg missa af fuglinum talanda, eikinni syngjandi og vatninu ljósgullna, enn sakna þín alla æfi.“

„Elsku systir!“ ansaði Bahman og brosti við, því hræðsla þessi kom svo snögglega yfir Parísade, „áform mitt stendur statt og stöðugt, og hefði eg ekki fastráðið það, þá mundi eg gera það nú; þú verður að lofa mjer að fara. Hrakföllin, sem þú minnst á, henda ekki aðra enn ógæfumenn. Verið getur reyndar, að eg sje einn í þeirra tölu, en það er eins líklegt, að eg sje einn af lánsmönnum, því þeir eru miklu fleiri enn hinir. En enginn veit samt óröðna hluti, og vera má, að eg bíði bana í för þessari; mun eg því fá þjer hníf þenna.“ Tók hann þá upp hníf í skeiðum, rjetti systur sinni og mælti ennfremur: „Drag þú hann úr skeiðum við og við, og skoða þú hann; meðan hann helzt skær og fagur, einsog hann er nú, þá máttu af því ráða, að eg muni enn á lífi; en drjúpi blóð af honum, þá er það viss vottur þess, að eg er dauður, og bið þú þá fyrir sálu minni.“

Bahman kvaddi því næst bróður sinn og systur, og lagði á stað vel vopnaður og vel ríðandi. Fór hann beina leið gegnum Persaland, og á hinum tuttugasta degi hitti hann afgamlan karl á leið sinni; sá var afskræmislega ljótur, og sat hann undir eik, skammt frá byrgi einu, sem hann hýmdi í, þegar illa viðraði. Hann var snjóhvítur fyrir hærum, og löfðu augabryrnar niður á nefbroddinn; huldu kamparnir allan munninn, en skeggið og hárið var skósítt. Neglur hans voru geysilangar, bæði á höndum og fótum; á höfðinu bar hann flatan hatt, sem var einsog sólhlíf í laginu, og hafði hann sveipað um sig mottu. Var karl þessi munkur, og hafði fyrir mörgum árum dregið sig út úr heiminum, til þess að helga sig guði, og varð hann loksins þannig útlítandi.

Bahman hafði allt frá morgni haft vandlega gætur á, hvort enginn yrði á götu hans, sem hann gæti spurt um staðinn, er hann ætlaði sjer að finna. Nam hann því staðar, er hann sá munkinn, og fór af baki, til þess að gera einsog konan hafði sagt systur

hans fyrir. Teymdi hann hest sinn til munksins, heilsaði honum og mælti: „Guð lengi lífdaga þína, faðir sæll! og veiti þjer allar óskir þínar!“

Munkurinn tók kveðju kóngssonar, en talaði svo ógreinilega, að hann skildi ekki orð. Sá Bahman, að því olli skeggið, er huldi munn munksins; tjáði honum eigi að halda áfram, nema hann fengi vísbendingu þá, er hann óskaði. Tók hann þá upp skæri, er hann bar á sjer, batt hest sinn við trje og mælti: „Munkur minn! eg verð fyrir hvern mun að tala við þig, en eg skil þig ekki fyrir skegginu mikla. Leyf mjer því að klippa kampa þína og augabryr, er lýta þig stórum, því þú ert líkari bjarndýri enn mennskum manni.“

Munkurinn mælti ekki í móti, og er Bahman hafði klippt hann, þá varð hann miklu glaðlegri og unglegri enn áður. „Kæri munkur!“ mælti Bahman, „hefði eg nú spegil, þá gæti eg sýnt þjer, hversu þú ert orðinn unglegur ásýndum. Nú ertu maður, en áður vissi enginn, hvað þú varst.“

Munkurinn varð brosleitur við gullhamra Bahmans og svaraði: „Herra! hver sem þú ert, þá þakka eg þjer kærlega fyrir greiða þann, er þú hefur gert mjer, og vil eg feginn auðsýna þjer þakklátsemi mína í verkinu, á hvern hátt, sem mjer er unnt. Muntu því aðeins hafa stigið af baki, að nauðsyn hefur dregið til. Seg mjer erindi þitt, því ekki er að vita, nema eg geti orðið þjer að líði.“

„Eg er kominn hingað langar leiðir,“ ansaði Bahman, „og ætla eg að sækja fuglinn talanda, eikina syngjandi og vatnið ljósgullna. Veit eg, að þessir þrír hlutir eru skammt hjedán, en með því eg er ókunnugur, þá bið eg þig að vísa mjer leið þangað. ef þú getur, því ella kann eg að villast, og verður þá för mín árangurslaus.“

Svo mælti Bahman, og tók hann eptir því, að munkurinn varð nú sviþþyngri og horfði til jarðar; sat hann lengi grafkyr og svaraði engu. Tók Bahman því aptur til orða og sagði: „Það er einsog þú hafir ekki skilið mig, faðir sæll! Seg mjer, hvort þú veizt það, er eg vil vita, eður ekki, svo eg geti spurzt fyrir hjá öðrum, og eyði þjer ekki tímanum til ónýtis.“

Þá svaraði munkurinn loksins: „Herra! að vísu þekki eg þá

leið, er þú spyr mig um; en eg er tvífráður um það, hvort eg á að segja þjer hana eða ekki, því eg sjekk undireins góðan þokka til þín þegar í fyrstu, og nú er mjer enn hlýrra til þín eptir greiða þann, er þú gerðir mjer.“

„Hvað aptrar þjer?“ sagði Bahman, „og hver vandkvæði sinnur þú í máli þessu?“

„Það skal eg segja þjer,“ ansaði munkurinn; „hættur þær, er þú ætlar að leggja út í, eru miklu meiri, enn þú hyggur. Margir menn, sem ekki stóðu þjer á baki að hreysti og hugþryði, hafa farið hjer um og spurt hins sama. Hef eg af fremsta megni leitast við að telja þá af ætlun sinni, en þeir hafa aldrei viljað trúa mjer; hef eg þá loksins látið eptir þrábeiðni þeirra og nauðugur sagt þeim til vegar. En það get eg sagt þjer með vissu, að þeir hafa allir farið illa för, og engann hef eg sjeð aptur snúa. Nú ef þú vilt lífi halda og mínum ráðum hlíta, þá skaltu ekki fara lengra, en snúa þegar til heimferðar.“

En Bahman fór ekki ofan af fyrirtekt sinni. „Eg trúi því vel,“ sagði hann við munkinn, „að þú ráðir mjer af heilum hug, og kann eg þjer þökk fyrir þetta merki vináttu þinnar og góðvilja; en hvað miklar hættur sem fyrir hendi eru, þá skal eg samt aldrei bregða áformi mínu. Rádist nokkur á mig, þá hef eg góð vopn, og ekki mun mig skorta hreysti nje hugrekki á við hvern sem er.“

Þá sagði munkurinn: „En ef þeir, sem á þig ráðast, ekki láta þig sjá sig, hvernig ætlar þú þá að verjast ósýnilegum fjandmönnum?“

„Hvað sem þú segir,“ mælti Bahman, „þá skaltu aldrei koma mjer til að breyta á móti skyldu minni. Og fyrst þú á annað borð ert þess unkominn, þá sárþæni eg þig ennþá einusinni að vísa mjer veginn.“

Þegar munkurinn sá, að Bahman daufheyrðist við öllum fortölum, þá tók hann knött upp úr poka, er hann hafði hjá sjer, sjekk Bahman og mælti: „Fyrst þú ert með öllu ófánlegur til að fara að mínum ráðum, þá tak við knetti þessum; þegar þú ert aptur seztur á hestbak, skaltu fleygja honum fram undan þjer og fylgja honum, allt þangaðtil hann stendur kyrr undir fjalli einu.

þá skalt þú stíga af baki, og láta hest þinn standa með upplagða tauma; mun hann bíða þín í sömu sporum, þangaðtil þú kemur aptur.“

„Síðan skaltu ganga upp eptir fjallinu, og muntu sjá til beggja handa mikinn grúa steina, stórra og svartra, og muntu heyra óp og háreysti mikið allt í kringum þig; þá munu dynja yfir þig allskonar fáyrði og heitingar, til þess að aptra þjer og koma í veg fyrir, að þú náir upp á tindinn. Mátt þú þá eigi æðrast og allrasízt líta aptur fyrir þig. Gerirðu það, þá muntu í sama vetfangi verða að svörtum steini, einsog hinir, sem á fjallinu liggja, því steinarnir eru menn þeir, er týnzt hafa í glæfraferð þessari, svo sem eg fyrr sagði.“

„Auðnist þjer nú að sleppa klaklaust úr háska þessum, og komist þú upp á tindinn, þá muntu finna þar búr, og í búrinu fugl þann, er þú leitar að. Er fugl þessi gæddur manns máli, og þarft þú því ekki annað, enn að spyrja hann eptir eikinni syngjandi og vatninu ljósgullna; hann mun segja þjer til hvers um sig. Meira get eg ekki sagt þjer; þetta skaltu gera, og þetta skaltu varast. En hollast mundi þjer að hlýða ráðum mínum, og hætta ekki lífi þínu. Athugaðu meðan enn er tími til þess, að tjón þetta er óbætanlegt, en vandhæfi mikið, þar sem það getur hlotist af hinu minnsta gáleysi.“

Bahman tók við knettinum og mælti: „Haf þökk fyrir ráð þitt, þó eg eigi geti hlýtt því, en reyna skal eg að gæta viðvörunar þinnar, að líta ekki aptur fyrir mig, þegar eg geng upp á fjallið. Vona eg, að þú sjáir mig bráðum aptur með hluti þá, er eg ætla að ná.“

Munkurinn kvaðst mundu verða feginn, ef sjer auðnaðist að sjá hann aptur, og óskaði hann, að svo mætti verða. Stje Bahman því næst á bak, hneigði sig djúpt fyrir munkinum að skilnadi og fleygði knettinum á undan sjer. Sendist hann áfram jafnhart og honum var kastað, og varð Bahman að ríða hvað af tók, til þess að missa eigi sjónar á honum. Stóð hann loksins kyrr undir fjallinu, einsog munkurinn hafði sagt fyrir, en Bahman fór af baki, lagði taumana upp á hestinn, og stóð hann þá grafkyrr.

Nú leit Bahman í kringum sig, og sá hann þá steinana svörtu;

tók hann síðan að ganga upp eptir fjallinu, og var hann valla kominn fulla lengd sína, þegar raddirnar fóru að láta til sín heyra, og sást þó ekkert. Sumar raddirnar æptu: „Hvað ætlar síðlið sjer? Látið hann ekki komast lengra.“ Sumar grenjuðu: „Stöðvið hann, takið hann fastan og drepíð hann!“ Enn voru aðrar, sem öskruðu einsog með þrumuhljóði: „Þjófur! ræningi! morðingi!“ Sumar sögðu með háði og keskni: „Nei, gerið tetrinu ekkert illt, lofið sveininum skegglausa að staulast áfram! Það má nærri geta, að honum er ætlað búið með fuglinum.“

Bahman skeytti þessu ekki hót, heldur herti hann upp hugann og klífráðist nokkra stund upp eptir fjallinu; en raddirnar hrinu nú miklu hærra og óskaplegar, og grenjuðu bæði fyrir framan hann og aptan; varð hann þá yfirkominn af hræðslu. Tóku knje hans að skjálfa, og er hann fann afl sitt þverra, þá gleymdi hann viðvörun munksins og leit aptur fyrir sig, því hann ætlaði ofan af fjallinu aptur og forða sjer. En í sama veffangi varð hann að svörtum steini, einsog margir fleiri á undan honum; hestur hans breyttist og í stein.

Allt frá því Bahman lagði á stað, hafði Parísade borið hnífinn við belti sjer og skodað hann optsinnis á degi hverjum. Var það henni mikil huggun, er hún sá í hvert skipti, að Bahman leið vel; spurði Pervis hana einatt eptir hnífnum, og varð þeim systkinum tíðrætt um bróður sinn.

Nú vildi svo til, að kvöldi þess dags, er Bahman varð að steini, að systkinin voru að tala um hann eptir vanda. „Skodaðu hnífinn, systir mín!“ mælti Pervis, „svo að við sjáum, hvernig bróður okkar líður.“

Parísade dró hnífinn úr skeiðum, og er þau skoðuðu hann, þá sáu þau blóðdropa á oddinum. Þá varð Parísade utan við sig af skelfingu og harmi; hún fleygði frá sjer hnífnum og mælti: „Æ! bróðir minn góður! eg hef þá misst þig; sjálf veld eg því, að eg verð að sakna þín alla æfi. Æ! mig auma! nær mun eg sjá þig aptur? Því sagði eg þjer frá hinum talanda fugli, hinni syngjandi eik og hinu ljósgullna vatni? Því ljet eg mig það nokkru skipta, hvort konunni þókti hús vort fagurt eða ljótt, fullkomið eða ófullkomið! Guð gæfi, hún hefði aldrei stigið inn fyrir þröskuld

Þess! Hræsnisfulla kona! fláráða flagð! eru þetta launin fyrir ástúðlegar viðtökur? Því sagðirðu mjer frá fugli, eik og vatni, og töfraðir mig svo, að hlutir þessir aldrei lifðu mjer úr huga, enda þó þeir hvergi eigi sjer stað, nema í draumum ímyndunarinnar, einsog eg fæ ráðið af dauða bróður míns.“

Pervis fjell bróðurmissirinn eins nærri og Parísade, en ekki eyddi hann tímanum í fánýtu hugarvíli; þóktist hann skilja á harmatölum systur sinnar, að hana langaði ennþá ákaft til að eignast fuglinn talanda, eikina syngjandi og vatnið ljósgullna.

„Elsku systir!“ mælti hann, „það stoðar lítið, þó við grátum Bahman bróður okkar; við getum ekki vakið hann til lífs með kveinstöfum okkar og harmatölum. Það var guðs vilji, og ber oss að taka því, er hann lætur að hendi bera, en ekki leiða neinum getum um ráðsályktanir hans. Því vefengir þú nú orð konunnar, sem þú hingaðtil hefur svo fastlega trúað? Heldur þú, að hún hefði sagt þjer frá þessum þremur hlutum, ef þeir ekki væru til? heldur þú, að hún hafi skrökvað því upp, til þess að draga þig á talar, þar sem hún átti þjer ekkert illt að gjalda, en miklu fremur gott að launa, fyrir vinsamlegar viðtökur? Skulum við heldur ætla, að bróðir okkar hafi sjálfur ollað dauða sínum, eður þá að honum hafi viljað eitthvert slys til. Þarf það ekki að vera áformi okkar til fyrirstöðu. Eg ætlaði í fyrstunni að fara för þessa, og ætla enn, því ekki get eg látið víti bróður míns verða mjer að varnaði; mun eg þegar fara að komanda morgni.“

Parísade hafði sig alla við að telja Pervis hughvarf og grátbændi hann, að stofna sjer ekki í slíkan voða; hefði hún ærinn harm að bera, þó ekki ætti hún tveimur bræðrum á bak að sjá. En hann skipaðist eigi við fortölur hennar. Að skilnaði gaf hann henni bænaband með hundrað perlum á, og kvað hana mundu geta ráðið forlög sín af því, viðlíkt og þau höfðu sjeð, hvað Bahman leið, á hnífnum. Hann mælti: „Lestu bænir þínar á bandi þessu, meðan eg er í burtu, og standi perlurnar fastar, einsog þær hangi hver við aðra, þá er það óbrigðult merki þess, að eg hef hreppt sömu afdrif, og bróðir minn; við skulum samt vona, að ekki fari svo, heldur að við megum aptur finnast, og gleðjast hvort með öðru.“

Nú lagði Pervis á stað, og á hinum tuttugasta degi hitti hann munkinn á sama staðnum, og Bahman hafði hitt hann. Reið hann til hans, heilsaði honum og spurði hann um fuglinn talanda, eik-ina sýngjandi og vatnið ljósgullna. Þæfði munkurinn í móinu með sömu tormerkjum og mótbárum, sem fyrr, er hann átti tal við Bahman; sagði hann, að fyrir skemmstu hefði ungur riddari, sviplíkur Pervis, spurt sig að hinu sama, og hefði hann með þrábeidni herjað út úr sjer nokkuð, er hann gat haft sjer til leiðbeiningar. Kvæðst munkurinn hafa sagt honum fyrir um allt, og hefði hann þó eigi aptur komið; mundi hann því fortakslaut hafa orðið fyrir hinu sama og aðrir, sem farir höfðu þangað á undan honum.

„Munkur minn!“ ansaði Pervis, „riddari þessi var eldri bróðir minn, og veit eg fyrir víst, að hann er látinn. En hitt er mjer ókunnugt, hvernig dauði hans atvikaðist.“

„Hann varð að svörtum steini,“ mælti munkurinn. „og fór eins fyrir honum, og þeim, er eg fyrr nefndi. Hið sama liggur fyrir þjer, nema þú hlýðir betur heilræðum mínum enn hann gerði; en láttu heldur af ætlun þinni; það er þjer fyrir beztu.“

Þá mælti Pervis: „Munkur minn! eg kann þjer mikla þökk fyrir, að þjer er svo mjög um velferð mína hugað, enn þótt eg sje þjer með öllu ókunnugur, og hafi ekkert gert til að öðlast hylli þína. En eg hef vandlega fhugað fyrirætlun mína, og mun því halda fast við hana. Vertu mjer því eins eptirlátur, og þú varst bróður mínum. Hver veit nema heilræði þín verði mjer affarasælli enn þau urðu honum.“

„Eg sje þá, að eg get ekki aptrað þjer,“ ansaði munkurinn; „væri eg ekki svo ellihrumur, þá skyldi eg standa upp og rjetta þjer knött þenna, sem á að vísa þjer leiðina.“

Pervis stje nú undireins af baki, og gekk til munksins; fór hann ofan í poka sinn, tók upp úr honum leiðarknöttinn og sjekk honum. Sagði hann Pervis, hversu með skyldi fara, og bauð honum varnað á að æðrast, þó hann heyrdi hræðilegar og ógnuandi raddir, heldur skyldi hann ótraudur ganga upp eptir fjallinu, þangaðtil hann sæji búrið með fuglinum í.

Pervis þakkaði munkinum, stje aptur á hest sinn og kastaði knettinum á undan sjer; keyrði hann hestinn sporum, og þeysti

á eptir. Kom hann loksins að fjallsrótunum, og stóð knötturinn þá grafkyrr; stje hann af baki, og staðnæmdist stundarkorn, til að rifja upp fyrir sjer það, er munkurinn hafði sagt honum. Því næst tók hann í sig móð og mannshug, og fór að klifrast upp eptir fjallinu; var það þá fastur ásetningur hans, að hætta ekki. fyrr en hann kæmist upp á tindinn. En sem hann var kominn tæpa faðmslengð áfram, þá heyrðist honum mannsrödd æpa að baki sjer: „Stattu við, skýjaglópur! eg skal launa þjer ósvífnina!“ Við þessi skapraunarorð gleymdust honum heilræði munksins; hann brá sverði úr slíðrum, snaraðist hart við og ætlaði að hefna sín; en rjett í því hann sá, að enginn var á eptir sjer, þá varð hann að steini ásamt hesti sínum.

Frá því, að Pervis var farinn á stað, hafði Parísade á degi hverjum tekið bænabandið í hönd sjer, beðið fyrir bróður sínum, og látið perlurnar renna um greipar sjer, hverja af annari. Hafði hún bandið ávallt hjá sjer, bæði dag og nótt, og á hverju kvöldi, er hún fór að hátta, þá lagði hún það um háls sjer. Þegar hún vaknaði, þá var það hið fyrsta verk hennar, að hún reyndi, hvort perlurnar sætu lausar á þræðinum. En á þeim degi og þeirri stund, er Pervis varð að steini, þá hittist svo á, að Parísade lá á bæn, og urðu perlurnar allt í einu fastar. Efaði hún þá ekki, að hann mundi vera dáiinn.

En hún hafði staðráðið með sjálfri sjer, hvað hún skyldi gera. ef sorgaratvik þetta bæri að hendi, og eyddi hún því ekki tímanum í víli og harmalátum. Hún fór leynt með harm sinn, bjó sig í karlmannsfoot og tók sjer vopn. Sagði hún heimafolkí sínu næsta morgun, að hún mundi koma aptur að fárra daga fresti; því næst stje hún á hest sinn og reið sama veg og bræður hennar höfðu farið. Hafði hún áður vanizt riddaralegum íþróttum á dýraveiðum. og þoldi því ferðahrakninga betur enn aðrar konur. Á tuttugasta degi hitti hún munkinn, og fór af baki skammt frá honum; teymdi hún hestinn til hans, kvaddi hann og settist hjá honum.

„Munkur minn!“ mælti hún, „leyf mjer að hvílast hjer um stund, og seg mjer, ef þú veizt, hvar leita skal að fuglinum talanda, eikinni syngjandi og vatninu ljósgullna.“

Þá svaraði munkurinn: „Eg heyri það á málrómi þínum. að

þú ert kona, og gat það eigi leynzt mjer, þó þú sjert í dularbúningi; kann eg þjer þökk fyrir vinsamlega kveðju og alla þá sæmd, er þú auðsýnir mjer. Veit eg hvar hlutir þeir eru, sem þú nefndir; en hversvegna spyr þú mig eptir þeim?“

„Munkur góður!“ mælti Parísade, „hlutir þessir hafa verið svo mjög ágættir fyrir mjer, að mig sárlangar til að eignast þá.“

„Þá sagði munkurinn: „Ekki hefur þjer verið ofsögum sagt af þeim, tignaða mær! þeir eru ennþá frábærari og furðulegri, enn þjer hefur verið frá sagt; en þú varst dulin þeirra þrauta, sem þú hlýtur að sigrast á, ef þú átt að fá þeirra notið. Hefðirðu verið frædd um það til hlítar, þá mundirðu ekki hafa ráðizt í svo örðugt og háskalegt fyrirtæki. Trúðu orðum mínum, og farðu heim aptur; vonastu ekki þess, að eg stuðli til ógæfu þinnar og glötunar.“

„Faðir kær!“ ansaði Parísade, „eg er langt að komin, og mundi mjer þykja súrt í brotið, að hverfa aptur við svo búíð. Þú talar um erfíðleika og hættur, en segir mjer ekkert frekara; þækti mjer þó gaman að fræðast um þetta, svo eg viti, hvort eg get átt undir þreki mínu og áræði, eða ekki.“

Munkurinn sagði nú Parísade frá hinu sama, sem hann hafði sagt bræðrum hennar, og ýkti af fremsta megni hættur þær, er fjallgöngunni voru samfara. Sagði hann, að fyrst yrði hún að ná fuglinum með búrinu, og mundi hann síðan vísa henni á eikina og vatnið ljósgullna. Lýsti hann og fyrir henni hávaðanum og binum óttalegu röddum, sem heyrðust allt í kring á fjallinu, þó enginn maður sæjist; þá sagði hann henni einnig frá steinunum svörtu, sem fæla mættu bæði hana og aðra frá fjallinu, því þeir væru töfraðir riddarar, sem komizt hefðu í álögur þessar, af því þeir gleymdu því, sem allt var undir komið; en það var, að líta ekki aptur fyrir sig, fyrr enn fuglinum væri náð.

Þegar munkurinn hafði út talað, mælti Parísade: „Eg sje, að á tvennu ríður mest, ef fyrirtæki þessu á frammgengt að verða; fyrst er að komast að búrinu með óskelfdum huga, þó raddir hinna ósýnilegu hrópenda drynji fyrir eyrum, og í annan stað má ekki líta aptur. Hvað þetta síðargreinda skilyrði snertir, þá mun mig traúðlega skorta þrek og stillingu til að gæta þess. En hvað hinu fyrra viðvíkur, þá játa eg að vísu, að þessi hræðilegu óhljóð

geti skotið hinum hugdjarfasta manni skelk í bringu; en með því leyfilegt er, að neyta bragða til allra þeirra frammkvæmda, sem hættulegar eru, þá spyr eg þig, hvort mjer muni það heimilt, þar sem mjer ríður svo mikið á.“

„Hverra bragða ætlar þú að neyta?“ sagði munkurinn.

Þá svaraði Parísade: „Ef eg tred baðmull í eyru mjer, þá hygg eg, að óhljóðin muni ekki láta eins hátt og ella, hversu hræðileg sem þau kunna að vera, og mun þá síður koma fát á mig, svo að mjer fallist hendur.“

„Tignaða mær!“ ansaði munkurinn, „eg veit ekki, hvort nokkur hefur reynt þetta, þeirra manna, er þenna veg fóru. En svo mikið er víst, að enginn hefur minnst á það við mig, og enginn hefur átt apturkvæmt. En ef þú heldur fast við áform þitt, þá getur þú reynt bragð þetta, og er vel, ef það heppnast; en ekki vil eg ráða þjer til fjararinnar.“

„Faðir kær!“ mælti Parísade, „ekkert skal raska ætlun minni, því svo segir mjer hugur um, að bragð mitt muni takast, og hef eg staðráðið að reyna það. Vantar nú ekki annað enn að þú segir mjer leiðina; eg sárþæni þig að synja mjer þess ekki.“

Munkurinn gerði nú síðustu atreiðina til að letja hana, en fjekk engu áorkað; tók hann þá upp knött, rjetti hann að Parísade og mælti: „Tak við knetti þessum og stíg aptur á hest þinn; skaltu síðan kasta honum, og hvernig sem hann rennur á undan, þá skalt þú alltaf fylgja honum, unz þú kemur að fjallinu, þar sem hlutir þeir eru, sem þjer er hugur á að ná; þar mun knötturinn stöðvast. Því næst skalt þú fara af baki, og veiztu þá, hvað gera skal; en lát þjer heilræðin í hag koma.“

Parísade þakkaði munkinum og kvaddi hann; fór hún síðan á bak, kastaði knettinum á undan sjer og reið á eptir honum upp undir fjallið. Þar fór hún af baki, og tróð baðmull í eyru sjer; hugði hún vandlega að vegi þeim, er lá upp á fjallið, og rjeði því næst óhrædd til uppgöngu. Heyrði hún raddirnar og fann nú, hvílíkt gagn var að baðmullinni. Urðu köllin og óhljóðin æ því meiri og ógurlegri, sem hún komst herra upp eptir fjallinu, en hún ljet það ekki á sig fá. Heyrði hún að vísu allskonar smánar-yrði og naprar háðglósur, en hún hló að þeim með fyrirlitningu

Hún hugsaði með sjer: Eg get ekki reiðzt illsku ykkar og háði; þið megid segja það, sem verra er, fyrir mjer; eg geri ekki annað enn að hlægja að því, og ekki skal ykkur takast að snúa mjer aptur.

Nú komst hún loksins svo hátt, að hún sá búið með fuglinum í. Hann var samtaka hinum röddunum, og reyndi að hræða hana; æpti hann að henni með drynjandi þrumurödd, svo lítil sem hann var, og mælti: „Snáfaðu burt, heimska mær! komdu ekki nálægt mjer!“

En Parísade varð því ákafari og greikkaði sporið. Komst hún brátt upp á tindinn, er sljettur var að ofan, hljóp að búrinu, tók það og mælti: „Fuglinn minn! nú ertu á mínu valdi, hvort sem þjer líkar vel eða illa, og skaltu aldrei sleppa.“

Parísade tók nú viðarullina úr eyrum sjer, og svaraði fuglinn: „Ágæta mær! virtu mjer til vorkunnar, þó eg gengi í lið með þeim, sem reyndu að verja frelsi mitt. Þó eg væri í búi, þá undi eg samt hlutskipti mínu; en úr því eg á að verða þræll, þá vil eg heldur lúta þjer enn nokkrum öðrum, þar sem þú hefur sókzt eptir mjer með slíkum drengskap; sver eg þjer nú hjeðan af trú og hollustu einsog drottningu minni. Veit eg, hver þú ert, og verð eg að segja þjer, að þú veizt það ekki sjálf. En bráðum mun eg geta orðið þjer að miklu liði, og muntu þá kunna mjer þökk fyrir. Og svo að þú sjáir, að eg mæli af heilum hug, þá seg hvers þú óskar, og skal eg óðara gera vilja þinn.“

Parísade var nú óumræðilega segin, er hún átti þessu happi að hrósa, sem var orðið ærið dýrkeypt með dauða tveggja ástkærra bræðra og mörgum hættulegum þrautum; skildi hún nú fyrst til fulls, hversu miklar þær voru. „Eg ætlaði,“ sagði hún við fuglinn, „að nefna þjer ymsa hluti, er eg óska mjer; ríður mjer lífið á að eignast þá, og þykir mjer því vænt um, að þú sýnir góðan vilja að fyrra bragði. Eg hef heyrt, að hjer sje einhverstaðar gullskært vatn, og fylgir því furðuleg náttúra; seg mjer nú fyrir hvern mun, hvar þess er að leita.“

Fuglinn vísaði henni til vatnsins, og var það eigi langt í burtu. Fór Parísade þangað og fyllti silfurflösku með vatninu

gullna; gekk hún síðan til fuglsins og mælti: „Nú vantar mig hina syngjandi eik. Seg mjer, hvar hún er.“

„Þarna að baki þjer er skógur,“ ansaði fuglinn, „og í þeim skógi er eikin.“

Eigi var langt til skógarins, og fór Parísade þangað; veitti henni hægt að finna eikina, því hinn sæti hljómur hennar heyrðist á lengdar. En með því eikin var furðu há og digur, þá gekk Parísade til fuglsins og mælti: „Fugl minn! eikina syngjandi hef eg fundið; en ekki get eg kippt henni upp með rótum nje flutt hana á burt.“

„Þess gerist heldur engin þörf,“ ansaði fuglinn. „Þú þarft eigi annað enn að taka af henni einn kvist og gróðursetja hann í aldingarði þínum; mun hann þegar festa rætur, og á örstuttum tíma verða að jafnmikilli eik og þessi er.“

Nú var Parísade orðinn handhafi að hinum þremur hlutum, sem hin guðhrædda kona hafði komið henni til að girnast svo ákaft; sagði hún þá við fuglinn: „Mikið hefur þú nú gert fyrir mig, en ekki nægir mjer það samt. Þú veldur dauða bræðra minna, og liggja þeir niðri á fjalli innan um steinana svörtu; vil eg nú hafa þá heim með mjer.“

Það var einsog ósk þessi kæmi fuglinum ónotalega, og ætlaði hann að færast undan, en Parísade bað hann minnast þess, að hann hefði játað sig vera þræl hennar, og væri líf hans á hennar valdi. Ljet fuglinn þá að orðum hennar og mælti: „Gá þú að, hvort þú ekki sjer einhverstaðar krukku nokkra.“

„Þarna er ein,“ sagði Parísade.

„Taktu hana þá,“ mælti fuglinn, „og stökktu úr henni vatninu á hvern stein, þegar þú gengur ofan af fjallinu; muntu þá þekkja bræður þína úr.“

Parísade gekk nú ofan eptir fjallinu með fuglinn í búrinu. kvistinn af eikinni og vatnið gullna í silfurflöskunni. Stökkti hún vatni úr krukunni á steinana svörtu, svo að enginn varð eptir, og urðu sumir að mönnum, en sumir að hestum. Þekkti hún skjótt bræður sína, Bahman og Pervis, og könnuðust þeir einnig við hana. Föðmuðust þau systkin, og sagði Parísade með undrun: „Hvað eruð þið að gera hjer, bræður mínir?“

Þeir kváðust hafa sofið, og sagði Parísade: „Að vísu sváfuð þið, og munduð hafa sofið allt til efsta dags, ef eg ekki hefði verið. Munið þið ekki, að þið fóruð á stað til að sækja fuglinn talanda, eikina syngjandi og vatnið ljósgullna? munið þið ekki, að þið sáuð urmúl svarta steina, er þið komuð hingað? Sjáið nú, hvort nokkur þeirra er eptir. Allir þessir menn voru steinar, og þið líka, ásamt hestunum, sem bíða ykkar þarna.“

„Þetta mikla undur er orðið fyrir krapt vatnsins í krukkunni þarna,“ mælti Parísade ennfremur og benti á ílátið, er stóð fyrir-framan fætur hennar undir fjallinu. „Þegar eg var búin að gera fuglinn í búrinu að þræl mínum, og hafði fyrir hans tilvísun náð kvisti þessum af eikinni syngjandi og fyllt silfurflösku þessa ljósgullnu vatni, þá vildi eg fyrir engan mun fara svo heim, að þið ekki væruð með mjer. Neytti eg þess, að hann er nú á mínu valdi, og ljet hann segja mjer, hvað eg ætti að gera, til þess að leysa ykkur úr álögum; sýndi hann mjer þá krukku þessa, og fræddi mig um nýtsemd hennar.“

Nú er bræðurnir og hinir aðrir riddarar höfðu heyrt þetta, þá fundu þeir, hversu mikið þeir áttu Parísade að þakka. Kom þeim eigi til hugar að öfunda hana af hlutum þeim, er hún hafði eignast, þó þeir allir hefðu hætt lífi sínu þeirra vegna; þökkðuð þeir henni lífgjöfina og beiddu hana hjeðan af að segja yfir sjer, sem væru þeir þrælur hennar.

„Góðir menn!“ ansaði Parísade, „ef þjer hafið tekið vel eptir orðum mínum, þá mun yður ekki hafa dulizt, að mjer gekk ekki annað til alls, sem eg gerði, enn það, að eg vildi finna bræður mína aptur. Og þó að þjer hafi notið góðs af því, þá ber yður samt ekki að þakka mjer. Veit eg, að þjer mælið slíkum orðum af kurteisi, og kann eg yður þökk fyrir. Er sjerhver yðar nú jafn-frjáls og hann var fyrir álögurnar, og gleðst eg af hjarta yfir lausn yðar. En nú er engin þörf að dvelja þjer lengur, heldur munum vjer stíga á hesta vora, og fer þá hver til sinna áttaha.“

Parísade gekk til hests síns, og stóð hann grafkyrr, þar sem hún hafði skilið við hann. En sem hún ætlaði að stíga á bak, beiddi Bahman hana að láta sig bera búið.

„Fuglinn er þræll minn!“ ansaði Parísade, „og vil eg bera hann sjálf; en þarna er söngviðarkvisturinn, ef þú vilt bera hann. Haltu samt á búrinu allrasnöggvast, meðan eg er að komast á bak.“

Þegar hún var stigin á hest sinn, tók hún við búrinu, kallaði til Pervis og mælti: „Taktu við silfurflöskunni með ljósgullna vatninu og geymdu hana, ef hún ekki er þjer til óhægðar.“

Pervis tók fúslega við flöskunni, og er þeir bræður ásamt öllum riddurunum voru komnir á bak, þá beið Parísade þess, að einhver færi á undan. En bræðurnir vildu eigi gera það af kurteisri riddaranna vegna, og riddararnir vildu eigi verða til þess af lotningu fyrir Parísade. Og er enginn vildi fram ríða, þá mælti hún: „Eg bið þess, góðir herrar! að þjer ríðið á stað.“

Þá svaraði einhver sá, er næstur var Parísade, í nafni hinna: „Þó vjer eigi þekktum kurteisri þá, er konur eiga heinting á, þá mundum vjer samt fúsir að veita yður alla sæmd í ræktar skyni, þar sem vjer eigum yður svo mikið að þakka. Biðjum vjer yður að fara fremsta og leyfa oss að ríða á eptir.“

„Eg er sæmdar þessarar ómakleg,“ ansaði Parísade, „en vel má eg gera yður það til skaps að ríða á undan.“

Að svo mæltu reið hún á stað og flokkurinn á eptir. Ætluðu þau að hitta munkinn á leið sinni og þakka honum fyrir góðvilja sinn og heilræði; en hann var þá andaður, og vissi enginn, hvort hann varð ellidaður, eða hann dó af því, að hans þurfti ekki frammar til að vísa mönnum leiðina til hinna þriggja hluta, er Parísade hafði náð.

Nú hjeldu þau áfram, og minnkaði flokkurinn óðum dag frá degi, því riddararnir ríðu jafnan á burt, þegar þeir komu að vegum þeim, er lágu til áttþaga þeirra; og í hvert sinn, er nokkur þeirra snjeri út af leiðinni, þá þakkaði hann Parísade á ný, og kvaddi þau systkin með miklum virktum.

Parísade komst farsællega heim með bræðrum sínum, og setti búrið í aldingarðinn. Og er fuglinn tók að syngja, þá flyktust þangað næturgalar og lævirkjar með ógryn timer annara söngfugla, og tóku undir með honum. Söngviðarkvistinn ljet hún gróðursetja skammt frá húsinu, og festi hann þar rætur; varð hann á örstuttum

tíma að stórrí eik, og þreytti hún fjölraddaðan og ununarfullan samsöng með laufum sínum, einsog eikin á fjallinu.

Þá ljet hún og gera þró af sögnum marmara á auðum blett fyrir framan húsið og hellti í hana öllu vatninu úr silfurflöskunni. Svall það á svipstundu, svo að þróin því nær fylltist á barna og gaus upp úr henni geysihár vatnsstafur, sem ýmist bunaði upp eða niður; en aldrei rann vatnið út yfir barmana.

Spurdist nú þetta fljótt um allt nágrennið, og með því húsið stóð hverjum manni opið, ekki síður enn garðurinn, þá þusti fjöldi manna víðsvegar að, til að horfa á undur þessi.

Nú liðu nokkrir dagar, og er þeir Bahman og Pervis höfðu hvílt sig eptir ferðina, þá tóku þeir aptur til hinnar fyrri iðju sinnar. Höfðu þeir ávallt haft gaman af dýraveiðum og riðu þeir nú langt út fyrir mörk sína. Vildi þá svo til, að Persasoldán var þar á veiðum; sáu bræðurnir riddara koma hvaðanæfa og rjeðu af því, að hann mundi vera í nánd. Hættu þeir þá að veiða, og ætluðu að sneiða hjá honum. En sem þeir ætluðu að ríða úr vegi hans, þá rákust þeir á hann á einstigi, sem var svo þröngur, að hvorki varð komið aptur á bak nje áfram; stigu þeir þá af baki og fleygðu sjer til jarðar; sá soldán, að þeir voru vel ríðandi og skrautbúnir, sem væru þeir hirðmenn hans, og vildi því virða þá fyrir sjer betur. Stöðvaði hann þá hest sinn, og bauð þeim að standa upp.

Bræðurnir stóðu upp, og gengu djarflega fram fyrir soldán, en þó með kurteisí og lotningu. Virti hann þá vandlega fyrir sjer og dáðist að vænleik þeirra og látprýði; spurði hann, hverjir þeir væru, og hvar þeir ættu heima.

Bahman var fyrir svörum og mælti: „Herra! vjer erum synir garðagætis þíns, sem andaðist fyrir skemmstu. Búum við í húsi einu, er hann ljet byggja handa okkur skömmu fyrir andlát sitt; ætlaðist hann til, að við byggjum í því, þangaðtil við værum komnir á þann aldur, að við gætum þjónað þjer.“

„Eg sje, að þið hafið gaman af veiðum,“ mælti soldán.

„Herra!“ svaraði Bahman, „við förum opt og einatt á veiðar, og svo gerir hver, sem vill vopn bera í herliði þínu; hefur það verið landssíður frá aldaðli.“

Soldáni geðjaðist vel að þessu viturlega svari og sagði hann þá: „Mjer þækti gaman að sjá ykkur veiða. Komið með mjer, og leggið að hverju dýri, sem ykkur líkar.“

Bræðurnir stigu á bak og riðu með soldáni; sáu þeir þegar fjölda dýra. Bahman kaus sjer ljón, en Pervis bjarndýr, og hleyptu þeir svo djarslega að dýrunum, að soldán undraðist stórum; bar þá því nær jafnskjótt að og slöngdu þeir veiðisþjótum sínum svo tímlega, að þau stóðu þegar í gegnum dýrin; banaði Bahman ljóninu og Pervis bjarndýrinu, og var skamt í milli þess, er þau fjellu. Þá rjedið Bahman á annað bjarndýr og Pervis á ljón, og felldu þau á svipstundu. Þókti soldáni þá nóg að gert og ljet kalla á þá. „Þið munduð gjöreyða mörk mína“ sagði hann, „ef eg ljeti ykkur ráða. Takið samt eigi orð mín, einsog mjer sje sárt um hana, en mjer gengur það til, að eg vil hlífa sjálfum ykkur, því einhverntíma mun hugprýði ykkar gagna mjer ekki síður, enn hún gladdi mig nú.“

Soldáni fannst svo mikið um þá bræður, að hann bauð þeim að fylgjast með sjer og ganga í hirðsveit sína. Þá mælti Bahman: „Herra! við erum slíkrar sæmdar ómaklegir, og biðjumst við undan henni með auðmýkt og undirgefni.“

Soldán skildi ekki, hvað bræðrunum gat gengið til að hafna slíku sæmdarboði, og spurði, hverju slíkt gegndi. Svaraði Bahman þá og sagði: „Herra! við eigum systur eina, sem yngri er enn við; lyndir okkur svo vel við hana, að við aldrei gerum neitt fyrr enn við höfum spurt hana. Slíkt hið sama gerir hún atíð okkur til handa.“

„Það líkar mjer vel,“ ansaði soldán, „að svo er ástúðugt með ykkur systkinum. Spyrjið nú systur ykkur ráða, og segid mjer á morgun, hverju hún svarar.“

Bræðurnir riðu heim og mundu nú ekkert af því, er þeim hafði að hendi borið um daginn; hvorki að þeim varð þeirrar sæmdar auðið, að veiða með soldáni, nje heldur hitt, að hann bauð þeim með sjer að fara.

Daginn eptir hittu þeir soldán á veiðum. „Hafið þið ráðgast við systur ykkar?“ mælti hann, „ann hún mjer þeirrar gleði, að sjá ykkur hirðsveit minni?“ Litu þá bræðurnir hver til annars

og roðnuðu. „Herra!“ svaraði Bahman, „fyrirgef oss, við höfum báðir gleymt því.“

„Gleymið því þá ekki í næsta sinn,“ mælti soldán, „og munið mig um að segja mjer á morgun, hverju systir ykkar svarar.“

En bræðurnir gleymdu því aptur í þetta skipti. Samt reiddist soldán þeim ekki, heldur tók hann þrjá gullna smáknetti upp úr pyngju sinni, lagði þá í skikkjuskaut Bahmans og mælti: „Þessa knetti fæ eg þjer til þess, að þú ekki í þriðja sinni gleymir því, er þú hefur lofað að gera mjer til þægðar. Þegar þú spennir af þjer beltinu í kvöld, munu knettirnir falla niður á gólf, og minna þig á loforð þitt með hljóði sínu, þó þjer ekki hafi hugkvæmzt það áður.“

Þetta fór nú, einsog soldán gerði ráð fyrir. Bræðurnir gleymdu því, er soldán hafði fyrir þá lagt; en er Bahman fór að háttu, þá hrundu knettirnir niður á gólf úr skikkju hans. Minntist hann þá loforðsins og fór þegar til bróður síns; gengu þeir síðan báðir til Parísade, sem var enn á fótum. Beiddu þeir hana fyrirgefningar, er þeir ónáðuðu hana svo síðla dags; sögðu þeir henni síðan allt, hvernig farið hafði frá því þeir hittu soldán.

Parísade varð áhyggjufull út af nýmælum þessum og mælti: „Það var heill og heiður mikill fyrir ykkur, að þið hittuð soldán og höfðuð tal af honum; má það og síðar verða ykkur að liði; en mjer fær atvik þetta sorgar og áhyggju. Sje eg það fullgjörla, að þið hafið mín vegna færzt undan tilmælum soldáns, og kann eg ykkur mikla þökk fyrir, því eg ræð af því, að þið unnið mjer ekki síður enn eg ann ykkur. Þið vilduð heldur sýna soldáni ókurteisi með undanfærslu ykkar, enn rjúfa tryggðir þær, er við systkin höfum svarið hvert öðru. Þið sáuð í hendi ykkar, að þið munduð smámsaman komast á hans vald og slíta sambúðinni við mig, þegar þið yrðuð honum handgengnir. En haldið þið, að það sje auðvelt, að synja soldáni þess, sem honum er svo hughaldið? Óskir konunga eru skipanir, sem háskalegt er á móti að standa. Ef eg nú rjeði ykkur til að synja soldáni þess, er bann óskar, þá mundi bræði hans bitna á ykkur og stofna okkur öllum í ógæfu. Vitið þið nú, hvernig eg lít á þetta mál. En áður enn við fastráðum nokkuð, þá skulum við spyrja fuglinn talanda og heyra, hvað hann leggur

til. Hann er skarpvitur og frammsýnn, og hefur heitið okkur hjálp sinni í viðlögum.“

Parísade ljet nú færa sjer búið og sagði fuglinum alla mála-vöxtu, svo bræður hennar heyrðu; spurði hún hann síðan, hvernig hún ætti að ráða úr vanda þessum.

„Bræður þínir,“ svaraði fuglinn, „skulu hlýða boði soldáns og enda bjóða honum heim í hús þetta.“

„En, fugl minn!“ mælti Parísade, „við systkin elskum hvert annað svo innilega, að við erum sem einn maður; er þá ekki hætt við, að elska okkar fari rjenandi, ef þessu verður frammgengt?“

„Nei,“ sagði fuglinn, „hún mun fara vaxandi.“

„En þá mun soldán líka sjá mig,“ mælti Parísade.

Þá svaraði fuglinn: „Hjá því verður ekki komizt, ef vel á að fara.“

Daginn eftir riðu bræðurnir aptur á veiðar og mættu soldáni. Og er þeir komu svo nærri, að þeir máttu heyra mál hans, þá kallaði hann til þeirra og spurði, hvort þeir hefðu munað að tala við systur sína. Þá reið Bahman til hans og mælti: „Þú átt yfir okkur að segja, og erum við búnir til að veita þjer hlýðni. Tók systir okkar öllu vel og ljet sjer enda fátt um finnst, að við leituðum hennar atkvæðis um þetta, þar sem það var skýlaus skylda að hlýða þjer. En hún á það skilið, að við berum allir undir hana, og vonum við, að þú fyrirgefir okkur, ef okkur hefur á orðið.“

„Fáist eigi um slíkt,“ mælti soldán, „mjer þykir vel, að þið hafið svo gert, og fer því fjærri, að mjer þyki fyrir við ykkur, vona eg, að þið frammgegis hafið sömu breytni við mig, fyrir vin-áttu sakir.“

Bræðurnir fyrirurðu sig, er soldán auðsýndi þeim slíka góðsemi; þeir hneigðu sig djúpt fyrir honum með lotningu og máttu engu svara.

Þenna dag fór soldán snemma heim af veiðum, þvert á móti vanda; sá hann, að bræðurnir voru að því skapi vitrir, sem þeir voru vaskir og hugprúðir og hvataði því heimreiðinni, til þess að geta talað við þá í betra tómi. Ljet hann þá ríða sinn til hvernar

hlíðar sjer, og vakti það öfund hinna tignustu hirðmanna og enda stórvezírsins, er bræðurnir riðu á undan, því það þókti mesta virðing.

Þegar soldán reið inn í borgina með sveit sína, þá skipaðist fólkíð í raðir beggja vegna á strætunum, svo varð því starsýnt á bræðurna; var því mikil forvitni á, hvort þeir mundu innlendir eða útlendir. Sögðu flestir: „Guð gæfi, að soldán hefði eignast svo fríða og mannvænlega sonu, sem þessir eru. Hefði veslings drottningin alið honum sveina og ekki orðið fyrir ósköpum, þá mundu þeir nú vera á aldur við þessa fögru unglinga.“

Þegar soldán var kominn í höll sína, sýndi hann þeim um öll hin fegurstu herbergi hennar, en þeir lofuðu dýrð þá og viðhöfn, er þeir sáu hvervetna, og var auðheyrt, að þeir höfðu gott skynbragð á slíku, því lof þeirra var hvorki of nje van. Voru nú hinir ágætustu rjettir á borð bornir, og urðu bræðurnir að setjast til borðs með soldáni, þó þeir í fyrstunni færðust undan; sagði hann þeim, að hann vildi svo vera láta. Soldán var maður stórvitur og vel að sjer í mörgu, en einkum var hann sögufróður; sá hann það á gestum sínum, að þeir vildu eigi mæla að fyrri bragði. Vakti hann því máls við þá og ræddi við þá, meðan á borðhaldinu stóð, svo að samtal þeirra fjell aldrei niður. Mátti á einu standa, hvernig soldán breytti untalsefni þeirra á alla vega, því bræðurnir voru jafn vel heima í öllu, sem bar á góma, og svöruðu með slíkri greind og snild, að hann varð frá sjer numinn af undrun. Þó þeir væru synir mínir, hugsadi hann með sjer, og hefðu hlotið slíkt uppeldi, sem mjer var unnt að veita þeim, þá gætu þeir samt ekki verið fróðari, menntaðri nje kurteisari, enn þeir eru. Hafði hann slíka unun af viðtali þeirra, að hann sat mīklu lengur yfir borðum enn endrarnær. En er þeir voru uppstaðnir, gekk hann með þeim inn í herbergi sitt og ræddi þar við þá langa stund.

Að endingu sagði soldán við þá: „Aldrei mundi eg hafa trúað því, að svo vitrir og kurteisir unglingar væru í ríki mínu, sem þið eruð, og aldrei á æfi minni hef eg haft slíka skemmtun, sem þið hafið veitt mjer. En nú munum vjer láta hjer við nema að sinni, og sæmir vel, að þið styttið ykkur stundir við hirð mína með þeim skemmtunum, sem fyrir hendi eru. Engin skemmtun er segri enn

sönglist, og skal eg því láta hefja söng og hljóðfærslátt, sem ykkur mun þykja unun á að hlýða.“

Svo mælti soldán og komu þá inn söngmenn og aðrir snillingar, er á hljóðfæri ljeku; hófu þeir fagran söng og hljóðfærslátt, og fannst mönnum mikið um snild þeirra. Því næst komu fram ágætir leikarar, dansmenn og dansmeyjar og lauk með því skemmtun þessari.

Nú var dagur að kvöldi kominn, og fleygðu bræðurnir sjer þá niður fyrir fætur soldáni, þökkðu honum alla þá náð og sæmd, er hann hafði þeim auðsýnt, og beiddu hann heimfarararleyfis.

Þá mælti soldán: „Heimilt skal ykkur að fara, en minnst þess, að eg hef sjálfur vísað ykkur leið til hallar minnar, til þess að þið á síðan komið óbeðnir. Skuluð þið ætíð vera velkomnir, og skal mjer þykja því vænna um, sem þið komið optar.“

Áður enn þeir gengu burt af fundi soldáns, tók Bahman til orða og mælti: „Herra! megum við vera svo djarfir að biðja þig þess, að þú gerir okkur systkinum þá sæmd, að hvílast stundarkorn í húsi voru, þegar þú í næsta skipti fer á veiðar, og leið þín liggur fram hjá; það er þjer að vísu ekki samboðið, en stundum hafa konungar ekki látið sjer lægingu þykja að gista undir kofabaki.“

„Veit eg,“ mælti soldán, „að þið, sem eruð slíkir ágætismenn, munið búa í fögru húsi, sem er við ykkar hæfi. Mun eg seginslugar koma þangað, sem þið eigið húsum að ráða og systir ykkar; er hún mjer að vísu ókunnug, en svo hafið þið lýst henni, að mjer nú þegar er vel til hennar. Hittið mig að öðrum morgni hjeðan frá. Á sama staðnum, og við hittumst seinast; skuluð þið þaðan fylgja mjer heim í hús ykkar.“

Bræðurnir fóru samdægris heim aptur til systur sinnar og sögðu henni, hvílíka virðingu soldán hefði auðsýnt sjer; kváðust þeir aptur hafa boðið honum heim í hús þeirra, og mundi hann koma að öðrum morgni.

„Þá verðum við,“ mælti Parísade, „að hafa góðan málsverð til reiðu handa soldáni, og er bezst að spyrja fuglinn ráða. Hver veit, nema einhver rjettur sje, sem soldán hefur mætur á, öðrum fremur.“

Þeir Bahman og Pervis ljetu hana eina um þetta, og gengu

á burt, en hún fór til fuglsins og mælti: „Fugl minn! soldán ætlar að koma heim í hús okkar; seg mjer nú, hvernig við eigum að lagna honum, svo að hann verði sem bezt ánægður.“

„Drottning mín!“ ansaði fuglinn, „láttu matsveina þína vanda sig af fremsta megni, en umfram allt verður þú að láta þá tilreiða agúrka, er fylltir sjeu perlum, og skal það vera fyrsti rjetturinn, sem borinn verður á borð fyrir soldán.“

„Agúrka með perlum!“ hrópaði Parísade; „þú ert ekki með ráði, fugl! slíkur rjettur hefur aldrei sjezt. Soldáni kynni reyndar að finnast mikið um perlurnar, en hann sezt að borði til þess að neyta matar, og ekki til að glápa á perlur. Eg hef ekki heldur svo mikið af perlum, sem til þessa þarf, þó eg leggði fram allar, sem eg á í eigu minni.“

Þá mælti fuglinn: „Drottning mín! gjör þú sem eg segi, því að það mun til góðs verða. En vanti þig perlur, þá láttu grafa á morgun í býti undir fremsta trjenu í veiðigarði þínum; þar muntu finna meira enn þörf er á.“

Að kvöldi hins sama dags bauð Parísade garðyrkjumanni nokkrum, að vera snemma á ferli næsta morgun; fór hún þá með honum árdegis, og ljet hann gráfa undir trjenu, sem fuglinn hafði til vísað. Og er garðyrkjumaðurinn hafði grafið alldjúpt niður, þá varð eitthvað hart undir reku hans; sá hann, að það var gullskrín, er var hálfa alin á hvern veg, og beiddi hann Parísade að líta á.

Þá mælti hún: „Þessvegna ljet eg þig grafa hjer. Taktu það nú upp og varastu að láta það skemmast.“

Garðyrkjumaðurinn tók nú upp skrínið og rjetti það að Parísade; veitti henni hægt að opna það, því lokinu var aðeins krækt aptur. Var skrínið fullt af perlum, sem ekki voru stærri enn í meðallagi, og jafnar mjög.

Parísade varð fegin fundi þessum; hún lokaði skríninu aptur, tók það undir hönd sjer og gekk heim, en garðyrkjumaðurinn fyllti aptur holu þá, er hann hafði grafið undir trjenu, og jafnaði jarðvegin. Mætti Parísade bræðrum sínum í miðjum aldingarðinum; höfðu þeir sjeð út um glugga, er hún gekk til skógar svo tímanlega, og gengu þeir fyrir þá sök til móts við hana. Sýndist þeim

álengdar, sem hún bæri eitthvað undir hendinni, og undrudust mjög, er þeir sáu, að það var gullskrín.

„Elsku systir!“ mælti Bahman, „við sáum þig fara tómhentu með garðyrkjumanninum í morgun, og nú kemur þú aptur með gullskrín. Hefur garðyrkjumaðurinn fundið það, og sagt þjer til þess?“

„Nei, það er öðru nær,“ svaraði Parísade; „hann hefur grafið það upp eptir minni tilvísan, og mun ykkur finnast enn meira um, þegar þið sjáið, hvað það hefur að geyma.“

Að svo mæltu lauk hún upp skríninu og undrudust bræður hennar mjög, er þeir sáu, að það var fullt af perlum. Þó að hver perla um sig væri eigi svo stór, þá voru þær samt til samans teknar harla dýrmætar, fyrir sakir fjölda og fegurðar. Spurðu þeir systur sína, hvernig hún hefði komizt að auð þessum; beiddi hún þá að koma heim með sjer, og sagði þeim á leiðinni frá viðræðu sinni við fuglinn talanda. Brutu þau nú lengi heilann um það. hversvegna fuglinn rjeði til þess að bjóða soldáni svo óheyrðan rjett; ræddu þau langa stund um þetta, en komust loksins til þeirrar niðurstöðu, að það mundi með öllu óskiljanlegt, og væri bezt að hlíta ráði fuglsins.

Þegar þau voru komin heim, sendi Parísade eptir matgerðarmanni og sagði honum, hvernig haga skyldi tilreiðslu rjettanna handa soldáni. Sagði hún að endingu: „Auk þeirra rjetta, sem eg hef tilgreint, verður þú að búa til einn rjett, sem ætlaður er soldáni einum og engum öðrum; mátt þú engum til þess hlíta öðrum enn sjálfum þjer. En það eru soðnir agúrkar, er þú skalt matbúa handa honum, og skaltu fylla þá perlum þessum í kjöts stað.“

Um leið og hún mælti þetta, lauk hún upp gullskríninu, en matgerðarmaðurinn, sem aldrei hafði heyrt getið um slíkan rjett, rak upp stór augu og hörfaði aptur á bak af undrun. Sá Parísade, hvað honum bjó í skapi, og mælti: „Eg sje, að þú hyggur mig brjálaða, þar sem eg bið þig að búa til slíkan rjett, sem þú aldrei hefur heyrt um getið. Veit eg sjálf ekki síður enn þú, að hann hefur aldrei verið tilreiddur eða á borð borinn, en samt er eg heilvita og með öllu ráði. Far þú nú að matbúa, og lát þjer annt um, að allt verði sem bezt af hendi leyst; haf með þjer skrín

þetta, og skaltu skila mjer því aptur ásamt því, er afgangs verður af perlunum.“

Matgerðarmaðurinn svaraði engu, en tók við skríninu og gekk á burt. Sama daginn tók Parísade að segja fyrir um allan viðbúnað, er hafa skyldi soldáni til sæmdar, og skipaði hún öllu sem prýðilegast, bæði í húsinu og aldingarðinum.

Daginn eftir fóru bræðurnir á veiðar og hittu soldán á tilteknum stað. Tóku þeir nú að veiða og hjeldu því áfram, þangað til sól var því nær gengin í hádegis stað; þá hættu þeir fyrir hita sakir. Reið Bahman þá við hlið soldáni, en Pervis reið á undan hópnunum og vísaði leið. Og er húsið sást, þá hleypti hann heim á harða spretti, til þess að láta Parísade vita, að soldán kæmi. En hún vissi það þegar, því hún hafði sent menn til að gæta að, nær hann kæmi.

Þegar soldán var kominn inn í húsgarðinn og stíginn af baki fyrir utan forsalinn, þá gekk Parísade fram og fleygði sjer niður fyrir fætur honum, en bræður hennar sögðu honum, að þetta væri systir sín og beiddu hann að taka hinni lotningarfullu kveðju hennar. Þá hneigði soldán sig og reisti hana á fætur. Virti hann hana lengi fyrir sjer og undradist, hversu hún var ljómandi fögur og útgugleg; sá hann nokkuð það á henni, er honum þókti furðu gegna á yngisney, er uppalin var á landsbyggðinni.

Þá sagði soldán: „Bræðurnir eru systur sinni samboðnir, og systirin bræðrum sínum. Og ef unnt er að dæma um hið innra eftir ytra áliti, þá þykir mjer engin furða, að þið, bræður! leitið ráða hennar um allt, sem þið takið ykkur fyrir hendur. En eg mun nú kynnast henni betur, þegar eg er búinn að skoða hús þetta.“

„Hús þetta,“ mælti Parísade, „er við þeirra manna hæfi, sem lifa fjærri heimsdýrðinni, einsog við gerum. Það kemst í engan samjöfnuð við húsin í hinum stóru borgum, og allrasízt við hallir þær, er konungum sæma.“

Þá mælti soldán með blíðu: „Ekki vil eg allskostar eiga undir dóm þínum, og svo mikið sje eg, að eg þykizt hafa átyllu til að vefengja hann. En þegar þú ert búinn að sýna mjer húsið,

þá skal eg segja þjer minn dóm. Bið eg þig nú að ganga á undan og vísa mjer leið.“

Parísade leiddi nú soldán úr einu herberginu í annað, og sýndi honum þau öll nema salinn. Undradist hann stórum, hversu fögur þau voru, og sagði: „Þetta hús segir þú, að ekki geti jafnast við þau, sem í borginni eru! Ef öll hús í landsbyggðinni væru einsog þetta, þá myndu hinar segurstu og stærstu borgir leggjast í eyði. Þykir mjer engin furða, þó þið unið ykkur vel á slíku stað og hirðið eigi um að dvelja í borginni. Sýn mjer nú aldingarðinn, því hann mun samsvara húsinu.“

Parísade lauk þá upp dyrum, er vissu til garðsins, og sá soldán þegar hinn ljósgullna vatnsstaf, er gaus upp úr marmaraþrónni. Fjell hann þá í stafi og mælti: „Hvaðan er undravatn þetta, sem er svo ljómandi og fagurt á að líta? Hvar er uppspretta þess? Hvernig hefur gosbrunnur þessi verið tilbúinn, sem hvergi mun eiga sinn líka í víðri veröld? Eg verð að ganga nær og skoða furðuverk þetta.“

Þaðan gengu þau lengra og fylgdi Parísade honum þangað sem eikin syngjandi hafði verið gróðursett. Og er soldán kom í nánd við hana, þá heyrði hann svo himneskan söng, að slíkan hafði aldrei borið fyrir eyru honum; nam hann þá staðar og litadist um, en sá engann þann er syngi. Og er hann ekki sá söngmenn neina, hvorki nær nje fjær, og heyrði þó sönginn, þá sagði hann við Parísade: „Fagra mæ! hvar eru söngmenn þeir, er syngja svo fagurt? Eru þeir undir jörð niðri eða svífa þeir ósýnilegir í lopti uppi? Mundi þeim þó óhætt að láta sjá sig, er þeir hafa slíka söngrodd.“

Þá brosti Parísade og svaraði: „Herra! þetta eru ekki raddir mennskra manna, heldur hljóma þær frá eikinni, sem þú sjer þarna beint af augum fram. Gakk þú ofurlítið nær, þá munt þú ganga úr skugga um það og heyra sönginn enn betur.“

Soldán gekk að eikinni og varð svo heillaður af hinum ununarfulla söng, að hann stóð lengi hlustandi.

Loksins minntist hann þess, að hann ætlaði að skoða vatnið ljósgullna. Sagði hann þá við Parísade: „Seg mjer, hefur eikessi vaxið sjálfkrafa í garði þínum? Eða hefur þjer verið gefin

hún? Eða hefur þú látið sækja hana úr fjarlægu landi? Víst mun hún vera langt að komin, því annars mundi eg hafa heyrt hennar getið. Hvert er nafn hennar?“

„Herra!“ svaraði Parísade, „hún heitir ekki annað enn hin syngjandi eik, og vex hún eigi hér í landi. En það yrði oflöng saga að segja þjer, hvernig hún er hingað komin, og stendur líkt á henni og hinu ljósgullna vatni og fuglinum talanda; fengum við það hvorttveggja ásamt eikinni. Fuglinn getur þú sjeð, þá er þú hefur skoðað hið gullna vatn, einsog þjer þóknast. Skal eg seinna segja þjer frá öllu þessu, þegar þú ert búinn að hvíla þig eptir veiðarnar og göngu þessa, sem hlýtur að vera þjer erfið vegna sólarhitans.“

„Ekki finn eg til þreytu,“ mælti soldán, „meðan eg hef svo dýrðlegar undrasjónir fyrir augum mjer. En hitt er heldur, að mjer kom ekki til hugar, hversu mikið þú verður að hafa fyrir mín vegna. En flýtum okkur nú að skoða vatnið gullna, því mig langar ákaft til að sjá fuglinn talanda, og ræð eg mjer ekki fyrir óþolinmæði.“

Þegar þau voru komin að gosbrunninum, starði soldán lengi á vatnsstafinn gullna, sem án afláts bunaði upp og niður á víxl; mátti soldán valla slíta augu sín frá þessari dýrðlegu sjón.

„Þú segir,“ mælti soldán, „að vatn þetta komi eigi frá neinni uppsprettu og sje því eigi veitt neinstaðar með rennum undir jörð niðri. Skil eg því, að það muni komið úr fjarlægu landi, einsog eikin syngjandi.“

„Svo er sem þú segir, herra!“ ansaði Parísade, „og er það auðsætt, að vatni þessu er ekki hingað veitt, því marmaraþróin er með öllu heil, og gæti það hvergi runnið í hana, og það mun þjer þykja ennþá undarlegra, að eg hellti ekki nema einni flösku af vatni þessu í þróna, og tók það slíkum vexti, því sú er náttúra vatnsins.“

Nú gengu þau frá gosbrunninum, og mælti soldán: „Þetta nægir að sinni; fylg mjer nú til fuglsins talanda.“

Þegar þau komu að salnum, sá soldán ótölulegan fugla-grúa; sátu þeir á limum trjáanna og bergmálaði loptið af klið þeirra. Spurði soldán, hvernig á því staði, að allir fuglarnir söfn-

uðust þangað heldur enn á hin trjen í garðinum, því á þeim hefði hann engan fugl sjeð. Þá mælti Parísade: „Það kemur til af því, að þeir flykkjast hingað til þess að taka undir með hinum talanda fugli. Munt þú geta sjeð hann þarna, þar sem hann hangir í búri sínu við salargluggann; og viljir þú hlusta á kliš hans, þá mun þjer þykja hann syngja segur, enn allir fuglar aðrir. Því sjálfur næturgalinn kemst ekki í hálfkvisti við hann.“

Nú gengu þau inn í salinn, en fuglinn söng jafnt sem áður. Sagði Parísade þá við hann: „Þræll minn! hjer er soldán kominn, sýn þú honum lotningu.“

Þá hætti fuglinn að syngja, og þögnuðu þá allir hinir fuglarnir um leið.

Þá mælti fuglinn: „Komi soldán heill í hús þetta! guð blessi hann margfaldlega og lengi lífdaga hans!“

Nálægt glugganum stóð uppreitt borð fyrir framan hvílubekk. Settist soldán nú til borðs og mælti um leið: „Haf þökk fyrir kveðju þína, fugl minn! það fær mjer mikils fagnaðar að sjá þig, sem ert konungur fuglanna.“

Fyrirframan soldán stóð skál ein með agúrkum í; hjelt hann, að þeir mundu kjöti fylltir, einsog títt er, og tók fyrir sig rjett þenna; sá hann þá, að þeir voru fylltir perlum. Varð hann þá hissa og mælti: „Hvað er þetta? hví skal perlur til slíks hafa? ekki eru perlur ætar.“

Hann leit ýmist til Bahmans og Pervis eða til systur þeirra, og beið þess, að þau svöruðu sjer, en þá sagði fuglinn: „Herra! því furðar þú þig svo mjög á því, að perlur eru í mat hafðar, sem þú sjer með eigin augum, þú, sem trúðir því, að drottning þín hefði alið hvolp, ketling og trjestubb?“

Þá mælti soldán: „Eg trúði því af því ljósmæðurnar sóru sig um það.“

„Ljósmæður þessar,“ sagði fuglinn, „voru systur drottningarinnar, og öfunduðu þær hana af því, að þú tókst hana fram yfir þær. Hafa þær hagnýtt sjer auðtryggni þína, til þess að svala hatri sínu. Láttu halda málspróf yfir þeim, og munu þær óðara gangast við glæp sínum. Báðir bræðurnir þarna og systir þeirra

eru börn þín; systur drottningarinnar báru þau út, en umsjónar-
maður aldingarða þinna hefur annazt þau og uppfætt.“

Þá var sem allt í einu ljetti myrkva frá hugskotsaugum sold-
áns. Hann mælti: „Fugl! eigi er hugur minn tregur á að trúa
því. er þú nú sagðir mjer. Eg fann áður, að hjarta mitt hneigðist
ósjálfrátt til systkina þessara, með allri viðkvæmni föðurelskunnar,
og var sem eg hefði eitthvert óskírt hugboð um, að þau væru af
mínu bergi brotin. Komið nú, börn mín! kom þú, dóttir mín!
látið mig vefja ykkur að brjósti mínu.“

Að svo mæltu stóð soldán upp úr sæti sínu, og faðmaði þau
systkin hvert af öðru; grjetu þau seginstárum hvert með öðru.

„Það er ekki nóg,“ mælti soldán, „að þið hafið faðmað mig;
faðmið nú hvert annað, en ekki einsog börn fóstra ykkar, sem eg
mun æfinlega kunna þökk fyrir það, að hann frelsaði ykkur frá
bráðum bana; faðmist einsog börn mín og afsprengi hinnar pers-
nesku konungsættar; þykist eg vita, að þið munið halda uppi frægð
hennar og vegsemd.“

Þegar þau systkin höfðu gert einsog soldán bauð þeim, þá
settist hann aptur til borðs með þeim. Mataðist hann í skyndi,
og mælti að aflokinni máltíð: „Börn mín! nú vitið þið, að eg er
faðir ykkar; á morgun mun eg leiða ykkur á fund drottningarinnar
móður ykkar. Búið þú til að fagna henni.“

Því næst reið soldán í skyndi heim til borgarinnar, og jafn-
skjótt sem hann var kominn til hallar sinnar og stiginn af baki,
þá bauð hann stórvezírnum, að höfða mál á móti systur drottn-
ingarinnar og vinda bráðan bug að því. Voru þær þegar sóktar
í hús sín, og var hver prófuð í sínu lagi; meðgengu þær loksins,
er þær voru þíndar til sagna; var því næst kveðinn upp sá dómur,
að þær skyldu limast í fjóra hluti og láta þannig líf sitt; komst
allt þetta í kring á minna enn einni stund.

En á meðan þetta gerðist, fór soldán fótgangandi með öllum
hirdmönnum sínum til meginhofsins, og leysti hann sjálfur drottn-
ingu sína úr hinum þrönga klefa, er hún hafði kvalizt í um margra
ára tíma með sárum hugartrega. Og er hann sá, hversu hörmu-
lega hún var til reika, þá faðmaði hann hana grátandi og mælti:
„Elskulega eiginkona! eg kem til þess að biðja þig fyrirgefningar,

því þú hefur orðið fyrir gífurlegum rangindum af minni hálfu; skal eg nú veita þjer uppreist einsog skylt er. Hef eg látið refsa þeim, er blekktu mig svo svívirðilega, og er það hið fyrsta, sem eg hef gert til bóta við þig, en þá vona eg, að þú þykist fullu bætt, þegar eg færi þjer tvo sonu okkar, sem eru hinir fríðustu og mannvænlegustu unglingar, og eina dóttur yndisfagra og ástúðiga. Kom nú og tak aptur við tign þeirri og virðingu, sem þjer ber með rjettu.“

Allt þetta fór fram í viðurvist ótölulegs manngrúa, sem flykkzt hafði saman úr öllum áttum, þegar menn fengu njósn um, hvað til stóð. Snemma næsta morgun fór soldán með drottningu og allri hirð sinni til systkinanna; var drottning þá búin ljómandi skrudklæðum í stað hinna herfilegu fíka, er hún hafði borið í eynd sinni og niðurlægingu.

Þegar þau voru þangað komin, þá leiddi soldán systkinin fyrir drottningu sína og mælti: „Kæra kona! hjer eru báðir synir þínir, og hjer er dóttir þín. Faðma þú þau eins blítt, og eg hef gert; þau eru hvorugu okkar til minnkunar.“

Nú föðmuðust þau innilega og grjetu feginstárum, hvert með öðru; viknaði drottningin mest, þar sem henni nú veittist sú gleði og huggun, að faðma börn sín, eptir að hún þeirra vegna hafði grátið beiskum tárum í svo langan tíma.

Þau systkin höfðu búið dýrðlega veizlu í móti soldáni, drottningunni og hirð þeirra, og var nú gengið til borðs. Þegar borð voru upp tekin, gekk soldán út í aldingarðinn með drottningu sinni, og sýndi henni eikina syngjandi og gosbrunninn með hinu ljósgullna vatni. Fuglinn talanda hafði hún sjeð og heyrt soldán tala um hann með miklu lofi yfir borðum.

Nú þókti soldáni ekki þörf á að dvelja þar lengur, og stje hann því aptur á hestbak. Reið Bahman til hægri handar honum, en Pervis til hinnar vinstri; á eptir þeim reið drottningin og hafði Parísade til vinstri handar sjer. Hinir göfgustu hirðmenn riðu á undan þeim og eptir, og var þeim skipað í radir eptir stjett og mannvirðingum. Þannig hjeldu þau heim til borgarinnar með föruneyti þessu. Og er þau nálguðust hana, þá kom á móti þeim múgur og margmenni langt út fyrir borggliðið; horfðu allir á

drottninguna, og glöddust af hjarta, er hún var aptur hafin til sæmdar og tignar eptir langvinnar hörmungar; fannst lýðnum og mikið um báða sonu konungs og systur þeirra, og fylgdist með þeim, æpandi fagnaðarópi. Þá varð mönnum einnig starsýnt á fuglinn talanda, er Parísade reiddi fyrir framan sig í búrinu, og þókti söngur hans hinn segursti. Dró hann með sjer hina fuglana, og flugu þeir á eptir honum af einu trjenu á annað; fylgduust þeir og með honum inn í borgina, og hoppuðu áfram eptir þökum húsanna. Nú komu þau systkin loksins til hallarinnar, og hafði fœr þessi verið hin glæsilegasta. Um kvöldið ljómaði höllin og gjörvöll borgin af skínandi ljósa grúa, og var nú haldin gleðihátíð mikil, er stóð í marga daga samfleytt.

Þegar Scheherasade drottning lauk sögu þessari, var dagsbrún eigi á lopt komin, og byrjaði hún því undireins á nýrri sögu.

Frá 577. til 580. nætur.

Sagan af kóngssyninum unga og græna fuglinum.

Einusinni var konungur á Indíalandi, sem rjeði yfir geysistóru ríki og átti ógrynni auðæfa, en var mótlættur af því, að honum varð ekki barna auðið. Það var einn dag, er illa lá á honum venju fremur, að hann tók yfir sig eldrauða skikkju og gekk á ráðherra fund. Skelfdist vezírin, er hann sá hann búinn sorgarfati þessu, og spurði, hversvegna hann hefði klæðzt því.

„Það á vel við harmþrunginn huga minn,“ ansaði soldán, en vezírin reyndi að hafa af fyrir honum, með því að sýna honum auðæfi hans.

„Æ!“ sagði soldán, „guð einn getur bætt úr harmi mínum; mjer er þess ávant, sem eg get ekki án verið, ef eg á að heita lánsmaður á jörðu; eg er barnlaus.“

Öldungur nokkur heyrði, hvað soldán mælti, gekk til hans og sagði: „Herra! eg hef erft lækningablað eptir forfeður mína, sem skýrir frá efnisblöndun drykkjar eins; hver kona, sem af honum drekkur, verður barnshafandi, og skyldi mjer vænt um þykja, ef eg mætti bjóða yðar hátign meðal þetta.“

Soldán þekktist það þetta, og að nokkrum mánuðum liðnum varð ein af konum hans óljett. Þegar soldán fjekk gleðifregn þessa. ljet hann halda stórhátíðir og útbýta rausnarlegum ölmusugjöfum. Konan ól sveinbarn, og var það hið fríðasta; var sveininum nafn gefið og kallaður Hassan.

Allt þangaðtil hann varð sex vetra. var hann undir kvenna höndum, en eftir það voru honum fengnir kennendur, er veittu honum tilsögn í kóraninum og öðrum vísindagreinum. Þegar hann var tólf ára, var hann afbragðs reiðmaður, og kunni bæði að skjóta af boga og kasta spjóti; varð hann skjótt hinn frægasti riddari í öllu ríkinu.

Það var einhverju sinni, er hann var á veiðum nálægt höfuðborginni, að hann sá fugl með skínandi fögru fíðri og algrænan á lit. En áður hann fengi dregið upp bogann, var fuglinn horfinn.

Leitaði hann hans þá í öllum áttum, en fann hvergi, og varð hann loksins uppgefinn af þreytu, og fór heim aptur til hallarinnar; var hann þá í illu skapi útaf því, að hafa misst svo ágættrar veiði.

Faðir hans sá, að illa lá á honum. og spurði, hverju það gegndi. „Eg sá fugl,“ ansaði Hassan, „og fannst mjer svo mikið um hann, að eg sver, að eg skal ekki kjöt smakka, fyrr enn eg hef náð handa mjer einum slíkum.“

Soldán reyndi að leiða honum fyrir sjónir, að guð í speki sinni hefði skapað marga fugla, og mundu sumir þeirra vera ennþá fegurri enn sá, er hann um ræddi; en fortölur hans urðu árangurslausar, og ljet Hassan sjer ekki segjast; fór hann aptur á stað með upprennandi sólu, og reið út um land. Enda kom hann aptur auga á fuglinn, læddist að honum, lagði ör á streng og skaut, en missti hans, og flaug hann þá burt. Þeysti Hassan á eftir honum svo hart, sem hestur hans gat farið, og hætti ekki að elta fuglinn, fyrr enn náttmyrkrið datt yfir.

Nú snjeri hann heim aptur til borgarinnar, og reið fót fyrir fót; þá varð æruverður öldungur á vegi hans og mælti: „Kóngsson! þú virðist vera dauðuppgesinn. Má eg vera svo djarfur og spyrja, hverju það sætir?“

„Faðir sæll!“ ansaði Hassan, „eg var að elta grænan fugl,

en hann slapp undan örfum mínum; mig langar ákaft til að veiða hann.“

„Sonur kær!“ mælti karlinn, „þó þú værir alla æti þína að elta fuglinn, þá mundirðu samt aldrei ná honum. Hann á heima á Kaffalandi, og eru þar margir fuglar fegurri enn þessi. En til þess lands munt þú aldrei komast. Hættu því að hugsa um fugl þenna, og leitaðu þjer annarar dægrastyttingar, því þú munt aldrei festa hönd á honum.“

„Það sver eg við sannan guð,“ segir kóngsson, „að ekkert skal aptra mjer frá því að fara til landsins, sem þú nefndir.“

Að svo mæltu skildi hann við karlinn, og hafði hann nú allan hugann á því, að fara til Kaffalands. En er soldán komst að þessum heilaköstum hans, og varð þess vísari, að æði þetta hafði þyrmt yfir hann, eptir að hann elti græna fuglinn, og átti tal við gamalmennið, þá lagði hann fast að honum, að útrýma hugarvingli þessu, stilla ákefð sína og hætta að þreyja það, er honum aldrei gæti hlotnast.

„Síðan eg talaði við gamalmennið,“ svaraði Hassan, „hefur löngun mín til að ná fuglinum orðið miklu ákafari, og er mjer mikill hugur á, að fara til Kaffalands, og sjá hina fögru aldingarða, sem eru heimkynni þessa dásamlega fugls.“

Soldán leiddi honum þá fyrir sjónir, hvílíkan harm hann bakaði sjer og móður sinni með því að ráðast til farar þessarar, en Hassan hótaði að drepa sig, ef honum væri þess varnað; kvaddi hann því næst ættfólk sitt, og lagði á stað til Kaffalands með fjölmennu föruneysi.

Fyrsta mánuðinn, sem hann var á leiðinni, vildi honum ekkert sjerlegt til. Kom hann loksins að krossgötum, og mættust þar þrír vegir. Á vegamótunum stóð uppmjór stöpull, þrístrendur, og stóð skrifad á einni hliðinni: „Vegur til gæfu,“ á annari: „Vegur til iðrunar,“ og á hinni þriðju stóð þetta letrad: „Sá, sem þessa leið fer, mun traððlega eiga apturkvæmt.“

„Þessa leið vil eg fara,“ mælti kóngsson, er hann las hin síðastgreindu orð, og skipaði hann mönnum sínum, að fylgja sjer eptir vegi þessum. Fóru þeir í tuttugu daga um endalausá skóga, sem úðu og grúfu af óarga dýrum og hinum verstu eiturkindum;

varð æ því ógurlegra, sem lengra dró áleiðis. Óðu að þeim stórir flokkar öskrandi ljóna, og gátu þeir ekki varizt með öðru móti enn að ljósta eldi í skóginn allt umhverfis. Eptir það urðu þeir að klifrast yfir flugabjörg, þverbrött og hál sem gler; um nætur sáu þeir allskonar drauga og forynjur, og þegar loksins lýsti af degi, þá var birtan ekki til annars, enn að sýna, hversu vödalegt var í óbyggðum þeim, er þeir áttu leið um. Eptir miklar þrautir og mannaunir kom Hassan til eyðiborgar einnar, er lá í rústum; hafði hann þá látið helfing förunauta sinna. Sló hann þar tjöldum, laugaðist einsog síður er og las kvöldbænir sínar; ætlaði hann því næst að taka á sig náðir í tjaldi sínu, en þá vitraðist honum í sama veffangi einn af öndum þeim, er ráða yfir rústum hrúniuna húsa.

Kóngsson beygði knje fyrir honum með lotningu og mælti: „Heill sje þjer óbyggða drottinn! völdugi konungur, vert þú velkominn!“

Þannig heilsaði hann andanum og sýndi honum alla kurteisí. Andinn hafði geysimikið hár, og sá Hussain, að það mundi vera honum til óhagræðis, tók hann því skæri og stýfði lokkana. sem löfðu langt á herðar niður; tjeck hann honum síðan vatn til þvottar, og bauð honum að neyta með sjer af vistum þeim, er hann hafði fyrir hendi í tjaldinu.

Andanum gazt vel að viðtökum þessum, og sagði hann við kóngsson: „Hassan! fyrir þá sök, að þú ert hingað kominn, mun eg bíða bana; en seg mjer, hvert er erindi þitt?“

Hassan sagði honum alla sögu sína, og kvað sjer vera hug á að komast til Kaffalands; sagði andinn þá, að þess mundi honum aldrei auðið verða, því enginn færi þangað á skemmri tíma, enn þremur öldum, hvað ötull sem hann væri í ferðum. „En svo segir gamalt máltaeki,“ mælti andinn eunfremur, „að engu góðverki sje á glæ kastað, og að enginn sje góðfúsari nje grimmari, enn þeir, sem hafast við í óbyggðum. Þú hefur vikið góðu að mjer, og ætla eg því að gjalda líku líkt, en þú verður að skilja hjer eptir föruneiti þitt og farangur.“

Hassan skipaði mönnum sínum að liggja í tjöldunum, og bíða þangað til hann kæmi aptur; tróð hann síðan víðarull í eyru sjer, settist á herðar andanum og hvarf á burt. Að fám stundum liðnum

voru þeir komnir í aldingarða Kaffalands og varð Hassan frá sjer numinn, er hann reikaði um hina inndælu ódánsreiti, sem ekki verður með orðum lýst. Sá hann þar allavega lit blóm og hin fágætustu og fegurstu trje, sem unun var á að horfa, en fuglar voru þar þúsundum saman, og heilluðu hann með blikandi fjaðra-skrauti og hljóðfögurum kliš.

Hassan hafði nú fundið fugla af þeirri tegund, er hann leitaði að, og hafði honum þegar heppnast að veiða sex. Þá sá einn af varðmönnum til hans og laust upp ópi; var þá sleginn hringur um Hassan, og var hann dreginn til hallar konungsins, sem átti garðana. Var hann leiddur fram fyrir konung, og spurði hann í bræði, hver hefði leyft honum að stela úr gördum sínum. Kóngsson svaraði engu, og sagði konungur þá: „Þú ert dauða verður, og fyrirgef eg þjer ekki nema með því skilyrði, að þú sækir mjer demantsklasann frá Myrkeyjum. Þær liggja fyrir endimörkum ríkis míns, og skal eg gera þjer hægra fyrir að komast til þeirra. Ef þú ekki týnist í ferð þessari, þá máttu eiga víst, að eg læt þig halda lífi.“

Hassan, sem ávallt hefði gaman af, að tefla á tvær hættur, tók þessum kosti feginshugar og leitaði upp andann; fóru þeir síðan á stað til Myrkeyja og náðu þangað furðu fljótt. Þekktu þeir garðana, sem þeir leituðu að, á bliki smaragðanna og demantanna, því eikurnar í þeim voru haglega tilbúnar af þesskonar gimsteinum. En áður þeir kæmust inn, varð fyrir þeim skrímsli eitt, og hörfuðu þeir í fyrstu undan því. En kóngsson fylltist þegar hugmóði, og óð að hinum hryllilega meinvætti með brugðið sverðið. Hjó hann þá bæði hart og títt, en með því ekki beit á hreistrið, er huldi bók skrímslisins, þá lá við sjálft, að hann mundi liggja undir, en í sama vetfangi brást andinn í fugls líki með oddhvössu nesi og hjó augun úr höfði ókindarinnar. Fjekk Hassan þá betri handastjórn á sverði sínu, og lagði því í búkinn, þar sem skel eina vantaði í hreistrið; fossaði þá blóðið svart og freyðandi úr sárinu.

Þegar óvætturinn var að velli lagður, gekk Hassan inn í garðinn, og sá þar fjölda allskonar trjáa með dýrum og ljómandi ávöxtum. Sá hann loksins demantaklasann, er hann átti að sækja

og seildist eftir honum með hendinni, en í sama bili heyrði hann hræðileg óhljóð alstaðar að, og sóktu að honum æðandi risar; lögðu þeir á hann fjötra og dróu hann fram fyrir konung sinn. Varð hann æfareiður, og dæmdi Hassan undireins til dauða fyrir ofdirfsku sína, og átti þegar að fullnægja dómmum; en rjett í því heyrðist fagnaðaróp, og komu tíðindi þau, að nú væri óvætturinn unninn, sem á hverju ári gleypti margar af dætrum landsins. Brást soldán svo gláður við nýmæli þessi, að hann sór að gipta þeim manni dóttur sína, sem leyst hefði ríkið undan fári þessu. Komu þá samstundis boð frá kóngsdóttur, að hún vildi finna föður sinn; gekk soldán undireins á fund hennar fullur undrunar, og sagði hún honum, að sjer væri næsta hugleikið, að sjá hinn unga útlending, sem banað hefði skrímslinu úti fyrir glugga herbergis hennar.

„Hverju sætir þetta?“ mælti konungur, „ætli hinn ungi maður sje sá hinn sami, sem eg áðan dæmdi til dauða?“ Skipaði hann mönnum sínum þá, að fresta líflátinu, og leiða Hassan fyrir sig. Fagnaði hann honum vel og mælti: „Ungi útlendingur! sakir hugprýði þinnar áttu ekki aðeins skilið, að eg fyrirgei þjer, heldur mun þar meira eftir fara, því samkvæmt heitordi mínu gipti eg þjer dóttur mína.“

Þá hvíslaði andinn að kóngssyni og mælti: „Hassan! þú átt aðrar þrautir fyrir höndum, og er það vilji forlaganna, að þú sjáir aptur ættfólk þitt.“

Hassan beiddi nú soldán leyfa sjer að hafa dóttur hans á burt með sjer, og var honum það veitt. Fór nú brúðkaupið fram með miklum veg, og var haldin dýrðleg veizla, en að þremur mánuðum liðnum bjóst Hassan til heimferðar, því hann vildi efna það, er hann hafði lofað Kaffalands konungi. Fjekk soldán honum hundrað demanta og smaragða klasa að gjöf, og ljét Hassan nú andann flytja sig á bakinu til Kaffalands.

Konungur undraðist mjög, er hann sá hann koma svo fljótt aptur með það, er honum var boðið að sækja. „Eg sje, að guð heldur verndarskildi sínum yfir þjer,“ mælti hann. „Kjóstu þjer hvað sem þú vilt í öllu ríki mínu; en veittu njer fyrir alla muni hjálp þína. Á ári hverju steypist ógurlegur gammur yfir aðseturs-

borg mína, hremmir fjölda þegna minna og flýgur burt með þá. Hjálpaðu mjer til að veita honum bana.“

Andinn hvíslaði þá að Hassan og sagði: „Lofaðu honum líðveizlu; eg þekki fuglinn.“ Í því hann mælti þetta, sást einn og svartur dill út við sjóndeildarhringinn, og stækkaði hann óðum; en borgarmenn hljóðuðu aumkvunarlega og leitaði hver fylgsnis, þar sem hann hugðist mundu verða óhultastur.

Gammurinn var nú kominn, og hafði seilt innum hallargluggan, — því hann var geysi hálslangur, — og glepsað í kóngsdóttur, en í sama svip brást andinn í arnarham, einhenti sjer yfir hann og læsti klónum í kvið honum. Breyttist gammurinn þá óðara í ofboðslegan risa, en andinn hjelzt í sama ham og streittist við að höggva úr honum augun. Risinn þreif til arnarsins og mundi þá hafa rilið hann í sundur, ef Hassan ekki hefði orðið skjótari að bragði, og höggið sundur hnjesbætur tröllsins. Steyptist hann þá til jarðar og andinn um leið; því næst brást hann í höggorms líki, því hann hjelt, að sjer mundi hæggra að berjast í þeim ham, eptir að hann var særður. Þá renndi andinn sjer upp í háa lopt, gerði sig á augabragði að steini og skall niður í höfuð höggormsins, svo að hann rotaðist. Gall þá við flagnadaróp borgarmanna, sem flykkzt höfðu saman til að horfa á bardagann. Soldán rjeði sjer ekki fyrir gleði, er dóttir hans var frelsuð, og hugðist hann bezt mundu launa lífgjafa hennar með því að gipta honum hana. Gekk þá Hassan að eiga hana. Annað var það, er fjekk honum nærri því eins mikillar gleði, en það var, að soldán ásamt öðrum fjármunum gaf honum fugla þá, er hann hafði haft svo mikinn hug á.

Nú rjeðist Hassan til heimferðar eptir áskorun andans, og hitti förunauta sína hjá rústum eyðiborgarinnar, þar sem hann hafði skilið þá eptir. Tók andinn hann þá afsíðis og mælti: „Nú er dagsverki mínu lokið, Hassan! og æfi mín að þrotum komin. Eg verð nú að skilja við þig; vertu sæll! Bið eg þig aðeins einnar bænar í launa skyni fyrir fulltingi það, er mjer var unnt að veita þjer. Svo er mál með vexti, að ef einhver laugar lík mitt svo sem tíðkanlegt er, þá mun eg að tólf árum liðnum verða endurborinn. Lofaðu nú, að veita mjer þessar hinnztu virktir.“

„Því lofa eg þjer,“ ansaði Hassan, „en...“ Í sama bili datt andinn niður fyrir fætur honum.

Kóngsson varð óhuggandi af harmi, og gerði hann rækilga það, sem andinn hafði beðið hann um; fór hann síðan til manna sinna, og bauð þeim að leggja upp. Komu þeir eptir þriggja daga ferð að stöplinum á krossgötunum; þar var faðir Hassans fyrir og hafði hann beðið hans lengi. Fjellust fedgarnir í faðma, og var það langa stund, að þeir slepptu ekki höndum hver af öðrum. Því næst flýttu þeir ferð sinni til höfuðborgarinnar, og er þangað var komið, fögnuðu allir þeim af einlægni, hvort sem þeir voru meiri háttar eða minni.

Frá 581. til 582. nætur.

Sagan af Mahmud kóngssyni.

Einusinni var voldugur konungur á Indíalandi, sem var hugljúfi þegna sinna og óskabarn hamingjunnar; en eitt var þó, sem fjekk honum áhyggju, og það var, að hin ástkæra eiginkona hans sýktist af ólæknandi kvilla og vesladið upp dag frá degi.

Einn dag sagði læknirinn honum, að Rabbíni nokkur gamall væri á Sýrlandi, og ætti hann læknisdóm einn, sem drottningu mundi geta batnað af. Beiðdi soldán báða sonu sína að fara og sækja læknisdóm þenna, er nefndist, „lífsins vatn“. Urðu bræðurnir sársefnir, er þeim gafst kostur á, að bjarga lífi móður sinnar; lögðu þeir á stað í dularbúningi og fór sína leiðina hver, svo að þeir ættu því vísara að geta komið ætlun sinni fram.

Þannig hjeldu þeir nú sinn veginn hver, eptir að þeir höfðu kvatt hver annan með hræðu hjarta. Átti eldri bróðirinn í mörgum þrautum, og fór víða um óbyggðir, áður hann náði til hinnar miklu borgar, þar sem hann vonaði að fá læknisdóm þann, er hann átti að sækja. Kom hann fljótt auga á hina skrautlegu samkundu, er honum var til vísað, gekk hann þar inn og beiðdi Rabbínann að gefa sjer vatnsdropa til hressingar. Gyðingurinn gamli rjeði af dularbúningi hans, að hann mundi vera Mahómets trúar, og með því trú hans gerði honum að skyldu, að drepa heið-

ingja, þá blandaði hann eitri í vatnið, sem hann rjetti honum. Datt kóngsson á augabragði dauður til jarðar, en Gyðingurinn sveipaði líkið í mottu, og fleygði því í jarðhús nokkurt undir must-erinu; gekk hann síðan heim til húsa sinna og var bróðugur með sjálfum sjer út af afreksverki sínu.

Nokkru síðar kom yngri bróðirinn, og var hann í áþekktum dularbúningi; reyndi hann að vingast við Gyðinginn, og beiddi hann að ljá sjer hæli í samkundunni. Það gerði Gyðingurinn feginshugar í þeirri von, að hann gæti efnað til nýrrar slátrunarfórnar. Enda hafði hann þegar tekið upp hnífum og ætlaði að skera kóngsson á háls, meðan hann svæfi, en fegurð hans og blíðleiki hrærðu hjarta hins gamla illvirkja. Kom honum einnig til hugar, að ef hann gerði þenna fagra yngissvein að þræl sínum, þá gæti hann selt hann og haft upp úr honum ærna peninga. Sagði hann kóngssyni því, er hann vaknaði, að hann skyldi hjeðanaf vera bandingi, og hafa það starf á hendi, að kveikja á lömpum og sjá um þrifnað í samkundunni.

Kóngssyninum unga, er Mahmud het, þókti vænt um, að þetta ofríki var framið á honum, því það var áformi hans til fyrirgreiðslu, en samt ljezt hann vera hugsjúkur. Var það ætlun hans, að flýja undireins og tími væri til þess kominn.

Einhverju sinni var Mahmud aleinn í musterinu, og datt honum þá í hug, að fara niður í hvelvinguna, sem var undir must-erisgólfinu. Má nærri geta, hversu honum hefur brugðið við, er hann sá klæði og lík bróður síns, er hlotið hafði svo hörmulegan dauðdaga. Varð Mahmud svo uppvægur út af mýðingsverki þessu. að honum hefði verið næst skapi að ráðast á Rabbínann, en kænskan bauð honum að geyma hefndina, þangað til hann ætti víst, að geta komið henni fram. Brá hann því á yfirdrepskap, melti með sjer heiptina, og varð nú hálfu kappsamari og viljabetri enn áður, til þess að koma sjer í mjúkinn hjá hússbónda sínum. Líkaði Gyð-ingnum svo vel við hann, að hann tók hann loksins heim í hús sitt. Hugsaði Mahmud ekki um annað, enn að koma því fram, er hann hafði í hyggju, þegar færi gæfist. En nú var sem allt yrði lagt upp í hendur honum af einu sjerlegu atviki.

Konu Rabbínans fannst svo mikið um kurteisí, fegurð og allan

vænleik kóngssonar, að hún fór að leggjast á hugi við hann; kom ar loksins, að hún sagði honum, að hún væri fædd og uppalin í mahómedanskum sið, og fýsti sig að hverfa aptur í skaut hinnar sönnu trúar spámannsins. Sá Mahmud sig ekki úr særi, er svo vel horfði við, og spurði, hvar maður hennar geymdi lífsvatn það. er hann byrjaði, og hvernig því gæti orðið náð. Sagði hún honum þá, að hann gæti læzt upp á húsþakið næstu nótt; kvaðst hún sofa þar með manni sínum. „Eg skal,“ mælti hún, „láta dyrnar standa opnar; komið þjer þá upp og takið lykilinn að starfhúsi hans; skal eg fylgja yður þangað og getið þjer þar náð þessum dýrmæta læknisdómi. Krefst eg þess af yður í launa skyni, að þjer komið mjer aptur í trúar samneyti spámannsins.“

Varð Mahmud þá svo gláður, að hann lofði að gera allan vilja hennar, en sjálfum sjer lofði hann því jafnframt, að hann skyldi hefna bróður síns. Fór hann upp á þakið með hnif í hendi, og rak Gyðinginn í gegn, þar sem hann lá sofandi, og mælti hann um leið: „Eg er bróðir eins af þeim, sem þú hefur myrt.“

Því næst tók hann í hönd konunnar, sem skalf af hræðslu; hafði hún tekið lykilinn, og gengu þau nú bæði til starfhússins. Tóku þau flösku eina, er lífsvatn var á, og slýttu sjer að komast burt frá þessum hræðilega stað, áður enu sólin skini yfir líkið blóðugt. Náðu þau eptir erfiða ferð til landamæra Indíaríkis, og var þeim tekið með mesta fögnuði. Þegar þau komu til höfuðborgarinnar, var konungur andaður, og konungssætið óskipað, ríkið allt í uppnámi af fjandskap vezíranna, sem deildu um ríkisforræðið. en drottning aðfram komin. En heimkoma Mahmúðs bætti úr öllum vanda, og drottningin varð albata af lífsvatninu á fáum dögum.

Þau Mahmud og móðir hans vildu í þakklætis skyni láta hina góðu ekkju Gyðingsins verða drottningu, en hún færðist undan og kvaðst aldrei skyldu giptast, nema með samþykki föður síns, sem henni hefði verið rænt frá á unga aldri. Voru þá gerðir út sendibodar á fund hins gamla manns með stórgjafir, furðaði hann sig í fyrstu á tíðindasögu þeirra, en það er til ráðahagsins kom. þá synjaði hann samþykkis af því, að brúðguminn kynni enga

iðn.*)" Það er ekki sem tryggust iðn, að vera soldán," sagði hann. „Í dag situr hann á veldisstólnum, og á morgun getur verið að hann eigi ekki einn skilding; hann verður því að geta aflað sjer daglegs brauðs.“ Furðaði Mahmud sig á svari þessu, og mundi hann allt fyrir það hafa haldið brúðkaup sitt, er honum var svo ákaft hugur á, hefði unnusta hans ekki mælt í móti af auðsveipni við föður sinn. Gerði hann henni það til skaps, að hann tók fyrir sig skemmtilega og fagra iðn og lærði að vefa dúka, sem hafðir eru til að breiða yfir ýmsa húsmuni. Sendi hann tengdaföður sínum tilvonandi nokkrar ábreiður, og galt hann þá fúslega jáyrði sitt; var því næst haldið brúðkaup með mestu dýrð og viðhöfn.

Mahmud sat nú að ríki, og lifði sælu lífi með drottningu sinni og móður. Það var opt, er hann skoðaði hin geysimiklu auðæfi, sem hann átti yfir að ráða, að hann gerði gaman að einfeldni tengdaföður síns. Einusinni hafði hann búízt munkaklæðum og var genginn út, að dæmi forfeðra sinna, til að líta eptir háttum manna í borginni. Á leiðinni varð hann svangur, og gekk hann því inn til brauðkollubakara nokkurs. Var honum fylgt í herbergi innaraf búðinni, sem ljómaði af allskonar skrauti og viðhöfn, og tyllti hann sjer þar niður á hvílbeð einn. En í sama vetfangi kipptist beðurinn undan honum og sökk hann niður í djúpan kjallara. Á honum var lítill gluggi, og bar inn svo mikla birtu, að Mahmud gat sjeð lík margra manna, er húsráðandinn hafði drepíð. Setti þá að honum mikinn ótta, en ekki varð hann samt ráðalaus. Óð að honum maður illilegur með brugðið sverð, og skipaði honum að búast við dauða sínum og lesa bænir sínar.

Þá sagði Mahmud: „Þjer munuð geta sjeð á mjer, að eg er fátækur munkur; eg hef ekkert fjemætt á mjer, og hvaða hag getið þjer haft á því, að drepa örsnaudan húsgang? En ef þjer látið mig halda lífi, þá get eg aflað yður mikils fjár með iðn einni, sem eg kann. Færið mjer marglitt silki og ull, og skal eg þá vinna fyrir yður alla æfi, en þjer þurfið ekki annað enn að selja hannyrðir mínar, og getið þjer grætt á þeim ógrynni peninga.“

*) Kóraninn gerir öllum átrúendum Mahómets að skyldu, að læra einhverja iðn.

Illmennið tældist af ágirndinni, og færði munkinum það, er hann hafði um beðið, en hótaði að lífláta hann með herfilegum dauðdaga, ef hann sviki sig. Settist Mahmud því næst við vinnu sína, og óf á stuttum tíma ábreiðu, sem ljómaði af glitfögnum rósum. Sagði hann þá við bakarann: „Þessa gersemi hefur enginn efni á að kaupa, nema vezírin; látið hana ekkí fyrir minna enn fimmtíu gullpeninga.“

Bakarinn rjeði sjer ekki fyrir fögnuði, er hann hafði veitt svo vel, en ekki varð sá fögnuður langvinnur. Mahmud hafði ofið Selam*) í ábreiðuna, og fór þrælmennið með hana til hallarinnar næsta dag. Kvaðst hann vera kominn með dýrindis ábreiðu, sem hann vildi selja stórvezírnum, og var hann þá leiddur á hans fund. Brá vezírnum í brún, er hann las á ábreiðunni, hvað hent hafði soldán; vissi enginn, hvað orðið var af honum, og voru menn því næsta hugsjúkir í höllinni. Benti vezírin þá fjórum þrælum, og rjeðust þeir á bakarann; hníktti honum við, og skaut þó enn meira skelk í bringu, er vezírin sagði honum, hvernig farið hafði fyrir soldáni. Var ódádamaðurinn hnepttur í fjötra, en lýðurinn þusti saman til að frelsa konung sinn, og reif húsið niður til grunna. En er Mahmud var svo heppilega sloppinn úr háskabessum, þá lagði hann þunga refsingu á mannfýlu þá, er hann átti svo grátt að gjalda. Minntist hann þess optlega síðar meir, hversu það væri nýtsamt að kunna einhverja iðn, og það enda fyrir konunga, því enginn væri óhultur fyrir aðköstum forlaganna.

*) Selam er vísbending um eitthvað í rósamáli.

Innihald.

	Bls.
Sagan af Khódadad, bræðrum hans og kóngsdótturinni frá Deríabar . . .	1.
Sagan af Abú Móhammed Alkeslan	26.
Abú Hassan hinn skrítni eða sofandi vakinn	44.
Aladdín eða töfralampinn	89.
Sagan af Ganem ástarþræl, syni Abu Aibu	170.
Sagan af Seyn Alasnam kóngssyni og konungi andanna	207.
Æfintýri kalífans Harúns Alraschíðs	223.
Sagan af Baba Abdallah hinum blinda	226.
Sagan af Sídí Númann	236.
Sagan af Khodjah Hassan Alhabbal	246.
Sagan af Alý Baba og hinum fjörutíu ræningjum	270.
Sagan af Alý Khodjah, kaupmanni í Bagdad	300.
Töfrahesturinn	312.
Sagan af Ahmed kóngssyni og álfkonunni Paríbanú	341.
Sagan af Parísade	393.
Sagan af kóngssyninum unga og græna fuglinum	435.
Sagan af Mahmud kóngssyni	442.
